

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រជាការសាខ្មែរ

វិនយបិដក

បហាវិកទ្ធ បឋមភាគ

១

វេញកណ្ត និង បារមីកកណ្ត

បោះពុម្ពលើទំព័រ ២

គណៈកម្មាធិការជាតិរៀនសូត្រ ភ្នំពេញ

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាតិកង់រាន ។
ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាតិគោរ ។

គម្ពីរត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំជម្រះត្រៃបិដក " ដែលមានសមាសភាព
នៅឯមេឡ មកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ ដំបូងឆ្នាំ ១៩៣៧ ដោយ ១៥៧៨ គឺត្រូវបានរាយ
រយ ៣៩ ឆ្នាំ បើបោះពុម្ពត្រូវបានបោះពុម្ពត្រូវបានបោះពុម្ព ។ គេបានដាក់ឈ្មោះប្រភេទនេះជាព្រះពុទ្ធសាសនា
ខ្មែរ ហើយក៏ជាសំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក
ជាតិស្រីន បានសម្ភាសពីការងារនិងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ
ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាសំណាយចម្រើនបង្កើន ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង
ពុទ្ធប្រជាជនខ្មែរ នៅក្នុងបរិវេណនេះ ដែលបានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរចាញ់នេះសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ច្បាំងឈ្លាត ព្រះពុទ្ធសាសនា
ខ្មែរ ក៏ត្រូវបានរាយការណ៍ថា ក៏ប៉ុន្តែឡើយនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតសេចក្តី
ពុករលួយដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើបាបបោក ចេញពីស្ម័គ្រចិត្ត ដើរតាមក្នុងការប្រឆាំងនឹង
និងមិត្តភាពនៃធម៌ពុទ្ធសាសនាសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរត្រៃបិដកនេះ គឺជាជំនុំជម្រះនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត
របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជាតិស្រីន យើងខ្ញុំជួយប្រជុំបញ្ជាក់ការដើម្បីសន្តិភាព
ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាស្នាមស្រងោចចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិស្រីន និង
ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ផ្នែកពុទ្ធភ្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពត្រៃបិដកឡើងវិញ
អភិបាលនាយក The Rev. Seikyo Muchaku
ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara
អ្នកចាត់ការ
The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujō Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Kisho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

ស្តីបទ

យើងខ្ញុំ ខ្លាចខ្លាចស្វាសិយ្យត្រូវបានបោះពុម្ពជាតិខ្មែរ ។
ឥឡូវ យើងខ្ញុំនាំគ្នាជូនគម្ពីរត្រៃបិដកនេះ បោះពុម្ពជាព្រះពុទ្ធសាសនាជាតិខ្មែរហួតហើយ ។
ប្រភេទនៃព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ត្រូវបានបោះពុម្ពជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក
ជាតិស្រីន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the
translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian
Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

「トリピタカ」復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版「トリピタカ」は、ブノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曽有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、顧りを離れ、怒みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大藏経）復刻支援委員会

世話人代表 無着 成参
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松本 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 親純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
水 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

Les fonds nécessaires à l'édition du premier volume du TRIPITAKA ont été offerts personnellement par Monsieur PAUL REYNAUD, Ministre des Colonies, en témoignage de l'intérêt que le Gouvernement de la République Française porte au Peuple Cambodgien.

Un exemplaire de ce premier volume a été remis le Vingt-Deux Octobre Mil Neuf Cent Trente et Un, en audience solennelle, à SA MAJESTÉ SISOWATH MONIVONG par Monsieur PAUL REYNAUD, assisté de Monsieur le Gouverneur Général PASQUIER et de Monsieur le Résident Supérieur LAVIT, en présence du Conseil des Ministres, des Chefs de Secte et d'une délégation de tous les bonzos du Royaume.

ព្រះត្រៃបិដកជាខ្លឹមបួសកែវព្រះពុទ្ធសាសនា ជាសេចក្តីរាប់អាន
ពេញបីតួរបស់បណ្តាទេវរាជនាំអស់គ្នាសល ហើយទ្រង់
តុំមានជ្ញាបង្កើត បំពេញអំណរអរគុណដល់ពួកឧបាសក
ឧបាសិកាដែលមានបិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា ពេញប្រាក់ចូលជួយឲ្យ
ការងារឧត្តមនេះបានសម្រេច ។

ទ្រង់មានសេចក្តីសោមនស្សជាទីបំផុត ដែលក្នុងរវាងផែនដី
ទ្រង់ព្រះករុណាបានសម្រេចឲ្យមានក្រុមជំនុំព្រះសង្ឃបណ្ឌិតប្រៃ
ព្រះបាទក្នុងគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក គឺភាគនេះទាំង៣ដែលដឹកលំដាក់
ក្បួនព្រះពុទ្ធសាសនា មានទាំងអស់ប្រាំបីម៉ឺនបួនពាន់ព្រះធម្មកូន
មកជាភាសាទេវរាជដាក់ស្តែង ឲ្យបោះពុម្ពទាំងបាទីនឹងសម្រាយ
ជាសៀវភៅផ្សាយព្រះមនុស្សក្នុងព្រះវិស័យ គឺកាន់ក្រឹត្យនឹងគំនិត
មារយាទ ។ ព្រះសូត្រគឺព្រះធម៌សំរាប់ប្រដៅសត្វឲ្យកាន់វិធី
ត្រង់ ។ ព្រះអភិធម្ម គឺច្បាប់ផ្លូវព្រះបរមនិព្វានដែលព្រះពុទ្ធអង្គ
ព្រះសមណគោតមបានត្រាស់ហើយ ទ្រង់សំដែងទុកឲ្យមនុស្ស

លោកកាន់ប្រព្រឹត្តឲ្យត្រឹមត្រូវ នឹងបានតម្រង់ចេតសិករាល់រូប
កាយ ឲ្យប្រកបដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធ ជាបំរុងក្នុងការកុសល
ទើបបង្កើតជាមគ្គផល ដែលអាចធ្វើឲ្យបានសេចក្តីញឹកញាប់
នឹងចំរើនសិរីសួស្តីដ៏ប្រពៃថ្លៃឧត្តម ជាបរមសុខ ដល់បរិសទ្ធ
ទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ។

ដោយហេតុព្រះធម៌ដ៏វិសេសទាំងនោះសុទ្ធតែជាបាទីគឺព្រះ
ពុទ្ធរបនៈគឺបុរាណនិងធម៌មុនព្រះពុទ្ធសករាជ ២៥៧៥ ទៅទៀត
បានជាព្រះសង្ឃនឹងឧបាសកច្រើនព្យាបាលចាំបាន តែមិនយល់
ច្បាស់ថាជាអ្វី បានជាព្រះករុណាទ្រង់ព្រះរាជតំរិះព្រមនឹងរាជការ
ប្រតិកត្តរាត្រីក្រុងបាវាំងវិសេស មានលោកឡឺចស៊ីដង្កត់សុប៉ែយើរ
ហ្វែណង់ឡាវិត ជាតំណាង ដែលទ្រង់សូមអំណរគុណដោយ
រូសរាត់ ក្នុងឱកាសដែលបានជួយគិតសម្រេចមហាប្រយោជន៍
ឧត្តមនេះ ឲ្យបានចំរើនតំរិះប្រាជ្ញាជាតិទេវរាជ ឲ្យកាន់តែបេះ
ដឹងមាំមួនឡើង ដើម្បីនឹងរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យទ្រាប់ខ្លួនជាទី

អាជ្ញាធរព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
អគ្គនាយកដ្ឋានព្រះបរមរាជវាំង

រងរឿងនៃក្រុងកម្ពុជា ឥតអាក់ ដោយបានតាំងមន្ទីរពុទ្ធ-
សាសនបណ្ឌិត្យ នឹងព្រះរាជបណ្ណាល័យ ហើយឲ្យបោះពុម្ពតម្កល់
ព្រះត្រៃបិដក ទុកជាគោល ដើម្បីឲ្យអស់មហាជនទាំងឡាយ
ដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងប្រទេសនិព្វានបិទទាំងមូល រឹតតែ
ជឿព្រះពុទ្ធសាសនាមហាប្រសើរថែមទៀត ។

ធ្វើក្នុងព្រះបរមរាជវាំងក្រុងភ្នំពេញ ចតុម្ភុទ្ធនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍
១៣ រោច ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែត្រីស័ក ព្រះពុទ្ធសករាជ ២៤៧៤
ច្រវែនថ្ងៃ ១០ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៣១ ។

កា ជា ពុទ្ធបដិស័ព្វ ព្រះ បដិស័ព្វ

បដិស័ព្វ ពុទ្ធបដិស័ព្វ កា ជា ពុទ្ធបដិស័ព្វ ព្រះ បដិស័ព្វ

ការផ្ទៀងព្រះត្រៃបិដកជាភាសាបាឡី និងការប្រែប្រួល
មកជាសម្រាយភាសាខ្មែរនេះ យើងជាក្រុមជំនុំបានចាប់ផ្តើមធ្វើ
តាំងពីថ្ងៃ ៣ កើត ខែបុស្ស ឆ្នាំមមែត្រីស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៤៧២
ច្រវែនថ្ងៃទី ២ ខែមករា ១៩៣០ នៅមន្ទីរព្រះរាជបណ្ណាល័យ
កម្ពុជា ក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងព្រះបណ្ណាល័យ ។
ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះ កើតឡើងដោយព្រះករុណាព្រះបាទ
សម្តេចព្រះសីហនុវរ្ម័នទី៧ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា ដែលទ្រង់
ព្រះបិតាបង់ឧបត្ថម្ភព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយការបោះពុម្ពផ្សាយ
ព្រះត្រៃបិដក ហើយប្រគល់ការបោះពុម្ពនេះ មកឲ្យព្រះរាជ-
បណ្ណាល័យ ។ ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះកើតឡើងដោយ
រាជការប្រតិបត្តិការផង ដោយបានបង្កើតពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ហើយតម្រូវការឲ្យជួយព្រះរាជបណ្ឌិតល័យ នឹងឲ្យយកចិត្តទុក
ដាក់ក្នុងការទាំងឡាយ ដែលមានឧត្តមប្រយោជន៍ដល់ព្រះ
ពុទ្ធសាសនា ។

អំពីសេចក្តីចម្លែងនៃការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដក

សេចក្តីចម្លែងដែលនាំមុខការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយស្រួល គឺមានទើបទាក់នោះ ព្រោះអាស្រ័យ
ប្រាក់ចំណូលដ្ឋបមានសេចក្តីតទៅនេះ ៖

១ ដោយព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិត ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា
ទ្រង់បានចំណាយប្រាក់ព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ព្រះអង្គ ជួយទំនុក
បម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះ ហើយទ្រង់បានពន្យល់ព្រះរាជវង្សានុ-
វង្សនូវអស់លោកមន្ត្រីធំៗ និងព្រះភិក្ខុសង្ឃ បើរានុញ្ញៈ រាជា-
គណៈឋានានុក្រមឲ្យជួយទំនុកបម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះផង ។

២ ដោយព្រះរាជវង្សានុវង្សនឹងអស់លោកកុំរុយសេនាបតី
នូវអស់លោកមន្ត្រីធំៗ និងព្រះភិក្ខុសង្ឃរាជាគណៈឋានានុក្រម
នឹងពុទ្ធសាសនិកជនទាំងឡាយក្នុងកម្ពុជនីមួយៗ ព្រមទាំង

ពុទ្ធសាសនិកជនក្នុងដែនក្រសាំងស្តីនិង បានបរិច្ចាគទ្រព្យ
ចូលជួយតាមកិច្ចសន្យាមាន បានបរិច្ចាគទ្រព្យទទួលយក
ដល់គេឲ្យមួយចប់ ឬច្រើនចប់ក៏មាន ។

៣ ដោយប្រាក់ចំណូលផ្សេង ក្រៅអំពីប្រាក់ដែលបាន
ថ្លែងខាងលើនោះក៏មាន ។ ក្នុងឱកាសនេះលោកប្អូនជួយណា
សេនាបតី ក្រសួងត្រួតត្រាប្រទេសរាជ្យជាស្រុកចំណុះ ដែល
លោកមានដំណើរអញ្ជើញពីមហានគរធារាំងសែស មក
ប្រទេសនិរ្ទូបនិង បានជ្រាបអំពីការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ
លោកក៏មានអនុស្សាវរីយ៍ច្រកអរម្ភមួយផង ហើយបានបរិច្ចាគ
ទ្រព្យរបស់លោកចូលជួយឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពនេះ ដើម្បីសំដែង
ឲ្យយើងដាក់ស្តីតាងថា លោកមានអំណរជាទីបំផុត ក្នុងការ
បោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ។

អំពីសេចក្តីយល់ឃើញ

និងសេចក្តីគេឲ្យចិត្តរបស់ក្រុមដំណុំ

យើងជាក្រុមដំណុំយល់ឃើញថា ដែលព្រះករុណាជាម្ចាស់
ជីវិតជាមួយនឹងរាជការប្រតិកត្តរាជ បានលាត់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃ-

ចំណែកទាំងបីទាំងសម្រាយភ្ជាប់ជាមួយគ្នានេះ ជាការរំលែក
ប្រសើរបំផុត រាប់ថាជាកុសលដ៏ធំបង្អស់ អាចឲ្យឈ្មោះ
ពេញទំហំ បានលើកសង្ហាយនា យើងកំណត់នាមការនេះថា
“គុត្តមសង្កតិ” ប្រែថា “ការលើកសង្ហាយនាដ៏ប្រសើរបំផុត”
ព្រោះតាំងពីសង្ហាយនាដ៏ធំណា ៗ មក ក៏មិនឮមានសេចក្តី
ដំណាលថា ដែលបានប្រែជាសម្រាយផង ដរាបដល់ចំព្រះ
ត្រៃបិដក ដូចសង្ហាយនាក្នុងដាន់នេះទេ ។ ដោយហេតុនេះយើង
មានអំណរនឹងសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ក្រៃលែង ដោយមានសង្ឃឹម
ជាប្រាកដ ដូចសេចក្តីដែលយើងថ្លែង ដោយសង្ខេបតទៅនេះ៖

១ អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងកម្ពុជធិបតីទាំងមូល នឹងមាន
សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវវិន័យ ព្រោះមានព្រះត្រៃបិដកនេះជាគ្រូប្រាប់
ទុសត្រូវ ជាគោលបារកសម្រាប់អាងត្រូវគ្នាតែបែបមួយ ហើយ
នឹងបានកំចាត់បង់នូវអស្មិមានុប្បកាន់ទុសថាជាត្រូវនោះចេញ។

២ ព្រះត្រៃបិដកនេះទុកជាប្រទីបផ្កាឈូកបំភ្លឺអស់មហា-
ជន ឲ្យឃើញសេចក្តីទុសត្រូវដាក់មិនភាន់ប្រឡំ តាំឲ្យកើត

មានប្រាជ្ញាស្មារតីល្អ ចេះរៀនខ្មោចរៀន អរស្តង់ទ្រើមអំពើ
អាក្រក់ ឲ្យខ្ចីឃ្មាតសង្វាតចម្រើនប្រព្រឹត្តសុបិន្តល្អច្រង ដែល
ជាតូចបង្កើតសេចក្តីសុខឲ្យមានបរិបូណ៌ឡើង ។ កាលបើអស់
បណ្ណាជន មានសេចក្តីរៀនខ្មោច ជ្រើញចិត្តនឹងអំពើអាក្រក់
ហើយ ព្រះគោរកនឹងល្អើងរឿង មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះក្រអូបលាយ
ទៅក្នុងលោកទាំងមូល ពីព្រោះធម៌សុចរិត មានក្លិនក្រអូបជា
បំផុត ជាងក្លិននៃច្រើនក្រអូបទាំងអស់ ។

ដំបូងបង្អស់ការប្រដាប់

របៀបមុខការគ្រប់ឈ្លាំង ដែលបានរៀបចំព្រះត្រៃបិដកនេះ
យើងជាក្រុមដ៏តូច បានធ្វើដោយកំឡាំងព្យាយាមដ៏មាំមួន ព្រម
ទាំងបានពិនិត្យតិចៗ ដោយល្អិតល្អន ដូចមានសេចក្តីរាយ
ដំណើរការតទៅនេះ៖

១ បណ្ណាព្រះត្រៃបិដក គឺព្រះវិស័យ ព្រះសូត្រ ព្រះ
អភិធម្ម យើងបានចាប់រៀបចំព្រះវិស័យបិដកមុន រួចហើយ

ទើបរៀបចំព្រះសុត្តន្តបិដក នឹងព្រះអភិធម្មបិដកៗទៅ ធ្វើតាមរបៀបហ្នៅហែ គឺតាមលំដាប់គម្ពីរបុរេក្រោយ ។

២ យើងបានយកព្រះត្រៃបិដក អក្សរខមតម្កល់ស្លឹករឹតមកធ្វើជាច្បាប់ដើម ចម្លងស្រង់បាឡីដាក់ក្រដាស ហើយបានយកព្រះត្រៃបិដកគ្រប់យ៉ាង ដែលមាននៅក្នុងព្រះរាជបណ្ណាល័យកម្ពុជា មកធ្វើជាច្បាប់ផ្ទៀងផ្ទៀងបន្ទា ។ បើផ្ទៀងផ្ទៀងបន្ទាទៅហើយឃើញមានបាឡីត្រង់ណាដែលផ្សេងគ្នាខ្លះ យើងបានស្រង់បាឡីនោះយោងលេខមកដាក់ត្រង់កន្លែងនយលកូណៈ “កំណត់ហេតុពន្យល់” ខាងក្រោមមានគំនូសទណ្ឌរាំងដោយវិទ្យុកងលេខដែលយោងមកនោះខាងលើនឹងខាងក្រោមត្រូវគ្នា។ គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកប្រទេសឡិប យើងកំណត់តាមដោយបាឡីថា ឱរោបិយបោត្តក ប្រើអក្សរជាអាទិសង្កេតន័យតែ១គួរថា ឱ. ។ គម្ពីរភូមាថា មរម្មបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា ម. ។ គម្ពីរមនថា រាមញ្ញបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា រ. ។ ឯព្រះត្រៃបិដកអក្សរសៀម យើងមិនបានឆ្លើយក្នុងនយលកូណៈទេ ព្រោះមាន

ទំនងដូចគ្នាតឹងច្បាប់អក្សរខមដែរ ។ បើក្នុងច្បាប់អក្សរខមក្តីអក្សរសៀមក្តី មានបាលីផ្សេងគ្នាខ្លះដោយអត្ថេៗនោះ យើងយោងលេខឆ្លើយមកក្នុងនយលកូណៈ ប្រាប់ដំណើរដែលផ្សេងគ្នានោះដែរ ។

៣ លុះបានផ្ទៀងបាលីដោយត្រឹមត្រូវហើយ ទើបយកបាឡីនោះមកប្រែរៀងសេចក្តីជាប្រាកដ ។ ឯការប្រែនោះយើងបានយកគម្ពីរអង្គកថា ដីកា យោជនា មកមើលជាជំរាបដើម្បីឲ្យឃើញសេចក្តីដាក់ប្រាកដ ប៉ុន្តែមិនបានប្រែអធិប្បាយតាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា នោះទេ យើងប្រែតាមលំអានបាឡីព្រះត្រៃបិដក “គូដើម” នោះប៉ុណ្ណោះ គឺបាឡីនោះមានសេចក្តីប៉ុន្មាន យើងប្រែឲ្យគត់តែជ្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង តែបើសព្វប្រយោជន៍ណា ដែលមានសេចក្តីបង្ហាញតិចតួចយល់ នោះយើងបន្ថែមពាក្យ ឬសេចក្តីខ្លះ តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា ដាក់ក្នុងរង្វង់ក្រចក () នេះ សំគាល់ឲ្យដឹងថា ពាក្យឬសេចក្តីនោះចេញពីដំបូងបង្អស់ ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រយោគខ្លះ មានដំណើរចាត់ទុកចែកប្រែ
 ផ្សំកសេបត្តិសម្រួលមកជាសម្រាយនោះពេក បើលុះតែបណ្តាល
 ពាក្យថែមមកខ្លះ ទើបមិនដាស់សេចក្តី កាលបើដូច្នេះ យើង
 បណ្តាលពាក្យថែមមកខ្លះដាក់ក្នុងវង់ក្រចក () នេះ ដែរ
 ដូចជាពាក្យថា (នេះ)(នោះ)ជាដើម ដើម្បីឲ្យស្រួលតាមលំនាំ
 សេចក្តីភាសាខ្មែរ ។

២. ពាក្យប្រយោគណា ដែលមានសេចក្តីជ្រៅកំបាំង
 ពេក បើមិនទាញយកមកអធិប្បាយពន្យល់ផងទេ មុនជាតំណ
 អាចចូលចិត្តសេចក្តីមិនបាន នោះយើងបានស្រង់យកសេចក្តី
 អធិប្បាយពីក្នុងអង្គថា ឬដំកា យោងលេខមកដាក់ត្រង់នយ-
 លក្ខណៈខាងក្រោម ដើម្បីឲ្យងាយយល់សេចក្តីដាក់ប្រាកដ
 ឡើងបាន ។

៥. លុះត្រូវចម្លងសម្រេចស្រេចហើយ យើងបានប្រជុំគ្នា
 ផ្ទៀងផ្ទាត់យល់ព្រមថាត្រឹមត្រូវហើយ ព័ន្ធសេចក្តីចម្លងចាត់
 តំណសម្រាយនោះ ឬលទ្ធផលសេចក្តីយល់ស្របគឺតាម

ក្រសួង ត្រាតែបានអនុញ្ញាតអំពីលោកឡីវេស៊ីដង់ត៍ស៊ុប៊ែរីយ៉ែរ
 តំណសេចក្តីយល់ស្របគឺ ព្រមទាំងសម្លេង ព្រះសង្ឃ-
 នាយកទាំងពីរគណៈស្រេចហើយ ទើបរាជការចាត់ចែងឲ្យ
 បោះពុម្ពតទៅ ។

៦ ក្នុងកាលដែលបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ រាល់សៀវ-
 ភៅទាំងអស់ យើងបានផ្ទៀងវិញ្ញាណសាធម្ម ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន
 ពិនិត្យពិចារណាមាំមួនណាស់ តែថាធម្មតាការបោះពុម្ពប្រើដល់
 ម៉្លេះ បើទុកជាពិនិត្យពិចារណា ក៏គង់តែទៅមានភាព
 ខុសខ្លះបន្តិចបន្តួចមិនលែង ។

បឋមោ ភាគោ

ឆមោ គល្យ ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្វ ។

វេញនស្មំ

[១] កេធិ សមយេន ទុក្ខោ ភគវ វេញាយំ
វិហរតិ នធូរុប្បចំមន្តម្ពលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សង្ឃិ
ចក្ខុមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។ អស្សាសំ ខោ វេញោ
ត្រាហ្មណោ សមណោ ទល្យ កោ តោតមោ សត្យបុត្តោ
សក្យកុលា ចក្ខុដិសោ វេញាយំ វិហរតិ នធូរុប្បចំ-
មន្តម្ពលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សង្ឃិ ចក្ខុមត្តេហំ
ភិក្ខុសតេហំ ។ តំ ខោ មន កវន្តំ តោតមំ ឯដំ
កេល្យណោ តំន្តុសន្តោ អក្ខត្តោ នតិបិ សោ
ធម្មំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាណោ សម្បន្នោ

ភាគទី១

សូមធម្មស្តារថ្វាយបង្គំ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

វេញនស្មំ

[១] សង្ខេបនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានថាគ (ទ្រង់រស់
នៅវិស្សនេសីបស្តេ ជាប់នៅបស្ចនឡេយ្យ ជិតស្រុកវេញា ជាមួយ
នឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន៥០០រូប ។ វេញាត្រាហ្មណ៍(២)
បានឮសូរ (ខ្លះដំណឹងនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា)
ម្ចាស់គ្នាយើង បានឮថា ព្រះសមណភាគប ជាសក្យបុត្រ(ចេញ
ចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះជួស នឡូយេតន៍នៅវិស្សនេសីបស្តេ)
ជាប់នៅបស្ចនឡេយ្យ ជិតស្រុកវេញា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមាន
ប្រមាណច្រើនចំនួន៥០០រូប ។ ភិក្ខុសក្ខីដ៏ពិសេសបង្រៀនគាត់
ដ៏ចំរើននោះ ឮខ្លះខ្លះយ សុខសាយ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះទាមថា អរហំ ព្រោះព្រះវេទិក្ខាយចាកសេចក្តី
សៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ជា សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រោះព្រះអង្គក្រាស់ដ៏និរុ
ញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

១ ខ្លះនិយមថា ថា ត្រាហ្មណ៍នេះឈ្មោះ ឧទយៈ ដែលហៅថា វេញា ដំណើរតាមឧប
ស្រុកវេញាឆ្នាំស្រុករបស់ពួកគេ ។

សុគតោ លោកវិបុ អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារវី សត្វា
 នេមនុស្សានំ កុត្វា ភក្កវតិ សោ វេមំ លោកំ
 សនេវតំ សមរតំ សព្វេញតំ សស្សមណាត្រាហ្មណំ
 បដិ សនេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិត្តត្វា បដិទតិ
 សោ ធម្មំ នេសេតិ អាជីកក្សណំ ឧដ្ឋេតកក្សណំ
 បរិយោភាទកក្សណំ សាត្វំ សព្វញ្ញំ កោវុប-
 បរិពុឡំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មជរយំ បតោសេតិ សាទុ
 ទោ បទ ភព្វាទានំ អរហនំ ធម្ម្យនំ ហោវីតិ ។

(២) អថទោ វេត្វា ត្រាហ្មណា យេច

ភក្កវតិ នេមនុស្សានំ ។ ធម្មសង្គមិត្វា ភក្កវតា
 សម្ពុំ សម្ពោជំ សម្ពោធម៌យំ កតំ

ព្រោះព្រះអង្គបំប្លែង ដោយវិជ្ជាបិដកវិសេសក្នុងចេតនាត្រិក្យ
 ដែលបុគ្គលធម៌ប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទៅ
 កាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិបុ ព្រោះព្រះអង្គជាបច្ចុស្សន្យវិគ្គហោក
 ថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសីលាទិគុណ កេហ្មុត្តល
 ពាក្យយស្មីកាន ថា បុរិសធម្មសារវី ព្រោះព្រះអង្គជាអក្ខរោនុវិបុល
 ដែលគួរឲ្យនាំទាន ថា សត្វា ទៅមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាត្រៃវិទ
 ទៅតានិមនុស្សវាងឡាយ ថា កុត្វា ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងថា
 អាយសច្ចនំ ថា ភក្កវតិ ព្រោះព្រះអង្គវិលវិលត្រឡប់មកកាន់កត្តាទៀត
 ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ចំពោះព្រះអង្គនូវលោកនេះ
 ព្រមទាំងទោលោក ហោលោក ព្រហ្មលោក ចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់ញ៉ាំង
 នូវពត្ថកសត្វ ព្រមទាំងសបណៈទាំងត្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទាំងមនុស្សមនុស្ស ហើយទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ ពីរោះបទដើម
 បទកក្កាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអក្ខន្ត
 ព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបំប្លែងបរិសុទ្ធទាំងរស់ ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បាន
 ដូចនឹងព្រះអោហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងដ៏ថ្លៃថ្លា ជាការប្រពៃលោក ។

(២) ត្រាហោ វេត្វាត្រាហ្មណ៍ក៏ចូលរស់នៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគត្រង់ ពុទ្ធចូលទៅដល់វាយ កំណើតពាក្យកតំ កំណើត

សាវណ្ណិយ៍ វិភីសាវណ្ណា ឯកមន្តំ មិស័និ ។ ឯកមន្តំ
 មិស័នោ ទោ យោន្តោ ព្រាហ្មណោ តតវន្តំ ឯតនេវេន
 សុតថ្មតំ ភោ ភោតម ឯ សមលោក ភោតមោ
 ព្រាហ្មណ មិស្តោ វុឡ្យ^(១) មហាលុតេ អន្តរាគមន៍
 អនុប្បត្តេ វគីវានេតិ វា មន្តុដ្ឋតិ វា អាសានេន វា
 ឯមន្តុតិ តយិទិ ភោ ភោតម តថេវ ឯ មា ភវ
 ភោតមោ ព្រាហ្មណ មិស្តោ វុឡ្យ មហាលុតេ អន្តរាគមន៍
 អនុប្បត្តេ វគីវានេតិ វា មន្តុដ្ឋតិ វា អាសានេន វា
 ឯមន្តុតិ តយិទិ ភោ ភោតម ឯ
 សម្បជ្ជាចរិតំ ។ ឆាហន្តំ ព្រាហ្មណ មស្សាចិ សាធុ
 វិតោ លោតេ សធារតេ សត្រិញ្ញតេ សស្សមណៈ

១. ឬ. វុ. ១

សំភាលទៅក្រែងមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលត្រូវរើកយ
 នឹងពាក្យដែលគួរលើកលម្អៗកើតសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលហើយ ក៏អន្លើយក
 ខ្ញុំមិស្សត្ថ ។ ពាលដែលបញ្ចេញព្រាហ្មណ៍អន្លើយកខ្ញុំមិស្សត្ថហើយ
 ក៏អន្លើពាក្យនេះក្របខ្លួនព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះភោតមមិ
 ចំរើន ខ្ញុំបានឮពាក្យថា ព្រះសមណៈភាគប មិចសំពះ មិនត្រាក
 ទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់ត្រាត្រា ជាព្រិទ្ធាចារ្យ មាន
 អាយុច្រើន ស្មើនវាបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ដែលចូលមក
 ក្នុងចង្វាក់យកហើយ ទោះបីត្រាត្រាត្រាហៅក្រហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ឲ្យអន្លើយកសោះ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះភោតមមិចំរើន ពាក្យ
 ដែលខ្ញុំបានឮមកនោះ ជាប្រាកដថា ព្រះភោតមមិចំរើន មិចសំពះ
 មិនត្រាកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់ត្រាត្រា ជាព្រិទ្ធាចារ្យ
 មានអាយុច្រើន ស្មើនវាបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ដែលចូលមក
 ក្នុងចង្វាក់យកហើយ ជា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហៅក្រហ្មណ៍ទាំង
 នោះឲ្យអន្លើយកសោះ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះភោតមមិចំរើន
 ក៏ចូលមិនសំពះជាដើមហោះ ជាទំនងកុំសបគួរឲ្យយ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ហាលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក (នេះ) ព្រះបាទ
 រេវត្តលោក អនុលោក ព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពពួកសត្វព្រៃទាំងសមណៈ

នោ ច ទោ យំ ភំ សទ្ទាយ វិនិស្សីតំ ។ ចិន្តាកោ
 កវំ កោតមោតំ ។ អត្ថំ ទ្វេស ព្រាហ្មណ បរិ-
 យាយោ យេន ចំ បរិយាយេន សង្ខា វិនិស្សាយោ
 វិនិស្សយំ ចិន្តាកោ សមណោ កោតមោតំ យេ តេ
 ព្រាហ្មណ រូបភោគា សន្តភោគា ឥន្ទ្រភោគា វស-
 ភោគា ដោដ្ឋព្វភោគា តេ តថាគតស្ស បរិយោ ឧដ្ឋិទ្ធ-
 ទ្វលា កាលាវត្ថុភោគា អនកវំ ភោគា អាយតំ
 អនុប្បនន្តា អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន
 ចំ បរិយាយេន សង្ខា វិនិស្សាយោ វិនិស្សយំ ចិន្តាកោ
 សមណោ កោតមោតំ នោ ច ទោ យំ ភំ សទ្ទាយ
 វិនិស្សីតំ ។ អត្ថវិយាវណោ កវំ កោតមោតំ ។

បុំខ្ញុំមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។
 ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គ្មានត្រៀមបរិភោគទេតើ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មាន
 ហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកជជែកថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
 ត្រៀមបរិភោគ ដែលគេដោះទោត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គឺព្រះ
 ត្រៀមបរិភោគ គឺរូប សំឡេង ក្លិន សេ សឫស្សៈទាំងប៉ុន្មាន
 នោះ គឺជាធម្មាធិប្បវេណីស្រឡះហើយ បានផ្គត់ផ្គង់ឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើឲ្យសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែល
 គេក្រែលគាស់រលីង ឲ្យរលីងផុតទៅទៀតហើយ ជាធម៌រលីងមាន
 បែបគាត់ទៅទៀតហើយ ជាធម៌មិនមានកំណើតទៅទៀតទេ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកជជែកថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
 ត្រៀមបរិភោគនោះ គឺជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង បុំខ្ញុំមិនមែនត្រូវ
 ត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកពោលពាក្យយោធិក៏ច្បាស់ ថាមិនត្រូវធ្វើទេតើ ។

អង្គ ទ្វេស ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វធម្មាជា វាទយ្យ អភិវិយកាជា សមណោ
 តោតមោតិ អហត្ថិ ព្រាហ្មណ៍ អភិវិយំ វធម្មំ
 កាយទុច្ចរិតស្ស វេទិទុច្ចរិតស្ស មហោទុច្ចរិតស្ស អនេ-
 កវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អភិវិយំ
 វធម្មំ អយំ ទោ ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វធម្មាជា វាទយ្យ អភិវិយកាជា សមណោ
 តោតមោតិ តោ ច ទោ យំ ភ្នំ សម្មាយ វាទស័តិ ។
 ឧទ្ធចនវាជា កវំ តោតមោតិ ។ អង្គ ទ្វេស ព្រាហ្មណ៍
 បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វធម្មាជា
 វាទយ្យ ឧទ្ធចនវាជា សមណោ តោតមោតិ អហត្ថិ
 ព្រាហ្មណ៍ ឧទ្ធចនំ វធម្មំ វាទស្ស ជាសស្ស មោហស្ស
 អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ

ព្រាហ្មណ៍ទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាក់ ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជា
 ទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេច ព្រះសមណោតម ជាអ្នកពាលពាក្យយាត់
 ភិច្ចកាថា មិនត្រូវធ្វើ ដែលគេថាទោះត្រូវហើយ ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះ គេជាអប្រកាន់និយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើ
 កាយទុច្ចរិត វេទិទុច្ចរិត មហោទុច្ចរិតឡើយ គេជាគតតែនិយាយហាម
 ឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើនូវបំពានឡើយជាអកុសលដ៏ពន្លឺក
 ច្រើនប្រការទោះឡើយ ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះ
 សមណោតម ជាអ្នកពាលពាក្យយាត់ភិច្ចកាថា មិនត្រូវធ្វើទោះ គឺ
 ជាសំដីត្រូវតែងហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវតែងហេតុ ដែលអ្នកផង
 និយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពាលថា ព្រះធាតុមជ្ឈិមវិទេ ជា
 អ្នកពាលពាក្យតាត់ថ្លាចម្លួលទេតើ ។ ព្រះសាស្ត្រាចារ្យត្រាស់បញ្ជាក់
 ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះ
 សមណោតម ជាអ្នកពាលពាក្យតាត់ថ្លាចម្លួល ដែលគេថាទោះត្រូវ
 ហើយ ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេជាអប្រកាន់និយាយថា ឲ្យសត្វ
 តាត់ថ្លាចម្លួលនូវវារៈ ហេសៈ មោហៈ គេជាគតតែនិយាយថា ឲ្យសត្វ
 តាត់ថ្លាចម្លួលបំពានឡើយ ជាអកុសលដ៏ពន្លឺក ច្រើនយ៉ាងទោះបីត្រូវ

ឡើង វាយ មួយ ទៅ ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយោ សង្ខា វធិមាតោ វធិយ្យ
 ឡើងវិល សមណោ តោតមោតិ ចោ ច ទោ យំ ភ្នំ
 សង្ខាយ វធិសីតិ ។ ដេតុន្តំ កវំ តោតមោតិ ។ អន្តិ
 ខ្មេស ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយោ
 សង្ខា វធិមាតោ វធិយ្យ ដេតុន្តំ សមណោ តោតមោ-
 តិ អហត្ថំ ព្រាហ្មណ៍ ដិត្យាមិ(១) កាយធុន្តរិកន
 វធិធុន្តរិកន មនោធុន្តរិកន អនេកវិហិតានំ ចានកានំ
 អត្តសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ដិត្យាមិ(១) អយំ
 ទោ ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយោ
 សង្ខា វធិមាតោ វធិយ្យ ដេតុន្តំ សមណោ តោតមោតិ
 ចោ ច ទោ យំ ភ្នំ សង្ខាយ វធិសីតិ ។ វេនយំកោ
 កវំ តោតមោតិ ។ អន្តិ ខ្មេស ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយោ សង្ខា វធិមាតោ វធិយ្យ វេនយំ-
 កោ សមណោ តោតមោតិ ។ អហត្ថំ ព្រាហ្មណ៍
 វិទយាយ ធម្មំ ទេសេមំ វាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស

១ ឥមេសុ ទ្រឹស្ត ឋានេសុ ធម្មត្ថំ វាគមិច្ចិ ចាហេ ទិស្សនិ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោល
 ពាក្យថាចម្លើយនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់
 ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកខ្លើមអើមណាស់ ទេតើ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើន
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតបែប នោះហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផង
 គេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្លើមអើម ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេថាគេខ្លើមសេចក្តីប្រព្រឹត្តិការក្រីក្រ ដោយកាយ
 វាចា ចិត្ត គេថាគេខ្លើមសេចក្តីប្រកបចិត្តផ្ដេកផ្ដិតទៅរកអនុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ (នោះណាស់) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែល
 អ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្លើមអើមនោះ គឺត្រូវត្រង់
 ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅ
 នោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកបំផ្លាញ
 ទេតើ ។ ព្រះលោកនាមជាម្ចាស់ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិត
 មែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នក
 បំផ្លាញ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេថាគេ
 សំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលបំផ្លាញបង្កឲ្យវាខ្វះ ខាតៈ ហេតុ

អនេកវិហិតានំ តាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 វិជយាយ ធម្មំ នេសេមំ អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយា-
 យោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វធម្មានោ វជយេ
 វជយំកោ សមណោ តោតមោតំ នោ ច ទោ យំ ភ្នំ
 សម្ពាយ វជសីតំ ។ ឥមស្សី ភវំ តោតមោតំ ។
 អភ្នំ ខ្វេល ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វធម្មានោ វជយេ ឥមស្សី សមណោ
 តោតមោតំ ឥមជ្ជិយាហំ ព្រាហ្មណ តាបកា អកុ-
 សលេ ធម្មេ វធម្មំ កាយទុច្ចរិតំ វចិទុច្ចរិតំ បរោទុច្ចរិតំ
 យស្ស ទោ ព្រាហ្មណ ឥមជ្ជិយា តាបកា អកុសលា
 ធម្មា បរិយា ទុច្ចិទ្ធម្មលា កាលាវត្ថុកតា វជការ
 កតា អាយតី អនុប្បនធម្មា ឥមហំ ឥមស្សីតំ
 វធម្មំ តថាគតស្ស ទោ ព្រាហ្មណ ឥមជ្ជិយា
 តាបកា អកុសលា ធម្មា បរិយា ទុច្ចិទ្ធម្មលា

ធម៌និក្ខេបនៃវិទ្យាបិណ្ឌ ដែលវិសោធន៍នៃអកុសលធម៌នៃ
 ឡាយដ៏ពិតប្រាកដ ហួសព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកនឹងគេថា ព្រា
 សបណាគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញនោះ គឺត្រូវតែចំហុកចំហុក ប៉ុន្តែវិទ្យា
 ត្រូវតែចំហុក ដែលអ្នកនឹងនិយាយសំដៅនោះ ។ ព្រាហ្មណ៍គោត-
 ម ព្រាហ្មណ៍នឹងចំហុក ជាអ្នកផ្តុំគំនិតទៅ ។ ព្រាហ្មណ៍គោត-
 មនឹងត្រាស់ថា ព្រាហ្មណ៍ តែងតែ មានហេតុដ៏ធំធេង គួរឲ្យអ្នក
 ជឿគេថា ព្រាហ្មណ៍គោតមជាអ្នកផ្តុំគំនិត ដែលគេថាព្រាហ្មណ៍
 ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះគេថាគេប្រកាន់និយាយថា ការប្រព្រឹត្តិការត្រូវ
 ដោយតាម វិចារ ឬ វិចារ ជាវិចារនៃសេចក្តីព្រាហ្មណ៍ ជាអកុសលធម៌
 ពិត អកុសលធម៌នៃឡាយដ៏ពិត ដែលជាវិចារនៃសេចក្តីព្រា
 ហ្មណ៍ (នោះ) ដែលគេថាព្រាហ្មណ៍នៃសេចក្តីព្រាហ្មណ៍
 គេសំដៅហើយ បានធ្វើវិចារប្រាប័ត្នទៀត ឲ្យអស់លើវិចារនៃសេចក្តី
 ដែលគេត្រូវបែកគាស់លើវិចារនៃវិចារនៃសេចក្តីព្រាហ្មណ៍ បានធ្វើវិចារ
 បានបែកគាស់លើវិចារ ឲ្យជាវិចារនៃវិចារនៃសេចក្តីព្រាហ្មណ៍
 ទៀតហើយ គេថាគេហៅអ្នកនោះថា អ្នកផ្តុំគំនិត ព្រាហ្មណ៍
 អកុសលធម៌នៃឡាយដ៏ពិតនៃវិចារនៃសេចក្តីព្រាហ្មណ៍ (នោះ)
 គេថាគេនឹងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តុំសេចក្តីព្រាហ្មណ៍

តាលាវត្ថុគតិ អនកាវ គតិ អាយតី អនុប្ប-
 ទទន្ត អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ
 បរិយាយេន សន្តា វនមាណោ វនយ្យ ធម្មស្សី
 សមណោ តោតមោតិ យោ វ ទោ យំ ទំ សព្វាយ
 វនសីតំ ។ អបគត្តោ កវំ តោតមោតិ ។ វត្ថុ ខ្មែស
 ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សន្តា
 វនមាណោ វនយ្យ អបគត្តោ សមណោ តោតមោតិ
 យស្ស ទោ ព្រាហ្មណ អាយតី កត្តសេយ្យា
 មុនត្តវកំចិត្តតំ បហីនា ឧត្តិទ្ធម្មលា តាលាវត្ថុគតិ
 អនកាវ គតិ អាយតី អនុប្បទទន្តា តបហំ
 អបគត្តោតិ វនមំ តថាគតស្ស ទោ ព្រាហ្មណ អាយតី
 កត្តសេយ្យា មុនត្តវកំចិត្តតំ បហីនា ឧត្តិទ្ធម្មលា

បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់តែទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែលដេ
 ត្របែលគាស់រលីង ឲ្យលែងផុតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបគាត់ទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងនេះ ព្រះសមណោតាតប ជាអ្នក
 ដុតកំដៅនោះគឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នក
 ឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍កោលថា ព្រះតាតបដ៏ធំរើម ជា
 មនុស្សឥតកំណើតទេតើ ព្រះដ៏មានជាន់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ពិតមែនហើយ ហេតុហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងនេះ ព្រះសមណោតាតប
 ជាមនុស្សឥតកំណើត ដែលនេះនោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រះភិយោដេកក្នុងគតិទៅទៀត ដំណើរភិក្ខុក្នុងគតិទៅមុខទៀត
 បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្ដាច់ផ្ដិលឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់តែទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែលដេ
 ត្របែលគាស់រលីង ឲ្យលែងផុតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបគាត់ទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកឥតកំណើត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ភិយោដេកក្នុងគតិទៅទៀត ដំណើរភិក្ខុក្នុងគតិទៅមុខទៀត (នោះ)
 តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្ដាច់ផ្ដិលឫសគល់អស់ហើយ

តាងវត្តតាង អង្គការ តាង អាយតី អនុប្បវេណី
 អយ្យ ទោ ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មិ បរិយា-
 យេន សង្កា វេននោ វេនយ្យ អបទេញ សមណា
 តោតមោតំ ទោ ច ទោ យំ ភំ សង្ខាយ វេនមិតំ ។

[៣] សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ កុក្កដិយោ អន្ធានិ
 អដ្ឋ វិ ទស វិ ទ្វាទស វិ តាទស្កុ កុក្កដិយោ
 សង្កា អនិសយំតានិ សង្កា បរិសេនិតានិ សង្កា
 បរិការិតានិ យោ ទុ ទោ ទេសំ កុក្កដ្ឋាមតានំ
 បបមភំ ចាទទសំថាយ វិ មុទុត្ថន្ធានេន វិ
 អន្ធាតោសំ មតាសេត្វា សោត្ថិទា អភិមិត្តិយ្យ
 តំន្តំ ស្វាស្កុ វេនិយោ ដេដ្ឋោ វិ តានិដ្ឋោ វិវិ ។
 ដេដ្ឋោតិស្ស ភោ តោតម វេនិយោ សោ យំ ទេសំ
 ដេដ្ឋោ មោតិវិ ។ ឯវេន ទោ អមំ ព្រាហ្មណ
 អវិជ្ជាគតាយ បដាយ អន្ធាត្ថតាយ បរិយោធាតាយ

បានធ្វើស្របគ្រប់រឿង ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែលគេ
 ត្រូវលាភាស័រលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាមិលែងមានកំណើតតទៅទៀតមុនទៀត
 ហើយ ប្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកដឹងតែថា ព្រះសមណៈធាតប ជា
 បទុស្សន៍កំណើតនោះ ដ៏ត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិលែងត្រូវត្រង់
 ហេតុ ដែលអ្នកឯងខំយាយសំដៅនោះ ។

[៣] ប្រាហ្មណ៍ ប្រើបដិសន្ធិហប់ពំណ រាយ ៨ក្តី ១០ក្តី
 ១២ក្តី ព័ន្ធហត់ពំណនោះ ដើមមានត្រាបដោយប្រែតែហើយ ធ្វើឲ្យកក
 ក្តៅដោយប្រែតែហើយ ឲ្យចាប់រឹតខ្លាំងដោយប្រែតែហើយ (ពុទ្ធសីល
 វេលាញាស់) គឺបណ្តាពូជមានពំណនោះ ពូជមានពំណ វិលាយសម្បក
 ពន់ ដោយចុងត្រចកដើរ ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយ
 ស្រួលមុនគេបំផុត បើដូច្នោះតើ អ្នកដឹងអ្វីហៅពូជមានពំណថា ពូជច្បង
 ឬកូនកៅហ៍ ។ ព្រាហ្មណ៍ត្រាចមូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 (ពូជមានពំណ) គេអ្នកហៅថា ពូជច្បង ព្រោះវាជាមិគេបំផុត ។ ព្រះ
 សាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រាហ្មណ៍ ភាពបើកពូជសត្វ ដូចជាពន់
 ពន់ កើតហើយ មានវិជ្ជាដ៏សេចក្តីល្ងង់ ដូចជាសម្បកពន់កំពុងប្រើប្រាស់

អវិជ្ជា កោសល បដិច្ច ឯកោ វ លោកេ អនុត្តរំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ អតិសម្មុទ្ធា សោហំ ព្រាហ្មណ ជេដ្ឋោ
 សេដ្ឋោ លោកស្ស អារត្ថំ ទោ បទ មេ ព្រាហ្មណ
 ភិយំ អហោសិ អសល្លំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា^(១)
 បស្សន្តោ កាយោ អសារន្តោ សមាហំ ចិត្តំ ឯកត្ថំ
 សោ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ ភិក្ខុវេ កោមេហំ ភិក្ខុ អត្ត-
 សលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកេន មិត្តសុខំ
 បឋមំ ឈានំ ឧបសម្មន្ត វិហាសំ ។ វិតក្កវិចារកំ
 រូបសមា អជ្ឈន្តំ សម្មសាននំ ទេតសោ ឯកោនិការំ
 អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិនំ មិត្តសុខំ ធុត្ថយំ ឈានំ
 ឧបសម្មន្ត វិហាសំ ។ មិត្តយោ ច វិវាទា ឧបេក្ខតោ
 ច វិហាសី សតោ ច សម្មជានោ សុខញ្ច កាយេ ច
 បដិសំវេទសំ យន្តំ អវិយា អាជិត្តន្តិ ឧបេក្ខតោ

១ ២. ម. អសម្មុទ្ធា ។

ក្នុងលោក មានតែជាតិម្នាក់ឯង ដែលចំណាយសម្បត្តិ ទិសចក្ខុ
 ល្ងង់ ហើយត្រាស់ដឹងខ្លាំង ដោយប្រពៃ ទូរសម្បត្តិ ឆ្លាតវៃ
 ដែលមិនបានក្លាយជាតិទៀត ប្រសើរជាងឡើយ ប្រាសព្រាហ្មណ៍
 ក៏ជាតិឯងជាច្បាប់ ជាបុគ្គលប្រសើរមុនគេជាងសព្វលោក គ្មាន
 ព្រាហ្មណ៍ គ្រាន់បកថាឧបាទានកំរើបហើយ មិនបន្ទុកបន្ទុយទេ
 ទាំងស្រុង គឺជាតិប្រសើរមុនគេទៀត កាយសោតក៏ស្ងប់ច្បាប់
 មិនក្រវល់ក្រវាយ ចិត្តក៏ទិញដូចចិត្តមានការច្បាប់អែប្បយ ប្រាស
 ព្រាហ្មណ៍ គឺជាតិឯង ពុំដល់ប្រាកដ ជាស្ងប់ចាកកាយទាំងឡាយ
 ប្រាកដជាស្ងប់ចាកធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលហើយ ចិត្តដល់
 បឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កវិចារ មានចិត្តទិញសុខ ដែល
 កើតអំពីសច្ចៈស្ងប់ស្ងាត់ជាអារម្មណ៍នៅហើយ ។ លុះក៏ជាតិ
 ចូលទៅជិតរូបវិតក្កវិចារ ព្រហ្មហើយ ក៏បានចូលដល់ខុត្តយជ្ឈាន
 ជាទីផ្សេងប្រព្រឹត្តទៅទាំងក្នុង មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក គ្មានវិតក្ក-
 វិចារ មានតែបីតិចិត្តសុខ កើតពីសមាធិនៅហើយ ។ លុះលះបង់បីតិចិត្ត
 ហើយ ក៏ជាតិជាបុគ្គលព្រងើយ មានសក្តិមានសេចក្តីដឹងច្បាស់នៅហើយ
 ក៏ជាតិដោយសុខដោយកាយផង អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ តែងសំដែង
 ចូរចិត្ត ដែលបានដឹងជ្ឈានណាថា ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ

អនុគ្រី ទុរទាទី ត្រាហសី វរ្ម័នាហា វរ្ម័នាត្ថោ វរ្ម័
 រណ្ណោ វរ្ម័នាហាហា វរ្ម័សុទ្ធីត្ថប្បជីសំវេទី វរ្ម័ហយ្យបរិ-
 យាត្តោ សោ តតោ តុតោ វេទ្យបបន្នោតិ ។ វេទី សាគារ
 សទុទ្ធីសំ អនេកវិហិតំ ប្បទេវិវាសំ អនុស្សរាមិ ។
 អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ រត្តិយោ បវេម យោមេ
 បវេមា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ទុប្បន្នា
 ធមោ វិហតោ អាណោតោ ទុប្បន្នោ យថាតិ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិដោ បហិតត្ថស្ស វិហរតោ ។ អយំ
 ទោ មេ ព្រាហ្មណ បវេមា អភិវិជ្ជិតា អហោសំ
 តុត្ថាជ្ជាបកស្សេវ អណ្ណោតោសម្មា ។ សោ វរ្ម័សមា-
 ហិតេ វិវត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ អនន្តរណោ វិកត្ថ-
 បក្កិលេសេ មុនុក្ខតេ កម្មង្គយេ វិវតេ អាណេន្ទប្បត្តេ
 សន្តានំ ទុក្ខបទាតញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិវិជ្ជាមេសិ ។

ហើយបានទៅកើតក្នុងរាជវង្សា ដែលទៅកើតក្នុងគណៈ តថាគត
 ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បជ័យនេះ
 មានភាពរាយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
 អយ្យបុរណៈ តថាគតឯងច្បាស់បានអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុង
 គណៈ ។ តថាគតលើកតាមខ្លួនជាតិ ដែលអស្រ័យនៅពីមុខ បានច្រើន
 ជាតិ ព្រមទាំងអាការៈព្រមទាំងទទួលយ៉ាងនេះ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
 បឋមវិជ្ជានេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹង ក្នុងហឫទ័យដ៏ប្រសើរ
 លុះដល់សេចក្តីល្អិតខ្លាត់ខ្លាចទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដ ក៏កើតឡើង
 នឹងខ្លាត់ខ្លាចទៅ ពុំកើតឡើងដល់តថាគត ដែលកំពុងអង្គុយប្រុង
 ស្មារតី មិនប្រែប្រួលស្រេចស្រង់ប្រឹងដុះកប់ជាញឹករាល់ស មានចិត្តមូលស្មឹងរត់
 មានទំនាស់លំយោលនឹងដីក៏ឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាន
 ខ្ពស់បឋមវិជ្ជាដូច្នេះដែរ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាបឋមវិជ្ជាដែល
 តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ញាស់ចេញចាកសម្បកពង ។
 កាលដែលចិត្តខ្លាចខ្លួនបរិសុទ្ធផ្លូវដឹង មិនមានកំលេស ប្រាសចាកសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាចិត្តទទួលសម្បជ័យដល់តម្ក ជាចិត្តនឹងដឹងមិនញាប់ញ័រយ៉ាង
 នេះហើយ តថាគតចើបបង្ហាត់ចិត្តចូលទៅក្នុងញាណ ដែលនាំឲ្យបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវក្បួននឹងបដិសម្មាសក្ខីទាំងឡាយ គឺទុក្ខបទាតញ្ញាណ ។

សុវណ្ណំ ធុត្ថលោ ធុត្ថតេ ធុត្ថតេ យថាគម្ពុបតេ
 សត្តេ បដាធាមិ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ វត្ថុយា
 មជ្ឈិមេ យាមេ ធុត្ថយា វិជ្ជា អធិគតា អវិជ្ជា វិហតា
 វិជ្ជា ឧប្បត្តា តទោ វិហតោ អាណាគោ ឧប្បត្តោ
 យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតមិទោ បមាតត្តស្ស វិហា-
 តោ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ ធុត្ថយា អភិធិត្ថជា
 អហោសំ កុក្កជ្ជាបតស្សេ អណ្ណាតោសន្តា ។
 សោ ឯវិ សមាហិតេ តិច្ឆេ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ
 អនត្តលោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុធុត្ថតេ តត្ថធិយេ
 មិតេ អាទេញប្បត្តេ អាសវាធំ ទយញ្ញាលាយ
 ចិត្តំ អភិធិត្ថាមេសី សោ វេធំ ធុត្តន្តំ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសី អយំ ធុត្តសមុទយោតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញា-
 សី អយំ ធុត្តនិរោធាតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 ធុត្តនិរោធាតមិធំ បដិបទាតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី

មានសណ្ឋានល្អនឹងអាត្រឹក ទៅកាន់សុគតនឹងទុក្ខតិ ដោយចក្ខុដូចជា
 ចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ ក្រែលែងជាទិចក្ខុរបស់បុស្សសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់នូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី២ នេះឯងហើយ ដែលគេថាគេបានព្រាសដឹងក្នុងយាម
 ជាកល្បាលវិចារត្រិ លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ភ្លេចបាត់ទៅ សេចក្តីនេះដឹង
 ប្រាកដ ក៏កើតឡើង នឹងភ្លេចបាត់ទៅ ជាម្ចាស់កើតឡើងដល់គេថាគេដែល
 កំពុងប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសធូស ទ្រង់ប្រុងបំផ្លាញកិលេស មានចិត្ត
 មួយស្តង់ដេរមានមិត្តនាដល់កាយនឹងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ
 ដែលបានឮវិជ្ជាទី២ នេះដូច្នេះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជា
 ទី២ ដែលគេថាគេបានព្រាសដឹងហើយ ដូចជាកូនមានវិសេសញ្ញាសំចេញ
 ហតសម្បកពង ។ កាលដែលចិត្តប្រាប់ខ្លួន បរិសុទ្ធផ្សេងនឹង មិនមានកិលេស
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទប់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងជឿ
 មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ គេថាគេទើបបង្កើនចិត្តចំពោះទៅក្នុង
 ញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គឺអាសវក្ខយញាណ
 គេថាគេក៏ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះ
 ជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

សុវណ្ណំ ធុត្តលោ ធុត្តតេ ធុត្តតេ យថាគម្ពុបតេ
 សត្តេ បដាធាមិ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តយា
 មជ្ឈិមេ យាមេ ធុត្តយា វិជ្ជា អធិគតា អវិជ្ជា វិហតា
 វិជ្ជា ឧប្បត្តា តទោ វិហតោ អាណាគោ ឧប្បត្តោ
 យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតមិទោ បមាតត្តស្ស វិហា-
 តោ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ ធុត្តយា អភិធិត្ថជា
 អហោសំ កុក្កជ្ជាបតស្សេ អណ្ណាតោសន្តា ។
 សោ ឯវិ សមាហិតេ តិច្ឆេ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ
 អនត្តលោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុធុត្តតេ តត្ថធិយេ
 មិតេ អាទេញប្បត្តេ អាសវំ ឧយញ្ញាណកាយ
 ចិត្តំ អភិធិត្ថាមេសី សោ វេ ធុត្តន្តំ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសី អយំ ធុត្តសមុទយោតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញា-
 សី អយំ ធុត្តនិរោធាតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 ធុត្តនិរោធាតមិធិ បដិបទាតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី

មានសណ្ឋានល្អនឹងអាត្រឹម ទៅកាន់សុគតនឹងទុក្ខតិ ដោយចក្ខុដូចជា
 ចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ ក្រែលែងជាទីចក្ខុរបស់បុគ្គលាបញ្ញា ក៏ឃើញច្បាស់នូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី២ នេះឯងហើយ ដែលគេថាគតបានព្រាសដឹងក្នុងយាម
 ជាកល្បាលវិជ្ជាត្រី លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ភ្លេចបាត់ទៅ សេចក្តីនេះដឹង
 ប្រាកដ ក៏កើតឡើង នឹងក្លាត់បាត់ទៅ ជាម្ចាស់កើតឡើងដល់គេថាគតដែល
 កំពុងប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសធូស ទៀងទាត់បំផ្លាញកិលេស មានចិត្ត
 មួយស្តង់ដេរមានទឹកនាដល់កាយនឹងដើរក្រឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ
 ដែលបានឮវិជ្ជាទី២ នេះដូច្នេះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជា
 ទី២ ដែលគេថាគតបានព្រាសដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ដែលញាស់ចេញ
 ចាកសម្បកពង ។ កាលដែលចិត្តប្រាប់ខ្លួន បរិសុទ្ធផ្សេងនឹង មិនមានកិលេស
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទប់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងជឿ
 មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ គេថាគតទើបបង្កើនចិត្តចំពោះទៅក្នុង
 ញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គឺអាសវក្ខយញាណ
 គេថាគតក៏ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះ
 ជាហេតុជាឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

ឥម អាសវត្ថុ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវសមុទយេតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវនិរោជានតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវនិរោជនាមំដំ ពន្លឺចនាតំ យថាភូតំ អត្ត-
 ញ្ញាសី តស្ស មេ ឯវំ ជាទតោ ឯវំ ចស្សតោ
 តោមាសវាមិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត កវាសវាមិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត(១)
 អវិជ្ជាសវាមិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត វិមុត្តស្មី វិមុត្តម័ត៌(២)
 ញ្ញាលំ អហោសំ ចំណា ជាតិ វុសតំ ព្រាហ្មណ៍យំ
 តតំ តារណំយំ ឆាបរំ ឥន្ទ្រាណាមតិ អត្តញ្ញាសី ។
 អយំ ចោ មេ ព្រាហ្មណ រត្តិយា បច្ឆិមេ យាមេ
 តតិយា វិជ្ជា អនិច្ចតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា
 តមោ វិហតោ អាណាតោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិដោ បឋិតត្ថស្ស វិហរតោ ។ អយំ
 ចោ មេ ព្រាហ្មណ តតិយា អភិជំពូជំ អហោសំ
 កុក្កុដន្នាបកស្សរំ អណ្ណាតោសម្ពាតំ ។

១ យេកុយេ ឥតោ បរំ វិជ្ជាសវាមិ អត្ថំ ។ ២ វិមុត្តម័តិ បាវោ ។

ដឹងប្រាកដតាមពិតថា ធម៌ប៉ុណ្ណោះជាភាសា៖ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា
 ធម៌នេះជាហេតុនាំឱ្យកើតភាសា៖ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តី
 លើកនៃភាសា៖ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឱ្យបានដល់នូវ
 សេចក្តីរលត់នៃភាសា៖ កាលដែលគេជាគតដឹងយ៉ាងនេះ គេជាគតាយំញ
 យ៉ាងនេះ ចិត្តគេជាគតក៏ផុតចាកគ្រឿងតាំងតាមដង ជិតដង ដ៏អវិជ្ជាផង
 កាលបើចិត្តគេជាគតបានរួចផុតស្រឡះហើយ ប្រាថ្នាក៏កើតប្រាកដដល់
 គេជាគតថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះហេតុភាសាហើយ ទាំងគេជាគតក៏ដឹងច្បាស់
 ថា កំណើតរបស់អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញបានច្រើត
 គ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អញក៏បានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាទី ៣
 នេះហើយ ដែលគេជាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាដុតនៃព្រឹក លុះដល់
 សេចក្តីល្ងង់ខ្សោចខ្លាំងបំផុតទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដក៏កើតឡើង ធម៌គ
 ខ្លាំងបំផុតទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់គេជាគតដែលកំពុងអង្គុយប្រុងស្មារតី
 មិនប្រហែសឆ្ងល់ ទំប្រឹងផុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្តង់ដេតបាន
 នឹកនាដល់កាយនិងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាននូវ
 វិជ្ជាទី ៣ ដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការត្រាស់ដឹងរបស់គេជាគត
 ជាតំរេ ៣ នេះ ដូចគ្នានឹងការញាស់ចេញរបស់កូនមាន់អំពីសម្បកនាង ។

[៤] ឯវំ កុត្ត វេរោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯតទេវេច
 ដេដ្ឋោ កវំ តោតមោ សេដ្ឋោ កវំ តោតមោ អកិក្កន្តំ
 ភោ តោតម អកិក្កន្តំ ភោ តោតម សេយ្យជាចិ
 ភោ តោតម ឯក្កន្តំ វា ឧក្កន្តយ្យ បដិច្ចន្តំ
 វា វិវេយ្យ ម្ពន្ធស្ស វា មត្តំ អាចំត្រេយ្យ អន្ធការ
 វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជាវយ្យ ឧក្កមន្តោ រូបាចំ ឧក្កន្តំ
 ឯវេវ(១) ភោតា តោតមេច អនេកបរិយាយេច ចេញ
 បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តំ តោតមំ សារណំ តត្ថាមិ
 ឧដ្ឋត្ថ កំក្កុសធឿត្ថ ឧបាសកំ មំ កវំ តោតមោ
 ជាវតុ អដ្ឋតត្ថ ចាណុបេតំ សារណំ តតំ អធិវាសេតុ
 ច ថេ កវំ តោតមោ វេញាយំ វស្សាវាសំ សន្តិ
 កំក្កុសធឿតាតិ ។ អធិវាសេសំ កតាវា តុល្លិកាវេច ។

១ សព្វន្ត ឯវេវាតិ បាវេ ទិស្សតិ ។

[៤] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 វេញព្រាហ្មណ៍ បានត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញថា ព្រះ
 តោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គជាចម្បងជាងមនុស្ស ប្រសើរមុនជាងមនុស្ស
 បពិត្រព្រះតាតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រ
 ព្រះតាតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះ
 តោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 យ៉ាងនេះ (ក្នុងច្បាស់ណាស់) គួរតាមដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេដាច់
 ចុះច្បាស់ឡើង ពុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទ
 ជុំវិញ ពុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកអង្វរទិស ឬក៏ដូច
 ជាមនុស្សកាន់ប្រទេសប្រាសាទក្នុងទីតាំង ដោយគិតថា មនុស្សមានវត្ថុ
 វេលាមើលឃើញខ្លះរូបចាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះសូមដល់ខ្ញុំព្រះតាតម
 ដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភក្ត្រសន្សំផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមតាំង
 ពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះតាតមដ៏ចំរើនជាបង្អស់ខ្ញុំព្រះអង្គជាជាឧបាសក
 ដល់សារណតមន៍ស្មើដោយជីវិត មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ សូមព្រះតាតម
 ដ៏ចំរើន ទទួលនិមន្តតាំងពីស្វាមីតស្រុកវេញមួយរង្វើដោយភិក្ខុ
 សង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រឡប់ទទួលនិមន្តដោយតុល្លិកាវេច (១) ។

១ ទទួលនិមន្តដោយសៀម ។

អថេតោ វេរញ្ញា ព្រាហ្មណោ កកវតោ អនិកំ បដំ វិដិត្តា
ឧត្តាយាសនា កកវល្លំ អនិកំ ឧត្តា បដស្តិណំ កក្កា
បត្តាមិ ។

(៥) តេជ ទោ បដ សមយេន វេរញ្ញា ឧត្តិត្តា
ហោតិ ប្លីហិត្តា សេតថ្មិតា សលាតាវត្ថា ឧ
សុភក ឧរោន បត្តហោន យាមេតុ ។ តេជ
ទោ បដ សមយេន ឧត្តកបថិតា អស្សវណិដា
បញ្ចមត្តេហំ អស្សសតេហំ វេរញ្ញាយំ វស្សវណិសំ
ឧបកតា ហោន្តិ ។ តេហំ អស្សវណ្ណលិកាសុ ភិក្ខុបំ
បត្តបត្តប្បលកំ^(១) បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ បុព្វណ្ណ-
សមយំ ឯកសេត្វា បត្តចីវរមាណយ វេរញ្ញាយំ^(២)
បិណ្ណាយ ចរិសិត្វា បិណ្ណំ អលកមាណា អស្សវណ្ណលិ-
កាសុ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បត្តបត្តប្បលកំ អារាមំ ហរិត្វា

១ សព្វត្ថ បត្តបត្តប្បលក្ខំ ឆាយោ វស្សវណ្ណំ ។ ២ ឧ. ប. វេរញ្ញំ ។

សង្ខារោ វេរញ្ញា ព្រាហ្មណំ វិដិត្តា កកវតោ អនិកំ បដំ វិដិត្តា
ឧត្តាយាសនា កកវល្លំ អនិកំ ឧត្តា បដស្តិណំ កក្កា
បត្តាមិ ។

(៥) សម័យនោះឯង ស្រុកវេរញ្ញា កើតឡើង ណាស់អត់បាយ បទុស្សវណ្ណ
ឡាយចំក្បែរដំរិតបានដោយកម្រិតត្រឹមត្រូវ បទុស្សវណ្ណដែលត្រូវបាន
ស្រាប់គឺស្រាប់ មានផ្លូវស្រាប់ (ដោយសារតែផ្លូវស្រាប់) បទុស្សវណ្ណដែលមានទ្រព្យ
សម្បត្តិល្អបំផុតប្រសិនបើបទុស្សវណ្ណបាន គឺមិនងាយនឹងបំផ្លាញដូច្នេះ បើបុរសមាន
ស្វាភាពជាសំខាន់បំផុតបទុស្សវណ្ណបាន ដំនាំដំណើរស្រុកនោះព្យាយាម
ស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រិតត្រឹមត្រូវ ។ សម័យនោះ មានតួកយុទ្ធសាស្ត្រ
សេនាទុក្ខនិងតួកបដិប្រទេស ទាំងសេនាទុក្ខ ៥០០ ចូលមកនៅសម្រាប់កុម្មុ
ស្រុកវេរញ្ញា ក្នុងរដូវវស្សា ។ តួកយុទ្ធសាស្ត្រដែលនៅក្នុងរាជសេនាទុក្ខ
នោះ គឺបានបញ្ញត្តិឱ្យប្រគល់បាយក្រៀមចំនួន ១ ឆាវ ១ ហ្នាក់ ដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កុះដល់ពេលបុព្វណ្ណសម័យ^(១) ភិក្ខុទាំងឡាយស្ម័គ្រ
ស្សន់ទ្រង់ចីវរនិងបាត្រ ទាំងឡាយនៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុកវេរញ្ញា គឺមិន
ប្រទះបានអាហារបិណ្ណបាតសោះឡើយ ទើបទៅបិណ្ណបាតទាំងឡាយព្យា
បាលសេនាទុក្ខ គឺបានបាយក្រៀម ១ ឆាវ ១ ហ្នាក់ ហើយក៏ប្រគល់

១ សម័យដំបូងនៃរាជវង្សនៃស្រី គឺពេលព្រះប្រាសាទ ។

ឧទុក្ខលេ កោដ្ឋត្វា កោដ្ឋត្វា វេទកថា ។ វេទកថា
 បដាទត្ថោ បដាទត្ថោ សំលាយំ វិសិក្ខា(១)
 កកវតោ ឧបទាមេតិ ។ តំ កកវ វេទកថា ។
 អស្សេសំ ទោ កកវ ឧទុក្ខលេសម្ពំ ។ បដាទត្ថោ
 តថាគតា បុព្វតំ បដាទត្ថោ ឧ បុព្វតំ កាលំ
 វិទិត្វា បុព្វតំ កាលំ វិទិត្វា ឧ បុព្វតំ អនុសញ្ញតំ
 តថាគតា បុព្វតំ ទោ អនុសញ្ញតំ អនុសញ្ញតេ
 សេតុយាតោ តថាគតា ។ ធម្មាភារេហិ តុត្វា
 កកវតោ កំត្វា បដាបុព្វតំ ធម្មំ វា ធម្មេស្សេប
 សាវតានំ វា សំត្វាមនំ បញ្ញាបេស្សេមាតិ ។
 អថទោ កកវ អាយស្មត្ថំ អានត្ថំ អានត្ថេសំ តំត្ថំ
 ទោ សោ អានត្ថំ ឧទុក្ខលេសម្ពំ ។ អថទោ
 អាយស្មា អានត្ថោ កកវតោ ឧបទាមេតិ អានត្ថេសំ ។

១ ឧ. ឧ. វិសិក្ខា ។

យកបាយក្រៀមនោះបុគ្គលីក្បាល់ច្រើនគ្នាទាន់ ។ ចំណែកនាងព្រះ
 អាទិទ្ធិមានអាយុ យកបាយក្រៀម ១ នាទ្យ ក៏នក្ខត្តិក្បាល់ថ្មហើយយក
 ចៅថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទទួលសោយបាយក្រៀម
 នោះ ។ វេលានោះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់បានឮសូរក្បាល់អំពីទីនោះដែរ ។
 ព្រះតថាគតាទាំងឡាយ បានជ្រាបឮហេតុហើយសួរក៏បាន បានជ្រាប
 ហើយមិនសួរក៏បាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលក្បាល់ហើយសួរក៏បាន ជ្រាបច្បាស់
 នូវកាលក្បាល់ហើយមិនសួរក៏បាន ឯព្រះតថាគតាទាំងឡាយ ព្រះអង្គតែង
 សួរនូវការណាដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ ក្នុងដែលមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតាទាំងឡាយ ទ្រង់
 បានផ្គុំបំប៉ននូវក្នុងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងឡាយ ដោយអរិយបុគ្គ
 ជ្រះស្រឡះហើយ ។ ព្រះសព្វគ្នាពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយ ទ្រង់តែងសួរ
 នូវកំត្រូវទាំងឡាយ ដោយហេតុពីរប្រការ គឺ ទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសំដែងនូវ
 ធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ ១ ។ គ្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអាទិទ្ធិដ៏មានអាយុមក ហើយទ្រង់សួរថា
 ម្ចាស់អាទិទ្ធិ សូរសំឡេងនោះជាសូរក្បាល់អំពីទីណា ។ ទើបព្រះអាទិទ្ធិ
 ដ៏មានអាយុក្រាបទូលរៀនខ្លះឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្រាបត្រង់ប្រការ ។

សាទុ សាទុ អាទទុ ឧប្បត្តិ អាទទុ សម្បត្តិសាទុ
វិជិតំ បដិសេធិ ធនតា សាលិមំសោធិ វត្ថុបញ្ញាស្សត្ថិតំ ។

[៦] អថេហា អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាដោ យេន
កកវា ភេទុបស្ព័ន្ធមិ ឧបស្ព័ន្ធមិត្តា កកវ័ន្ធ អភិវាដេត្វា
ឯកមន្តំ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីធា ទោ អាយស្មា
មហាមោក្ខល្លាដោ កកវ័ន្ធ ឯតទកេច ឯតវា កន្ត្ថ
វេត្តា ឧត្តិកា ធិសីតិកា សេត្តិកា សលាតាវុត្តា
ន សុកកា ឧញ្ញា មគ្គមោទ យាមេតុ ឥមិស្សា កន្ត្ថ
មហាបបរិយា ហេត្ថិមតលំ សម្បត្តិ^(១) សេយ្យថាវិ
ទុត្តកមន្តិ^(២) អបិលតំ ឯវមស្សាវំ សាធាហំ កន្ត្ថ
បបរិ បរិវត្តយ្យំ ភិក្ខុ មប្បដកោដំ បរិកុញ្ញស្សត្ថិតំ ។

១ ប. ក. សេសម្បត្តិ ។ ២ ខ. ឧបមន្ត ។

ព្រះអង្គត្រាស់សរសើរថា ត្រូវហើយ ពន្ធ ប្រពៃហើយ ពន្ធ អ្នក
ឯងកល់គ្នាជាសច្ចសណ្ឋិតសាសនាហើយ បណ្តាដទៃខាងក្រោយនេះឯង
នឹកចង់ឲ្យឆ្ងល់ច្រឡំដែលនេះហើយ ដោយអង្គរស្រូវឡាយ ព្រមទាំងប្លែក
លាយដោយសាច់ដ៏ត្រូវគ្នាសា (ដល់អ្នកកល់គ្នា) ។

[៦] ត្រាវនោះ ព្រះមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់បានក្រាបច្បាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព
រួចហើយក៏នឹកក្នុងវិធីសមគួរ ។ ព្រះមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុក៏ក្នុង
វិធីសមគួរហើយ ក៏ត្រាបចូលស្នើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវនេះ ស្រុកវេញកើតអំណត់អត់បាយ
មនុស្សចាំទ្បាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្សណា
ដែលត្រូវបានប្រាប់ក៏ស្លាប់មានផ្តុំនិស (ដោយសារឥន្ទ្រ) មនុស្ស
ដែលមានព្រះសម្បត្តិល្មមវិញដូចស្រូវអង្ករគេបាន ក៏ប៉ិនឆាយនឹងវិញ
ដូរ បើលុះតែមានស្លាកតាន់ជាសំគាល់ខាងចំបងវិញដូចបាន ដទៃទាំងអស់
ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកហាបោនដោយកម្រៃក្រៃពេក សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តែងតាំងក្រាបនៃផែនដីនេះ មានឧដារសង្គមដូច
ចំណុំ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធតែងតាំងដោយចំណុំ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ឲ្យព្រះអង្គបង្គំប្រែត្រឡប់ផែនដីនេះឲ្យជាឡើង តើឡើងនឹងឲ្យភិក្ខុ
ចាំទ្បាយតាមផ្លូវឧដារស ដែលកើតឡើងអំពីស្រែចំបងនៃផែនដីនោះ ។

យេ មន តេ មោគ្គល្លាន បរិវិជ្ជស្សីតា ចាណា តេ
 កថំ ករិស្សសីតិ ។ ឯកាហំ កន្តេ ចាណំ អភិ-
 ជំជ្ឈន់ស្សាមិ សេយ្យជាមិ បរាបរិ យេ បរិវិ-
 ជ្ជស្សីតា ចាណា តេ ឥទ្ធ សង្កាមេស្សាមិ ឯកេន
 មាត្រេន បរិវិ បរិវត្តស្សាមីតិ ។ អលំ មោគ្គល្លាន
 ពា តេ វុច្ចំ បរិវិ បរិវត្តតុំ វិបល្លាសំថិ
 សត្តា បដិលកេយ្យុន្តំ ។ សាទុ កន្តេ សំព្វា
 ភិក្ខុសង្ឃោ ទុត្តរក្សុំ បិណ្ឌាយ កង្វេយ្យាភិ ។
 យេ មន តេ មោគ្គល្លាន ភិក្ខុ អបិដ្ឋមន្តោ តេ កថំ
 ករិស្សសីតិ ។ តាហំ កន្តេ ករិស្សាមិ យថា សព្វ
 ភិក្ខុ គជ្ឈន្តស្សីតិ ។ អលំ មោគ្គល្លាន មា តេ វុច្ចំ
 សព្វស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទុត្តរក្សុំ បិណ្ឌាយ កមនន្តំ ។

ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះអ្នកនឹងយកបន្ទុក
 សត្វទាំងឡាយដែលនៅពេលយល់ដែនដីនេះ ឲ្យទៅនៅឯណា ។
 ព្រះបរមសាស្តាទទួលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គ
 នឹងនឹកទុកតែដូចនេះ ឲ្យទានដូចជាដែនដីនេះ នឹងឲ្យសត្វទាំងឡាយដែល
 នៅពេលយល់ដែនដី មកនៅលើបាតដីដូចនេះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
 ប្រែនូវដែនដីដោយដីដូចនេះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់យាងថា មោគ្គល្លាន អ្នកកុំ
 ពេញចិត្តនឹងត្រឡប់ដែនដីនោះឡើយ សត្វទាំងឡាយនឹងទាននូវសេចក្តី
 ជ្រួលដើមរចល់ ។ ព្រះបរមសាស្តាទទួលតបថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មគ្គាប្រាស ព្រះពុទ្ធដីកាដែលទ្រង់ត្រាស់មកនោះប្រែពេលហើយ (បើ
 ដូច្នោះ) សូមឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ឌបាតឯទុត្តរក្សុំបិណ្ឌ ។ ព្រះ
 អំបាតព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯណាដែលមិនមានបូជ្ជ អ្នកនឹងធ្វើឲ្យភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះ
 បរមសាស្តាទទួលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស ភិក្ខុទាំងអស់
 នឹងទៅទានយ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះអំបាតព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់តបថា កុំ មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់
 ទៅបិណ្ឌបាតឯទុត្តរក្សុំបិណ្ឌនោះឡើយ ។

[៧] អថេតោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស រមណគតស្ស
 បដិសល្លិទស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវត្តោ ឧទទានំ
 តតមេសានំ ទោ តុន្ទានំ ភកវន្ទានំ ព្រហ្មចរិយំ ឧ
 ចិវដ្ឋិតំ អហោសំ តតមេសានំ តុន្ទានំ ភកវន្ទានំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតំ អហោសិតំ ។ អថេតោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយស្គាសមយំ បដិសល្លាតា
 វុដ្ឋិតោ យេន ភកវំ ទេធិបស្ព័ន្ធមិ ធិបស្ព័ន្ធមិត្វា
 ភកវន្ទំ អភិវទេត្វា ឯកមន្ទំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្ទំ
 ឯសិទ្ធា ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភកវន្ទំ ឯកម-
 រោច ឥទ មយ្ហំ ភន្តេ រមណគតស្ស បដិសល្លិទស្ស
 ឯវំ ចេតសោ បរិវត្តោ ឧទទានំ តតមេសានំ
 ទោ តុន្ទានំ ភកវន្ទានំ ព្រហ្មចរិយំ ឧ ចិវដ្ឋិ-
 តំ អហោសំ តតមេសានំ តុន្ទានំ ភកវន្ទានំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតំ អហោសិតំ ។ ភកវតោ
 ច សារីបុត្ត វិបស្សន្ស ភកវតោ ច សិទិស្ស

[៨] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លោកចូលទៅនៅក្នុង
 រហោរោងដាច់ចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះ
 រិះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មចរិយធម៌(១) របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគចំណង់ឡាយអន្ត
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបំរើនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានជោគចំណង់ឡាយអន្តណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បំរើនៅយូរ ។
 គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តក៏ដ៏មានកាយ ចេញចាកទីសម្លឹងក្នុងរហោ
 សាយស្គាសមយ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយភោគ ហើយអង្គុកទ័ង្គិសបក្ស ។
 លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយអង្គុកទ័ង្គិសបក្សហើយ ក៏ក្រាបចូលសួរ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះបញ្ជាប្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គចូល
 ទៅនៅក្នុងរហោរោងដាច់ចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគចំណង់ឡាយអន្ត
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបំរើនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះ
 ពុទ្ធដ៏មានជោគចំណង់ឡាយអន្តណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បំរើនៅយូរ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិទិ ១

• ពាក្យប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាអស់ ចំពោះព្រះសិវ្វិកា ឯ សិល សមាធិ ចក្ខុ ។

កតវតោ ច វេស្សកុស្យ ត្រៃធម៌វិយា ច ចំរង្គតិក្កំ
 អហោសំ កតវតោ ច សាវ័យុត្តំ កតុស្កុស្យ កតវតោ
 ច កោចាគមមស្យ កតវតោ ច កស្សបស្ស ត្រៃ-
 ធម៌វិយា ចំរង្គតិក្កំ អហោសីតំ ។ កោ ទុ ចោ ពន្ត
 ហេតុ កោ មទ្ធកាយោ យេន កតវតោ ច វិបស្សន្យ
 កតវតោ ច សិទ្ធិស្ស កតវតោ ច វេស្សកុស្យ
 ត្រៃធម៌វិយា ច ចំរង្គតិក្កំ អហោសីតំ ។ កតវា ច
 សាវ័យុត្តំ វិបស្សន្យ កតវា ច សិទ្ធិ កតវា ច វេស្សកុ
 កិលាសុខោ អហោសុំ សាវកានំ វិគ្គាមេន ទុប្ប
 ធម្មេតុំ អប្បកក្ខា ទេសំ អហោសំ សុត្តំ គេយ្យំ
 វេយ្យាករណំ តាថា ធនាមំ ឥតិវុត្តកំ ជាតតំ
 អត្ថនធម្មំ វេទលំ អប្បញ្ញត្តំ សាវកានំ សិក្ខាបទំ
 អនុដ្ឋង្គំ ចាតិហេតុំ តេសំ កុម្មានំ កតវត្ថានំ អន្តរាគមន

ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ជាត្រៃធម៌វិយាធម៌មិនបំរើនៅយូរ
 ម្ចាស់សាវ័យុត្ត ៦ ត្រៃធម៌វិយាធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកុ-
 ស្ក ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកោនាអម ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកស្សប ១ ជាត្រៃធម៌វិយាធម៌មិននៅបានយូរ ។ ព្រះសាវ័យុត្ត-
 នៅក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ត្រៃធម៌វិយាធម៌របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវេស្ស ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិទ្ធិ ១
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ បានជាមិនបំរើនៅយូរ នោះទេ
 ព្រោះហេតុនឹងបង្ខំយុត្តប្បដិសន្ធិ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់
 សាវ័យុត្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្ស ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះ
 នាមសិទ្ធិ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ព្រះអង្គមិនសូវច្រើន
 ប្រើសំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយដោយពិស្តារប៉ុន្មានទេ ត្រៃធម៌
 វិយាធម៌មានអង្គ ៧ ប្រការ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនោះគឺ សុត្ត-
 តេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ តាថា ទោនៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អត្ថនធម្មៈ
 វេល្លៈ ជាធម៌មានចំនួននិច្ច ១ ណាស់ សិក្ខាបទក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ
 មិនបានបញ្ញត្តិដល់សាវកទាំងឡាយទេ ពណ៌នាតិហេតុ ក៏ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងនោះមិនបានសំដែងឡើយ ដល់អំណរ អតីតព្រះពុទ្ធដ៏មានជាត

១ ព្រះបញ្ញត្តិថា កិលាសុខោ សព្វនេះប្រែជាខ្លួន ច្រើនក្នុងនេះប្រែជាខ្លួន នឹង
 ហៅជាខ្លួនសេចក្តី មិនសមតាមន័យក្នុងអង្គកថា ៗ ប្រាប់សេចក្តីថា ព្រះពុទ្ធបានសេចក្តីខ្លួនទេ ។

ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរាគមនេ យេ តេ
 បដ្ឋិមា សាវកា នាមាណាមា នាមាតោត្តា នាមា-
 ជដ្ឋា នាមាភុលា បព្វដិទា តេ តំ ព្រឹញ្ញវរ្ម័យំ
 ចំប្បញ្ញាវ អន្តរាគមនំ សេយ្យជាមិ សាវីរុត្ត
 នាមាមុទ្ធានំ ផលានេ ឯត្ថិត្តានំ សុត្តេន អសន្ត-
 ហិតានំ នានំ វាតោ វិគិរតិ វិធមតិ វិទ្ធិសេតិ តំ
 តិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន អសន្តហិតត្តា
 ឯវមេវ ចោ សាវីរុត្ត តេសំ ពុទ្ធានំ ភក្កវណ្ណំ
 អន្តរាគមនេ ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរាគមនេ
 យេ តេ បដ្ឋិមា សាវកា នាមាណាមា នាមាតោត្តា
 នាមាជដ្ឋា នាមាភុលា បព្វដិទា តេ តំ ព្រឹញ្ញ-
 វរ្ម័យំ ចំប្បញ្ញាវ អន្តរាគមនំ តិលាសុខោ ច តេ
 ពុទ្ធា^(១) ភក្កវណ្ណោ អហេសំ សាវកេ^(២) ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច ត្វិវដិកុំ ក្នុងមុតំ សាវីរុត្ត

១ អយ ពាមោ កត្តិ ៩ វិស្សតិ ។ ២ សាវកានុប្បិ កត្តិ ។

តាំងឡាយនោះទៅ អំណើវត្តសាវកទាំងឡាយជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាម
 ព្រះពុទ្ធនោះទៅ សាវកទាំងឡាយជាទានីក្រាយតមក ដែលមាននាម
 ផ្សេងៗ គ្នា មានតាត្ថផ្សេងៗ គ្នា មានធាតុផ្សេងៗ គ្នា ចេញពីក្រកូល
 ផ្សេងៗ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យសាចស្តុច្បាស់
 អស់ភ្លាមទៅ ម្ចាស់សាវីរុត្ត ទេពមាបូជនាម្ចាស់ផ្សេងៗ ដែលគេមិនបាន
 ដោតក្រិនចងដោយចេសហើយ គេដាក់លើបន្ទុក្កាវ ឡូលកំរៃមិនតែប៉ុណ្ណោះ
 ដោតកំចាត់កំចាយផ្កាទាំងនោះឲ្យវិនាសអស់ទៅ ឡូលដែលធ្វើផ្កាទាំង
 នោះឲ្យវិនាសព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះផ្កាទាំងនោះគេមិនបានដោតក្រិនចង
 ដោយចេស ក៏សេចក្តីនេះយោងនឹងព្រះបញ្ញា ប្រាសាទសាវីរុត្ត បុរៈអំណើវត្ត
 នឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ (ទាំង ៣ ព្រះអង្គ) នោះ នឹងពួកសាវកដែល
 ជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះទៅហើយ ពួកសាវកដាច់ក្រាយៗ
 តមក មាននាម តាត្ថ ធាតុផ្សេងៗ គ្នា ដែលចេញចាកក្រកូលផ្សេងៗ គ្នា
 មកបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យវិនាសទៅតាមភ្លាម ដូចជា
 ផ្កាដកកំរៃយ៉ាងនោះដែរ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោតទាំងនោះ
 លោកបិទស្លៀកប្រើប្រែស្លៀកប្រើ (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់
 ព្រះអង្គ) ហើយទូលានឲ្យសាវកទាំងឡាយបំប្លែងឡើយ ម្ចាស់សាវីរុត្ត

វេស្សក្ខ ភកវតា អរហនំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អញ្ញាតស្មី
 ភីសនកេ វនសណ្ណោ សហស្សំ ភិក្ខុសង្ឃំ ធម្មសា
 ធម្មោ បរិច្ច ឧវេនតិ អនុសាសតិ ឯវំ វិគតោធម៌
 មា ឯវំ វិគតោយំត្ថ ឯវំ មនសំតាហេជ មា ឯវំ
 មនសាតាត្ថ ឥនំ បជហាជ ឥនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារជាតិ អជទោ សារីបុត្ត តេសំ ភិក្ខុសហស្សនំ^(១)
 វេស្សក្ខនា ភកវតា អរហនា សម្មាសម្ពុទ្ធនា ឯវំ
 ឧវេនយមាធានំ ឯវំ អនុសាសិយមាធានំ អនុតាធាយ
 អាសវេហិ ជិត្តានំ វិមុត្តិសុ តត្រិ សុនំ សារីបុត្ត
 ភីសនកេស្ស វនសណ្ណាស្ស ភីសនកតស្មី ហោតិ
 យោ តោជំ អវិគរតោ តំ វនសណ្ណំ បរិសតិ
 យេកុយេន្ត^(២) លោមាជំ ហំសន្តិ អយំ ទោ សារីបុត្ត
 ហេតុ អយំ មទ្ធកយោ យេន ភកវតោ ជ វិបស្សិស្ស
 ភកវតោ ជ សិទ្ធិស្ស ភកវតោ ជ វេស្សកុស្ស
 ត្រិញ្ញបរិយំ ន ចិវដ្ឋតិកំ អហោសីតំ ។ តោ បន
 កន្ត ហេតុ តោ មទ្ធកយោ យេន ភកវតោ ជ

១ តេសំ ភិក្ខុនន្តំ អញ្ញាតំ ខន្តិ ។ ២ ប. យេកុយេន ។

តាម្លែងបកបានរឿងដំណាលថា ព្រះអរហន៍សម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានដោតទ្រង់
 ព្រះនាមវេស្សក្ខ ព្រះវន្តិកំណង់នូវចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ
 (របស់ព្រះអង្គ) ហើយទ្រង់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅកុសល្យបំប៉ន១ ពាន់រូប
 នៅទាន់ដំនែត្រមួយ ជាដងវិព្រក្ខស្សីម ដោយកុស្តភាសិតថា អ្នកទាំង
 ខ្យាយចូររិះគិតយ៉ាងនេះ គំរិះគិតយ៉ាងនេះឡើយ ចូរយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាង
 នេះ កុំយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់អំពើយ៉ាងនេះបេញ
 ហើយចូរផ្គុំផ្គួលចិត្តឲ្យប្រដិតប្រជិតទៅរកអំពើនេះវិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 នៅវេលាដែលព្រះអរហន៍សម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានដោតទ្រង់ព្រះនាមវេស្សក្ខទ្រង់
 បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះៗ ហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំង ១ ពាន់រូប
 នោះ ក៏បានច្របូចចេញចាកអាសវគ្គិលេស បំប៉នមានសេចក្តីប្រកាន់មាំ
 ឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ផងវិព្រដែលបាននៅទីនោះបុរេគ្នាឲ្យស្សីហេតុ
 ណាស់ បើបុគ្គលណាមួយបំប៉នទាន់ប្រាសចាកកត្តានៅឡើយទេ លុះបាន
 ចូលទៅកាន់ដងវិព្រនោះហើយ បុគ្គលនោះទ័ងព្រិកេមដោយច្រើន ម្ចាស់
 សារីបុត្ត ព្រិហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវេស្ស ១
 ព្រះនាមសីទី ១ ព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ជាព្រិហ្មចរិយធម៌បំប៉នដំនែត្រ
 ព្រិហ្មហេតុនឹងបង្កយប៉ុណ្ណោះឯង ។ ព្រះសារីបុត្តក្លាបចូលសូររះទៅទៀត
 ហ សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ព្រិហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ឯកម្ភ ទេ សាវ័ច្ចុត្ត តេសំ ឧទ្ធានំ កតវត្ថានំ
 អន្តរគារនេន ឧទ្ធានុឧទ្ធានំ សាវ័កានំ អន្តរគារនេន
 យេ តេ បដ្ឋិមា សាវ័កា ធារាធារា ធារាតោត្តា
 ធារាជត្តា ធារាតុលា បទ្ធបិតា តេ ទំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចំរំ ធិយមន្ទានំ បរេសុំ អយំ ទេ សាវ័ច្ចុត្ត មោគ្គ
 អយំ បទ្ធករោ យេន កតវត្ថា ច កតុស្សបស្ស
 កតវត្ថា ច កោលាភបដស្ស កតវត្ថា ច តស្សបស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ចំរដ្ឋិតំកំ អហោសីតិ ។

(៥) អថោ អាយស្មា សាវ័ច្ចុត្តោ ឧត្តាយាសីតា
 ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ ករិត្យា យេន កតវំ តេនញ្ចលី
 បណាមេត្វា កតវត្ថំ ឯតនភោច ឯតស្ស កតវំ
 កាលោ ឯតស្ស សុតត កាលោ យំ កតវំ
 សាវ័កានំ សំគ្វាបដំ បញ្ញាមេយ្យ ឧត្តំសេយ្យ
 ចាតំមោគ្គំ យថយំនំ^(១) ព្រហ្មចរិយំ អន្ធនិយំ
 អស្ស ចំរដ្ឋិតំកត្តំ ។ អាតមេហំ ចំ សាវ័ច្ចុត្ត

១ ន. យថយំ ។

ម្ចាស់សាវ័ច្ចុត្ត សេចក្តីចុះបមេយ្យក៏ចូលគ្នាដែរ លុះព្រះពុទ្ធដ៏មានដោតតាំង
 អម្បាលនោះចូលនិព្វានទៅហើយ សាវ័កទាំងឡាយដែលត្រាស់ដឹងតាម
 ព្រះពុទ្ធទាំងនោះក៏និព្វានទៅហើយដែរ សាវ័កទាំងឡាយជាទាំងក្រោយ
 ដែលមានឈ្មោះផ្សេងៗ គ្នា មានៈភាគផ្សេងៗ គ្នា មានដាតិផ្សេងៗ
 គ្នា ចេញចាកព្រះពុទ្ធផ្សេងៗ ហើយបួស ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌
 (សាសនា) ឲ្យបំភាន់ដាច់ផ្លូវមក ម្ចាស់សាវ័ច្ចុត្ត នេះឯងក៏ហៅពុទ្ធ
 ជាមួយ ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាម
 ពុទ្ធសន្និដ្ឋី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកាតាតមន្តិ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកស្សចក្ខី ឲ្យបំភាន់បានយូរ ។

(៥) សំដៅដំនោះ ព្រះសាវ័ច្ចុត្តដ៏មានអាយុក្រោកចាកពាសនេះហើយ
 ធ្វើសម្តែងក្នុងសង្គ្រោះស្មារតី ប្រណម្យកញ្ចល់ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយត្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស កាលនេះជាពេលគួរហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះជា
 ពេលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ៗ គួរបញ្ចក្ខណ៍ស្មារតី ដូរសំដែង
 ពោលពាក្យចាត់មោគ្គដល់សាវ័កទាំងឡាយ ព្រោះកិច្ចដូច្នេះហើយជាហេតុ
 ទើបព្រហ្មចរិយធម៌បំភាន់ដាច់ផ្លូវរបស់ពេលអវិជ្ជាទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវ័ច្ចុត្ត អ្នកចូលបង្គំសំខំ ម្ចាស់សាវ័ច្ចុត្ត

អាតមេហំ ប្លិ សារីបុត្ត ចតាតោ ឧ ចត្វ កាសំ
 តាធិស្សនំ ឈ តា សារីបុត្ត សត្វា សាវកាធិ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ឧដ្ឋិសនំ ចាតិយោត្ថំ ហរ ឈ
 ឥនេកាទ្វ អាសវដ្ឋាធិយា ឈ ឧត្តា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ
 យតោ ឈ ចោ សារីបុត្ត ឥនេកាទ្វ អាសវដ្ឋា-
 ធិយា ឈ ឧត្តា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ អថ សត្វា
 សាវកាធិ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ឧដ្ឋិសនំ ចាតិ-
 យោត្ថំ តេសញ្ញា អាសវដ្ឋាធិយាធិ ឈ ឧត្តាធិ បដិយា-
 តាយ ឈ តា សារីបុត្ត ឥនេកាទ្វ អាសវដ្ឋាធិយា
 ឈ ឧត្តា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ យាវ ឈ សង្ឃេ វត្តញ្ញុបហន្តំ
 បត្តា យោតិ យតោ ឈ ចោ សារីបុត្ត សង្ឃេ វត្តញ្ញុ-
 បហន្តំ បត្តា យោតិ អថ ឥនេកាទ្វ អាសវដ្ឋាធិយា
 ឈ ឧត្តា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ អថ សត្វា សាវកាធិ សិក្ខា-
 បទំ បញ្ញាបេតិ ឧដ្ឋិសនំ ចាតិយោត្ថំ តេសញ្ញា
 អាសវដ្ឋាធិយាធិ ឈ ឧត្តាធិ បដិយាតាយ ឈ តា

ឧត្តបុត្តិវិសិន ឧចារកងសិវិវិសិកាល ក្នុងក្នុងក្នុងដែលនឹងបញ្ចក្ខសិក្ខា-
 បទធារិយាហារ ក្នុងសារីបុត្ត ក៏ដូចជាឯក្ខយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃ
 អាសវៈមិនទាន់ប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមណា ព្រះសាស្តា
 ក៏មិនទាន់បញ្ចក្ខសិក្ខាបទ មិនទាន់សំដែងអាណាបាតិមាត្រ ដល់សាវក
 ទាំងឡាយត្រឹមហេតុ ហេតុសារីបុត្ត ដូចជាឯក្ខយខ្លះទាំងនៃអាសវៈ
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលណា ទើបព្រះសាស្តា
 បញ្ចក្ខសិក្ខាបទ សំដែងអាណាបាតិមាត្រដល់សាវកទាំងឡាយក្នុងកាល
 នោះ ដើម្បីនឹងការពារកេរ្តិ៍ឯក្ខយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 ទាំងនោះឡើយ ហេតុសារីបុត្ត សង្ឃនៅមិនទាន់មានភិក្ខុប្បសចាស់ស្បែក
 ច្រើនត្រឹមណា ដូចជាឯក្ខយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ហេតុសារីបុត្ត ម្យ៉ាង
 ទៀត សង្ឃទាន់ដល់ទូរសេចក្តីចំរើនមានភិក្ខុប្បសចាស់ស្បែកច្រើនត្រា ក្នុង
 កាលណា ដូចជាឯក្ខយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នឹងមានប្រាកដ
 ចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ចក្ខសិក្ខា-
 បទ សំដែងអាណាបាតិមាត្រដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពារកេរ្តិ៍ឯក្ខយ
 ដូចជាឯក្ខយដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង

សាវ័យុត្ត ឥន្ទេត្តេ វាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ
 ចាតុកវន្តិ យាវ ន សង្ឃោ វេទុល្យបមាត្តំ បន្តោ
 ហោតិ យតោ ច ចោ សាវ័យុត្ត សង្ឃោ វេទុល្យ-
 បមាត្តំ បន្តោ ហោតិ អថ ឥន្ទេត្តេ វាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ អថ សន្តា សាវតានំ
 សំគាលេន បញ្ញាបេតិ ឧត្តសតិ ចាតិមោក្ខំ តេសញ្ញោ
 វាសវដ្ឋានិយា ធម្មានំ បដិយាតាយ ន តាវ សាវ័យុត្ត
 ឥន្ទេត្តេ វាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ
 យាវ ន សង្ឃោ លាភត្ថមមាត្តំ បន្តោ ហោតិ យតោ
 ច ចោ សាវ័យុត្ត សង្ឃោ លាភត្ថមមាត្តំ បន្តោ
 ហោតិ អថ ឥន្ទេត្តេ វាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ
 ចាតុកវន្តិ អថ សន្តា សាវតានំ សំគាលេន បញ្ញា-
 បេតិ ឧត្តសតិ ចាតិមោក្ខំ តេសញ្ញោ វាសវដ្ឋានិយា ធម្មា
 ធម្មានំ បដិយាតាយ និព្វានេ វា សាវ័យុត្ត និព្វាសង្ឃោ

ម្ចាស់សាវ័យុត្ត សង្ឃមិនទាន់បាននូវសេចក្តីចម្រើនមានគ្នាច្រើនត្រឹមណា
 ធម៌ទាំងឡាយនេះ ដែលជាទីតាំងនៃវាសវៈ ក៏មិនទាន់មានប្រាកដចំពោះ
 សង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្ចាស់សាវ័យុត្ត ប្រើឱ្យសង្ឃទាំង
 ដល់នូវសេចក្តីចម្រើនមានគ្នាច្រើនក្នុងកាលណា ធម៌ទាំងឡាយនេះដែលជា
 ទីតាំងនៃវាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលនោះ
 រើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអោយពួកវាចាំមាត់មាត់
 ឡាយ ដើម្បីការពារពាក់ព័ន្ធនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃវាសវៈទាំងអស់
 នោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្ចាស់សាវ័យុត្ត សង្ឃមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចម្រើន
 ដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយនេះដែលជាទីតាំង
 នៃវាសវៈ ក៏នៅមិនទាន់មានប្រាកដចំពោះសង្ឃត្រឹមនោះ ម្ចាស់សាវ័យុត្ត
 លុះសង្ឃដល់នូវសេចក្តីចម្រើនដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរក្នុងកាលណា
 ធម៌ទាំងឡាយនេះដែលជាទីតាំងនៃវាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុង
 កាលនោះដែរ រើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអោយពួកវាចាំមាត់
 មាត់ឡាយ ដើម្បីការពារពាក់ព័ន្ធនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃវាសវៈ
 ទាំងអស់នោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្ចាស់សាវ័យុត្ត ព្រះ (ឧទ្ទេវ)
 ក៏កុសង្ឃនៅមិនទាន់មានពុទ្ធ (ហ៊ានលបប្រព្រឹត្តិ) ទៅឡើយ

ដំណើរនេះ អមគតតាឡាតោ សុត្តោ បរិយោជានតោ
 សាវេ បតិដ្ឋិតោ នីមេសំ ហំ សាវ័យុត្ត បញ្ចង្គំ
 ភិក្ខុសភាធំ យោ បដិមកោ ភិក្ខុ សោ សោតាមន្តោ
 អវិជិតាតធម្មោ ធិយតោ សម្ពោធិបរាយនោតិ ។

[៨] អថតោ ភកកំ អាយស្មន្តំ អានន្តំ អបន្តេសិ
 រាជំន្តំ ចោ ចនេតំ អានន្តំ តថាគតាធំ យេហំ
 ធិមន្តតា វស្សំ វសន្តំ ន តេ អនបលោតេត្វា
 ជនបនបាវកំ បក្កមន្តំ អាយាមានន្តំ វេរញ្ចំ
 ព្រាហ្មណំ អបលោតេស្សាមាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ចោ អាយស្មា អានន្តោ ភកកតោ បទូស្សេសិ ។
 អថតោ ភកកំ ធិវសេត្វា បត្តចិវរាធាយ

មិនទាន់បានទោសទោះបីនៅឡើយ កំពុងនៅមានធម៌បរិសុទ្ធ ដកទាន់
 មានពណ៌នៅសេវាហ្ន ក្នុងស្ថាននៃផ្លូវផ្សេងៗក្នុងស្ថាននៃធម៌តាមទ្វីប
 នៅឡើយ ម្ចាស់សាវ័យុត្ត ក៏បណ្តាភិក្ខុទាំង ៥០០ រូប^(១)នេះ ភិក្ខុដែល
 មានមន្តវេយ្យាធិបតេយ្យនៃធម៌តាមទ្វីបនោះ ក៏គង់បានសម្រេចត្រឹមថ្នាក់សាភៈ
 ជាបុគ្គលទៀតទាក់លែងទាក់ទៅក្នុងអបាយកូមិហើយ នឹងបានត្រាស់ដឹង
 បន្តផលគ្នាទៅទៀតជាប្រាកដ ។

[៩] (លុះដល់ចេញវស្សាហើយ) ព្រះដ៏មានជាតិទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ព្រះកាន់ទ្ធដ៏មានកាយមក ហើយបានព្រះបន្ទូលថា កាន់ទ្ធុ ទំនៀមព្រះ
 តថាគតទាំងឡាយ បើអ្នកណាគេធិមន្តទ្វីបនៅចាំវស្សាហើយ តែនៅមិន
 ទាន់បានលាអ្នកនោះទេ ក៏មិនដែលរៀនចេញ (តិច្ឆិកានោះ) ទៅកាន់
 ជនបទទៅឯទៀតឡើយ ចំពោះនេះជាទំនៀមរបស់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មក
 កាន់ទ្ធុ យើងនឹងទៅលាវេរញ្ចព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រះកាន់ទ្ធុដ៏មានកាយក៏
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស មែនយ៉ាងនេះហើយ ។
 លំអាប់នោះ ព្រះកតកព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ចំពោះព្រះទាំងបាត្រស្រេចហើយ

១ ភិក្ខុទាំង ៥០០ រូប ដែលមកនៅចាំវស្សាជាមួយនឹងព្រះអង្គ ពិតប្រាកដជាពួកនោះឯង ។

អដថា កកក វេញ្ចំ ព្រាហ្មណំ ឥន្ទ្រយោ កមាយ
 សន្តស្សត្វា សមាធិបត្វា សព្វត្ថេវេត្វា សព្វវាសេត្វា
 ឧត្តាយាសតា បត្តាមំ ។ អដថា វេញ្ចា ព្រាហ្ម-
 ណោ តស្សា វត្ថុយា អន្ធយេន សកេ ឯវេសនេ
 បណីតំ ទានធីយំ រោធីធីយំ បដិយាធាបេត្វា
 កកវតោ កាលំ អាវេតាបេសិ កាលោ រោ
 តោតម ឯដ្ឋតំ កត្តត្ថំ ។ អដថា កកក ធុត្ថត្ថា-
 សបយំ ឯវាសេត្វា បត្តវិវាទាយ យេន
 វេញ្ចស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯវេសនំ តេជុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ ឯសីទិ សទ្ធិ
 កិក្ខុសង្ខេបំ ។ អដថា វេញ្ចា ព្រាហ្មណោ
 តុត្ថប្បបុរំ កិក្ខុសង្ខំ បណីតេន ទានធីយេន
 រោធីធីយេន សហត្វា សន្តប្បត្វា សម្បវាបេត្វា
 កសន្តំ កុត្តារំ ឧទិកបត្តចាណំ តិចិវេន អដ្ឋានេសិ

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ត្រាស់សំដែងធម៌ពន្យល់វេណាន់ឱ្យវេ-
 ញ្ជាព្រាហ្មណ៍យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននិងបរលោក ឱ្យដើរដាក់ក្នុង
 កុសលធម៌ ឱ្យរីករាយឱ្យឆ្ងាយសង្គ្រាមឱ្យការកុសល រួចទ្រង់ត្រាកចាក
 អាសនៈ ហើយយាងត្រឡប់មកវិញ ។ ដល់វេណាព្រឹករឿង វេញ្ជា
 ព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់ដទៃទាំងឡាយឱ្យចាត់ចែងធ្វើទានឱ្យយោធន៍យាហរ
 (បវ្ត្រមន្តិចំកាប) ដ៏ធ្លាក់ពីសារក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើប
 ចាត់បំរើឱ្យទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមកំណត់ពេលថា បពិត្រ
 ព្រះនាគមដ៏ចម្រើន កាលនេះកាលគួរហើយ បង្គំខំក៏បានរៀបចំស្រេច
 ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់ស្ទង់ចំរើនព្រម
 ទាំងបាត្រហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅនៃវេញ្ជាព្រាហ្មណ៍ ជាមួយទាំង
 ព្រះភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេណាព្រឹកនោះ លុះដល់ហើយទ្រង់គង់លើតាសនៈដែល
 គេរៀបចំថ្វាយ ។ វេណានោះ វេញ្ជាព្រាហ្មណ៍ បានអង្គុសថ្វាយ
 ទានឱ្យយោធន៍យាហរ (បវ្ត្រមន្តិចំកាប) ដ៏ធ្លាក់ពីសារក៏ដោយដែរខ្លួន
 ឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឱ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ត្រាតែ
 ដល់រលាកច្រវែករលើងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់សោយ
 ស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏ថ្វាយចំរើនទៅព្រឹក

ឯកមេតេត្យ ភិក្ខុ ឯកមេតេត្យ ទុស្សយុតេត្ត
 អន្តរាទេសិ ។ អដថោ ភកក វេត្យា ត្រាហ្មណ៍
 ធម្មិយា កថាយ សទ្ធិស្សត្វា សមាធមេត្វា
 សមុត្តេសេត្វា សម្បហំសេត្វា ទុដ្ឋាយកសនា បត្តាមិ ។
 អដថោ ភកក វេត្យាយំ យថាភិក្ខុ វិហារិច្ឆា
 អនុបកម្ម សោយេយ្យំ សន្តិស្សំ កាណ្ឌកុដ្ឋំ យេន
 បយាតបតិដ្ឋានំ តេនុបសន្តិមំ ទុបសន្តិមិច្ឆា
 បយាតបតិដ្ឋានេ កុដ្ឋំ ធម្មំ ទុត្តរិច្ឆា យេន ពារាណសី
 តទេសរិ ។ អដថោ ភកក ពារាណសីយំ យថាភិក្ខុ
 វិហារិច្ឆា យេន វេសាលី តេន ចារិតំ បត្តាមិ
 អនុបកម្ម ចារិតំ ចរមាធា យេន វេសាលី
 តទេសរិ ។ តត្រិ សុនំ ភកក វេសាលីយំ វិហារិ
 មហារិទ្ធ ក្យដាតារសាលាយំ ។

វេទូកល្លា វិច្ឆិកំ ។

ហើយប្រគេនសម្តែងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ១ គូ ។ រាល់អង្គ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះភកកទ្រង់ត្រាស់សំដែនធម៌ណាចាំតម្រូវវេទូក្រាហ្មណ៍
 យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្នធម៌បរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុងកុសលធម៌
 ឲ្យរីករាយឬឆ្ងោសសង្វាគធម៌ការកុសល រួចព្រះអង្គត្រាស់ចាត់អាសនៈ
 ហើយទ្រង់យាងត្រឡប់មកវិញ ។ លុះព្រះអង្គឆ្លងទៅជិតស្រុកវេទូក្រា
 តាមគូដល់អន្លូស្រីយេហើយ ទ្រង់ក៏យាងចេញទៅកាន់ឧត្តរសាលាយ្យ
 រួចទៅឧត្តរសន្តិស្ស ហើយហួសទៅឧត្តរកណ្តកុដ្ឋៈ (តត្ថានោះទៅ) ទ្រង់
 យាងសំដៅទៅស្រុកបយាតបតិដ្ឋាន លុះទៅដល់ហើយទ្រង់ឆ្លងក្លាងទ័
 ក្នុងស្រុកបយាតបតិដ្ឋាន ហើយយាងទៅដល់ឧត្តរពារាណសី ។ ត្រា
 នោះ ព្រះអង្គឆ្លងកំសាន្តក្នុងក្រុងពារាណសី ហើយទ្រង់ចៀសទៅ
 កាន់ចារិត្យនៃក្រុងវេសាលី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិត្យតាមលំដាប់ ក៏
 បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះដ៏បាទដោយព្រះអង្គទៅ
 ឆ្លងសម្រាន្តអវិយាបថ ក្នុងក្លាងសាលាទៅតាមហរិទ្ធ (វិច្ឆិកា)
 ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

រាល់ដៃអំពីនិទានវេទូក្រាហ្មណ៍ ចប់ ។

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ

បារាជីកកណ្តុ សិក្ខាបទទី១

(១០) គេន ទោ មន សមយេន វេសាលីយា
អវិទូរ កលន្តត្ថាហេ^(១) ហោតិ ។ ឥត្ថ សុធិន្ទោ
នាម កលន្តបុត្តោ^(២) សេដ្ឋីបុត្តោ ហោតិ ។ អថទោ
សុធិន្ទោ កលន្តបុត្តោ សម្ពហុលហំ សមាយតេហំ
សន្តិ វេសាលី អគមាសិ គេនចិយេ ករណីយេន ។
គេន ទោ មន សមយេន កកា មហាតិយា បរិសាយ
បរិវត្តា ធម្មំ នេសេន្តា ធិសីន្តា ហោតិ ។ អន្តសា
ទោ សុធិន្ទោ កលន្តបុត្តោ កកវន្តំ មហាតិយា បរិសាយ
បរិវត្តំ ធម្មំ នេសេន្តំ ធិសីន្តំ ។ ធិស្វាទស្ស ឯតនេហាសិ
យេន្ទនាហំមិ ធម្មំ សុណាយ្យន្តំ ។ អថទោ សុធិន្ទោ ក-
លន្តបុត្តោ យេន សា បរិសា តេនុបសន្តមិ ទមសន្តមិត្វា
ឯតមន្តំ ធិសីនិ ។ ឯតមន្តំ ធិសីន្តស្ស ទោ សុធិន្តស្ស
កលន្តបុត្តស្ស ឯតនេហាសិ យថា យថា ទោ អហំ
កកវតា ធម្មំ នេសិតំ អាជានាមិ នយិធំ សុតារំ
អការំ អដ្ឋារសតា ឯតន្តបរិបុណ្ណំ ឯតន្តបរិសុទ្ធិ

១ ១, កលន្តត្ថាហេ នាម ។ ២, កលន្តត្ថាហេ ។ ៣ ១, កលន្តបុត្តោ ។

បារាជីកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ១

(១០) ក្នុងសម័យនោះឯង មានស្រុកមួយឈ្មោះកលន្តនៅមិនឆ្ងាយ
ប៉ុន្មានពីគ្រឹះវេសាលី ។ ក្នុងស្រុកនោះ មានកូនសេដ្ឋីម្នាក់ឈ្មោះសុធិន្ទ-
ក្សេមាជាបុត្ររបស់កលន្តសេដ្ឋី ។ គ្រាទោះ សុធិន្ទក្សេមាមកលន្តបុត្រជា
មួយនឹងសំឡាញ់ចាំឡាយច្រើននាក់ នាំគ្នាទៅឯគ្រឹះវេសាលី ដោយ
មានកិច្ចការរួមមួយ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអម្ចាស់បាន
ពណ៌ករណីសម្បទាច្រើនគាល់ត្រៀបគ្រា ទ្រង់ក្នុងឆន្ទៈសំដែងធម៌ ។ សុធិន្ទ
កលន្តបុត្រ ក៏ទៅប្រទះបាទឃើញព្រះវង្សមានបរិសម្បទាច្រើនគាល់ត្រៀប
គ្រាក្នុងឆន្ទៈសំដែងធម៌ ។ លុះឃើញហើយ សុធិន្ទក្សេមាបានកំហែងសេចក្តី
គិតថា អាត្មាញេត្តតែស្តាប់ធម៌សិន ។ គ្រាទោះ សុធិន្ទកលន្តបុត្រក៏
ចូលទៅគាត់ទីដែលបរិសម្បទាអង្គុយនោះ លុះចូលទៅហើយបានឮនូវយោង
ក្នុងទម្លេងដ៏សមគួរ ។ កាលដែលសុធិន្ទក្សេមាមកលន្តបុត្របានឮនូវយោង
ក្នុងទម្លេងដ៏សមគួរហើយ ក៏មានសេចក្តីគិតថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយវិសេសយ៉ាងណា ។ ញាតិបានស្តាប់យល់
តាមវិសេសវាចាទាំងនោះហើយ ប៉ុន្តែបើញាតិជាស្រីស្រីប្រើប្រាស់ មិន
និយមនឹងប្រព្រឹត្តប្រែប្រួលយល់ ឲ្យបរិច្ចាសិកម្យក្នុង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង

សង្កត់ទំន់ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ យទ្ធិនាហំ តេស-
 មស្សំ ទិហាមត្វា កាសាយាធំ វត្ថាធំ វត្ថាទេត្វា អតា-
 វស្មា អននារិយំ បព្វជេយ្យន្តំ ។ អថទោ សា វរិសា
 ភកវតា ធម្មិយា កេវាយ សង្កស្សិតា សហធម្មិតា
 សមុត្តេជិតា សម្បត្តិសិតា ធម្មាយាសិតា ភកវត្ថំ
 អភិវឌ្ឍនា បដិវត្តនំ តត្វា បញ្ញាមិ ។ អថទោ
 សុដិវ្ហា កលទ្ធមុត្តោ អវិវត្តនំតាយ វរិសាយ យេន
 ភកវត តេនុបស្សនំ ធម្មស្សនំត្វា ភកវត្ថំ អភិវឌ្ឍនា
 ឯកមន្តំ ធម្មិយំ ។ ឯកមន្តំ ធម្មិយំ ទោ សុដិវ្ហា
 កលទ្ធមុត្តោ ភកវត្ថំ ឯកមន្តំ យថា យថាហំ កន្ត
 ភកវតា ធម្មំ ធម្មិយំ អថាធម្មិ ធម្មិយំ សុតាវ អតាវ
 អដ្ឋាវសតា ឯកទ្ធម្មិយំ ឯកទ្ធម្មិយំ សុតាវ សង្កត-
 ទំនំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ វត្ថាមហំ កន្ត តេសមស្សំ
 ទិហាមត្វា កាសាយាធំ វត្ថាធំ វត្ថាទេត្វា អតាវស្មា

ដូចជាស្ម័គ្រដែលគេដាក់ហើយនោះទេ បើលុះតែអញ្ចៈតាសក់នឹងពុកមាត់
 ពុកចង្កាទ្រូស្យកដណ្តប់សម្បត្តិដែលកំអ្នក ហើយចេញចាកចុះទៅឬស
 ប្រតិបត្តិតក្នុងស្ន ដែលគេប្រយោជន៍ ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (ហោរាប
 ប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌កើត) ។ ត្រាវនោះ ពួកពុទ្ធបរិសទ្យបានស្តាប់ធម្ម-
 ភវដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់វិលាមាតច្បាស់ឲ្យដឹងកុសលធម៌
 ឲ្យកើតយកលំនាំហើយ ក៏ត្រាវចាត់អង្គុយ ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
 រួចដើរប្រទេស្យណៈហើយក៏ចេញទៅវេទ ។ ឯសុទ្ធិធម្មត្ថបុត្រ កាលបើ
 ពួកពុទ្ធបរិសទ្យត្រាវទៅអស់ហើយគ្រប់ ក៏ចូលទៅតាមព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួចអង្គុយក្នុងទីមួយដ៏សប្បុរស ។
 លុះសុទ្ធិធម្មត្ថបុត្រ អង្គុយនៅក្នុងទីមួយដ៏សប្បុរសហើយ ក៏ត្រាបចូល
 ព្រះអង្គថា សូមទ្រង់ព្រះបត្តាប្រោស ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ
 ដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ ឪពុកព្រះអង្គបានយល់តាមដំណើរហើយនោះទៅ
 ហើយ ប៉ុន្តែប៉ុន្តែព្រះអង្គនៅជាត្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យាធិបតេ) ក៏មិន
 ងាយនឹងប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង
 ដូចជាស្ម័គ្រដែលគេដាក់ហើយនោះទេ សូមទានឪពុកព្រះអង្គធម៌តាសក់នឹង
 ពុកចង្កាពុកចង្កា រួចស្យកដណ្តប់សម្បត្តិដែលកំអ្នកហើយចេញចាកចុះ

អនតារិយំ បព្វដន្តំ បព្វាដេតុ មំ កកវតិ ។
 អនុញ្ញាតោសិ បទ មំ សុដន្ត មាតាបិតុហំ អតា-
 រស្មា អនតារិយំ បព្វដ្ឋាយានិ ។ ទ មោ អហំ
 កន្ត អនុញ្ញាតោ មាតាបិតុហំ អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វដ្ឋាយានិ ។ ទ មោ សុដន្ត តថាគតា អន-
 ុញ្ញាតំ មាតាបិតុហំ មុត្តំ បព្វាដន្តិ ។ សោហំ
 កន្ត តថា កវិស្សាមិ យថា មំ មាតាបិតរោ
 អនុដាមិស្សន្តិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វដ្ឋាយានិ(១) ។

[១១] អថេតា សុដន្តោ កលទូបុត្តោ វសាលិយំ តំ
 កវិស្សាមិ មេត្តា យេន កលទូបុត្តោ យេន មាតា-
 បិតរោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា មាតាបិតរោ ឯតន-
 រោច អន្ត តាត យថា យថាហំ កកវតា ទម្មំ ទេសិតំ
 អាជាធាមិ ទយេនំ សុកកំ អតារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្ត-
 បរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សម្ពុត្តំ តថា ត្រេតារិយំ តវត្ថុ

។ គតោ ចំ កន្តិ ឧបេតោ សុដន្តោ កលទូបុត្តោ វសាលិយំ អភិវត្តិទ្ធា ឧត្តា-
 យាសតា កកវត្ថុ ឧភិវេតោ បព្វដន្តំ កតា បព្វាមិតំ សុដន្តំ ។

មកបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្ទះ ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (ចោរ-
 ណាស់) សូមព្រះឯងទោសាទ្រង់បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គផង ។ ព្រះសាស្តា
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់សុដន្ត ចុះអ្នកឯងចាត់បំបួសបានយល់ត្រឹមឲ្យ
 ចេញចាកផ្ទះមកបួសប្រតិបត្តិក្នុងបព្វដ្ឋា ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ច
 ការក្នុងផ្ទះហើយឬ ។ សុដន្តត្រាបចូលថា សូមព្រះឯងបញ្ជាប្រាស
 ខ្ញុំព្រះអង្គចាត់បំបួសបានយល់ត្រឹមឲ្យចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងព្រះ
 ពុទ្ធសាសនាទៅឲ្យយេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់
 សុដន្ត ព្រះឯងគត់ទាំងឡាយ មិនដែលបំបួសកូនដែលមាតាបិតា បំប-
 ទាន់អនុញ្ញាតចោរទេ ។ សុដន្តត្រាបចូលថា សូមព្រះឯងបញ្ជាប្រាស
 ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលមាតាបិតា ត្រឡែងអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គចេញចាកផ្ទះ
 មកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន ។

[១២] សំដាប់នោះ សុដន្តកលទូបុត្តបានសម្រេចកិច្ចការដែលខ្លួន
 ត្រូវធ្វើក្នុងគ្រងវេសាលីនោះរួចស្រេចហើយ ក៏រលត់ចូលមកស្រុកកលទូ
 វិញ បានចូលទៅរកមាតាបិតាហើយដកបមាតាបិតាថា បពិត្រអ្នកខ្លាញ
 ក្រេតុក ខ្ញុំទាន់បានស្តាប់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ក៏យល់កាមដំណើរទាំងនោះហើយ ខ្ញុំទាន់ដឹងថា
 ម៉េចខ្ញុំទៅជាត្រឹមស្ម័គ្រប្រក្រតីផ្ទះនោះ មិនដឹងយ៉ាងណាប្រព្រឹត្តត្រឡប់វិញធម៌

ឥន្ទ្រាមហំ កេសមស្សំ ធិហារេត្វា កាសាយាធិ
 វត្តាធិ អន្តរាទេត្វា អការស្មា អនតារិយំ បព្វដិវុ
 អនុជាធានមំ មំ អការស្មា អនតារិយំ បព្វដ្ឋាយាតំ ។
 ឯវំ វុត្តំ សុទ្ធិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិតរោ
 សុទ្ធិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទរោចំ វុំ ទោសំ តាត
 សុទ្ធិន្ទ អម្ពាតំ ឯតបុត្តកោ បំយោ មនាថោ
 សុទ្ធិន្ទោ សុទ្ធិបរិហតោ ន វុំ តាត សុទ្ធិន្ទ
 តិក្ខុំ ធុក្ខុស្ស ជាធាសំ មរណោធមំ មយេន្ត
 អកាមកា វិធា កវិស្សម តិ បន មយំ តំ
 ដិវុត្តំ អនុជាធិស្សម អការស្មា អនតារិយំ បព្វដ្ឋា-
 យាតំ ។ ធុតិយម្យំ ទោ សុទ្ធិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ
 មាតាបិតរោ ឯតទរោច អម្ព តាត យថា យថាបំ
 កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធានមំ ធម្មំ ធុក្ខុ
 អការំ អជ្ឈាវសតា ឯតន្ទបរិបុណ្ណំ ឯតន្ទបរិសុទ្ធិ
 សម្ពុលំទំតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥន្ទ្រាមហំ កេស-
 មស្សំ ធិហារេត្វា កាសាយាធិ វត្តាធិ អន្តរាទេត្វា

ឲ្យបរិបូណ៌កែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធកែម្យ៉ាង ដូចជាស័ន្ធិដែលគេទាត់ហើយនោះ
 ទេ ខ្ញុំបាទចង់ការសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ច្រើនស្រៀកដណ្តប់សម្ពត់ដែលកំ
 អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួសដែលគ្មានប្រយោជន៍
 ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះណាស់) សូមអ្នកម្នាយអ្នកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ
 បាទចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន ។ មាតាបិតារបស់
 សុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រ កាលបើបានពួកនរណាដូច្នេះហើយ ក៏និយាយដាក់ថា
 ខ្មាសសុទ្ធិន្ទកូន បាងឯងជាបុត្រឯករបស់យើង ជាច្រើនឡាញ់គ្នា
 ចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់រីកនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកទំនុកបំរុងឲ្យបាន
 -- សេចក្តីសុខ នៃសុទ្ធិន្ទកូន បាងឯងមិនដែលស្គាល់ទុក្ខបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ
 ទោះបីបាងឯងស្លាប់ក្តី យើងក៏មិនចង់ត្រាស់ប្រាសចាកបាងឯងទេ យើងខឹង
 អនុញ្ញាតបាត់ពុកស្រីទៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាម្តង
 បាន ។ ទើបសុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយតាមរន្ធនឹងមាតាបិតាជាដាច់ដា
 ផងថា បពិត្រមាតាបិតា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំបាទយល់តាមដំណើរតាំងនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើ
 ខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថត្រប័ត្រនឹងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិននិយាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌កែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធកែម្យ៉ាង ដូចជាស័ន្ធិដែលគេទាត់
 ហើយនោះទេ ខ្ញុំចង់ការសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ច្រើនស្រៀកដណ្តប់សម្ពត់

អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតុំ អនុជាតាថ មំ អតារស្មា
 អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ តតិយម្យំ ទោ សុធិន្ទស្ស
 កលទ្ធមុត្តស្ស មាតាមិគរោ សុធិន្ទំ កលទ្ធមុត្តំ ឯតទ-
 រោចំ តុំ ទោសិ តាត សុធិន្ទ អម្ពាតំ ឯកពុត្តកោ
 មិយោ មនាហោ សុទេធិនោ សុខមិហានោ ន តុំ តាត
 សុធិន្ទ កតំ ទុក្ខស្ស ជាតាសិ មរណានមិ មយន្តេ
 អតាមតា វិជា ភវិស្សម កំ មន មយំ តំ ជីវន្តំ
 អនុជាតិស្សម អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 តតិយម្យំ ទោ សុធិន្ទោ កលទ្ធមុត្តោ មាតាមិគរោ
 ឯតទរោច អម្ព តាត យថា យថាហំ តតវតា
 នម្មំ ទេសិតំ អាជាយាមិ នយិទំ សុតារំ អតារំ
 អជ្ឈាវសតា ឯកទ្ធមវិបុល្លំ ឯកទ្ធមវិសុទ្ធិំ សត្វលំទិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិត្តំ ឥន្ទ្រាមហំ កេសមស្សំ ឱហារត្វា
 កាសាយានំ វត្តានំ អប្បាមេត្វា អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជិតុំ អនុជាតាថ មំ អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។ តតិយម្យំ ទោ សុធិន្ទស្ស កលទ្ធមុ-
 ត្តស្ស មាតាមិគរោ សុធិន្ទំ កលទ្ធមុត្តំ ឯតទរោចំ

ជ្រលក់អម្ពតំ ហើយចេញចាកផ្ទះអកប្បសក្កន្ត្រៃពុទ្ធសាសនា សូមមាតា-
 បិតាអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឱ្យបាន ។
 ចាំតាបិតារបស់សុខុម្ពុត្តស្សបុត្រ ទើបនិយាយនឹងសុខុម្ពុត្តស្សបុត្រដាក់បេ-
 តិវេជ្ជធម្មនេះថា នែសុខុម្ពុត្តស្ស បាងក៏ជាបុត្រិត្រកម្មយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
 ចិត្តរបស់យើង (បាង) គ្នាបំបិតានៅក្នុងរបេតិកភូមិ មានស្នាមស្នាម
 ឱ្យបានសេចក្តីសុខ នែបាសុខុម្ពុត្តស្ស បាងនិគ្រោះស្នាមសេចក្តីសុខរបស់ខ្ញុំ
 សោះ ខោបិស្លាប់បាងនិគ្គិ យើងមិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាង យើង
 នឹងអនុញ្ញាតបាងក៏ដូចជាស្រីចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
 អោយបាន ។ សុខុម្ពុត្តស្សបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជា
 តំបន់បីដងថា បពិត្រមាតាបិតា ខ្ញុំនឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រង់ស្រីដងដោយអាការយោធន៍ណា ។ ធម្មតា អ្នកនៅតែបំភ្លេចផ្ទះ បំភ្លេ-
 ត់ក្តីព្រហ្មចរិយនៃឱ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឱ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង បីតួដាស់តូច
 ដែលបុគ្គលដុះសាត់ហើយ មិនងាយធ្វើទេ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីការសាសនា
 ពុកបាត់ហើយស្លៀកដណ្តប់សម្លក់តាសាយ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួស
 ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះ ហេតុនេះសូមមាតាបិតាអនុញ្ញាតឱ្យចេញ
 ចាកផ្ទះទៅបួស ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះវិញចុះ ។ មាតាបិតារបស់សុ-
 ខុម្ពុត្តស្សបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខុម្ពុត្តស្សបុត្រដាក់បំបិតា

ភ្នំ ទោសំ តាត សុទ្ធិន្ទ អម្ពាតំ ឯតបុត្តតោ បិយោ
 មនាវោ សុខេជិតោ សុខបរិហតោ ន ភ្នំ តាត សុទ្ធិន្ទ
 តំភ្នំ ធុត្តស្ស ជាតាសំ មរណោធមំ មយន្តេ អតាម-
 តា វិទា ភវិស្សម តិ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាធិស្សប
 អតាស្មា អនតាវយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អថោ សុទ្ធិន្ទោ
 កលទ្ធមុត្តោ ន មំ មាតាបិតារា អនុជាធិន្ទំ អតាស្មា
 អនតាវយំ បព្វជ្ជាយាតិ តត្ថេវ អនុត្តរហិតាយ ភូមិយា
 ធិបជ្ជំ នីទេវ មេ បរណំ ភវិស្សតិ បព្វជ្ជា វាតំ^(១) ។
 អថោ សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធមុត្តោ ឯតំបិ កត្តំ ន កុញ្ចំ
 ទ្រេបំ កត្តានំ ន កុញ្ចំ តិណិបំ កត្តានំ ន កុញ្ចំ ចត្តាវិបំ
 កត្តានំ ន កុញ្ចំ បញ្ចបំ កត្តានំ ន កុញ្ចំ ចតិ
 កត្តានំ ន កុញ្ចំ សត្តបំ កត្តានំ ន កុញ្ចំ ។

[១២] អថោ សុទ្ធិន្ទស្ស កលទ្ធមុត្តស្ស មាតាបិ-
 តារា សុទ្ធិន្ទំ កលទ្ធមុត្តំ ឯតទរោចំ ភ្នំ ទោសំ តាត
 សុទ្ធិន្ទ អម្ពាតំ ឯតបុត្តតោ បិយោ មនាវោ សុខេជិតោ
 សុខបរិហតោ ន ភ្នំ តាត សុទ្ធិន្ទ តំភ្នំ ធុត្តស្ស
 ជាតាសំ មរណោធមំ មយន្តេ អតាមតោ វិទា ភវិស្សម

១ បព្វជ្ជាយាតិ ឆាយា ។

នៃសុទ្ធិន្ទកូន បាឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង
 ប្រាប់បិតាទៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែទាំឱ្យបានសេចក្តីសុខ នៃបា-
 សុទ្ធិន្ទ បាឯងស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចសោះ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិន
 ប្រាថ្នាឱ្យព្រាត់ប្រាសចាកបា យើងនឹងអនុញ្ញាតបា ដែលកំពុងរស់នៅ
 ឱ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងសាសនាដូចម្តេចបាន ។ ត្រាហោង
 សុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តត្រង់ថា មាតាបិតាមិនអនុញ្ញាតអញឱ្យចេញចាកផ្ទះបួស
 ក្នុងសាសនា ដូច្នេះហើយ ក៏ដល់ដេតនៅលើផែនដី ប្រាសចាកគ្រឿង
 កម្រៃស្រវឹងទាំងនោះឯងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ឬនឹងបានបួសក្នុងទីនេះ
 ជាប្រាកដ ។ ត្រាហោង សុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្ត មិនបានបរិភោគក្នុងអស់
 មួយពេល២ ពេលក៏មាន ៣ ពេលក៏មាន ៤ ពេលក៏មាន ៥ ពេល
 ក៏មាន ៦ ពេលក៏មាន ៧ ពេលក៏មាន ។

[១២] ឯដំបូងនោះ មាតាបិតារបស់សុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តនិយាយនឹង
 សុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តត្រង់ថា ប្អូនសុទ្ធិន្ទកូន បាឯងជាកូនប្រុសតែមួយហើយជា
 ទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ប្រាប់សុខប្រាប់សប្បាយដោយមានស្រី
 ពីលៀងថែរក្សា សុទ្ធិន្ទកូន បាឯងមិនប្រាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ
 ទេ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនចង់ឱ្យព្រាត់ប្រាសចាកបាឡើយ

តី បទ មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាតិស្សាម អតារស្មា
 អនតារិយំ បព្វដ្ឋាយ ឧដ្ឋេហំ ភាត សុធិន្ទ
 កុញ្ញ ទ បិវ ទ បរិចារេហំ ទ កុញ្ញោ និវាសោ
 បរិចារេន្តា កាមេ បរិកុញ្ញោ បុញ្ញាជំ ករោន្តោ
 អភិរមស្ស ទ តំ មយំ អនុជាតិម អតារស្មា អន-
 .តារិយំ បព្វដ្ឋាយាតិ ។ ឯវំ វុត្ត សុធិន្ទោ កលន្ទ-
 បុត្តា គុណ្ឌី អហោសិ ។ ធុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 ធុតិយម្បិ ខោ សុធិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិតារេ
 សុធិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតនេវាជំ ត្វំ ខោសិ ភាត សុធិន្ទ
 អត្តកំ ឯតបុត្តកោ បិយោ មនាទោ សុខេន្ទោ សុខ
 បរិហតោ ទ ត្វំ ភាត សុធិន្ទ តំញំ មុត្តស្ស ជាតាសិ
 មរណានិ មយន្តេ អកាមកា វិចា កវិស្សាម តី
 បទ មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាតិស្សាម អតារស្មា អនតា-
 រិយំ បព្វដ្ឋាយ ឧដ្ឋេហំ ភាត សុធិន្ទ កុញ្ញ ទ បិវ
 ទ បរិចារេហំ ទ កុញ្ញោ និវាសោ បរិចារេន្តា កាមេ
 បរិកុញ្ញោ បុញ្ញាជំ ករោន្តោ អភិរមស្ស ទ តំ មយំ
 អនុជាតិម អតារស្មា អនតារិយំ បព្វដ្ឋាយាតិ ។ ធុតិ-
 យម្បិ ខោ សុធិន្ទោ កលន្ទបុត្តា គុណ្ឌី អហោសិ ។

យេន្ទន្ទិអនុញ្ញាតអ្នកកំពុងរស់នៅ ឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយឫសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 សាសនាដូចម្តេចបាន សុខុម្ពុត្ត អ្នកចូលគ្រោះឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក
 នឹងឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយផឹកទឹកនឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរ
 បរិភោគតាមនឹងធ្វើបុណ្យចុះ យេន្ទន្ទិព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ
 ហើយឫសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ កាលបើមាតាបិតាគោលហេតុនេះ
 ហើយ សុខុម្ពុត្តលន្ទបុត្រ ក៏ស្ងៀមនៅ ។ ឯមាតាបិតាសុខុម្ពុត្តលន្ទ-
 បុត្រ និយាយល្អនិយាយសុខុម្ពុត្តលន្ទបុត្រពីដើម ។ បេ ។ បីដងថា វិទ
 សុខុម្ពុត្ត អ្នកឯងជាពុទ្ធច្រសាសនាមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តយេន្ទ ធ្លាប់
 ចំរើនដោយសេចក្តីសុខ មានតាំងស្រីស្រៀងថែរក្សាសប្បាយ សុខុម្ពុត្ត
 កូន អ្នកឯងមិនដែលស្គាល់សេចក្តីទុក្ខកំលោះសោះ ទោះបីអ្នកឯងស្លាប់
 ទៅក្តី យេន្ទន្ទិចន្ទិព្រាត់ប្រាសទៅអ្នកឯងឲ្យយេន្ទ យេន្ទន្ទិអនុញ្ញាត
 ដល់អ្នកកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយឫសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូច
 ម្តេចបាន សុខុម្ពុត្ត អ្នកចូលគ្រោះឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើ
 ទៅ កាលបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរបរិភោគតាមនឹង
 ធ្វើបុណ្យតាមព្រះពុទ្ធចុះ យេន្ទន្ទិព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះហើយ
 ឫសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ សុខុម្ពុត្តលន្ទបុត្រក៏ស្ងៀមនៅទៅវិញ
 ជាតំបើបីដង ។

(១៣) អថោ សុទ្ធិស្ស កលទ្ធមុត្តស្ស
 សហាយកា យេន សុទ្ធិន្ទា កលទ្ធមុត្តោ តេនុប-
 សន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា សុទ្ធិន្ទំ កលទ្ធមុត្តំ ឯតន-
 វេត្តំ ភំ ទោសំ សម្ម សុទ្ធិន្ទំ មាតាបិតុនំ
 ឯតទុត្តកោ មិយោ មនាថោ សុទ្ធិន្ទោ សុទ្ធ
 បរិហតោ ន ភំ សម្ម សុទ្ធិន្ទំ កំភំ ទុក្ខស្ស
 ជាតាសំ បរលោធមិ តេ មាតាបិតវេ អកាមកា
 វិទា វាស្សន្តំ កំ បន តំ ជីវន្តំ អនុជាតិស្សន្តំ
 អការស្មា អនតាវយំ បទ្ធគ្វាយ ឧដ្ឋហិ សម្ម
 សុទ្ធិន្ទំ កុញ ច បិ ច បរិចារហិ ច កុញន្ទោ
 បិវន្តា បរិចារន្ទោ កាមេ បរិកុញន្ទោ បុញ្ញានិ
 ករេន្ទោ អភិមស្ស ន តំ មាតាបិតវេ អនុជាតិ
 អការស្មា អនតាវយំ បទ្ធគ្វាយាតិ ។ ឯវំ វុត្ត
 សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធមុត្តោ តុត្ថំ អហោសំ ។ តុតិយម្យ
 ទោ ។ បេ ។ តតិយម្យ ទោ សុទ្ធិន្ទស្ស កលទ្ធមុ-
 ត្តស្ស សហាយកា សុទ្ធិន្ទំ កលទ្ធមុត្តំ ឯតនវេត្តំ

(១៣) លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តត្រ បាននាំគ្នាចូលទៅ
 និយាយអង្វរសុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តត្រថា ទៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងជាតូចប្រុសតែ
 មួយហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់មាតាបិតា ធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ
 មានទាំងស្រីពីរល្បីទីវង្សសប្បាយ ទៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងមិនធ្លាប់
 ស្គាល់សេចក្តីលំបាកភ័យច្របលោះទេ រោះបីអ្នកស្លាប់ទៅក្តី មាតាបិតា
 របស់អ្នក ក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឡើយ មាតាបិតាទាំងឡាយ
 របស់អ្នកទ័ងអនុញ្ញាតអ្នកដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន ទៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ ចូរអ្នកប្រាកដឡើ-
 បរិភោគបាយ ជីកទឹក ឲ្យរត់បំបៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយចំណី
 ជីកទឹក ឲ្យរត់បំបៅហើយ ទ័ងបរិភោគខ្វះកាមទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យ
 (ឲ្យទាន) រីករាយសប្បាយតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ មាតាបិតាទាំងឡាយ
 របស់អ្នក មិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 សាសនាទេ ។ កាលបើពួកសំឡាញ់របស់សុទ្ធិន្ទពោលពាក្យយ៉ាងនេះ
 ហើយ សុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តត្រ គឺនៅស្ងៀម ។ ពួកសំឡាញ់របស់សុទ្ធិន្ទ-
 កលទ្ធមុត្តត្រ បានពោលខ្វះពាក្យនេះទ័ងសុទ្ធិន្ទកលទ្ធមុត្តត្រភ័យផង ។ បេ ។

បារាជកកល្យាណ បឋមសិក្ខាបទសូត្រ សុខុម្ពុត្តន្តបិដក

បារាជកកល្យាណ សិក្ខាបទ ទី ១ និទានសុខុម្ពុត្តន្តបិដក

ភ្នំ ទោសិ សម្ម សុខិន្ទ ។ មេ ។ ភត្តយម្យំ ទោ
 សុខិន្ទោ កលទ្ធមុត្តា តុល្លិ អហោសិ ។ អជទោ
 សុខិន្ទស្ស កលទ្ធមុត្តស្ស សហាយកា យេន
 សុខិន្ទស្ស កលទ្ធមុត្តស្ស មាតាបិតារោ ភេទុបសន្តិ-
 មីសុ ឧបសង្កម្ភិកា សុខិន្ទស្ស កលទ្ធមុត្តស្ស
 មាតាបិតារោ ឯតនរោជំ អម្ព តាត ឯសោ សុខិន្ទោ
 អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ ឯបន្ទោ ឥនេវ មេ មរណំ
 ភវិស្សតិ បទ្ធជ្វាយ វាតិ សទេ តុម្ពេ សុខិន្ទំ អនុ-
 ជាតិស្សថ អតារស្មា អនតាវយំ បទ្ធជ្វាយ តត្ថេវ
 មរណំ អាកមិស្សតិ សទេ បទេ តុម្ពេ សុខិន្ទំ
 អនុជាតិស្សថ អតារស្មា អនតាវយំ បទ្ធជ្វាយ បទ្ធជិ-
 តំបិ វិ នត្តិស្សថ សទេ សុខិន្ទោ ចាតិមិស្សតិ
 អតារស្មា អនតាវយំ បទ្ធជ្វាយ កា ភស្ស អញ្ញា
 ភតិ ភវិស្សតិ ឥនេវ បទ្ធាកមិស្សតិ អនុជាតាជ
 សុខិន្ទំ អតារស្មា អនតាវយំ បទ្ធជ្វាយាតិ ។
 អនុជាតាម តាត សុខិន្ទំ អតារស្មា អនតាវយំ
 បទ្ធជ្វាយាតិ ។

បំផុតថា នៃសុខុម្ពុត្តន្តបិដក អ្នកឯង ។ មេ ។ សុខុម្ពុត្តន្តបិដកនៃតែ
 ស្បៀមអស់ពីរដងនេះបើផង ។ ត្រាខាងឯង ហតាបិតាទាំងឡាយរបស់
 សុខុម្ពុត្តន្តបិដកនៅក្នុងជំនា រស់ឡើងទាំងឡាយរបស់សុខុម្ពុត្តន្តបិដក-
 បុត្រ កំចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចុះគោលនូវតាមនេះ
 នឹងមាតាបិតាទាំងឡាយនៃសុខុម្ពុត្តន្តបិដកថា បពិត្រលោកម្តាយលោក
 ឪពុក សុខុម្ពុត្តន្ត ដេកនៅលើផែនដី គេត្រឡប់មកវិញនូវសារនេះ
 ហើយនិយាយថា សេចក្តីស្លាប់ក្តី បទ្ធជ្វាត្តី នឹងមានដល់អញក្នុងទីនេះឯង
 បើលោកទាំងឡាយមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុខុម្ពុត្តន្តចេញចាកផ្ទះហើយឬស
 ក្នុងព្រះកុទ្ធសាសនាទេ សុខុម្ពុត្តន្តនឹងរស់ឡើងវិញសេចក្តីស្លាប់ ក្នុងទីនោះមែន
 នោះឡើយ ប្រសិនណាបើលោកទាំងឡាយព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុខុម្ពុត្តន្តចេញ
 ចាកផ្ទះហើយឬសក្នុងព្រះកុទ្ធសាសនា គង់តែនឹងបានឃើញមុខសុខុម្ពុត្តន្ត
 ដែលនៅជាអ្នកប្តូរសត្វទៅ បើសុខុម្ពុត្តន្តមិនត្រូវការ ក្នុងបទ្ធជ្វាហើយ
 គង់របស់សុខុម្ពុត្តន្តនោះប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទីដទៃដូចម្តេចបាន មុនជាដំបូងគឺរៀប
 បុកក្នុងទីនេះវិញមុននោះ ដូច្នេះ សូមលោកទាំងឡាយ អនុញ្ញាតឲ្យ
 សុខុម្ពុត្តន្តចេញចាកផ្ទះហើយឬសក្នុងព្រះកុទ្ធសាសនា ។ មាតាបិតាទាំង
 ឡាយនៃសុខុម្ពុត្តន្តក៏គោលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយព្រម
 អនុញ្ញាតឲ្យសុខុម្ពុត្តន្តចេញចាកផ្ទះហើយឬសក្នុងព្រះកុទ្ធសាសនាចុះ ។

[១៤] អដទោ សុទ្ធិន្ទស្ស កលទ្ធម្មត្ថស្ស សហ-
 យកា យេន សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធម្មត្ថោ ភេទុបសន្តមីសុ
 ឧបសន្តមីត្វា សុទ្ធិន្ទំ កលទ្ធម្មត្ថំ ឯតទេវេនំ ឧទ្ទេហំ
 សម្ម សុទ្ធិន្ទ អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិតុហិ អភាវស្មា
 អនកាវយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អដទោ សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធម្ម-
 ត្ថោ អនុញ្ញាតោស្តិ តេវ មាតាបិតុហិ អភាវស្មា
 អនកាវយំ បព្វជ្ជាយាតិ មាត្រា ឧទេត្តា ចាលំបា
 កត្តាធិ បរិមុត្តន្តោ វុដ្ឋាសំ ។ អដទោ សុទ្ធិន្ទោ
 កលទ្ធម្មត្ថោ កាតិបាហំ ពលំ កាហេត្វា^(១) យេន កកវា
 ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមន្តំ
 ធិសីទំ ។ ឯតមន្តំ ធិសីន្ទោ ទោ សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធម្ម-
 ត្ថោ កកវន្តំ ឯតទេវេនំ អនុញ្ញាតោស្តិ^(២) អហំ កន្តេ
 មាតាបិតុហិ អភាវស្មា អនកាវយំ បព្វជ្ជាយ បព្វាដេតុ
 មំ កន្តេ កកវាទិ ។ អលត្ថ ទោ សុទ្ធិន្ទោ
 កលទ្ធម្មត្ថោ កកវតោ សន្តិកោ បព្វជ្ជំ អលត្ថ

១ យេតុយ្យេន កហេត្វាធិ ចាលោ វុស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អនុញ្ញាតោ ។

[១៥] (ត្រាតោះឯង សុទ្ធិន្ទកលទ្ធម្មត្រឡប់ទៅក្នុងទីនោះ សំឡាញ់ចាំដ
 ឡាយនៃសុទ្ធិន្ទកលទ្ធម្មត្រ ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅហើយ
 បានពាលនូវពាក្យនេះ នឹងសុទ្ធិន្ទកលទ្ធម្មត្រថា នៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ ពូ
 អ្នកត្រាត្រឡើង អ្នកឯងមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឱ្យចេញចាកផ្ទះ
 ឬស្រុកនៃព្រះពុទ្ធសាសនាហើយ ។ (ត្រាចោះ សុទ្ធិន្ទកលទ្ធម្មត្រ បានដឹង
 ថាមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឱ្យចេញចាកផ្ទះ ដើម្បីឬស្រុកនៃព្រះពុទ្ធ-
 សាសនា (ផ្ទះចោះ) ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ដូចឈរលើក្បាលឡើង ដូច
 សំអាតខ្លួនដោយដៃចាំដឡាយហើយត្រាត្រឡើង ។ (ត្រាតោះ សុទ្ធិន្ទ-
 កលទ្ធម្មត្រ សំរាកកំណត់បានហើយ គ្រប់មានព្រះភាគដ៏ក្នុងទីនោះ
 ក៏ចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ត្រាបង្ហាញបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សប្បុរស ។ លុះសុទ្ធិន្ទកលទ្ធម្មត្រ អង្គុយ
 នៅក្នុងទីដ៏សប្បុរសហើយ បានត្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគផ្ទះចោះ
 បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល គឺមាតាបិតាអនុញ្ញាតឱ្យចេញ
 ចាកផ្ទះ ហើយឬស្រុកនៃកេតិកភូមិមិនមានប្រយោជន៍ដោយការងារក្នុង
 ផ្ទះហើយ បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បឋម
 ខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ ។ សុទ្ធិន្ទកលទ្ធម្មត្រ បានបក្ខប្រា នឹងសេសម្យា

ឧបសម្ព័ន្ធ ១ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ២ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ២ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៣ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៣ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៤ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៤ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៥ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៥ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៦ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៦ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៧ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៧ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៨ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៨ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៩ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ឧបសម្ព័ន្ធ ៩ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ១០ បណ្ឌិតស្នា សុខុមភូមិ

ក្នុងសំណាក់ព្រះជំនាន់ព្រះភាគហើយ ។ សុខុមភូមិសង្កាត់មានអាយុបុរាណ ។ សម្បទានហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រព្រឹត្តសមាគមបុគ្គលិក មានសភាព យ៉ាងនេះ គឺ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តបំណុល ប្រើប្រាស់សម្បត្តិ បំណុលនឹងត្រឡប់ (បំណុល) តាមលំដាប់ចុះ ហើយចូលទៅ ពង្រីកនៅក្នុងស្រុកថ្មីឯណាមួយ ។

(១៥) សម័យនោះឯង ស្រុកថ្មីមានអំណាចអស់បាត់ មនុស្សទាំង ឡាយនឹងចង់រស់នៅក្នុងស្រុកថ្មីនោះ មនុស្សណាដែលគ្រប់គ្រង ស្រាប់ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មានផ្ទះ (ដេដាសាលីផែនដី) មនុស្សដែល មានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមុខងារស្រែអង្ករគេបាន ក៏មិននឹកនឹងចង់ចូលទៅ លុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់ទើបចង់ចូលទៅ ដទៃទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកហៅបានដោយកម្រិតគ្រឹះ ។ លំដាប់នោះឯង សុខុមភូមិសង្កាត់មានអាយុបុរាណសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ក្នុងកាលឆ្នាំនេះ ស្រុក ថ្មីមានអំណាចអស់បាត់ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចង់រស់នៅក្នុងស្រុកថ្មីនោះ មនុស្សណាដែលគ្រប់គ្រងស្រាប់ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មាន ផ្ទះ (ដេដាសាលីផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមុខងារស្រែ អង្ករគេបានក៏មិននឹកនឹងចង់ចូលទៅ លុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់

ន សុភក ឧបោទ បត្តហោទ យោបត្ត តហ ទោ
 បទ មេ វេសាលីយំ ញាតកា^(១) អន្តរ មហាទ្វា
 មហាកោតា បហុតជាតាវាជតា បហុតវត្តបតាណា
 បហុតទទទញ្ញា យទ្ធវាហំ ញាតកា^(២) ឧប-
 ជំស្សយ វិហរេយ្យំ ញាតកា^(៣) មំ ជំស្សយ ឆាតាជំ
 ធម្មន្តំ បុញ្ញាជំ តាវស្សន្តំ ភំត្តុ ច លាភំ លទ្ធកំ
 អហត្ថ បំណ្ណាកេន ន តំលមំស្សមំតំ ។ អថទោ
 អាយស្មា សុជំន្នោ សេនាសជំ សំសាមេត្វា បត្ត-
 ជំវេរមាឆាយ យេន វេសាលី តេន បញ្ញាមំ អនុបុត្រេន
 ចារិកំ^(៤) ចរមាឆោ^(៥) យេន វេសាលី តជេសវំ ។
 តត្រិ សុជំ អាយស្មា សុជំន្នោ វេសាលីយំ វិហារតំ
 មហារាជេ ក្វជាតាសាលាយំ ។ អស្សោសុំ ទោ
 អាយស្មតោ សុជំន្នស្ស ញាតកា សុជំន្នោ កំរ
 កលទ្ធមុត្តោ វេសាលី អនុប្បត្តោតំ ។ តេ អាយស្មតោ
 សុជំន្នស្ស សដ្ឋមត្តោ ជាលំចាកេ ភត្តាភិហារំ អភិ-
 ហរិសុ។ អថទោ អាយស្មា សុជំន្នោ តេ សដ្ឋមត្តោ ជាលំ-
 ចាកេ ភំត្តុជំ វិស្សជ្ឈេត្វា បុត្តន្តាសមយំ ជំវេសេត្វា

១- ២-៣ ៤. ៥. ញាតិ ។ ៦-៨ ជំស្ស វេសាលី ឆាតាជំ ឧ ជំស្ស ។

ជំបទិញ្ញាដូរោន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរក
 អាហារបានដោយកម្រិតពេក ញាតិទាំងឡាយរបស់វាគ្មានប្រើក្នុង
 គ្រឿងវេសាលី ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មាន
 ហស្តប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងបេកាល៍ច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន
 លើដីឆ្នាំង មានគេរកឃើញ គប្បីចូលទៅអាស្រ័យនៅញាតិទាំងឡាយ
 ហើយនៅ ញាតិទាំងឡាយសោត អាស្រ័យនៅអាត្មាអញ្ចៈហើយ នឹង
 បានឲ្យបាននឹងធ្វើបុណ្យ ក៏ក្នុងទាំងឡាយនឹងបានលាភផង ពាក្យអញ
 នឹងមិនលំបាកដោយបំណុលបានផង ។ ទើបសុខ្ខិតក្នុងមានអាយុរៀបរាប់
 សេនាសនៈ ហើយតាមយកបាតនិងចីវរ គ្រឿងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា
 ក៏ចៀសចេញទៅក្នុងទិសនោះ កាលដែលគ្រូចៅកាន់ចារិកដោយ
 លំដាប់។ គ្រឿងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា ក៏ចូលទៅដល់ទីនោះ ។ មាន
 ដំណឹងថា សុខ្ខិតក្នុងមានអាយុនៅក្នុងក្រុងជាតាសាលាវិព្រមហារទៀប
 គ្រឿងវេសាលីនោះ ។ ពួកញាតិសុខ្ខិតក្នុងមានអាយុបានឮថា សុខ្ខិត-
 ក្នុងជាគលទ្ធមុត្តបុត្របកដល់គ្រឿងវេសាលីហើយ ។ ពួកញាតិទាំង
 នោះ ក៏នាំគ្នាទៅគោជនប្រមាណពុកសិបសម្រាប់ទៅប្រគល់សុខ្ខិតក្នុងមាន
 អាយុ ។ លំដាប់នោះផង សុខ្ខិតក្នុងមានអាយុ ចែកចាយសម្រាប់
 ប្រមាណពុកសិបជាសាធារណៈ ដល់ក្នុងទាំងឡាយ ហើយស្ងៀមស្ងៀម

បត្តជីវមាធាយ កលទ្ធកាមំ ចំណ្វាយ ចាវិសំ កលទ្ធកាមេ សបទានំ ចំណ្វាយ ចរមាធា យេន សកម្មិត្តិ ធិវេសនំ ភេទុបសង្កមំ ។ ភេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស ញាតំធាសី អាកំធាសីកំ កុម្មាសំ ធម្មតុកាមា ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា សុខិទ្ធា តំ ញាតំធាសី ឯតទរោច សាធ តំ ភតំនិ ធម្មជ័យធម្មំ នីម មេ បត្ត អាកំរាតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស ញាតំធាសី តំ អាកំធាសីកំ កុម្មាសំ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស បត្ត អាកំរាតិ ហត្ថា-
 ធានុ ចាធានុ សរស្ស ច ធិមិត្តំ អត្តហេសំ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស ញាតំធាសី យេហយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស មាតា ភេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស មាតា ឯតទរោច យក្សយ្យ ជានេយ្យាសំ អយ្យបុត្តោ សុខិទ្ធា អនុប្បត្តោតិ ។ សាធ ដេ សច្ចំ ភណ្ឌសំ អធាសី តំ ករោមិតំ ។ ភេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មា សុខិទ្ធា តំ អាកំធាសីកំ កុម្មាសំ អញ្ញតំ កុម្មម្យលំ ចិស្សាយ បរិកុញ្ញតិ ។ ចំតាមិ ទោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស កម្មត្តា អាកម្មត្តោ

ប្រដាប់ដោយពុទ្ធនិមិត្តិក្ខន្ធរលព្រឹកាហ័យចូលទៅកាន់កលទ្ធគ្រាប ដើម្បីចំណុត កាលដើរទៅដើម្បីចំណុតតាមលំដាប់នូវកលទ្ធគ្រាប លំដាប់នៃការបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ក៏ក្នុងសម័យ នោះឯង ទាសីរបស់ញាតិនៃសុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិក ហេតុប្រាថ្នាដើម្បី ចោលមកុម្មារសង្គម ។ ត្រាចោះ សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិក ឆ្ងាយនឹងខ្ញុំ ស្រីរបស់ញាតិនោះថា ហួសនាងទាសី បើនោះជាបស់ចោលហើយ ចូរនាងចាកដាក់មកក្នុងពុទ្ធភាគនេះវិញ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំស្រីនៃញាតិ របស់សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិក ក៏ចាកមកុម្មារសង្គមនោះទៅក្នុងពុទ្ធគ្រាបរបស់សុខុម្ពិក្ខុ ហើយបានស្គាល់ជាក់ម្យ៉ាងដឹងនឹងសំឡេងរបស់សុខុម្ពិក្ខុខ្លះច្បាស់ ។ វេលានោះ មាតារបស់សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិកនៅក្នុងទីណា ខ្ញុំស្រីរបស់ ញាតិនៃសុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិកចូលទៅក្នុងទីនោះ កុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឆ្ងាយនឹងមាតារបស់សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិកថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ សូមអ្នក ប្រាថ្នា សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិក និងមន្ត្រីបកដល់ហើយ ។ មាតារបស់សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិក ថា ឱហេង បើហេងឯងឆ្ងាយមកក្បែរនឹងមែន អញនឹងឱ្យហេងចូលមក ជា ។ សម័យនោះឯង សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិកក៏ចាកមកុម្មារសង្គមនោះប្រប ដក្ខាន់សាលា ។ ចំណែកនាងមាតារបស់សុខុម្ពិក្ខុភាវកោសិកវិញ

អន្តរាយ អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ តំ អាត្មោសីតំ តុច្ឆាសំ
 អត្តាតំ កុច្ឆប្បលំ ធិស្សនេ បរិកុច្ឆន្តំ ធិស្សនេ យេនា-
 យស្មា សុទ្ធិន្តោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា អាយស្មន្តំ
 សុទ្ធិន្តំ ឯតទភោច អន្តំ ធាម តាត សុទ្ធិន្តំ អាត្មោសីតំ
 តុច្ឆាសំ បរិកុច្ឆាស្សនំ នន្តរំ^(១) តាត សុទ្ធិន្តំ សត្តកេហំ^(២)
 កត្តត្ថន្តំ ។ អនុមត្តោ ចោ តេ កហមតំ តេហំ តត្ថាយំ^(៣)
 អាត្មោសីតោ តុច្ឆាសោ មយា លទ្ធានិ^(៤) ។ អថចោ
 អាយស្មនោ សុទ្ធិន្តស្ស មីតា អាយស្មនោ សុទ្ធិន្តស្ស
 តាហាយំ តហេត្វា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទភោច ឯហិ
 តាត សុទ្ធិន្តំ យរំ តមិស្សនាទិ ។ អថចោ អាយស្មា
 សុទ្ធិន្តោ យេន សត្តមិត្តំ ធិសីទំ តេនុបសង្កម្មំ ឧប-
 សង្កម្មិត្វា ចញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីទំ ។ អថចោ អាយស្ម-
 នោ សុទ្ធិន្តស្ស មីតា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទភោច តុច្ឆា
 តាត សុទ្ធិន្តាទិ ។ អលំ កហមតំ តាតំ ទេ អប្ប កត្ត-
 តេត្ថន្តំ ។ អធិវិសេហំ តាត សុទ្ធិន្តំ ក្បាតនាយ កត្តត្ថន្តំ ។
 អធិវិសេសំ ចោ អាយស្មា សុទ្ធិន្តោ តុច្ឆាសីកាវេន ។
 អថចោ អាយស្មា សុទ្ធិន្តោ ឧដ្ឋាយាសនា ចត្តាមំ ។

* ១. ឧ. ៨៤ តាម ។ ២. ម. លក្ខណ៍ ។ ៣. ទ. ត្រាយំ ។ ៤. មយា លទ្ធានិ
 ធិសីទំ រោមិយមន្តោនេសុ ទំស្សនិ ។

ក៏បានឃើញសុទ្ធិន្តំពុទ្ធិនិក្ខេបសម្ពុទ្ធិនោះប្រយោជន៍ណា លុះ
 ឃើញហើយ សុទ្ធិន្តំក៏នៅក្នុងទីណា (បិការោះ) ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ
 ‘លុះចូលទៅហើយក៏និយាយនឹងសុទ្ធិន្តំមានអាយុថា វៃសុទ្ធិន្តកូន យើង
 ជាអ្នកមានទ្រព្យសព្វគ្រប់ ប្តីកំលោះមកទាន់ទីកុម្មារសម្ពុទ្ធបញ្ញា សុទ្ធិន្ត
 កូនគួរនែលោកទៅឯផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។ សុទ្ធិន្តក៏ឆ្លើយថា បពិត្រ
 ឆហបតី អាត្មាបានទៅឯផ្ទះញាមហើយ ទំកុម្មារសម្ពុទ្ធនេះ អាត្មាបានពីរ
 នោះបក ។ លំដាប់នោះ បិកាសុទ្ធិន្តក៏ ក៏ចាប់ក៏កូនវៃសុទ្ធិន្តក៏ហើយ
 និយាយនឹងសុទ្ធិន្តថា សុទ្ធិន្តកូន លោកចូរមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ លំដាប់
 នោះ លំនៅបិការេស្មន្តទៅក្នុងទីណា សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅ
 ក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយសន្យាដែលទទួលបានក្រាល
 ប្រាស ។ បិកាក៏និយាយនឹងសុទ្ធិន្តក៏លោកនោះថា សុទ្ធិន្តកូន សូម
 លោកនិមន្តទាន់ចម្បង ។ សុទ្ធិន្តឆ្លើយថា ល្បើយឆហបតី ថ្ងៃនេះអាត្មា-
 ភាពបានរួចហើយ ។ បិកាឆ្លើយថា សុទ្ធិន្តកូន សូមលោកនិមន្តទទួល
 ចម្បងក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ សុទ្ធិន្តក៏ ក៏ទទួលនិមន្តងាយតុណ្ហភាព ។
 សុទ្ធិន្តក៏ក៏ក្រែកថាភាពសន្យាហើយនិមន្តទៅក្នុងរាល់នោះឯង ។

(១៦) អដ្ឋាង្គ អាយស្មតោ សុខិន្ទ្រស្ស មាតា តស្ស
 រត្តិយា អន្តរាយេន ហរិគេន តោមយេន បមរិ ឱបុត្តាមេត្តា
 ទ្វេ បុត្តេ កាណមេសិ ឯកំ ហរិញ្ញស្ស ឯកំ សុវណ្ណស្ស
 តាវ មហាញ្ញា បុត្តា អមោស្មំ ឱរោ មិរោ បុរិសោ មារោ
 មិតំ បុរិសំ ន បស្សតំ មារោ មិរោ បុរិសោ ឱរោ មិតំ
 បុរិសំ ន បស្សតំ តេ បុត្តេ កំលញ្ជេហិ បដិញ្ញាណមេត្តា
 បដ្ឋេ អាសនំ បញ្ញាមេត្តា និរោគរណីយំ បរិក្ខេ-
 ចាមេត្តា^(១) អាយស្មតោ សុខិន្ទ្រស្ស បុរាណទុតិយំកំ
 កាមន្តេសំ តេនហិ វត្ថុ យេន អលង្ការេន អលង្កតា
 បុត្តស្ស សុខិន្ទ្រស្ស មិយា អហោសិ មងាចា-
 តេន អលង្ការេន អលង្ការតិ ។ ឯវំ អយ្យតិ
 ទោ អាយស្មតោ សុខិន្ទ្រស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មតោ សុខិន្ទ្រស្ស មាតុយា បទុស្សាសិ ។
 អដ្ឋាង្គ អាយស្មា សុខិន្ទ្រ បុត្តស្សាសមយំ ជំនិសេត្តា
 បត្តចរិមាទាយ យេន សកមិត្ត ជំរេសនំ តេន-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញត្តេ អាសនេ ជំសីទិ ។
 អដ្ឋាង្គ អាយស្មតោ សុខិន្ទ្រស្ស មិតា យេនាយស្មា
 សុខិន្ទ្រ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា តេ បុត្តេ វិរាមេត្តា

១ យេរាយេន បរិពិចារិ បារាំង ទំសានី ។

(១៦) លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង មាតាសុខិន្ទ្រភក្តិ ប្រើមនុស្សច្បាស់
 បង្ហាត់បង្រៀនដោយកាយមន្ត្រីតាស្រស់ រួចឲ្យគេរំលោភទ្រព្យពីរគំនរ គឺ
 ព្រែកទី១ គំនរ អាសនៈ គំនរ ជាគំនរធំៗ បុរសឈរខាងអាយមើលទៅ
 បុរសឈរខាងនាយមើលឃើញ បុរសឈរខាងនាយមើលមកបុរសឈរ
 ខាងអាយក៏មើលឃើញ ហើយឲ្យបំពេញផ្ទាំងគំនរទាំងពីរនោះដោយកន្ទួល
 ឲ្យក្រាលអាសនៈទុកត្រង់កណ្តាល រួចឲ្យបំពេញផ្ទាំងដុំព្រាពីខាងក្រៅ
 (គំនរនោះ) ហើយហៅស្រីជាគូពីមុនរបស់សុខិន្ទ្រដ៏មានអាយុមកបង្គាប់
 ថា កូនស្រី បើដូច្នោះ គ្រឿងប្រដាប់ណាដែលឯងស្អាតហើយ
 ជាវិស្រទ្យាញ់ពេញចិត្តរបស់សុខិន្ទ្រអញ ត្រូវឯងស្អាតគ្រឿង
 ប្រដាប់នោះចុះ ។ ស្រីជាគូពីមុនរបស់សុខិន្ទ្រដ៏មានអាយុ ក៏ទទួល
 ពាក្យមាតារបស់សុខិន្ទ្រដ៏មានអាយុថា បាទអ្នកមាតា ។ គ្រានោះ
 សុខិន្ទ្រដ៏មានអាយុស្ងៀមស្ងៀមរួចគាត់យកបាត្រនិងចំរើក្នុងវេលាព្រឹក លំ-
 នៅបំពាក់របស់ខ្លួននៅត្រង់ទីណា ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏គន្លឹះស្រែកសំដៅដល់គ្រាលទុកចំក្នុង ។ លំដាប់
 នោះ បំពាក់របស់សុខិន្ទ្រដ៏មានអាយុ សុខិន្ទ្រដ៏មានអាយុនៅត្រង់ទីណា
 ក៏ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បង្គាប់អ្នកបំពេញបើក

អាយស្មន្តំ សុដ្ឋន្តំ ឯតទេវេច វេទន្តេ តាត សុដ្ឋន្ត
 មាតុមត្តកំ វត្តកាយ វត្តនិវាសំ អញ្ញំ បេត្តកំ អញ្ញំ
 ចិត្តាមហំ លត្តា តាត សុដ្ឋន្ត ហិណយាវត្តត្វា កោតា
 ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហំ វត្ត តាត សុដ្ឋន្ត
 ហិណយាវត្តត្វា កោតេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច កោ-
 ហិតិ ។ តាត ច ឧស្សហាមិ ច វិសហាមិ អត្ថកោ
 អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរមិតិ ។ ធុត្ថយម្យំ ទោ ។ បេ ។
 តត្ថយម្យំ ទោ អាយស្មតោ សុដ្ឋន្តស្ស ចិត្តា
 អាយស្មន្តំ សុដ្ឋន្តំ ឯតទេវេច វេទន្តេ តាត សុដ្ឋន្ត
 មាតុមត្តកំ វត្តកាយ វត្តនិវាសំ អញ្ញំ បេត្តកំ
 អញ្ញំ ចិត្តាមហំ លត្តា តាត សុដ្ឋន្ត ហិណយាវត្តត្វា
 កោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហំ វត្ត
 តាត សុដ្ឋន្ត ហិណយាវត្តត្វា កោតេ ច កុញ្ញស្ស
 បុញ្ញានិ ច កោហិតិ ។ វេទយ្យម ទោ តំ
 តហបតិ សេច វត្ត ចាតិកឡេយ្យសីតិ ។ វេទហិ
 តាត សុដ្ឋន្តាតិ ។ តេទហិ វត្ត តហបតិ

តំនាទ្រព្យតាំងនោះ ហើយប្រាប់សុខ្ខន្ធដ៏មានអាយុថា សុខ្ខន្ធកូន នេះ
 ជាទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មេធាវីស្របសមាគមលោក នៅមានទ្រព្យសម្បត្តិ
 ដ៏មេធាវីស្របសមាគមនឹងមតិរបស់ដ៏តាផ្សេងទៀត សុខ្ខន្ធកូន បើ
 លោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់សម្បត្តិផង ធ្វើ
 បុណ្យតាំងឡាយផង សុខ្ខន្ធកូន ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក
 ហើយនឹងប្រើប្រាស់សម្បត្តិតាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។
 សុខ្ខន្ធតបថា ញាម អាត្មាមិនអាចនឹងសឹកបានទេ ព្រោះអាត្មាចេញចិត្ត
 តែក្នុងការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយនេះ ។ ចិត្តសុខ្ខន្ធដ៏មានអាយុ និយាយនឹង
 សុខ្ខន្ធដ៏មានអាយុ ថាតំបើកវេទន៍ផង ។ បេ ។ ជាតំបើកវេទន៍ថា
 សុខ្ខន្ធកូន នេះជាទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មេធាវីស្របសមាគមលោក នៅមាន
 ទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មេធាវីស្របសមាគមនឹងមតិរបស់ដ៏តាផ្សេងទៀត
 សុខ្ខន្ធកូន បើលោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានគ្រប់គ្រង
 សម្បត្តិតាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។ សុខ្ខន្ធកូន ចូរលោក
 សឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយគ្រប់គ្រងសម្បត្តិតាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យ
 ឲ្យបានផង ។ សុខ្ខន្ធតបថា តហបតិ បើញាមអត់ហេតុឲ្យអាត្មា-
 ភាព ។ នឹងសូមដកបញ្ជាមបន្តិច ។ ចិត្តចូលព្រមថា សុខ្ខន្ធកូន ចូរ
 លោកនិយាយមកចុះ មិនជាអ្វីទេ ។ សុខ្ខន្ធតបថា តហបតិ

មហន្តេ មហន្តេ សាលិបសិក្ខកេ តាកាមេត្វា ហិរញ្ញា-
 សុវណ្ណស្ស បុរាមេត្វា សកដេហិ និព្វាហាមេត្វា មជ្ឈេ
 កង្កាយ សោភេ ឧសានេហិ^(១) តំ កិស្ស ហេតុ យំ
 ហិ តេ គហបតី ភវិស្សតិ តតោនិទានំ ភយំ
 វា ធម្មិតតំ វា លោមហំសោ វា អារត្តោ វា សោ
 តេ ធន ភវិស្សតិ ។ ឯវំ វុត្ត អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស
 ចិត្តា អនុត្តមោ អហោសិ កតំ ហិ ធាម បុត្តា
 សុទិទ្ធា ឯវំ វុត្តតិ ។ អដោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស
 ចិត្តា អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកំ
 អមន្តេសំ តេហិ វុត្ត តំ ចំយា ធន បធាតា ធន
 អប្បវាម បុត្តា សុទិទ្ធា ភយំ វុត្ត តំ កតយ្យាតំ ។
 អដោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស ចានេសុ គហេត្វា អាយស្មតំ
 សុទិទ្ធិ ឯវុត្ត តំ កតិសា ធាម តា អយ្យបុត្ត
 អច្ឆរាយា យាយំ តំ ហេតុ ព្រាហ្មណិយំ ចរសីតិ ។

១ ឧ. ឧកាហិ ។ ឧ. វ. ឧកាហិ ។

បើដូច្នេះ ញាមត្រូវបង្កប់បទុស្សឲ្យធ្វើការងារឆ្នាំៗ ហើយឲ្យចែកប្រាក់
 និងមាសឲ្យពេញ ដូចគ្នាដោយនេះ យកទៅចាក់ចោលក្នុងកណ្តាលវិទ្យុ
 ទឹកខ្មៅឆ្នាំ ហេតុអ្វីបានជាពាក្យដូច្នេះ គហបតី ព្រោះថាគ្រូចាំ
 ត្បូងតែមានផលអ្នកណាហើយ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីភក់ស្អក់ សេចក្តី
 ព្រៃមកក្តី ការថែរក្សាក្តី តែមានផលអ្នកនោះមិនខាន ព្រោះតែគ្រូ
 ចាំនោះជាហេតុ (បើអ្នកយកមាសប្រាក់ទៅចាក់ចោលក្នុងវិទ្យុទឹកហើយ)
 សេចក្តីអន្តរាយមានភ័យជាដើមនោះនឹងមិនមានផលអ្នកឡើយ ។ ពាល
 សុខុម្ពិរិយកថាពាលយ៉ាងនេះហើយ ចំពោះបេសសុខុម្ពិរិយកថា
 មានសេចក្តីព្រមទទួលយកថា ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកសុខុម្ពិរិយ
 កូនពាលយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះឯង ចំពោះបេសសុខុម្ពិរិយកថា ទើប
 ហៅស្រីបុរាណទុតិយំការបេសសុខុម្ពិរិយកថាអាយុមកប្រាប់ថា នែមានគ្រូ
 បើដូច្នេះ នាងឯងជំនុំស្រឡាញ់ពេញចិត្តបេសសុខុម្ពិរិយកថា ហើយ
 ដូចម្តេចនឹងឲ្យសុខុម្ពិរិយកថាធ្វើតាមពាក្យនាងឯងបាន ។ គ្រានោះឯង
 ស្រីបុរាណទុតិយំការបេសសុខុម្ពិរិយកថាអាយុបានប្រកាសដឹងទាំងពីរបេស
 សុខុម្ពិរិយកថាអាយុហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខុម្ពិរិយកថា បើតែ
 អយ្យបុត្រ លោកប្រឹក្សាព្រាហ្មណ៍យេធបិ ព្រោះហេតុនៃស្រីអប្បវាម
 ឡាយណា ស្រីអប្បវាមឡាយនោះបានច្រើនត្រាយប្រពៃដូចម្តេចទៅ។

ង ទោ អហំ កកំចំ អន្ធរាជំ ហេតុ ត្រហូតវយំ ចរមីតំ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុដិទ្ធស្ស បុរាណនុតិយិកា អន្ធរ-
 តក្កេ មំ អយ្យបុត្តោ សុដិទ្ធា ភកំចំវាទេន សមុទាចរតីតំ
 តត្ថេ មុច្ឆតា បបតា ។ អថទោ អាយស្មា សុដិទ្ធា
 បំភំ ឯតទរោច សៈចំ តហមនំ កោដំ ឆាតត្ថំ
 ទេដ តា ទោ វិហេមយំត្នាតំ ។ កុញ្ញ តាត
 សុដិទ្ធាតំ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុដិទ្ធស្ស មាតា
 ច បំភា ច អាយស្មន្តំ សុដិទ្ធិ បណ្ឌិតេន ទាទន័យេន
 កោឡិយេន សហត្ថា សន្តប្បេសុំ សម្បវារសុំ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុដិទ្ធស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
 សុដិទ្ធិ កុត្តារី ឧដ្ឋតបត្តទាណំ ឯតទរោច ឥទំ តាត
 សុដិទ្ធិ កុលំ អន្លំ មហាទ្វងំ មហាកោតំ បហូតជាន-
 រាជតំ បហូតវត្ថុបកាណំ បហូតទទទញ្ញំ លត្តា តាត
 សុដិទ្ធិ ហិណយាវត្ថុតា កោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញាទំ
 ច កាតុំ ឯហំ តុំ តាត សុដិទ្ធិ ហិណយាវត្ថុតា
 កោតេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញាទំ ច កោហិតំ ។

សុខំភិក្ខុធើយថា វៃទ្ធុនស្រី កត្តាចិនបានប្រព្រឹត្តត្រហូតវាដទំដើម្បី
 ស្រីអប្បទោនិទានេ ។ វេលានោះ ស្រីបុរាណនុតិយិកាបេសសុខំ
 ភិក្ខុភិក្ខុជាមនស្សតូចចិត្តថា តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ លោកសុខំអយ្យបុត្រ
 ត្រាន់តែហៅកញ្ញាប្អូនស្រី ៗ ប៉ុណ្ណោះទេ ដូច្នេះហើយ គឺជ្រប់ដូលដេក
 ក្នុងទីនោះឯង ។ ត្រាោះ សុខំដ៏មានអាយុច្រើនយាយពាក្យនេះនឹង
 បំភាថា អហមិ បើញ្ចាមមានភោជនគួរនឹងឲ្យបានពត្តាបានសូមញ្ចាម
 ឲ្យបានមកចុះ កុំធ្វើអាត្មាឲ្យសំបាកពេកឡើយ ។ បិតាសុខំធើយថា
 សុខំកូន កោដនាហារនោះមាន សូមលោកនិមន្តឆាន់ចុះ ។ វេលា
 នោះ មាតាបិតាបេសសុខំដ៏មានអាយុបានចាត់ចែងចង្អៀងដ៏ធ្លាក់សារ
 ឲ្យសុខំភិក្ខុដ៏មានអាយុឆាន់ ដោយវៃទ្ធុនឯង ។ សម័យនោះឯង មាតា
 បេសសុខំដ៏មានអាយុបាននិយាយនឹងសុខំភិក្ខុនាវេលាឆាន់ចុះហើយ
 លែងលូតដៃទៅក្នុងបាត្រហើយថា វៃសុខំកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មាន
 ទ្រព្យច្រើន មានកោតច្រើន មានហស្តាគ្រាប់បែបណ៍ មានគ្រឿងឧបក-
 ណ៍បែបណ៍ មានស្រូវអង្ករបែបណ៍ វៃសុខំកូន សូមលោកនិមន្តស័ក
 ចេញដង្រៃហស្តមក នឹងបានប្រើប្រាស់ខ្ញុំទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយផង
 ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង សុខំកូន សូមលោកនិមន្តស័កចេញដង្រៃហស្ត
 មក ហើយនឹងចាយវាយក្នុងសម្បត្តិទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យឲ្យបានចុះ ។

អង្គ ខ ឧស្សហាមិ ខ វិសហាមិ អភិរោ អហំ
 ត្រឡប់វិយំ ចរាមីតំ ។ មុតិយម្យំ ទោ ។ មេ ។
 តតិយម្យំ ទោ អាយស្មរោ សុទ្ធិន្ទស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
 សុទ្ធិន្តំ ឯតនោច ឥដំ តាត សុទ្ធិន្ត កុលំ អង្គិ
 មហន្តំ មហាភោតំ មហន្តជាត្រាមរាសីតំ មហន្តវិទូមតា-
 រាសំ មហន្តនន្តត្ថំ តេនហំ តាត សុទ្ធិន្ត តីដកំមិ
 ទេហំ មា ទោ អប្បត្តកំ សាមគេយ្យំ លិង្គវិទោ^(១)
 អភិហារមេស្មន្តំ ។ ឯតំ ទោ មេ អង្គ សត្តា
 កាតុន្តំ ។ កហំ មន តាត សុទ្ធិន្ត ឯតហំ
 វិហាសីតំ ។ មហារិទេ អង្គាតំ ។ អថទោ អាយស្មា
 សុទ្ធិន្តា ឧដ្ឋាយាសនា មត្តាមី ។

[១៧] អថទោ អាយស្មរោ សុទ្ធិន្ទស្ស មាតា
 អាយស្មរោ សុទ្ធិន្ទស្ស បុរាណទុតិយកំ រាមន្តេសិ
 តេនហំ វិទុ យនា ឧតុន្តំ អយោសិ បុព្វំ តេ
 ឧប្បន្តំ កោតំ អថ មេ អារោធយ្យាសីតំ ។ ឯវំ
 អយ្យេតំ ទោ អាយស្មរោ សុទ្ធិន្ទស្ស បុរាណទុតិយកា
 អាយស្មរោ សុទ្ធិន្ទស្ស មាតុយា មច្ឆស្សាសិ ។

• លត្ត ឆោត្តតេសុ សិល្បិយាតិ ចាយោ ទិស្សតំ ។

សុទ្ធិន្តភក្កុធើយថា ញោប អាត្មាមិនអាចហ៊ាន (ធ្វើយ៉ាងនោះទេ)
 អាត្មាត្រកអរាចំពោះវត្ថុត្រង់ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌បូរីន ។ មាតារបស់
 សុទ្ធិន្តភក្កុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ ដ៏សុទ្ធិន្តភក្កុដ៏មានអាយុ
 ជាតំរប់គឺផេនផេន ។ មេ ។ ជាតំរប់បីផេនផេនថា សុទ្ធិន្តកូន ត្រកូលនេះ
 ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌
 មានគ្រឿងបេករណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្ករបរិបូណ៌ សុទ្ធិន្តកូន បើដូច្នេះ
 សូមរលាកតាណិកត្រាន់កែឱ្យក្នុងបន្តិចចុះ កុំឱ្យកូនស្តេចលំច្ឆើមក៏បែបជាប់
 យកទ្រព្យសម្បត្តិជាមេសំយើង ដែលជាត្រកូលដ៏កូននោះឡើយ ។
 សុទ្ធិន្តភក្កុធើយថា ញោប បើត្រាន់កែឱ្យក្នុងបុរាណៈអាត្មាអាចធ្វើឱ្យបាន ។
 ហោសុទ្ធិន្តសូរថា សុទ្ធិន្តកូន ឥឡូវនេះ លោកគង់នៅឯណា ។ សុទ្ធិន្ត
 ភក្កុតបថា ញោប អាត្មាទៅគង់នៅព្រមហារន ។ ត្រានោះឯង សុទ្ធិន្ត
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រាកចាកអាសនៈហើយចេញមកទៅ ។

[១៨] ត្រានោះ មាតារបស់សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុ ហៅនាងបុរាណទុតិ-
 យិការបស់សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុមកហើយនិយាយថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា
 បើកាលណា នាងមានបង្កើតហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់នាងក៏ក្រឡើងហើយ
 នាងត្រូវប្រាប់ដល់ប្តី ក្នុងការបោះ ។ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទ្ធិន្ត
 ដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុថា ចាស្រមៃ ។

អថតោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកា
 ន ចិរស្ស ឧត្តមំ អយោសិ បុព្វសា ឧប្បន្នំ ។
 អថតោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស មាតុ ឯតទភេទ ឧត្តមំ
 អយ្យ បុព្វំ មេ ឧប្បន្នំ ។ ភេទហិ វត្ថុ យេន
 អលង្ការេន អលង្កតា បុត្តស្ស សុទ្ធិទ្ធស្ស ចំយា
 អយោសិ ចតាតា ភេទ អលង្ការេន អលង្កតា ។ ឯ
 អយ្យតំ ចោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស មាតុយា បុព្វស្សេសំ ។
 អថតោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស មាតា អាយស្មតោ
 សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកំ អាទាយ យេន បហាវនំ
 យេនាយស្មា សុទ្ធិទ្ធា ភេទុបស្មន្តិមិ ឧបស្មន្តិមិត្វា
 អាយស្មន្តំ សុទ្ធិទ្ធិ ឯតទភេទ វនំ តាត សុទ្ធិទ្ធិ
 កុលំ អន្លំ មហាទ្ធិ មហាកោតំ មហាគណៈករណ៍
 មហាវត្ថុបករណំ មហាទ្ធិន្តរំ លត្តា តាត សុទ្ធិទ្ធិ
 ហិទាយាវត្តិតា ភោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញាទិ ច កាតុំ
 ឯហំ ភំ តាត សុទ្ធិទ្ធិ ហិទាយាវត្តិតា ភោតេ ច កុញ្ញស្ស

លំដាប់នោះ បានបុរាណទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធិមានអាយុ មិនយូរប៉ុន្មាន
 បានក៏មានផ្លូវ ផ្កាគីឈាមនៃនាធិនោះក៏កើតឡើង ។ ទើបនាធិបុរាណ-
 ទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធិមានអាយុ បានប្រាប់មាតាបស់សុទ្ធិទ្ធិមានអាយុ
 យ៉ាងនេះថា ប្រែ ខ្ញុំមានផ្លូវហើយ ផ្កាគីឈាមរបស់ខ្ញុំក៏កើតហើយ ។
 មាតាគបថា ហួសនាធិក្នុងច្រសា បើផ្លូវនោះនាធិឯងប្រដាប់កាក់តែង
 ដោយគ្រឿងអលង្ការឯណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទ្ធិទ្ធិក្នុង
 (យើង) នាធិច្បាប់ប្រដាប់កាក់តែងដោយគ្រឿងសម្រាប់ស្អិតស្អាងនោះចុះ ។
 បានបុរាណទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធិមានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតាបស់
 សុទ្ធិទ្ធិមានអាយុថា ចាសប្រែ ។ លំដាប់នោះ មាតាបស់សុទ្ធិទ្ធិមាន
 អាយុ ក៏នាំនាធិបុរាណទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធិមានអាយុចូលទៅកាន់ព្រៃ
 មហាវនដែលសុទ្ធិទ្ធិកុំទៅនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏បានគោលនូវ
 ពាក្យនេះនឹងសុទ្ធិទ្ធិមានអាយុថា ហួសសុទ្ធិទ្ធិក្នុង ត្រកូលនេះស្អិតស្អាង
 ហេតុច្បាប់ច្រើន មានរបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ច្រើន មានហស្តប្រាក់ច្រើន
 បានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន បានធនធានស្រូវអង្ករច្រើន
 ហួសសុទ្ធិទ្ធិ អ្នកត្រឡប់មកដើម្បីហ៊ានរក ក៏ឆន់ឆ័យបានបរិភោគ
 នូវភាគសម្បត្តិឯង ធ្វើបុណ្យបាំងឡាយឯង ហួសសុទ្ធិទ្ធិ អ្នកត្រឡប់
 ច្បាប់មកកាន់ហ៊ានរកជាត្រហស្ថវិញ ហើយបរិភោគនូវភាគសម្បត្តិឯង

បុត្តា ឯ ច តតេហិតី ។ អធិ ឯ ឧស្សហាមិ ឯ វិស
 ហាមិ អភិរោ អហំ ត្រិប្បចរិយំ ចរាមិតី ។ ទុតិយប្ប
 ចោ ។ ថេ ។ តតិយម្បំ ចោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្តស្ស
 ហតា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទេវេច ឥទំ នាត
 សុទ្ធិន្ត កុលំ អធិ បហទ្ធានំ បហាភោតំ បហូត-
 ជាត្រាបរាជតំ បហូតវត្ថុបកាណំ បហូតធនធាន្តំ តេជហិ
 តាត សុទ្ធិន្ត តិដកំបំ ទេហំ ហ ចោ អប្បត្តកំ
 សាបតេយ្យំ លីច្ឆវិទោ អតិហារេសុទ្ធិ ។ ឯតំ
 ចោ ថេ អធិ សត្តា កាតុន្តិ បុរាណទុតិយំ កាយ
 តាហាយំ តហេត្វា មហាវចំ អដ្ឋោតាហេត្វា
 អប្បញ្ញត្តេ សិក្ខាបទេ អនាគីទេវេស្សោ បុរាណ-
 ទុតិយំកាយ តិក្ខុតំ មេធានំ ធម្មំ អភិវត្តាបេសំ ។
 សា តេជ កត្តំ កល្យាណំ ។

(១៨) កុដ្ឋា ទេវា សទ្ធិបទុស្សោវេសំ និរុទ្ធា វត
 កោ កិក្ខុសាដ្ឋោ និរាជីទេវេ សុទ្ធិន្តេ កលទ្ធិបុត្តេ
 អទ្ធានំ ឧប្បាជិតំ អាជីទេវេ ឧប្បាជិតោតិ ។

ធ្វើបុណ្យចាំនិកាយផង ។ សុទ្ធិន្តបថ ញោម អាត្មាសិកមិនកើតទេ
 ភក្ខមិនព្រមសិកទេ អាត្មាត្រេតអរតែប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។ មាតា
 បេសសុទ្ធិន្តមានអាយុ បាននិយាយនឹងសុទ្ធិន្តមានអាយុ អស់ពីរៈ
 ២-៣ ដងយ៉ាងនេះថា នៃសុទ្ធិន្តកូន ត្រកូលនេះស្តេចស្តេច មានទ្រព្យ
 ច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានឆ្មើនៗបករណ៍ជា
 ទ័តាបំពេញច្រើន មានធនធានស្រែអង្ករច្រើន នៃសុទ្ធិន្តកូន បើដូច្នោះ
 អ្នកចូរឲ្យព្រមតែកូនដុះ កុំឲ្យពូករស្តេចលិច្ឆវិមត៍បយកសម្បត្តិទ្រព្យយើង
 ដែលជាត្រកូលឥតកូនទៅបាន ។ សុទ្ធិន្តឆ្លើយថា ញោម អាត្មាអាចធ្វើ
 កិច្ចនេះផ្សេងបាន ហើយក៏ចាប់ផ្តើមនាងបុរាណទុតិយកា ក្រឡេកចូលទៅតាម
 ព្រៃមហាវេន យល់ឃើញថាមិនមានទោសព្រោះសិក្ខាបទព្រះអង្គមិនទាន់
 បានបញ្ញត្ត ហើយញាតិមេធានធម្មឲ្យសម្រេចដោយនាងបុរាណទុតិយកា
 អស់ពីរៈ ៣ ដង នាងក៏មានគភ៌ដោយមេធានសេវនៈនោះ ។

(១៨) កុដ្ឋាទេវា ចាំនិកាយ ក៏ញាតិសំឡេងឲ្យពូជ្ឈទ័រឡើងទៅថា
 ឲ្យឆ្ងាយយើងចាំនិកាយ ពួកកុដ្ឋមិនដែលរំកិល មិនដែលមានទោស (ឥ-
 ឡូវនេះ) សុទ្ធិន្តកលទ្ធិបុត្តសេចក្តីរំកិលនឹងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។

កុញ្ញជំ ទេវជំ សុទ្ធំ សុត្វា ចាតុម្មហារាជិកា
 ទេវា សុទ្ធមនុស្សវេសុំ ភាវតីសា ទេវា យាហ
 ទេវា តុសិតា ទេវា ជំប្លាទាតី ទេវា បរជំប្លុត-
 វសវត្តំ ទេវា ព្រហ្មតាយិកា ទេវា សុទ្ធមនុស្ស-
 វេសុំ ជំពូនោ វេត កោ កិត្តុសធម្មោ ជំពទី-
 ធម៌ សុទ្ធិទ្ធន កលទ្ធម្មត្ថេន អន្ធមំ ឧប្បាជិតំ
 អាជីយកេ ឧប្បាជិតោតិ ។ វតីយោ តេន ទណេន
 តេន ឧប្បត្ថេន យាវ ព្រហ្មលោកា សន្តោ
 អន្ធកត្តំ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស
 បុរាណទុតិយិកា តស្ស ភត្តស្ស បរិចាកបន្ទាយ បុត្តំ
 វិជាយំ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស សហាយកា
 តស្ស ធារកស្ស តីជកោតិ បាមំ អកំសុ
 អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកាយ តីជក-
 ហតាតិ បាមំ អកំសុ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស តីជក-
 ជិតាតិ បាមំ អកំសុ ។ តេ អបរេន សមយេន ឧកោ
 អតារស្មា អនតាវយំ បព្វជំពូ អាហត្ថំ សន្នាតំសុ ។

ចាតុម្មហារាជិកា/ចាតិវិទ្យាយ ពូសំទ្រង់កុម្មុទៅតាតាំងនោះហើយ
 ក៏ញ្ចាត់សំទ្រង់ឲ្យឡើងទៅ ពួកទៅតាជាតំភាវតិវ្យ យាហ តុសិតា
 ជំប្លាទាតី បរជំប្លុតវសវត្តំ (ហេតុដល់) ពួកព្រហ្ម (បានពូសំទ្រង់តា
 តាមហើយ) ក៏ញ្ចាត់សំទ្រង់ឲ្យឡើងទៅជា ម្ចាស់គ្នាយើងចាំ
 ឡាយ ពួកភិក្ខុបិទវិសេស បិទវិសេសទោស (ឧប្បាទេ) សុទ្ធិ
 កលទ្ធម្មត្រ មកថ្វីសចក្តីតវិនិច្ឆ័យទៅក៏ឡើងហើយ ។ សូរសព្ទ
 (យ៉ាងនេះ) ក៏ពួកវិនិច្ឆ័យទៅដកបដល់ព្រហ្មលោកដោយ ១ រណៈ
 ទំរំពេទនោះឯង ។ ត្រាោះ នាឯបុរាណទុតិយិកាបស់សុទ្ធិដ៏មាន
 អាយុ កស្រីយគភីនោះគាត់តែចាស់ទ្រង់ជាលំដាប់ ទើបសំរាលនូវកូន
 ប្រុសមួយ ។ លំដាប់នោះ ពួកសំទ្រញ្ចាសុទ្ធិដ៏មានអាយុ បានតាំង
 ឈ្មោះតាវនោះថា តីជក បានតាំងឈ្មោះនាឯបុរាណទុតិយិកាបស់
 សុទ្ធិដ៏មានអាយុថា តីជកមាតា បានតាំងឈ្មោះសុទ្ធិដ៏មានអាយុថា
 តីជកបិតា ។ លុះដល់សម័យវាងក្រាយមក ពួកទាំងពីរនោះ បាន
 ចេញចាកផ្ទះហើយឬស្រុកនិរទេសជាបុគ្គលអ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការ
 ការទុកផ្ទះហើយបានធ្វើត្បាញដាក់ច្បាស់នូវព្រហ្មលោកផល ។

(១៩) អថតោ អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស អហុនេ
 កុក្កុទ្ធំ អហុ វិញ្ញដិសារោ អលាភា វត មេ ឈ វត
 មេ លាភា ធុល្លុទ្ធំ វត មេ ឈ វត មេ សុលទ្ធំ យោហំ
 ឃី ស្វាត្តាតេ ធម្មវិជយេ បព្វជិត្វា ធាសត្ថិ យោវជីវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ធាតុន្តំ ។ សោ តេនេវ
 កុក្កុទ្ធន តេន វិញ្ញដិសារេន កំសោ អហោសិ
 លូតោ ធុត្តន្តោ ធម្មល្អាប្បល្អាតតាតោ ធម៌ធិ-
 សន្តតតតោ អត្តោមនោ សីធមនោ ធុត្ថិ ធុត្ថនា
 វិញ្ញដិសារី បដ្ឋាយំ ។ អថតោ អាយស្មតោ សុខិន្ទស្ស
 សហាយតា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ សុខិន្ទំ ឯតនេវេត្ថំ
 បុត្រោ ចា ភំ អវុសា សុខិន្ទ វណ្ណាវ អហោសិ
 ចិច្ចិយោ បសន្តមុទវណ្ណោ វិញ្ញសន្តច្ឆវណ្ណោ
 បរិយោធាតោ សោធានិ ភំ ឯតហិ កំសោ លូតោ
 ធុត្តន្តោ ធម្មល្អាប្បល្អាតតាតោ ធម៌ធិសន្តតតតោ

(១៩) គ្រិះនោះ សេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយ
 ក្រោយ ក៏កើតមានផលសុខិន្ទដ៏មានអាយុថា ពាក្យអញពេញហៅ
 ថាឥតលាភ លាភមិនមានផលពាក្យអញទេ ភាពជាបទុស្ស ពេញ
 ហៅពាក្យអញបានដោយគាត្រក់ មិនមែនពាក្យអញ បានដោយល្អទេ
 ដោយរោគពាក្យអញ បានឬសក្កន្ធម្ល៉ៃមួយ ដែលព្រះសាស្តាទ្រង់
 សំដែងដោយព្រឹត្តយ៉ាងនេះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ផុតបដល់អសំជីវិត ។ ព្រោះសេចក្តីសង្ស័យនឹង
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយនោះឯង សុខិន្ទក៏ទៅជាស្នមប្រដក់ហូរ
 សម្បូរពេញក្រក់កើតទៅជាពេគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្ទួនរំពេចដោយសរសៃស
 មានចិត្តត្រៀមគ្រឿងមិនមែនមួយ កើតទុក្ខក្នុងចិត្តនឹកស្តាយក្រោយសញ្ចប់
 សញ្ជឹង ។ សំដៅនោះ កិត្តិច្ឆន្ទយជាសិទ្ធាញ្ញរបស់សុខិន្ទដ៏មាន
 អាយុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខិន្ទដ៏មានអាយុថា អវុសាសុខិន្ទ កាល
 ពីដើមលោកមានសម្បូរល្អ មានវត្ថុយលេញរលេញ បានសម្បូរមុខដំបូរ
 មានសម្បូរវត្ថុស្រស់បស់ផ្លែផ្កា ផ្សេងៗនោះលោកទៅជាស្លុបសៅថ្លាង
 បានសម្បូរពេញក្រក់ កើតពេគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្ទួនរំពេចដោយសរសៃស

អន្តរាមនា លំដមនា ធុត្តិ ធុត្តនា វិប្បដិសាវ
 បដ្ឋាយសំ កង្ខំ នា ត្វំ អាវុសា សុទ្ធិ
 អនកំតា ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតំ ។ ខ ទោ អហំ
 អាវុសា អនកំតា ព្រហ្មចរិយំ ចរមំ អត្ថំ មេ
 ចាបកម្មំ^(១) កតំ បុរាណតុនិយំកាយ មេដុនា
 ធនោ បដិសេវិតោ ឥស្ស មយ្ហំ អាវុសា អហុរេវ
 កុត្តុំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ខ វត
 មេ លាភា ធុត្ថំ វត មេ ខ វត មេ សុលត្ថំ យោពំ
 ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិជយេ បព្វដិគ្វា ជាសត្វិ យាវដិវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុត្ថំ ។ អលំ ហិ
 តេ អាវុសា សុទ្ធិ កុត្តុត្ថាយ អលំ វិប្បដិសារាយ
 យំ ត្វំ ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិជយេ បព្វដិគ្វា ខ សត្វិ-
 ស្សសំ យាវដិវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ

១ ខ. ធម៌ កម្ម ។ ម. ធម៌ ។

មានចិត្តត្រៀមត្រៀមនឹងទ្រមើយ កើតទុក្ខក្នុងចិត្តត្រៀមហាយសព្វថ្ងៃ
 សក្ខីន៍ ម្នាលអាវុសាសុទ្ធិ លោកមិនសូវត្រឹមអារហើយចេះតែបំ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌៧ទេវត្ថុ ។ សុទ្ធិឆ្លើយតបថា នែលោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនបែនមិនត្រឹមអារហើយចេះតែបំប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ទេ ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្មជាសព្វមុនធម្មនឹងស្ត្រីបុរាណទុត-
 យំកា ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ សេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីស្តាយក្រោយ
 ក៏កើតមានដល់ខ្ញុំនោះឯងថា ពេញអញពេញហៅជាឥតណា លាភ
 មិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាបទុស្សពេញហៅអាត្មាអញបានដោយ
 ពេត្រី មិនមែនអាត្មាអញ បានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញ
 បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្ត្រទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ
 ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដល់
 ដល់សេសវិញ ។ ក៏ទុក្ខទាំងឡាយជាសំរាប់ភ្ញាក់ខំយាយថា អាវុសា
 សុទ្ធិ លោកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះ មិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញ ដល់ដល់សេសវិញបាន ព្រោះមុនធម្មសេវាគឺចូលកា

ឧទុ អារុសោ ភគវតា អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ
 ឧម្មា ទេសំតោ បោ សវាតាយ វិសំយោតាយ
 ឧម្មា ទេសំតោ បោ សំយោតាយ អនុចាណាយ
 ឧម្មា ទេសំតោ បោ សឧចាណាយ គត្វ តាម
 ត្វំ អារុសោ ភគវតា វិរាតាយ ឧម្មា ទេសំតោ
 សវាតាយ ទេតេស្សសំ វិសំយោតាយ ឧម្មា
 ទេសំតោ សំយោតាយ ទេតេស្សសំ អនុចាណាយ
 ឧម្មា ទេសំតោ សឧចាណាយ ទេតេស្សសំ
 ឧទុ អារុសោ ភគវតា អនេកបរិយាយេន
 ភគវិរាតាយ ឧម្មា ទេសំតោ មនចិក្ខុនាយ

ម្ចាស់អារុសោ បេត្តមេស្ថេនភិច្ឆនោះ ឈមឲ្យលោកសង្ឃយ ឈមឲ្យ
 ស្តាយត្រាយមែន ម្ចាស់អារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុខ្ខតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគមិម
 មែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកបដោយភគៈទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ
 ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកលេសជាត្រឡឹងប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីតម្រូវ
 ទៅកេតិលេសជាត្រឡឹងប្រកបទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដើម្បី
 មិនឲ្យប្រកាន់ចាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់ចាំទេ (វិគ្គិហ្មធូរ) មិនមែនឬ
 ឯអារុសោ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ លោកត្រឡប់ដោយលក្ខណៈធម៌នោះថា
 ប្រកបដោយភគៈទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកលេសជាត្រឡឹងប្រកប លោកត្រឡប់
 ជាចូលចិត្តតម្រូវទៅកេតិលេសជាត្រឡឹងប្រកបទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់ចាំ លោកទៅ
 ជាចូលចិត្តឲ្យប្រកាន់ចាំវិញ ម្ចាស់អារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីប្រាសចាករាគៈ ធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីញ៉ាំងឲ្យសេចក្តីស្រវឹង

បិទសវិទ្យាយ អាលយសមុត្តរាយ វដ្តបច្ឆេទាយ
 តណ្ហាត្តយាយ វិភាយ ជំរាយ ជំពូនាយ ឆោ
 ទេសិតោ ននុ អារុសោ ភកវត្ថា អនេកបរិយាយេន
 តាមាធំ បហាធំ អត្តាធំ តាបសញ្ញាធំ បរិញ្ញា
 អត្តាតា តាមបិទសាធំ បដិវិទ្យោ អត្តាតោ តាប-
 វិត្តាធំ សមុត្តរតោ អត្តាតោ តាមបរិណិព្វានាធំ វិច-
 សហោ អត្តាតោ នេតំ អារុសោ អប្បសង្ខាធំ វា
 បសាទាយ បសង្ខាធំ វា តិយ្យោកាវាយ អដ្ឋទេវំ
 អារុសោ អប្បសង្ខាធាតុវ អប្បសាទាយ បសង្ខាធាតុ
 ឯកទ្វាធំ អញ្ញបត្តាយាទិ ។ អដ្ឋទោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មន្តំ សុដ្ឋន្តំ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្តា
 ភកវត្ថោ ឯកមត្តំ អារោចេសុំ ។

ដើម្បីកំចាត់បដិវិទ្យាសមុត្តិស្រឡាត្រូវតែសាប ដើម្បីសាបច្បាស់សុទ្ធ
 ពាល់យក្ខតាប ដើម្បីត្រូវបដិវិទ្យាផ្លូវ ដើម្បីដល់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បី
 ត្រូវតាម ដើម្បីនិរោធ ដើម្បីព្រះបិទ្វាន (វិគ្រិស្តប្បេ) បិទមនុ
 ប្បាលរាហ៍សា ភិយាលបេន្តនូវតាមទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់
 សំដែងហើយ តាមគណៈបដិវិទ្យាសមុត្តិស្រឡាត្រូវតែសាប ព្រះអង្គក៏បាន
 សំដែងហើយ ភិយាតំចាត់បដិវិទ្យាសមុត្តិស្រឡាត្រូវតែសាប ព្រះអង្គ
 ក៏បានសំដែងហើយ ភិយាដកចេញនូវសមុត្តិស្រឡាត្រូវតែសាបតាមទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ ភិយាចូលទៅរកបដិវិទ្យាសមុត្តិស្រឡាត្រូវតែសាប
 អន្តរវិទ្យាតាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ ដោយអនេក
 បរិយាយ (ឃាតិទេ) បិទមនុ ប្បាលរាហ៍សា កម្មដ៏លាមករបស់លោក
 នេះ បិទបិទនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនចង់
 ជ្រះថ្លាដោយខ្លួន បិទមនុដ៏កំចាត់ជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិវិកតិជ្រះថ្លា
 ឡើងទៀត ប្បាលរាហ៍សា កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ វេលាដ៏កំចាត់សេចក្តី
 បិទជ្រះថ្លា ឲ្យកើតមានដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនចង់ជ្រះថ្លាឡើយ
 ដ៏កំចាត់ជនទាំងឡាយនេះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យចាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញទៀត
 ដោយដំនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ជ្រើសរើសចំណុចដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិ-
 យាយ ហើយនាំគ្នាប្រាបចូលនូវសមុត្តិស្រឡាត្រូវតែសាបព្រះដ៏មានព្រះភាព ។

[២០] អនិច្ចារ កតក ឯតស្មី ឯនារេ ឯតស្មី
 បករណ កិក្ខុសង្ខ ឯត្ថិចារតាមត្វា ហយស្មត្ថ
 សុត្ថិច្ឆ បដិប្បត្ថិ សត្ថ ត្រ ត្វ សុត្ថិច្ឆ បុរណតុ-
 តិយកាយ មេដុត ធម្ម បដិសេសសិទ្ធិ^(១) ។ សត្ថ
 កតកតិ ។ វិករហិ តុទ្ធា កតក អនុត្ថវត្ថ^(២)
 មោឃបុរិស អនុលោមត្ថ អប្បដិវ្វប អស្សាមណាត្ថ
 អកប្បយ អត្តរណីយ កដ ហិ តាម ត្វ មោឃបុរិស
 ឯវ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិទយេ បទ្ធជិត្វា ធន សត្ថិស្សសិ
 យាវជីវ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ត្រឡាចវិយំ ចរិតំ ធនុ
 មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន វិរាគាយ
 ធម្មា ទេសិកោ តោ សរាគាយ វិសំយោគាយ
 ធម្មា ទេសិកោ តោ សំយោគាយ អនុចាតាគាយ
 ធម្មា ទេសិកោ តោ សុទ្ធជាតាគាយ តត្ថ តាប ត្វ
 មោឃបុរិស មយា វិរាគាយ ធម្ម ទេសិកោ សរា-
 គាយ ចេតិស្សសិ វិសំយោគាយ ធម្ម ទេសិកោ

១ ឧ. បដិសេសិ ។ ២ យេកុយ្យេន អនុត្ថវិយ្យំ ធម្មា វិទយ្យា ។

[២០] ព្រះភ្លឺនេះ ព្រះវិហារនេះ ព្រះវិមានព្រះភារៈឱ្យ
 ប្រជុំកិក្ខុសង្ខ ហើយត្រាស់សួរសុខ្ខិដ៏មានកាយក្នុងកាលនោះថា វិទ
 សុខ្ខិ ឮថាអ្នកឯងសេនាមេដុតធម្មន៍នាធិបុរណទុតិយកា ពិតបែបឬ ។
 សុខ្ខិក្រាបទូលថា សូមទានព័ត៌មាន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគច្រើន
 ជឿលថា វិទមោឃបុរិស បាបកម្មដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ទំនង មិនត្រូវបែប មិនបែបជាបេសសបណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ វិទមោ-
 ឃបុរិស គួរមើល អ្នកឯងចូលក្នុងធម្មវិទ្យាដែលគេថាគតសំដែងហើយ
 ដោយប្រពៃណីនេះត្រឡប់ ទៅជាប្រព្រឹត្តត្រឡប់វិយធម៌ឱ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញដល់ដល់រស់ជីវិតមិនកើត វិទមោឃបុរិស ធម៌ដែលគេថាគត
 សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីប្រាសចាកកត្តៈ មិន
 មែនដើម្បីប្រកបដោយកត្តៈទេ ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឱ្យ
 ប្រាសចាកកិលេសជាត្រៀងប្រកប ចំនែកសំដែងដើម្បីកម្រិតទៅកេ
 តិលេសជាត្រៀងប្រកបទេ ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឱ្យ
 ប្រកាន់ថា មិនមែនសំដែងដើម្បីឱ្យប្រកាន់មាំទេ មិនមែនឬ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរិស ត្រង់ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកត្តៈ
 អ្នកឯងត្រឡប់ចូលចិត្តក្នុងធម៌នោះជាឱ្យប្រកបដោយកត្តៈវិញ ត្រង់ធម៌
 ដែលគេថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកិលេសជាត្រៀងប្រកប

សិរិយោបាយ ចេតេស្សសិ អនុចានាយ ធម្ម
 ទេសិតេ សនុចានាយ ចេតេស្សសិ នន្ទ បយា
 មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន ភក្កវិកាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ បន្តិម្ពន្ធនាយ បិទាសវិទយាយ អាលយ-
 សមុត្តាភាយ វដ្ឋបន្ទោនាយ ឥណ្ឌាតូយាយ វិកាយ
 ជំរេនាយ ជំព្វានាយ ធម្មោ ទេសិតោ នន្ទ បយា
 មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន កាមាជំ បហាជំ
 អត្តាតំ កាមសញ្ញាជំ បរិញ្ញា អត្តាតា កាមបិថា-
 សាជំ បដិវិទយោ អត្តាតោ កាមវិតញ្ញាជំ សមុត្តាតោ
 អត្តាតោ កាមបរិធិហាជំ វុបសមោ អត្តាតោ វន្ត
 មោឃបុរិស អាសិវិសស្ស យោវិសស្ស មុទេ អង្គជានំ
 បក្ខិកំ ធម្មោ មាតុកាមស្ស អង្គជានេ អង្គជានំ បក្ខិកំ

អង្គជំ ប្រែប្រួលជាមួយបង្គំ ប្រែប្រួលជាមួយបង្គំ ប្រែប្រួលជាមួយបង្គំ ប្រែប្រួលជាមួយបង្គំ
 វិញ ក្រែងចង់ដែលគេសំដែងហើយ ដើម្បីបង្ហាញប្រាកដថា អង្គ
 ឯងប្រែប្រួលទៅជាមួយបង្គំ ប្រាកដថាវិញ នៃមោឃបុរិស ធម៌
 ដែលគេថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីឲ្យប្រាកដថា
 កត្តា ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាកដថាសេចក្តីស្រែង
 ដើម្បីកំចាត់បង្គំសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងតាម ដើម្បីផតបញ្ចូលសេចក្តី
 អាស័យក្នុងតាម ដើម្បីផ្តាច់បង្គំរដ្ឋ ដើម្បីរស់នៅនៃឥណ្ឌា ដើម្បី
 ប្រាកដថាប្រាកដ ដើម្បីរស់ ដើម្បីព្រះនិព្វាន បិទបែប ទេ
 មោឃបុរិស កិរិយាជនបង្គំតាមទាំងឡាយ គេថាគតបានសំដែងហើយ
 ការកំណត់ដើម្បីសេចក្តីសំណាបក្នុងតាមទាំងឡាយ គេថាគតបានសំដែង
 ហើយ កិរិយាកំចាត់បង្គំសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងតាមទាំងឡាយ គេថា-
 គតបានសំដែងហើយ កិរិយាផតបញ្ចូលសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងតាមទាំងឡាយ
 គេថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាចូលទៅរាប់បង្គំសេចក្តីស្រែកឃ្លាន
 ក្នុងតាមទាំងឡាយ គេថាគតបានសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 បិទបែប មោឃបុរិស អង្គជំជាន់អង្គជាន់ទៅក្នុងមាត់អាស័យស
 ជាសក្ខីមានពិសេសៗ ប្រសិនបើអង្គជំជាន់អង្គជាន់ទៅក្នុងមាត់អាស័យស

វន្តោ មោឃបុរិស កណ្តាសច្យស្ស បុរោ អង្គជានិ
 បត្តិភ្នំ ន ត្រេវ មាតុតាមស្ស អង្គជានិ អង្គជានិ
 បត្តិភ្នំ វន្តោ មោឃបុរិស អង្គរកាសុយា អាទិក្កាយ
 សម្បជ្ឈលំតាយ សញ្ញាតិក្កតាយ^(១) អង្គជានិ បត្តិភ្នំ
 ន ត្រេវ មាតុតាមស្ស អង្គជានិ អង្គជានិ បត្តិភ្នំ តំ
 តិស្ស មោតុ តតោនិធានំ ហំ មោឃបុរិស មរណំ វា
 ជិតន្ទេយ្យ មរណមន្តំ វា ទុក្ខំ ន ត្រេវ តប្បព្វយា កា-
 យស្ស កេតា បរិ មរណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័យំ មិយំ
 ទុបបន្ទេយ្យ ឥតោនិធានក្ខ ចោ មោឃបុរិស កាយស្ស
 កេតា បរិ មរណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័យំ មិយំ
 ទុបបន្ទេយ្យ តត្ថ ធាម ភំ មោឃបុរិស យំ ភំ
 អសន្ធិម្ហំ តាមនម្ហំ វសលនម្ហំ ទុក្ខល្អំ ឧទកក្កេតំ
 វេស្សំ ទ្វយំ ទ្វយសអាចត្តិ សមាបដិស្សសិ ពហុជំ

១ យេកុយ្យេន សង្កេតិក្កាយាតិ ពាលេ វិស្សតិ ។

របស់មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរិស អ្នកឯងដាក់អង្គជានិកៅក្នុង
 ហត់ពស់ប្រសើរជាង អង្គជានិដែលអ្នកឯងដាក់នៅក្នុងអង្គជានិរបស់
 មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរិស អ្នកឯងដាក់អង្គជានិកៅក្នុងគំនរ
 រោងភ្លើងដែលនេះភ្នំព្រៃលាម្ខាលប្រសើរជាង អង្គជានិដែលអ្នកដាក់នៅ
 ក្នុងអង្គជានិរបស់មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ ហេតុអ្វី ពុទ្ធជាគឺជាគត
 កាលដូច្នេះ មោឃបុរិស ព្រោះជាមនុស្សដែលដាក់អង្គជានិកៅក្នុង
 គំនររោងភ្លើង គ្រាន់តែដក់ខ្សែសចក្តីស្លាប់ឬដល់ខ្សែសចក្តីទុក្ខប្រហែល
 នឹងស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ឯមនុស្សទាំងឡាយពន្យាយស្តាប់ហើយ ទៅកើតក្នុង
 កិច្ចានកំណើត ប្រែត អសុរកាយ នរក ព្រោះបង្ខំយដែលដាក់អង្គជានិ
 កៅក្នុងគំនររោងភ្លើងនោះតែ ខែមោឃបុរិស ចំណែកខាងភិក្ខុដែលដាក់
 អង្គជានិកៅក្នុងអង្គជានិរបស់មាតុត្រាមនោះ តែទំលាយពន្យាយហើយ
 ត្រូវទៅកើតក្នុងកិច្ចានកំណើត ប្រែត អសុរកាយ នរក ម្ខាលមោឃ-
 បុរិស កាលបើកម្មទាំងនោះ (សុទ្ធតែជាកម្មប្រកបដោយខាសចំយ៉ាង
 នេះ) អ្នកឯងទៅប្រើព្រឹក្សធ្វើនូវអសម្បជ្ឈជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌
 របស់មនុស្សជាតិថយ ពាក្យ មានកិច្ចដោយអីកជាទីបំផុត ជាធម៌
 លាក់លៀប ជាធម៌របស់ជនពីរៗអ្នក តែងប្រជុំធ្វើតាមប្រែប្រួលនោះ
 មោឃបុរិស (ក្នុងសាសនានេះ) បានតែអ្នកឯងហើយជាអ្នកធ្វើកុសល

ចោ គ្នា មោយបុរិស អនុសលានំ ធម្មានំ រាជគត្តា
 បុត្តមោ ធនំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសា
 ទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យភាវយ អថទ្ទេនំ មោយ
 បុរិស អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច
 វគត្តានំ អញ្ញាបត្តាយានំ ។ អថចោ ភគវា អាយស្មន្តំ
 សុដិដ្ឋំ អនេកបរិយាយេន វិករហិត្វា ធុត្តនាយ ធុច្យា-
 សតាយ មហិជ្ជតាយ អសន្តដ្ឋតាយ សន្តណ៍តាយ
 គោសន្តស្ស អវស្ថា ភាសិត្វា អនេកបរិយាយេន សុ-
 កតាយ សុចោសតាយ អប្បជ្ជស្ស សន្តដ្ឋស្ស សន្ស-
 ទស្ស ទូតស្ស ហិសានិកស្ស អបចយស្ស វិរិយា-
 វម្ពស្ស វស្ថា ភាសិត្វា ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិតំ តទទុលាមិ-
 តំ ធម្មំ តាចំ តាត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេធម៌ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ ចញ្ញាបេស្សនំ ធម្ម អនុវាស បដិទ្ធ

ភវនីយំអនុសលនម្ពតំនិទ្យាយមានប្រមាណច្រើន ហៅថាជាអ្នកត្រឡប់
 ធ្វើមុខគេ ឆ្ងាលមោយបុរិស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ មិនបណ្តាលឲ្យ
 កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឡើយ មិនបែប
 ដឹកទាំងជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរិះរកក្នុងជ្រះថ្លាថែមឡើងទៀតទេ ឆ្ងាល
 មោយបុរិស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ វាមិនបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តី
 មិនជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទៅឡើយ ដឹកទាំងជន
 ទាំងឡាយទុះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ទៅជាសំចៃក្នុងចិត្តវិញ ។ គ្រា
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទ្រង់តែងរៀនសូត្រច្រើនមានអាយុ ដោយអនេក-
 បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវទោសនៃការចំពង្វឹមត្រ ថែទាំរក្សាត្រ
 ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ច្រឡំច្រឡំដោយពួកគណៈមិនសេចក្តីខ្ជិល
 ច្រអូស រើបទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយនូវគុណនៃការដែលគេ
 ចំពង្វឹមហើយ ការដែលគេថែទាំរក្សាតាម ប្រាថ្នាភិច្ច សន្តោស ចិត្តផ្លូវផង
 ការកំចាត់បង់នូវកិលេស ការនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ការមិនសន្សំ និងការ
 ប្រារព្ធភ្យាយាម ហើយទ្រង់សំដែងធម្មកថាដ៏ល្អមសមគួរ ដល់សិក្ខាបទ
 នោះ ដល់សិវៈនោះចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 (មានព្រះពុទ្ធដ៏តា)ថា ឆ្ងាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ កថាភក្តិនិបញ្ញក្ត
 សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យវេណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង

សង្ឃសុដ្ឋកាយ សង្ឃជាសុតាយ ធុត្តដំ ឬត្តលាដំ
 ដំត្តហាយ បេសលាដំ ភិក្ខុដំ ជាសុវិហារាយ ធុត្ត-
 ធុត្តតាដំ អាសវាដំ សំវាយ សឡាយតាដំ អាសវា-
 ដំ បដិយាតាយ អប្បសង្ខាដំ បសាធាយ បសង្ខាដំ
 កិយ្យោភាវាយ សទ្ធុត្តដំតិយា វិធយាធុត្តហាយ ឯវត្ត
 បទ ភិក្ខុវេ សម្ម សិក្ខាបដំ ធុត្តសេយ្យាដំ យោ បដ-
 ភិក្ខុ មេដុដំ ធុត្ត បដិសេវយ្យ ចារាដំកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវត្តដំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុដំ សិក្ខាបដំ
 បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

សុវិហារាណាវ ធុត្តដំ ។

[២០] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 វេសាលីយំ មហាវេន មក្កដិ អាមិសេន ធុត្តលាបេត្វា
 តស្ស មេដុដំ ធុត្ត បដិសេវតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ
 បុព្វល្លាសមយំ ឯវាសេត្វា បត្តចិវាធាយ វេសាលី
 ចំល្លាយ ចារិសំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ សេធាសនចារិតំ អាណិល្លាត្តា
 យេន តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កម្ពីសុ ។

តិដិម្បិសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ១ ដើម្បីសង្កត់
 សង្កិន្ធនុប្បក្កន្ត តាំងឡាយដែលមិនអៀនគ្នាស១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល
 ដល់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់១ ដើម្បីកំណត់ពាសវេមិ
 តាំងឡាយក្នុងបុព្វបុរ្គ១ ដើម្បីកំណត់បង្គំនូវពាសវេមិតាំងឡាយក្នុងបរិ-
 លោក១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលតាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង
 ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលតាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរឹងរិតជ្រះថ្លាឡើង
 ១ ដើម្បីឱ្យដកលំនៅមាំមួនព្រះសង្ឃ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ១
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ឬក៏តាំងឡាយត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយសេពាមចុនធម្ម (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវរកបង្កំបាត់ កេសំវាសនា ។
 សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយចំពោះភិក្ខុតាំងឡាយ
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ពាក្យពណ៌ព្រះសុទ្ធិភក្ត ចប់ ។

[២១] សម័យនោះ មានភិក្ខុ១រូប ប្រលោមល្អនិមេស្តា ដោយ
 ភាមិសៈ ក្នុងវិញ្ញាបន្ន ទៀបក្រុងវេសាលី ហើយសេពាមចុនធម្ម
 នីមេស្តានោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយ
 បាត្រនិងចិវិ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុង
 វេលាព្រឹកព្រហម ។ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុតាំងឡាយច្រើនរូបមើលទៅ
 កាន់សេនាសនចារិក ក៏មិនមែនជាភិក្ខុដែលកំណត់នោះទេ ។

អនុសា ទោ សា មគ្គដី តេ ភិក្ខុ ទូរោ ។
 អាគច្ឆន្តេ ជំស្វាទ យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិតា តេសំ ភិក្ខុនំ បុរោ កដិមំ ចាលេសំ
 ធម្ម័យំ ចាលេសំ កដិមំ ឥត្ថំ ជិមិត្តំ អកាសិ ។
 អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតេសោសិ ជំស្សំសយំ ទោ
 សោ ភិក្ខុ ឥមិស្សា មគ្គដីយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេស
 វតីតិ ឯតេសំ ជំស្សំស ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ វេសា
 សិយំ បិណ្ឌាយ ចរិតា បិណ្ឌាចាតំ អាធាយ បដិក្កមិ ។
 អថទោ សា មគ្គដី យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ ។
 អថទោ សោ ភិក្ខុ តំ បិណ្ឌាចាតំ ឯតេសេសំ កុញ្ញត្វា
 ឯតេសេសំ ឥស្សា មគ្គដីយា អកាសិ ។ អថទោ សា
 មគ្គដី តំ បិណ្ឌាចាតំ^(១) កុញ្ញត្វា ឥស្ស ភិក្ខុនោ កដិ
 ឥត្ថំ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ឥស្សា មគ្គដីយា មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេសវតី ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 ឯតេសេសំ ឥត្ថំ ឧទុ អាវុសោ កកវតា សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តិ
 កាស្ស ចំ អាវុសោ ឥមិស្សា^(២) មគ្គដីយា មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេសវតី ។ សច្ចំ អាវុសោ កកវតា សិក្ខាបដំ

១ ១. តំ បិណ្ឌំ ។ ២ ពុយកោយំ ចាលោ ឥត្ថំ ។

មេស្វារោ បាទាយិក្ខុភិក្ខុមហាសារោមកំភិចម្យាយ ភិច្ចលាទេត្រីន៍
 កន្លែងដែលភិក្ខុទាំងនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ (តំសំដែងពាក្យ)
 ធ្វើចង្ហែងឲ្យញាត់ញ័រផង ធ្វើកម្ពុយត្បាញក៏ផង ភើងចង្ហែងផង បាទធ្វើ
 ឲ្យខំមិត្តផង ក៏ពិតប្រាកដភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ គ្រាបោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 បានសេចក្តីត្រូវរយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះសេចក្តីនឹងមេស្វារោ
 ហើយពិតឥតមានសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាចូលចាំឃ្លាំអំពីកន្លែងកំណើត ។
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះដើរទៅបំណុលទានក្នុងគ្រិវសោយី បាទបំណុលទាន
 ហើយត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រាបោះ មេស្វារោភិច្ចលាទេត្រីន៍កន្លែងដែល
 ភិក្ខុនោះនៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ នាំបំណុលទាននោះមួយចំណែក
 បាទឲ្យដល់មេស្វារោមួយចំណែក ។ គ្រាបោះ មេស្វារោភិច្ចលាទេត្រីន៍
 នោះហើយ ក៏ភើងចង្ហែងចង្ហោងទៅភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ
 ក៏សេចក្តីនឹងមេស្វារោ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បាទភោជ
 ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អាវុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់បញ្ញត្ត
 ហើយមិនមែនឬ នៃអាវុសោ ហេតុអ្វី ក៏បាទជាអ្នកបកសេចក្តីនេះឬ
 នឹងមេស្វារោ ។ ភិក្ខុនោះ ឆ្លើយថា នៃអាវុសោទាំងឡាយ សិក្ខាបទ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់បញ្ញត្តតាំងមែនហើយ នៃសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់

បញ្ញត្តិ តត្ថ ទោ អនុស្សត្តិយា ទោ តិរច្ឆានកតាយាតិ ។
 ននុ អកុសោ តថេវ តំ ហោតិ អនុច្ឆរិតំ
 អកុសោ អនុលោមិតំ អប្បជីវរំ អស្សាបណតំ
 អកប្បិយំ អការណីយំ គតំ ហិ នាម តំ
 អកុសោ ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិធមេ បត្ថជិត្វា
 ន សត្តិស្សសិ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ត្រឡចរិយំ ចរិតុំ ននុ អកុសោ ភក្កវតា អនេក-
 បរិយាយេន វិភតាយ ធម្មោ ទេសិតោ ធម្មោ
 សភតាយ ។ បេ ។ តាមបរិណិព្វហានំ វុច្ចបេមោ
 អត្វាតោ នេតំ អកុសោ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
 បសន្នានំ វា ភិយ្យភាវាយ អថេទ្ធតំ អកុសោ
 អប្បសន្នាធម្មោ អប្បសាទាយ បសន្នានត្វា ឯកត្វានំ
 អញ្ញត្តាយាតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិភវាត្វា ភក្កវតា ឯកត្វា
 អារោចេសុំ ។

បញ្ញត្តិចំពោះនៃស្រីមនុស្ស មិនមែនបញ្ញត្តិចំពោះសត្វតិច្ឆានញ្ជើរ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលថា នៃអកុសោ សំគាល់ដែលព្រះអង្គបញ្ញត្តិ
 ចំពោះស្រីមនុស្ស គឺជួបសត្វតិច្ឆានញ្ជើរដែរ មិនមែនឬ នៃអកុសោ
 (អំពើពាក្យដែលអ្នកធ្វើនោះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិន
 ត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃអកុសោ
 គួរបើដែរ អ្នកឯងឬសក្កន៍ធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះក្រឡំទំនង ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឱ្យបរិសុទ្ធជាដូ
 លេញផលបអសីរិកមិនកើត នៃអកុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 សំដែងហើយដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកង្វះ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយកង ។
 ។ បេ ។ កិរិយាម្យាម្យាសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្លះអន្លែងក្នុងកាយទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនឬ ម្ចាស់អកុសោ
 អំពើពាក្យដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំង
 ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនដឹកនាំដទៃទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឱ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លាមែនទៀតទេ នៃអកុសោ អំពើពាក្យដែលអ្នក
 នេះមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ដឹកនាំដទៃទាំងឡាយនេះដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ
 ត្រាចោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ គឺកិរិយាភិក្ខុនោះ ដោយបរិយាយ
 ច្រើនហើយនាំគ្នាត្រាច់ខ្លួនសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ

[២២] អថតោ ភគវា ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី
 បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃទានាភេតា តំ ភិក្ខុ
 បដិបុទ្ធិ សង្ឃំ តំ ភិក្ខុ មគ្គដិយា មេត្តា
 ធម្មំ បដិសេវសីតំ ។ សង្ឃំ ភគវាតំ ។ វិការហំ តុត្វា
 ភគវា អនុច្ឆរិកំ មោឃបុរិស អនុលោមិតំ អប្បដិ-
 រូបំ អស្សាមណាតំ អកប្បយំ អនរណីយំ តាដំ ហំ
 ធាម ភំ មោឃបុរិស ឯវំ ស្វាគ្វាតេ ធម្មវិទយេ បត្តិដ្ឋាន
 ឯ សត្តស្សសំ យាវដីរំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ត្រិយ្យ-
 ចរិយំ ចរិវុំ ធនុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិ-
 យាយេន វិភាគាយ ធម្មោ ទេសិកោ តោ សភាគាយ
 ។ បេ ។ តាមបរិណ្ឌបរាធំ រូបសមោ អត្តាតោ វារុណ
 មោឃបុរិស អាសិវិសស្ស យាវិសស្ស អុខ អង្គជាតំ
 បក្ខិតំ ឯ ត្វោ មគ្គដិយា អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិតំ
 វារុណ មោឃបុរិស កាល្លាសប្បស្ស អុខ អង្គជាតំ បក្ខិតំ
 ឯ ត្វោ មគ្គដិយា អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិតំ
 វារុណ មោឃបុរិស អង្គាតាសុយា អាទិត្តាយ
 សម្បជ្ជលំតាយ សញ្ញាតិក្ខតាយ អង្គជាតំ បក្ខិតំ

[២២] ព្រះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើន
 ប្រជុំកុសល្យ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះ ក្នុងវេលាមោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួក
 អ្នកឯងសព្វគ្រប់ធម៌នឹងបេស្វាពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា សូម
 ទានពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគច្រើននិយាយថា នៃហោយបុរស
 (អំពើកាក្រក់ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវចំនង មិន
 ត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈមិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃហោយបុរស គួរ
 បើដៃ អ្នកឯងបួសក្នុងធម៌វិន័យដែលគេជាគតសំដែងហើយដោយល្អយ៉ាង
 នេះត្រឡប់ ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធតាមព្រលញ្ញាដរាប
 ដល់អស់ជីវិតមិនកើត នៃហោយបុរស ធម៌ដែលគេជាគតសំដែងហើយ
 ដើម្បីប្រាសចាកពត៌ៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយពត៌ៈទេ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ហ្វូងទូរសេចក្តីត្រូវត្រហាយអន្លើក្នុងកាយទាំងឡាយ គេជាគតសំដែង
 ហើយដោយអនេកបរិយាយ នៃហោយបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតាទៅក្នុង
 មាត់អាសិវិស ទានពិតជាក្លាយប្រសើរជាង អ្នកឯងដាក់អង្គជាតាទៅ
 ក្នុងអង្គជាតាបេសមេស្វាមិនប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់ហោយបុរស អ្នកឯង
 ដាក់អង្គជាតាទៅក្នុងមាត់សំវែកប្រសើរជាង ដែលអ្នកឯងដាក់អង្គជាតាទៅ
 ក្នុងអង្គជាតាបេសមេស្វានោះពុំប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់ហោយបុរស សូរ
 អ្នកឯងដាក់អង្គជាតាទៅក្នុងនិរោធិក្ខន្ធក្តៅ ដែលកំពុងឆេះសន្ធារសន្ធារ

១ ត្រូវ មក្កជំណា អង្គជានេ អង្គជាន់ បត្តិភ័ក្ត្រ តំ
 តំស្ស ហេតុ តតោនិទានំ បរិ មោឃបុរិស
 មរណំ វា និកង្ខេយ្យ មរណមគ្គំ វា ទុក្ខំ ឧ
 ត្រូវ តប្បច្ចយា កាយស្ស ភេតា បរិ មរណា
 អនាមំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័យំ និរយំ ឧបបន្នេយ្យ ឥតោ-
 និទានញ្ច ទោ មោឃបុរិស កាយស្ស ភេតា បរិ
 មរណា អនាមំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័យំ និរយំ ឧបបន្នេយ្យ
 តត្ថ ធាម ត្វំ មោឃបុរិស យំ ត្វំ វាសន្ធាម្ពំ
 តាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋលំ ឧទកត្ថំ វាសន្ធាម្ពំ
 ច្បយំ ច្បយសមាបត្តិ សមាបដ្ឋស្សសំ នេតំ មោ-
 ឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ ។ បេ ។
 ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យ-
 ថ យោ បទ ភិក្ខុ មេត្តិ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ

ពានអណ្តាភក្តីនិងដំរីនិងវិញប្រសើរជាង ឯអង្គជានេដែលអ្នកឯងដាក់
 ទៅក្នុងអង្គជានេរបស់មេស្វាទោះ ពុំប្រសើរឡើយ ពាក្យដែលកថាភក
 កោលទោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់មោឃបុរិស ព្រោះថាទោះបីបុគ្គលដល់
 ខ្លួនសេចក្តីស្លាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខស្លាប់នឹងស្លាប់ ដោយហេតុដែលដាក់ទៅក្នុង
 ជានេទៅក្នុងមាត់គស់វែកជាដើមនោះក៏ដោយ បុគ្គលនោះលុះរាល់
 ១១ នឹងបានចូលទៅកាន់តំបន់កំណើត ប្រែក អស្សុកាយ នរក
 ព្រោះតែដាក់អង្គជានេទៅក្នុងមាត់គស់វែកជាដើមនោះក៏ទេ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរិស (ឯភិក្ខុនោះ) លុះរាល់១១ ក៏រំលែកតែទៅកាន់តំបន់កំណើត
 ប្រែក អស្សុកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលដាក់អង្គជានេទៅក្នុងអង្គ-
 ជានេមេស្វាទោះឯង ម្ចាស់មោឃបុរិស កាលបើកម្មនោះមានទោស
 ធ្ងន់ដល់ហ្នឹងហើយ អ្នកឯងមិនគួរបើហ៊ានសេពអស្សុជាធម៌របស់អ្នក
 ស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកទាប ក្រាស់ដោយអំពើពាក្រកំ មានកិច្ច
 ដោយទឹកដាច់ដុត របស់ជនមានគួរស្រក ជាធម៌លាក់លៀម ដែល
 ដេត្រូវប្រមេណ្ឌតែពីរដាក់នោះសោះ ម្ចាស់មោឃបុរិស អំពើដែល
 អ្នកឯងធ្វើនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយអប្បសិវន៍សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសេពបច្ចុប្បន្ន

អន្តរសោ វិវាទនកាយមិ ធារាជីកោ ហោតិ
អសំវាសោតិ ។ វិវាទនំ កករណ កិច្ចនំ សិក្ខាបដំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

មណ្ឌល(១) ទំនៀង ។

[២៣] តេន ចោ បន សមយេន សម្ពហុលា
វេសាលិកា វដ្តិបុត្តកា ភិក្ខុ យាវនត្ថំ កុញ្ញិសុ
យាវនត្ថំ សុមិសុ យាវនត្ថំ ធម្មាយិសុ យាវនត្ថំ
កុញ្ញិកា យាវនត្ថំ សុមិកា យាវនត្ថំ ធម្មាយិកា
អយោធិសោ មនសិករិកា សំគុំ អប្បច្ចក្ខាយ ធុន្ធល្យ
អនាវិកត្វា បេធុនំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។ តេ អបរេន
សមយេន ញាតិក្សសនេនមិ ធុដ្ឋា ភោគក្សសនេនមិ
ធុដ្ឋា ភោគក្សសនេនមិ ធុដ្ឋា ភាយស្មនំ អាទន្តំ
ឧបសង្កម្ភត្វា វិវា វនេន្តំ ន មយំ កន្តេ អាទន្ត
តុទ្ធករហំនោ ន ធម្មករហំនោ ន សង្ឃករហំនោ
អត្តករហំនោ មយំ កន្តេ អាទន្ត អនញ្ញករហំនោ

។ ឈយោ មណ្ឌលសំព័ន្ធ ទំនៀង ។

ដោយហេតុទៅ សូម្បីនឹងសត្វនិព្វានក្រី ក៏គួរតែត្រូវអាបត្តិបាណិក
កេសរិសក្ខាន ។ ព្រះបិតាព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ចំពោះភិក្ខុ
តាំងឡាយដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ទំនៀង ចប់ ។

[២៣] ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុថ្មីប្រើត្រាវក្នុងគ្រឹះវេសាលីជា
ច្រើនរូប តាំងតាន់ឆ្អែកហើយសិនៗ ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹកៗ ហើយតាន់ៗ
ហើយសិនៗ ស្តាប់ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ដកបាងធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
របាយប្រាថ្នាឡើយ មិនពោលលាសិត្តា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការជាអ្នក
បានកំឡុងវេយ (គឺមិនស័កសិន) ហើយសេពាមមុនធម្ម ។ លុះសម័យ
កម្មភាវិក្រាយ ក៏កុំតាំងនោះ ប្រទះសេចក្តីជាក់ប្រាសចាកញាតិខ្លះ
ប្រទះសេចក្តីវិនាសភាគសម្បត្តិខ្លះ ប្រទះរោគមកបៀតបៀនខ្លះ (កំនាំងគ្នា)
ចូលទៅក្រព្រះរោគនឹងមានអាយុ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះភាគន្ទម្តីចំរើន យើងខ្ញុំតាំងឡាយមិនមែនជាអ្នកគំរើបៀលព្រះពុទ្ធ
គំរើបៀលព្រះធម៌ គំរើបៀលព្រះសង្ឃទេ បពិត្រព្រះភាគន្ទម្តីចំរើន
យើងខ្ញុំតាំងឡាយជាអ្នកគំរើបៀលតែខ្លួនឯង មិនមែនគំរើបៀលអ្នកដទៃទេ

មយមេវម្ហា អលត្ថិតា មយំ អប្បបុត្តា យេ មយំ
 ឯវំ ស្វាត្ថាកេ ធម្មវិជយេ ចត្វជំត្វា ធាសត្ថិត្តា
 យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធីំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្តំ ឥនាធិបំ
 ធេ^(១) មយំ កន្តេ អាទន្ទ លកេយ្យម ភគវតា
 សន្តិកេ ចត្វជ្ជំ លកេយ្យម ឧបសម្បជំ ឥនាធិបំ
 មយំ វិបស្សកា កុសលាធិំ ធម្មាធិំ បុព្វត្ថាបរាត្ថំ
 ពោធិបត្ថិតាធិំ ធម្មាធិំ កាវចាទុយោកមទុយុត្តា វិ-
 ហាវយ្យម សាទុ កន្តេ អាទន្ទ ភគវតា ឯតមត្ថំ
 អាហោចរិតំ ។ ឯវំសាសិតំ ចោ អាយស្មា អាទន្តោ
 វេសាលីកាធិំ វជ្ជិបុត្តកាធិំ បដិស្សុណីត្វា យេធិ ភគវ-
 តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហោច-
 សំ ។ អដ្ឋាទមេតំ អាទន្ទ អនវកាសោ យំ តថាភតោ

១. ឧ. ម. ឥ. ក. ១០៦ ។

យេនិទ្ធីទ្ធិវាឡាយ បានមកបួសក្នុង ធម្មវិជយេវិជយេព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ក៏ទៅជាប្រព្រឹត្តិព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ ឲ្យបរិបូណ៌អស់មួយជីវិតមិនកើត យេនិទ្ធីទ្ធិវាឡាយ
 ហៅពេញជាមនុស្សឥតសំណាងភសនា យេនិទ្ធីទ្ធិវាពេញជាមនុស្សឥត
 បុណ្យ បព៌ត្រព្រះអាទន្តដ៏ចំរើន បើប្រសិនជាយេនិទ្ធីទ្ធិវាបានខ្លួនបញ្ចេញ បាន
 ខ្លួនបសម្បទា ក្នុងសំណាងព្រះដ៏មានព្រះភាគឥឡូវនេះទៀត នោះយេនិ-
 ទ្ធីទ្ធិវាបានយើងឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងទំប្រឹងប្រែងបញ្ចេញយាមជា
 ត្រឡឹងញ្ជាំងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណឲ្យចំរើនអស់
 កត្តិមុននឹងកត្តិក្រាយ (គឺបឋមយាមនិងបច្ច័មយាម) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 ឯង បព៌ត្រព្រះអាទន្តដ៏ចំរើន យេនិទ្ធីទ្ធិវាសូមអង្វរ សូមលោកម្ចាស់ទាំងសេច-
 ក្តីនេះទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង ។ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ
 កំទេចលោកយល់ស្រាប់តែក្នុងវិជ្ជបុគ្គលក្ខន្ធក្រិស្ណវេសាលីថា អើ តាវុសា ហើយ
 ទូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាន
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់អាទន្ត ភថាឥតអប្បិដកសិក្ខាបទឈ្មោះបារមីក ដែលភថាឥត

វដ្តំ វ វដ្តបុគ្គលំ វ ការណ៍ សាវណំ
ចារិកំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ សម្មហនេយ្យតិ ។

(២២) អថទោ ភកវ ឯតស្មី ឯនាទេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មំ កថំ កក្កា កិក្កា អាមន្តេសំ ហេ
ទោ^(១) កិក្កាវ កិក្កា សិក្ខំ អប្បទូត្វាយ ធុត្វល្យំ
អចារិកក្កា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវតិ សោ អាគតោ
ន ឧបសម្មាទេតថោ យោ ច ទោ កិក្កាវ កិក្កា^(២)
សិក្ខំ បទូត្វាយ ធុត្វល្យំ អចារិកក្កា មេដុំ ធម្មំ
បដិសេវតិ សោ អាគតោ ឧបសម្មាទេតថោ ឯវត្ថុ បន
កិក្កាវ ឥមំ សិក្ខាបដំ ធុត្វសេយ្យាដ យោ បន កិក្កា
កិក្កា ឯ សិក្ខាសាដីសមាបន្នោ សិក្ខំ អប្បទូត្វាយ
ធុត្វល្យំ អចារិកក្កា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវយ្យ អន្តមសោ
តិវច្ឆានកតាយបិ ចារិកតោ ហេតុតិ អសំវសោតិ ។

១. ១. បទ ។ ២. សព្វញ្ញំ ពោធិ ឧត្តិ ។

បានបញ្ញត្តិហើយដល់សាវណ្ឌទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃជនអ្នកនៅក្នុងវិជ្ជា
វដ្តទាំងឡាយក្តី ព្រោះហេតុនៃវដ្តបុគ្គលក៏ទាំងឡាយក្តី ដោយអំពើណា
អំពើគ្មាន មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាគោលទៀត ។

(២២) ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មិតថា ហើយគ្រាសំហៅភ័ក្ត្រទាំងឡាយ
មកហើយ មានព្រះពុទ្ធដ៏តាថា ម្ចាស់ភ័ក្ត្រទាំងឡាយ ភ័ក្ត្រណាមួយ
មិនពោលលាសិក្ខា មិនប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡុងថយ ហើយ
សេពបេជ្ជធម្ម បើភ័ក្ត្រនោះមក (សូម្បីបសម្បទានិសង្ខរទៀត) សង្ខរ
មិនត្រូវឲ្យបសម្បទាឡើយ ម្ចាស់ភ័ក្ត្រទាំងឡាយ បើភ័ក្ត្រណាមួយពោល
លាសិក្ខាហើយ ប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡុងថយ ហើយសេពបេជ្ជ
ធម្ម បើភ័ក្ត្រនោះ (សូម្បីបសម្បទាទៀត) សង្ខរធម្មឲ្យបសម្បទាចុះ ម្ចាស់
ភ័ក្ត្រទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភ័ក្ត្រ
ណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខាទិន្នន័យសាដីវៈ (ដែលគេជាអប្បបញ្ញត្តិហើយ)
សម្រាប់ភ័ក្ត្រទាំងឡាយ ហើយមិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវភាពជាអ្នកមានកំឡុងថយ ហើយសេពបេជ្ជធម្ម ដោយហេតុទៅ
សូម្បីកែនិសង្ខរក៏ច្បាស់ឮ ភ័ក្ត្រនោះត្រូវអាបត្តិបាវនា រកសំវសោត ។

[២៥] យោ បដាតិ យោ យាទិសោ យថាយុត្តោ
 យថាជតោ យថាជាមោ យថាតោត្តោ យថាសីលោ
 យថាវិហារិ យថាតោចរោ ថេរោ វា ធម្មោ វា បដ្ឋិរោ
 វា ឯសោ វុច្ឆនិ យោ បដាតិ ។

[២៦] ភិក្ខុនិ ភិក្ខុកោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុវរិយំ
 អដ្ឋបតតោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុបដិដ្ឋានេតិ ភិក្ខុ ។ សា-
 មញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ បដិញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ ឯហិភិក្ខុនិ
 ភិក្ខុ ។ ភិហិ សាណគមនេហិ ឧបសម្បន្នានិ ភិក្ខុ ។
 កប្រាតិ(១) ភិក្ខុ ។ សារេតិ ភិក្ខុ ។ សេត្តានិ ភិក្ខុ ។
 អសេត្តានិ ភិក្ខុ ។ សមត្តេន សង្ខេន ញត្តិទត្តេន
 តត្ថេន អក្កប្បេន ហិវាគហេន ឧបសម្បន្នានិ ភិក្ខុ ។

១ ភក្កប្បេន កប្រាត្យាទិសុ ឧត្តសុ ទាយសុ ធម្មិកា ឧត្ត ៨ ទិស្សន្តិ ។

[២៧] ត្រីភិក្ខុតោ ណាមួយ អនិច្ចរយថា ភិក្ខុជាថេរភិ
 ភិក្ខុបុស្សិភិ ភិក្ខុកណ្តាលភិក្ខុណា ភិក្ខុតាមភិក្ខុបុណា ដែលប្រកប
 ក្នុងកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានតាត្រ
 យ៉ាងណា មានប្រក្រតីយ៉ាងណា មានត្រៀងនៅយ៉ាងណា មានគោចរ
 យ៉ាងណាក៏ដោយ ភិក្ខុមេតចក្កហៅថា (ភិក្ខុ) ណាមួយ ។

[២៨] ត្រីភិក្ខុតោ ភិក្ខុ មានពិគ្រោះថា សមណៈណាជាអ្នក
 ស្លូប សមណៈនោះហៅថា ភិក្ខុ ។ សមណៈណាចូលទៅលាស្រីយក
 ភិក្ខុចិយវត្ថុ សមណៈនោះហៅថា ភិក្ខុ ។ ផនណាទ្រទ្រង់សម្បត្តិដែល
 តោតហើយ ផននោះហៅថា ភិក្ខុ ។ ផនដែលហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុ
 វេហារបញ្ចក្ខិថា សមណៈ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានប្តូរខ្លួន ។
 ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះសម្រេចជា ឯហិភិក្ខុ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបាន
 ឧបសម្បទាដោយសាណគមន៍ ញ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុជាអ្នក
 ចំរើន ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានសារធម៌ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះជា
 អ្នកសិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមិនបាច់សិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ
 ព្រោះបានឧបសម្បទាដោយញត្តិចក្កត្ថកម្មវាចាសមគ្គុផលហេតុដែល
 មិនបានសច្ចក្តីអន្តរាយ ដោយសត្វដែលព្រមព្រៀងហើយ ។ បណ្តាភិក្ខុ

តត្រិ យាយំ គំតុ សមគ្គេន សង្ខេបេន ញត្តិចតុត្ថេន
 កម្មេន អកុប្បេន ហិរាមោទេន ធម្មសម្បទ្ធោ អយំ
 ឥមស្មី អនុ អនិច្ចេតោ ភិក្ខុតំ ។

(២៧) សិក្ខាតំ តិស្សោ សិក្ខា អនិសីលសិក្ខា
 អនិច្ចតសិក្ខា អនិប្បញ្ញសិក្ខា តត្រិ យាយំ អនិសីល-
 សិក្ខា អយំ ឥមស្មី អនុ អនិច្ចេតោ សិក្ខាតំ ។

(២៨) សាដិវំ ធាម យំ ភក្កតោ បញ្ញត្តំ សិក្ខា-
 បទំ ឯតំ សាដិវំ ធាម តស្មី សិក្ខាតំ តេន វុត្តតំ
 សាដិវសមាបទ្ធោតំ ។

(២៩) សិក្ខុំ អប្បទូត្វាយ ធុត្វល្យំ អនាវិ-
 កត្វាតំ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ធុត្វល្យាវកាម្មញ្ញោ ហោតិ
 សិក្ខា ច អប្បទូត្វាតា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ

ព័ន្ធនោះ ភិក្ខុណាដែលបានធម្មសម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវិធី ដ៏សប-
 គ្គរដល់ហេតុដែលមិនមានបិក្ខុកំរើក ដោយសង្ខវេលាព្រមព្រៀងហើយ
 ភិក្ខុនេះ គឺជាភក្កសំដៅយកក្នុងអត្ថនេះ ។

(២៧) ត្រង់ពាក្យថា សិក្ខា សំដៅត្រង់សិក្ខា ព្យាគី អនិសីល-
 សិក្ខា ១ អនិច្ចតសិក្ខា ១ អនិប្បញ្ញសិក្ខា ១ បណ្តាសិក្ខាទាំង ៣ នោះ
 សិក្ខាណាដែលហៅថា អនិសីលសិក្ខា សិក្ខានេះគឺជាភក្កសំដៅយកក្នុង
 សេចក្តីនេះ ។

(២៨) ត្រង់ពាក្យថា សាដិវៈ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិ
 ហើយនេះ ហៅថា សាដិវៈ ភិក្ខុដែលសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ហៅថា សាដិវៈ
 នោះ គឺជាភក្កហៅថា អ្នកដល់ព្រមដោយ សាដិវៈ ដោយហេតុនោះឯង ។

(២៩) ត្រង់ពាក្យថា មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់ឲ្យភាវៈ
 ជាអ្នកមានកំឡុងជ័យ (មានព្រះតុច្ចតាសំភព៌) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិ-
 យាដែលភិក្ខុត្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់ឲ្យភាវៈជាអ្នកមានកំឡុងជ័យ ប៉ុន្តែសិក្ខា
 ហៅថា ភិក្ខុមិនត្រាន់ពោលលាទៅឲ្យយកមាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ធុន្ទល្យាវត្ថុញ្ចោ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុត្តានា ។

[៣០] តថេត្វ ភិក្ខុវេ ធុន្ទល្យាវត្ថុញ្ចោ ហោតិ
 សិក្ខា ច អប្បច្ចុត្តានា ។ ឥឯ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឧត្តង្គិលោ អធិករោ សាមញ្ញា ចរិកុត្តារោ ភិក្ខុ-
 ភិក្ខុភាវំ អន្លិយមាថោ ហរាយមាថោ ជិក្ខុត្ថមាថោ
 តំហិភាវំ បន្ទយមាថោ ឧបាសកភាវំ បន្ទយមាថោ
 អារាមភាវំ បន្ទយមាថោ សាមណេភាវំ បន្ទយ-
 មាថោ តិក្ខិយភាវំ បន្ទយមាថោ តិក្ខិយស្សាវត្ថុភាវំ
 បន្ទយមាថោ អស្សមណភាវំ បន្ទយមាថោ អសក្ស-
 បុត្តិយភាវំ បន្ទយមាថោ យទ្ធជាហំ តុន្តំ បច្ចុត្តេយ្យន្តិ-
 វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវចំ ភិក្ខុវេ ធុន្ទល្យាវត្ថុញ្ចោ
 ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចុត្តានា ។ អថា បឯ
 ឧត្តង្គិលោ អធិករោ សាមញ្ញា ចរិកុត្តារោ ភិក្ខុ-
 ភាវំ អន្លិយមាថោ ហរាយមាថោ ជិក្ខុត្ថមាថោ តំហិភាវំ
 បន្ទយមាថោ ។ ចេ ។ អសក្សបុត្តិយភាវំ បន្ទយមាថោ

ភិយាដែលភិក្ខុបានធ្វើឲ្យច្បាស់ឲ្យត្រូវដោយអ្នកមានកំលាំងថយហើយ សិក្ខា
 ហៅថា ភិក្ខុបានគោលណហើយក៏មាន ។

[៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិយាដែលភិក្ខុត្រាស់ធ្វើឲ្យច្បាស់
 ឲ្យត្រូវដោយអ្នកមានកំលាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា ហៅថា ភិក្ខុមិនបានគោល
 ណនៅឡើយ ទោះបីដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 អង្វរមិនរីករាយ ចង់ដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកកេរដ៏សមណៈឡើយណា យ
 ជុញច្រាន ឆ្លើមអើមនឹងភាពខ្លាំងក្លា ប្រាថ្នាភាពជាត្រៃហស្ថ ប្រាថ្នា
 ភាពជាឧបាសក ប្រាថ្នាភាពជាអ្នកស្វាគមន៍ ប្រាថ្នាភាពជាសាមណេ
 ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយ ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយសារក ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែន
 ជាសមណៈ ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែនជាសក្សបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះកុដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិយាដែលភិក្ខុត្រាស់ធ្វើឲ្យច្បាស់ឲ្យត្រូវ
 ដោយអ្នកមានកំលាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនបានគោលណនៅ
 ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្វរមិនរីករាយ ចង់ចេញចាកសមណភាព
 ឡើយណា យ ជុញច្រាន ឆ្លើមអើមនឹងភាពខ្លាំងក្លា ប្រាថ្នាភាព
 ជាត្រៃហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នាភាពមិនមែនជាសក្សបុត្រ ក៏និយាយឲ្យ

ឧទាសកោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ
 អាវាមកោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ
 សាមណោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ តំន្ត-
 យោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ តំន្តយស្សា-
 កោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ អស្សបណោ
 អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ អសក្ស-
 បុត្តិយោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិមំ តំគូរ-
 ធុត្ថល្អាវិកម្មញ្ចេវ ហោតិ សិទ្ធា ច អប្បក្ខត្តាតា ។
 អថវា បទ ឧក្កណ្ឌិតោ អនិករោ សាមញ្ញា ចរិ-
 តុកាមោ តំគូកាវំ អន្តិយមាថោ ហរយមាថោ
 ជំគុច្ឆមាថោ តំហំកាវំ បត្តយមាថោ ។ បេ ។ អ-
 សក្សបុត្តិយកាវំ បត្តយមាថោ យនំ បថាហំ តុន្តំ
 ចច្ចុក្ខេយ្យន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ យនំ បថាហំ
 អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អថា-
 ហំ^(១) តុន្តំ ចច្ចុក្ខេយ្យន្តំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អថាហំ

១. ធុ, ម, ឆបាហំ ។

ន្តំត្រូវទៅជាមុនសក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មាន
 តែន្តំត្រូវទៅជាអ្នកក្បាល ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ
 មានតែន្តំត្រូវទៅជាសាមណេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
 ដូច្នោះ មានតែន្តំត្រូវទៅជាតិវិយ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
 ដូច្នោះ មានតែន្តំត្រូវទៅជាតំន្តយសាវក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែន្តំត្រូវទៅជាសមណៈ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែន្តំត្រូវទៅជាសក្សបុត្រ ។ កាលភក្តីចាំនិទ្ទាយ យ៉ាងនេះ
 ឯងហៅថា កិរិយាវេលាភក្តីត្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការជាអ្នកមានតំន្ត
 វិយ ចំន្តសិក្ខាមិនមានហៅថាភក្តីបានពេលណាទៅឡើយ ។ មួយវិញ
 ទៀត ភក្តីអង្គុកមិនរឹតតែ ចង់យូរឆ្ងាយសមណភាព កាលជាទុក្ខក្នុង
 ព្រាន់ភ្លើងរោមភាពជាភក្តី ប្រាជ្ញាភាពជាត្រហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាភាពមិន
 មែនជាសក្សបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន មានតែន្តំ
 ត្រូវលះបង់ព្រះកុដ្ឋ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន
 មានតែន្តំត្រូវលះបង់ជាសក្សបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានពិតមែន ន្តំត្រូវលះបង់ព្រះកុដ្ឋ ។ បេ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កាលបើយ៉ាងនេះ មានតែន្តំត្រូវលះបង់

អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 ហន្តាហំ ពុទ្ធិ បទ្ទានុយ្យន្តំ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 ហន្តាហំ អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វេទនំ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ បេ ។ ហោតុ បេ ពុទ្ធិ បទ្ទានុយ្យន្តំ
 វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ ហោតុ មេ អសក្សបុត្តិយោ
 អស្សន្តំ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិមំ ភិក្ខុវេ ធុត្ថល្យា-
 វិក្កម្ភោ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។
 អដវា បទ ឧក្កណ្ឌតោ អនតិរោ សាមញ្ញា ច-
 តុកាហោ ភិក្ខុភាវំ អដ្ឋិយមាណោ ហរាយមាណោ
 ជិតុច្ឆមាណោ តំហិការំ បត្តយមាណោ ។ បេ ។
 អសក្សបុត្តិយភាវំ បត្តយមាណោ មាតរំ សវាមីតិ
 វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ មីតរំ សវាមីតិ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។
 ភាតរំ សវាមីតិ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិច្ឆំ សវាមីតិ
 វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តំ សវាមីតិ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។
 ជីតរំ សវាមីតិ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ បជាបតិ សវាមីតិ
 វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតតេ សវាមីតិ វេទនំ វិញ្ញាបេតិ ។

ជាសក្សបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ឈ្លើយចុះ ខ្ញុំត្រូវ
 តែលេបដីព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ឈ្លើយចុះ
 ខ្ញុំត្រូវលេងធ្វើជាសក្សបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ហេតុបេសំខ្ញុំលើកទុកសំខេចុះ ខ្ញុំត្រូវលេបដីព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ហេតុបេសំខ្ញុំលើកទុកសំខេចុះ ត្រូវតែខ្ញុំលេងធ្វើ
 ជាសក្សបុត្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែ
 ធ្វើឲ្យច្បាស់ខ្លះតែជាអ្នកមានកំលាំងវេយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុ
 បានពោលលាដេញយើង ។ បូយវិញទៀត ភិក្ខុអង្គុក មិនរីករាយ
 ប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យឃ្លាតចុះពីសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមលើម
 ភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ នឹងចង់ឲ្យខ្លួនទៅជាអសក្ស-
 បុត្រ គឺនិយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរក្សាហត ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរក្សាចិត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ-
 រក្សាបដ្ឋប្បវិស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរក្សាបដ្ឋប្ប-
 ស្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរក្សាកូសល្យ ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរក្សាកូសល្យ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ខ្ញុំរក្សាប្រពន្ធ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរក្សាពួកញាតិ ។

មិត្ត សភមីតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ កាមី សភមីតិ
 វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ ធិតមី សភមីតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។
 ទេត្តិ សភមីតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ វត្ថុ សភមីតិ វេទនា
 វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ សភមីតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 សភមីតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ សិប្បំ សភមីតិ វេទនា
 វិញ្ញាបេតិ ។ បុព្វេ ហសិតំ លាបិតំ កីឡិតំ សមទុស្ស-
 ភមីតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិជំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខល្បវិកេច្ឆាញវ
 យោតិ សិក្ខា ច អប្បន្ទត្ថានា ។ អថវា បដ ឧត្តល្បា-
 តោ អនតិរោ សាមញ្ញា ចវិគុតាមោ ភិក្ខុការី អដ្ឋិយ-
 មាដោ ហរាយមាដោ ជិគ្ខន្ធមាដោ តំហិការី បត្ត-
 យមាដោ ។ បេ ។ អសក្យបុត្តិយការី បត្តយមាដោ
 ហតា មេ អត្ថំ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វេទនា
 វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថំ សា មយា ចោសេតព្វាតិ
 វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថំ សា មយា
 ចោសេតព្វាតិ វេទនា វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជំ មេ អត្ថំ

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកភ្នកមិត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកស្រុក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួក
 ខិតម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកចំការ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
 ពួកប្រាក់ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកមាស ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកសិល្បសាស្ត្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
 ច្បាស់ថា ខ្ញុំពួកជាតិកញ្ចុយខ្សែកាលើច សាស្ត្រដី ឧដិការលេង រំលឹ
 ចុន ។ ច្បាលកំពុងច្បាយ យ៉ាងនេះហៅថា ភិយាគ្រាន់តែដើម្បី
 ច្បាស់នូវការងារអ្នកមានកំពុងជួយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនចាត់ហតិកុប្បាទពោល
 លាឡើយ ។ មួយវិញទៀត កំពុងអង្គុក មិនរីករាយ ប្រាថ្នាឲ្យឃ្លាត
 ដុតចាកសមណគាត ជាទុក្ខ ទុក្ខប្រាថ្នា ឆ្កែមរាមីភាពជាភិក្ខុ ពេញ
 ចិត្តនឹងភាពត្រៃហត្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ពិ
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមានមាតា ។ នោះខ្ញុំត្រូវតែចំពាំង ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន បិតានោះខ្ញុំត្រូវតែ
 ចំពាំង ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន បង
 ប្អូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចំពាំង ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូន

សា មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តា មេ
អត្ថុ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
ជីតា មេ អត្ថុ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញា-
បេតិ ។ បជាបតី មេ អត្ថុ សា មយា ចោសេតព្វាតិ
វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតតា មេ អត្ថុ តេ មយា
ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថុ តេ
មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិជ្ជ កិត្តុវ
ទុក្ខល្បវិកម្មញ្ញេ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។
អបរា បទ ឧត្តរណ្ឌិតា អនិករតា សាមញ្ញា ចវិគ្គ-
តាមោ កិត្តុភាវំ អដ្ឋយមាធា ហរាយមាធា ជិក្ខុច្ច-
មាធា តិហិភាវំ បន្ទយមាធា ។ មេ ។ អសត្យ-
បុត្តយភាវំ បន្ទយមាធា មាតា មេ អត្ថុ សា ម
ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ជីតា មេ អត្ថុ សា
ម ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថុ
សា ម ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ កតិជ្ជ
មេ អត្ថុ សា ម ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។

ស្រែចង្កំមាន បដិប្បនស្រែនោះឡើងត្រូវតែចង្កំម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
ដឹងច្បាស់ថា កូនប្រសាបស្រែចង្កំមាន កូនប្រសាបនោះឡើងត្រូវតែចង្កំម ។ និ-
យាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រែចង្កំមាន កូនស្រែនោះឡើងត្រូវតែ
ចង្កំម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន ប្រពន្ធនោះ
ឡើងត្រូវតែចង្កំម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកញាតិរបស់ខ្ញុំមាន
អ្នកទាំងនោះត្រូវតែចង្កំម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្ត
របស់ខ្ញុំមាន ពួកមិត្តទាំងនោះឡើងត្រូវតែចង្កំម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យំដ
ទេហៅថា ក៏យាយត្រានតែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការដាក់អ្នកមានកំលាំងជួយ ឡើង
សិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលល្អឡើយ ។ មួយមួយទៀត ភិក្ខុ
អង្គុក មិនរីករាយ ចង់ឃ្លានចេញចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញ្ញត្រាន់
ភ្លើមអើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពស្រែហស្ថ ។ មេ ។ មិនប្រាថ្នាភាពជា
សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មាតារបស់ខ្ញុំមាន មាតា
នោះនឹងចង្កំមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន
បិតានោះនឹងចង្កំមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បដិប្បនស្រែ
របស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រែនោះនឹងចង្កំមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
ច្បាស់ថា បដិប្បនស្រែរបស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រែនោះនឹងចង្កំមខ្ញុំ ។

បុត្តា មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ជីតា មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បដាបតិ មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតតា មេ អត្ថំ ភេ មំ ចោសេស្ស-
 តីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថំ ភេ មំ ចោសេស្ស-
 តីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តាមា មេ អត្ថំ ភេ ធនាហំ ។
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ជិតមោ មេ អត្ថំ ភេ ធនាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ខេត្តំ មេ អត្ថំ ភេ ធនាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្ថុំ មេ អត្ថំ ភេ ធនាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ហំរត្នំ មេ អត្ថំ
 ភេ ធនាហំ ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 មេ អត្ថំ ភេ ធនាហំ ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សិប្បំ មេ អត្ថំ ភេ ធនាហំ ជីវិស្សមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិច្ឆិ កេត្តមេ ឧត្តល្យាភិក្ខុញោ យោតិ

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះនឹង
 ចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូន
 ស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ
 មាន ប្រពន្ធនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូន
 ញាតិរបស់ខ្ញុំមាន ញាតិទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា កូនមិត្តរបស់ខ្ញុំមាន មិត្តទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមដីគេដោយស្រី
 នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មិត្តរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹង
 ចិញ្ចឹមដីគេដោយមិត្តនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមដីគេដោយស្រីនោះក៏បាន ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បំណុលរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមដីគេដោយបំណុល
 នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រាក់របស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំ
 នឹងចិញ្ចឹមដីគេដោយប្រាក់នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា មាសរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមដីគេដោយមាសនោះក៏បាន ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា សិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹម
 ដីគេដោយសិល្បសាស្ត្រនោះក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាងឡាយ យ៉ាង
 នេះហៅថា តិរិយាត្រានៃធម៌ឲ្យច្បាស់នូវតាវ៉ាដាអ្នកមានកំឡាំងជ័យ

សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។ អថភិ បទ ទុក្ខន្ទំតោ
 អនតំរោ សាមញ្ញា ចរិតុតោហោ ភិក្ខុភាវំ អដ្ឋិ-
 យមាដោ ហរយមាដោ ជិក្ខុច្ចមាដោ តិបិកាវំ បដ្ឋ-
 យមាដោ ។ បេ ។ អសត្យប្បុត្តិយភាវំ បដ្ឋយមាដោ
 ទុក្ខន្ទំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧ សុត្តន្ទំ វនតំ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ទុច្ចន្ទំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧ សុច្ចន្ទំ វនតំ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ឧ ទស្សហមីតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។
 ឧ វសហមីតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧ រមាមីតិ វនតំ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ឧ ធាតុរមាមីតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ វិវិមិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ទុទ្ធល្យាវកម្មត្ថោ ហោតិ សិក្ខា ច
 អប្បច្ចត្តាតា ។

[៣១] កថាភូ ភិក្ខុវេ ទុទ្ធល្យាវ-
 កម្មត្ថោ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចត្តាតា ។

បុរិស្ថសិក្ខាមិនទាន់ហៅថា ភិក្ខុបានពោលណាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត
 ភិក្ខុអង្សក មិនរំលង ចង់ចេញចាកភាពជាសមណៈជាទុក្ខនឹងភាពជាភិក្ខុ
 ជំនួន ឆ្លើយអើមភិក្ខុភាព ប្រាថ្នាឱ្យភាពជាត្រៃហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នា
 ភាពមិនមែនជាសត្វបុត្រ និយាយឱ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ)
 កម្របុគ្គលនឹងធ្វើបាន ។ និយាយឱ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ)
 បុគ្គលមិនមែននិយាយនឹងធ្វើបានទេ ។ និយាយឱ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 (អំពើនេះ) បុគ្គលប្រព្រឹត្តបានដោយកម្រ ។ និយាយឱ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា (អំពើនេះ) បុគ្គលមិនមែនប្រព្រឹត្តបានដោយនិយាយទេ ។ និយាយឱ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនអាច (នៅក្នុងភេទបព្វជិតបាន) ទេ ។ និយាយឱ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនហ៊ាន (នៅក្នុងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឱ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រឹមត្រូវ (នឹងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឱ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនពេញចិត្ត (នឹងភេទបព្វជិត) ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា ភិក្ខុយាត្រានៃតែធ្វើឱ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នក
 មានកំឡាំងថយ បុរិស្ថសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលណាឡើយ ។

[៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុយាត្រានៃតែធ្វើឱ្យច្បាស់នូវ
 ភាវៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាហៅថាភិក្ខុបានពោលណា

នធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧត្តរណ្ឌិនោ អនគិរោ សាមញ្ញា
 ចរិតុកាមោ ភិក្ខុភាវំ អដ្ឋយមាធា ហរយមាធា
 ជិតុច្ឆមាធា ភិហិកាវំ បត្តយមាធា ។ បេ ។ អសត្យ-
 បុត្តយកាវំ បត្តយមាធា ពុទ្ធិ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ឯវិចិ ភិក្ខុវេ ឧត្តរណ្ឌិនោ អនគិរោ សិក្ខា
 ច បច្ចត្តាតា ។ អដ្ឋ បទ ឧត្តរណ្ឌិនោ អនគិរោ
 សាមញ្ញា ចរិតុកាមោ ភិក្ខុភាវំ អដ្ឋយមាធា ហ-
 រយមាធា ជិតុច្ឆមាធា ភិហិកាវំ បត្តយមាធា ។ បេ ។
 អសត្យបុត្តយកាវំ បត្តយមាធា ធម្មំ បច្ចត្តាមីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សង្ឃំ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ សិក្ខំ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 វិធមំ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ចាតិមោក្ខំ
 បច្ចត្តាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧទ្ទសំ បច្ចត្តាមីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧបដ្ឋាយំ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ អាចរិយំ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ សង្ឃិហារិកំ បច្ចត្តាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។

នោះអីដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ អង្គរកម្លាំង
 ត្រៃករ បង្កើតចាកភាពជាសមណៈ ឲ្យយណាយ ដំនួន ឡើង
 តែម្តងភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹង
 ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
 ព្រះពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ ទើបហៅថា គិរិយាធ្វើឲ្យ
 ជាភិក្ខុសំនូតគ្នាខ្លះខ្លះជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខាគិរិហិកាភិក្ខុ
 បានពោលលា ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្គរ មិនត្រៃករ ប្រាថ្នាចង់
 ឃ្លាតចាកភាពជាសមណៈ ឲ្យយណាយ ដំនួន ឡើងតែម្តងភាពជា
 ភិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជា
 សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះធម៌ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះសង្ឃ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
 ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សិក្ខា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
 វិន័យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បាតិមាត្ថ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់នូវឧទ្ទេស ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
 ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ឧបដ្ឋាយ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូម
 លះបង់អាចារ្យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សង្ឃិហារិក ។

អន្តរាសិតំ បទ្ធភាមិតំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ សមាមុ-
 បជ្ឈាយតំ បទ្ធភាមិតំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ សមា-
 បាវិយតំ បទ្ធភាមិតំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។
 សត្រិហ្មតាវ បទ្ធភាមិតំ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 តិហិតិ មំ ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧបាសកោតិ
 មំ ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ អារាមកោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ សាមណេកោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ តត្ថិយោតិ មំ ធារេ-
 ហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ តត្ថិយស្សាវកោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ អស្សនេកោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ អសក្សបុត្តិយោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិមំ កិត្តវេ ធុត្ថល្យាវ-
 កម្មញ្ញេវ ហោតិ សំគ្គា ច បទ្ធភាមិតា ។ អថា បទ
 ធុត្ថល្យាវតោ អនតិវតោ សាមញ្ញា ធម៌តុកាហោ កិត្តកាវ
 អដ្ឋិយមាថោ ហរាយមាថោ ជិត្តទមាថោ តិហិកាវ
 បត្តិយមាថោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយកាវ បត្តិយមាថោ

និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់អន្តរាសិត ។ និយាយឱ្យគេដឹង
 ច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បទ្ធភាមិត ដែលមានបេជ្ឈាយស្មើគ្នា ។ និយាយឱ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បទ្ធភាមិតដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយ
 ឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់កិត្តដែលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈជាមួយគ្នា
 ។ បេ ។ និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាគ្រិហ្មត្ថចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាឧបាសកចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាធារេហិតចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាសាមណេកចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាតត្ថិយោចុះ ។ និយាយឱ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាសាវកនៃតត្ថិយចុះ ។ និយាយឱ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាមិនមែនជាសមណៈទេចុះ ។ និយាយ
 ឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាមិនមែនជាសក្សបុត្រិទេ ។
 ម្ចាស់កិត្តចាំនិទ្យាយ យ៉ាងនេះទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវ
 ការៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡុងវេយ ចាំនិស្សំកាំហៅថា កិត្តបាទកោល
 លាហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត កិត្តអវ្យក មិនត្រឹមត្រូវ បង្ហាតចាត
 កាតជាសមណៈ ឡើយណាយ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ភ្លើងរំពើមនឹងកាតជាកិត្ត ពេញ
 ចំណុះនឹងកាតជាគ្រិហ្មត្ថ ។ បេ ។ ពេញចំណុះនឹងកាតមិនមែនជាសក្សបុត្រ

អស់ មេ តុទ្ធនាតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។ អស់
 មេ សត្រិហ្មបារីហិតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ
 តំកូវេ ។ មេ ។ អដវា បន ។ មេ ។ តំនុ មេ
 តុទ្ធនាតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។ តំនុ មេ សត្រិហ្ម-
 បារីហិតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ ។ មេ ។ អដវា
 បន ។ មេ ។ ឧ មមន្តោ តុទ្ធនាតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ
 ។ មេ ។ ឧ មមន្តោ សត្រិហ្មបារីហិតិ វេនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ឯវិចិ ។ មេ ។ អដវា បន ។ មេ ។
 សុមុត្តាហំ តុទ្ធនាតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។ សុ-
 មុត្តាហំ សត្រិហ្មបារីហិតិ វេនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ
 តំកូវេ ធុត្វល្យាវតាម្ពោ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុត្តា-
 តា ។ យាធិ វា បនញ្ញាធិមិ អត្ថិ តុន្តវេរេនាធិ វា
 ធម្មវេរេនាធិ វា សធិវេរេនាធិ វា សិក្ខាវេរេនាធិ វា

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធទេ ។ មេ ។ ពោល
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយបព្វជិតមានព្រហ្មចារ្យស្មើគ្នាទាំង
 ច្បាស់ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងច្បាយ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ។ មេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍ អ្វីដោយព្រះពុទ្ធដល់ខ្ញុំ ។
 មេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសត្រិហ្មបារីភិក្ខុទាំង
 ច្បាយដល់ខ្ញុំ ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធនៃខ្ញុំមិនមាន ។ មេ ។ និ-
 យាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយសត្រិហ្មបារីភិក្ខុទាំងច្បាយ
 នៃខ្ញុំមិនមាន ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំច្រសព្វចាកព្រះពុទ្ធហើយ ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំច្រសព្វចាកសត្រិហ្មបារីភិក្ខុទាំងច្បាយហើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងច្បាយ ក៏យ៉ាងនេះ ហៅថា ការបាទធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវការ
 នៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំច្បាស់ថយ ទាំងសិក្ខាគឺហៅថា កិច្ចបាទពោលលា
 ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យទាំងច្បាយណា សូម្បីវិទេពាក្យផ្លាស់
 ប្តូរដោយពាក្យព្រះពុទ្ធគឺ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះធម៌ក្តី ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះសង្ឃក្តី ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា

មិលត្តកោន អរិយតស្ស សន្តិកេ សិក្ខុ បច្ចុត្តា-
 តិ ។ សោ ចេ ឧ បដិវិជានាតិ អប្បច្ចត្តាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ អរិយកោន អរិយតស្ស សន្តិកេ
 សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ សោ ចេ ឧ បដិវិជានាតិ
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ មិលត្តកោន មិលត្ត-
 កស្ស សន្តិកេ សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ សោ ចេ ឧ
 បដិវិជានាតិ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ឧភាយ
 សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 វាយ សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ
 សិក្ខា ។ អសាវត្ថុតាមោ សាវតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ សាវត្ថុតាមោ ឧ សាវតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ អវិញ្ញាស្ស សាវតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ វិញ្ញាស្ស ឧ សាវតិ ។

ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ជនជាតិដោយមិលត្តកោន ។
 បើជនជាតិដោយមិលត្តកោន មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថា
 ភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ជនជាតិដោយមិលត្តកោន
 ជាតិដោយមិលត្តកោន ។ បើជនជាតិដោយមិលត្តកោនមិនដឹងសេចក្តី
 ច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខា
 ក្នុងសំណាក់ជនជាតិដោយមិលត្តកោន ។ បើជនជាតិដោយមិលត្តកោន
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនបានពោលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាដល់ស្រីលោក ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិន
 បានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាដោយគ្រាន់មាត់ ។ សិក្ខា
 ហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុមិនបានប្រាប់ឲ្យអ្នកដទៃឮ
 តែបែរជាឲ្យឮវិញ^(១) ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។
 ភិក្ខុបានប្រាប់ឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាមិនឲ្យឮវិញ^(២) ។ សិក្ខាហៅ
 ថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់
 មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនពោលលាសិក្ខាឲ្យឮដល់មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។

១ សំដៅភិក្ខុដែលកំពុងចង្ហាញក្តី ហាតស្លេង ឬស្រែង ឬក្នុងក្រុង កណ្តាល ឬក្នុងស្រុក
 ណាមួយ មិនត្រូវបានស្តាប់ ។ ២ សំដៅភិក្ខុដែលមិនចង្ហាញក្តី ឬក្នុងក្រុង ឬក្នុងស្រុក ឬក្នុង
 ក្រុង ឬក្នុងស្រុក ឬក្នុងក្រុង ឬក្នុងស្រុក ។

អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ សត្វសោ វា មន
 ន សាវតី ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ឯវិ ទោ
 ភិក្ខុវេ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។

[៣៣] មេដុនធម្មោ នាម យោ សោ អសន្តន្តោ
 តាបធម្មោ វសលធម្មោ ធុដ្ឋល្លំ ឱនកត្តិកំ វេស្សំ
 ទ្វយំ ទ្វយសមាមត្តំ ឯសោ មេដុនធម្មោ នាម ។

[៣៤] បដិសេវតិ នាម យោ ធិមិក្ខេន ធិមិក្ខំ
 អត្ថជាតេន អត្ថជាតិ អន្តមសោ តិលដលមត្តិបំ
 ចរេសេតិ ឯសោ បដិសេវតិ នាម ។

[៣៥] អន្តមសោ តិវច្ឆានតតាយបីតិ តិវច្ឆានត
 តិក្ខិយាបិ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា អស្សមណោ
 ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ ចរេវ មនុស្សត្ថិយោ តេន
 វុច្ចតិ អន្តមសោ តិវច្ឆានតតាយបីតិ ។

សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុពោលលា
 សិក្ខាឡើយ គ្រប់បទមិនឱ្យអ្នកដទៃឮ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោល
 លាឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុរាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិន
 បានពោលលាឡើយ ។

[៣៦] ធមិវិសេហោវេ មេដុន ទោតិធមិវិសេហោវេស
 អសប្បសេ ធមិវេសំអ្នកស្រុក ធមិវេសំមនុស្សចោតបាប ឬអំពើ
 កាគ្រីកំ មានភិក្ខុដោយជិតជាប់ជុំគ្នា ជាអំពើដែលដទៃពិភាក្សនៃវិប
 រម្មតាភិក្ខុភិក្ខុ ទេឯងហៅថា មេដុនធម្ម ។

[៣៧] បុគ្គលណា ម្យ៉ាងមិត្តខ្លួនចូលទៅដោយនិមិត្ត (គេ) ឱ្យអង្គ
 កំណើន (ខ្លួន) ចូលទៅដោយអង្គកំណើន (គេ) ដោយហោចទៅសូម្បី
 អស់ទីត្រឹមនៃ ១ ត្រាប់ល្អ បុគ្គលនោះហៅថា សេត ។

[៣៨] ត្រង់តាត្យតា ដោយហោចទៅសូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី
 ឆដ៍ឡាយថា ភិក្ខុសេតចំពោះមេដុនធម្ម សូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី
 ក៏ចំអែមជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រឡើយ នឹងបាច់និយាយទៅ
 ថ្វីដល់ភិក្ខុដែលសេតមេដុនធម្ម ដោយស្រីមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះ
 បានហៅថា (ភិក្ខុសេតមេដុនធម្ម) យ៉ាងហោចទៅសូម្បីដោយ
 សត្វតិរច្ឆានញី (ក៏ត្រូវតាមភិក្ខុបាតដ៏ត) ។

[២៦] ចារាជីកោ ហោតីតិ សេយ្យជាមិ ធាម
 បុរិសោ សីសង្ខេបោ អកលោ តេន សរីរតន្ត្រេន
 ជីវិតំ ឯវមេវ ភិក្ខុ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា
 អស្សមណោ ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ
 ចារាជីកោ ហោតីតិ ។

[២៧] អសំវសោតិ សំវសោ ធាម ឯកកម្មំ
 ឯកុទ្ទេសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវសោ ធាម
 សោ តេន សន្ធិំ ធម្មំ តេន វុច្ចតិ អសំវសោតិ ។

[២៨] តិស្សោ ឥន្ទ្រិយោ មនុស្សន្តិ អមនុស្សន្តិ តិរច្ឆាន-
 តតីន្តិ ។ តយោ ឧកតោត្យញ្ញនកោ មនុស្សឧកតោត្យញ្ញ-
 នកោ អមនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកោ តិរច្ឆានតតឧកតោ-
 ត្យញ្ញនកោ ។ តយោ បណ្ឌិតា មនុស្សបណ្ឌិតោ អម-
 នុស្សបណ្ឌិតោ តិរច្ឆានតតបណ្ឌិតោ ។ តយោ បុរិសា
 មនុស្សបុរិសោ អមនុស្សបុរិសោ តិរច្ឆានតតបុរិសោ ។
 មនុស្សត្ថិយោ តយោ មក្ខេ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វស្ស

[២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាទជិត អធិប្បាយថា ធម្មតា
 បុរិសដែលមានក្បាលដាច់ មិនអាចនឹងតភ្ជាប់ដោយសរីរៈនោះ ហើយសេ
 ទៅវិញបាន យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុត្រូវសេវាមេធុនធម្មហើយ តំបន់
 មែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្សបុត្រ យ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាហៅថា ត្រូវអាបត្តិបាទជិត ។

[២៧] ត្រង់ពាក្យថា អសំវសត្ថាន អធិប្បាយថា សន្ធិសម្ម
 ជាមួយគ្នា ទាំងមួយគ្នា ការសំភារស្ម័គ្រគ្នា នេះឯងហៅថា
 សំវស សំវសនោះមិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាទជិតនោះទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា អសំវសត្ថាន ។

[២៨] ស្រីមាន ៣ ពួក គឺស្រីមនុស្ស ១ ស្រីអមនុស្ស ១ សត្វ
 តិរច្ឆាន ១ ។ ឧកតោត្យញ្ញនក គឺជនដែលមានភេទប្រុស មាន ៣ ពួក
 គឺមនុស្សមានភេទប្រុស ១ អមនុស្សមានភេទប្រុស ១ តិរច្ឆានមានភេទប្រុស ១ ។
 បណ្ឌិត គឺជនឆ្លើយមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សឆ្លើយ ១ អមនុស្សឆ្លើយ ១
 តិរច្ឆានឆ្លើយ ១ ។ ប្រសមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សប្រស ១ អមនុស្សប្រស ១
 តិរច្ឆានឈ្មោល ១ ។ កាលបើភិក្ខុសេវាមេធុនធម្មចំពោះព្រះមគ្គតាំង ៣

អាមត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆមក្កេ បស្សវមក្កេ ឌុរេ ។
 អមនុស្សន្ទិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានតតិវិស្ស តយោ មក្កេ
 មេឌុំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆ-
 មក្កេ បស្សវមក្កេ ឌុរេ ។ មនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកស្ស
 ។ បេ ។ អមនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកស្ស ។ បេ ។ តិរច្ឆា-
 នតតឧកតោត្យញ្ញនកស្ស តយោ មក្កេ មេឌុំ
 ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆមក្កេ
 បស្សវមក្កេ ឌុរេ ។ មនុស្សបណ្ឌិតស្ស ទ្វេ មក្កេ
 មេឌុំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស
 វច្ឆមក្កេ ឌុរេ ។ អមនុស្សបណ្ឌិតស្ស ។ បេ ។
 តិរច្ឆានតតបណ្ឌិតស្ស ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសស្ស
 ។ បេ ។ តិរច្ឆានតតបុរិសស្ស ទ្វេ មក្កេ មេឌុំ ធម្មំ
 បដិសេវន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆមក្កេ ឌុរេ ។

(៣៧) ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ មនុស្សន្ទិ-
 យោ វច្ឆមក្កេ អន្តជានំ បរិសេន្តស្ស អាមត្តិ ចារា-
 ជិតស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ មនុស្សន្ទិ-
 យោ បស្សវមក្កេ អន្តជានំ បរិសេន្តស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិតស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ

ភិក្ខុមក្កេ (ព្រះបទ) ។ បស្សវមក្កេ (ព្រះបទ) ។ មុខមក្កេ (ព្រះបទ) ។ (ព្រះបទ
 ណាមួយ) បេសមនុស្សស្រី (ត្រូវតាមភិក្ខុពាក្យ ។ កាលបើភិក្ខុសេវនាប-
 ដ្ឋនធម្មចំពោះព្រះបទដ្ឋកថា ។ ភិក្ខុមក្កេ ។ បស្សវមក្កេ ។ មុខមក្កេ ។ (ព្រះ
 បទណាមួយ) បេសមនុស្សស្រី ។ បេ ។ បេសតិរច្ឆានត្រូវតាមភិ-
 ក្ខុពាក្យ ។ កាលបើភិក្ខុសេវនាបដ្ឋនធម្មចំពោះព្រះបទដ្ឋកថា ។ ភិក្ខុមក្កេ ។
 បស្សវមក្កេ ។ មុខមក្កេ ។ (ព្រះបទណាមួយ) បេសមនុស្សមានភេទភិរ-
 ។ បេ ។ បេសមនុស្សមានភេទភិរ ។ បេ ។ បេសតិរច្ឆានមានភេទភិរ
 (ត្រូវតាមភិក្ខុពាក្យ ។ កាលបើភិក្ខុសេវនាបដ្ឋនធម្មចំពោះព្រះបទដ្ឋកថា
 ភិក្ខុមក្កេ ។ មុខមក្កេ ។ (ព្រះបទណាមួយ) បេសមនុស្សឆ្មើយ (ត្រូវតាមភិ-
 ក្ខុពាក្យ ។ កាលបើភិក្ខុសេវនាបដ្ឋនធម្មចំពោះព្រះបទដ្ឋកថា ។ ភិក្ខុមក្កេ ។
 មុខមក្កេ ។ (ព្រះបទណាមួយ) បេសមនុស្សឆ្មើយ ។ បេ ។ បេសតិរច្ឆាន
 ឆ្មើយ ។ បេ ។ បេសមនុស្សប្រិស ។ បេ ។ បេសតិរច្ឆានលោក
 (ត្រូវតាមភិក្ខុពាក្យ ។

(៣៨) ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេវនាផ្ដើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជានិ
 បេសខ្លួនទៅកាន់ព្រះបទដ្ឋកថាមនុស្សស្រី (ត្រូវតាមភិក្ខុពាក្យ ។ ភិក្ខុមានចិត្ត
 ចង់សេវនាផ្ដើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជានិបេសខ្លួនទៅកាន់ព្រះបទដ្ឋកថា
 មនុស្សស្រី (ត្រូវតាមភិក្ខុពាក្យ ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេវនាផ្ដើមឡើង

មនុស្សត្រិយា មុខ អង្គជាតិ បរសេន្ទស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្ត ឧបដ្ឋិតេ អមនុស្សត្រិយា
 ។ មេ ។ តិរច្ឆានកតត្រិយា មនុស្សឧកតោត្រិយា មនុស្ស
 អមនុស្សឧកតោត្រិយា តិរច្ឆានកតឧកតោត្រិយា
 មនុស្ស វច្ឆមត្តំ មស្សាវមត្តំ មុខ អង្គជាតិ បរសេន្ទស្ស
 រាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្ត ឧបដ្ឋិតេ
 មនុស្សបណ្ឌិតស្ស វច្ឆមត្តំ ។ មេ ។ មុខ អង្គជាតិ
 បរសេន្ទស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស
 សេវនចិត្ត ឧបដ្ឋិតេ អមនុស្សបណ្ឌិតស្ស ។ មេ ។
 តិរច្ឆានកតបណ្ឌិតស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិ-
 សស្ស តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស វច្ឆមត្តំ មុខ អង្គជាតិ
 បរសេន្ទស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(២០) ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្សត្រិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ
 អាទេត្វា វច្ឆមត្តេន អង្គជាតិ អភិជំសីនេត្តិ ។ សោ
 ចេ បរសេន្ទ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ បិតំ
 សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្សត្រិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា

ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្សស្រី (ត្រូវអាបត្តិ
 បាណិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្ដើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
 របស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្ស ប្រាមុខមនុស្ស (ប្រាមុខ
 ណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ មេ ។ របស់ភិក្ខុច្បាប់ របស់មនុស្ស
 មានភេទប្រុស របស់អមនុស្សមានភេទប្រុស របស់ភិក្ខុមានភេទប្រុស (ត្រូវ
 អាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្ដើមឡើង ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្ស ។ មេ ។ មុខមនុស្ស របស់មនុស្ស
 ឡើយ (ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្ដើមឡើង ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្ស ប្រាមុខមនុស្ស (ប្រាមុខណា
 មួយ) របស់អមនុស្សឡើយ ។ មេ ។ របស់ភិក្ខុឡើយ របស់មនុស្ស
 ស្រី របស់អមនុស្សស្រី របស់ភិក្ខុមានឈ្មោះ (ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។

(២០) ភិក្ខុភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) បកកាន់
 សំណាត់ភិក្ខុ (១ ប្រ) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅកាន់ប្រា
 មុខមនុស្ស (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រូវអន្លើអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រែកអន្លើអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រែកអន្លើអង្គជាតិដែល
 កំពុងស្ងួតនៅ (ក្នុងប្រាមុខនោះ) ក្តី ត្រែកអន្លើអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញ
 ក្តី (ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់)

វត្ថុមក្កេន អង្គជាតិ អភិធម៌សិទ្ធិ ។ សោ ចេ
 បរិសុទ្ធ ១ សាធិយតិ បរិដ្ឋ ១ សាធិយតិ បិស័ ១
 ធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 កិក្ខុប្បទ្ធាតិ មនុស្សតិ កិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាធនា
 វត្ថុមក្កេន អង្គជាតិ អភិធម៌សិទ្ធិ ។ សោ ចេ
 បរិសុទ្ធ ១ សាធិយតិ បរិដ្ឋ ១ សាធិយតិ បិស័ ១
 សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 កិក្ខុប្បទ្ធាតិ មនុស្សតិ កិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាធនា
 វត្ថុមក្កេន អង្គជាតិ អភិធម៌សិទ្ធិ ។ សោ ចេ បរិ-
 សុទ្ធ ១ សាធិយតិ បរិដ្ឋ ១ សាធិយតិ បិស័ ១
 សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ កិក្ខុប្បទ្ធាតិ មនុស្សតិ កិក្ខុស្ស សន្តិ-
 កោ អាធនា វត្ថុមក្កេន អង្គជាតិ អភិធម៌សិទ្ធិ ។

បរិយាយសំណាគកិក្ខុ (ឧប) ហើយបញ្ញត្តិអង្គជាតិ (កិក្ខុនោះ) ទៅតាម
 បរិយាយ (ស្រីនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះមិនត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលកំពុង
 ចូលទៅទេ តែជាត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រឹម
 អង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងបញ្ញត្តិនោះ) ក្តី ត្រឹមត្រូវអង្គ-
 ជាតិដែលបន្តបញ្ញត្តិ ត្រូវតាមបញ្ញត្តិទាន ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
 បុស្សស្រី (១នាក់) បរិយាយសំណាគកិក្ខុ (ឧប) ហើយបញ្ញត្តិ-
 អង្គជាតិ (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមបរិយាយ (ស្រីនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះ មិន
 ត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែល
 ចូលសំប៉ៅហើយក្តី តែជាត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
 បញ្ញត្តិនោះ) ក្តី ត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលបន្តបញ្ញត្តិ ត្រូវតាមបញ្ញត្តិ-
 ទាន ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបុស្សស្រី (១នាក់) បរិយាយសំ-
 ណាគកិក្ខុ (ឧប) ហើយបញ្ញត្តិអង្គជាតិ (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមបរិយាយ
 (ស្រីនោះ) ។ បើកិក្ខុនោះមិនត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី
 មិនត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី មិនត្រឹមត្រូវអង្គ-
 ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងបញ្ញត្តិនោះ) ក្តី តែជាត្រឹមត្រូវអង្គជាតិ
 ដែលបន្តបញ្ញត្តិ ត្រូវតាមបញ្ញត្តិទាន ។ ពួកកិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបុស្សស្រី
 (១នាក់) បរិយាយសំណាគកិក្ខុ (ឧប) ហើយបញ្ញត្តិអង្គជាតិ (កិក្ខុនោះ)

សោ ទេ បវេសនំ ន សាធិយតិ បរិជ្ជំ ន សា-
 ធិយតិ បំភំ ន សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ ន សាធិយតិ
 អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បទូត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិ-
 កេ អាទេត្វា បស្សវមក្កេន ។ បេ ។ ឌុទេន អន្តជានំ
 អភំនំសីទេន្តំ ។ សោ ទេ បវេសនំ សាធិយតិ បរិជ្ជំ
 សាធិយតិ បំភំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បទូត្តិកា មនុស្សត្ថិ ជានត្ថិ សុត្ថំ មត្តំ ឧម្មត្ថំ
 បមត្តំ មតំ វាត្ថាយតំ មតំ យេកុយ្យេន អត្ថាយេ-
 នំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មតំ យេកុយ្យេ-
 នំ ទាយតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា វេទមក្កេន

នៅតាមទ្វារវេទមក្ក (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុមិនត្រឹមត្រូវអន្តជានដែល
 កំពុងចូលទៅក្នុង បំភំត្រឹមត្រូវអន្តជានដែលចូលសំប៉ៅទៅហើយក្នុង មិន
 ត្រឹមត្រូវអន្តជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្កនោះ) ក្នុង មិនត្រឹមត្រូវ
 អន្តជានដែលបន្តយចេញក្នុង មិនត្រូវតាមត្រឹមឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាត់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយ
 បញ្ចូលអន្តជាន (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវេទមក្ក ។ បេ ។ ទ្វារបេ-
 មក្ក (របស់ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមត្រូវអន្តជានដែលកំពុងចូល
 ទៅក្នុង ត្រឹមត្រូវអន្តជានដែលចូលសំប៉ៅទៅហើយក្នុង ត្រឹមត្រូវអន្ត-
 ជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្កនោះ) ក្នុង ត្រឹមត្រូវអន្តជានដែល
 បន្តយចេញក្នុង ត្រូវតាមត្រឹមត្រូវ ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រឹមត្រូវ ពុំត្រូវ
 ត្រូវតាមត្រឹមឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) ដែល
 នៅក្នុងវិទ្យុក្ក ដែលកំពុងផេតលក់ក្នុង ដែលស្រីវិទ្យុក្ក ដែលក្នុងក្នុង
 ដែលទូចស្មារតីក្នុង ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្ក សត្វមិនបានស្ថិត ដែល
 ស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្ក សត្វពុំបានស្ថិតនៅច្រើនក្នុង ។ បេ ។ ត្រូវតាមត្រឹម
 ពុំបាន ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រីស្លាប់ (១នាក់) ដែលមាន
 ទ្វារមក្ក សត្វស្ថិតហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាត់
 ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអន្តជាន (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវេទមក្ក

បស្សន្តមក្ខេប មុខ១១ អង្គដាច់ អង្គដាច់ អង្គដាច់ ។ សោ
 ទេ បទដ្ឋកថា សាធិយតិ បទដ្ឋកថា សាធិយតិ មិត្ត
 សាធិយតិ ទុក្ខណំ សាធិយតិ អាចត្តិ ធុល្លាស្ស
 យស្ស ។ បេ ។ ១ សាធិយតិ អបាចត្តិ ។ កិក្ខុ
 ប្បទូត្តកា អមនុស្សត្ថិ ។ បេ ។ កិក្ខុនកត្ថិ មនុស្ស
 ឧកតោត្បញ្ញនកំ អមនុស្សឧកតោត្បញ្ញនកំ កិក្ខុន
 កតឧកតោត្បញ្ញនកំ កិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាចត្តា
 វត្ថុមក្ខេប បស្សន្តមក្ខេប មុខ១១ អង្គដាច់ អង្គដាច់
 អង្គដាច់ ។ សោ ទេ បទដ្ឋកថា សាធិយតិ បទដ្ឋកថា សា
 ធិយតិ មិត្ត សាធិយតិ ទុក្ខណំ សាធិយតិ អាចត្តិ
 ពាក្យស្ស ។ បេ ។ ១ សាធិយតិ អបាចត្តិ ។
 កិក្ខុប្បទូត្តកា កិក្ខុនកត្ថិ ឧកតោត្បញ្ញនកំ ជាសន្ត
 សុត្ថិ អត្ថ ឧត្ថ មមត្ថ មត្ថ អក្កាយតិ មត្ថ យេកុយ្យន
 អក្កាយតិ ។ បេ ។ អាចត្តិ ពាក្យស្ស ។ បេ ។

បុទ្ធាបស្សន្តមក្ខេប បុទ្ធាបុទ្ធាមក្ខេប (បេសមនុស្សស្រីស្លាប់នោះ) ។ បើគិត
 នោះ ត្រឹមអង្គដាច់ដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រឹមអង្គដាច់ដែល
 ចូលសំប៉ៅហើយក្នុង ត្រឹមអង្គដាច់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារ
 មក្ខេបនោះ) ក្នុង ត្រឹមអង្គដាច់ដែលបន្តយោចញ្ចក្ខ័ ត្រូវអាចត្តិច្បាស់
 ថ្វីយ ។ បេ ។ បើគិតនោះ ចំនែកអរោ ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិឡើយ ។
 ក្នុងកំពុងស្រីដំណើរអមនុស្សស្រី ។ បេ ។ កិក្ខុនកត្ថិ មនុស្សមាន
 ភេទបី អមនុស្សមានភេទបី កិក្ខុនមានភេទបី មកតាន់សំណាក់
 កិក្ខុ (ទូរ) ហើយបញ្ចូលអង្គដាច់ (កិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារចូលក្នុង
 បុទ្ធាបស្សន្តមក្ខេប បុទ្ធាបុទ្ធាមក្ខេប (បេសមនុស្សស្រីស្លាប់នោះ) ។ បើគិតនោះ
 ត្រឹមអង្គដាច់ដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រឹមអង្គដាច់ដែលចូល
 សំប៉ៅហើយក្នុង ត្រឹមអង្គដាច់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្ខេប
 នោះ) ក្នុង ត្រឹមអង្គដាច់ដែលបន្តយោចញ្ចក្ខ័ ត្រូវអាចត្តិច្បាស់
 ។ បេ ។ បើគិតនោះ ចំនែកអរោ ក៏មិនត្រូវអាចត្តិឡើយ ។ ក្នុងកំពុងស្រី
 ដំណើរកិក្ខុនមានភេទបី ដែលនៅក្នុងដំណើរកិក្ខុ ដែលកំពុងដេកលក់
 ក្នុង ដែលស្រីក្នុង ដែលក្នុងក្នុង ដែលខ្វះខាតក្នុង ដែលស្លាប់ហើយ
 មានទ្វារមក្ខេបស្រីមិនទាន់ស្លាប់ក្នុង ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្ខេបស្រីមិន
 ទាន់ស្លាប់ហើយក្នុង ។ បេ ។ ត្រូវអាចត្តិច្បាស់ ។ បេ ។

មតំ យេតុយ្យេន ខាយតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាណេត្វា
 វក្ខមត្តេន បស្សវមត្តេន មុខេន អង្គជានំ អភិធិសីនេន្តិ ។
 សោ ចេ បវេសនំ សាធិយតិ បវិជ្ជំ សាធិយតិ មិតំ
 សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាចត្ថំ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អបាចត្ថំ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា បទុស្សបណ្ឌិតំ ។ បេ ។ អមនុស្ស-
 បណ្ឌិតំ តិរច្ឆានតតបណ្ឌិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ
 អាណេត្វា វក្ខមត្តេន ។ បេ ។ មុខេន អង្គជានំ
 អភិធិសីនេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាធិយតិ បវិជ្ជំ
 សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ
 អាចត្ថំ ចាកជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អបា-
 ចត្ថំ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆានតតបណ្ឌិតំ ជាតរង្គំ

ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគំរូនៃមាតិកាដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមន្ត
 លក្ខស្ម័យហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (ទម្រុប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារមន្ត
 ឬទ្វារបស្សវមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត (បេសកិក្ខុនោះមានរោងពីរដែលស្លាប់
 ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមត្រូវអង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រឹមត្រូវអង្គជានដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្នុង ត្រឹមត្រូវអង្គជានដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមន្តនោះ) ក្នុង ត្រឹមត្រូវអង្គជានដែលបន្តយាចញ្ជក្តី
 ត្រូវតាមក្នុងច្បាប់ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រឹមត្រូវទេ ក៏មិនត្រូវតា-
 មបន្តិចឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សរឿយ ។ បេ ។ អមនុស្សរឿយ
 មិនច្រើនឡើយ មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (ទម្រុប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន
 (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារមន្ត ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខមត្ត (បេស-
 កិក្ខុនោះ) ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមត្រូវអង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រឹមត្រូវអង្គជានដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្នុង ត្រឹមត្រូវអង្គជានដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមន្តនោះ) ក្នុង ត្រឹមត្រូវអង្គជានដែលបន្តយា-
 ចញ្ជក្តី ត្រូវតាមក្នុងច្បាប់ ។ បេ ។ បើមិនត្រឹមត្រូវទេ ក៏មិនត្រូវតាមក្នុង
 ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគំរូនៃរឿយដែលនៅត្រង់ដីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់

សុត្តំ មត្តំ ធម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អត្តាយតំ មតំ
 យេតុយ្យេន អត្តាយតំ ។ មេ ។ អាមត្តិ ភាវ-
 ជិតស្ស ។ មេ ។ មតំ យេតុយ្យេន ទាយតំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ មេ ។
 មុខេន អត្តជាតំ អភិជិសីនេន្តិ ។ សោ មេ បវេសនំ
 សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ ធុត្ត-
 ណំ សាធិយតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។
 ន សាធិយតិ អបាមត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្ស-
 បុរិសំ ។ មេ ។ អមនុស្សបុរិសំ ។ មេ ។ តិរច្ឆានត-
 តបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ មេ ។
 មុខេន អត្តជាតំ អភិជិសីនេន្តិ ។ សោ មេ បវេ-
 សនំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ
 ធុត្តណំ សាធិយតិ អាមត្តិ ភាវជិតស្ស ។ មេ ។

ដែលកំពុងផេតលក្ខណ៍ ដែលស្រីវិក្កិ ដែលត្រូត្រូត្រូ ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែល
 ស្លាប់ហើយមានទ្វារមេត្តសព្វមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមេត្ត
 សព្វមិនទាន់ស្មើហើយដោយច្រើនក្តី ។ មេ ។ ត្រូវអាមត្តិបាវជិត ។ មេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ ដោយកតិកាច្នៃឡើយដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមេត្តសព្វ
 ស្មើហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) បកតាន់សំណាគំភិក្ខុ (ទម្រង់)
 ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារច្រើនក្តី ។ មេ ។ ទ្វារ
 មុខមត្តិ (របស់គេច្នៃឡើយដែលស្លាប់ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹម
 អង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមអង្គជាតិដែលចូលសំប៉
 ទៅហើយក្តី ត្រឹមអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមេត្តនោះ)
 ក្តី ត្រឹមអង្គជាតិដែលចូលចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបុណ្ណិយ ។ មេ ។
 (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រឹមនោះ ប៉ុន្តែត្រូវអាមត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 ដោយកបទុស្សប្រិស ។ មេ ។ អមនុស្សប្រិស ។ មេ ។ តិរច្ឆានល្បោល
 បកតាន់សំណាគំភិក្ខុ (ទម្រង់) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាម
 ទ្វារច្រើនក្តី ។ មេ ។ មុខមត្តិ (របស់គេច្នៃឡើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹម
 អង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមអង្គជាតិដែលចូលសំប៉
 ទៅហើយក្តី ត្រឹមអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមេត្តនោះ)
 ក្តី ត្រឹមអង្គជាតិដែលចូលចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបាវជិត ។ មេ ។

១ សាធិយតំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុឃ្យព្វន្តំតោ ចំព្វាន-
 តតប្បវិសំ ជាតាម្ពំ សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ មតំ
 អក្ខាយតំ មតំ យេគុយ្យេន អក្ខាយតំ ។ មេ ។ អ-
 បត្តំ ចារាជីកស្ស ។ មេ ។ មតំ យេគុយ្យេន ចាយតំ
 ភិក្ខុស្ស សន្និកេ អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ មេ ។ ឬខេន
 អន្តជាតំ អភិច្ចសំនេត្តិ ។ សោ ទេ បវសនំ
 សាធិយតំ បវដ្ឋំ សាធិយតំ បិទំ សាធិយតំ ឧទ្ធ-
 រណំ សាធិយតំ អាបត្តិ ឥស្សក្ខយស្ស ។ មេ ។ ន
 សាធិយតំ អនាបត្តិ ។

[៤១] ភិក្ខុឃ្យព្វន្តំតោ បទុស្ស័ត្តិ ភិក្ខុស្ស សន្និកេ
 អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន បស្សវមក្កេន ឬខេន អន្តជាតំ
 អភិច្ចសំនេត្តិ សន្និកាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ

(បើភិក្ខុនោះ)មិនត្រឹមត្រូវ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសង្គ្រាម
 នាំយកតិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅភ្នំដំរីខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី
 ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារ
 ម្តុសភ្ជាប់នឹងស្បែកក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារម្តុសភ្ជាប់នឹងស្បែកដោយ
 ច្រើនក្តី ។ មេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាតដក ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុជាសង្គ្រាមនាំយក
 តិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារម្តុសភ្ជាប់ស្បែកដោយច្រើន
 (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (ឧបេ) ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាភិក្ខុនោះទៅតាមទ្វារវច្ឆមក្កតិ ។ មេ ។ ទ្វារមុខបត្តិ (របស់ភិក្ខុនោះ
 នោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមត្រូវ
 អង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលកំពុង
 ស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារម្តុសនោះ)ក្តី ត្រឹមត្រូវអង្គជាតិដែលបន្តយេនព្វក្តី
 ត្រូវអាបត្តិឥស្សក្ខយ ។ មេ ។ (បើភិក្ខុនោះ)មិនត្រឹមត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

[៤១] ពួកភិក្ខុជាសង្គ្រាមនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់
 សំណាក់ភិក្ខុ (ឧបេ) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលគាត់
 ស្រាមទ្រទាបតាមទ្វារវច្ឆមក្ក ឬបស្សវមក្ក ឬមុខអង្គ(របស់ស្រី)ដែល
 មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប

សន្តិភាព សន្តិភាព សន្តិភាព អសន្តិភាព អសន្តិ-
 ភាព ។ សោ ទេ មហេសី សាទិយតិ បរិជ្ជំ សា-
 និយតិ បរិជ្ជំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ទ សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 តិក្ខុបច្ឆត្តិកា បទុស្សន្តិ ជាតាដ្ឋំ សុត្តំ មត្តំ ឧដ្ឋត្តំ
 បមត្តំ មតំ អត្តាយតំ បតំ យេកុយ្យេន អត្តាយិ-
 តំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ បតំ
 យេកុយ្យេន ចាយតំ តិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា
 វច្ឆបក្កេន បស្សវមក្កេន អុទេន វត្ថុជាតំ អតិច្ឆសិ-
 ទេត្តំ សន្តិភាព អសន្តិភាព អសន្តិភាព សន្តិភាព

(តាមការបង្កើតស្រី) ដែលបានស្រាវជ្រាវ អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ)
 ដែលបានស្រាវជ្រាវ (តាមការបង្កើតស្រី) ដែលបានស្រាវ
 ជ្រាវ អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) បានស្រាវជ្រាវ (តាមការបង្កើតស្រី)
 បានស្រាវជ្រាវ ។ បើភិក្ខុនោះត្រូវអនុវត្តអង្គជាន់ដែលកំពុង
 ចូលទៅក្នុង ត្រូវអនុវត្តអង្គជាន់ដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្នុង ត្រូវអនុវត្ត
 អង្គជាន់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងការបង្កើត) ក្នុង ត្រូវអនុវត្តអង្គជាន់
 ដែលបន្តយោបល់ក្នុង ត្រូវបង្កើតពន្លាត ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) បើ
 ត្រូវអនុវត្ត គឺមិនត្រូវបង្កើតឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបុរសស្រី
 (ឧទាហរណ៍) ដែលនៅក្នុងអង្គជាន់ ដែលកំពុងដកលក់ក្នុង ដែលស្រីនៃក្នុង
 ដែលក្នុងក្នុង ដែលចូលស្ថិតក្នុង ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្លាប់
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្លាប់ដោយច្រើនក្នុង ។ បេ ។ ត្រូវបង្កើតព-
 ន្លាត ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកស្រីដែលស្លាប់ហើយសត្វស្លាប់ហើយ
 ដោយច្រើន (នៅបង់បន្តិចបន្តួច) បកគាត់សំណាត់ភិក្ខុ (ឧបេ)
 ហើយបញ្ចូលអង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) ដែលបានស្រាវជ្រាវ តាម
 ការបង្កើត ឬការបង្កើត ឬការបង្កើត (របស់ស្រី) ដែល
 បានស្រាវជ្រាវ អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) ដែលបានស្រាវជ្រាវ

សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស ។
 សោ ច បវេសនំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិ-
 យតិ បំភំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អា-
 បត្តិ ឥស្សត្ថយស្ស ។ បេ ។ ច សាធិយតិ
 អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បទុត្តំគា អមនុស្សំភិ ។ បេ ។
 ភិវត្តានតតិភិ មនុស្សឧកតោត្យញ្ញនតំ អមនុស្សឧក-
 តោត្យញ្ញនតំ ភិវត្តានតតឧកតោត្យញ្ញនតំ ភិក្ខុស្ស
 សន្តិកេ អាធនា វត្ថុមត្តេន បស្សវមត្តេន ប្ប-
 ខេន អន្តជានំ អភិច្ចាតិធម្មំ សន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ច

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រាមទ្រព្យបំភ្លឺ អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) មាន
 ស្រាមទ្រព្យបំ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) មានស្រាមទ្រព្យបំភ្លឺ អង្គជាន់
 (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រព្យបំ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រាម
 ទ្រព្យបំភ្លឺ ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាន់ដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រេក
 អរនឹងអង្គជាន់ដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាន់ដែលស្តួច
 ទៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជាន់ដែលបន្ថយចេញក្នុង ព្រៃ
 ពេលក្នុងឥស្សត្ថយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវពេញ
 ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាយកមនុស្សស្រី ។ បេ ។ គឺច្បាប់ប្រើ មនុស្ស
 មានភេទប្រុស មនុស្សមានភេទស្រី គឺច្បាប់មានភេទប្រុស មនុស្សមានភេទស្រី
 ភិក្ខុ (ទ្រព្យ) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រព្យបំទៅ
 តាមទ្វារមគ្គ ឬទ្វារបស្សវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែល
 មានស្រាមទ្រព្យបំភ្លឺ អង្គជាន់ភិក្ខុមានស្រាមទ្រព្យបំ (តាមទ្វារមគ្គ
 របស់ជនទាំងនោះ) គ្មានស្រាមទ្រព្យបំភ្លឺ អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) ដែល
 មានស្រាមទ្រព្យបំ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលមាន
 ស្រាមទ្រព្យបំភ្លឺ អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រព្យបំ (តាម
 ទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រព្យបំភ្លឺ ។ បើភិក្ខុនោះ

បរេសនំ សាធិយតិ បរិជ្ជំ សាធិយតិ បិតំ សាធិយតិ

ឧទ្ធករំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។

១ សាធិយតិ អបាបត្តិ ។ កំត្យប្បច្ចត្តកា តំច្ឆាន-

តតឧកោត្យក្ខនតំ ជាករុំ សុតំ មតំ ឧម្មតំ បមតំ

មតំ អត្តាយិតំ មតំ យេក្កយេន អត្តាយិតំ ។ បេ ។

អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។ មតំ យេក្កយេន

ចាយិតំ កំត្យស្ស សន្តតេ អាទេត្វា វច្ឆមត្តេន ។ បេ ។

មុខេន អម្ពដាតំ អភិជីសីនេន្ទំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស

អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស

ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែល
 ចូលសំប៉់ទៅហើយក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ
 នោះ) ក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលបន្តយាចញក្នុង ត្រូវអាបត្តិបាតជិត
 ។ បេ ។ (បើកិច្ចនោះ) មិនត្រឹមត្រូវទេ កំប៉ងត្រូវអាបត្តិ ឡើយ ។ ពួក
 ភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគំរូប្លាមមានរោងព័រ ដែលនៅក្បែរដីដីខ្ពង់ក្នុង ដែលកំ
 ពុងផេតលក់ក្នុង ដែលស្រីវិញក្នុង ដែលត្រួតក្នុង ដែលភ្លេចស្មារតីក្នុង ដែលស្លាប់
 ហើយសត្វបិទទាបស៊ីក្នុង ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាបស៊ីដោយច្រើនក្នុង
 ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាតជិត ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគំរូប្លាមមាន
 រោងព័រដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 បកកាន់សំណាត់ភិក្ខុ (១ បេ) ហើយបញ្ចូលអង្គជានិច្ច (របស់ភិក្ខុ)
 ដែលបានស្រាបជ្រាប កាមទ្វារវច្ឆមត្តក្នុង ។ បេ ។ កាមទ្វារមុខមត្តក្នុង
 (របស់ភិក្ខុមានរោងព័រ) ដែលមានស្រាបជ្រាបក្នុង អង្គជានិច្ច (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាបជ្រាប កាមទ្វារមគ្គ (របស់ភិក្ខុមានរោងព័រ)
 ដែលបានស្រាបជ្រាបក្នុង អង្គជានិច្ច (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាបជ្រាប កាម
 ទ្វារមគ្គ (របស់ភិក្ខុមានរោងព័រ) ដែលមានស្រាបជ្រាបក្នុង អង្គជានិច្ច

អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាធិយតិ បវិជ្ជំ សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធករណំ
 សាធិយតិ អាយត្តិ ឥណ្ឌច្ចយស្ស ។ មេ ។ ឧ សាធិ-
 យតិ អធិបត្តំ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សបណ្ឌិតំ
 អមនុស្សបណ្ឌិតំ តិរច្ឆានកតបណ្ឌិតំ មនុស្សបុរិសំ
 អមនុស្សបុរិសំ តិរច្ឆានកតបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សង្គតេ
 អាធនា វច្ឆនត្ថេន ។ មេ ។ អុខេន អង្គជាតំ
 អភិធិសីនេន្នំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាធិយតិ បវិជ្ជំ
 សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធករណំ សាធិយតិ

(របស់ភិក្ខុ) ត្រូវស្រាវជ្រាវ តាមទ្វារមគ្គ (របស់ភិក្ខុមានបាវនាទេវតា)
 ដែលគ្មានស្រាវជ្រាវក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
 អង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 បន្ថយចេញក្តី ត្រូវគាបត្តិច្ច័យ ។ មេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេក
 អរទេ ក៏មិនត្រូវគាបត្តិច្ច័យ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវដោយកមនុស្សឡើយ
 អមនុស្សឡើយ ភិក្ខុនាឡើយ មនុស្សប្រិយ អមនុស្សប្រិយ ភិក្ខុនា
 រណ្ណាល មគ្គាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ បេ) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុនោះ) ដែលគ្មានស្រាវជ្រាវ តាមទ្វារមគ្គក្តី ។ មេ ។ តាមទ្វារមុខ
 មគ្គក្តី (របស់ផងទាំងនោះ) ដែលមានស្រាវជ្រាវក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាវជ្រាវ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ផងទាំងនោះ) ដែលគ្មាន
 ស្រាវជ្រាវក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាវជ្រាវ (តាម
 ទ្វារមគ្គរបស់ផងទាំងនោះ) ដែលមានស្រាវជ្រាវក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាវជ្រាវ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ផងទាំងនោះ) ដែល
 គ្មានស្រាវជ្រាវក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល

អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។ ១ សាទិយតិ អ-
 ចារត្តិ ។ កិត្តុប្បទុត្តិការ កិច្ចាធិការ កិច្ចាធិការ ជាត្រង់
 សុត្តិ មត្តិ ឧត្តិ បមត្តិ មត្តិ អត្តាយិត មត្តិ
 យេកុយ្យន អត្តាយិត ។ បេ ។ អាមត្តិ ចារាជិ-
 តស្ស ។ បេ ។ មត្តិ យេកុយ្យន មត្តិ កិត្តុស្ស
 សុត្តិការ អាមត្តិ វិទូបក្ខន ។ បេ ។ រុទ្ធ
 អត្តជាតិ អតិច្ចិសិទ្ធិ សុត្តិស្ស អសន្តត្ថស្ស
 អសន្តត្ថស្ស សុត្តិស្ស សុត្តិស្ស សុត្តិស្ស អ-
 សន្តត្ថស្ស អសន្តត្ថស្ស ។ សោ ចេ បេសន្ត
 សាទិយតិ បរិដ្ឋិ សាទិយតិ បិទិ សាទិយតិ

ឧត្តយចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិចារាជិត ។ បេ ។ (បើក្តីនោះ) ចំនែកអន្តរ-
 កិច្ចត្រូវអាមត្តិឡើយ ។ ក្នុងកិច្ចជាសត្រូវនាយកគឺច្បាប់ឈ្មោះដែល
 នៅក្នុងកិច្ចខ្លួនក្តី ដែលកំពុងផលកំណត់ ដែលស្រីក្តី ដែលធុក្តី
 ដែលកូនស្រីក្តីដែលស្លាប់ហើយសត្វចំនាត់ស្តីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
 សត្វចំនាត់ស្តីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាមត្តិចារាជិត ។ បេ ។ ក្នុងកិច្ច
 ជាសត្រូវនាយកគឺច្បាប់ឈ្មោះដែលស្លាប់ ហើយសត្វស្តីហើយដោយ
 ច្រើន (នៅសល់បង្គំបង្គំ) បកតាន់សំណាក់ក្តី (១ រូប) ហើយ
 បក្ខលអង្គជាតិ (បេសកិច្ច) ដែលអនុវត្តស្រាវជ្រាវទៅតាមទ្រឹស្តី
 ក្តី ។ បេ ។ តាមទ្រឹស្តីអង្គក្តី (បេសកិច្ចនៃឈ្មោះ) ដែលមានស្រាវ
 ទ្រឹស្តី អង្គជាតិ (បេសកិច្ច) ដែលមានស្រាវទ្រឹស្តី តាម
 ទ្រឹស្តីអង្គនៃឈ្មោះ ដែលមានស្រាវទ្រឹស្តី អង្គជាតិ (បេស
 កិច្ច) ដែលមានស្រាវទ្រឹស្តី តាមទ្រឹស្តី (បេសកិច្ចនៃឈ្មោះ)
 ដែលមានស្រាវទ្រឹស្តី អង្គជាតិ (បេសកិច្ច) ដែលមានស្រាវ
 ទ្រឹស្តីតាម ទ្រឹស្តី (បេសកិច្ចនៃឈ្មោះ) ដែលមានស្រាវ
 ទ្រឹស្តី ។ បើក្តីនោះ ត្រូវអនុវត្តអង្គជាតិដែលកំពុងចូលរៀន
 ក្តី ត្រូវអនុវត្តអង្គជាតិដែលចូលសិល្បៈហើយក្តី ត្រូវអនុវត្តអង្គជាតិ

ឧទ្ធរណ៍ សាធិយតិ អាមត្តិ ឧទ្ធរណ៍ សាធិយតិ ។ បេ ។

ន សាធិយតិ អាមត្តិ ។

[៤៤] កិក្ខុប្បព្វត្ថិកា កិក្ខុ មនុស្សត្ថិយា សត្តិកា

អាទេត្វា អង្គជាតេន វត្ថុមត្តំ បស្សាវមត្តំ បុទំ អត្ថំ

និស្សន្ទិ ។ សោ ច បវេសនំ សាធិយតិ បរិដ្ឋ

សាធិយតិ មត្តំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណ៍ សាធិយតិ

អាមត្តិ ចាកដឹកស្ប ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អាម

ត្ថិ ។ កិក្ខុប្បព្វត្ថិកា កិក្ខុ មនុស្សត្ថិយា ជាត្ថិ

យា សុត្តាយ បត្តាយ ឧត្តត្តាយ បមត្តាយ មតាយ

អត្តាយតាយ បតាយ យេកុយ្យេន អត្តាយតា

យ ។ បេ ។ អាមត្តិ ចាកដឹកស្ប ។ បេ ។

មតាយ យេកុយ្យេន ទាយតាយ សត្តិកា អាទេត្វា

ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយ
ចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិឧទ្ធរណ៍ ។ បេ ។ (បើកិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិន
ត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[៤៥] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ទម្រង់) មកកាន់សំណាក់
មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយបញ្ចូលទ្វារវត្ថុមត្ត ឬទ្វារបស្សាវមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត
(របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
សំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបាណដឹក ។ បេ ។ (បើ
ភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំ
យកភិក្ខុ (ទម្រង់) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅក្នុងផ្ទះ
ខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្អួតក្តី ដែលរក្សា
ស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិន
ទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាមត្តិបាណដឹក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
នាំយកភិក្ខុ (ទម្រង់) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រីដែលស្លាប់ហើយ
សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្គំចម្រើន) ហើយញ៉ាំងទ្វារ

អង្គជានេន វច្ឆមង្គំ បស្សវមង្គំ មុទំ អភិធិសីនេន្តិ ។
 សោ ទេ វេសនំ សាធិយតំ បវដ្ឋំ សាធិយតំ
 បិកំ សាធិយតំ ឧទ្ធរណំ សាធិយតំ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ទ សាធិយតំ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ អមនុស្សត្ថិយា ។ បេ ។
 តិរច្ឆានកតត្ថិយា មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស អម-
 នុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញ-
 នកស្ស មនុស្សបណ្ឌិតស្ស អមនុស្សបណ្ឌិតស្ស
 តិរច្ឆានកតបណ្ឌិតស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្ស-
 បុរិសស្ស តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស សន្តិភោ អាទេត្វា
 អង្គជានេន វច្ឆមង្គំ មុទំ អភិធិសីនេន្តិ ។ សោ ទេ
 វេសនំ សាធិយតំ បវដ្ឋំ សាធិយតំ បិកំ សាធិយតំ
 ឧទ្ធរណំ សាធិយតំ អាបត្តិ បារមីកស្ស ។ បេ ។
 ទ សាធិយតំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ
 តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស ជាករុស្ស សុត្តស្ស មន្តស្ស
 ឧម្ពុត្តស្ស បមត្តស្ស មតស្ស អក្កាយិកស្ស មតស្ស

វច្ឆមង្គំ ឬបារមស្សវមង្គំ ឬបារមុមង្គំ (បេសស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយ
 អង្គជានេន (បេសភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមអង្គជានេនដែលកំពុងចូល
 ទៅក្នុង ត្រឹមអង្គជានេនដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្នុង ត្រឹមអង្គជានេន
 ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងបារមីនោះ) ក្នុង ត្រឹមអង្គជានេនដែលបន្តយ
 ចេញក្នុង ត្រូវអាបត្តិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រឹមអង្គជានេន ក៏មិនត្រឹម
 អាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ឡើយ) មកកាន់សំណាក់
 អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានកត មនុស្សមានភេទបី អមនុស្សមានភេទបី
 តិរច្ឆានមានភេទបី មនុស្សឡើយ អមនុស្សឡើយ តិរច្ឆានឡើយ មនុស្ស
 ប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានបណ្ឌិត ហើយញាតិបារមីក ឬបារមុ-
 មង្គំ (បេសជនទាំងនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជានេន (បេសភិក្ខុនោះ) ។
 បើភិក្ខុនោះ ត្រឹមអង្គជានេនដែលកំពុងចូលទៅក្នុង ត្រឹមអង្គជានេន
 ដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្នុង ត្រឹមអង្គជានេនដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
 បារមីនោះ) ក្នុង ត្រឹមអង្គជានេនដែលបន្តយចេញក្នុង ត្រូវអាបត្តិបា-
 ជិក ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រឹមអង្គជានេន ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុ
 ជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ឡើយ) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានបណ្ឌិត ដែលនៅ
 ភ្នាក់ដង្ហែមង្គំ ដែលកំពុងដេកលក់ក្នុង ដែលស្រីក្នុង ដែលចូលក្នុង
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្នុង ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនបានស្ថិត ដែលស្លាប់

យេតុយ្យេន អត្តាយិតស្ស ។ បេ ។ អាមត្តិ ភាវ-
 ជិតស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេតុយ្យេន ទាយិតស្ស
 សន្តិកេ អាទេត្វា អន្តជានេន វច្ឆមត្តំ មុទំ អភិច្ចេ-
 សំនេត្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បវិជ្ជំ
 សាទិយតិ បិគំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាមត្តិ
 ជុល្លច្ឆយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាមត្តិ ។

(២៣) ភិក្ខុប្បទូតិកា ភិក្ខុំ មនុស្សន្តិយា
 សន្តិកេ អាទេត្វា អន្តជានេន វច្ឆមត្តំ បស្សវេ-
 មត្តំ មុទំ អភិច្ចេសំនេត្តិ សន្តតស្ស អសន្តតាយ
 អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស សន្តតាយ

ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវពេញបង្កពាក្យនេះ ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាយកភិក្ខុ (ឧប) មកកាន់សំណាក់ត្រូវបានឈ្មោល
 ដែលស្លាប់ហើយ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្គំបង្គំច្រើន)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត (បេសកិក្ខុនោះឈ្មោលនោះ) ឲ្យចូល
 ទៅដោយអង្គជាក (បេសកិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រូវអន្តរាគមន៍
 ជាកដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រូវអន្តរាគមន៍ជាកដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី
 ត្រូវអន្តរាគមន៍ជាកដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមត្តនោះ) ក្តី ត្រូវអន្តរា-
 គមន៍ជាកដែលបន្តយាចញ៉ាំង ត្រូវពេញបង្កពាក្យនេះ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ)
 មិនត្រូវអន្តរាគមន៍ ក៏មិនត្រូវពេញបង្កពាក្យនេះ ។

(២៣) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាយកភិក្ខុ (ឧប) មកកាន់សំណាក់
 បទុស្សស្រី (ឬក៏) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារបេស្សវេមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត
 (បេសស្រីនោះ) ដែលបានស្រាមទ្រទាប ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាក
 (បេសកិក្ខុនោះ) ដែលបានស្រាមទ្រទាបក្តី ទ្វារមត្តបេសស្រីដែលមាន
 ស្រាមទ្រទាប អង្គជាក (បេសកិក្ខុ) ដែលបានស្រាមទ្រទាបក្តី ទ្វារមត្ត
 (បេសស្រី) បានស្រាមទ្រទាប អង្គជាក (បេសកិក្ខុ) បានស្រាមទ្រទាប

អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ច បរេសនំ
 សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ មិនំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ
 សាធិយតិ អាបត្តិ ហារជិតស្ស ។ បេ ។ ឧ សាធិ-
 យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា ភិក្ខុ មនុស្សត្ថិយា
 ជាតវត្ថិយា សុត្តាយ មត្តាយ ឧប្បត្តាយ បមត្តាយ
 មតាយ អត្តាយតាយ មតាយ យេកុយ្យេន អត្តា-
 យតាយ ។ បេ ។ អាបត្តិ ហារជិតស្ស ។ បេ ។
 មតាយ យេកុយ្យេន ទាយតាយ សន្តិកោ អាទេត្វា
 អន្តជាតេន វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ មុទំ អភិធិសីនេន្តិ សន្តិ-
 តស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស
 សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ច

ក្តី គ្នាមន្ត(បេសស្រី) គ្នាមន្ត(សាមទ្រង់) អន្តជាត(បេសភិក្ខុ) គ្នាមន្ត(សាប
 ទ្រង់) ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រូវអន្តជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រូវអន្ត
 នឹងអន្តជាតដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រូវអន្តនឹងអន្តជាតដែលកំពុងស្លូត
 នៅ(ក្នុង) គ្នាមន្តនោះក្តី ត្រូវអន្តនឹងអន្តជាតដែលបន្តយេចញូក្តី (ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិត ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រូវអន្ត ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកភិក្ខុ(១ រូប) មកកាន់សំណា កំបង្កស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅ
 ភ្នាក់ដង្ហែងក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រីវិញក្តី ដែលត្រកូក្តី
 ដែលភូតស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់
 ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិត
 ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ(១ រូប) មកកាន់សំណា កំបង្កស្សស្រី
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្គំចបបង្គំច)
 ហើយញ៉ាំងគ្នាវច្ឆមត្ត ឬគ្នាបេស្សវមត្ត ឬគ្នាមុខមត្ត (បេសស្រី
 នោះ) ដែលគ្នាមន្ត(សាមទ្រង់) ទ្រង់ចូលទៅដោយអន្តជាត(បេសភិក្ខុ) ដែល
 មានស្រាមទ្រង់ក្តី គ្នាមន្ត (បេសស្រី) មានស្រាមទ្រង់ អន្តជាត
 (បេសភិក្ខុ) គ្នាមន្ត(សាមទ្រង់) គ្នាមន្ត (បេសស្រី) មានស្រាមទ្រង់
 អន្តជាត(បេសភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រង់ក្តី គ្នាមន្ត(បេសស្រី) គ្នាមន្ត(សាម
 ទ្រង់) អន្តជាត(បេសភិក្ខុ) គ្នាមន្ត(សាមទ្រង់) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រូវអន្ត

បរេសនំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ បិតំ សា-
 ធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ឥស្សត្ថយស្ស
 ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អនាបត្តិ ។ កិក្ខុប្បទុត្តិកា
 កិក្ខុ អមនុស្សត្ថិយា ។ បេ ។ តិច្ឆានតតត្ថិយា
 មនុស្សឧកតោត្ថានតស្ស អមនុស្សឧកតោត្ថានត-
 តស្ស តិច្ឆានតតឧកតោត្ថានតស្ស មនុស្សបណ្ឌ-
 តស្ស អមនុស្សបណ្ឌតស្ស តិច្ឆានតតបណ្ឌតស្ស
 មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិសស្ស តិច្ឆានតតបុរិ-
 សស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា អន្តិជាតេន វច្ឆមត្តំ
 មុទំ អភិជនីនេន្តំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ បេ បរេសនំ
 សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិយតិ បិតំ សាធិយតិ
 ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។

នឹងអង្គជាន់ដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលចូលសិបំទៅ
 ហើយក្តី ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី
 ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រែកអបត្តិឥស្សត្ថិយ ។ បេ ។ (បើ
 ភិក្ខុ) មិនត្រែកអន្លើទេ ក៏មិនត្រែកអបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសក្ត្រចាំយកភិក្ខុ
 (១ រូប) បត់កាន់សំណាក់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិច្ឆានត្យិ មនុស្សមាន
 ភេទតីរ អមនុស្សមានភេទតីរ តិច្ឆានមានភេទតីរ មនុស្សឡើយ អមនុស្ស
 ឡើយ តិច្ឆានឡើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិច្ឆានឈ្មោល ហើយ
 ញាងទ្វារច្រើនមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រាម
 ទ្រព្យបំប្លែងចូលទៅដោយអង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង
 ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ)
 គ្មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង
 អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) គ្មាន
 ស្រាមទ្រព្យបំប្លែង អង្គជាន់ (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង ។ បើភិក្ខុនោះ
 ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលចូល
 សិបំទៅហើយក្តី ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
 ក្តី ត្រែកអន្លើនឹងអង្គជាន់ដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រែកអបត្តិឥស្សត្ថិយ ។ បេ ។

ពាក្យនិពន្យ ឈប់សត្វចេស្ស ចេតនាជំនួយ សន្តត្តភាពវាចា

ន សាធិយតិ អនាបត្តិ ។ កិត្តុប្បច្ឆតិកា កិត្តុ
 តិច្ឆាទតតបុរិសស្ស យាតន្តស្ស សុត្តស្ស បត្តស្ស
 ធម្មត្តស្ស បឋត្តស្ស មតស្ស អក្កាយិកស្ស មតស្ស
 យេកុយ្យេន អក្កាយិកស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ទាហ-
 និកស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ទាយិកស្ស
 សន្តិកេ អាទេត្វា អន្តជានេន វត្ថុបត្តិ មុច្ចំ អភិជំ
 សំដេត្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ ចេ បរិសទំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ សាធិ-
 យតិ មិតំ សាធិយតិ ទទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ
 តុល្លុទ្ធកយស្ស ។ បេ ។ ន សាធិយតិ អនាបត្តិ ។

ពាក្យនិពន្យ សំពាបទេវបរោតនិយ សំដែនពីអង្គជាតិទាំងបួនមានស្រាវជ្រាវ

(បើកិត្តុ) មិនត្រឹមត្រូវទេ ក៏មិនត្រឹមត្រូវទៀតឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកតាន់សំណាត់តែច្បាស់ឈ្មោល ដែល
 ទៅក្នុងដំនុំខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលគួរក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
 សត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាវដិក ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកតាន់សំណាត់តែច្បាស់ឈ្មោល
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វស្មើហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្គំចម្លង) ដែល
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវិច្ឆេទបុព្វបុរាណបុរាណ (របស់គិរិច្ឆានឈ្មោល) ដែល
 ត្មានស្រាមទ្រព្យ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាម
 ទ្រព្យក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់គិរិច្ឆានឈ្មោល) មានស្រាមទ្រព្យ អង្គជាតិ
 (របស់ភិក្ខុ) ត្មានស្រាមទ្រព្យក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់គិរិច្ឆានឈ្មោល) មាន
 ស្រាមទ្រព្យ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រព្យក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់
 គិរិច្ឆានឈ្មោល) ត្មានស្រាមទ្រព្យ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ត្មានស្រាមទ្រ-
 ព្យក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រឹមត្រូវនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមត្រូវនឹង
 អង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រឹមត្រូវនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្លូត
 នៅក្នុងទ្វារមគ្គនោះក្តី ត្រឹមត្រូវនឹងអង្គជាតិដែលបណ្តេញក្តី ត្រូវអា-
 បត្តិវត្ថុច្បាស់ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រឹមត្រូវទេ ក៏មិនត្រឹមត្រូវទៀតឡើយ ។

[៤៤] យថា ភិក្ខុប្បទូត្តិកា វិន្យាសិតា ឯវំ ពជ-

ប្បទូត្តិកា ចោរប្បទូត្តិកា ទុត្តប្បទូត្តិកា ឧប្បលកទូ-

ប្បទូត្តិកា វិន្យាសត្វា ។

[៤៥] មក្កោ មក្កំ មហេសេតំ អាបត្តំ ចារាជំ-

កស្ស ។ មក្កោ មក្កំ មហេសេតំ អាបត្តំ ចារា-

ជីកស្ស ។ មក្កោ មក្កំ មហេសេតំ អាបត្តំ

ចារាជីកស្ស ។ មក្កោ មក្កំ មហេសេតំ អាបត្តំ

ធុល្លទ្ធយស្ស ។

[៤៦] ភិក្ខុ សុត្តភិក្ខុម្ពំ វិប្បដិបដ្ឋតំ

បដិពុទ្ធា សាធិយតំ ទកោ ចាសេត្វា ។

បដិពុទ្ធា ន សាធិយតំ ទូសកោ ចាសេត្វា ។

ភិក្ខុ សុត្តសាមណោម្ពំ វិប្បដិបដ្ឋតំ បដិពុទ្ធា

[៤៤] ភិក្ខុភិក្ខុជាសត្រូវដែលបានសំដែងហើយដោយពិស្តារយ៉ាង
ណា ភិក្ខុស្តេចជាសត្រូវ ភិក្ខុចោរជាសត្រូវ ភិក្ខុអ្នកលេងជាសត្រូវ
ភិក្ខុសត្រូវអ្នកពុះច្រូងការយករបេះដូងភ្នំ បណ្ឌិតឃ្លីពាលឲ្យពិស្តារយ៉ាង
នោះដែរចុះ ។

[៤៥] ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គឲ្យចូលទៅដោយអង្គ^(១) ត្រូវតាមភិក្ខុបាតដឹក ។
ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គឲ្យចូលទៅដោយអង្គ^(២) ត្រូវតាមភិក្ខុបាតដឹក ។ ភិក្ខុញ៉ាំង
អង្គឲ្យចូលទៅដោយអង្គ^(៣) ត្រូវតាមភិក្ខុបាតដឹក ។ ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គឲ្យ
ចូលទៅដោយអង្គ^(៤) ត្រូវតាមភិក្ខុផ្តល់ច្នៃយ ។

[៤៦] ភិក្ខុសពាមថ្មទទួលបានភិក្ខុផងត្រូវដែលកំពុងដេកលក់ បើ
ភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រែអរដៃ សន្សំត្រូវឲ្យវិនាស (គឺត្រូវផ្អែក
ចេញ) ទាំងពីររូប ។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រែអរទេ សន្សំ
ត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រទូស្ត (គឺភិក្ខុអ្នកសពនោះ) ។ ភិក្ខុសពាម-
ថ្មទទួលបានភាវណាដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង

១ ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គដោយបង្វែរឲ្យចូលទៅតាមទ្វារអង្គទាំង ៣ ទ្វារអង្គណាមួយ ។ ២ ភិ-
ក្ខុញ៉ាំងអង្គដោយតាមទ្វារអង្គ ហើយបន្ថយអង្គដោយចេញតាមទ្វារដទៃទៅដល់សេដ្ឋីឲ្យទ្វារអង្គ
នោះ ។ ៣ ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គដោយតាមទ្វារដទៃទៅ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្វារអង្គដទៃ ។ ៤ ភិ-
ក្ខុញ៉ាំងអង្គដោយតាមទ្វារដទៃទៅមួយ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្វារដទៃទៅមួយទៀត ។

សាមយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។ បដិទុក្ខោ ន សាមយតិ
 ធូសតោ ធាសេតញ្ច ។ សាមណោ សុត្តភិក្ខុម្ហំ
 វិញ្ញដិបជ្ជតិ បដិទុក្ខោ សាមយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។
 បដិទុក្ខោ ន សាមយតិ ធូសតោ ធាសេតញ្ច ។
 សាមណោ សុត្តសាមណោម្ហំ វិញ្ញដិបជ្ជតិ បដិទុក្ខោ
 សាមយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។ បដិទុក្ខោ ន
 សាមយតិ ធូសតោ ធាសេតញ្ច ។

(៤៧) អនាមត្ថំ អនាមត្ថស្ស ឧម្មត្តកស្ស ជំនួស

ជំនួស្ស អនាមត្ថស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិទ្យាស្ថាន ។

(៤៨) មក្កដំ វដ្តបុត្តា ច កិហិ ធាក្កា ច កិវុទ្ធយោ

ហើយត្រូវអរដោយ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសទាំងពីររូប ។ បើសាមណេនោះ
 ភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រូវអរទេ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសកែតែក្នុងវិស្វប្បទូស្ត ។
 ‘សាមណេសេនាមេថុនធម្មន័តិក្នុងវិស្វប្បទូស្ត ។ បើក្នុងនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយត្រូវអរដោយ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសទាំងពីររូប ។ បើក្នុងនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយមិនត្រូវអរទេ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសតែសាមណេដែលប្រ-
 ទូស្ត ។ សាមណេសេនាមេថុនធម្មន័តិសាមណេវេនីស្ថា ដែលកំពុងដេក
 លក់ បើសាមណេនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រូវអរដោយ សង្ឃត្រូវឱ្យ
 វិនាសទាំងពីររូប ។ បើសាមណេនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រូវអរទេ
 សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសតែសាមណេដែលប្រទូស្ត ។

(៤៧) អនាមត្ថំមិនមាន (ដែលភិក្ខុ ៥ ពួក) គឺ ភិក្ខុមិនដឹង ១ ភិក្ខុ
 ធូត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរើកាយ ១ ភិក្ខុដែលវេទនាត្រឡប់សន្តិក៍ ១ អាទិកម្មត្ថ
 (ភិក្ខុដែលមិនបញ្ញត្តិ) ១ ។

ប្រែប្រសំដែងអំពីអង្គការនៃទ្វារមន្តមានប្រាមទ្រទាប់ ចប់ ។

(៤៨) (មាតិកាទុក្ខម រឹបញ្ជូនរឿងភាវណាដាច់ហូរវេហ ដែលនឹង
 សំដែងកថាដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្វាញ រឿងពួកវដ្តបុត្តភិក្ខុ រឿងភិក្ខុវិភូតិកេដាត្រ
 ហស្ត រឿងភិក្ខុអាត្រាត រឿងពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមលទ្ធិភិក្ខុ

នាវត្ថុប្បវត្តនា ច ឡាញៈធម៌ បរ ធុរ
 មាតា ជីតា ភតិ ច ជាយា ច មុនុលម្ពិទ្ធ
 ទ្វេ វណា លេចចំនួន ធារជីវិតកាយ ច
 សុទ្ធករ សហ បញ្ច បញ្ច សំវេទក្ខត្ត
 ភាគី យត្ថី ច មេតិ ច បណ្ណតោបមាតា ធុរ
 កង្ខេប អរហំ សុត្តោ សាវត្ថុយំ ធុតុរោ បរ
 វសាលីយា គយោ មល្លា សុបំបោ ភាវត្តក្ខត្ត
 សុបញ្ចា សត្វា ភិក្ខុនិ សិក្ខុមាតា សាមណេរិ ច
 វសិយោ បណ្ណតោ ភិបិ អញ្ញមញ្ញំ វស្សបទ្ធាតោ
 មិគោតិ ។

[២៤] (គ) ១ ១ ប ១ សមយេន អញ្ញ-
 គរោ ភិក្ខុ មញ្ញនិយោ មេតុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ កតវតា សិក្ខាបនំ បញ្ញត្តំ

រឿងនាវតា រឿងប្បវត្តនាភិក្ខុនិ រឿងជនវេទនាភិក្ខុនិ
 ភិក្ខុកាយភេទជាស្រី ភិក្ខុកាយភេទជាបុរស រឿងមាតា
 រឿងជីតា រឿងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងភិក្ខុឧទ្ធចនំ រឿង
 ភិក្ខុមានអង្គជាតយា រឿងស្វាមីដ៏ប្រពៃយោជី រឿងប្រគំនូរ
 រឿងឈើចំណាស់ជាប្រពៃយោជី រឿងភិក្ខុ ៥ ប្រពៃយោជី ភិក្ខុផង
 រឿងភិក្ខុ ៥ ប្រពៃយោជី ភិក្ខុផង រឿងភាគញី រឿងយត្ថី
 រឿងស្រីប្រគ រឿងភិក្ខុឆ្នើយ រឿងភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុ រឿង
 ភិក្ខុបាវមាតុត្រាមប្រនំនិសេត រឿងភិក្ខុសិល្បកំភិក្ខុភិក្ខុ
 ក្សេត្រភិក្ខុឆ្នើយ រឿងភិក្ខុវាងឡាយ ២ ប្រពៃយោជី ភិក្ខុ
 សាវត្ថុ រឿងអ្នកចំបាប់ ពោធិកំភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុ រឿង
 ភាវត្តក្ខត្តភិក្ខុយល់សុបំបោមិត្ត រឿងនាវសុបញ្ច រឿងនាវ
 សត្វា រឿងភិក្ខុនិ រឿងសិក្ខុមាតា រឿងសាមណេរិ រឿង
 ស្រីជាមាស រឿងមុនុលម្ពិទ្ធជ្នើយ រឿងត្រហស្ថ រឿងភិក្ខុ
 សេតនាភិក្ខុនិ រឿងភិក្ខុប្បសង្កតា រឿងសត្វមិត្ត ។

[២៥] សម័យនោះភិក្ខុ ១ ប្រពៃយោជី មេតុនំធម្មនិស្សាញិ ។
 ភិក្ខុនោះភិក្ខុសេចក្តីសន្សំយថា សិក្ខាបទព្រះវិហារព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត

កត្តំ ទុ ទោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតំ ។
ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសំ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
អាបន្នា ចារាជិកន្តំ ។

[៥០] ភេទ ទោ បទ សមយេន សម្ពុហុលា
វេសាលិកា វជ្ជបុត្តកា ភិក្ខុ សំភ័ក្តំ អប្បពុត្តាយ
ទុក្ខល្យំ អនាវតត្វា មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិសុ ។
ទេសំ តុក្កត្តំ អហោសំ ភគវតោ សិទ្ធាបដំ បញ្ចន្តំ
កត្តំ ទុ ទោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតំ ។
ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ អាបត្តិ តុប្ប
ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកន្តំ ។

[៥១] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភវិស្សតិកំ ភិហាលំផ្តេន មេដ្ឋំ
ធម្មំ បដិសេវិ ។ ឧស្ស តុក្កត្តំ អហោសំ ។ មេ ។
អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិកន្តំ ។

[៥២] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ឯវំ មេ
អនាបត្តិ ភវិស្សតិកំ ឧត្តោ ហុត្វា មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិ ។

ហើយ អញ្ជើញប្រិយលោកត្រូវអាបត្តិបាតដ៏សម្រស់ ។ ដើមភិក្ខុនោះ
ត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតដ៏សម្រស់ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ភក្តីដ៏បុគ្គលភិក្ខុប្រើប្រាស់នៅក្នុងព្រះវេ-
សាលី មិនបានលាស៊ីតា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ថាខ្លួនមានកំឡុងវិជ្ជា
ហើយសេចក្តីមេដ្ឋនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់រាល់នោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា
សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ឃើញរាល់គ្នាប្រិយលោក
ត្រូវអាបត្តិបាតដ៏សម្រស់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងអស់
អ្នកឯងទាំងអស់គ្នាត្រូវអាបត្តិបាតដ៏សម្រស់ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ ប្រើក្នុងខ្លួនជាត្រិយស្ថ ហើយសេចក្តី
មេដ្ឋនេះដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើឃ្លាំងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតដ៏សម្រស់ ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ ប្រើ ធ្វើជាអ្នកពាណិជ្ជកម្ម ហើយ
សេចក្តីមេដ្ឋនេះ ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើឃ្លាំងនេះ អញនឹងមិន

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ យេ ។ អាបន្តិ ភំ ភំ ភំ
អាបន្តោ ចារាជេកន្តិ ។

(៥៣) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ឯវំ មេ អបាបន្តិ ភិស្សតិភិ កុសធីរំ ឯវាសេត្វា
។ យេ ។ ភិក្ខុធីរំ ឯវាសេត្វា ជលកធីរំ ឯវាសេត្វា
តេសកម្ពលំ ឯវាសេត្វា វាលកម្ពលំ ឯវាសេត្វា
ឧលុកបក្កំ ឯវាសេត្វា វជិជត្ថំ ឯវាសេត្វា មេជ្ជំ
ឯជ្ជំ បដិសេវំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ យេ ។
អាបន្តិ ភំ ភំ ភំ អាបន្តោ ចារាជេកន្តិ ។

(៥៤) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
បិណ្ឌាចារិកោ ភិក្ខុ បិមកោ ឯបដ្ឋំ ធាវីតំ បស្សិត្វា
សារត្តោ អន្តដ្ឋំ អន្តដាតំ បរេសសំ ។ សា កាលអ-
កាសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ យេ ។ អបាបន្តិ
ភិក្ខុ ចារាជេកស្ស រាបន្តិ សធម្មានិសេសស្សាតិ ។

ត្រូវតាមគ្នាឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតាមគ្នាបាត់ទៅហើយ ។

(៥៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទទួល ស្លៀកស្បៃត្រង ។ យេ ។
ស្លៀកសម្បត្តិសម្បត្តិ ។ ស្លៀកសម្បត្តិដែលគ្រាន់តែប្រើប្រាស់ ស្លៀក
សម្បត្តិដែលគ្រាន់តែប្រើប្រាស់ ស្លៀកសម្បត្តិដែលគ្រាន់តែប្រើប្រាស់
សត្វ ស្លៀកសម្បត្តិដែលគ្រាន់តែប្រើប្រាស់ ស្លៀកសម្បត្តិដែលគ្រាន់តែប្រើប្រាស់
នៅមានតាំងរោមព័ន្ធគ្រង ហើយសេចក្តីបដិសេធ ដោយភិក្ខុថា កាល
បើកញ្ជើញយ៉ាងនេះ អញ្ជើញបិទត្រូវតាមគ្នាឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្សំយ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតាមគ្នា
បាត់ទៅហើយ ។

(៥៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទទួលជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ។ បាត
បើកញ្ជាតិបាតបាតបាតបាតបាត គឺមានបិណ្ឌគ្រិតអរហើយយកមេ
ជើង (១០) ទៅរកបញ្ចូលបិណ្ឌជាតិបាតបាត ។ នាងក៏ធ្វើមហោ-
តាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ យេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបិទត្រូវតាមគ្នាបាត់ទៅ ត្រូវតែប្រើ
តាមគ្នាសន្សំយ ។

យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហំ សាធារណ
 តា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហំ សង្កេតោ វុដ្ឋាតុំ យា
 អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហំ អសាធារណ តាហំ
 អាបត្តិហំ អធិបត្តិកំ ។ ភេទ ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតវិស្សា ភិក្ខុនីយោ បុរិសលំដ្ឋំ ធាតុក្ខតំ
 ហោតំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ តំយេវ ទុបជ្ឈំ តមេវ ទុបសម្បត្តំ
 តាវិ វស្សាវិ ភិក្ខុហំ សង្កម្ពតុំ យា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ ភិក្ខុហំ សាធារណ តា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ សង្កេតោ វុដ្ឋាតុំ យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ
 ភិក្ខុហំ អសាធារណ តាហំ អាបត្តិហំ អធិបត្តិកំ ។
 (៥៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 ឯវំ មេ អធិបត្តិ វិស្សាតតិ ធាតុយា មេតុំ ធម្មំ
 បដិសេវំ ។ មេ ។ ធាតុយា មេតុំ ធម្មំ បដិសេវំ ។ មេ ។

នឹងអនុញ្ញាតឱ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ម្ស៊ីនិទៀត) អាបត្តិ
 ណាជាបេសភិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
 តាមភត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យភិក្ខុដែលក្លាយរកទៅជាស្រីនោះនៅក្នុងសំណាក់
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន អាបត្តិណាជាបេសភិក្ខុដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះអាបត្តិនោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុនី ១ រូប ក្លាយរកទទួលទៅជាប្រុស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យរួមជួយនោះដដែល នឹងទុបសម្បត្តា
 នោះដដែល នឹងវិស្សាទាំងនោះ នឹងអនុញ្ញាតឱ្យនៅរួមជាមួយនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិណាជាបេសភិក្ខុនីដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យតាមភត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យភិក្ខុនីដែលក្លាយរកទទួល
 ជាប្រុសនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន អាបត្តិណាជាបេស
 ភិក្ខុនីដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ (ភិក្ខុនីនេះ) មិនមានអាបត្តិ
 ព្រោះអាបត្តិទាំងនោះឡើយ ។
 (៥៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប សេពាមពុំទទួលនឹងធាតុ
 (បេសខ្លួន) ដោយយល់ថា កាលបើអញ្ចេញយ៉ាងនេះ អញ្ញាតិមិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ មេ ។ សេពាមពុំទទួលនឹងធាតុ (បេសខ្លួន) ។ មេ ។

កតិយោ មេដុំ ធម្មំ បដិសេសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសំ ។ បេ ។ ភក្កុតា ឯតមន្តំ អាហោសេសំ ។
 អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បុរាណនុ-
 តិយោកាយ មេដុំ ធម្មំ បដិសេសំ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។

[៩៨] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ មុដុម្ពិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ សោ អនភិក្ខុយោ មិដ្ឋិ-
 តោ អន្តោ អន្តជានំ មុខេន អន្តហោសំ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ លម្ពំ ហោតិ ។ សោ អនភិក្ខុយោ
 មិដ្ឋិតោ អន្តោ អន្តជានំ អន្តោ វច្ឆមន្តំ បរ-
 សេសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អា-
 បត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។

សេពមេដុំធម្មន្តិស្រី (បេស្មន្ត) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទើបក្រាបបង្គំមូលសេចក្តីនេះដោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្គំបាត់ពីហើយ ។ សម័យនោះ
 ឯង ភិក្ខុ ទ រូប សេពមេដុំធម្មន្តិស្រីដែលមានភាពស្ងប់ស្ងៀមអំពីបុរ ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវតែបង្គំបាត់ពីហើយ ។

[៩៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ រូប មានខ្លួនទម្ងន់ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីអង្វរក្រៀតក្រំ ហើយបានយកអង្គជាតិខ្លួនមកប្រៀបធៀបនឹងហត់ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវតែបង្គំបាត់ពីហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ រូប មាន
 អង្គជាតិយារវៃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអង្វរក្រៀតក្រំ ក៏ចាប់បំបត់
 អង្គជាតិខ្លួនបញ្ចូលទៅក្នុងវច្ឆមន្ត (ភិក្ខុវច្ឆមន្ត) បេស្មន្ត ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 ត្រូវតែបង្គំបាត់ពីហើយ ។

(៥៧) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ មតសរី បស្សៈ ។ តស្មី ច សរីរ អង្គ-
 ជាតសាមញ្ញា វណា ហោតិ ។ សោ ឯវំ មេ
 អបាបន្តំ ភវិស្សតីតំ អង្គជានេ អង្គជានំ បរេសត្វា
 វណា ធិហរំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបន្តំ ភំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកុដ្ឋំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មតសរី
 បស្សៈ ។ តស្មី ច សរីរ អង្គជាតសាមញ្ញា វណា
 ហោតិ ។ សោ ឯវំ មេ អបាបន្តំ ភវិស្សតីតំ
 វណា អង្គជានំ បរេសត្វា អង្គជានេ ធិហរំ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបន្តំ ភំ
 ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកុដ្ឋំ ។

(៦០) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្តោ លេបចិត្តស្ស ធិមិត្តំ អង្គជានេ
 ធុមិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អបា-
 បន្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកុស្ស អាបន្តំ ធុក្កជស្សតិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សា-
 វត្តោ ចារាជិកុស្ស ធិមិត្តំ អង្គជានេ ធុមិ ។

(៥៧) សមីយោនាឯនំ ភិក្ខុ ទុប្បឃើញ្ញសរីរមនុស្សស្លាប់ ។ ឯ
 សរីរោនោ មានដូច្នេះដូច្នេះអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត (១១)
 ទៅក្នុងអង្គជាត (សរីរោនោ) ហើយបន្តបញ្ចូលអង្គជាតតាមដូច្នេះ
 ដោយគិតថា កាលបើអញ្ញាធើយាននេះ អញ្ញនឹងមិនត្រូវបង្កឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសន្សំយ៉ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបន្តចាកដីកហើយ ។ សមីយោនាឯនំ ភិក្ខុ ទុប្បឃើញ្ញសរី-
 រមនុស្សស្លាប់ ។ ឯសរីរោនោមានដូច្នេះដូច្នេះអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបាន
 បញ្ចូលអង្គជាត (១១) ទៅក្នុងដូច្នេះ ហើយបន្តបញ្ចូលអង្គ
 ជាត ដោយគិតថា កាលបើអញ្ញាធើយាននេះ អញ្ញនឹងមិនត្រូវបង្ក
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ៉ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបន្តចាកដីកហើយ ។

(៦០) សមីយោនាឯនំ ភិក្ខុ ទុប្បមានដាម្រក ហើយយកអង្គជាត (១១)
 ទៅញ្ជូលនឹងមិត្តរបស់ប្រជុំនុំ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ៉ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបន្តចាកដីកទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាបន្តក្នុង ។ សមីយោនាឯនំ ភិក្ខុ ទុប្បមានដាម្រក ហើយយកអង្គ-
 ជាត (១១) ទៅញ្ជូលនឹងមិត្តរបស់ប្រជុំនុំក្នុងស្រីវេលាធើយោយ ។

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កំត្តុ
ចារាជិតាស្ស អបត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។

[៦០] តេន ទោ បទ សមយេន សុទ្ធកេ ឆាម
កំត្តុ រាជគហា បព្វជិតោ វជិតាយ កច្ចតិ ។
អញ្ញតក ឥត្ថិ កំ បស្សិត្វា ឯតនរោច^(១) មុហុត្ថំ កន្ត
អាតមេហំ វន្តិស្សមីតិ ។ សោ វន្តិ អន្តរាសកំ
ឧត្តមិត្វា ឌុទេន អម្ព័ជានំ អត្តហោសិ ។ តស្ស
កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ សាធិយេ វុំ កំត្តុតិ ។
ចាហំ កកវា សាធិយន្តិ ។ អនាបត្តិ កំត្តុ អសា-
ធិយន្តស្សាតិ ។

[៦១] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតក ឥត្ថិ
កំត្តុ បស្សិត្វា ឯតនរោច ឯហំ កន្ត មេជុនំ ធម្មំ
បដិសេវតិ ។ អលំ ភកិទំ នេតំ កាច្យតិ ។ ឯហំ
កន្ត អហំ វាយមិស្សមី វុំ មា វាយមិ ឯកន្ត អនា-
បត្តិ កវិស្សតិ ។ សោ កំត្តុ តថា អហោសិ ។

១ តំ បស្សិត្វា ឯតនរោច វេលាយមេធាន្តរោស្ម ៤ វិស្សតិ ។

កំត្តុនោមោសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្តុ
អ្នកឯងមិនត្រូវអបក្ខិបក្កិទេ ត្រូវត្រឡប់មកបក្ខិបក្កិវិញ ។

[៦២] សម័យនោះឯង កំត្តុ ទ រូបឈ្មោះសុខៈ ទេញតិក្រិក្រដ-
ត្រិះទៅបួស ហើយដើរទៅតាមផ្លូវ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញកំត្តុនោះ
ហើយគំនិតយាយថា បតីក្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្គំនឹង ទ រំពេច
សំន ខ្ញុំព្រះគុណានឹងថ្វាយបង្គំ ។ ស្រីនោះកាលដែលថ្វាយបង្គំ កំ
សើយស្បង់ឡើង ហើយយកមាត់ទៅប្រៀបអង្គជាន់ (បេសកំត្តុនោះ) ។
កំត្តុនោះមោសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កំត្តុ
អ្នកឯងត្រឡប់មកបក្កិទេ ។ កំត្តុនោះត្រាបទូលថា បតីត្រូវដំបាចព្រះ
ភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រឡប់មកទេ ។ ព្រះដំបាចព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កំត្តុ អ្នកឯងមិនត្រូវអបក្ខិទេ ព្រោះមិនត្រឡប់មក ។

[៦៣] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញកំត្តុ ទ រូបហើយ
គិតយាយថា បតីក្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់មកសព្វថ្ងៃ
ឯនេះ ។ កំត្តុនោះនិយាយថា កុំមាន ការសេវាមេជុនធម្មនេះមិន
គួរទេ ។ ស្រីនោះអង្វរថា បតីក្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់
និមន្តមក (កុំប្រកែក) ខ្ញុំព្រះគុណានឹងព្យាយាម លោកម្ចាស់
មិនបាច់ព្យាយាមទេ (ទៅក៏ស្ងៀមបានហើយ) សេចក្តីនេះ លោក
ម្ចាស់មិនត្រូវអបក្ខិទេ ។ កំត្តុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ ។

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបន្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្តា ចារាជេនន្តិ ។ តេន ចោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតវា ឥន្ទ្រំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯត-
 នភោច ឯហំ កន្តេ មេជុំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។
 អលំ ភគិណំ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហំ កន្តេ ត្វំ
 វាយមាហំ អហំ ន វាយមិស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបន្តិ
 ភវិស្សតីតិ ។ សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបន្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អា-
 បន្តា ចារាជេនន្តិ ។ តេន ចោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតវា ឥន្ទ្រំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតនភោច
 ឯហំ កន្តេ មេជុំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ អលំ
 ភគិណំ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហំ កន្តេ អត្តន្តរំ
 យដ្ឋេត្វា តហំ មោចេហំ ។ បេ ។ តហំ យដ្ឋេត្វា
 អត្តន្តរំ មោចេហំ ឯវន្តេ អនាបន្តិ ភវិស្សតីតិ ។

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវរកបង្កំបាត់ដកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់មាន
 ឆាម៍ម្រៃប្រាំមួយ ឃើញភិក្ខុទម្រូប ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 សូមនិមន្តលោកមេតាមផ្លូវធម្ម (នឹងខ្ញុំសិន) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
 កុំនាង អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះក៏និយាយអង្វរថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ សូមនិមន្តមក សូមលោកម្ចាស់ព្យាយាមចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិន
 ព្យាយាមទេ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវរកបង្កំឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវរកបង្កំបាត់ដកហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញភិក្ខុទម្រូប ក៏និយាយបបួលថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមកសេតាមផ្លូវធម្ម (នឹងខ្ញុំព្រះករុណា
 ឯនេះ) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំប្តូរស្រី អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះ
 ក៏ពន្យល់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមក្នុងអង្គ-
 ជាន់ខ្ញុំ រួចបញ្ចេញអសុចរិតទៅខាងក្រៅអង្គជាន់វិញ ។ បេ ។ ព្យាយាមខាង
 ក្រៅអង្គជាន់ ហើយបញ្ចេញអសុចរិតទៅខាងក្នុងអង្គជាន់វិញ ធ្វើយ៉ាងនេះ

សោ ភិក្ខុ តថា អតោសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកន្តំ ។
 (៦៣) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សិវដិកំ កុត្វា អក្កាយិនំ^(១) សរី បស្សិត្វា
 តស្មី មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចា-
 រាជិកន្តំ ។ តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សិវដិកំ កុត្វា យេកុយេន អក្កាយិនំ សរី
 បស្សិត្វា តស្មី មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អា-
 បន្តោ ចារាជិកន្តំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សិវដិកំ កុត្វា យេកុយេន ទាយិនំ^(២)
 សរី បស្សិត្វា តស្មី មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សិវដិកំ កុត្វា ធិន្ទសីសំ បស្សិត្វា

១ ១. ម. អក្កយិនំ ។ ២ ១. ម. វយិនំ ។

លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ
 ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតជិតហើយ ។

[៦៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ព្រះរោង ឃើញ
 សរីរខ្លោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ី ហើយសេនាមេជុនធម្មន័តិសរីរខ្លោចនោះ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតជិតហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូល
 ទៅកាន់ព្រះរោង ឃើញសរីរខ្លោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ីច្រើនអន្លើប៉ុន្មាន
 ហើយសេនាមេជុនធម្មន័តិសរីរខ្លោចនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតជិត
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ព្រះរោង ឃើញសរីរ
 ខ្លោចដែលសត្វស៊ីច្រើនអន្លើ ហើយសេនាមេជុនធម្មន័តិសរីរខ្លោច
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាតជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមកិច្ចស្រឡាញ់ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ព្រះរោង ឃើញក្បាលរោងដាច់

វិជ្ជាការេ^(១) ឌុរ ឌុប ឌុប អង្គធាតុ បរិសេស ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋ អហោស ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ័ក្ត្រ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកស្ស ។ តេ ។ ចោ
 ចន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ស៊ីវិកេ កត្វា
 និទ្ទស្សី បស្សិត្វា វិជ្ជាការេ ឌុរ ឌុប ឌុប
 អង្គធាតុ បរិសេស ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋ អហោស
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ឌុក្កជស្សតិ ។ តេ ។ ចោ ចន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ឥត្តិយា បដិទទ្ធិតោ
 ហោតិ ។ សា កាលកកា^(២) សុសានេ ធម្មិកា^(៣) ។
 អដ្ឋកានិ វិប្បកំណ្ឌនិ ហោតិ ។ អដ្ឋកោ សោ
 ភិក្ខុ ស៊ីវិកេ កត្វា អដ្ឋកានិ សំភវន្តិត្វា និមិត្ត
 អង្គធាតុ បដិចារេសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋ អហោស
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ឌុក្កជស្សតិ ។

១ ១. ២. វិជ្ជាការេ ។ ២ ១. ២. ៣. កាលកកា ។ ៣ ១. ២. ធម្មិកា ។

កំបត្រាអង្គធាតុ (១១) ឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ដែលបើកហា ឲ្យបំបង្គិច
 (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កហើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ឲ្យចូលទៅកាន់ព្រៃខ្លាច ឃើញព្រលឹងខ្លាច
 ដាច់ហើយបញ្ចេញអង្គធាតុ (១១) ទៅក្នុងមាត់ខ្លាចដែលបើកហា មិនឲ្យ
 បំបង្គិច (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាទដ៏ក
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខជ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ឲ្យចូលទៅកាន់
 ប្រតិភ័ទ្ធស្រឡាញ់ស្រីម្នាក់ ។ ស្រីនោះឮសូរភិក្ខុហៅហើយ គេនាំ
 ខ្លាចយកទៅចោលក្នុងព្រៃស្នាម^(១) ។ ផ្គង់ទាំងឡាយ (ខ្លាចស្រី
 នោះ) ក៏ខ្លាចខ្លាចរត់រាយ ។ ត្រាចនោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ព្រៃខ្លាច
 ហើយប្រមូលផ្គង់ទាំងឡាយយកមកដង្ហែប ហើយបញ្ចេញអង្គធាតុ (១១)
 ទៅក្នុងមាត់ (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបា-
 ទដ៏កទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខជ ។

១ ស្នាម គឺព្រៃស្រីម្នាក់ចោលខ្លាច ជាពាក្យសំស្ក្រឹតឲ្យអានថា ស្នាមៈ ដែលអាន
 ក្លាយមកជា ស្នាម ។ ពាក្យបាលីថា សុសាន ។

[៦៤] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បាតិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាមន្ទោ
 ចារាជិកត្ថំ ។ តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ យក្ខំនិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ បេ ។
 បេតិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ បេ ។ បណ្ឌិតស្ស
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាមន្ទោ ចារាជិកត្ថំ ។

[៦៥] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឧបហត្ថិទ្ធិយោ ហោតំ ។ សោ បាហំ វេនិ-
 យាមិ សុទំ វា នុក្ខំ វា អបាបត្តិ^(១) មេ ភវិស្សតិទិ
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្ត
 អាភេទេសុំ ។ វេនយំ វា សោ ភិក្ខុវេ មោយបុរិ-
 សោ ន វា វេនយំ អាបត្តិ ចារាជិកស្នាតិ ។

១ ឧ. ប. ឯវ អនាបត្តិ ។

[៦៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅសេវាមេដុនធម្មន៍នាគី
 (នាគញី) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវរកបក្ខិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ
 ១ រូបសេវាមេដុនធម្មន៍និយក្ខនី ។ បេ ។ សេវាមេដុនធម្មន៍និស្រាប្រក
 ។ បេ ។ សេវាមេដុនធម្មន៍និបនុស្សឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវរកបក្ខិបារាជិក
 ហើយ ។

[៦៥] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប មានអង្គិយសាបសូន្យ
 (គឺមានពេកស្តីក) ។ ភិក្ខុនោះក៏សេវាមេដុនធម្មដោយគិតថា អញ
 មិនជឿសេចក្តីសុខទុក្ខ អាបត្តិន៍មិនមានដល់អញឡើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ទាយប្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ បុរសសោះសូន្យនោះ ពោះបីជើង
 (សេចក្តីសុខទុក្ខ) ក្តី មិនជឿក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៦៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្ថយា មេត្តេ ធម្មំ បដិសេវិស្សមីតិ ធុប៌-
 តបន្ត វិប្បដិសាវី អហោសិ ។ ឥស្ស កាត្យុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឆារាជិកស្ស
 រាបត្តិ ធុត្តជស្សតិ ។

[៦៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ កង្ខេយ៍^(១) ជានិយាវន ដំរិយាវតតោ បិបន្នោ
 ហោតិ ។ ឥស្ស អន្តមង្គលំ វិគុប្បន្ទាទិ មោក្ខំ ។
 អញ្ញតរោ ឥត្ថំ បស្សន្ទា អន្តជានេ អភំបិសំដិក្ខា
 យាវនត្ថំ កត្វា បក្កាមិ ។ ភិក្ខុ តតិលំដ្ឋំ បស្សន្ទា
 រាគវតោ ឯតមន្តំ អាហោសិ^(២) ។ បព្វហិ ភិក្ខុវេ
 អាគារហិ អន្តជានំ កាម្មនិយំ^(៣) ហោតិ រាគេន វិថ្កន
 បស្សនេន វិគេន ធុត្វាលំដ្ឋប្បណតានន្នេន សមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បព្វហាគារហិ អន្តជានំ កាម្មនិយំ ហោតិ

• ២. ភិក្ខុយននប ។ • អយមត្ថោ ឧបាសិយមម្មនេន្តរេសុ ឧបាសិយសេន ពតោ ។
 ៣ ១. កម្មនិយំ ។

[៦៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ភិក្ខុជាអញ្ញនិសេនមេដុទ្ធ-
 ធម្មនិស្រី ត្រាន់វិកយកវដេទៅចាប់តាស់ក៏មានសេចក្តីក្អកក្អាយ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងមិនត្រូវកាបក្តីបាតដឹកទេ ត្រូវតែត្រឹមកាបក្តីខ្ពស់ ។

[៦៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលា
 ថ្ងៃ ក្នុងព្រៃជានិយាវនជនគរទុំយ ហើយសំនិលកំពៅ ។ ឯអរិយៈ
 ក្នុងនរេសភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកបក្ខម្ភ (នាំឱ្យលោកនោះសំនិល
 លក់សិប) ។ ពេនស្រីម្នាក់ឃើញហើយក៏អន្តិយសន្តិកំពើលើអង្គជាការធ្វើ
 (សេវនិច្ច) ស្រេចហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ (ភ្ញាក់ឡើង)
 ឃើញសេចក្តីសៅហ្មង ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះជីហនព្រះភាវ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាកន្លងដល់កម្មដោយ
 រាគា ៥ យ៉ាង គឺ ដោយដេប្រក ១ ដោយរេចមន៍ ១ ដោយជិតម្លូត ១
 ដោយខ្យល់ ១ ដោយដង្ហែរមាស់ពេល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អង្គជាកន្លងដល់កម្មដោយរាគា ៥ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អដ្ឋង្គមេតំ ភិក្ខុវេ អនុភាសោ យំ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ភកេន អន្តជានំ កម្មនិយំ អស្ស អរហំ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អនាបត្តំ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោតំ ។

(៦៥) ភេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្ថយំ អនុវនេ ធិរាវិហារតតោ ធិបន្នោ
 ហោតិ ។ អញ្ញតរោ តោចាលីកា បស្ស៍ត្វា អន្ត-
 ជានេ អភិធិសីទំ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាធិយំ
 បវិជ្ជំ សាធិយំ ចិតំ សាធិយំ ទុដ្ឋរណំ សាធិយំ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភំ ភិក្ខុ
 អបន្នោ ចារាជីកន្តំ ។ ភេន ចោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថយំ អនុវនេ ធិរាវិហារតតោ
 ធិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ អនុចាលីកា បស្ស៍-
 ត្វា ។ បេ ។ អញ្ញតរោ កដ្ឋហារីកា បស្ស៍ត្វា ។ បេ ។
 អញ្ញតរោ តោមយហារីកា បស្ស៍ត្វា អន្តជានេ អភិធិ-
 សីទំ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាធិយំ បវិជ្ជំ សាធិយំ

អន្តជានេ អភិធិសីទំ ។ ភេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្ថយំ អនុវនេ ធិរាវិហារតតោ ធិបន្នោ
 ហោតិ ។ អញ្ញតរោ តោចាលីកា បស្ស៍ត្វា អន្ត-
 ជានេ អភិធិសីទំ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាធិយំ
 បវិជ្ជំ សាធិយំ ចិតំ សាធិយំ ទុដ្ឋរណំ សាធិយំ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភំ ភិក្ខុ
 អបន្នោ ចារាជីកន្តំ ។ ភេន ចោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថយំ អនុវនេ ធិរាវិហារតតោ
 ធិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ អនុចាលីកា បស្ស៍-
 ត្វា ។ បេ ។ អញ្ញតរោ កដ្ឋហារីកា បស្ស៍ត្វា ។ បេ ។
 អញ្ញតរោ តោមយហារីកា បស្ស៍ត្វា អន្តជានេ អភិធិ-
 សីទំ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាធិយំ បវិជ្ជំ សាធិយំ

(៦៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រទេសកាន់ទ័សប្រាកដក្នុងវេលា
 ថ្ងៃក្នុងត្រីអន្ធរ ទៀបនគរសាវត្ថុហើយសីលកំពៅ ។ មានស្រី
 គន្ធាលនោម្បាត់ឃើញហើយទៅអន្តរសន្តត់ពីរឃើញជាភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 នោះកាលអន្តរសន្តត់ក្នុងចូលទៅក៏ត្រឡប់ ចូលសិរីទៅហើយក៏ត្រឡប់
 អោយស្ត្រីនោះឃើញក៏ត្រឡប់ បន្តបន្តបន្តបន្តក៏ត្រឡប់ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ បេ ។ ត្រូវអន្តរសន្តត់ក្នុង ម្ខាងភិក្ខុ អ្នក
 ឯងត្រូវតែបង្កបង្កាត់ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រទេស
 កាន់ទ័សប្រាកដក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងត្រីអន្ធរ ទៀបនគរសាវត្ថុហើយសីលកំ
 ពៅ ។ មានស្រីគន្ធាលនោម្បាត់ឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រី
 អ្នកនោះសម្លាប់ឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រីអ្នកនោះសម្លាប់ឃើញភិក្ខុនោះ
 ក៏ទៅអន្តរសន្តត់ពីរឃើញជាភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 កាលដែលអន្តរសន្តត់ក្នុងចូលទៅក៏ត្រឡប់ ចូលសិរីទៅហើយក៏ត្រឡប់

បិត សាទិយំ ទទ្ទាលំ សាទិយំ ។ តស្ស កុត្តក្ខំ
អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ កិក្ខុ អាបន្នា
ចារាជិកត្ថំ ។

[២៩] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
កិក្ខុ វេសាលិយំ មហារាជេ ជិវាវិហារតតោ ជិបន្នោ
ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ឥត្ថំ បស្ស័ត្វា អត្ថជាតេ អភិ-
ជំសីទិក្ខា យារទត្ថំ កត្វា សាមន្តា ហសមាទា
បិតា ហោតិ ។ សោ កិក្ខុ បដិទុដ្ឋិតា តំ ឥត្ថិ
ឯតរោច ឥត្ថិ កម្មត្ថំ ។ អាម មត្ថិទិ^(១) កម្មត្ថំ ។
តស្ស កុត្តក្ខំ អហោសំ ។ បេ ។ ជាទាសិ^(២) ភំ
កិក្ខុ ។ ជាហំ កកា ជាទាមីតិ ។ អបាបត្ថំ កិក្ខុ
អដាទទ្ទស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
កិក្ខុ វេសាលិយំ មហារាជេ ជិវាវិហារតតោ ភំ អ-
បស្សយ ជិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ឥត្ថំ បស្ស័ត្វា អត្ថ-
ជាតេ អភិជំសីទិ ។ សោ កិក្ខុ សហសា វុដ្ឋាសិ ។

* ១. ឥ. ឆ្នាំ ។ ២. ឥ. ឆ. សាទិយំ ។

ស្ថិតនៅភាវីក្នុងគ្រិកអរ បន្តិចបន្តួចបកវិញគ្រិកអរ ។ កិក្ខុនោះ មាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកត្រូវលេបក្តី
បាតជិតហើយ ។

[២៩] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុទម្រុ ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុង
វេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាទេ ទៀបចតុរសាលិហើយស៊ីលក់ទៅ ។ មាន
ស្រឡាត់បានឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គុយជាត លុះធ្វើកិច្ច
សម្រេចហើយ ក៏មកឈរលើជើងកិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ ភ្ញាក់ឡើង
ហើយនិយាយទៅនឹងស្រីនោះថា អំពើនេះអំពើរបស់នាងឬ ។ ស្រី
នោះឆ្លើយថា កុណារោណកម្មស្តី អំពើនេះអំពើរបស់ខ្ញុំកុណា ។ កិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុ
អ្នកឯងដឹងដែរឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកឯង
កាលបើមិនមែន មិនមានភាបក្តីទេ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុទម្រុទៅ
កាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាទេ ជិតចតុរសាលិ ហើយ
ស៊ីលក់ផ្អែកនឹងដើមឈើ ទ ។ មានស្រឡាត់បានឃើញក៏ទៅ
អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គុយជាត ។ កិក្ខុនោះក៏ក្រាបឡើងដោយហើស ។

បារមីករណ៍ បរមសិល្បៈទី ១ វិចិត្រ

កស្ស កុញ្ញ័ អយោស ។ បេ ។ សាធិយំ វុំ កំកុតិ ។
 ឆាហំ កកា សាធិយំ វុំ ។ អធិបត្តិ កំកុតិ
 អសាធិយន្តស្សាតិ ។ ភេន ទោ មន សមយេន
 អញ្ញតរោ កំកុតិ វេសាលិយំ មហារនេ ធិវិហារ-
 កតោ វុត្តំ អបស្សយេ ធិមន្ទោ ហោតិ ។ អញ្ញតរា
 កំកុតិ បស្សិតា អន្តជានេ អភិធិសិទិ ។ សោ កំកុតិ
 អញ្ញមិត្តា បរដ្ឋសិ ។ កស្ស កុញ្ញ័ អយោស ។ បេ ។
 សាធិយំ វុំ កំកុតិ ។ ឆាហំ កកា សាធិយំ វុំ ។
 អធិបត្តិ កំកុតិ អសាធិយន្តស្សាតិ ។

[៨០] ភេន ទោ មន សមយេន អញ្ញតរោ
 កំកុតិ វេសាលិយំ មហារនេ កុដានាសាលាយំ ធិវិ-
 ហារកតោ ឆាវ វិត្តា ធិមន្ទោ ហោតិ ។ កស្ស
 អន្តមន្តាធិ វត្ថុបត្តនាធិ ហោន្តិ ។ ភេន ទោ មន
 សមយេន សម្ពហុលា កំកុតិយោ កុត្តកា មាលកា អា-
 ឆាយ អារាមំ អកម៌សុ វិហារេត្តិត្តាយោ ។ អថទោ
 តា កំកុតិយោ តំ កំកុតិ បស្សិតា អន្តជានេ អភិធិសិទិកា

កំកុតានោមាសបត្តិសន្សិយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 កំកុត អ្នកឯងត្រឡប់មកវិញ ។ កំកុតានោត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គមាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រឡប់មកវិញទេ ។ ព្រះអង្គមានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កំកុត អ្នកឯងកាលបើមិនត្រឡប់មកវិញទេ មិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។ សម័យនោះ
 មានកំកុតទូលទៅកាន់ទ័សប្រាកក្កវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាវៃ ធិតនរាវេ-
 សាលី ហើយសិល្បៈកំកុតឯងដើរមកឃើញ ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយ
 ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីរសង្កត់ ។ កំកុតានោ កំកុតត្រាស់ (ឲ្យស្រីនោះ)
 ខ្លាចចេញទៅ ។ កំកុតានោមាសបត្តិសន្សិយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កំកុត អ្នកត្រឡប់មកវិញទេ ។ កំកុតានោត្រាបទូលវិញថា
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រឡប់មកវិញទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំកុត អ្នកកាលបើមិនត្រឡប់មកវិញទេ មិនបានតាមគ្នាទេ ។

[៨១] សម័យនោះ មានកំកុតទូល ទៅកាន់ទ័សប្រាកក្កវេលាថ្ងៃ
 ក្នុងកុដានាសាលា ឲ្យដំរីព្រៃមហាវៃ ធិតនរាវេសាលី បើកទូលហើយ
 ចូលទៅសិន ។ អវេលាពេលនោះកំកុតានោ មានទូលបំបែកមកបន្តប្ប (តាម
 ឲ្យសិល្បៈកំកុត) ។ សម័យនោះ មានស្រីទាំងឡាយច្រើនគ្នាមាន
 ប្រាថ្នាទំនិញទៅក្នុង ទើបកាន់ទូលត្រឡប់មកវិញ ផ្កាប្រដាប់ ដើរទៅកាន់
 ពោធិ ។ ត្រាបាន ស្រីទាំងអស់នោះបានឃើញកំកុតានោហើយក៏អង្គុយ

យាវន្តំ កត្វា បុរិសុសភា វតាយន្តំ វត្វា កត្វា
 មាលត្វា អាហារេត្វា មត្តមីសុ ។ កិក្ខុ កំលិដ្ឋំ
 បស្ស័ត្វា កតវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសិ^(១) ។ បញ្ចហិ
 កិក្ខុវេ អាហារេហិ អន្តជានំ កម្មនិយំ ហោតិ ភគេន
 វេទូន បស្សវេន ភគេន ទុត្វាលិដ្ឋំប្បណាតានដ្ឋេន
 សមេហិ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហាការេហិ អន្តជានំ កម្មនិយំ
 ហោតិ អដ្ឋានមេតំ កិក្ខុវេ អនវតានោ យំ ឧស្ស
 កិក្ខុនោ ភគេន អន្តជានំ កម្មនិយំ អស្ស អារេហំ សោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ អនាបត្តំ កិក្ខុវេ ឧស្ស កិក្ខុនោ អនុ-
 ជាតាមិ កិក្ខុវេ និវា បដិសល្លិយន្តេន ទ្វារំ សំវត្វា
 បដិសល្លិយន្តន្តំ ។

(៧១) ភេន ទោ បន សមយេន អញ្ញត-
 ហ កាវុកត្តកោ កិក្ខុ សុបិទន្តេន បុរណា-
 ទុតិយេកាយ មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា អស្សម-
 ណោ អហំ វត្ថុមិស្សាមិទំ កាវុកត្តំ កត្វនោ

១ នោចំ ហិទេ ធម្មេ ត្រៃយន្តោសុ ធម្មាវចនវិសេន ធម្មោគោ កតោ ។

សន្តតំភិលីអន្តជានំ (សេវនកិច្ច) ផលបដលំហើយស្រេច ទើប
 និយាយថា ឧប្បា ភិក្ខុនេះ ជាបុរសសេសៈ ដូច្នេះហើយ លើកឡើង
 នូវត្រៀងក្រអូបនឹងផ្កាកម្រងហើយគំរើចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
 ឃើញសេចក្តីសាហ្មងក៏ត្រាបទូលសេចក្តីផ្តុំបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះក្បួនដ៏ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តជានក្នុងសេសកម្ម
 ដោយអាតារថ យ៉ាងនីមួយៗ ដោយជម្រក ១ ដោយអាចម៍ ១ ដោយ
 ទឹកម្រក ១ ដោយខ្យល់ ១ ដោយផង្គូវវិហារសំពេល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អន្តជានក្នុងសេសកម្ម ដោយអាតារថ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អន្តជានក្នុងសេសកម្ម ព្រោះគាម្រករបស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជា
 ហេតុជាទីតាំង មិនមែនជាគោសឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
 ជាអហោន្ត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមានតាមគ្លីឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គង់គង់អន្តញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ កាលដែលសិនសម្លក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ត្រូវបិទទ្វារ ហើយសមស័នសម្លចុះ ។

(៧១) សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ ប្រជាតូចអ្នកស្រែកកាតុក្កុល យល់
 សង្ខេបឃើញថា សេចក្តីបដិសេធនឹងនាងបុរណាទុតិយាក ហើយគិតថាខ្លួន
 អញមិនមែនជាសបណាទេ អញទ្រង់សំគាល់វិញ ដូច្នេះហើយនាំទៅកាន់

អន្តរាមត្ថេ អាយស្មន្តំ ឧចាសិ បស្សន្ទា ឯតមត្ថំ
អារាមេសិ ។ អាយស្មន្តា ឧចាសិ ឯវេហហ អនាមត្ថំ
អារុសោ សុប្បនន្តោតិ ។

[៧២] តេន ទោ បទ សមយេន រាជគហោ
សុបព្វា ជាម ឧចាសិកា មុធិប្បសន្ទា^(១) ហោតិ ។
សា ឯវិទិដ្ឋតា ហោតិ យា មេដុនំ ធម្មំ ទេតិ
សា អន្តរាមំ ទេតិវិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សន្ទា
ឯតមភេទ ឯហិ កន្ត មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។
អលំ ភតិធំ ទេតិ កប្បតិវិ ។ ឯហិ កន្ត
ឧប្បត្តិកាយ^(២) យដ្ឋេហិ ឯវន្ត អនាមត្ថំ ភវិស្សតិវិ ។
សោ ភិក្ខុ ឥតា អតាសិ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្ថំ ភិក្ខុ ចាកដិកស្ស
អាមត្ថំ សដ្ឋរាជិសេសស្សតិវិ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន រាជគហោ សុបព្វា ជាម ឧចាសិកា
មុធិប្បសន្ទា ហោតិ ។ សា ឯវិទិដ្ឋតា ហោតិ

១ យេកុយ្យេន ឧប្បសន្ទា វិស្សតិ ។ ២ ឧ.ម. មុធិកាយ ។

ជនបទឈ្មោះ ភារុក្ខៈ កំបានឃើញព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៣
កណ្តាលផ្លូវ ហើយនិយាយប្រាប់រឿងនេះ ។ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៣
បានប្រាប់យ៉ាងនេះថា បុរសភារុក្ខៈ ដ៏មានការបង្កើតដោយចំណែកនៃ
យល់សង្ឃនោះទេ ។

[៧២] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវត្តភ្នំ មានបាសាក់ម្នាក់ឈ្មោះ
សុបព្វា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ គាត់មានសេចក្តីយល់
ឃើញយ៉ាងនេះថា ស្រីណាឲ្យខ្លាចមេជនបទ ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យខ្លាច
នាងជ័យសិរី ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ទ្រុឌ ក៏និយាយនិមន្តថា
លោកហ្ន៎ សូមលោកនិមន្តមកសេពមេជនបទចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រែតែថា
កុំប្លន់ស្រី តាមសេពមេជនបទនោះមិនល្អទេ ។ នាងសុបព្វាពេលថា
លោកហ្ន៎ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្នំចុះ កាលបើ
លោកព្យាយាមដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានការបង្កើតឡើយ ។ ភិក្ខុនោះកំបាន
ធ្វើតាមពាក្យនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ បុរស
ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាមត្តិបាទដ៏ក្រៃ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិសង្ស័យទិសស ។
សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវត្តភ្នំ មានបាសាក់ម្នាក់ឈ្មោះសុបព្វា ជាស្រី
មានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ គាត់មានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា

យា មេត្តំ ធម្មំ ទេតិ សា អក្កនាទិ ទេតិ ។ សា
 ភិក្ខុ បស្ស្យា ឯកនកោច ឯហិ កន្ត មេត្តំ ធម្មំ
 បដិសេវតិ ។ អលំ កតិធំ ទេតិ កាប្បតិ ។
 ឯហិ កន្ត ចាភិយំ^(១) យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ
 កន្ត ទុក្ខដ្ឋយំ^(២) យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្ត
 ទុបក្ខតោ យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្ត ភិក្ខុ
 យំ^(៣) យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្ត កាណ្ឌដ្ឋិទ្ធ
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្ត កោសាដ្ឋយំ^(៤)
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្ត អន្តលន្តរិកាយ
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្ត ហេតុន ទុបក្ខមំតា
 មោទេស្សមំ ឯវន្ត អចាបត្តិ កវិស្សតិ ។ សា
 ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ
 ។ បេ ។ អចាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជកស្ស អាចត្តិ
 សង្ខារិសេសស្សាតិ ។

១ ខ. ម. តាភិយា ។ ២ ខ. ម. ទេវដ្ឋយា ។ ៣ ខ. ម. ភិក្ខុយ ។ ៤ ខ. ម.
 កោសដ្ឋយា ។

ស្រីណាទិទ្ធាមេត្តម ។ ស្រីនោះឈ្មោះថាទ្រូងចានដ៏ប្រសើរ ។ លុះ
 ដល់ទាន់បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេពមេត្តមចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការ
 សេពមេត្តមនោះមិនគួរទេ ។ ខាងសុបញ្ញាពាលថា លោកម្ចាស់
 សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្គត់ពោះចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ភ្លៀកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោក
 និមន្តមកព្យាយាមត្រង់កុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ទ្រូងច្រៀកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតសក់ចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ចន្លោះម្រាមដៃចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត
 មកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមទ្រទ្រង់សុក្កដោយដៃខ្ញុំ កាលបើ
 ដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាកប្បកិរិយា ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យ
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះបានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិន
 ត្រូវអាកប្បកិរិយាទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមកិច្ចសង្ឃទិសស ។

[៧៣] តេន ចោ បទ សមយេន សាវត្ថុយំ
 សត្វា ធាម ឧបាសិកា មុនុប្បសន្នា ហោតិ ។
 សា វរុទ្ធិដ្ឋកា ហោតិ យា មេដុនំ ធម្មំ ទេតិ សា
 អត្តនាមំ ទេតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា
 ឯតទរោច ឯហំ កន្តេ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។
 អលំ ភតិទំ ទេតិ កប្បតិទំ ។ ឯហំ កន្តេ ឧទ្ទន្ត-
 រិកាយ យដ្ឋេហំ វរុទ្ធិ អបាបត្ថំ ភវិស្សតិទំ ។
 សោ ភិក្ខុ តថា អកាសំ ។ តស្ស កក្កដ្ឋំ
 អហោសំ ។ បេ ។ អបាបត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស
 អាបត្ថំ សធម្មនិសេសស្សាតិ ។

[៧៤] តេន ចោ បទ សមយេន សាវត្ថុយំ
 សត្វា ធាម ឧបាសិកា មុនុប្បសន្នា ហោតិ ។
 សា វរុទ្ធិដ្ឋកា ហោតិ យា មេដុនំ ធម្មំ ទេតិ សា
 អត្តនាមំ ទេតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច
 ឯហំ កន្តេ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អលំ
 ភតិទំ ទេតិ កប្បតិទំ ។ ឯហំ កន្តេ ធាកិយំ

[៧៥] សមីយនោ ភូតិក្រិស្ថសាវត្ថិ មានុបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះ
 សត្វ ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញ
 ដូច្នេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេដុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។
 លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុទ្រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេនាមេដុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការ
 សេនាមេដុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសន្យាពាលថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាបាលត្រង់ចន្លោះភ្នែកចុះ កាលបើដូច្នេះ លោក
 នឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើប
 ភិក្ខុនោះកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ស័យចិសេស ។

[៧៦] សមីយនោ ភូតិក្រិស្ថសាវត្ថិ មានុបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសត្វ
 ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា
 ស្រីណាឲ្យនូវមេដុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះនាង
 បានឃើញភិក្ខុទ្រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 សេនាមេដុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេនាមេដុនធម្ម
 នោះមិនគួរទេ ។ នាងសន្យាពាលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក

យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្លេ ទុរវដ្ឋេយំ យដ្ឋេហំ
 ។ បេ ។ ឯហំ កន្លេ ទុរវដ្ឋេយំ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។
 ឯហំ កន្លេ ភីវយំ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្លេ
 កន្លេច្នៃ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្លេ កេស.
 វដ្ឋេយំ យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្លេ អន្តលន្តរិកាយ
 យដ្ឋេហំ ។ បេ ។ ឯហំ កន្លេ ហត្ថេន ទុបក្កម័ត្វា
 មោទេស្សមំ ឯកន្លេ អបាបត្ថំ កវិស្សត្ថិ ។ លោ
 ភិត្តុ តថា អសាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អលោសំ
 ។ បេ ។ អបាបត្ថំ ភិត្តុ ហរាជិតស្ស អាបត្ថំ
 សង្ខារិសេសស្សតិ(១) ។

(៧៥) តេន ទោ មន សមយេន វេសាលិយំ
 លិច្ឆរិកុមារតា ភិត្តុ កហេត្វា ភិត្តុជិយា វិប្ប-
 ដិច្ចានេសុ ។ ទោ ភាសិយេសុ ទោ បាសេ
 តត្វា ។ ទោ ម សាសិយេសុ ទុក្ខំ អបាបត្ថំ ។

• យថា ប្បិមេសុ ភូសុ វិសទិសតា ទិស្សតិ តថា និធម្មចំ ភូសុ ។

ព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
 ត្រង់ផ្ចិតពោះចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
 ត្រង់ភ្នែកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់
 កចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ខ្នងត្រចៀក
 ចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតសក់ចុះ
 ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះមាមដៃចុះ
 ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនព្យាយាម
 ឲ្យរេឆ្យាទឹកស្អុតដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបក្តិ
 ឡើយ ។ ភិត្តុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ បើភិត្តុនោះក៏មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិត្តុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបក្តិបាណ៍ព្រះ
 ត្រង់ត្រឹមអាបក្តិសង្ស័យទិសេស ។

(៧៦) សម័យនោះ ពួកលិច្ឆរិកុមារក្នុងគ្រងវេសាលីនាំភិត្តុ ទទួល
 ទៅហើយ ឲ្យធ្វើមោះមិនភាពជាមួយនឹងភិត្តុនី ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
 សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ស័យឬឲ្យអ្នកទាំងពីរស៊ីកាចញា ។ បើអ្នក
 ទាំងពីរពេញមានសេចក្តីត្រេកអរ អ្នកទាំងពីរមិនមានអាបក្តិឡើយ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន វេសាលីយំ លំដ្ឋវិកុមារកា
 កិក្ខុំ កហេត្វា សិក្ខាមាធាយ វិប្បដិច្ចានេសុំ ។ បេ ។
 សាមណេវិយា វិប្បដិច្ចានេសុំ ។ ឧភោ សាធិយីសុ
 ឧភោ ចាសេតញ្ចា ។ ឧភោ ធន សាធិយីសុ ឧកិដ្ឋំ
 អធិបត្តិ ។

[៧៦] តេជ ទោ បទ សមយេន វេសាលីយំ
 លំដ្ឋវិកុមារកា កិក្ខុំ កហេត្វា វេសិយា វិប្បដិច្ចា-
 នេសុំ ។ បេ ។ បណ្ណាកេ វិប្បដិច្ចានេសុំ ។ បេ ។
 កិហិចិយា វិប្បដិច្ចានេសុំ ។ កិក្ខុ សាធិយី កិក្ខុ
 ចាសេតញ្ចា ។ កិក្ខុ ធន សាធិយី កិក្ខុស្ស អធិបត្តិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន វេសាលីយំ លំដ្ឋវិកុមា-
 រកា កិក្ខុំ កហេត្វា អញ្ញមញ្ញំ វិប្បដិច្ចានេសុំ ។
 ឧភោ សាធិយីសុ ឧភោ ចាសេតញ្ចា ។ ឧភោ ធន
 សាធិយីសុ ឧកិដ្ឋំ អធិបត្តិ ។

[៧៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ វុទ្ធិបញ្ច-
 ជិតោ កិក្ខុ បុរណាទុតិយីកាយ ធស្សនំ អគមាសិ ។

សម័យនោះ ក្នុងគ្រិនវេសាលី ពួកលំដ្ឋវិកុមារនាំគ្នា ទទួលទៅ ហើយ
 ឲ្យធ្វើបោះមិនគាប់ជាមួយនឹងសិក្ខាមាតា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើបោះមិនគាប់
 ជាមួយនឹងសាមណេវិ ។ បើអ្នកទាំងពីរត្រេកអរដូចគ្នាហើយ សង្ឃត្រូវ
 ឲ្យអ្នកទាំងពីរសីកាចេញ ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នក
 ទាំងពីរឥតមានការបង្កើតឡើយ ។

[៧៦] សម័យនោះ ក្នុងគ្រិនវេសាលី ពួកលំដ្ឋវិកុមារនាំគ្នា ទទួល
 ទៅហើយឲ្យធ្វើបោះមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីវេស្យា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើបោះ
 មិនគាប់ជាមួយនឹងមនុស្សខ្លីយ ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើបោះមិនគាប់ជាមួយនឹង
 ស្រីត្រៃហស្ត ។ បើកិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ សង្ឃត្រូវឲ្យកិក្ខុ (នោះ) សីកា
 ចេញ ។ បើកិក្ខុឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ កិក្ខុ (នោះ) ក៏ឥតមាន
 ការបង្កើតឡើយ ។ សម័យនោះ ក្នុងគ្រិនវេសាលី ពួកលំដ្ឋវិកុមារនាំគ្នា
 ទទួលទៅ ហើយឲ្យធ្វើបោះមិនគាប់ចំពោះគ្នាទាំងពីរគ្នា ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
 សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសីកាចេញ ។ បើអ្នក
 ទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរឥតមានការបង្កើតឡើយ ។

[៧៧] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូប ចូលទៅ
 ឯចាស់ ទីមន្តវេស្យាកិយាដែលជាស្រីស្រា (របស់ខ្លួន) ពីដើម ។

សា ឯហំ កន្ត្រៃ វិញ្ញាណំ អន្តរោសំ ។ សា ភិក្ខុ
 បដិក្កមន្តោ ទុក្ខានោ បរិបត្តំ ។ សា ទុក្ខជិត្តា
 អន្តរោសំ អភិវេសនំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។
 ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អារោចសំ ។ សាធិយំ វុំ ភិក្ខុ
 តិ ។ ចាហំ ភក្កវតោ សាធិយំ វុំ ។ អនាមន្តំ ភិក្ខុ
 អសាធិយន្តស្សាតិ ។

[៧៨] ភេទ ទោ បទ សមាយេន អញ្ញាតហា ភិក្ខុ
 អញ្ញោ វិហារតិ ។ មិគ្គោតកោ ឥស្ស បស្សាវដ្ឋានំ
 អាគន្ធា បស្សាវ បិណ្ឌោ មុខេន អន្តរោសំ អន្តរោ-
 សំ ។ សា ភិក្ខុ សាធិយំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អ-
 ហោសំ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អារោចសំ ។ អនាមន្តំ
 វុំ ភិក្ខុ អបមន្តោ ចារាជិកន្តិ ។

ចប់មហាវិញ្ញាណ វិញ្ញាណ ។

ឯភិក្ខុវិញ្ញាណយថា បពិត្រលោកជំទាវ លោកចូរនិមន្តសីតចេញទៅ
 ថាហើយភិក្ខុទៅចាប់ ។ ភិក្ខុនោះថយដោះខ្លួន ក៏ផ្លុលផ្លាស់ទៅក្រោយ ។
 គូរិយាចាស់ក៏ឡើងជិះអង្គុយសង្កត់ពីរលើអង្គជាន់ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេច-
 ក្តីសង្ស័យ ។ ហើយបានក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបានត្រេកអរដែរ ឬ ។
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ
 ទេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនបានត្រេកអរ មិន
 ត្រូវអាបក្ខិទេ ។

[៧៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងព្រៃ ។ មានកូន
 ម្រឹក ទេ ដើរមកកាន់ខ័ណ្ឌភិក្ខុនោះកំពុងបន្លាបបស្សនៈ ហើយដឹក
 នូវបស្សនៈ ចេញមកអង្គុយភិក្ខុដោយមាត់វា ។ ភិក្ខុនោះក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបក្ខិក្នុងព្រៃហើយ ។

ចប់មហាវិញ្ញាណ ចប់ ។

ប្រាជ្ញាបណ្ណ ទុតិយសិក្ខាបទ

[៧៩] តេជ សមយេន ទុត្តោ ភគវា វាជគហោ
 វិហារេន្តំ កំជ្ឈក្កដេ បព្វតេ ។ តេជ ទោ បទ សម-
 យេន សម្ពហុលា សង្ខដ្ឋា សម្ពត្តា កំក្ខ វស្សំ វស្សំ វស្សំ
 បស្ស វិណាកុដិយោ កវត្តា វស្សំ ឧបកថ្មីសុ ។
 អាយស្មាបំ ជនិយោ កុម្ពការបុត្តោ វិណាកុដិកំ
 កវត្តា វស្សំ ឧបកថ្មី ។ អថទោ តេ កំក្ខ វស្សំ
 វត្តា តេមាសន្តយេន វិណាកុដិយោ កំក្ខ វិណាកុ
 កថ្មត្ថ បដិសាមេត្តា ជនបទពារិកំ បក្កមីសុ ។
 អាយស្មា បទ ជនិយោ កុម្ពការបុត្តោ តត្ថេវ វស្សំ
 វស្សំ តត្ថ ហេមន្តំ តត្ថ កំក្ខ ។ អថទោ អាយ-
 ស្មតោ ជនយស្ស កុម្ពការបុត្តស្ស តាមំ បិណ្ឌាយ
 បរិជ្ជស្ស វិណាហារិយោ កុម្ពហារិយោ វិណាកុដិកំ
 កំក្ខ វិណាកុ កុម្ពត្ថ អានាយ អគម្មសុ ។
 ទុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា ជនិយោ កុម្ពការបុត្តោ
 វិណាកុ កុម្ពត្ថ សំកថ្មត្ថា វិណាកុដិកំ អគាសិ ។

ប្រាជ្ញាបណ្ណ សិក្ខាបទ ទី ២

[៨០] សម័យនា ព្រះសព្វញ្ញក្ខន្ធដ៏មានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅ
 លើក្នុងវត្តក្នុងវត្តប្រសិទ្ធព្រះ ។ ក្នុងសម័យនា មានភិក្ខុច្រើនប
 ជាទីក្នុងសព្វញ្ញ ត្រាន់តែដូចយើងឮគ្នាខ្លះ ជាទីក្នុងសព្វញ្ញនៅបុរេជាមួយ
 គ្នាខ្លះ ធ្វើកុដិប្រក់ដោយស្មៅក្បែរជើងភ្នំវសិក្ខិ ហើយចាំស្បៀង (នៅ
 នោះ) ។ មានភិក្ខុ (១ ប្រ) ឈ្មោះជនិយដ៏មានអាយុជាតូនស្លូត្នង់ ធ្វើ
 កុដិកុដិប្រក់ដោយស្មៅ ហើយចាំស្បៀងនៅនោះដែរ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុច្រើន
 នោះ លុះចាំស្បៀងគ្រប់ ៣ ខែហើយស៊ីបរិក្ខុដ៏ស្មៅនោះ ហើយរៀបចំទុក
 ដាក់ស្មៅនឹងឈើ (តាមដោយឡែកស្រួលបួល) ហើយចេញទៅកាន់
 ជនបទពារិក ។ ចំណែកខាងឯជនិយដ៏មានអាយុ ជាតូនស្លូត្នង់
 ក៏នៅតែកុដិប្រក់ដោយស្មៅនោះដែរ ហើយនៅអស់ហេមន្តដ៏ ក៏ស្មៅដ្បើ
 ក្នុងទីនោះ (តទៅទៀត) ។ គ្រានោះ កាលដែលជនិយដ៏មានអាយុ
 ជាតូនស្លូត្នង់ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នកគេស្មៅនឹង
 ពួកអ្នកគេស ទាំងគ្នាដ៏ប្រក់ដោយស្មៅ (របស់ជនិយដ៏) ហើយ
 ប្រមូលយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ។ ជនិយដ៏មានអាយុជាតូនស្លូត្នង់
 ផ្ទាំង ក៏ស្មៅនឹងឈើមកហើយសង់កុដិប្រក់ដោយស្មៅតាមបំពេញផង ។

នុតិយម្យំ ទោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្ភការ-
 បុត្តស្ស តាមំ បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ
 កុដ្ឋហារិយោ តិណកុដិកំ ភិក្ខុត្វា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច
 អាទាយ អភម៌សុ ។ តតិយម្យំ ទោ អាយស្ម
 ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច សំ-
 ព្យាជ្ឈត្វា តិណកុដិកំ អតាសិ ។ តតិយម្យំ ទោ
 អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស តាមំ
 បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កុដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ ភិក្ខុត្វា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច អាទាយ
 អភម៌សុ ។ អថទោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស
 កុម្ភការបុត្តស្ស ឯតធម្មោសំ យាវតតិយតំ ទោ
 មេ តាមំ បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កុដ្ឋ-
 ហារិយោ តិណកុដិកំ ភិក្ខុត្វា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច
 អាទាយ អភម៌សុ អហំ ទោ បទ សុសិក្ខុតោ
 អនិយោ សកេ អាចរិយកេ កុម្ភការកាម្មេ បរិ-
 យោនាតសំប្បោ យន្តនាមំ សាមំ ចិត្តស្មំ មិក្ខុត្វា
 សព្វមត្តកាមយំ កុដិកំ តបយ្យន្តំ ។ អថទោ

កាលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូតឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រែក
 ពួកអ្នកកស្មៅនឹងពួកអ្នកកេស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹង
 ឈើទៅទៀតដាច់បំប៉ន ។ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូតឆ្នាំង
 ក៏កស្មៅនឹងឈើមកហើយសង្កត់ស្មៅដាច់បំប៉ន ។ កាលធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាកូនស្លូតឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រែក ពួកអ្នកក
 ស្មៅនឹងពួកអ្នកកេស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹងឈើទៅ
 ទៀតដាច់បំប៉ន ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូតឆ្នាំង
 ត្រូវរិះថា កាលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រែក មានពួកអ្នកកស្មៅ
 នឹងពួកអ្នកកេសមករុះកុដិ ហើយយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ដោយ
 អស់បំប៉នហើយ ឯខ្លួនអញជាអ្នកសិក្សារៀនសូត្រដោយពេញលេញ
 អត់មានខ្វះខាតដោយសិល្បសាស្ត្រណាមួយឡើយ បានចេះប្រាកដក្នុង
 សិល្បសាស្ត្ររាងការងារស្លូតឆ្នាំង ក្នុងសំណាត់ត្រៃកាតារបស់ខ្លួនមក
 ហើយដែរ បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវបានដឹងដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើ
 កុដិកូច ១ ឲ្យស្អាតដោយដ៏តឹងអស់ ។ សំដៅនោះ ធនិយភិក្ខុដ៏

អកប្បយំ អករណីយំ កងំ ហិ ធាម សា
 កំត្ថវេ មោយបុរិសោ សាមំ ចិត្តលំ មន្តិកា សព្វ
 មន្តិកាមយំ កុដិកំ ករិស្សតំ ធនំ ហិ ធាម កំត្ថវេ
 ភស្ស មោយបុរិសស្ស ចាលោសុ អនុទ្ធា អនុកម្ស
 អរិហសា ករិស្សតំ កន្ធលេតំ កំត្ថវេ កុដិកំ កំន្ធដ
 មា បន្តិមា ជនតា ចាលោសុ ចាតក្យតំ^(១) អាបន្តិ
 ធនំ កំត្ថវេ សព្វមន្តិកាមយា កុដិកា កាតក្យ
 យោ ករយ្យ អាបន្តិ ធន្តជស្សតិ ។ ឯវំ កន្តតិ
 ទោ ភេ កំត្ថុ ភកវតោ បដិស្សណ៍ត្វា យេធន សា
 កុដិកា ភេធនសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា តំ កុដិកំ
 កិទ្ធិសុ ។ អថទោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្ភការបុត្តា
 ភេ កំត្ថុ ឯតនោរិច តិស្ស មេ តុម្ភ អារុសា
 កុដិកំ កំន្ធជាតំ ។ ភកវា អារុសា ភេនាបេតិ ។
 កំន្ធជារុសា សធន ធម្មស្សមី ភេនាបេតិ ។

១ ឧ. ពាក្យតំ ។ ធនំ សន្តិភាសា ។

មិនធម្មិ មិនគួរធ្វើឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបាន
 ជាមោយបុរិសនោះជាដំបើងដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិស្សដោយដំបើង
 អស់ (ដូច្នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកុណា សេចក្តីអនុគ្រោះ
 នឹងសេចក្តីមិនច្រើនច្រើនដល់ក្នុងសត្វមានជីវិត ចំនងជាមិនមានដល់
 មោយបុរិសនោះទេដឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅចំ-
 លាយកុដិនោះចេញ កុំឱ្យបណ្តាជនជាទាត់ក្រោយប្រើគ្រឿងបំផ្លាញដល់
 បាលាជាតិទៀតឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកុដិស្ស
 ដោយដំបើងអស់ទេ បើភិក្ខុណាធ្វើ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបន្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលពុទ្ធដីតាថា បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះច្រើនហើយ
 កុដិនោះនៅក្នុងទីណា ម៉ាតាចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏វាយបំបាក់កុដិនោះទៅ ។ ត្រាងោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាភូមិស្វន
 ផ្ទាំង សូភិក្ខុទាំងនោះថា វិទ្យាលោកទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោក
 ទាំងនោះវាយបំបាក់កុដិខ្ញុំដូច្នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលភិក្ខុសា
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យវាយបំបាក់ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយ
 តបថា អើ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគជាធម្ម-
 សាមីទ្រង់ត្រាស់ឱ្យវាយបំបាក់ និមន្តវាយបំបាក់ចុះ ។

[៨០] អថទោ អាយស្មនោ ធនិយស្ម កុម្មការ-
 បុត្តស្ម ឯកធមោសិ យាវតតិយកំ ទោ មេ តាមំ
 ចំណ្ហាយ បរិដ្ឋស្ម តិណហារិយោ កុដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ កំព្ពិត្វា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច អាធាយ
 អភមំសុ យាបិ មយា សព្វមត្តកាមយា កុដិកា
 កតា សាបិ ភតវតា ភេតាបិតា អត្ថំ ច មេ ធាតុ-
 ហេតុណាកោ សង្ខដ្ឋោ យទ្ធិនារំ ធាតុហេតុណាតំ
 ធាតុនំ យាបិត្វា ធាតុកុដិកំ កបយ្យន្តំ ។ អថទោ
 អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ យេន ធាតុហេតុ-
 ណាកោ ភេតុបស្សន្តិមំ ឧបស្សន្តិមិត្វា ធាតុហេតុណាតំ
 ឯកធមោសិ យាវតតិយកំ ទោ មេ ធាតុសោ តាមំ
 ចំណ្ហាយ បរិដ្ឋស្ម តិណហារិយោ កុដ្ឋហារិយោ តិណ-
 កុដិកំ កំព្ពិត្វា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច អាធាយ អភមំសុ
 យាបិ មយា សព្វមត្តកាមយា កុដិកា កតា សាបិ

[៨០] លំដាប់នោះ ធនិយមក្រុំដ៏មានអាយុជាបុត្តការបុត្រ មាន
 សេចក្តីព្រះព្រះថា កាលដែលអញចូលទៅបំណុលបានក្នុងស្រុក មានពួក
 អ្នករកស៊ីនិងពួកអ្នករកស៊ីសមតុរៈក្នុងដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយដង្ហូរ
 យកស្មៅនិងឈើទៅអស់ ដល់អស់ព្រះបីដង ក្នុងដែលអញធ្វើហើយ
 ឲ្យស្មោះដោយដីទាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាពជាម្ចាស់ត្រាស់ប្រឹក្សា
 ក៏កុំរាយបំបាក់ចេញអស់ មានបុរសអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំង^(១)
 ហ្ន៎ (១ នាក់) អញភ្ជាប់ស្គាល់ថែរ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវសុំឈើ
 និងអ្នកដែលកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច ហើយធ្វើក្នុង
 ដោយឈើវិញ ។ លំដាប់នោះ ធនិយមក្រុំដ៏មានអាយុជាកូនស្មោះ
 គ្នានឹងចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់
 ស្តេចនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កាលអញចូលទៅបំណុលបានក្នុង
 ស្រុក មានពួកអ្នករកស៊ីនិងពួកអ្នករកស៊ីសមតុរៈក្នុងដែលប្រក់ដោយ
 ស្មៅហើយដង្ហូរយកស្មៅនិងឈើទៅអស់ (តែដូច្នេះឯង) អស់ព្រះ
 បីដងហើយ ក្នុងដែលអញធ្វើហើយឲ្យស្មោះដោយដីទាំងអស់ នោះ

១ ទីនេះ គ្រឹះប្រើថា តាមស្មៅនៃ តែតាមដីយក្នុងអង្គថា ប្រើថា អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សា
 ឈើក្នុងឃ្លាំងឈើរបស់ស្តេច (នាពេលឃ្លាំងឈើ) ។

កតវត្ថា កេតាបិកា ទេហំ មេ អាវុសោ ធារុនិ
 ឥន្ទ្រាមិ ធារុកុដិកំ កាតុន្តិ ។ នត្ថំ កន្តេ
 កាតិសាទិ ធារុនិ យាបាហំ អយ្យស្ស នធម្មៀ
 អត្ថំ កន្តេ ទេវកហណធារុនិ^(១) នគរឃ្មងសម្ពាវកាតិ
 អាមនត្ថាយ ធិកុត្តានំ សចេ តានំ វាជា ធារេតិ
 ហារមេថ កន្តេតិ ។ ធិន្ទ្រានិ អាវុសោ រត្នាតិ ។
 អថទោ ធារុកហេតណាកោ ឥមេ ទោ សមណា
 សក្យបុត្តិយា នធម្មចារិយោ សមចារិយោ ព្រហ្មចារិយោ
 សទ្ធវាទិយោ សីលវត្តោ កល្យាណនធម្មា វាជាបិមេសំ
 អភិឃ្មសន្នោ ន អរហតំ អធិន្តំ ធិន្តន្តំ វត្តន្តំ អាយស្មន្តំ
 ធិន្តយំ កុម្មការបុត្តំ ឯតនកេច ហារមេថ កន្តេតិ^(២) ។
 អថទោ អាយស្មា ធិន្តិយោ កុម្មការបុត្តោ តានំ ធារុនិ
 ទណ្ឌាទណ្ឌកំ ទេនាមេត្វា សកទេហំ ធិត្វាហារមេត្វា
 ធារុកុដិកំ អកាសំ ។

១ ខ. ម. វ. ទេវកហពុន្តិ ។ ២ ទេសុ វត្តោន្តេទេសុ វិសទិសតា ហោតិ ។ នត្ថំ
 ហិ ឯវំ វត្តំ ឥចំ ទោ ធារុកហេតណាកស្ស នគរឃេសំ ធិមេ ទោ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ។ ចេ ។ ទិវុន្តំ វត្តន្តំ ។ អថទោ ធារុកហេតណាកោ អាយស្មន្តំ ធិន្តយំ កុម្មការបុត្តំ ឯ-
 តនកេច ហារមេថ កន្តេតិ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនត្រាស់ប្រើឲ្យគិតក្នុងយប់បារាំងបែកចេញអស់ ខែ
 អ្នកដ៏មានអាយុ ឬអ្នកប្រគេនឈើមកកាត្វា ចង់ធ្វើកុដិឈើ ។ អ្នកកាន់
 តាបវែរក្បាលឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចធ្វើយថា បត់ត្រលោកដំបំរើ ឈើ
 ដែលខ្ញុំកុណាល្មមឬសមន្តិប្រគេនលោកម្ចាស់នោះគ្មានទេ មានតែ
 ឈើព្រះរាជទ្រព្យ សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការ
 ការអន្តរាយលោកម្ចាស់ ចើព្រះរាជទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រគេន (មានអ្វី)
 លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកទៅចុះ ។ ធិន្ទ្រានិកុដិឈើថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ស្តេចប្រគេនហើយរតី ។ លំដាប់នោះ អ្នកកាន់តាបវែរក្បាលឈើក្នុងឃ្លាំង
 របស់ស្តេចនឹកថា សមណទាំងនេះជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឲ្យធម៌ មាន
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តស្ម័គ្រច្រកត៍ មានភិរិយាប្រព្រឹត្តឲ្យធម៌ដ៏ច្រើន លោក
 និយាយតែពាក្យពិត លោកជាអ្នកមានសីលទ័ន្ធិមានធម៌ដ៏ល្អ សូម្បីស្តេច
 ក៏ជ្រះថ្លាទ័ន្ធិសមណទាំងនេះពេញទី (បើដូច្នេះ) របស់ដែលគេមិនចាត់ឲ្យ
 លោកមិនគួរទ័ន្ធិនិយាយថាគេឲ្យទេ (លុះគេដូច្នេះហើយ) ក៏និយាយ
 ទ័ន្ធិធិន្ទ្រានិកុដិឈើមានអាយុជាគូស្នូនឆ្នាំនាំថា បត់ត្រលោកដំបំរើ លោក
 ម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកឈើនោះទៅចុះ ។ ត្រាងោះ ធិន្ទ្រានិកុដិឈើមានអាយុ
 ជាគូស្នូនឆ្នាំនាំឲ្យមនុស្សកាត់ឈើនោះដាក់កណ្តក់កណ្តក់ ហើយឲ្យ
 ដឹកនាំយកទៅដោយទេវតាំងឡាយ ហើយបានចាត់វែនធ្វើកុដិឈើ ។

[៨០] អថេវា វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហា-
 មត្តោ វគទយោ កម្មន្តោ អនុសញ្ញាយមាធ�ោ យេន
 ឆារុកហោគណាតោ តេនុបសង្កម្ពំ ឧបសង្កម្ពំត្វា
 ឆារុកហោគណាតំ ឯតនកេន យាទំ តាទំ កាលោ
 ទេវត្តហណាធារំ ឧកម្មន្តំសង្ខារំតាទំ អាបនត្វាយ
 ទំត្ថុត្តាទំ កហំ តាទំ ធារំទំ ។ តាទំ សាមិ ធារំ
 ទេវេន អយ្យស្ស ធម៌យស្ស កុម្មការបុត្តស្ស ទំត្វា-
 ទំតិ ។ អថេវា វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហា-
 មត្តោ អនុត្តមនោ អបោសិ កតំ ហិ ឆាម ទេវោ
 ទេវត្តហណាធារំ ឧកម្មន្តំសង្ខារំតាទំ អាបនត្វាយ
 ទំត្ថុត្តាទំ ធម៌យស្ស កុម្មការបុត្តស្ស ទំស្សតិទំ ។
 អថេវា វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហាមត្តោ យេន
 វគទ មាតុនោ សេនិយោ ទំម្ពិសារោ តេនុបសង្កម្ពំ
 ឧបសង្កម្ពំត្វា វគទំ មាតុនំ សេនិយំ ទំម្ពិសារំ
 ឯតនកេន សង្ខំ កេរ្តិ៍^(១) ទេវេន ទេវត្តហណាធារំ
 ឧកម្មន្តំសង្ខារំតាទំ អាបនត្វាយ ទំត្ថុត្តាទំ ធម៌យស្ស
 កុម្មការបុត្តស្ស ទំត្វាទំតិ ។ កោ ឯវមាហាតិ ។

[៨១] ត្រាតោ វស្សការព្រាហ្មណំជាមហាមាត្រក្នុងវិសេសគឺ
 កាលដើរព័ន្ធត្រតាមើលការងារក្នុងក្រុងរាជធានី ក៏ចូលទៅក្នុង
 កាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងយូរវេលាស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និ-
 យាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងយូរវេលាស្តេចនោះថា នែនាយ
 ឈឺព្រះរាជទ្រព្យឯណាសម្រាប់ជួសជុលព្រះនរោ ដែលទុកប្រយោជន៍
 ការពារអន្តរាយ ឈឺនោះទៅឯណា ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុង
 យូរវេលាស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ឈឺនោះស្តេចបានប្រ-
 គេទៅធនិយក៏កុំជាម្ចាស់កូនស្តេចឆ្លាំងហើយ ។ សំដៅថា នោះ វស្សការ-
 ព្រាហ្មណំជាមហាមាត្រក្នុងវិសេសគឺមានសេចក្តីចូចចិត្ត (ដោយគិត) ថា
 ចុះបោកអ្វីក៏បានជាស្តេចប្រគេនឈឺព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះ-
 នរោ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយទៅធនិយក៏កុំជាម្ចាស់កូនស្តេច
 ឆ្លាំង វិញ ។ ត្រាតោ វស្សការព្រាហ្មណំជាមហាមាត្រក្នុងវិសេសគឺ ចូល
 ទៅក្នុងទីដែលព្រះបាទពិម្ពិសារមាតុនសេនិយរាជធានីនៅ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ត្រាបចូលថា បាទព្រះ ឈឺព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុល
 ព្រះនរោ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រគេនទៅ
 ធនិយក៏កុំមែន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសួរថា អ្នកណាខំយាយយ៉ាងនេះ ។

នាគហោតណតោ ទេវតំ ។ តេជហំ ព្រាហ្មណ
 នាគហោតណតំ អាតាបេហិតំ ។ អជទោ វស្ស-
 តារោ ព្រាហ្មណោ មកធមហាមន្តោ នាគហោតណតំ
 តន្តំ អាតាបេសំ ។

[៨២] អន្តសា ចោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្មុការ-
 បុត្តោ នាគហោតណតំ តន្តំ ធម្មមាធំ^(១) ធិស្ឋាន
 នាគហោតណតំ ឯតទរោច កំស្ម ត្វំ អាវុសា
 តថោ ធម្មសីតំ^(២) ។ តេសំ កន្តេ ទារុធំ កំច្ឆាតំ ។
 កញ្ញាវុសា អហំបិ កញ្ញាមីតំ ។ ឯយ្យសំ កន្តេ
 បុរាហំ ហត្ថាមីតំ ។ អជទោ អាយស្មា ធនិយោ
 កុម្មុការបុត្តោ យេន រញ្ញា មាគធស្ស ។ សេនិ-
 យស្ស តិម្ពុសារស្ស ធិវេសធំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ ធិសីទិ ។ អជទោ
 រាជា មាគធា សេនិយោ តិម្ពុសារោ យេនា-
 យស្មា ធនិយោ កុម្មុការបុត្តោ តេនុបសង្កមិ

១ ធិ. ឧ. ធម្មមាធំ ។ ២ ធិ. ឧ. ធម្មសីតំ ។

បហាមាគ្យឆ្វើយថា បតិគ្រិព្វាសមុតិទេព អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើ ។
 ព្រះបាទតិម្ពុសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នេះ
 អ្នកឯងឲ្យមនុស្សទៅនាំអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើមកមើល ។ លំដាប់នោះ
 ស្វ័យការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាគ្យក្នុងដែនមគធៈ ក៏ឲ្យមនុស្សទៅចាប់ចង
 អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើហើយនាំមក ។

[៨២] ធម្មិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាត្រូវស្លាប់ បានឃើញខ្លួនកាន់
 កាប់ថែរក្សាលើ ដែលដាច់ភ្លឺហើយគេកំពុងបរល្អើរទៅ លុះឃើញ
 ហើយ ក៏សួរអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើនោះថា ចុះហេតុអ្វីអាវុសា បាន
 ជាអ្នកគ្រិះធម៌បរល្អើរទៅដូច្នេះ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើឆ្លើយថា
 បតិគ្រិលោកជីវិតនៃ ព្រះរាជ្យនិយោនោះ ។ ធម្មិយភិក្ខុឆ្លើយថា អាវុសា
 អ្នកទៅចុះ អាត្មាខ្ញុំទៅដែរ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើឆ្លើយថា លោក
 ម្ចាស់គួរមក ខ្ញុំព្រះករុណាលំបាកមុនហើយ ។ លំដាប់នោះ ធម្មិ-
 យភិក្ខុ ធិមានអាយុជាត្រូវស្លាប់ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះរាជដំណាក់ នៃ
 ព្រះបាទតិម្ពុសារមានធរសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើ
 អាសនៈដែលគេបានត្រៀមប្រគេន ។ វេលានោះ ព្រះបាទតិម្ពុសារ
 មានធរសេនិយរាជ ក៏ចូលទៅត្រង់ត្រង់នៃធរសេនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ

ឧបសង្កម្ពិត្តា អាយស្មន្តំ ធនិយំ កុម្មតារប្បត្តំ អភិក-
 ធម្មា ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។
 ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។ ឧបសង្កម្ពិត្តំ ធនិយំ ។

ជាត្រូវការប្រតិបត្តិការ លុះត្រឹមត្រូវតែប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាត្រូវការប្រតិបត្តិការ ហើយក៏នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទ
 តម្កល្យាណមានជេសនិយភិក្ខុ ក៏ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់មានព្រះ
 បន្ទូលសូរធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្រីនាងថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 បានក្លា ឈឺព្រះពន្លឺព្រះសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុះបង្កើន
 ការការពារក្នុងរយ ខ្ញុំបានប្រគល់លោកពិតមែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា
 ថ្វាយព្រះពរមហាក្សត្រ ពិតមែន ។ ព្រះបាទតម្កល្យាណទ្រង់មានព្រះបន្ទូល
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធម្មតាយើងជាស្តេចមានកិច្ចច្រើន ការការពារ
 ដែលត្រូវធ្វើក៏មានច្រើន បើទុកជាយើងឲ្យមែន ក៏នឹកមិនឃើញដែរ ហេតុ
 នេះសូមលោករំលឹកខ្ញុំផង ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរមហាក្សត្រ
 សូមព្រះអង្គទ្រង់ពិនិត្យទៅមើល កាលដែលទ្រង់ទើបបានក្លាយជាស្តេចនោះ
 ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល មានសភាពយ៉ាងនេះថា ស្តេច ឈឺ នឹងទឹក ខ្ញុំបាន
 ឲ្យហើយ ដល់សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។ ចូរប្រើប្រាស់ (ឲ្យស្តេច
 ឈឺនឹងទឹកនោះចុះ) ។ ព្រះបាទតម្កល្យាណមានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ (ប៉ុន្តែថា) សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដែលមានសេចក្តីអៀនឱ្យស រសេចក្តីសង្ស័យ នឹងមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
 សិក្ខា សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មែនតែមានសេចក្តីសង្ស័យ

តេសំ មយា សទ្ធាយ ភាសិតំ ឧក្ខ ទោ អរញ្ញ
 អបរិក្កហិតំ សោ វុំ កន្ត្តេ តេជ លោសេជ ធារុចិ អនិច្ចំ
 ហរិតុំ មញ្ញសិ កាចំ ហំ នាម នាទិសា សមណំ វា
 ព្រាហ្មណំ វា ហិរេយ្យំ វា ពាទ្ធយ្យំ វា បញ្ចេយ្យំ
 វា^១ ឧត្ថ កន្ត្តេ លោមេជ វុំ ឡត្តាសិ ហ បុជិម
 ឯវុំ អកាសិតិ ។

[៨៣] មនុស្ស ឧដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ^(២) វិចារចន្តំ អ-
 លដ្ឋិចោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ឥស្សីលា ឥសា-
 វាដិចោ ឥមេ ហំ នាម ធម្មចារិកោ សមចារិកោ ព្រហ្ម-
 ចារិកោ សទ្ធវាដិចោ សីលវត្តោ កុល្យាណធម្មា
 បដិជាជិស្សន្តំ ឧត្ថំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ឧត្ថំ ឥមេសំ
 ព្រហ្មញ្ញំ ឧត្ថំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ឧត្ថំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ
 កុរោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុរោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ

១ ពេលវិធីបដិសេធក្នុងពេល រាជ ហ៊ី តាម ហិរេយ្យា សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិត
 វិល្លំ ហិរេយ្យា វា ពាទ្ធយ្យា វា បញ្ចេយ្យា វា ឯកវេទសេត ចយោតោ វា ឆោ ។
 ២ យេក្យាយេន ទីយន្តិ ចបន្តំ ។

កុត្តិយោកុន្តិមួយសូម្បីតែបន្តិចបន្តួច ស្មៅ ឈើ ខ័ន់ទឹក ដែលខ្ញុំនិយាយថា
 ឲ្យនោះនាំឲ្យចំពោះសមណនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រោះថាស្មៅឈើខ័ន់
 ទឹកនោះឯង ដែលមានក្នុងព្រៃឥតមានអ្នកណាហ្នឹងហែងឡើយ បត់ត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន លោកសំគាល់គាត់ដោយហេតុបន្តិចបន្តួចនោះ ដើម្បីដាំ
 យកឈើដែលគេមិនបានឲ្យយ៉ាងនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រហែលដូចខ្ញុំ
 នឹងសម្លាប់ ឬចង់ ឬបំបាត់ ខ្ញុំសមណាឬព្រាហ្មណ៍ ដូចម្តេចក៏គ
 បត់ត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកនឹមខ្លួនទៅចុះ លោករួច (ទោស) ហើយ
 ដោយសាររាម (គឺភេទនៃបព្វជិត) លោកកុំធ្វើយ៉ាងនេះទៀតឡើយ ។

[៨៣] មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំរងៀល បន្តិចបន្តួច
 ថា សមណជាសក្យបុត្តទាំងនេះគ្មានសេចក្តីអធិទ្ធាស ជាអ្នកស្រឡាត់
 និយាយកុហក គួរណាស់តែសមណទាំងនេះប្រព្រឹត្តខ្លាំងមិ មានសេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តស្មើជាប្រក្រតី នឹងប្រព្រឹត្តខ្លាំងមិដ៏ប្រសើរ និយាយទៀតនឹង
 មានសីលនឹងមានធម៌ល្អ ទើបនឹងប្តេជ្ញា (ខ្លួនជាសមណបាទ) ការ
 នៃសមណរបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ ការនៃធម៌ដ៏ប្រសើរបស់លោក
 ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញកុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ
 ព្រាហ្មញ្ញកុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញកុណរបស់
 លោកទាំងនេះនឹងមានអតីតឯណា ព្រាហ្មញ្ញកុណរបស់លោកទាំងនេះ

អបកតា ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា ឥមេ វិញ្ញាណ
 ភវាទំមិ ឥមេ វាញ្ញន្តំ កី បទ អញ្ញា មនុស្សតិ ។
 អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
 ទិយន្តានំ^(១) វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ កិក្ខុ អប្បន្តា
 សន្តត្តា លទ្ធិវោ កុក្កុក្កុកា សិក្ខាភាវា ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ
 ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កង់ ហំ ធាម អាយស្មា ធនិយោ
 កុម្មការបុត្តា វញ្ញា ធារិយំ អនិច្ចំ អនិច្ចំ ស្មតិភិ ។
 អថទោ ភេ កិក្ខុ កកវតា វតមត្ថំ អារោទេសុំ ។
 អថទោ កកវា វតស្មី វិចារេ វតស្មី បកាណោ
 កិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចារាបេត្តា អាយស្មន្តំ ធនិយំ កុក្កុ
 ការបុត្តំ បដិបុត្តំ សង្ឃំ កិក្ខុ ភំ ធនិយ វញ្ញា
 ធារិយំ អនិច្ចំ អនិច្ចំ ស្មតិភិ^(២) ។ សង្ឃំ កកវតិ ។ វិកាហិ
 វុត្តោ កកវា អនុទុច្ចរិកំ ហោយបុរិស អនុទុលោមិ
 កំ អប្បជិវ្វចំ អស្សាមណាគំ អត្តប្បិយំ អកំរណិយំ

១ យេយ្យេន វិញ្ញាណន្តំ បដិស្ឋិ ។ ២ ទ. អនិច្ចំ ។

នឹងមានមកកំពុងណា លោកទាំងនេះត្រូវហើយចាកសាមញ្ញកុណ
 លោកទាំងនេះត្រូវហើយចាកវិញ្ញាណកុណ សមណៈទាំងនេះហើយ
 បញ្ចកដល់ស្តេចផែនដី ចំណង់បីមនុស្សទៀតយ៉ាងណាទៅអេះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះកោលទោស គំរេងៀល បន្តបង្គាប់
 ដូច្នេះហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីប្រាថ្នាគឺថា ជាអ្នកសម្លាស អ្នក
 អៀនឱ្យស មានសេចក្តីរឿង មានប្រាថ្នាស្ម័គ្រ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
 កោលទោស គំរេងៀល បន្តបង្គាប់ថា ចុះបាតុអ្វីបានជាធនិយភិក្ខុដ៏មាន
 អាយុជាតូចស្លូតត្រង់ទៅយករបស់ដែលគេមិនបានឱ្យ គឺឈើរបស់ស្តេច
 (ដូច្នោះ) ។ ត្រាឆោះ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីខ្វះចំពោះព្រះដី
 មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាតូច
 ស្លូតត្រង់ក្នុងវេលានោះថា ធនិយភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបានយករបស់ដែលគេ
 មិនបានឱ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា មែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញាព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់គំរេងៀលធនិយភិក្ខុថា នែហោយបុរស កម្មនេះជាកម្មមិនសមគួរ មិន
 ត្រូវទេនិ មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ

កាដ ហំ ធាម ត្វំ មោឃបុរិស អញ្ញា ធារុដំ
 អង្គុំ អង្គុយស្សសំ ធនំ មោឃបុរិស អប្ប-
 សន្នាដំ វា បសាធាយ បសន្នាដំ វា អិយ្យោកាភិយ
 អថទ្ធភ័ មោឃបុរិស អប្បសន្នាដំ អប្បសាធាយ
 បសន្នាដំ វា ឯកត្ថាដំ អញ្ញាដំ ឆ្នាឃាតំ ។ តេជ ចោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតោ បុរាណាហំ ហាវិសោ មហា-
 មន្តោ កំភ្នុសុ បទ្ធជីតោ ភគវតោ អវិទូរ ធិសំឡោ
 ហោតិ ។ អថចោ ភគវា តំ កំភ្នុ ឯតទ្ធជីតោ កំភ្នុ-
 តេជ ធុចោ កំភ្នុ វាជា មាគតោ សេដិយោ តំភ្នុ-
 សាហោ ចោវំ ភគោត្ថា ហោតិ វា តទ្ធភ័ វា បច្ឆាជេតិ
 វាតិ ។ ចាទេជ វា ភគវា ចាទាហោជ វា អតិរត-
 ចាទេជ វាតិ ។ តេជ ចោ បទ សមយេន វាជកហោ
 បញ្ចមាសតោ ចាទោ ហោតិ ។ អថចោ ភគវា អាយ-
 ឡុដំ ធិសំ តុម្ពកាឡុដំ អនេកបរិយាយេន វិសហំត្ថា

ធ្វើឡើយ នៃមោឃបុរិស ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកឯងទៅយករបស់ដែលគេ
 មិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា (ព្រះបាទ) នៃមោឃបុរិស អំពើនេះមិន
 មែនទាំងឡាយសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនបានជ្រះថ្លា ខ្លាំង
 មិនមែនទាំងឡាយក៏តែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាស្រាប់នោះ
 ទេ នៃមោឃបុរិស អំពើនេះប្រាកដជាទាំងបណ្តាលមនុស្សគ្នា ដែល
 មិនបានជ្រះថ្លាឲ្យរករានមានសេចក្តីជ្រះថ្លា ខ្លាំងទាំងបណ្តាលមនុស្សគ្នា
 ខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ សម័យនោះ មាន
 មហាមាត្យម្នាក់ គឺដើមឆ្នាំធំធេងជាច្រើនក្រោយ បានបួសក្នុងសំណាក់
 ពួកភិក្ខុ (ភិក្ខុនារោង) បានទៅអង្គុយជិតព្រះដំមានព្រះភោគ ។ វេលា
 នោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរភិក្ខុនារោងថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះបាទ
 ភិក្ខុនារោងសន្សំយកដំបាប់ចោរបានហើយ សម្លាប់ក្តី ឃុំខ្មាំងក្តី
 ខំរទសក្តី ដោយរបស់មានដំបាប់ខ្លួនប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនារោងត្រាចរូបថា
 បពិត្រព្រះដំមានព្រះភោគ ដោយរបស់មានដំបាប់ខ្លួន ១ បាទ ឬគួរ
 ដល់ ១ បាទ ឬច្រើនជាង ១ បាទ ។ សម័យនារោង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
 គេចាយប្រាក់៤មាសក៏ជា ១ បាទ ។ គ្រានោះ ព្រះដំមានព្រះភោគ
 ទ្រង់ក៏រៀបចំឈាមភិក្ខុដំមានអាយុជាច្រើនស្លូតឆ្នាំ ដោយអនេកបរិយាយ

ទុក្ខតោយ ។ មេ ។ វិយារម្ពស្ស វណ្ណំ ភាសិត្វា
 ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភាមទ្កេសិ ។ មេ ។ វិវត្ត បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុក្ខសយ្យាថ យោ បទ
 ភិក្ខុ អនិច្ចំ វេយ្យសង្ខតំ អាទិយេយ្យ យថាវេ
 អនិច្ចាទានេ វាជាតោ ចោវ កហេត្វា ហនេយ្យំ
 វា កទ្កេយ្យំ វា មត្វាជេយ្យំ វា ចោរោសិ កាលោសិ
 ម្ពទ្កេសិ វេនោសិ ឥតាវេ ភិក្ខុ អនិច្ចំ អាទិយេ
 មាតោ អយម្យំ ចារាជីកោ ហោតិ អសំវសោតិ ។
 វិវត្តំ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៥៤] ភេទ ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា

ភិក្ខុ វេនោសិ ភិក្ខុ វេនោសិ ភិក្ខុ វេនោសិ ភិក្ខុ វេនោសិ
 អាទិយេ អាទិយេ ភាវេស្ស ។ ភិក្ខុ វិវត្ត វិវត្ត វិវត្ត វិវត្ត

ហើយទ្រង់សំដែងខ្លះៗនៃការដែលគេបានចិញ្ចឹម ។ មេ ។ ហើយ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរសិរុណ នៃការប្រាជ្ញាព្យាយាម រួចទ្រង់សំដែងខ្លះ
 ធម៌គឺថា បីសមុប្បាទនេះ សំគាល់ទោះ ឲ្យមានទំនងតាមសំគាល់នោះ
 ចំពោះភិក្ខុតាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកជួបផ្សំ ។ មេ ។
 ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសំគាល់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយធម៌
 សំដែងឡើងនូវសំគាល់នេះដូច្នេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែល
 គេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អច រក្សាទុកតាំងឡាយចាប់ពុទ្ធិនោះ
 ហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី និរទេសក្តី ដោយពាក្យថា ពាងទឹក
 ចោរ ជាមនុស្សកាលវិទ្យុន ជាមនុស្សល្អចព្រោះអនិច្ចាតានមានសភាព
 យ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាព
 ដូច្នេះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវសម្លាប់ពាងទឹក រក្សាទុកសត្វនេះ (គឺគេមាន
 កិរិយានៅប្រមូលបាន) ។ សំគាល់នេះព្រះម្ចាស់ព្រះកាត្រង់បាន
 បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៥៥] សម័យនោះ ធម្មតិយភិក្ខុតាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់
 កំពង់ចក្រដ៏ធំ ហើយល្ងង់យកបន្ទីរសំពត់របស់ពួកគេដែល
 មកកាន់ពាក្យហើយចែកគ្នា ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា

មហាបុត្តត្ថ គុដ្ឋេ អាវុសោ តហំ គុដ្ឋានំ ចីវរ
 ឧប្បន្នំ ។ តុតោ អាវុសោ អដ្ឋានំ បុត្តា
 វេណិ មយំ វេណិត្តាលំ តុត្ថា វេណិត្តាលំ
 អវហរិម្ពាតិ ។ ឧទុ អាវុសោ ភគវតា សិក្ខាបដំ
 បញ្ញត្តំ តំស្ស គុដ្ឋេ អាវុសោ វេណិត្តាលំ អវហ-
 រិម្ពាតិ ។ សាច្ចំ អាវុសោ ភគវតា សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ
 តត្ថ ទោ តាមេ ហោ អញ្ញេតិ ។ ឧទុ អាវុសោ
 វេណិ តំ ហោតំ អធិច្ឆរិកំ អាវុសោ អធិច្ឆរិកំ
 មំគំ អប្បន្នំ អស្សមណាតំ អកប្បយំ អក-
 រណីយំ តត្ថ ហំ ធាម គុដ្ឋេ អាវុសោ វេណិ-
 ត្តាលំ អវហរិស្សេ ធម៌ អាវុសោ អប្បសន្នាដំ
 វិ បសាទាយ បសន្នាដំ វិ កិយ្យោកាវាយ

ម្ចាស់អាវុសា លោកតាំងឡាយជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន ចំរើកើតឡើង
 ដល់លោកច្រើន ។ គេគួរឱ្យកត់ត្រាថា ម្ចាស់អាវុសា បុណ្យច្រើន
 បើសិន មានមកពីលោក អម្បាញ់មិញយើងទៅឯកំពង់របស់ជាងដែលកំ
 ហើយយើងបានលួចយកបន្ទិចសំរាប់របស់ជាងដែលកំមកទេតើ ។ កំពុង
 តាំងឡាយនិយាយថា អាវុសា សិក្ខាបទព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តិ
 ហើយតើ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបន្ទិចសំរាប់របស់ជាង
 ដែលកំមក ។ គេគួរឱ្យកត់ត្រាថា ម្ចាស់អាវុសា សិក្ខាបទព្រះ
 បរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយក៏ពិតមែន តែជាសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់
 បញ្ញត្តិចំពោះក្នុងស្រុក ត្រង់ក្នុងព្រៃទ្រង់មិនបញ្ញត្តិទេ ។ កំពុង
 នោះនិយាយថា អាវុសា សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិហើយក្នុង
 ស្រុកនោះក៏ប្រាកដដូចជាក្នុងព្រៃដូច្នោះដែរ មិនមែនឬអ្វី នៃអាវុសា
 អំពើដែលលោកធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទេ មិនត្រូវបែបដែរ មិន
 មែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នៃអាវុសាតាំងឡាយ
 ចុះហេតុអ្វីចម្លេច ក៏បានថាលោកនាំគ្នាទៅលួចបន្ទិចសំរាប់របស់ជាងដែល
 កំមក ម្ចាស់អាវុសា កម្មនេះមិនមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ដទៃ
 តាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា មិនមែននាំឱ្យកើតកេតិកសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លាដល់ដទៃតាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្ចាស់អាវុសា

អដ្ឋទ្ទតំ អារុសា អប្បសន្នាធិញ្ចវ អប្បសាធាយ ប-
 សន្នាធិញ្ច ឯកប្បាទំ អញ្ញាបត្តាបាតិ ។ អដ្ឋទ្ទា ភេ ភិក្ខុ
 ធម្មត្ថិយេ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិការហិត្វា ភក្កវតោ
 ឯកមត្តំ អារោចេសុំ ។ អដ្ឋទ្ទា ភក្កវា ឯកស្មី ឯនានេ
 ឯកស្មី បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និច្ចាតាមេត្វា ធម្មត្ថិ-
 យេ ភិក្ខុ បដិបុទ្ធំ សទ្ធំ តិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវ រដ-
 កត្តរណំ កត្វា រជកកណ្ឌំ អវហិត្វាតិ ។ សទ្ធំ
 ភក្កវាតិ ។ វិការហិ តុម្ពោ ភក្កវា អនុទុច្ចរិតំ មោយ-
 បុរិសា អនុទុណមិតំ អប្បជ្ឈរំ អស្សាមណាតំ អ-
 កប្បយំ អក្ករណីយំ កដំ ហិ ធាម តុម្ពេ មោយបុរិសា
 រជកកណ្ឌំ អវហិត្វាស្សេ នេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
 សន្នាទំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ បសន្នាធិញ្ច ឯកប្បាទំ

កម្មនេះប្រាកដជាទាំងបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកគេដែលមិនទាន់ជ្រេថ្នាំ ឲ្យទាន
 បានកើតសេចក្តីជ្រេថ្នាំ និងទាំងបណ្តាលមនុស្សពួកគេដែលជ្រេថ្នាំហើយ
 ឲ្យត្រឡប់ជាកាយមាយសោយបាត់សេចក្តីជ្រេថ្នាំទៅវិញ ។ ត្រាឆោះ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះក៏រំលងឆ្ងល់ភ័យក្តី ដោយអនេកបរិយាយហើយគ្រាប
 ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះ
 ធម្មត្ថិយភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាន់ឬថា ពួកអ្នក
 ឯងនាំគ្នាទៅកាន់កន្លែងដែលជាដីដែលកំសោលត្រជាក់សំពត់ ហើយទាន់
 ល្ងង់បង្អួចសំពត់របស់ជាងដែលកំសែមឬ ។ ធម្មត្ថិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯកមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំលង
 ធម្មត្ថិយភិក្ខុថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ
 ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់
 សមណ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ចុះ
 ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនាំគ្នាទៅល្ងង់បង្អួចសំពត់របស់ជាងដែលកំសែម
 មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតជ្រេថ្នាំដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រេថ្នាំនោះទេ ។ បេ ។ និងទាំងបណ្តាលឲ្យជនពួកគេដែលជ្រេថ្នាំហើយ

អញ្ញាជន្មាយាតិ ។ អដទោ ភគវា ធម្មតិយេ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិគាហិតា ធូត្តាកាយ ។ បេ ។
 វិយាម្ពស្ស វណ្ណំ កាសិកា ភិក្ខុនំ តននុច្ឆរិតំ
 តននុលាមិតំ ធម្មំ កាសិ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ
 ឧទ្ទិសេយ្យាដំ យោ បន ភិក្ខុ តាមា វា អញ្ញា
 វា អនិច្ចំ យេយ្យសង្កាតំ អាជិយេយ្យ យថាវេ
 អនិច្ចាតានេ ភថាវោ ចោវ កហេត្វា ហានេយ្យំ
 វា តនេយ្យំ វា បត្វានេយ្យំ វា ចោរោសិ តាលោសិ
 មូឡេសិ យេនាសិតិ ភថាវំ ភិក្ខុ អនិច្ចំ អាជិយ-
 មាវោ អយម្យំ ចារាជិកោ យោតិ អសំវាសោតិ ។

ត្រឡប់តាមយោគយោសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ ត្រាងៈ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គំរេឿលធូត្តិយតិកុដោយព្រះពុទ្ធដ៏ជាអានេកបរិ-
 យាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម ។ បេ ។
 ទើបទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណនៃការប្រែប្រួលព្រះពុទ្ធយោម ទ្រេហើយទ្រង់
 សំដែងនូវធម្មតា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខា
 បទនោះ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ជួបផ្គុំ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្ងង់ អំពីស្រុកក្តី ត្រៃក្តី
 ស្ដេចទាំងឡាយចាច់បានចោលហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី និរទេសក្តី
 ដោយពាក្យថា ឯងជាចោរ ជាមនុស្សកាលវិន្ទិល ជាមនុស្សល្ងង់
 ព្រោះអនិច្ចាតានមានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវតាមក្តី
 បាត់ដីករសំណុំសក្ខាន (គឺគេមានកិរិយានៅប្រមូលបាន) ។

[៨៥] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 ឯសោ វុទ្ធិតិ យោ បទាតិ ។ ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ
 សមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។ តាមោ នាម
 ឯកកុដិកោមិ តាមោ ទ្វិកុដិកោមិ តាមោ តិក្ក-
 ដិកោមិ តាមោ ចតុក្កុដិកោមិ តាមោ សមនុស្សាមិ
 តាមោ អមនុស្សាមិ តាមោ បរិក្ខុត្តោមិ តាមោ អប-
 រិក្ខុត្តោមិ តាមោ ភោជិសាធិជិក្ខុដ្ឋាមិ តាមោ យោមិ
 សាគ្គោ អតិរក្កតតុម្ភាសធិក្ខុដ្ឋាមិ សោមិ វុទ្ធិតិ តាមោ ។
 តាម្ភបទាតោ នាម បរិក្ខុត្តស្ស តាមស្ស ឥន្ទុទិលេ
 មិកស្ស មជ្ឈិមស្ស ឫសិសស្ស លេន្ទុចារតោ^(១) អប-
 រិក្ខុត្តស្ស តាមស្ស យរូបចារ មិកស្ស មជ្ឈិមស្ស
 ឫសិសស្ស លេន្ទុចារតោ ។ អត្ថំ នាម បេយ្យោ តា-
 មញ្ច តាម្ភបទាតោ អវសេសំ អត្ថំ នាម ។ អធិន្ទំ
 នាម យំ អធិន្ទំ អធិស្សន្ទំ អបរិចត្តំ រត្នតំ តោមិកំ

១ លេន្ទុចារតោមិ ធម៌ ។

[៨៥] ត្រីវិភាគៗថា ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា ប្រាកដដូច
 ជាឯណា ។ បេ ។ ភិក្ខុនេះ គេថាគេហៅថា ណាមួយ ។ ត្រីវិភាគៗ
 ថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុនេះគេថាគេអធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះ ។
 ដែលឈ្មោះថា ស្រុក (នោះ) គឺស្រុកដែលមានខ្ទមមួយក្តី ស្រុកដែល
 មានខ្ទមពីរក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបីក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបួនក្តី ស្រុក
 ដែលមានមនុស្សក្តី ស្រុកដែលឥតមនុស្សក្តី ស្រុកដែលមានរបងប្លក់ដែន
 ក្តី ស្រុកដែលឥតរបងប្លក់ដែនក្តី ស្រុកដែលគេទើបកំណើតទៅថ្មី (មានដូចជា
 បី) ដូចជាគោឈរក្តី ពុំនោះសោត ប្រទេសណាដែលមានពួកឈ្មួញ
 បានកស្រិយនៅលើសជាង ៤ ខែឡើងទៅ ប្រទេសនោះក៏លោកហៅថា
 ស្រុក ។ ដែលឈ្មោះថា បេយ្យោនៃស្រុក (នោះ) គឺទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់
 មជ្ឈិមបុរសឈាប្របទលើទ្វារស្រុកដែលមានរបងប្លក់ដែន ចោលទៅ
 (ឬ) ទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈាប្របទលើផ្ទះនៃស្រុកដែល
 ឥតរបងប្លក់ដែន ចោលទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ព្រៃ (នោះ) គឺទីដីសស
 លើកលែងតែស្រុកនិងបេយ្យោនៃស្រុកចេញ ឈ្មោះថា ព្រៃ ។ ដែល
 ឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ (នោះ) គឺរបស់ណាដែលគេមិនទាន់
 ឲ្យ មិនទាន់លះបង់ឲ្យ មិនទាន់ដាច់ចិត្តឲ្យ គេក្បែរទុក គេគ្រប់គ្រងទុក

មហាយំតំ បរាប័ត្តហិតំ ឯតំ អធិន្តំ ឆាម ។

វេយ្យសង្ខាតន្តិ វេយ្យចិត្តោ អវហរណាចិត្តោ ។

(៨២) អាទិយេយ្យតិ អាទិយេយ្យ ហរេយ្យ អវហរេយ្យ វិយាបដំ វិគាមេយ្យ ហំនា ចាវេយ្យ សង្កេតំ វិគិណាមេយ្យ ។

(៨៩) យថាវុបំ ឆាម ចានំ វា ចាធារហំ វា អតិរេកចានំ វា ។ រាជាថោ ឆាម បឋព្យា រាជា បទេសរាជា មណ្ឌលីកា អន្តរកោតិកា អក្ខនិស្សា មហាមត្តា យេ វា បទ ធម្មភេដ្ឋំ អនុសាសន្តិ ឯតេ រាជាថោ ឆាម ។ ចោរោ ឆាម យោ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ អធិន្តំ វេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ ឯសោ ចោរោ ឆាម ។ ហនេយ្យំ វាតិ

គេនៅប្រកាន់ គេនៅហ្លួងហែង ទ្រព្យនោះឈ្មោះថា ទ្រព្យដែល គេមិនបានឱ្យ ។ (គង្គបទថា ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អច សេចក្តីថា ភិក្ខុ មានចិត្តជាអ្នកល្អ គឺថា ភិក្ខុមានចិត្តបម្រើនឹងល្អច ។

(៨៦) (គង្គបទថា អប្បិកានំយេក សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បិ ចាប់យក អប្បិកានំទៅ អប្បិកាចយក អប្បិកាចកំពើតវិយាបដ អប្បិកាច យោកចាកចំ អប្បិកាចកម្មនិទ្ទេវដែលកំណត់ ។

(៨៧) ដែលឈ្មោះថា មានសភាពយ៉ាងណា (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួន មួយទុក ឬទ្រព្យក្នុងដល់ថ្ងៃមួយទុក ឬថា ត្រីវិសេសនៃមួយទុកទៀត ទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្ដេចចំនួន១យ (នោះ) គឺស្ដេចជាដំណើរប្រប- ព័ត៌មានអស់ ស្ដេចជាដំណើរប្រទេស ពួកអ្នកត្រួតមណ្ឌល (ចៅហ្វាយខេត្ត) ពួកអ្នកបរិភោគស្រុកជាដំណើរ (ចៅហ្វាយស្រុក) ពួកអ្នកកាត់ក្តី ពួក មហាមាត្យ ពុំនោះសោត ពួកវេស្សជនណាជាអ្នកត្រួតត្រាក្នុងការកាប់ សម្រាប់ ពួកវេស្សជនចំនែកនោះ ឈ្មោះថាស្ដេច ។ ដែលឈ្មោះថា ចោរ (នោះ) គឺអ្នកណាដែលកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឱ្យ មានអ្វីមួយ ប្រមាណ៥មាសក ឬច្រើនជាង៥មាសកទៀតទៅ ដោយចំណែកនៃ ចិត្តល្អច អ្នកនោះឈ្មោះថា ចោរ ។ (គង្គភក្ត្រថា អប្បិសម្លាប់ក្តី

ហេតុន វា ចារនេន វា កសាយ វា វេត្តន វា
 អនុទណ្ហកោន វា ធម្មាយ វា ហេតុយ្យំ ។
 កន្ទេយ្យំ វាតិ រដ្ឋតន្តនេន វា អនុតន្តនេន
 វា សម្ពុល្លកតន្តនេន វា យតន្តនេន វា នគ
 រតន្តនេន វា តាមតន្តនេន វា ធិកមតន្តនេន វា
 កន្ទេយ្យំ បុរិសកុត្តិ វា កមយ្យំ ។ បញ្ចវេយ្យំ
 វាតិ តាមា វា ធិកមា វា នគរា វា ជនបតា វា
 ជនបទប្បនេសា វា បញ្ចវេយ្យំ ។ ចោរោសិ កា-
 លោសិ ប្បនេសិ វេរោសិ វាតិ បរិកាសោ ឯសោ ។

(៨៨) តថាវុបំ នាម ចានំ វា ចាណាហំ វា
 អតិបកនាមំ វា ។ អាទិយមាណាតិ អាទិយមាណោ
 ហាមាណោ អវិហាមាណោ វិវិយាបថំ វិកាបយមាណោ
 ហានា ចារិយមាណោ សុត្តន្តំ វិវិទាមយមាណោ ។

សេចក្តីថា ឥប្បិសម្រាប់ដោយដៃក្តី ដោយជើងក្តី ដោយវិញ្ញាណក្តី
 ដោយផ្គត់ក្តី ដោយជម្រកក្តី ដោយកាប់កាត់ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា
 ឥប្បិច្ឆន្តិក្តី សេចក្តីថា ឥប្បិច្ឆន្តិដោយចំណង់ក្តី ដោយចំណង់
 ព្រោះក្តី ដោយចំណង់ច្រកក្តី ដោយបង្ខំទុកក្នុងផ្ទះក្តី ដោយ
 បង្ខំទុកក្នុងក្រុងក្តី ដោយបង្ខំទុកក្នុងស្រុកក្តី ដោយបង្ខំទុកក្នុង
 នគរក្តី ឬឥប្បិច្ឆន្តិការប្រយោជន៍ដោយបុរស ។ ត្រង់ពាក្យថា ឥប្បិច្ឆន្តិ
 បទក្តី ឬថាឥប្បិច្ឆន្តិក្តី សេចក្តីថា ឥប្បិច្ឆន្តិបេតិកភ័យក្តី ចាក
 នគរក្តី ចាកក្រុងក្តី ចាកជនបទក្តី ចាកប្រទេសក្នុងជនបទក្តី ។ ត្រង់
 ពាក្យថា ហានំថា អ្នកឯងជាចោរ អ្នកឯងជាពាល អ្នកឯងជាបុគ្គលវិន័យ
 អ្នកឯងជាអ្នកល្មើស ជាពាក្យជេរប្រទេស ។

(៨៩) វេលាឈ្មោះថា មានសកាតចូលចេញ (នោះ) គឺព្រៃចំនួន
 មួយបាទ ឬព្រៃចំនួនដប់មួយបាទ ឬថា ព្រៃលើកដំបូងមួយបាទ
 ឡើងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលកាន់យក សេចក្តីថា កាលចាប់យក
 កាលនាំទៅ កាលលួច កាលឱ្យកំរើកវិយាបថំ កាលឱ្យឃ្លាតចាក
 កាលឱ្យកម្លាំងពូជស្រីដែលកំណត់ ។

(៨៩) អយម្យតិ បុរិមំ ឧបាទាយ វុច្ចតិ ។
 ចារាដិកោ ហោតីតិ សេយ្យចាបំ នាម បណ្ណប-
 លាសោ ពទ្ធនា បុត្តោ^(១) អកលោ ចារិតតាយ
 ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាបំ វា ចាណាហំ វា អតិបទាចាបំ
 វា អនិច្ចំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយិត្វា អស្សបណោ
 ហោតិ អស្សបុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ ចារាដិកោ
 ហោតីតិ ។ អសំវាសោតិ សំវាសោ នាម ឯត-
 កម្មំ ឯត្យុទ្ធោសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ
 នាម សោ តេន សង្ខំ នត្តិ តេន វុច្ចតិ អសំវា-
 សោតិ ។

(៩០) គុម្មជ្ជំ ផលជ្ជំ អាគាសជ្ជំ វេហាសជ្ជំ ឧទ-
 កជ្ជំ នាវជ្ជំ យានជ្ជំ ការជ្ជំ អាពមជ្ជំ វិហារជ្ជំ ខេត្តជ្ជំ
 វត្តជ្ជំ តាមជ្ជំ អរញ្ញជ្ជំ ឧទកំ ឧទ្ធិចោលំ វនប្បតិ

១ បុត្តោតិមិ ឃាថា ។

(៨៩) ត្រង់បទថា ភិក្ខុនេះដែរ គឺចោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុ
 ដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា ចារាដិក អធិប្បាយថា
 សេចក្តីបទថា ធម្មតាស្លឹកឈើខ្ញុំដែលជ្រុះចាកខន្ធហើយ មិនអាច
 ត្រឡប់ទៅជាមានពណ៌ឡើយឡើយ ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឱ្យចំខ្លួនទុក បាត់ ឬគួរដល់ដទៃទុក ឬថា ក្រៃលែង
 ជាងទុក បាត់ទៅ ដោយចំណែកខែចំក្តួលចំ ក៏មិនមែនជាសមណ
 មិនមែនជាពូជវង្សរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ដូច្នោះដែរ ព្រោះហេតុ
 នោះ បានជាគេថាគេហៅ ភិក្ខុនោះថាចារាដិក ។ ត្រង់បទថា
 កេសំវាសគ្នា (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ទទួលជាមួយ
 គ្នា ការសិក្សាស្និទ្ធិ នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះមិនមាន
 ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវបានដកខ្លួនឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
 គេថាគេហៅថា កេសំវាសគ្នា ។

(៩០) (មាតិកាកាយាឈ្មោះទ្រព្យ) ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី
 ស្ថិតនៅលើគោក ស្ថិតនៅក្នុងអាគារ ស្ថិតនៅលើផ្លូវ ស្ថិត
 នៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅក្នុងខ្យង ស្ថិតនៅលើយាន ស្ថិតនៅលើការ
 ស្ថិតនៅក្នុងឡាន ស្ថិតនៅក្នុងវត្ត ស្ថិតនៅក្នុងស្រែ ស្ថិតនៅក្នុង
 ទំរង់ ស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ទឹក ឈើស្តង់ ដើមឈើ

វេបនំ វា វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ធុល្យច្ចយស្ស ។ គោដយំ កហោត្វា
 ទុក្ខាបេតិ អាមត្តិ ធុល្យច្ចយស្ស ។ យំសន្តោ ធិហរតិ អាមត្តិ
 ធុល្យច្ចយស្ស ។ អន្តមសោ តេសត្ថមត្តម្យំ កុម្មុមុខា
 មោទេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សប្បំ វា តេលំ វា មជ្ជំ
 វា ជាណិទំ វា បព្វមាសកំ វា អតិរេកបព្វមាសកំ
 វា អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ ឯកោធបយោគេន វិវតិ អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ តត្ថោ វិមុត្តិ វា ធម្មតិ វា ឈាបេតិ
 វា អបរិលោកំ វា ករោតិ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។

(៩២) ផលដ្ឋំ ធម្ម កណ្ណំ ផលេ ធិត្តត្ថំ ហោតិ ។
 ផលដ្ឋំ កណ្ណំ អវហវិស្សនម័តិ វេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ
 វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ធុល្យច្ចយស្ស ។
 ហំធា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៩៣) អាត្មាសដ្ឋំ ធម្ម កណ្ណំ អាត្មាសតតំ ហោតិ
 មោរោ វា តាមិញ្ចរោ វា តិទ្គិរោ វា វដ្តតោ វា សាដតំ
 វា វេបនំ វា ហំរក្ខំ វា សុវណ្ណំ វា ជិដ្ឋមាណំ បតតិ ។

ឈ្នកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិផុល្លច្ចយ ។ ចាប់ត្រង់
 ចំបង្កក ហើយលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិផុល្លច្ចយ ។ កាលបើប៉ះទង្គិករួច
 នាំយកចេញ ត្រូវអាបត្តិផុល្លច្ចយ ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែឲ្យដុត
 អំពីមាត់ធ្លាក់ ប្រមាណប៉ុនចុងសក់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមាន
 វេយ្យចិត្តដឹកឲ្យសប្បក្តី ប្រេងក្តី ទឹកយ៉ក្តី ទឹកអំពៅក្តី ជាបេសំមាន
 ដំឡូប្រមាណ ៥ មាសក ឬត្រីលេងជាង ៨ មាសកឡើងទៅ ដោយ
 ប្រយោគតែមួយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុទំលាយក្តី ចាត់ចោលក្តី
 ដុតចោលក្តី ធ្វើ(ឲ្យវាមានសប្បជាដើមនោះ) ឲ្យជាបេសំប្រើប្រាស់មិន
 កើតក្តី ភូមិទីនោះឯង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៩៤) ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើគោក (នោះ) ភិ
 ទ្រព្យដែលគេដេញដូរលើទីគោក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តថា អញទំនិល្លច
 ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើទីគោក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរទាក់ក្តី ដើរ
 ទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ចាប់តាំងត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ឲ្យកំរើក
 ត្រូវអាបត្តិផុល្លច្ចយ ឲ្យឆ្ងោតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ។

(៩៥) ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅព្រំដីអាគាស (នោះ) ភិក្ខុណា
 ដែលទៅព្រំដីអាគាស ទោះសត្វក្បែរក្តី ចចាកក្តី ទាតក្តី ចាបក្តី ឬជាសម្បត្តិ
 សាងកក្តី ឈ្នកក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដែលដាច់ច្បាប់ចុះ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត

អាសាសដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សមិទំ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ
វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។
កមរំ ធុបច្ចិទ្គតិ អាបត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។ អាមសតិ
អាបត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។ ធីប្បាមេតិ អាបត្តិ ធុល្អច្ច-
យស្ស ។ ហំនា ធាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៩២) វេហសង្ខំ ធាម កណ្ណំ វេហសតតំ ហោតិ
មញ្ចេ វា បីលេ វា ចីវរំសេ វា ចីវរដ្ឋយា វា
គិត្តិទីលេ វា ធាគន្ធន្តេ វា កុត្តេ វា លត្តិតំ ហោតិ
អន្តមសោ បត្តាធារតេមំ ។ វេហសង្ខំ កណ្ណំ អវហ-
រិស្សមិទំ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា
អាបត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។
ធីប្បាមេតិ អាបត្តិ ធុល្អច្ចយស្ស ។ ហំនា ធាវេតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៩៣) ឧទតដ្ឋំ ធាម កណ្ណំ ឧទតេ ចិត្តិតំ
ហោតិ ។ ឧទតដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សមិទំ
វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា

ថា អញ្ញនីល្អច្ចយកណ្ណវេលស្ថិតោលេវេច្ឆិជាដើម
បានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅកែងនីក្តី (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ថ្នាំចំបង់ឱ្យដំណើរ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឱក្រវើក ត្រូវអាបត្តិ
ថ្នាំល្អប្រយ ។ ឱ្យឃ្លាតចាកច្រី ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។

(៩៤) វេលសង្ខំ វេលស្ថិតោលេវេច្ឆិ (នោះ) គឺកណ្ណ
ដែលដម្កល់នៅលើច្នើរ (អធិប្បាយថា) (ឱព្យវេលសេដម្កល់ទុកលើគ្រឹក្តី
លើកំនីក្តី ឬឱព្យវេលសេដម្កល់លើស្បៀងសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើ
វែនសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើបម្រើដង្ហាន់ក្តី លើដៃកែក្តី ដែលគេ
ព្យួរទុកលើដើមឈើក្តី ដោយហោចទៅឱព្យវេលសេដម្កល់ទុកលើដើម
បាត្រកំដោយ ។ ក៏ក្នុងន័យដ្ឋានថា អញ្ញនីល្អច្ចយកណ្ណវេលស្ថិតោ
នៅលើច្នើរ ហើយស្វនិរកត្តាឱព្យវេលសេដម្កល់ទុកលើកំនីក្តី ដើរទៅកែងនីក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឱក្រវើក ត្រូវ
អាបត្តិថ្នាំល្អប្រយ ។ ឱ្យឃ្លាតចាកច្រី ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។

(៩៥) វេលសង្ខំ វេលស្ថិតោលេវេច្ឆិ (នោះ) គឺកណ្ណដែល
គេដម្កល់ទុកក្នុងទឹក ។ ក៏ក្នុងន័យដ្ឋានថា អញ្ញនីល្អច្ចយកណ្ណវេលស្ថិតោ
នៅក្នុងទឹក ហើយស្វនិរកត្តាឱព្យវេលសេដម្កល់ទុកលើកំនីក្តី ដើរទៅកែងនីក្តី

អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ ធិមុជ្ជតំ វា ឧមុជ្ជតំ វា
 អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហិរា ចាវេតិ
 អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតតំ ឧប្បលំ វា
 បទុមំ វា បុណ្យវិកតំ វា ភិសំ វា ឧច្ចំ វា
 កក្ខបំ វា បញ្ចសាសតំ វា អតិបត្តបញ្ចសាសតំ
 វា អក្សនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តំ
 ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហិរា ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។

[៨៦] ធារា ធាម យាយ ធាតិ ។ ធាវដ្ឋំ ធាម
 កណ្ណំ ធារាយ ធិត្តត្តំ យោតិ ។ ធាវដ្ឋំ កណ្ណំ
 អវហវិស្សាមីតិ វេយ្យចិត្តោ ធុត្តយំ វា បរិយេសតិ
 កក្ខតិ វា អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ
 ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហិរា ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។ ធាវ អវហវិស្សា-
 មីតិ វេយ្យចិត្តោ ធុត្តយំ វា បរិយេសតិ កក្ខតិ វា

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ មុជ្ជចុក្កំ ឆើបច្បើនក្កំ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ ចាប់ពាល់
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
 ត្រូវអាមត្តិបាតដឹក ។ កំរុំមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ថ្នាំឃ្លាត ថ្នាំឃ្លាត
 ត្រូវអាមត្តិ ថ្នាំឃ្លាតសក្កិ ត្រូវអាមត្តិ ត្រឹក្កិ អណ្តើកក្កិ ដែលកើត
 ក្នុងទីកន្លោះ មានជំងឺឲ្យថាសកក្កិ លើសពីថាសកក្កិ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ ធ្វើរបស់នោះ
 ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបាតដឹក ។

[៨៦] ភេត្តនិ (ឲ្យទីមានទឹកមានស្ម័គ្រនឹងទន្លេជាដើម)
 ដោយរបស់អ្វី របស់នោះឈ្មោះថាទុក្ខ^(១) ។ ទ្រព្យដែលគេដាក់
 ទុកនៅក្នុងទុក្ខ ឬលើទុក្ខ ឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទុក្ខ ។ កំរុំមាន
 វេយ្យចិត្តគិតថា អញ្ជើញនិល្លចយកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងទុក្ខ ហើយ
 ស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីនោះក្កិ ដើរទៅម្នាក់ឯងក្កិ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខ ចាប់ពាល់ (ទ្រព្យនោះ) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។ (ធ្វើទ្រព្យ
 នោះ) ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឲ្យឃ្លាត
 ចាកទី ត្រូវអាមត្តិបាតដឹក ។ កំរុំមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញ្ជើញនិល្លច-
 យកទុក្ខ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីនោះក្កិ ដើរទៅម្នាក់ឯងក្កិ

១ ក្នុងអង្គបទ ថា ស្រុកសម្រាប់ជ្រើសកំរុំ ធានាស្ម័គ្រ ឬទុក្ខ ឲ្យឈ្មោះថា ធារា ដែល
 ប្រើថា ទុក ក្នុងទីនេះ ។

អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ តទ្ធនំ ហេតេតិ
 អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ តទ្ធនំ ហេតេតា អាមសតិ
 អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស
 យស្ស ។ ទន្ធិ វា អនោ វា តិរិយំ វា អន្តមសោ
 កេសត្តមត្តម្យំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៧៧] យាធនំ ធាម វយ្ហំ រថោ សតានំ សន្ត-
 មាធិកា ។ យាធម្មំ ធាម កណ្តំ យាធនំ ធិត្តិក្ខំ
 មោតិ ។ យាធម្មំ កណ្តំ អវហរិស្សមីតិ វេយ្យចន្តោ
 ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ ហេតា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 យាធនំ អវហរិស្សមីតិ វេយ្យចន្តោ ធុតិយំ វា បរិ-
 យេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស
 ហេតា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពីពេល (ទុក្ខនោះ) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទុក្ខនោះ
 ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្កុលថ្កុយ ។ ស្រាយចំណង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ស្រាយចំណង រួចហើយចាប់ត្រូវ (ទុក្ខ) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទុក្ខ)
 ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្កុលថ្កុយ ។ (ធ្វើទុក្ខ) ឲ្យអណ្តែតប្រាសទឹកក្តី
 បរាណាយទឹកក្តី ទទឹងទឹកក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
 ប៉ុន្មានម្រឹកសក់ ត្រូវអាមត្តិបារាណស្ថ ។

[៧៨] អន្តិវិស្វន្ត រថ រទេ រថទិន្នំត្រៀង ឈ្មោះថា
 យាន ។ ទ្រព្យដែលដាក់ក្នុងយានឬលើយាន ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅ
 លើយាន ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅ
 លើយាន ហើយស្វន្តរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពីពេលទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិថ្កុលថ្កុយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី
 ត្រូវអាមត្តិបារាណស្ថ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយាន
 ហើយស្វន្តរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ចាប់ពីពេលយាននោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យកំរើក
 ត្រូវអាមត្តិថ្កុលថ្កុយ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាណស្ថ ។

(៧៨) កាកោ ឆាម សីសកាកោ ខន្ធកាកោ កខ័.
 កាកោ ឧលម្ពតោ ។ សីសេ កាវំ វេយ្យចិត្តោ អាម.
 សតិ អាមត្តំ ធុត្តុដស្ស ។ វេទ្ខាមេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ច.
 យស្ស ។ ខន្ធំ ឧរោមេតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។ ខន្ធោ
 កាវំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តុដស្ស ។ វេទ្ខា.
 មេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ កខ័ ឧរោមេតិ អាមត្តំ
 ចារាជិតស្ស ។ កខ័យា កាវំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាមត្តំ ធុត្តុដស្ស ។ វេទ្ខាមេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហន្តេន កណ្ហាតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។ ហន្តេ កាវំ
 វេយ្យចិត្តោ ក្ខម័យំ ចិត្តិមតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។
 វេយ្យចិត្តោ ក្ខម័តោ កណ្ហាតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។

(៧៩) អាវាមោ ឆាម ឧត្តាវាមោ វេលាវាមោ ។ អាវា.
 មដ្ឋំ ឆាម កណ្ហំ អាវាមេ ចត្វាហំ ហ្មេហំ ចិត្តិវត្ថុំ ហោតិ
 កុម្មដ្ឋំ វេលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អាវាមដ្ឋំ កណ្ហំ
 អវហរិស្សាមីតិ វេយ្យចិត្តោ ធុត្ថយំ ។ ហរិយេសតិ

(៨០) ទ្រព្យវេលវេលវេលវេល (ទ្រព្យ) នៅលើក (ទ្រព្យវេល
 វេលវេល) នៅលើចន្លោះ (កណ្តៀក) នឹងទ្រព្យវេលវេលវេលវេល ឈ្មោះថា
 កាវៈ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ការវេលវេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្ត
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើការវេលវេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ដាក់ការវេលវេល
 ចុះមកដល់ត្រឹមត្រូវ (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់
 ការវេលវេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ធ្វើការវេលវេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្ត
 ទុក្ខដ ។ ដាក់ចុះមកដល់ត្រឹមចន្លោះ (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមាន
 វេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ការវេលវេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ធ្វើការ
 វេលវេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ដាក់ចុះមកកាន់ដាច់នឹងវេលវេល (ត្រូវ
 អាមត្តទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តដាក់ចុះនូវការវេលវេលវេលវេលវេល
 វេលវេល (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តកាន់យកទ្រព្យអំពី
 វេលវេលវេល (ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។

(៨១) ស្តេចផ្កាឈើ ស្តេចផ្កាឈើ ឈ្មោះថាពាក្យ (ស្តេចច្បារ)
 ទ្រព្យវេលវេលវេលវេលវេលវេលវេលវេលវេលវេល ៤ កន្លែង ភិក្ខុដ៏ ១ លើ
 គោក ១ ឯពាក្យ ១ លើផ្កា ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្តេចផ្កាឈើ
 ស្តេចច្បារ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តកាន់ អញ្ជើញលួចទ្រព្យនៅ
 ក្នុងស្តេចច្បារ ហើយស្វែងរកគ្នាទ្រព្យជាតិរបស់គាត់ក្តី ទៅម្នាក់ឯងក្តី

កម្មតិ វា អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្ត-
 ជស្ស ។ ឧបាសេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហេតា តាវេតិ
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ឧត្ត ជាតតំ បូលំ វា តចំ វា
 បត្តំ វា បុច្ឆំ វា ជលំ វា បញ្ចហសតំ វា អតិបេតបញ្ច-
 ហសតំ វា អក្កនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អា-
 មត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ឧបាសេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហេតា តាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អាភមិ អភិ-
 យុញ្ជតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ សាមិកស្ស វិមត្តិ
 ធុត្តនេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ឧ-
 បយ្ហំ ភវិស្សតិ ធុត្តំ ធុត្តមតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធុត្តំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធុត្តំ ចរន្តោ បរាជតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

[១០០] វិហារដ្ឋ នាម កណ្តំ វិហារេ ចតុប្បិ ហេតេហិ
 ធុត្តត្ថំ ហោតិ កុម្មដ្ឋំ ខលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់តាំងទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិចុល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លានចាកទី ត្រូវ
 អាមត្តិបាតដឹក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់តាំងប្រសាសន៍ ក្នុងសម្ភារឈើ
 ក្នុង ស្លឹកឈើក្នុង ផ្កាឈើក្នុង ផ្លែឈើក្នុង ដែលដុះក្នុងសួនច្បារនោះ ទោះ
 មានដើមប្រមាណ៥ មាសកក្កិ លើសពី៥ មាសកក្កិ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើបេសនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិចុល្លច្ចយ ។ ធ្វើបេសនោះ
 ឲ្យឃ្លានចាកទី ត្រូវអាមត្តិបាតដឹក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកសួនច្បារ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់សួនច្បារសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិចុល្លច្ចយ ។
 បើម្ចាស់សួនច្បារដាក់ចុះថា សួនច្បារមុខជានឹងមិនទាន់អញ្ជើញទេ
 ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបាតដឹក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់បេសចាញ់ (គឺកាល
 ដែលដំឡូងក្នុងដំឡូងសង្ស័យ ឬក្នុងដំឡូងក្នុង ហើយស្លឹកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យ
 យកសាក្សីកោត ធ្វើម្ចាស់សួនច្បារឲ្យចាញ់) ត្រូវអាមត្តិបាតដឹក ។ ភិក្ខុ
 ធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់បេស (គឺបើអ្នកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាន់សេចក្តីនោះតាម
 ធម៌វិន័យជាសក្កសាសនា ហើយត្រូវចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាមត្តិ
 ចុល្លច្ចយ ។

[១០០] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំដាប់ក្នុងវិហារ (វត្ថុ) មាន៤
 កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯអាតាស១ លើផ្ទាំង១ ឈ្មោះថា

វិហារដ្ឋ កណ្តំ អវហរិស្សមិត្ត វេយ្យចំតោ ធុតិយំ វា
 បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាបត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ ធុត្តន្ត-
 យស្ស ។ មាតា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ វិហារ
 អតិយុញ្ជតិ អាបត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ សាមីកាស្ស វិមត្តិ
 ធុត្តន្តស្ស អាបត្តិ ធុត្តន្តយស្ស ។ សាមីកោ ឧ មម្ហំ
 វរិស្សតិ ធុត្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ ធម្ម
 ចារាជោ សាមីកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។
 ធម្ម ចារាជោ បរាជេតិ អាបត្តិ ធុត្តន្តយស្ស ។

[១០០] ទេត្តំ ឆាម យត្ថ បុត្តន្តំ វា អបរាជ្ជំ
 វា ជាយតិ ។ ទេត្តដ្ឋំ ឆាម កណ្តំ ទេត្តោ ចត្វា
 មាធម្មំ ធុត្តន្តំ ហោតិ កុដ្ឋដ្ឋំ វេលដ្ឋំ អាគា-
 សដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ ទេត្តដ្ឋំ កណ្តំ អវហរិស្សមិត្ត
 វេយ្យចំតោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា

ទ្រព្យនៅក្នុងវត្ត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្តតិកថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលបិទ
 នៅក្នុងវត្ត ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិផុល្លូច្ន័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យយូរចាកដី ត្រូវតា-
 បត្តិបាទដឹក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកវត្ថុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើម្ចាស់វត្ថុ
 ឲ្យកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិផុល្លូច្ន័យ ។ បើម្ចាស់វត្ថុដាក់ពុទ្ធជា វត្ថុមុខជាមិន
 បានមកអញ្ជើញទេ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាទដឹក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់
 របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំឡើងក្នុងដំឡើងសង្ឃ ឬក្នុងគ្រូស ភិក្ខុបានស្លូត
 ដល់ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យគាត់សេចក្តីដោយមិនយុត្តិធម៌) ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក ។
 ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់វិញ (គឺពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យគាត់ក្តីដោយ
 យុត្តិធម៌ថា ឲ្យភិក្ខុចាញ់វិញ) ត្រូវអាបត្តិផុល្លូច្ន័យ ។

[១០១] ស្រូវទាំងឡាយ ៧ យ៉ាង មានស្រូវសាលីជាដើមក្តី
 ផ្លែឈើទាំងឡាយ មានសណ្តែកដូចជាសាលីជាដើមក្តី ដុះក្នុងទីលា ទីនោះ
 ឈ្មោះថា ទេត្ត (ស្រូវ) ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដកលំទុកក្នុងស្រែមាន ៤
 កន្លែង ភិក្ខុដឹង លើគោក ១ ឯកោស ១ លើថ្នើរ ១ ឈ្មោះថា
 ទ្រព្យនៅក្នុងស្រែ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្តតិកថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅក្នុង
 ស្រែដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី

(១០៤) វត្ថុ ធាម អាមវត្ថុ វិហារវត្ថុ ។ វត្ថុដ្ឋ
 ធាម កល្យាណំ វត្ថុស្មី ចត្វាមា មាដេមា ធិត្ថុត្ថ
 ហោតិ កុដ្ឋដ្ឋ ជលដ្ឋ អាតាសដ្ឋ វេហាសដ្ឋ ។
 វត្ថុដ្ឋ កល្យាណំ អវហវស្សាមីតិ វេយ្យចំត្តោ ទុតិយំ វា
 បរិយេសតិ ឥច្ឆតំ វា អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្ថំ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 មាធា ចាវេតិ អាមត្ថំ ចារាជីកស្ស ។ វត្ថុ អភិ-
 យុញ្ញតិ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ សាមីកស្ស វិមត្ថំ
 ឧប្បាទេតិ អាមត្ថំ ឥល្លច្ចយស្ស ។ សាមីកោ ន មម្ហំ
 ភវិស្សតីតិ បុរំ ធិត្ថុបតិ អាមត្ថំ ចារាជីកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរត្តោ សាមីកំ បរាជេតិ អាមត្ថំ ចារាជីកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរត្តោ បរាជេតិ អាមត្ថំ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ចំលំ វា វត្ថុ វា

(១០៤) ច័ស្តនច្យាវនីទិវត្តឈ្មោះថា វត្ថុ (ច័ដ៍) ។ ទ្រព្យ
 ដែលគេប្តូរទុកក្នុងច័ដ៍ មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី ១ លើគោក ១
 ឯអាសាស ១ លើផ្ទះ ១ ឈ្មោះថាទ្រព្យបំភោគនិវត្តន៍ ។ កិច្ចមាន
 វេយ្យចំត្តគឺថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលគេប្តូរទុកក្នុងច័ដ៍ ស្វែង
 រកគ្នាឲ្យបានជាធំបំប៉នគេក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ចាប់តាំងទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវ
 អាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យយូរឥតផុតពេល ត្រូវអាបត្តិបាព-
 ជិត ។ កុំក្របែកបែកនឹងច័ដ៍ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ដី
 កើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ បើម្ចាស់ដីដាក់ដុះថា ដីមុនជា
 មិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នេះ កុំត្រូវអាបត្តិបាពជិត ។ កុំធ្វើ
 ការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់បេសចាញ់ (គឺនាលដែលដីខ្ពង់រាបដីទាបសង្ស័យក្នុង
 រាជត្រកូល ហើយស្តេចពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាស្ត្រិកោតិ ធ្វើម្ចាស់ដីឲ្យ
 ចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបាពជិត ។ កុំធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់បេស (គឺបើ
 ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យនោះកាន់តាមធម៌វិន័យជាសក្តសាសនា ហើយត្រឡប់ជា
 ចាញ់ខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិឥល្លច្ចយ ។ កិច្ចបង្ខំសីលាសក្តិ វិទ្យុត្តិ

ពាក្យពិភាក្សា ទុក្ខិយសំព្វាចារ្យ ចន្ទនាមន្តិយ ជាមង្គល

រតី វា ឆានាវ វា សង្កមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

ឯកំ បយោតំ អនាគតេ អាបត្តិ ឥន្ទ្រជយស្ស ។

ភស្មំ បយោតេ អនាគតេ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១០៣] តាមដំ ជាម ភស្តុ តាម ចតុរ័
 ហេតុ ឯត្ថិត្តំ ហេតុ ក្នុងដំ វេលាដំ អាកាសដំ
 វេលាសដំ ។ តាមដំ ភស្តុ អរហន្តស្សមិត្តិ វេយ្យ-
 ចំត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កន្លតិ វា អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ វេលាបេតិ
 អាបត្តិ ឥន្ទ្រជយស្ស ។ ហេតុ ចាវតិ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។

[១០៤] អញ្ចំ ជាម យំ អនុស្សាវរំ បរិក្ខុប័តំ
 ហេតុ ឯកំ^(១) អញ្ចំ ។ អញ្ចំ ជាម ភស្តុ

១ ឧ. ច. តំ ។

ពាក្យពិភាក្សា សិក្ខាបទទី ២ បទពាជនីយ ឯយោជន៍ត្រៃវិជ្ជាដែលបិក្ខុនៅក្នុងស្រុកជាដើម

លភិក្ខុ កំវេនភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ នៅក្រៅប្រយោគមួយ មិនទាន់
 មកដល់ ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រជយ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់^(១) ត្រូវ
 អាបត្តិចារាជិក ។

[១០៣] ត្រៃវិជ្ជាដែលគេដក់ដក់ក្នុងស្រុកមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុង
 ដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថា ត្រៃវិជ្ជាដែលបិក្ខុ
 ក្នុងស្រុក ។ ក៏ក្នុងនោះយើងចង់ដឹងថា កញ្ញត្តិដែលបិក្ខុ
 នៅក្នុងស្រុកដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅ
 ម្នាក់ឯក្នុង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ចាប់ពីពេលត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
 ធ្វើត្រូវនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រជយ ។ ធ្វើត្រូវនោះឲ្យឃ្លាតផុត
 ចាកទី ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។

[១០៤] ដែលហៅថា ត្រៃ គឺទីណាដែលភ្នកមនុស្សហ្មត់ហែង
 រក្សា ទីនោះឈ្មោះថា ត្រៃ ។ ត្រៃដែលបុគ្គលដក់ដក់ក្នុងត្រៃមាន

១ គង្គិកថា ថា ចល្ហាភិវិហារបង្កិតតាំងឡាយ មានបង្កិតគោលដីដើម នោះមានអធិប្បាយ
 ថា ធម្មតាផែនដីជាចល្ហាភិវិហារបង្កិតតាំងឡាយ ត្រូវហេតុដូច្នេះ បើសព្វភាគដីនោះគេចោរ
 គោលវែងឬយឿន ក៏ក្នុងបង្កិតគោលឲ្យចូលទៅក្នុងដីនៃ សុឃ្លីប៉ុន្មានម៉ែត្រ ទោះបីម្ចាស់
 គេឃើញក្តី មិនឃើញក្តី ត្រូវចារាជិក បើសព្វភាគដីនោះគេចោរគោលពីរ ក៏ក្នុងបង្កិតគោល
 ទី ១ ត្រូវឥន្ទ្រជយ ទី ២ ត្រូវចារាជិក បើសព្វភាគដីនោះគេចោរគោលពីរ ក៏ក្នុងបង្កិតគោល
 ទី ១ ត្រូវឥន្ទ្រជយ ទី ២ ត្រូវឥន្ទ្រជយ ទី ៣ ត្រូវចារាជិក ។

អញ្ញា ចតុប្បិ ហិរេហំ ជំនុំត្តំ ហោតិ កុម្មជំ
 ជលជំ អាតាសជំ វេហាសជំ ។ អញ្ញាជំ កណ្តំ
 អវហិស្សប័តិ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ
 តត្ថតិ វា អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ ដលាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា
 ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ តត្ថ ជានតំ
 តត្ថំ វា លតំ វា តិណំ វា បញ្ចមាសតំ វា អតិបេស
 បញ្ចមាសតំ វា អក្កនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ដលាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច
 យស្ស ។ ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។

(១០៨) ធុនតំ នាម ភាជនតំ វា ហោតិ ចោត្ត
 លោយំ^(១) វា តធុរតោ វា ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ដលាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហំនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ អត្តនោ ភាជនំ បេ
 សេតា បញ្ចមាសតំ វា អតិបេសបញ្ចមាសតំ វា អក្កន
 តំ ធុនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

១ ឧ. ម. ធម្មនិយម ។

២ កវុទ្ធ ភ័ក្ត្រដី ១ លើភោគ ១ ឯអាតាស ១ លើថ្មី ១ ឈ្មោះ
 ចាត្រាប័នទៅក្នុងព្រៃ ។ ភ័ក្ត្រមានវេយ្យចិត្តភិក្ខុ អញ្ជើញលូច
 ទ្រព្យដែលបិតាទៅក្នុងព្រៃដូច្នេះ ហើយស្វែងរកនាទ្យបានចប់ពីនោះក្តី
 ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពីពេលនោះ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឱ្យហួតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិចារាជិត ។ ភ័ក្ត្រមានវេយ្យចិត្ត
 ហើយចាប់ពីពេលនោះ ត្រូវ វិស្វក្តី វេស្វក្តី តើកក្នុងព្រៃនោះ មានដំឡូង
 ប្រមាណ៥មាសក្តី ដែលលើសពី៥មាសក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ធ្វើចេសនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើចេសនោះឱ្យហួត
 ផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិចារាជិត ។

(១០៩) ទឹកដែលមាននៅក្នុងភាជនក្តី ក្នុងស្រែក្តី ក្នុងបឹងក្តី ឈ្មោះ
 ចាទឹក ។ ភ័ក្ត្រមានវេយ្យចិត្តចាប់ពីពេលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ទឹកនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើទឹកនោះឱ្យហួតផុតចាកទី
 ត្រូវអាបត្តិចារាជិត ។ ភ័ក្ត្រមានវេយ្យចិត្តចាប់ពីពេលនោះដល់ពេល
 មាណ៥មាសក្តី ថ្ងៃលើសពី៥មាសក្តី ឱ្យចូលទៅក្នុងភាជនរបស់ខ្លួន

ដង្ហាមេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ អត្ថោតា កាដនកតំ
 តរោតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មរិយាធំ ជំនួតិ អាមត្តិ
 ធុត្តិដស្ស ។ មរិយាធំ ជំនួតា បញ្ចមាសកំ វា អតំរោតា-
 បញ្ចមាសកំ វា អត្ថនកំ ធុត្តិ ជំនួតាមេតិ អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ អតំរោតាមាសកំ វា ធុត្តិបញ្ចមាសកំ
 វា អត្ថនកំ ធុត្តិ ជំនួតាមេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 មាសកំ វា ធុត្តិមាសកំ វា អត្ថនកំ ធុត្តិ ជំនួតា-
 មេតិ អាមត្តិ ធុត្តិដស្ស ។

(១៦៦) ធុត្តិមាសកំ ធុត្តិ ជំនួតិ វា អត្ថនកំ វា ។ បញ្ច-
 មាសកំ វា អតំរោតាបញ្ចមាសកំ វា អត្ថនកំ ដេយ្យ-
 ចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តិដស្ស ។ ដង្ហាមេតិ អាមត្តិ
 ឥល្លច្ចយស្ស ។ មរិយា ចារាជិកស្ស ។

(១៦៧) រទេយ្យតំ ចាម យោ មនុស្សានំ បរិក្ខហិតោ
 ហោតិ វុត្តោ បរិក្ខតោ ។ ដេយ្យចិត្តោ ជំនួតិ បហារ-
 បហារ អាមត្តិ ធុត្តិដស្ស ។ ឯតំ បហារំ អនាគត-
 អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ តស្មី បហារ អាតតេ អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ធ្វើទឹកនោះទ្រព្យកំរើក ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ធ្វើទឹក
 នោះទ្រព្យបានដង្ហាមេតិកាដនរបស់ខ្លួន ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ភិក្ខុវាស្ស
 ភិក្ខុស្រេ ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ទំលុក្ខិស្រេហើយបង្ហូរយេកទឹកមានផ្លែម្លូ
 ប្រមាណ៥មាសក្កិ លើសពី៥មាសក្កិ ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ភិក្ខុ
 បង្ហូរយេកទឹកមានផ្លែលើសពី៥មាសក្កិ ដេញពី៥មាសក្កិមកក្កិ ត្រៃ
 កាបត្តិក្កដ ។ ភិក្ខុបង្ហូរយេកទឹកមានផ្លែ៥មាសក្កិ ដេញពី
 ៥មាសក្កិ ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។

(១៦៨) (ឈើសម្រាប់ដុតប្រើ) នោះគេកាត់ហើយក្តី គេមិនបាន
 កាត់ក្តី ហៅថាឈើស្កន់ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ឈើស្កន់ដែល
 មានផ្លែ៥មាសក្កិ លើសពី៥មាសក្កិ ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 កំរើក ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។

(១៦៩) ឈើណាជាគ្រឿងប្រើប្រាស់ ដែលមានពូកមនុស្សថៃ
 ភ្លេចខ្លួន ឈើនោះឈ្មោះថាដើមឈើ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាត់ឈើ
 នោះ ត្រៃកាបត្តិក្កដ(រាប់ៗប្រហារ ។ ទៅប្រហារម្តងទៀតមិនទាន់
 មកដល់(គឺថាទៅប្រហារម្តងទៀតមិនដល់) ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។ លុះ
 (ប្រហារម្តងទៀតមកដល់(គឺថាបានកាត់ដាច់ហើយ) ត្រៃកាបត្តិក្កដ ។

[១០៥] ហរណតំ នាម អញ្ញស្ស ហរណតំ
 កណ្តំ ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។
 ជន្មាបេតិ អាមត្ថំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហេតា តាវេតិ អាមត្ថំ
 ចារាជិកស្ស ។ សហកណ្ឌហរណតំ ធម្មស្សមីតិ បធម៌
 ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្ថំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ធុតិយំ ចានំ
 សង្កាមេតិ អាមត្ថំ ចារាជិកស្ស ។ បតិទំ កណ្តំ
 កហស្សមីតិ ចាតាបេតិ អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។ បតិទំ
 កណ្តំ បញ្ចមាសតំ វា អតិវេកបញ្ចមាសតំ វា
 អក្កនេតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។
 ជន្មាបេតិ អាមត្ថំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហេតា តាវេតិ អា-
 មត្ថំ ចារាជិកស្ស ។

[១០៦] ធុបនិទំ នាម ធុបនិទ្គត្តំ កណ្តំ ។ ធម្មា
 បេ កណ្តន្តំ វុច្ចមានោ នាហំ កណ្តាមីតិ កណ្តតិ
 អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតិ ធុប្បនេតិ
 អាមត្ថំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ ធុស្សតិ
 ធុរំ និក្ខេបតិ អាមត្ថំ ចារាជិកស្ស ។ ធុម្ពំ ចរោ

[១០៧] ទ្រព្យវេលបុគ្គលវេលាភិក្ខុនំនាំពៅ ឈ្មោះថា ទ្រព្យ
 វេលាភិក្ខុនំនាំពៅ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
 ជាបត្តិទុក្ខជ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្ថិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឱ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាមត្ថិបាណិក ។ ភិក្ខុនិយម អញ្ជើញនិយម
 យកទ្រព្យព្រមទាំងអ្នកនាំទ្រព្យ ហើយឱ្យមនុស្សនោះដើរទៅ ១ ដំហាន
 ដំបូង ភិក្ខុត្រូវអាមត្ថិធុល្លច្ចយ ។ ឱ្យមនុស្សនោះដើរទៅបាន ២ ដំហាន
 ភិក្ខុត្រូវអាមត្ថិបាណិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តនិយម អញ្ជើញនិយមរបស់
 វេលាផ្ទះចុះ ហើយធ្វើរបស់គេឱ្យជ្រុះឱ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាមត្ថិទុក្ខជ ។
 ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់របស់វេលាផ្ទះនោះ មានដំបូង ៥ មាសកត្តិ
 លើសពី ៥ មាសកត្តិ ត្រូវអាមត្ថិទុក្ខជ ។ ធ្វើឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្ថិ
 ធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើឱ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាមត្ថិបាណិក ។

[១០៨] ទ្រព្យវេលាភិក្ខុនំ ឈ្មោះថាបញ្ញា ។ ម្ចាស់បញ្ញា
 និយាយថា លោកធុឱ្យទ្រព្យមកខ្ញុំ ភិក្ខុពាលថា អាត្មាមិនបាម
 ទទួលទុក្ខទេ ត្រូវអាមត្ថិទុក្ខជ ។ ធ្វើឱ្យម្ចាស់របស់គេកើតសេចក្តី
 សន្ស័យ ត្រូវអាមត្ថិធុល្លច្ចយ ។ ម្ចាស់របស់វាគំរុះថា (ភិក្ខុនេះ) នឹង
 បិទឱ្យអញវិញទេ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាមត្ថិបាណិក ។ ភិក្ខុនិយមនិយម

សាមីកា បរាជេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ចម្ព៌
ចរោត្តា បរាជេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

[១១១] សុត្តន្តបិដក ធម្ម រក្ខា បរិច្ច ហោតិ
បព្វតទេស្នោ វា នជិតិកេ វា តាមទ្វារ វា អត្រ
បរិដ្ឋស្ស សុត្តំ កណ្ណាទ្ធិតិ ។ តត្រ បរិសាគា រាជក្ស
កណ្ណំ បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា
អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បបរិម ចានំ សុត្ត-
ន្តបិដក អតិក្កាមេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ធុតិយំ
ចានំ អតិក្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អន្តោ-
សុត្តន្តបិដក បិកោ តហំសុត្តន្តបិដក ចារេតិ អាមត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ សុត្តំ បរិហោតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

[១១២] ចារណា ធម្ម វេទុស្សប្បារណោ វុទ្ធ-
តិ ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ធុល្ល-
ច្ចយស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

ឲ្យសម្រេចសេចក្តីឲ្យម្ចាស់បញ្ជីចាញ់ ត្រូវអាមត្តិបារមី ។ កាល
ត្រូវខិតខំយសម្រេចសេចក្តីដោយធម៌ ភិក្ខុត្រូវចំបាញ់វិញ ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចយ ។

[១១៣] ច័សប្រាប់ហូរកន្លែងនៃព្រះបរមក្សត្រច្រើនបញ្ញត្តិថា ជន
ណាចាំរបស់ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុវិទ្យុក្ខណ្ឌក្តី ក្នុងទីកំណត់ទីក្តី ក្នុង
ទីទៀបទ្វារស្រុកក្តី ពួករាជបុរសត្រូវយកកន្លែងនោះឈ្មោះថាសយ ។
ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីកន្លែងនោះហើយ មានវេយ្យចិត្ត ចាប់កាល់ខ្ញុំទ្រព្យ
ដ៏គួរដល់ព្រះរាជានិយមកន្លែង មានដុំឡ ៥ មាសកក្ក លើសពី ៥
មាសកក្ក ត្រូវអាមត្តិក្នុង ។ ភិក្ខុញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុឈានដំហានទី ១ ឲ្យកន្លែងទីកន្លែងទៅ ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុឈានដំហានទី ២ ឲ្យកន្លែងទីកន្លែងទៅ ត្រូវអាមត្តិ
បារមី ។ ភិក្ខុបិកនៅក្នុងទីកន្លែងរបស់គេ ហើយបោះផ្ទាំងរបស់ឲ្យ
ធ្លាក់ចុះទៅក្នុងទីកន្លែងរបស់គេ ត្រូវអាមត្តិបារមី ។ ភិក្ខុចាំទ្រព្យ
តែងខ្លួន (ដោយវាទីកន្លែង) ត្រូវអាមត្តិក្នុង ។

[១១៤] សក្ខតិវេទុស្ស ហៅថាសក្ខតាធម៌វិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
ចាប់កាល់វេទុស្សនោះ ត្រូវអាមត្តិក្នុង ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។

ហ្នា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា ទេស្សម័តិ
បមមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ វុល្លទ្ធកម្មស្ស ។ ធុតិយំ
ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១២] អបដំ ឆាម អហំ មញ្ញា ។ បញ្ចមាសកំ
វា អតិបេតបញ្ចមាសកំ វា អក្កនកំ វេយ្យចិត្តោ
អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ
វុល្លទ្ធកម្មស្ស ។ ហ្នា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៣] ត្រិមដំ ឆាម មទុស្ស មត្តជាតា ។
វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ
អាមត្តិ វុល្លទ្ធកម្មស្ស ។ ហ្នា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ បទសា ទេស្សម័តិ បមមំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាមត្តិ វុល្លទ្ធកម្មស្ស ។ ធុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៤] ចតុច្យុតំ ឆាម ហត្ថិ អស្ស ធុដ្ឋា តោ-
ណា គុទ្ធិកា បសុកា ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ វុល្លទ្ធក-
ម្មស្ស ។ ហ្នា ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ឡដុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ កិត្តិកថា អញ្ជាធិនំនាំមនុស្សដើរ
ទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាមត្តិវុល្លទ្ធកម្ម ។
ឲ្យឈានជំហានទី ២ ទៅ ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។

[១១៥] ពសំ ត្រី ហេវិដ្ឋា សត្វគ្មានជើង ។ កិត្តិមានវេយ្យចិត្ត
ចាប់ពាល់នៅសត្វគ្មានជើង មានជំរុញ ៥ មាសកត្តិ លើសពី ៥ មាសកត្តិ
ត្រូវអាមត្តិធុត្តជ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិវុល្លទ្ធកម្ម ។ ឲ្យដុតចាកទី ត្រូវ
អាមត្តិបាណិក ។

[១១៦] មទុស្ស សត្វស្លាប ហៅថា សត្វមានជើងពីរ ។
កិត្តិមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នៅសត្វជើងពីរនោះ ត្រូវអាមត្តិធុត្តជ ។ បើ
ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិវុល្លទ្ធកម្ម ។ ឲ្យឆ្នោតដុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបាណិ-
ក ។ កិត្តិកថា អញ្ជាធិនំនាំបណ្តើរសត្វជើង ២ ទៅដោយជើង ហើយ
ឲ្យឈានជំហានទី ១ ត្រូវអាមត្តិវុល្លទ្ធកម្ម ។ ឲ្យឈានជំហានទី ២
ត្រូវអាមត្តិបាណិក ។

[១១៧] ដំរី សេះ ឧដ្ឋ តោ លា ជាពួកសត្វចិញ្ចឹមហៅថា
សត្វមានជើង ៤ ។ កិត្តិមានវេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់សត្វជើង ៤ នោះ ត្រូវ
អាមត្តិធុត្តជ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិវុល្លទ្ធកម្ម ។ ឲ្យដុតចាកទី ត្រូវ
អាមត្តិបាណិក ។

ពាក្យនិរុទ្ទេ ទុតិយសំបុរេស្ស មុនោនីយេ ឧបាស្សនំ

បទសា នេស្សមីតិ បឋមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ
ឥល្អច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ
ឥល្អច្ចយស្ស ។ តតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ឥល្អច្ច-
យស្ស ។ ចតុត្ថំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(១១៥) ឧបាស្សនំ ឆាយ វិច្ឆិកា សគមនំ ទុក្ខា-
លំដ្ឋប្បាធាតោ ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ច-
មាសកំ វា អក្កនកំ វេយ្យចំត្តោ វាមសតិ អាមត្តិ
ទុក្ខឧស្ស ។ ឥត្ថាមេតិ អាមត្តិ ឥល្អច្ចយស្ស ។ វាចា
ចាវតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា នេស្សមីតិ
សង្កាមេតិ បទេ បទេ អាមត្តិ ឥល្អច្ចយស្ស ។
បច្ឆមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(១១៦) ឧចារោកា ឆាយ កណ្តំ ឧចរិក្ខា វាចំត្តនិ
ឥត្តន្ទាតំ កណ្តំ អវហរតិ អាមត្តិ ទុក្ខឧស្ស ។ សោ
តំ កណ្តំ អវហរតិ អាមត្តិ ទុក្ខំ ចារាជិកស្ស ។

ពាក្យនិរុទ្ទេ សិប្បចេនំ ២ ឧកោជិយេ និយាយតំសុត្តន្តនិរុទ្ទេន

ភិក្ខុនិកថា អញ្ញនំនំនាំបណ្តើរសុត្តន្តនិរុទ្ទេន ។ ពេលនោះយើង ហើយឲ្យ
ឈានដំហានទី១ ទៅ ត្រូវអាមត្តិឥល្អច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី២
ទៅ ត្រូវអាមត្តិឥល្អច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី៣ ទៅ ត្រូវអាមត្តិ
ឥល្អច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី៤ ទៅ ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

(១១៨) រួច ក្នុង វេទនាសំ ហៅថា ពួកសត្វមានជើង
ច្រើន ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្តចាប់កាលសត្វមានជើងច្រើននោះ មាន
ដំរៀង មាសតក្កិ ហូសភី៥ មាសតក្កិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខផ ។ ឲ្យកំរើក
ត្រូវអាមត្តិឥល្អច្ចយ ។ ឲ្យឥតហានទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិកថា
អញ្ញនំនំនាំបណ្តើរសុត្តន្តនិរុទ្ទេនពេលនោះយើង ហើយញ្ចុំនិស្ស
មានជើងច្រើនឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាមត្តិឥល្អច្ចយ ត្រឹមដំហាន ។ ញ្ចុំនិ
ជើងទីបំផុតរបស់សត្វនោះឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

(១១៩) ភិក្ខុគយអង្គទ្រព្យវេលាគេទុកដាក់ច្រូសប្រហែស ហើយ
ប្រាប់ (ភិក្ខុទី១) ថា លោកចូរលួចទ្រព្យវេលាបន្តិចមក (ភិក្ខុនោះ)
ហៅថា អ្នកកំណត់របស់ឲ្យរលួច ត្រូវអាមត្តិទុក្ខផ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួល
ចង្អាតវាបានលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ភិក្ខុទីពីរ ។

[១១៧] ទិណ្ឌវត្ថុកា ឆាម អាហានំ ភណ្ឌំ គោ-
 មេត្តោ ។ មន្ទនាសាគំ វា អតំវេតមេត្តាមាសាគំ វា
 អត្ថនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមរាតិ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស ។
 ជន្មាមតិ អាមត្ថំ ធុល្លទ្ធវយស្ស ។ មាធា ធាវេនិ
 អាមត្ថំ ចារាជិតស្ស ។

[១១៨] សំវិហារហារោ ឆាម សុទ្ធមុលា សំវិទ្ធ-
 ហិតា ឯកោ ភណ្ឌំ អាហារតិ អាមត្ថំ សាទ្ធសំ
 ចារាជិតស្ស ។

[១១៩] សុត្តេតត្ថំ ឆាម សុត្តេតំ តារោតំ
 ធុរេតត្ថំ វា មច្ឆាតត្ថំ វា វត្ថំ វា ជំវា វា គេធ
 សុត្តេតេធ តំ ភណ្ឌំ អាហារតិ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស ។
 គេធ សុត្តេតេធ តំ ភណ្ឌំ អាហារតិ អាមត្ថំ ទុតិច្ចំ
 ចារាជិតស្ស ។ តំ សុត្តេតំ ធុរេ វា មច្ឆា វា តំ
 ភណ្ឌំ អាហារតំ មូលាជ្ជស្ស អធាមត្ថំ អាហារតស្ស
 អាមត្ថំ ចារាជិតស្ស ។

[១១៧] ភិក្ខុអ្នកថែទាំគ្រូព្រះវិសេនគាត់មកដើម្បីទុកមួយសំណើ
 ហៅថា អ្នកស្រឡាញ់ ។ ភិក្ខុគាត់វេយ្យចិត្តចាប់ផ្តើមនូវព្រះមាត
 ជីវ្យថមាសកត្តំ លើសពី៨មាសកត្តំ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ព្រះនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធុល្លទ្ធវយ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិ
 ចារាជិត ។

[១១៨] វិសេហៅថាភិយាល្លចយកដោយបបួលគ្នា (នោះ) ភិ-
 ក្ខុថែទាំមេតំនៃកុល្លគ្នាច្រើនរូប ភិក្ខុទម្រង់ទៅល្លចយកព្រះបាទមេត
 ត្រូវអាមត្តិចារាជិតទាំងអស់គ្នា ។

[១១៩] ភិក្ខុធ្វើសញ្ញាតំណត់ពេលឲ្យល្លច ហៅថា សុត្តេតកថា
 ភិក្ខុប្រឹក្សាឲ្យទៅល្លចថា អ្នកចូលល្លចយកព្រះនោះដោយសុត្តេតនោះ
 ក្នុងពេលព្រឹកក្តី ល្ងាចក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុល្លចព្រះនោះបាទមេតដោយសុត្តេតនោះ ត្រូវអាមត្តិចារាជិតទាំងពីរ
 រូប ។ ភិក្ខុទៅល្លចព្រះនោះបុរសុត្តេតនោះក្តី ក្រោយក្តី ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើដើមទំនៀមត្រូវអាមត្តិឡើយ ត្រូវអាមត្តិចារាជិតភិក្ខុអ្នកល្លច ។

បញ្ចេសនា ទុតិយសំព័ន្ធទី២ បទភាគីទី២ អាណត្តិកប្បយោគ

(១២១) ឯមិត្តភក្តិ ឆាម ឯមិត្ត ករោតិ អភ័រ
 ក ឯកុម្មុយនិស្ត កម្ពុជា ក ឧត្តមស្បៀង សីស
 ក ឧត្តមស្បៀង គេង ឯមិត្ត តំ កណ្តំ អវហាតិ
 អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ គេង ឯមិត្ត តំ កណ្តំ អវហាតិ
 អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ តំ ឯមិត្ត បុរ ក
 បណ្ឌ ក តំ កណ្តំ អវហាតិ មូលដ្ឋស្បៀង អធិបត្តិ
 អវហាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្បៀង ។

(១២២) ភិក្ខុ ភិក្ខុ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្តំ
 អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ
 តំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ចារាជិកស្បៀង ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្តំ អវហាតិ អាបត្តិ
 ឧត្តមស្បៀង ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ អញ្ញំ អវហាតិ
 មូលដ្ឋស្បៀង អធិបត្តិ អវហាតិ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្បៀង ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្តំ
 អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញមាណោ

(១២១) ភិក្ខុបន្ទាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ខ្ញុំនឹងបំប្រែភក្តិ ច្បាប់ចំណែក ឯកុម្មុយនិស្ត អភ័រ ករោតិ ក ឯកុម្មុយនិស្ត កម្ពុជា ក ឧត្តមស្បៀង សីស ក ឧត្តមស្បៀង គេង ឯមិត្ត តំ កណ្តំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ គេង ឯមិត្ត តំ កណ្តំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ តំ ឯមិត្ត បុរ ក បណ្ឌ ក តំ កណ្តំ អវហាតិ មូលដ្ឋស្បៀង អធិបត្តិ អវហាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្បៀង ។

(១២២) ភិក្ខុបន្ទាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អភ័រ ករោតិ ក ឯកុម្មុយនិស្ត កម្ពុជា ក ឧត្តមស្បៀង សីស ក ឧត្តមស្បៀង គេង ឯមិត្ត តំ កណ្តំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ គេង ឯមិត្ត តំ កណ្តំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧត្តមស្បៀង ។ តំ ឯមិត្ត បុរ ក បណ្ឌ ក តំ កណ្តំ អវហាតិ មូលដ្ឋស្បៀង អធិបត្តិ អវហាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្បៀង ។

តំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អា-
 ណាបេតិ ឥត្ថញ្ញាមំ កល្លំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 សោ អញ្ចំ មញ្ញាមាថោ អញ្ចំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស
 អបាបត្តិ អវហរតស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថញ្ញាមស្ស ចាវន ឥត្ថញ្ញាមោ
 ឥត្ថញ្ញាមស្ស ចាវនតុ ឥត្ថញ្ញាមោ ឥត្ថញ្ញាមំ កល្លំ អវ-
 ហរតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ សោ ឥតស្ស អាហ-
 រេតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អវហរតោ បដិគ្គណាតិ
 មូលដ្ឋស្ស អាបត្តិ មូលចូលស្ស ។ សោ តំ កល្លំ
 អវហរតិ អាបត្តិ សាព្វសំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ
 អាណាបេតិ ឥត្ថញ្ញាមស្ស ចាវន ឥត្ថញ្ញាមោ ឥត្ថញ្ញាមស្ស
 ចាវនតុ ឥត្ថញ្ញាមោ ឥត្ថញ្ញាមំ កល្លំ អវហរតិ អាបត្តិ
 ឧត្តជស្ស ។ សោ អញ្ចំ អាណាបេតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។

បានមក ត្រូវបានលើចេញវេលាភិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិបាទដឹកតាំងពី
 នាគំ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនាថា អ្នកចូលចេញឲ្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ សំគាល់នូវចេញ
 ដទៅលួចបានចេញពីមេកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ
 ត្រូវអាបត្តិបាទដឹកភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនាថា លោកចូរទៅ
 ប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចចេញឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១ នោះទៅប្រាប់ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់
 ទី២ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុង១ណាប្រាប់ ។ (ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់ទី២ ទៅប្រាប់ដល់អ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣) ភិក្ខុអ្នកទទួល
 បង្គាប់ទី៣ (មិនទទួលនឹងទៅលួច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដំបូងត្រូវអាបត្តិមូលចូល ។
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣ នោះទៅលួចចេញនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក
 តាំងអស់គ្នា ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនាថា លោកចូរទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរ
 ទៅលួចចេញឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់ទី១ នោះទៅប្រាប់ដល់ (ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣វិញ) ឬភិក្ខុ
 ទទួលបង្គាប់ទី១ នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុង១ណា ប្រើក ។ អ្នកទទួលបង្គាប់

អវហារកា បដិក្កត្តាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 សោ តំ កណ្តំ អវហារិ មូលដ្ឋស្ស អបាបត្តិ
 អាណាបកស្ស ច អវហារកស្ស ច អាបត្តិ តា-
 ណដិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថន្ទាមំ
 កណ្តំ អវហារិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ
 កណ្តំ មុច បព្វាកច្ចតិ ជាហំ សក្កោមំ តំ កណ្តំ
 អវហារិ ។ សោ មុច អាណាបេតិ យនា
 សក្កោសិ កតា តំ កណ្តំ អវហារិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ កណ្តំ អវហារិ អាបត្តិ ឧកិដ្ឋំ
 តារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថន្ទាមំ
 កណ្តំ អវហារិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស សោ តំ អាណា-
 បេតា វិម្មជិសារី ច សាវេតិ មា អវហារិ សោ
 តំ កណ្តំ អវហារិ អាបត្តិ ឧកិដ្ឋំ តារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថន្ទាមំ កណ្តំ អវហារិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ អាណាបេតា វិម្មជិសារី

ទី ៣ ទទួលនឹងវេលា អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះត្រូវតែបង្កើតក្នុងក្រុង
 ខណៈទទួល ។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក អ្នក
 ប្រើដើម្បីនៃត្រូវតែបង្កើតឡើយ ត្រូវតែបង្កើតបានជិតតែតែអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១
 នឹងភិតអ្នកលួចទី ៣ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនាថា លោកចូលទៅលួចយក
 ទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវតែបង្កើតក្នុងក្រុងខណៈប្រើ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រូវបង្កើតវិញប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនបាននឹងទៅ
 លួចយកទ្រព្យនោះមកទេ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ប្រើម្តងទៀតថា លោកអាច
 លួចយកបានក្នុងពេលណា ចូលលួចទ្រព្យនោះក្នុងពេលនោះមក ភិក្ខុអ្នក
 បង្គាប់នោះត្រូវតែបង្កើតក្នុង ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់លួចយកទ្រព្យនោះបាន
 មក ត្រូវតែបង្កើតបានជិតតែតែភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនាថា លោក
 ចូលលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវតែបង្កើតក្នុង ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ស្តាយត្រាយវិញ តែមិនបានប្រាប់ភិក្ខុនោះថា អ្នកកុំលួចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវតែបង្កើតបានជិត
 តែតែភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងនាថា លោកចូលទៅលួចយកទ្រព្យ
 ឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវតែបង្កើតក្នុងក្រុងខណៈបង្គាប់ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

សាវេតិ មា អវហរិទិ សោ អាណាត្តោ អហំ
 តយាតិ ចំ កណ្តំ អវហរិទិ មូលដ្ឋស្ស អនាមត្តិ
 អវហរេតស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 អាណាមេតិ វត្តនាមំ កណ្តំ អវហរិទិ អាមត្តិ ធុត្ត-
 ជស្ស ។ សោ តំ អាណាមេតា វិប្បជីសាវី សាវេតិ
 មា អវហរិទិ សាទ្ធភិ ឱវេតិ ឧភិទ្ធិ អនាមត្តិ ។

[១៦៦] បញ្ចហាតាបហិ អនិទ្ធិ អាធិយន្តស្ស
 អាមត្តិ ចារាជិតស្ស បរេវត្តហិតញ ហោតិ បរេ-
 វត្តហិតសញ្ញំ ច តុកោ ច ហោតិ បរិស្ថាភេ
 បញ្ចមុសតោ វា អតិវកមញ្ចមាសកោ វា វេយ្យ-
 ចិត្តញ បទ្ធពដ្ឋិតំ ហោជិ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្ត-
 ជស្ស ។ វេយ្យមេតិ អាមត្តិ វុល្លុទ្ធយស្ស ។ ហោតា-
 ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស បញ្ចហាតាបហិ អនិទ្ធិ
 អាធិយន្តស្ស អាមត្តិ វុល្លុទ្ធយស្ស បរេវត្តហិតញ

ស្តាយក្រាយវិញ ត្រឡប់យាងយាងថា លោកកុំល្ងចឡើយ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់នោះ មិនត្រូវត្រឡប់វាទល្ងចតាម គោលគបថា លោក
 ចំណីបង្អុយ ចេញទៅល្ងចយកទ្រព្យនោះបានមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវ
 កាបត្តិ ត្រូវតាមបង្គាប់ពិតនៃភិក្ខុអ្នកល្ងច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុអ្នកដទៃនោះ
 លោកចូលល្ងចយកទ្រព្យនោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះត្រូវកាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តី
 ក្តៅត្រហាយស្តាយក្រាយវិញ ត្រឡប់យាងថា លោកកុំទៅល្ងចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទទួលពាក្យថាប្រពៃហើយ ក៏វិលវិលល្ងចទៅ ភិក្ខុទាំង
 ពីររូបមិនត្រូវកាបត្តិឡើយ ។

[១៦៦] ភិក្ខុតាំងយកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយពាក្យថា
 យ៉ាង ត្រូវកាបត្តិបាតព្វកិច្ច គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្មត់ហ្មត់ ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មត់ហ្មត់ ១ បើគ្មានមានដទៃឲ្យច្រើន ចំនួន៥
 មាស ឬលើសពី៥មាស ១ មានវេយ្យចិត្តភាវីឡើងប្រាកដ ១ ញាតិ
 ទ្រព្យនោះឲ្យយូរកុំផុតចាកទី១ ត្រូវកាបត្តិបាតព្វកិច្ច ។ (បើមិនទាន់ឲ្យយូរ
 កុំផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់កាត់ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ។ ញាតិសេសនោះឲ្យកំរើក
 ត្រូវកាបត្តិវុល្លុច្ចយ ។ ភិក្ខុតាំងយកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយ
 ពាក្យថា យ៉ាង ត្រូវកាបត្តិវុល្លុច្ចយ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្មត់ហ្មត់ ១

ហោតិ បរមវិគ្គហិតសញ្ញី ច លហុកោ ច ហោតិ
 បរិស្តារោ អតិរេកមាសកោ វ ឧបេក្ខមាសកោ
 វ វេយ្យចិត្តញ បទុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្ថំ
 ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្ថំ ទុក្ខជស្ស ។ ហោ
 ចារតិ អាមត្ថំ ទុក្ខជស្ស ។ មញ្ចហានាវេរេ
 អនិច្ចំ អនិយទ្គស្ស អាមត្ថំ ទុក្ខជស្ស បរម-
 វិគ្គហិតញ ហោតិ បរមវិគ្គហិតសញ្ញី ច លហុកោ
 ច ហោតិ បរិស្តារោ មាសកោ វ ឧបេក្ខមាសកោ
 វ វេយ្យចិត្តញ បទុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្ថំ
 ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាមត្ថំ ទុក្ខជស្ស ។
 ហោ ចារតិ អាមត្ថំ ទុក្ខជស្ស ។

[១២២] ឧហានាវេរេ អនិច្ចំ អនិយទ្គស្ស អាមត្ថំ
 ហានិកស្ស ច ច សកសញ្ញី ច ច វិស្សសញ្ញាហិ
 ច ច តាវតាលំកំ គុកោ ច ហោតិ បរិស្តារោ មញ្ច-
 មាសកោ វ អតិរេកមញ្ចមាសកោ វ វេយ្យចិត្តញ

សំគាលំថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានដទៃរក្សា
 ប្រមាណស័ស្សី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកចុះមក ១ មានវេយ្យ-
 ចិត្តក៏ត្រូវបាន ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យយូរឥតចាកចំ ១ ត្រូវអាមត្ថំ
 ទុក្ខជស្ស ។ (បើមិនបានញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យយូរឥតចាកចំ) គិត
 ចាប់ផ្តើមត្រូវអាមត្ថំទុក្ខជ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្ថំ
 ទុក្ខជ ។ គិតកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាសាវ ៥
 យ៉ាង ត្រូវអាមត្ថំទុក្ខជ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ សំគាលំ
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានដទៃរក្សា ១
 មាសក ឬថយពី ១ មាសក ១ មានវេយ្យចិត្តកាន់វាឲ្យបាន ១
 ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យយូរឥតចាកចំ ១ ត្រូវអាមត្ថំទុក្ខជ ។ (ស្តាប់មិន
 បានឲ្យយូរឥតចាកចំ) គិតចាប់ផ្តើម គឺត្រូវអាមត្ថំទុក្ខជ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក
 គឺត្រូវអាមត្ថំទុក្ខជ ។

[១២៣] គិតកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាសាវ
 ៥យ៉ាង ត្រូវអាមត្ថំទុក្ខជ គឺមិនបានសំគាលំថាជាបេស្សី ១ មិនបាន
 កាន់យកដោយវិស្សសៈ ១ មិនបានកាន់យកជាបេស្សី ១ បរិក្ខារមាន
 ដទៃរក្សាប្រមាណ ៥ មាសក ឬស័ស្សី ៥ មាសក ១ មានវេយ្យចិត្ត

បទុបដ្ឋិតំ យោតិ អាមសតិ អាមត្ថំ ធុត្តដស្ស ។
 ឥត្ថាបេតិ អាមត្ថំ ធុល្លទ្ធវយស្ស ។ ហំធា ចាវេតិ
 អាមត្ថំ ចារាជកស្ស ។ ចហាតាហេហិ អនំន្តំ អាជ្ជិ-
 យទ្គស្ស អាមត្ថំ ធុល្លទ្ធវយស្ស ន ច សកា-
 សញ្ញំ ន ច វិស្សាសត្តាហិ ន ច តាវតាលីកំ លហុកោ
 ច យោតិ ហិក្ខុកោ អតិរេកហ-
 សតោ វា ឧបេក្ខមាសតោ វា វេយ្យចំន្តញ្ច
 បទុបដ្ឋិតំ យោតិ អាមសតិ អាមត្ថំ ធុត្តដស្ស ។
 ឥត្ថាបេតិ អាមត្ថំ ធុត្តដស្ស ។ ហំធា ចាវេតិ
 អាមត្ថំ ធុល្លទ្ធវយស្ស ។ ចហាតាហេហិ អនំន្តំ អា-
 ជ្ជិយទ្គស្ស អាមត្ថំ ធុត្តដស្ស ន ច សកសញ្ញំ
 ន ច វិស្សាសត្តាហិ ន ច តាវតាលីកំ លហុកោ
 ច យោតិ ហិក្ខុកោ មាសតោ វា ឧបេក្ខមាសតោ
 វា វេយ្យចំន្តញ្ច បទុបដ្ឋិតំ យោតិ អាមសតិ អាមត្ថំ
 ធុត្តដស្ស ។ ឥត្ថាបេតិ អាមត្ថំ ធុត្តដស្ស ។
 ហំធា ចាវេតិ អាមត្ថំ ធុត្តដស្ស ។

តាំងឡើងប្រាកដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្ញុំ ។ (ត្រូវអាមត្ថុ
 បារមីត ។ (បើមិនចាត់ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្ញុំទេ) គិតចាប់
 កាល់ (ត្រូវអាមត្ថុខ្ពង់ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើត (ត្រូវអាមត្ថុ
 ធុល្លទ្ធវយ ។ គិតកាន់យកឲ្យរាងលម្អស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៦
 យ៉ាង (ត្រូវអាមត្ថុធុល្លទ្ធវយ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ។ មិន
 បានកាន់យកដោយស្ម័គ្រស្មាល ។ មិនបានកាន់យកដោយរបស់ខ្លួន ។ បើគ្មាន
 មានដើម្បីគិតប្រមាណរាសីសព៌ ។ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកមក ។
 មានវេយ្យចំន្តតាំងឡើងប្រាកដ ។ ញ៉ាំងឲ្យរលាយឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្ញុំ ។
 (ត្រូវអាមត្ថុធុល្លទ្ធវយ ។ (បើមិនចាត់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្ញុំទេ) គិតចាប់
 កាល់ (ត្រូវអាមត្ថុខ្ពង់ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើត (ត្រូវអាមត្ថុខ្ពង់ ។
 គិតកាន់យកឲ្យរាងលម្អស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៦ យ៉ាង (ត្រូវ
 អាមត្ថុខ្ពង់ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ។ មិនបានកាន់យក
 ដោយស្ម័គ្រស្មាល ។ មិនបានកាន់យកដោយរបស់ខ្លួន ។ បើគ្មានមានដើម្បី
 គិតប្រមាណ ។ មាសក ឬថយពី ១ មាសកមក ។ មានវេយ្យចំន្ត
 តាំងឡើងប្រាកដ ។ ញ៉ាំងឲ្យរលាយឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្ញុំ ។ (ត្រូវ
 អាមត្ថុខ្ពង់ ។ (បើមិនចាត់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្ញុំទេ) គិតចាប់កាល់
 គឺត្រូវអាមត្ថុខ្ពង់ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើត គឺត្រូវអាមត្ថុខ្ពង់ ។

[១២៤] បញ្ចហានាមេហំ អធិដ្ឋំ អាធិយទ្គស្ស
 អាមត្តំ ធុត្តដស្ស ទ ទ បរមវត្ថុហិតំ ហោតិ
 បរមវត្ថុហិតសញ្ញំ ទ ឥន្ទុកា ទ ហោតិ បរិស្វារោ
 បញ្ចមាសកោ វ អតំមគាចញ្ចមាសកោ វ វេយ្យចិត្តញ្ច
 បទ្ទបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តដស្ស ។
 ឧទ្ទារេតិ អាមត្តំ ធុត្តដស្ស ។ ហេតា ចារេតិ អាមត្តំ
 ធុត្តដស្ស ។ បញ្ចហានាមេហំ អធិដ្ឋំ អាធិយទ្គស្ស
 អាមត្តំ ធុត្តដស្ស ទ ទ បរមវត្ថុហិតំ ហោតិ បរមវត្ថុហិ-
 តសញ្ញំ ទ លហុកោ ទ ហោតិ បរិស្វារោ អតំមគា-
 ចមាសកោ វ ឧទបញ្ចមាសកោ វ វេយ្យចិត្តញ្ច
 បទ្ទបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តដស្ស ។
 ឧទ្ទារេតិ អាមត្តំ ធុត្តដស្ស ។ ហេតា ចារេតិ អាមត្តំ
 ធុត្តដស្ស ។ បញ្ចហានាមេហំ អធិដ្ឋំ អាធិយទ្គស្ស អា-
 មត្តំ ធុត្តដស្ស ទ ទ បរមវត្ថុហិតំ ហោតិ បរមវត្ថុហិត-
 សញ្ញំ ទ លហុកោ ទ ហោតិ បរិស្វារោ មាសកោ
 វ ឧទមាសកោ វ វេយ្យចិត្តញ្ច បទ្ទបដ្ឋិតំ ហោតិ

[១២៤] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឱ្យដោយអាការ
 ៥យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្នឹងវេហ្និរក្សា ១
 សំគាល់ថាជាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងវេហ្និរក្សា ១ បរិស្វារមានដទៃឱ្យច្រើន
 ប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី៥ មាសក ១ មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើង
 ប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឱ្យឃ្លានផុតចាកទី ១ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើ
 មិនខានឱ្យឃ្លានផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំង
 ទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់
 របស់មិនបានឱ្យដោយអាការ ៥យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នក
 ដទៃមិនបានហ្នឹងវេហ្និរក្សា ១ សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងវេហ្និ-
 រក្សា ១ បរិស្វារមានដទៃកំច្រើនប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬវេយ្យចិត្ត ៥ មា-
 សកចុះមក ១ មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឱ្យឃ្លាន
 ផុតចាកទី ១ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនខានឱ្យឃ្លានផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឱ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្នឹងវេហ្និរក្សា ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងវេហ្និរក្សា ១ បរិស្វារមានដទៃកំច្រើនប្រមាណ ១
 មាសក ឬវេយ្យចិត្ត ១ មាសកចុះមក ១ មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១

អាចសាតិ អាចត្ថិ ធុត្តាដស្ស ។ ដល្ហាថេតិ អាចត្ថិ
ធុត្តាដស្ស ។ ហិណ ចាវេតិ អាចត្ថិ ធុត្តាដស្ស ។

(១២៥) អនាចត្ថិ សកសញ្ញិស្ស វិស្សាសត្តាហេ
តាវកាលិកេ មេតបរិក្កហេ តិរច្ឆានកតបរិក្កហេ មំ-
សុត្វលសញ្ញិស្ស ធុត្តាដស្ស អាទិកក្ខិកស្សតិ ។
អវិជ្ជាធម្មំ ចរណេវាវាវំ ធិដ្ឋំ ។

(១២៦) វជ្ជកេហំ មញ្ញត្តាតា
ចតុរោត្តរណេហំ ច
អន្ធការេន វេ^(១) មញ្ញ
មញ្ញ ហារណាតោន ច
ចំរុត្តិយោ មញ្ញត្តាតា
កំគេហំ អមេរេ ធុរេ

១ គេនិច្ចិ ពាយោ ។

ញ្ញំនិទ្រព្យនោធិន្ធយោគផុតចាកទី ១ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនបានទ្វិ-
យុត្តផុតចាកទី១) គិតចាប់ផ្តើម ក៏ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះ
ឲ្យរំពើក ក៏ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ ។

(១២៧) ភិក្ខុភាន់យកដោយសំនាល់ថាជាមេស្ម័គ្រ កាន់យក
ដោយស្ម័គ្រស្មាលនិវត្តនា កាន់យកជាមេស្ម័គ្រនា កាន់យករបស់ដែលពួក
ប្រែកហ្មឺនហែនក្សា កាន់យករបស់ដែលសត្វតិរច្ឆានហ្មឺនហែនក្សា កាន់
យកដោយសំនាល់ថាជាមេស្ម័គ្រស្មាល ភិក្ខុក្នុង ភិក្ខុអគោមិមបញ្ចាតិ
(អម្បាលាន) មិនត្រូវកាបត្តិឡើយ ។
អវិជ្ជាធម្មំ ចរណេវាវាវំ ធិដ្ឋំ ។

(មាតិកាទុត្រប បញ្ញំរឿងតាមរបៀបដែលមិនសំដែងគោរព ដូច
នាគវង្សត្របនេះ)

(១២៨) រឿងភិក្ខុវេទន្តបូជន្តបុណ្យរបស់ជាន់ជ្រើសក់ រឿង
ភិក្ខុ៤ បូជន្តបុណ្យគ្រឿងកម្រាល រឿងភិក្ខុវេទន្តបូជន្តបុណ្យក្នុង
វេលាយប់ (ដោយចំណាត់ទុកពីថ្ងៃ) រឿងភិក្ខុវេទន្តបូជន្ត
ទ្រព្យនៅដែលខ្លួនកំពុងជួយនាំទៅ រឿងភិក្ខុវេទន្តបូជន្តបុណ្យកែ
ពាក្យជាល្អ (កែតាមខ្មែរយុទ្ធចក្ខុ) រឿងភិក្ខុ ៦ បូជ
ទៀត គឺសស្សតំសាដក់និងឈូកដែលប៉ុន្មានដោយទ្រង់

អសម្ពុទ្ធ កុសាធាតោ
 ជញ្ជាយេន^(១) សហា នស
 វេយ្យាសេហិ បញ្ចក្កាតា
 បញ្ច ចេវ អម្ពលតា
 ទុត្តន្តោ ក្សម៌សញ្ច
 ម្ភសក្កុលំហោនតា
 ស បរិក្ការត្ថវតា
 ភិសំវិសា^(២) ន ចំក្ខន្ធន៍^(៣)
 ទានន័យញ្ច វិស្សាសំ
 សសត្តាយ បប ទុវ
 សត្ត ឆាវហាណមាភិ
 សត្ត ចេវ អវហរុ
 សង្ឃស្ស អវហរុ សត្ត
 បុប្ផហិ អមរេ ទុវ

១ វ. ខ. ឧ. វដ្តស្យា ១ ២ ៣. ភិសំវិសោ ១ ២ ៣. ៤ ខំដូមេ ១

រឿងភិក្ខុ ១ ប្រទេសយកសម្ពុត្តិសុត្តន្តបិដកសាគរសុត្តន្តវេល
 មិនទាន់បែកប្លាយ រឿងភិក្ខុ ១ ប្រលូតប្លាយស្ថាបត្ថិកា រឿងត្រៃ
 ភាគខ្នាតត្រៃស្យាស្សន៍របស់ភិក្ខុដទៃក្នុងកេតិក្ខន្ធ រួម
 ទាំងរឿងភិក្ខុ ៩ ពួកដែលជាប់ពិការ^(១)សក្កន្ធន៍ ត្រូវជា ១០
 រឿងភិក្ខុ ៩ ប្រមិនទាន់យក កុហកយកទានិយភាវនិយា-
 ហារដែលនៅចតសំសង្ឃ រឿងភិក្ខុ ៩ ប្រលូតប្លាយ សាច់
 ចំ ស្ត្រីក្រោម ឯកទ្វារ ក្នុងវេលាស្រអូតប្លាយ រឿង
 ពួកភិក្ខុប្រលូតប្លាយត្រៃបាំងបង្គំយាម រឿងពួកភិក្ខុប្រលូត
 របស់សង្ឃនិងចំណែកស្សន៍ រឿងភិក្ខុប្រលូតភិក្ខុវិហារ
 ហើយមិនហ៊ានចេញចេញត្រៃ រឿងភិក្ខុទាន់ខានិយរបស់
 ភិក្ខុជាសំឡាញ់ត្រៃសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល រឿងភិក្ខុ ២ ប្រទៀត
 យកទានិយរបស់ភិក្ខុដទៃទាន់ដោយសំភារសំដៅរបស់ខ្លួន
 រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកប្រកែកមិនទទួលខ្លួនជាល្អយក រឿងភិក្ខុ
 ៧ ពួកតាំងចិត្តល្អយកគិត រឿងភិក្ខុ ៧ ប្រលូតយកទា-
 និយរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ២ ប្រទៀតប្រលូត រឿងភិក្ខុ

១ ពេលដែលសង្ឃនិយាយស្តី ។

បាវនាស្រី ទុក្ខសំព័ន្ធមេស្ស វិសេស្យ មាតិកាសុត្តន្ត

នាម្បត្តិ មន្ត្រី ឡើយ តិណ្ណា

សង្ឃស្ស មន្ត្រី អវហាសំ សេយ្យ

សស្សមិត្តំ ១ ទានំ ជីហរេយ្យ

ហរេយ្យ សស្សមិត្តំ ភាវនាលិចំ

ឧប្បា ភវនេយោ ១៩

វេសាលីយោ ១ មន្ត្រីសោ

ពាណិជ្ជ ១ ភោសាមី

សាគលា ឧជ្ឈ្យកេន ធាតិ ១

[១២៩] តេន ១១ បទ សមយេន ឧត្តត្ថយោ

កិក្ខុ រតនត្ថាលា កុត្តា ជេតុកណ្ឌិកំ អវហរិស្ស ។

បាវនាស្រី សំព័ន្ធ ទី ២ វិសេស្យ ព័រដាប៌ៃមាតិកា

កិក្ខុយកលេយសំសង្ឃធ្វើជំនួញជំនួញដោយគិតថាខ្លី រឿង
 កិក្ខុល្អច័កសង្ឃ រឿងកិក្ខុល្អច័ស្តិកសង្ឃ រឿងកិក្ខុ ២ រូប
 ល្អច័ស្តិកសង្ឃ រឿងកិក្ខុ ៧ រូបល្អច័ស្តិកសង្ឃ
 ធានឧទ្ធចសំសង្ឃ រឿងកិក្ខុយកលេយសំសង្ឃ រឿងកិក្ខុ
 មាតិកាសំព័ន្ធប្រើប្រាស់ហើយទេ រឿងកិក្ខុ ១ ភូមិព្រះដ៏
 មានព្រះភាគច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំគ្រូវិសេស្យធានឧទ្ធចសំសង្ឃ
 ប្រើប្រាស់បាន រឿងភូមិកិក្ខុជាសិស្សរបស់ពុទ្ធសាសនាភិក្ខុ
 ក្រីក្រម្យាងគ្រីក្រដង្កែ ទៅនិយាយយកបបលាយស្លប្រ-
 ព័ន្ធដោយសវណ្ណកាយ ឆ័ត្រល្អច័កយុក្ខក្រីក្រល្អច័ក
 របស់ពុទ្ធសាសនាភិក្ខុ រឿងអនុញ្ញាតក្រីក្រសាលី រឿង
 បតិកផល់ខ្លួនយកបាប រឿងបិណ្ឌប្រដាប់ក្រីក្រពាណិជ្ជ
 នាំយកក្រីក្រនាក់របស់បុគ្គល អំពីថ្ងៃចេញទៅបរិវារ
 ប្រដាប់ រឿងកិក្ខុជាសំឡាញ់និមិត្ត ២ ភាគក្រីក្រសាស្ត្រ
 រើសនឹកផ្អែកគិតថានឹងឱ្យផលម្ចាស់ រឿងកិក្ខុជាសុខិយភាគ
 របស់ទ្រព្យករក្រីក្រសាគលល្អច័យកលេយសំសង្ឃ ។

[១២៩] សម័យនោះឯង ឧត្តត្ថយកិក្ខុជាសំឡាញ់ទៅកាន់ទឹកខ្លែង
 ហាលកណ្តាលដង្កែប ហើយល្អច័យក្រីក្ររបស់ជាងផ្លែឆ្កែ ។

តេសំ កុក្កុទ្ធំ អហោសំ ភគវតា សិក្ខាបដំ បញ្ចត្ត
 កុទ្ធំ ទុ ទោ មយំ ចារាជីកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។
 ភគវតា ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ អាបត្តិ តុម្ភេ
 ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជីកន្តំ ។

[១២៨] តេស ទោ បដ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ រជិតត្ថរណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិតា
 វេយ្យចិន្តំ ឧប្បាទេសំ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ
 កុទ្ធំ ទុ ទោ អហំ ចារាជីកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។
 ភគវតា ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ
 ឯតុប្បាទេសិ ។ តេស ទោ បដ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ រជិតត្ថរណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិតា
 វេយ្យចិន្តា អាមសំ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជីកស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សនតិ ។
 តេស ទោ បដ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ រជិតត្ថ-
 រណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិតា វេយ្យចិន្តា
 វេយ្យចេសំ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ បេ ។

ភិក្ខុអប្បាសនាវោសេចក្តីសន្សំយថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ចត្តហើយ យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាតដកហើយឬហ្ន៎ ។ ទើប
 ត្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាតដកហើយ ។

[១២៩] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ឌ
 ខែងង្វែងលក់ បានឃើញសម្លក់មានជ័រឡូច្រើន ហើយញាតិវេយ្យចិន្ត
 ឡូកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា អញត្រូវអាបត្តិបាតដក
 ហើយឬហ្ន៎ ។ ទើបត្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើវេយ្យចិន្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវ
 អាបត្តិអីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ឌ
 ខែងង្វែងលក់ ឃើញសម្លក់មានជ័រឡូច្រើនមានវេយ្យចិន្តកើតឡើងហើយ
 ចាប់កាលសម្លក់នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាតដកទេ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ឌខែ
 ងង្វែងលក់ បានឃើញសម្លក់មានជ័រឡូច្រើន មានវេយ្យចិន្តកើតឡើង
 ហើយភ្លើងសម្លក់នោះឡើងកើត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។

អោយបង្កើន ភិក្ខុ ចាកដីកស្ស អោយបង្កើន ឧបសម្ព័ន្ធនៃស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 រតនត្ថវណំ តត្ថា មហាគ្យំ ឧស្សំ បស្សិត្តា
 វេយ្យចិត្តោ ហោតា ចាមសំ ។ ឧស្ស តុក្កុច្ចំ
 អហោសំ ។ បេ ។ អោយបង្កើន ភិក្ខុ អោយបង្កើន
 ចាកដីកស្ស ។

(១២៧) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 បំណងបង្កើន ភិក្ខុ មហាគ្យំ ឧបសម្ព័ន្ធនៃស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ
 វេយ្យចិត្តំ ឧបសម្ព័ន្ធនៃស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ ។ ឧស្ស តុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អោយបង្កើន ភិក្ខុ ចំណុចបង្កើន ។ តេជ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញតរោ បំណងបង្កើន ភិក្ខុ មហាគ្យំ
 ឧបសម្ព័ន្ធនៃស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ វេយ្យចិត្តោ អោយបង្កើន ។ បេ ។ អោយ
 បង្កើន ភិក្ខុ ចាកដីកស្ស អោយបង្កើន ឧបសម្ព័ន្ធនៃស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ
 ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ វេយ្យចិត្តោ អោយបង្កើន ។ បេ ។ អោយបង្កើន
 ភិក្ខុ ចាកដីកស្ស អោយបង្កើន ឧបសម្ព័ន្ធនៃស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវតែបង្កើនបង្កើន ត្រូវតែ
 អោយបង្កើនបង្កើន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រព្វបទនៅកាន់កាប់បង្កើនបង្កើន
 កល្លៈនៃជនដែលកំ បានឃើញសម្បត្តិមានដ៏ទៃទៀតច្រើន មានវេយ្យ-
 ចិត្តគិតល្អ ហើយញាតិសម្បត្តិមានវេយ្យចិត្តគិតល្អ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
 អោយបង្កើនបង្កើន ហើយ ។

(១២៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រព្វបទនៅកាន់កាប់បង្កើនបង្កើន
 បានឃើញកំណត់ប្រសើរមានដ៏ទៃទៀតច្រើន ហើយញាតិសម្បត្តិមានវេយ្យចិត្ត
 គិតល្អ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើវេយ្យចិត្តគិតល្អបង្កើនបង្កើន អ្នកមិន
 ត្រូវតែបង្កើនបង្កើន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រព្វបទនៅកាន់កាប់បង្កើនបង្កើន
 បំណងបង្កើន បានឃើញកំណត់ប្រសើរមានដ៏ទៃទៀតច្រើន មានវេយ្យចិត្ត
 គិតល្អហើយចាប់ផ្តើម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវតែបង្កើនបង្កើន ត្រូវតែអោយបង្កើនបង្កើន ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 មានវេយ្យចិត្ត ធ្វើរបស់នោះឱ្យកំណត់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវតែបង្កើនបង្កើន ត្រូវតែអោយបង្កើនបង្កើន ។ បេ ។

វេយ្យាចំត្រា ហ៊ានា ចាវសី ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសី
។ បេ ។ អាបន្តី ភ្នំ ភីត្តុ អាបន្តោ ចារាដិកន្តិ ។

[១៣១] តេន ។ ចា បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភីត្តុ ធិន កណ្ឌំ បស្សិតា ធិមិត្តំ អតាសី វត្តិ
អវហរិស្សមីតំ ។ សោ តំ មញ្ញាមាដោ តំ អវហរិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសី ។ បេ ។ អាបន្តី ភ្នំ ភីត្តុ
អាបន្តោ ចារាដិកន្តិ ។ បេ ។ តំ មញ្ញាមាដោ អញ្ញា
អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញា មញ្ញាមាដោ តំ អវហរិ ។ បេ ។
អញ្ញា មញ្ញាមាដោ អញ្ញា អវហរិ ។ បេ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសី ។ បេ ។ អាបន្តី ភ្នំ ភីត្តុ អាបន្តោ
ចារាដិកន្តិ ។ តេន ។ ចា បន សមយេន អញ្ញា
តរោ ភីត្តុ ធិន កណ្ឌំ បស្សិតា ធិមិត្តំ អតា
សី វត្តិ អវហរិស្សមីតំ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញាមាដោ

១. ម. អញ្ញា ។

ភីត្តុមានវេយ្យាចំត្រាធិនេសំនារទ្យញ្ញាតផុតពាក្យ ។ ភីត្តុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រើសរើសថា ឃ្លាភីត្តុ អ្នកត្រូវ
អាបន្តិបាទដកហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះធិន មានភីត្តុ ទម្រង់ឃ្លាច្រកក្នុងវេលា
ថ្ងៃ ហើយបានធ្វើធិមិត្តសំគាល់ថា អញ្ញាធិនល្អបយកច្រកនោះក្នុង
វេលាយប់ ។ ភីត្តុនោះកាលបើសំគាល់ច្រកនោះបានហើយ ក៏ល្អប
យកច្រកនោះមក ។ ភីត្តុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គជ្រើសរើសថា ឃ្លាភីត្តុ អ្នកត្រូវអាបន្តិបាទដកហើយ ។ បេ ។
ភីត្តុសំគាល់ច្រកនោះបាន (ក្នុងវេលាថ្ងៃហើយ ដល់វេលាយប់) ល្អប
យកច្រកដទៃបានមកវិញ ។ បេ ។ (វេលាថ្ងៃ) សំគាល់ច្រកដទៃ
ទេ (នៃដល់វេលាយប់) ត្រូវបល្ល័ង្កបានច្រកនោះមក ។ បេ ។
សំគាល់ច្រកដទៃបានហើយ ទៅល្អបយកច្រកដទៃបានមក ។ បេ ។
ភីត្តុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រើសរើសថា ឃ្លា
ភីត្តុ អ្នកត្រូវអាបន្តិបាទដកហើយ ។ សម័យនោះធិន មានភីត្តុ ទម្រង់
ឃ្លាច្រកក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើធិមិត្តសំគាល់ថា អញ្ញាធិនល្អប
យកច្រកនោះក្នុងវេលាយប់ ។ ភីត្តុនោះសំគាល់ច្រកនោះបានហើយ

បាវនិកកល្យាណៈ ទុតិយសំបុត្របទប្បវត្តិវិចិត្រភ័ក្ត្រ សិលាភារាណសតាវ

អត្ថុ(១) កណ្តំ អវហាវំ ។ អស្ស កុណ្ឌុដ្ឋំ វេលា-
សិ ។ បេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[១៣១] តេជ ។ ចេ ។ បេ ។ សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ អញ្ញាស្ស កណ្តំ ចារាជ្ជា សីលេ កាវ វេយ្យចិត្តោ
អាមសិ ។ បេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាមត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ ជន្មាមេសិ
។ បេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ទុក្ខ-
យស្សតិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ ទុក្ខំ ទិវេមេសិ ។ បេ ។
អាមត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកត្ថំ ។ បេ ។ ទទ្ទេ
កាវ វេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ ជន្មា-
មេសិ ។ បេ ។ វេយ្យចិត្តោ កង្កំ ទិវេមេសិ ។ បេ ។
កង្កំយា កាវ វេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។

បាវនិកកល្យាណៈ សំបុត្រទី ២ វិចិត្រភ័ក្ត្រ សិលាភារាណសតាវ

(វេលាយប់) ត្រឡប់លូចបានទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកវិញ ។ ភិក្ខុមានមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវ
អាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិទុក្ខដ ។

[១៣១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទម្រុប ទូលនាំយកទ្រព្យរបស់
អ្នកដទៃទៅទ្រព្យ (វេលាភ្លឺរំពង) កើតមានវេយ្យចិត្តហើយចាប់ផ្តើម
របស់គាត់នាំទៅលើក្បាល ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
ហើយធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកមិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចិត្តតិចល្មម ហើយដាក់របស់ចុះមកត្រង់ក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចិត្តតិចល្មម ហើយចាប់ផ្តើមការវេលាភ្លឺរំពងនាំទៅលើក ។ បេ ។
ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តតិចល្មម ហើយធ្វើការវេលាភ្លឺរំពងនាំទៅលើក ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចិត្តតិចល្មម ហើយដាក់ការចុះមកត្រង់ចង្កេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចិត្តតិចល្មម ហើយចាប់ផ្តើមការវេលាភ្លឺរំពងនាំទៅលើចង្កេះ ។ បេ ។

១ បាវនិករបស់វិសេនគភីទៅ ដោយសវនាមានក្បាលដាច់ដូច ព័ទ្ធជុំវិញដូចប្រាស ។

ថេយ្យចិន្តោ ឧបាសេសិ ។ មេ ។ ថេយ្យចិន្តោ ហត្ថេន
 អត្តហេសិ ។ មេ ។ ហត្ថេ ភាវំ ថេយ្យចិន្តោ ក្ខម័យំ
 ធិត្តំមិ ។ មេ ។ ថេយ្យចិន្តោ ក្ខម័តោ អត្តហេសិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ ។ មេ ។ អាមន្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាមន្តោ ចារុនិកាន្តិ ។

[១៣២] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 អជ្ឈោតាលេ ចិវំ បត្តិវត្តា វិហារំ ចាវិសំ ។ អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ ខាយិទំ ចិវំ ឧស្ស័តិ បដិសាមេសំ ។ សោ
 ធិត្តមិទ្ធា តំ ភិក្ខុំ បុទ្ធំ អាទិសា ធម្មំ ចិវំ តេន
 អវហន្តិ ។ សោ វិវាហោ មយោ អវហន្តិ ។ សោ
 តំ អាទិយំ អស្សបណាសិ មុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ
 អហោសិ ។ មេ ។ ក៏ចិន្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ ធិត្តំបថោ
 អហំ ភក្កនិ ។ អហមន្តិ ភិក្ខុ ធិត្តមិបថេតិ ។

ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តនិកល្លច ហើយធ្វើការវិទ្យាស័ក ។ មេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យ-
 ចិត្តនិកល្លច ហើយបាននាំយកវាយ័ដ ។ មេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
 និកល្លច ហើយដាក់ការវិសេសនាំទៅនឹងវិសេសលើផ្លូវផនដី ។ មេ ។
 ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តនិកល្លច ហើយបានចាប់យករបស់អំពីផនដី ។ ភិក្ខុ
 ទោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ហាលភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវតាមគ្រូទារុនិកហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ឬបាលបិកេន្តវិកល
 ហើយចូលទៅតានិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់ចិវនោះដោយ
 គិតថា កុំឱ្យចិវនោះបាត់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុនោះចេញពីវិហារទៅហើយ
 សួរភិក្ខុនោះថា តាវុសោ ចិវរបស់ខ្ញុំ លោកណាបានយកទៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះពាលតបយ៉ាងនេះថា (ចិវលោក) យើងលួចយកហើយ ។ ភិក្ខុ
 ម្ចាស់ចិវនោះចាទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ហាលភិក្ខុ
 អ្នកមានចិត្តនិកល្លចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះឡើយថា ចត្តិតព្រះអង្គមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គត្រាន់តែដោយពាក្យ (តែមានថេយ្យចិត្តទេ) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ហាលភិក្ខុ បើត្រូវតែដោយពាក្យ អ្នកមិនត្រូវតាមគ្រូឡើយ ។

បាវចនាសុត្តន្ត វិចិត្រសុត្តន្ត ខេត្តបាវចនា

កេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរា កិក្ខុ បីមេ
 ចីវរំ ជិត្តិមិត្តា ។ មេ ។ បីមេ ជិត្តិមិត្តា
 ជិត្តិមិត្តា ។ មេ ។ ហេត្វាបីមេ បត្តំ ជិត្តិមិត្តា
 វិហារំ ចារិសំ ។ អញ្ញាតរា កិក្ខុ មាយំ បត្តោ
 នស្សីតិ បដសាមេសំ ។ សោ ជិត្តិមិត្តា តំ កិក្ខុ
 បុត្តិ អាវុសោ មយ្ហំ បត្តោ កេន អវហោតិ ។
 សោ ឯវាហា មយា អវហោតិ ។ សោ
 តំ អាធិយំ អស្សមណាសំ តូត្តំ ។ ឧស្ស
 កុក្កុដំ អហោសំ ។ មេ ។ អហោតិ កិក្ខុ ជិត្តិមិត្តា
 ថេតំ ។ កេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
 កិក្ខុជំ វតិយា ចីវរំ បត្តិមិត្តា វិហារំ ចារិសំ ។
 អញ្ញាតរា កិក្ខុជំ មាយំជំ ចីវរំ ឧស្សីតិ បដសាមេ
 សំ ។ សោ ជិត្តិមិត្តា តំ កិក្ខុជំ បុត្តិ អយ្យ
 មយ្ហំ ចីវរំ កេន អវហោតិ ។ សោ ឯវាហា មយា
 អវហោតិ ។ សោ តំ អាធិយំ អស្សមណាសំ តូត្តំ ។

បាវចនាសុត្តន្ត វិចិត្រសុត្តន្ត ខេត្តបាវចនា

សមីយនោ មានកិក្ខុ ទ្វយ ទុកដាក់ចីវរលីកាន់ ។ មេ ។ ទុក
 ដាក់សម្បត្តិសិទ្ធិលីកាន់ ។ មេ ។ ទុកដាក់បាត្រត្រាមកាន់ ហើយ
 ចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានកិក្ខុទៀតទុកដាក់បាត្រត្រាមកាន់ ដោយគិតថា
 កុំឲ្យបាត្រនេះបាត់ទៅឡើយ ។ កិក្ខុម្ចាស់បាត្រត្រាមកាន់វិហារហើយ
 ទៅស្វាភ័ក្ត្រនោះថា អាវុសោ បាត្របេស័ន្ធអាកណាស្លូតយកទៅ ។
 កិក្ខុនោះពោលគបយ៍នឹងនេះថា (បាត្របេស័ន្ធអាក) យើងស្លូតយក
 ហើយ ។ កិក្ខុម្ចាស់បាត្រត្រាច្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសម
 ណាទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ត្រាមក្នុងច្រកាន់
 ម្ចាស់កិក្ខុ មើលត្រាពោលពាក្យទេ មិនត្រូវអាចក្តីឡើយ ។ ស
 មីយនោះឯង មានកិក្ខុ ទ្វយ ពោលចីវរលីកាន់ ហើយចូលទៅ
 កាន់វិហារ ។ មានកិក្ខុទៀតទុកដាក់ចីវរនោះដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរ
 នេះបាត់ទៅឡើយ ។ កិក្ខុនឹងម្ចាស់ចីវរនោះចេញពីវិហារទៅ ហើយ
 ស្វាភ័ក្ត្រនោះថា នាង ចីវរបេស័ន្ធអាកណាស្លូតយកទៅ ។ កិក្ខុ
 នោះពោលគបយ៍នឹងនេះថា (ចីវរនាង) យើងស្លូតយកហើយ ។ កិក្ខុ
 ម្ចាស់ចីវរនោះច្រកាន់កិក្ខុនោះថា នាងមិនមែនជាសមណាទេ ។

អស្សមណេសិ ភូត្ថំ ។ ភស្ស កុត្តរំ អណេសិ
។ បេ ។ ភិច្ឆេត្តា ភិច្ឆាតិ ។ យេយ្យចេត្តា អហំ
ភគវាតិ ។ អបន្តិ ភិច្ឆា អបន្តោ ចារាជិនី ។

[១៣២] ភេត បេ បេ សមយេន អញ្ញាតភេ
ភិច្ឆា សុសាធំ ភត្តា អតិច្ឆេ សរិរ បំសុត្ថលំ
អត្តហេសិ ។ ភស្ស ច សរិរ បេតោ អតិច្ឆោ
ហោតិ ។ អដោ ភោ បេតោ តំ ភិច្ឆុ វេតនភេត
មា ភត្តេ មយ្ហំ សាដកំ អត្តហេសិភិ ។ ភោ ភិច្ឆុ
អហាធិយន្តោ អត្តហេសិ^(១) ។ អដោ តំ សរិរ
និដ្ឋហិតា ភស្ស ភិច្ឆាតោ បិដ្ឋេតោ បិដ្ឋេតោ អនុត្ថំ ។
អដោ ភោ ភិច្ឆុ វិហារំ បរិសុត្ថា ឆ្វាវ ថេតេសិ ។
អដោ តំ សរិរ ភត្តោ ហិចតិ ។ ភស្ស កុត្តរំ
អណេសិ ។ បេ ។ អនាចន្តំ ភិច្ឆុ ចារាជិនី ភស្ស
ន ច ភិច្ឆាវ អតិច្ឆេ សរិរ បំសុត្ថលំ ភោតត្ថំ
យោ ភត្តោយ្យ អបន្តិ កុត្តរេស្សាតិ ។

១ ១.១. អត្តហេសិ ។

ប្រការភិច្ឆាតោ លោកមិនមែនជាសមណេ ។ ភិច្ឆាតោមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិច្ឆុ អ្នកមានចិត្តនឹកដូច
ម្តេច ។ ភិច្ឆាតោគ្រាបបន្តិច្ចលថា បពិត្រព្រះអង្គព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
អង្គមានវេយ្យចិត្តមែន ។ ព្រះអង្គព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិច្ឆុ
អ្នកត្រូវគ្រាបបន្តិច្ចលថា ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិច្ឆុទូបទៅកាន់ចិត្តស្នាដៃ ហើយ
បានកាន់យកសម្ពត្តិបំណងស្នាដៃដែលមិនទាន់បែកគ្នា ។
ភិច្ឆុសរិរនោះមានប្រភេទកាស្រីយេវ ។ នោះមាន ប្រភេទ
មានឈ្មោះភិច្ឆុនោះហ្នឹងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកកុំយក
សាវករបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ភិច្ឆុនោះមិនអំពើនឹងពាក្យប្រភេទនោះ ក៏មេរត
កាន់យកទៅ ។ ឯលោកនោះសរិរនោះត្រាតឡើង ហើយដេញដាច់កាម
ព្រាយខ្លួនភិច្ឆុនោះ ។ សំដៅបំណង ភិច្ឆុនោះគឺចូលទៅក្នុងវិហារ
ហើយបិទទ្វារ ។ សរិរនោះ ក៏ផ្ទុលក្នុងក្នុងវិហារឯង ។ ភិច្ឆុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិច្ឆុ អ្នកមិន
ត្រូវគ្រាបបន្តិច្ចលទេ ម្ចាស់ភិច្ឆុទាំងឡាយ តែតទៅ ពួកភិច្ឆុកុំប្រើ
កាន់យកសម្ពត្តិបំណងស្នាដៃដែលមិនទាន់បែកគ្នា ភិច្ឆុលោ
កាន់យក ភិច្ឆុនោះ ត្រូវគ្រាបបន្តិច្ចល ។

[១៣៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ចំវា កដិយនាទេ វេយ្យចំតោ កុសំ
 សង្កមេតា ចំវ អត្ថហេសំ ។ តស្ស កុក្កុក្ខំ អហោ-
 សំ ។ បេ ។ អាបត្តិ កុំ ភិក្ខុ អាបញ្ញោ ខារាជិកក្ខំ ។

[១៣៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អាយស្មា
 អាទេតោ ជន្តាយេ អញ្ញតាស្ស ភិក្ខុនោ អន្តរាសតំ
 អត្ថនោ មញ្ញមាតោ ជំវសេសំ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតទរោច តំស្ស មេ កុំ
 អារុសោ អាទន្ត អន្តរាសតំ ជំវសេសំតំ ។
 សត្តសញ្ញំ អហំ អារុសាតំ ។ ភក្កតោ ឯតមន្តំ
 អាហេទេសុំ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុវេ សត្តសញ្ញាស្មាតំ ។

[១៣៧] តេជ ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ កំជ្ឈក្កតា បទ្ធតា ឱរេហត្ថា សីហវិយាសំ
 បស្សិតា បថាមេតា បរិកុញ្ញីសុ ។ វេសំ កុក្កុក្ខំ
 អហោសំ ។ ភក្កតោ ឯតមន្តំ អាហេទេសុំ ។ អនាមត្តំ
 ភិក្ខុវេ សីហវិយាសេតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ កំជ្ឈក្កតា បទ្ធតា ឱរេហត្ថា

[១៣៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទួល កាលភក្កតុល្លច្រកចំវ
 ដើម្បីសង្ឃ មានវេយ្យចំត្តន្តន្តល្អច ហើយបានផ្លាស់ស្លាកទូទ ល្អច
 យកចំវភក្កតុល្ល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបក្កុទាទដ៏តហើយ ។

[១៣៩] សម័យនោះឯង ព្រះរាជទូទ័មានកាយុសំគាល់ស្បង់
 របស់ភិក្ខុដ៏ទេវតាជាបេសំខេ ហើយស្បៀកក្នុងកេងភ្លើង ។ តា
 នោះឯង ភិក្ខុម្ចាស់ស្បង់នោះ បានស្បៀកកោនខ្ពស់មានកាយុសំគាល់នេះ
 ថា ម្ចាស់អារុសោ មានខ្លូ ហេតុអ្វីបានជាហេតុស្បៀកស្បង់របស់ខ្ញុំ ។
 ព្រះរាជទូទ័យកបថា អារុសោ ខ្ញុំសំគាល់ថាជាបេសំខ្ញុំ ។ ពួក
 ភិក្ខុត្រាបចូលសេចក្តីខ្ពស់ព្រះព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបក្កុមិនមានផលភិក្ខុអ្នកគាត់យកដោយសំ-
 គាល់ថា ជាបេសំខ្លួនខ្លួន ។

[១៤០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះចាកភិក្ខុដ៏
 ក្នុងបានឃើញវិភាសតួសីហ ហើយយកមកចំវន្តចេតនាឆាន់ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម ទើបនាំគ្នាត្រាបចូលសេចក្តីខ្ពស់ព្រះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនាំវិភាសតួ
 សីហមិនត្រូវតាបក្កុឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះ

អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តំ សម្បជានុសា-
រាធន ចាត់ន្តយស្សាតិ ។

[១៣៩] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ធុត្តិកោ ឧទនិយយាមំ បរិសិត្វា បត្តប្បំ ឧទនំ
វេយ្យចិន្តោ អវហំ ។ ឧស្ស កុត្តន្តំ អហោសិ
។ បេ ។ អាមត្តំ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមន្តោ ចារាជិកស្ស ។
តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធុត្តិកោ
ឧទនិយយាមំ បរិសិត្វា បត្តប្បំ មំសំ វេយ្យចិន្តោ អវហំ ។
ឧស្ស កុត្តន្តំ អហោសិ ។ បេ ។ អាមត្តំ ភ្នំ
ភិក្ខុ អាមន្តោ ចារាជិកស្ស ។ តេន ទោ បន
សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធុត្តិកោ ប្បយាមំ បរិសិត្វា
បត្តប្បំ មុំ វេយ្យចិន្តោ អវហំ ។ បេ ។ បត្តប្បា
កុលាយា វេយ្យចិន្តោ អវហំ ។ បេ ។ បត្តប្បា
ននោក វេយ្យចិន្តោ អវហំ ។ ឧស្ស កុត្តន្តំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាមត្តំ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមន្តោ ចារាជិកស្ស ។

មាសភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាមត្តិបាតដកទេ, ត្រូវតែអាមត្តិបាតក្តីយ ព្រោះផ្លូវ
ខ្លះហើយនោះវាភាគរួចហើយ។

[១៣៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះវេសន
ដាំបាយ ក្នុងវេលាស្រែកអំបុក មានវេយ្យចិន្តាហើយបាតល្អបាយក
បាយពេញ ១ បាត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា មាសភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្តិបាតដកហើយ ។ សម័យនោះ
ឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះសម្រាប់ជីវិតសាច់លក់ក្នុងវេលា
ស្រែកអំបុក ហើយមានវេយ្យចិន្តាបាយកសាច់ដាក់ពេញ ១ បាត ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា មាសភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាមត្តិបាតដកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះធ្វើឧត្តរវេលាស្រែកអំបុក ហើយមានវេយ្យចិន្តាបាយកនិង
ដាក់ពេញ ១ បាត ។ បេ ។ មានវេយ្យចិន្តាហើយល្អបាយកនិងស្រៀប
ដាក់ពេញ ១ បាត ។ បេ ។ មានវេយ្យចិន្តាហើយបាតល្អបាយកនិងអន្សម
ដាក់ពេញ ១ បាត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា មាសភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្តិបាតដកហើយ ។

[១៤០] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ធិក បរិច្ចារំ បស្សិតា ធិមិត្តំ អគាសិ វត្តំ
 អវហរិស្សមិត្តំ ។ សោ តំ មញ្ញមាវោ តំ អវហរិ
 ។ បេ ។ តំ មញ្ញមាវោ អញ្ញំ អវហរិ ។ បេ ។
 អញ្ញំ មញ្ញមាវោ តំ អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញំ
 មញ្ញមាវោ អញ្ញំ អវហរិ ។ ឧស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អយោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាមន្តោ
 ចារាជិកត្តំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ធិក បរិច្ចារំ បស្សិតា ធិមិត្តំ អគាសិ វត្តំ
 អវហរិស្សមិត្តំ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញមាវោ អញ្ញំ
 បរិច្ចារំ អវហរិ ។ ឧស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។
 អាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ឧត្តមស្សតិ ។

[១៤១] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បិមេ^(២) ជរិតំ បស្សិតា តេតោ កណ្ឌន្តោ
 ចារាជិកោ ករិស្សមិត្តិ សហ បិមេតេជ សន្តិ
 បត្វា អត្តហសិ ។ ឧស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។
 អាមត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាមន្តោ ចារាជិកត្តំ ។

១. ឧ. ប. អញ្ញំ ។ ២. ឧ. ប. បិមេ ប្រចំ ។

[១៤២] សម័យនោរង្សី មានភិក្ខុ ១ ប្រយោញបរិគ្គារក្ស
 វេលាថ្ងៃ ហើយធ្វើឧបិស្សទុកថា អញ្ញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុ
 នោះសំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចយករបស់នោះបានបក ។ បេ ។
 សំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចបានរបស់ផ្ទៃមកវិញ ។ បេ ។
 សំគាល់របស់ផ្ទៃទេ ត្រឡប់លួចបានរបស់នោះមកវិញ ។ បេ ។
 សំគាល់របស់ផ្ទៃ លួចបានរបស់ផ្ទៃបក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្តិបារាជិកហើយ ។
 សម័យនោរង្សី មានភិក្ខុ ១ ប្រយោញបរិគ្គារក្សវេលាថ្ងៃហើយបានធ្វើ
 ឧបិស្សទុកថា អញ្ញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់របស់
 នោះបានហើយ ត្រឡប់លួចបានបរិគ្គាររបស់ខ្លួនឯងមកវិញ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិទុក្ខជ ។

[១៤៣] សម័យនោរង្សី មានភិក្ខុ ១ ប្រយោញបរិគ្គារក្ស
 ភាំងហើយនិកថា កាលអញយកថង់យាមអំពីទីនេះមុខជាទីនៃត្រូវអាមត្តិ
 បារាជិក ហើយកំលាយកថង់យាមនោះត្រឹមពិន័យភាំងទៅផង ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវអាមត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤៤] តេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញាគរោ
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ភំសី វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ ឥស្ស
 ត្បុត្តុំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិតត្ថំ ។

[១៤៥] តេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញាគរោ ភិក្ខុ
 ចិវរំសេ ចិវំ វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ ឥស្ស ត្បុត្តុំ អ.
 ហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិតត្ថំ ។

[១៤៦] តេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញាគរោ ភិក្ខុ
 វិហារេ ចិវំ អវហរិត្វា វតោ ជិត្តមន្តោ ចារាជិតោ
 ភវិស្សាមិទិ វិហារា ន ជិត្តមិ ។ គគរិតា ឯតបន្តំ
 អាហេទសុំ ។ ជិត្តមេយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ មោយេយុវសា
 ន ភ ជិត្តមេយ្យ អាបត្តិ ចារាជិតស្សាតិ ។

[១៤៧] តេន ទោ ចន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
 សហាយតា ហោត្ថំ ឯគោ^(១) តាមំ ចិណ្ឌាយ
 ចារិសិ ឥតិយោ^(២) សង្ឃស្ស វាធនិយេ កា-
 និយេ មារេន សហាយតាស្ស កាតំ គហោត្វា

• ១. វិហារ ភិក្ខុ ។ ២. សង្ឃ មុនិយោ ភិក្ខុនី អាតី ។

[១៤៨] សម័យនោឯនំ ភិក្ខុទ្ធរូបមានវេយ្យចិត្តោហ័យល្អចយក
 ភ្នករបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវតាមត្តិបាតជិតហើយ ។

[១៤៩] សម័យនោឯនំ ភិក្ខុទ្ធរូបមានវេយ្យចិត្តោហ័យល្អចយក
 ចិវរំវេយ្យចិត្តោ វិស្សាស្យា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវតាមត្តិបាតជិតហើយ ។

[១៥០] សម័យនោឯនំ មានភក្តុទ្ធរូបល្អចយកចិវរំវេយ្យចិត្តោ
 ហើយគិតថា ការអញ្ជើញអំពីវិហារនេះទៅ អញ្ជើញត្រូវតាមត្តិបាត
 ជិតមិនទាន់ ហើយពុំទាន់ចេញអំពីវិហារឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះអធិបាទព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះឆ្ងល់ចេញទៅក្តី មិនឆ្ងល់ចេញ
 ទៅក្តី អត់ត្រូវតាមត្តិបាតជិតដែរ ។

[១៥១] សម័យនោឯនំ មានភិក្ខុ៦ ប្រជុំសំឡាញ់មិនគ្នា ភិក្ខុ
 ទ្ធរូបទូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ឯភិក្ខុទី៦ កាលនៅចតនា
 និយាហរដល់សង្ឃ ក៏ទាន់កាន់យកចិវរំវេយ្យចិត្តោរបស់ភិក្ខុជាប់ ឡើង

បាណិកកណ្ត ឥន្ទ្រយស្ស វិស្សស្ស បដិវិស្សស្ស

ឥន្ទ្រយស្ស វិស្សស្ស បដិវិស្សស្ស ។ សោ ជាតិគ្នា តំ តោ-
នេសិ អស្សមណេសិ គ្នា ។ ឥន្ទ្រយស្ស ឥន្ទ្រយស្ស អហោ-
សិ ។ បេ ។ តើវិស្ស តំ កំត្រតំ ។ វិស្សស្ស អហោ
អហំ កតាតិ ។ អនាបត្តិ កំត្រ វិស្សស្ស អហោតិ ។

[១៤៦] តេន តោ បេ សមយេន សម្ពហុលា
កំត្រ ចិវត្ត តារាត្ថិ ។ សម្ពស្ស ទានិយេ
កានិយមាទេ សត្វសំ បដិវិស្ស អាហារិគ្នា ឧប-
និក្ខត្តា ហោត្ថិ ។ អញ្ញតារា កំត្រ អញ្ញតារា
កំត្រនោ បដិវិសំ អន្តរោ មញ្ញតារា បរិក្ខត្តិ ។
សោ ជាតិគ្នា តំ តោនេសិ អស្សមណេសិ គ្នា ។
ឥន្ទ្រយស្ស ឥន្ទ្រយស្ស អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កំត្រ
សកសញ្ញិ-ស្សនិ^(១) ។ តេន តោ បេ សមយេន
សម្ពហុលា កំត្រ ចិវត្ត តារាត្ថិ ។ សម្ពស្ស
ទានិយេ កានិយមាទេ អញ្ញតារា កំត្រនោ បត្តេន

១ វិ. ម. សញ្ញិស្សនិ ។

បាណិកកណ្ត ស្សន្ទ្រយស្ស វិស្សស្ស បដិវិស្សស្ស

ហើយបរិភោគដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា ។ កំត្រសំបូរញ៉ាំនោះដឹង
ហើយចោទប្រកាន់កំត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ កំត្រនោះ
មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្រ អ្នក
មានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ កំត្រនោះត្រាចទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
នូវព្រះអង្គកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កំត្រ បើកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលដូច្នេះ អ្នកមិនក្រ
អាបត្តិឡើយ ។

[១៤៦] សម័យនោះឯង កំត្រច្រើនរូប ធ្វើនូវចិវត្ត ។ កាល
គេចែកទានិយាហារដល់សង្ឃ ទានិយាហារដាច់វិណ្ឌករបស់កំត្រចំន
អស់នោះ គេក៏មាននាយកទៅទុកដាក់ទុកនូវហើយ ។ មានកំត្រ
រួម សំគាល់ចិវត្តរបស់កំត្រច្រើននាក់ជាមួយគ្នាហើយនាំអស់ទៅ ។
កំត្រម្ចាស់របស់ដឹងហើយចោទប្រកាន់កំត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសម-
ណទេ ។ កំត្រនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្រ អាបត្តិមិនមានដល់កំត្រដែលសំគាល់ថាជាម្ចាស់
រួម ។ សម័យនោះឯង កំត្រច្រើនរូបធ្វើនូវចិវត្ត ។ កាលគេចែក
ទានិយាហារដល់សង្ឃ កំត្រយកទៅចិវត្តច្រើននាក់ជាមួយគ្នាចិវត្ត

បន្ទាត់ស្បៃ ក៏ត្រូវដោយ បង្កើតសោ រាងវង់ ឧបដ្ឋាន
 យោគី ។ បន្តស្បៃមកទៀត ក៏ត្រូវ អន្តរាគមន៍ បន្តបន្ទាប់
 បន្តបន្ត ។ សោ ជាដំបូង តំ ចោលសំ អន្តរាគមន៍
 ត្រង់ ។ តស្បៃ ត្រូវត្រង់ អន្តរាគមន៍ ។ បេ ។ អន្តរាគមន៍
 ក៏ត្រូវ សកស្បៃស្បៃ ។

[៧៧] គេ ទៅ បង សមយោគី អន្តរាគមន៍
 អន្តរាគមន៍ គេ ចោលសំ អន្តរាគមន៍ ។
 សាមគមន៍ គេ ចោលសំ អន្តរាគមន៍ ។ ចោលសំ
 សាមគមន៍ បន្តបន្ត គេ ចោលសំ អន្តរាគមន៍ ។
 ក៏ត្រូវ តំ បន្តបន្តស្បៃដោយ បង្កើតបន្តបន្ត បង្កើត
 បន្តបន្ត ។ សាមគមន៍ គេ ក៏ត្រូវ ចោលសំ អន្តរាគមន៍
 អន្តរាគមន៍ បន្តបន្ត អន្តរាគមន៍ ។ តំ បន្តបន្ត បន្តបន្ត
 ក៏ត្រូវតំ ។ បន្តបន្តស្បៃដោយ បង្កើត គេ បង្កើត ។

អន្តរាគមន៍ ហើយយកទៅទុក ។ ក៏ត្រូវបន្តបន្តបន្តបន្ត
 បន្តបន្តហើយនាងអស់ទៅ ។ ក៏ត្រូវនាងអស់ហើយបន្តបន្តបន្តបន្ត
 បន្តបន្ត ។ លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ក៏ត្រូវនាងមិនមែនជា
 សមណទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ក៏ត្រូវ អាចម៍មិនមែនជា
 ក៏ត្រូវដែលសំគាល់ថាជាបន្តបន្ត ។

[៧៨] សមយោគី ពួកចោលសំស្បៃ ហើយបន្តបន្តបន្ត
 ហើយបន្តបន្តស្បៃដោយ ។ ពួកមនុស្សជាតិស្បៃស្បៃ
 ដេញតាមចោលសំស្បៃ ។ ពួកចោលសំស្បៃស្បៃស្បៃ
 ដេញតាម ក៏ចោលសំស្បៃស្បៃស្បៃ ។ ក៏ត្រូវបន្តបន្ត
 សំគាល់ស្បៃស្បៃនោះ ថាជាបន្តបន្តស្បៃ ហើយសំគាល់ ។
 ពួកមនុស្សស្បៃចោលសំស្បៃអន្តរាគមន៍ លោកបន្តបន្ត
 មិនមែនជាសមណទេ ។ ក៏ត្រូវនាងមិនមែនជាសមណទេ ។ បេ បន្តបន្ត
 ត្រាបចូលសេចក្តីនេះចោលសំស្បៃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ក៏ត្រូវ អន្តរាគមន៍មិនមែនជាសមណទេ ។ ក៏ត្រូវបន្តបន្ត
 នោះត្រាបចូលថា បង្កើតព្រះអង្គមិនមែនជាសមណទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ក៏ត្រូវ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ក៏ត្រូវបន្តបន្ត

អត្ថបទ្តំ កំត្តាវ បំណុលសត្វិស្មនិ ។ ខេន
 ខេ ធន សមយេន ធម្មបោគា ។ មេ ។ លក្ខ
 បោគា ។ មេ ។ មនសបោគា ។ មេ ។ គណ
 បក្កបោគា ។ មេ ។ ទុក្ខបោគា ។ មេ ។ តិក្ខុស
 កបោគា តិក្ខុសតេ ទុក្ខិកា កណ្តិកំ អាធាយ
 អគម្ម ។ សាមិកា ខេ បោគា អនុក្ខិស្ក ។
 បោគា សាមិកា បស្ស័ត្វា កណ្តិកំ ចានត្វា
 បណាយស្ក ។ កិក្ខុ កំ បំណុលសត្វិសេ ធម្មក
 ហាបត្វា បរិក្ខិស្ក ។ សាមិកា ខេ កិក្ខុ បោគេស្ក
 អស្សមណត្វ តុម្ពោតំ ។ ខេសំ កុក្ខត្វំ អបោសិ
 ។ មេ ។ អត្ថបទ្តំ កំត្តាវ បំណុលសត្វិស្មនិ ។

[illegible]

អាចគ្គីមិនមានផលកិត្តិវិសេសសំគាល់ថាជាមេស៊ីបំប៉នសុគតលឿយ ។ សម័យ
នោះឯង ពួកចោរលួចព្រីង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចខ្នុរសំឡ ។ បេ ។
ពួកចោរលួចខ្នុរកាំភ័ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចក្បាច់ ។ បេ ។
ពួកចោរលួចអំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្ទៃទន្លាប់ ខ្មាំងលួច
បេវផ្ទៃទន្លាប់ទាំងឡាយ បានហើយវេចជាសំពាយស្តាយដើរទៅ ។
ពួកម្ចាស់ទន្លាប់ដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំងឡាយឃើញ
ពួកម្ចាស់ទន្លាប់ហើយទំលាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ កិត្តិទាំងឡាយ
ឃើញ សំគាល់ខ្ញុំសំពាយនោះថាជាមេស៊ីបំប៉នសុគត ហើយនាំគ្នាទស្សនា
ទៅ ។ ពួកផងជាម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់កិត្តិអម្បាលនោះថា លោក
ទាំងឡាយមិនមែនជាសមណទេ ។ កិត្តិអម្បាលនោះមានសចក្តិ
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តិទាំងឡាយ អាចគ្គី
មិនមានផលកិត្តិវិសេសសំគាល់ថាជាមេស៊ីបំប៉នសុគត ។

(១៤៨) សម័យនោះឯង ពួកចោលបណ្តាយ បេតិកភ័ណ្ឌបាត
ហើយថែវសំនាយស្តាយនឹងទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយឆេញតាមចោល
តាំងអម្បាលនោះ ។ ចោលតាំងឡាយឃើញពួកម្ចាស់ស្វាយ ហើយចិ-
លាក់សំនាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនាទីយ្យចិត្តគិតថា វិគ្រឹះ
ម្ចាស់ស្វាយគេឃើញមុខ ដើមនាំគ្នាទៅរកសំនាយ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយ

ចោទស្ម័គ្រ អស្សមណាតុ តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុត្ថុក្កុំ អ-
 រោសំ ។ បេ ។ អាមត្ថំ តុម្ពេតិ ភិក្ខុវេ អាមច្ឆា ចារាដិ-
 តត្ថិ ។ តេន ចោ បន សមយេន ធម្មចោតា ។ បេ ។
 លក្ខដិចោតា ។ បេ ។ បនសចោតា ។ បេ ។ ភាល-
 បត្តចោតា ។ បេ ។ ធុច្ឆចោតា ។ បេ ។ ភិម្ព-
 សកចោតា ភិម្ពសរត ទុដ្ឋិយ្យា ឧត្តរិកំ អាធម្ម
 អភវស្ម ។ សាមិកា តេ ចោអត អទុក្ខិយ ។
 ចោតា សាមិកេ បស្សិតា កល្យាណំ ចាតេត្ថា
 មណីយិស្ម ។ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា បស្សត្ថិតិ
 ថេយ្យចិត្តា បរិកុញ្ញិសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ
 ចោទស្ម័គ្រ អស្សមណាតុ តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុត្ថុក្កុំ
 អរោសំ ។ បេ ។ អាមត្ថំ តុម្ពេតិ ភិក្ខុវេ អាមច្ឆា
 ចារាដិតត្ថិ ។

(១២៩) តេន ចោ បន សមយេន ធម្ម-
 ចោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អម្ពំ ថេយ្យចិត្តា អរ-
 ហិ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ធម្មំ ។ បេ ។

នាំគ្នាចោទប្រកាន់ក្នុងអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជា
 សមណទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាចក្តីបាណធីត
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងចោល្លចត្រីង ។ បេ ។ ក្នុងចោល្លច
 ខ្ពស់ៗ ។ បេ ។ ក្នុងចោល្លចផ្ទៃខណ្ឌ ។ បេ ។ ក្នុងចោល្លច
 ផ្ទៃភ្នំតុំ ។ បេ ។ ក្នុងចោល្លចអំពៅ ។ បេ ។ ក្នុងចោល្លចផ្ទៃខ្លាច់
 លួចបេផ្ទៃខ្លាច់ទាំងឡាយទុកហើយវែងជាសំពាយស្តាយដើរទៅ ។
 ម្ចាស់ខ្លាច់ទាំងឡាយជញ្ជកាមកក្នុងចោល្លចនោះ ។ ចោទទាំង
 ឡាយ ឃើញម្ចាស់ខ្លាច់ហើយ ទំលាក់សំពាយចោលហើយរត់ទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តនិងថា ត្រង់ម្ចាស់ខ្លាច់ទាំងឡាយគេមក
 ឃើញមុន ទើបនាំគ្នាទាំងអស់ទៅ ។ ម្ចាស់ខ្លាច់ទាំងឡាយនាំគ្នាចោទ
 ប្រកាន់ក្នុងអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណទេ ។
 ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាចក្តីបាណធីតហើយ ។

(១៣០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ ប្រម មានថេយ្យចិត្តលួច
 យកស្វាយរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកព្រីងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។

[illegible]

អនាមត្តិ អដាទន្តស្សាតិ ។ គេន ទោ មន
 សមយេន អញ្ញាតរោ បុរិសោ មហាគ្យំ មណី
 អាតាយ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុនា សន្តិ អន្ទានមត្ត
 ប្បដិបទ្ធោ ហោតិ ។ អដទោ សោ បុរិសោ
 សុត្តដ្ឋានំ បស្សន្ទា ភិណ្ឌាលយំ កាវត្វា អត្តនោ
 កណ្ឌិតំ ឥស្ស ភិក្ខុនោ អនាសិ ។ អដទោ
 សោ បុរិសោ សុត្តដ្ឋានំ អតិក្កមេត្វា តំ ភិក្ខុ
 ឯតនកេច អាហា មេ កន្ថេ កណ្ឌិតំ នាហំ
 អកន្ថោកោតិ ។ តំស្ស មន ភ្នំ អាវុសា ឯវុបំ
 អនាសិតិ ។ អដទោ សោ បុរិសោ ឥស្ស ភិក្ខុ
 នោ ឯតមត្តំ អាហៈចសំ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ គេ ។ កើចេត្តា ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ
 កកក ជាទម្ងនិ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ អដាទន្តស្សាតិ ។
 គេន ទោ មន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 សក្កេន សន្តិ អន្ទានមត្តប្បដិបទ្ធោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ
 បុរិសោ តំ ភិក្ខុ អាមិសេន ឧបលាមេត្វា សុត្ត-
 ដ្ឋានំ បស្សន្ទា មហាគ្យំ មណី ឥស្ស ភិក្ខុនោ
 អនាសិ ឥមំ កន្ថេ មណី សុត្តដ្ឋានំ អតិក្កាមេហិតិ ។

បានដឹងសោះហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចត្តម្ល៉េះ
 មានដល់ភិក្ខុអ្នកម៉ែជីវី ។ សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណី
 មានដំឡើងច្រើនដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ
 បុរសនោះឃើញទិសយោង ក៏ប្តូរគោលដៅដូចជាឈឺ ហើយបានប្រ-
 គល់បង្ខំកែវមណីរបស់ខ្លួនដល់ភិក្ខុនោះ ។ គ្រានោះឯង បុរសនោះដើរ
 រំលងហួសទិសយោងហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ ចូរលោភយកបង្ខំចរបស់ខ្ញុំមក ខ្ញុំមិនឈឺទេ ។ ភិក្ខុនោះសួរ
 ថា ភាវុសា ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកប្តូរគោលដៅនេះ ។ ទើបបុរសនោះ
 ប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះបានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកនឹងដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះហើយ ។ គ្រង់មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចត្តម្ល៉េះមានដល់ភិក្ខុអ្នកម៉ែជីវី ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងឈ្មួញនេះ ។
 បុរសម្នាក់កំលាំងលាបភិក្ខុនោះដោយកាមិស លុះឃើញទិសយោង
 បានឡើយកែវមណីមានដំឡើងដល់ភិក្ខុនោះដោយពាក្យថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់យកកែវមណីនេះ ឲ្យរំលងទិសយោងផង ។

អថោ ឆោ ភិក្ខុ តំ មណី សុទ្ធានំ អតិក្កា-
មេសំ ។ ឥស្ស ឥក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ មេ ។ អាបត្តិ
ទ្ធំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិក្កុទ្ធំ ។

[១៨៣] តេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ ចាសេ តទ្ធំ សូតរំ កាវុញ្ញន មុត្ថំ ។
ឥស្ស ឥក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ មេ ។ តិច្ឆិត្តា ទ្ធំ
ភិក្ខុតំ ។ កាវុញ្ញនិប្បាយោ អហំ ភគវតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ កាវុញ្ញនិប្បាយស្យាតិ ។ តេន
ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ចាសេ តទ្ធំ
សូតរំ ឬរ សាមិកា បស្សន្តិកំ វេយ្យចិត្តោ
មុត្ថំ ។ ឥស្ស ឥក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ មេ ។ អាបត្តិ
ទ្ធំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិក្កុទ្ធំ ។ តេន ចោ
បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ចាសេ តទ្ធំ
មិកំ កាវុញ្ញន មុត្ថំ ។ មេ ។ ចាសេ តទ្ធំ
មិកំ ឬរ សាមិកា បស្សន្តិកំ វេយ្យចិត្តោ មុត្ថំ

ភិក្ខុនោះយកកែវមកដោះ លែងខំឈរនៅក្នុងកាលនោះឯង ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវតែបង្អួចចាកដំណើរហើយ ។

[១៨៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងជ្រកដាច់
អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីកុណា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតថ្លៃឬមេត្ត ។ ភិក្ខុនោះត្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
សេចក្តីកុណា (ហើយដោះលែងទៅ) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ រោបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយសេចក្តី
កុណាទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញជ្រកដាច់អន្ទាក់
ក៏មានវេយ្យចិត្តនឹកថា គ្រឿងពូកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែង
ជ្រកនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវតែបង្អួចចាកដំណើរហើយ ។ សម័យ
នោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងសត្វម្រឹមដាច់អន្ទាក់ ដោយ
សេចក្តីកុណា ។ មេ ។ ភិក្ខុឃើញម្រឹមដាច់អន្ទាក់មានវេយ្យចិត្ត
នឹកថា គ្រឿងពូកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងម្រឹមនោះទៅ

។ បេ ។ កុម្មារី ឲ្យ មន្ត ក្បាល មុន ។ បេ ។
 កុម្មារី ឲ្យ មន្ត បុរ សាមីកា បស្ស៊ីតិ
 ជេយ្យចិត្តា មុន ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិត្តំ ។

(១៥៤) គេ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ យោន ភណ្ឌំ បស្សិតា ឥតោ កណ្ឌាដ្ឋោ
 ចារាជិតោ ភិស្សាមីតំ អញ្ញមិត្តា បរាជិតា អត្តហោ-
 សំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិត្តំ ។

(១៥៥) គេ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ កុលលេន ទុក្ខិតំ មំសមេសី សាមីកាជំ
 ធស្សាមីតំ អត្តហោសំ ។ សាមីកា តំ ភិក្ខុ ចោ-
 ទេសុំ អស្សមណោសំ ភ្នំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អត្តយ្យចិត្តស្សាតំ ។

។ បេ ។ ភិក្ខុជាវលន្តិគីតំឡាយវេលាជាប់លេងយាសបត្តិកុលា
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញគិច្ចឡាយជាប់លេងមានថេយ្យចិត្ត ត្រង់ត្រង់
 ម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយជាវលន្តិគីតោនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិតហើយ ។

(១៥៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញទ្រព្យនៃវត្ថុយាន
 ហើយគិតថា បើអញយកវានោះមុនជាដំបូងត្រូវអាបត្តិចារាជិត ទើប
 ឈូសប្រមៀលឱ្យទាក់ចុះ ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិតហើយ ។

(១៥៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប បានសេចក្តី
 សាច់ដែលស្អប់រោគរោយគេទៅ ដោយគិតថា អញទ្រង់ប្រសព្វឱ្យពួក
 ម្ចាស់សាច់ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកនិម
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលមិនមានថេយ្យចិត្ត ។

តេជ ទោ បទ សមយេន អន្តរាគមន៍ កិក្ខុ កុលសេន
 ទុក្ខំកុំ មិសេសី ឬវេ សាមីកា បស្សន្តិកំ ថេយ្យ-
 ចិត្តោ អក្កហេសំ ។ សាមីកា តំ កិក្ខុំ ទោទេសុ
 អស្សមណាសំ ភូតំ ។ ភស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អាយត្តំ ភូតំ កិក្ខុ អាយត្តា ចារាជិកត្ថំ ។

[២៥៦] តេជ ទោ បទ សមយេន មនុស្សា
 ទុក្ខម្យំ តទ្ធិត្វា អចរិតិយា ធនិយា ឱសារន្តំ ។
 តទ្ធលេ ជិន្នេ កុដ្ឋាជំ វិប្បតិណ្ណាជំ អភមំសុ ។
 កិក្ខុ មិសុក្ខលសត្វាទោ ទុក្ខាវសុំ ។ សាមីកា
 តេ កិក្ខុ ទោទេសុ អស្សមណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អាយត្តំ កិក្ខុវេ
 មិសុក្ខលសត្វាស្យាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 មនុស្សា ទុក្ខម្យំ តទ្ធិត្វា អចរិតិយា ធនិយា ឱសា-
 រន្តំ ។ តទ្ធលេ ជិន្នេ កុដ្ឋាជំ វិប្បតិណ្ណាជំ អភមំសុ ។
 កិក្ខុ ឬវេ សាមីកា បស្សន្តិកំ ថេយ្យចិត្តោ ទុក្ខា-
 វសុំ ។ សាមីកា តេ កិក្ខុ ទោទេសុ អស្សមណាត្ថ
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។

សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូប ឃើញដុំសាច់ដែលសត្វរោគពាំយក
 ទៅ មានថេយ្យចិត្តតិចតួច ក្រែងពួកម្ចាស់គោឃើញមុន ហើយក៏កាន់យក
 ដុំសាច់នោះទៅ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោក
 មិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកត្រូវកាប់ក្តីទាបដកហើយ ។

[២៥៧] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយចងក្បង ហើយបរិណាត
 ភាមស្តីនឹងអចរិតិ ។ កាលចំណងក្បងដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏បរិណាត
 ខ្លាត់ខ្លាយទៅ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថា ជាបេសមិសុក្ខលហើយនាំគ្នា
 ស្រង់យកឡើង ។ ពួកម្ចាស់ក្បងនាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុអម្បាលនោះថា
 លោកទាំងឡាយ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាប់ក្តីមិន
 មានផលក៏ដូចដែលសំគាល់ថាជាបេសមិសុក្ខល ។ សម័យនោះឯង មនុស្ស
 ទាំងឡាយចងក្បង ហើយបរិណាតភាមស្តីនឹងអចរិតិ ។ កាលចំណងក្បង
 ដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏បរិណាតខ្លាត់ខ្លាយទៅ ។ កិក្ខុទាំងឡាយមាន
 ថេយ្យចិត្តតិចតួច ក្រែងម្ចាស់ឈឺឆោឃើញមុន ហើយស្រង់យកឡើង
 ពួកម្ចាស់ឈឺនាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

អាចត្តិ កុម្មារ កំភូត អាចត្តា ហោជិត្តិ ។

[១៩៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្ថរោ
តោទាលតោ វុត្តុ សាដកំ អាលក្ខេត្វា ទុត្វា
អតមាសំ ។ អញ្ញត្ថរោ កំភូ បំសុក្ខលសញ្ញា
អត្ថហេសំ ។ អថទោ សោ តោទាលតោ តំ
កំភូ ចោទេសំ អស្សមណេសំ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុត្តាច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អធាចត្តិ កំភូ
បំសុក្ខលសញ្ញាស្សតិ ។

[១៩៨] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្ថរស្ស
កំភូតោ ននី ធម្មស្ស វេជ្ជកាធំ ហត្ថតោ មុត្តំ
សាដកំ ចាទេ លក្ខំ ហោតិ ។ សោ កំភូ
សាមីកាធំ នស្សមីតិ អត្ថហេសំ ។ សាមីកា
តំ កំភូ ចោទេសំ អស្សមណេសំ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុត្តាច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អធាចត្តិ កំភូ អន្តេយ្យ-
ចិត្តស្សតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្ថរស្ស
កំភូតោ ននី ធម្មស្ស វេជ្ជកាធំ ហត្ថតោ មុត្តំ សាដកំ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លាលកំភូតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយត្រូវតាមត្តិ
បុរាណហើយ ។

[១៩៧] សម័យនោះឯង មានបុរសភូត្វិលតាម្នាក់ ពាក់
សម្លក់សាដកនិងដើមឈើ ហើយក៏ដើរទៅបន្ទោងប្លោះ ។ កំភូទម្រេ
សំគាល់ថាជាបេសំបំសុក្ខលហើយក៏កាន់យកទៅ ។ គ្រោះនោះ បុរស
គង្គាលតាទោះបីច្រកាន់កំភូនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
កំភូនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លាលកំភូ
អាចត្តិមិនមានដល់កំភូដែលសំគាល់ថាជាបេសំបំសុក្ខល ។

[១៩៨] សម័យនោះឯង កាលកំភូទម្រេកំពុងឆ្លងស្ទឹង សម្លក់
សាដកក៏ប្លែកគំពិវដ៏ជាងដែលកំពុងឡាយ ហើយទៅជាបំបិននិងកំភូ ។
កំភូនោះបានកាន់យកសម្លក់សាដកនោះដោយគិតថា អញមិនឱ្យដល់
ខ្លាស់តាំងឡាយ ។ ក្នុងខ្លាស់សម្លក់សាដកក៏នាំគ្នាចោទច្រកាន់កំភូនោះ
ថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ កំភូនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លាលកំភូ អាចត្តិមិនមានដល់កំភូដែលមិន
មានវេយ្យចិត្ត ។ សម័យនោះឯង កាលកំភូទម្រេ កំពុងឆ្លងស្ទឹង
សម្លក់សាដកប្លែកគំពិវដ៏ជាងដែលកំពុងឡាយ ហើយសាត់ទៅ

ចានេ លត្តំ ហោតំ ។ ឯសា ភិក្ខុ ធុរ សាមីកា
 បស្សន្តិចំ ដេយ្យចំន្តោ អត្តហេសិ ។ សាមីកា
 តំ ភិក្ខុំ ចានេនសុំ អស្សមណោសិ ត្ថន្តំ ។ តស្ស
 តុត្តាច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ
 អាចន្តោ ចារាជិកត្ថំ ។

(១៥៨) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ សប្បត្តិ បស្សិត្វា ដោតំ ដោតំ បរិកុញ្ចំ ។
 តស្ស តុត្តាច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អធាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ តុត្តាជស្សតំ ។

(១៦០) តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា អភមីសុ ភណ្ឌំ អវហរិស្សាមាតំ ។
 ឯកោ ភណ្ឌំ អវហរិ ។ តេ ឯវាមាសុ ន បយំ
 ចារាជិកា យោ អវហរោ សោ ចារាជិកាតំ ។
 ភក្ករោ ឯភមត្ថំ អាភោទសុំ ។ អាបត្តិ តុត្តា
 ភិក្ខុវេ អាចន្តោ ចារាជិកត្ថំ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា ភណ្ឌំ
 អវហរិត្វា ភាជេសុំ ។ តេហិ ភាជិយមាទេ

ជាប់ទំនិជ្ជនភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះមានថេយ្យចំត្ថនិគាថ ក្រែងពួកម្ចាស់សម្ពត្ត
 សាវកឃើញមុខ ហើយក៏គាត់យកទៅ ។ ម្ចាស់សម្ពត្តសាវកពុំជឿយ
 តាមនោះប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ត្រូវតាមគ្នាបាត់ទៅហើយ ។

(១៥៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បបាទឃើញផ្កាដាដាស់សប្ប
 ហើយបាននាំបង្ខំច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវតាមគ្នាបាត់ទៅ ត្រូវតែ
 រាប់គ្នាខ្ញុំក្នុង ។

(១៦០) កាលណោះ ភិក្ខុពុំជឿយព្រះបុប្ផនាព្វសប្បត្តិ
 ថា យើងពុំជឿយទំនិជ្ជទៅល្អច្រើន ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុ ទុប្បបាទ
 ច្រើនបាទមក ។ ភិក្ខុពុំជឿយនោះបាននិយាយគ្នា យើងនេះថា ពួកយើង
 មិនត្រូវតាមគ្នាបាត់ទៅទេ លោកណា ល្អបាទមក លោកនោះត្រូវតាមគ្នា
 បាត់ទៅ ។ ភិក្ខុពុំជឿយនាំគ្នាត្រាបចូលសេចក្តីខ្វះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំជឿយ អ្នកពុំជឿយត្រូវ
 តាមគ្នាបាត់ទៅហើយ ។ កាលណោះ ភិក្ខុពុំជឿយព្រះបុប្ផនាព្វសប្បត្តិ
 ច្រើនបាទមកហើយក៏ចែកគ្នា ។ កាលដែលភិក្ខុអប្បលាមានកំពុងចែកគ្នា

ឯកាមេតស្ស បដិវេសោ ន បញ្ចមាសកោ ប្តី ។ តេ
 ឯវមាហំសុ ន មយំ ចារាជិកានិ ។ ភគវតោ
 ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។ អាបត្តិ ឡត្តេ ភិក្ខុវេ អាបន្តា
 ចារាជិកានិ ។

[១៦១] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ ឡត្តេតោ អាបណីតស្ស ឧណ្ហលមុដ្ឋិ
 ដេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកានិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សា-
 វត្ថិយំ ឡត្តេតោ អាបណីតស្ស មុត្តមុដ្ឋិ ។ បេ ។
 មាសមុដ្ឋិ ។ បេ ។ តំលមុដ្ឋិ ដេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ
 អាបន្តោ ចារាជិកានិ ។

[១៦២] តេន ទោ បទ សមយេន សាវត្ថិយំ
 អន្តរេវ ចោរកា តាវិ ហន្ធា មំសំ ទាជិត្វា សេសកំ
 បដិសាមេត្វា អគមំសុ ។ ភិក្ខុ មំសុត្វលសញ្ញំនោ
 បដិក្កហាបេត្វា បរិភុត្ថំសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ

ភិក្ខុ ទម្ភេ ។ បាខចំណែកមិនពេញ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុទាំងនោះបាន
 និយាយយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនត្រូវអាបត្តិបាណជិតេវ ។ ទើបនាំ
 គ្នាត្រាបទូលសេចក្តីនូវចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាណជិតេវហើយ ។

[១៦១] សម័យនោះ ភិក្ខុទម្ភេ កាលត្រីសាវត្ថីភិក្ខុទូរភិក្ខុ
 អត់បាយ (ភិក្ខុនោះ) មានវេយ្យចិត្តហើយល្មមយកអង្ករបស់អ្នកផ្សារ
 ប្រមាណទួតប៉ាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិតេវហើយ ។ សម័យនោះ
 ភិក្ខុទម្ភេ កាលត្រីសាវត្ថីភិក្ខុទូរភិក្ខុអត់បាយមានវេយ្យចិត្ត ហើយ
 ល្មមយកសណ្តែកបាយរបស់អ្នកផ្សារទួតប៉ាប់ ។ បេ ។ សណ្តែកកដមាស
 ទួតប៉ាប់ ។ បេ ។ ល្មមទួតប៉ាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិតេវហើយ ។

[១៦២] សម័យនោះ ពួកចោរសម្លាប់មេតា ស៊ីសាច់ហើយក៏
 ទុកដាក់សាច់ដ៏សសសល់ក្នុងវិញ្ញាណទ្រង់ត្រីសាវត្ថី ហើយនាំគ្នា
 ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាវាជាបេសិប័សុក្ខល ហើយនាំគ្នាគាត់យក
 សាច់នោះចិញ្ចឹមទៅ ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះ

អស្សមណាគូ តុម្កេតំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុត្វលសញ្ញាស្សាតិ ។
 ភេទ ទោ មទ សមយេន សាវត្ថិយំ អន្តរេន ចោរកា
 ស្វករំ ហត្ថា មំសំ ទាទិកា សេសតំ បដិសាមេត្វា
 អតមំសុ ។ ភិក្ខុ បំសុត្វលសញ្ញា បដិក្ខយាមេត្វា
 បរិកុញ្ញិសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខុ ពោទេសំ អស្សម-
 ណាគូ តុម្កេតំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។
 អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុត្វលសញ្ញាស្សាតិ ។

[១៦៣] ភេទ ទោ មទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 តំណត្តេត្តំ កត្វា លុតំ តំណំ បញ្ចមាសក្សនកំ
 វេយ្យចិត្តា អវហិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុ អធិបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៦៤] ភេទ ទោ មទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តំណត្តេត្តំ កត្វា តំណំ លាយិត្វា បញ្ច-
 មាសក្សនកំ វេយ្យចិត្តា អវហិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុ អធិបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

ថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អបក្ខិ
 មិនមានផលភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុត្វល ។ សម័យនោះ ពួកចោរ
 សម្លាប់ផ្អែកស៊ីសាច់ ហើយទុកដាក់សាច់ដីសេសសល់ ក្នុងព្រៃអន្តរ
 ទៀបក្រីវាលភ្នំ ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់
 បំសុត្វល ហើយនាំគ្នាខាត់យកសាច់នោះមកបរិភោគ ។ ពួកចោរនាំគ្នាទៅ
 ប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុ
 អម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អបក្ខិមិនមានផលភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុត្វល ។

[១៦៥] ភាសនា ភិក្ខុទ្រូប ទៅកាន់ស្រែស្មៅ (ចម្ការស្មៅ)
 មានវេយ្យចិត្តាហើយបានឈូឆេក ស្មៅដែលទេច្រូតទុក មានដំឡូង
 មាសក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកក្រីវាលមក្តីព្យាកដឹកហើយ ។

[១៦៦] សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រូប ទៅកាន់ស្រែស្មៅ មានវេយ្យ-
 ចិត្តាហើយឈូឆេច្រូតយកស្មៅនោះមានដំឡូង មាសក ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកក្រីវាលមក្តី
 ព្យាកដឹកហើយ ។

[១៦៥] តេន ទោ បទ សមយេន អាតន្តកា
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អម្ពំ កាជាបេត្វា បរិកុញ្ញិសុ ។
 អាភសំតា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុញ្ញុចំ អយោសំ ។ កតាតា
 ឯតមត្ថំ អាហេសេសុំ ។ តិច្ឆិត្តា តុម្ពេ ភិក្ខុវេតិ ។
 បរិភាគត្ថាយ មយំ កតាតិ ។ អនាបត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បរិភាគត្ថាយាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អាតន្តកា ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ជម្ពំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 លកុដំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បទសំ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស តាលមត្ថំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ទុច្ចំ
 ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តិម្ពុសតំ កាជាបេត្វា បរិកុញ្ញិសុ ។
 អាភសំតា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុញ្ញុចំ អយោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្ថំ ភិក្ខុវេ បរិភាគត្ថាយាតិ ។

[១៦៥] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធក (ភិក្ខុអ្នកមកថ្មី)
 ញ៉ាំងឆ្នាំនឹងឆ្នាំឲ្យចែកថ្លៃស្រូវរបស់សង្ឃ ហើយបរិភោគទៅ ។ ភិក្ខុ
 ម្ចាស់គាត់សង់ទ្បាយទាំងឡាយទាំងឡាយចែកគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុជា អាគន្ធកអម្បាលនោះជា
 លោកទាំងឡាយនិងមែនជាសមណៈវេ ។ ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នាប្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះជំនាន់
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកនិមន្ត
 ម្តេច ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះប្រាបទូលថា បពិត្រព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយមានចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាចក្តីមិនមានផលភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ
 ទេ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធកញ៉ាំងឆ្នាំនឹងឆ្នាំឲ្យចែកថ្លៃ
 ព្រឹទ្ធរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ថ្លៃទូរសៀវរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ថ្លៃទូរ
 ណាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ថ្លៃភ្នាក់ងាររបស់សង្ឃ ។ បេ ។ អំពៅ
 របស់សង្ឃ ។ បេ ។ ថ្លៃទន្សាយរបស់សង្ឃ ហើយនាំគ្នាបរិភោគទៅ ។
 ពួកភិក្ខុដែលជាម្ចាស់គាត់សង់ទ្បាយចោទប្រកាន់ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះជា
 លោកទាំងឡាយនិងមែនជាសមណៈវេ ។ ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះ មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាចក្តីមិនមានផលភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។

អស្សប្បណាសំ ត្វត្ថំ ។ កស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 កកវតោ ឯកមត្ថំ អាហោសិ ។ កិច្ចតោ ត្ថំ
 កិក្ខុតិ ។ ភាវតាលំគោ អហំ កកវតិ ។ អនាបត្ថំ
 កិក្ខុ ភាវតាលំគោតិ ។

[១៦៥] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 កិក្ខុ សង្ឃស្ស ទទកំ ថេយ្យចិន្តោ អវហរិ ។ មេ ។
 សង្ឃស្ស មត្តកំ ថេយ្យចិន្តោ អវហរិ ។ មេ ។
 សង្ឃស្ស បុញ្ញកតិណំ^(១) ថេយ្យចិន្តោ អវហរិ ។
 កស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្ថំ ត្ថំ កិក្ខុ
 អាបត្ថោ ចារាជិកត្ថំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ កិក្ខុ សង្ឃស្ស បុញ្ញកតិណំ ថេយ្យចិន្តោ
 ឈាបេសិ ។ កស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្ថំ
 កិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្ថំ ធុត្តង្គស្សតិ ។

[១៦៦] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញ-
 តរោ កិក្ខុ សង្ឃស្ស មត្ថំ ថេយ្យចិន្តោ
 អវហរិ ។ កស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។

១. ឧ. បុញ្ញតិ តិណំ ។

តោថ លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។
 ចើបក្រាបទូលលេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះជំនាន់ព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 ជំនាន់ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំព្រះអង្គគិតចិត្តថាជាបេសកិក្ខុ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ឆ្ងល់ភិក្ខុ បើកាន់យកជាបេសកិក្ខុដូច្នោះ អ្នកមិនមានគាបត្តិឡើយ ។

[១៦៧] សមីយនោះ ភិក្ខុទទួលបានថេយ្យចិត្ត ហើយបានល្អច
 យកទឹករបស់សង្ឃ ។ មេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកទឹករបស់សង្ឃ
 ។ មេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្អចយកស្លាប្លាប្លងរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ត្រូវរាបគ្នាទុកជិតហើយ ។ សមីយនោះឯង ភិក្ខុទទួលបានថេយ្យចិត្ត
 ហើយល្អចយកស្លាប្លាប្លងរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវរាបគ្នាទុកជិត
 ត្រូវគាបគ្នាទុកជិត ។

[១៦៨] សមីយនោះ ភិក្ខុទទួល បានថេយ្យចិត្ត ហើយល្អច
 យកត្រីរបស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានផលភិក្ខុនោះ ។ មេ ។

អាចត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាចន្តា ចារាជិកាត្ថំ ។
 ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស
 បិមំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ភិសំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 តិម្ពោហនំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស កករដំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 អាណាគសន្តិ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តោចានសំ ខេយ្យ-
 ចំតោ អវហរំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អាចត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាចន្តា ចារាជិកាត្ថំ ។

[១៧១] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អញ្ញាត-
 រស្ស ឧបាសកស្ស វិហារបរិកោសំ សេចាសនំ អញ្ញាត្រ
 បរិកុញ្ញត្ថំ ។ អថទោ សោ ឧបាសកោ ឧត្តរយនិ
 ទ័យតំ វិហារេតំ កតំ ហំ ធាម ភទន្តា អញ្ញាត្រ
 បរិកោសំ អញ្ញាត្រ បរិកុញ្ញស្សន្តតិ ។ កករតោ ឯតមត្ថំ
 អាហារេស្ស ។ ន ភិក្ខុវេ អញ្ញាត្រ បរិកោសោ អញ្ញាត្រ
 បរិកុញ្ញតទោ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាចត្តិ ឧត្តរេស្សតំ ។
 ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឧបាសកត្ថបិ^(១)
 សន្តិសង្ឃម្យ ហរិវុំ កុក្កុដ្ឋាយន្តា ធម្មាយំ ជំសី-
 នន្តិ ។ តត្ថានិបិ ចីវរានិបិ បិសុតតានិ ហោន្តិ ។

១ ភ. វេណសិប្បិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាទដ៏តបើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុទុក្ខបូ មានថយ្យចិត្តាហើយល្អប្រយោគគាំសំរេស
 សង្ឃ ។ បេ ។ ពួករបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ភ្នើយរបស់សង្ឃ
 ។ បេ ។ សន្តទ្វាររបស់សង្ឃ ។ បេ ។ សន្តបន្ទុចរបស់សង្ឃ ។ បេ ។
 ឈើបន្តឹងរបស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ឃឹមមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាទដ៏តបើយ ។

[១៧២] សម័យនោះ ភិក្ខុតាំងឡាយយកសេនាសនរបស់ឧបាសក
 ម្នាក់ ដែលគេទុកជារបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវត្ត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុង
 ទីដទៃ ។ ត្រាថោះ ឧបាសកនោះពោលទោស និងចៀល បង្កបង្កើត
 ថា លោកដ៏ចម្រើនតាំងឡាយមិនសមនឹងយករបស់គេសំរាប់ទុកប្រើ-
 ប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃឡា ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាប
 ទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គេក្នុងទីដទៃ ភិក្ខុមិនប្រយោគទៅ
 ប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃទេ តែភិក្ខុណាយកទៅប្រើប្រាស់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុតាំងឡាយប្រសិន្នន័យយកអាសនៈសំរាប់អង្គុយ
 ក្នុងរោងឧបាសថ តែមានសេចក្តីសង្ឃឹមមិនបរិភោគនាំយកទៅ ហើយ
 ក៏អង្គុយផ្ទាល់លើដៃនដី ។ ខ្លួនក្តី ចីវរក្តី ក៏ប្រឡាក់ទៅដោយចូលី ។

ឧបាសិក មនុស្សានុគំ ពាទិកុត្តំ បចាមេត្វា ហរិក្ខា
អត្តនា បរិកុត្តំ ។ សា ពាទិក្ខា តំ ចោទេសំ
អស្សមណីសំ ក្ខត្តំ ។ តស្ស កុត្តាត្ថំ អហោសិ
។ មេ ។ អនាបត្តិ តិក្ខុវេ ពាហនិកស្ស អាបត្តិ
សម្មាសម្ពុទ្ធសាវរិយោ ពាទិកុត្តយស្សតិ ។

[១៧២] តេន ទោ បទ សមយេន វេសាលីយំ
អាយស្មតា អដ្ឋកស្ស ឧបដ្ឋាសស្ស តហបតំនោ
ទេ ធារតា ហោត្ថិ បុត្តោ ច ភាតិទេយ្យោ ច ។
អថទោ សោ តហបតំ អាយស្មត្ថំ អដ្ឋកំ វេតនេវេច
នមំ កន្តេ ឱកាសំ យោ នមេសំ ទ្ធិត្ថំ ធារតាចំ
សទ្ធា ហោតិ បសន្នោ តស្ស អាចិកេយ្យសីតិ ។
សោ កាលមកាសំ^(១) ។ តេន ទោ បទ សមយេន
តស្ស តហបតំនោ ភាតិទេយ្យោ សទ្ធា ហោតិ
បសន្នោ ។ អថទោ អាយស្មា អដ្ឋកោ តំ ឱកាសំ

១ អាយុយទេវតោតេសុ ឧបទុក្ខោ ច ទីស្សនិ ។ អត្ថាឡិច ចេត្តោ វាចន្តោវោតេវ ច
ចត្តាយត្ថេ ។

ចនំនានំវិហារសត្វាញ្ញិក្រោត ហើយតំយកាវបរិភោគាវោ យទ្គន
ឯនំ ។ ចុល្លនន្ទាតិកុទំនោះដឹងហើយចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា មាន
ឯនំមិនមែនជាសមណីទេ ។ តិកុទំនោះបានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។
ព្រះអង្គប្រជុំព្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទំនោះមិនត្រូវតាមត្តិ
បាវនេវេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យ
កុហក ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ក្មេងវិហារ គឺកុទំប្រុស ១ កុទំប្រុស ១
យេសំតហបតំជាទេវតាបរសព្រះអដ្ឋកត្តោដ៏មានអាយុក្នុងត្រីវិសាលី ។
ត្រាតោះ តហបតិ្តនោះបាននិយាយពាក្យនេះទ័ងព្រះអដ្ឋកត្តោដ៏មានអាយុ
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ដ៏ខ្ពស់តាំងពីនាគនេះ ក្មេងណាមានសត្វ
ជ្រូក ព្រះករុណាឧប្បិដ្ឋប្រាប់ឱកាសនេះដល់ក្មេងនោះ ។ តហបតិ្តនោះ
ធ្វើកាលភិវិយាទៅ ។ សម័យនោះឯង ក្មេងយេសំតហបតិ្តនោះមានសត្វ
ជ្រូក ។ លំដាប់នោះ ព្រះអដ្ឋកត្តោដ៏មានអាយុ បានប្រាប់ឱកាសនោះ

កស្ស ធារកស្ស អាចិត្តិ ។ សោ តេន សាម-
 តេយ្យន កុដ្ឋម្ពក្ខ សឡាមេសិ ធានក្ខ ចដ្ឋមេសិ ។
 អថេតា កស្ស កហចតិចោ បុត្តោ អាយស្មន្ត្រី
 អាទន្តំ ឯតនរោច កោ ទុ ទោ កន្ត អាទន្ត
 ចិត្តចោ ធាយន្តោ បុត្តោ វា កាតិទាយ្យា វាតិ ។
 បុត្តោ ទោ អាវុសា វិត្តចោ^(២) ធាយន្តាតិ ។
 អយំ កន្ត អយ្យា អដ្ឋកោ អម្ពាតិ សាម-
 តេយ្យំ អម្ពាតិ មេដ្ឋនកស្ស អាចិត្តិ ។ អស្ស-
 បណ្ណា អាវុសា អាយស្មា អដ្ឋកោតិ ។ អថេតា
 អាយស្មា អដ្ឋកោ អាយស្មន្ត្រី អាទន្តំ ឯតនរោច
 ធម៌ា មេ អាវុសា អាទន្ត វិនិច្ឆយន្តំ ។ តេន ទោ
 ចន សមយេន អាយស្មា ទុចាលំ អាយស្មតា អដ្ឋ-
 កស្ស បត្តោ ហោតិ ។ អថេតា អាយស្មា ទុចាលំ
 អាយស្មន្ត្រី អាទន្តំ ឯតនរោច យោ ទុ ទោ អាវុសា
 អាទន្ត សាមីកោ ឥមំ ទិកាសំ ឥត្តន្តាមស្ស អាចិត្តា-
 ហិតិ^(២) បុត្តោ កស្ស អាចិត្តាតិ តី សោ អាមដ្ឋតិ ។

២ មហាបិដក្ខិបិ បាយ ។ ២ ឧ. ម. អាចិត្តិ ។

ផលការកែវលដ្ឋកុយនោះ ។ ការកែវលដ្ឋកុយនោះ គឺបានបីបាច់។ គ្រូ
 នូវទ្រព្យនឹងចាត់ចែងនូវទានជាយសប្បត្តិនោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងរបស់
 កហចតិនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះភានន្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
 ព្រះភានន្តដ៏ចម្រើន គុណវា ឯណ្ឌៈ ទទួលមតិរបស់បិតា ក្នុងមួយ ។ ព្រះ
 ភានន្តនិយាយតបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ក្នុងវិស្វកុលទ្រព្យ
 មតិរបស់បិតាបាន ។ ក្នុងរបស់កហចតិនោះបាននិយាយតទៅទៀតថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកខ្មាស់អង្គការនេះប្រាប់សប្បត្តិរបស់ខ្ញុំផល
 បន្តិចបន្តួចមួយរបស់ខ្ញុំហើយ ។ ព្រះភានន្តកាលថា ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏មានអាយុ អង្គការនេះដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ព្រះនោះ
 ព្រះអង្គកន្លែងដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះភានន្តដ៏មាន
 អាយុថា ម្ចាស់អាវុសាកន្ត លោកចូលទៅសេចក្តីវិនិច្ឆយផលខ្ញុំចុះ ។
 សម័យនោះឯង ព្រះបុណ្យដ៏មានអាយុ ជាបុគ្គលរបស់ព្រះអង្គការ
 ដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបុណ្យដ៏មានអាយុ បាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងព្រះភានន្តដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសាកន្ត កុំគុណ
 ដែលម្ចាស់ទ្រព្យដ៏ទុកថា លោកចូលប្រាប់អ្នកនោះផលអ្នកនោះ ហើយ
 កុំកុសោយប្រាប់ផលអ្នកនោះ កុំកុសោយប្រាប់អ្នកដ៏ ។ ព្រះភានន្ត

ខ សោ^(១) កន្ត កត្វ អាបជ្ជិតំ អន្តមសោ
 ទុក្ខជមត្តម្យតំ ។ អយំ អាវុសោ អាយស្មា
 អដ្ឋកោ សាមីកេន ឥមំ ឧត្តាសំ ឥត្តន្តាមស្ស
 អាចិត្តាហិតំ វុត្តា តស្ស អាចិត្តំ អនាបត្តំ អាវុសោ
 អាយស្មតោ អដ្ឋកស្សតំ ។

[១៧៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន ពាណា-
 សិយំ អាយស្មតោ បិណ្ឌវុទ្ធស្ស ឧបដ្ឋាកត្តុរំ
 ចោយេហិ ឧបទ្កតំ ហោតំ ទ្វេ ច ឆារោ ធិតា
 ហោត្ថំ ។ អថទោ អាយស្មា បិណ្ឌវុទ្ធា ភេ ឆារ
 កេ ឥទ្ធិយា អាទេត្វា ចាសានេ វេយសិ ។ មនុស្សា
 ភេ ឆារកេ បស្សន្ទា អយ្យស្សាយំ បិណ្ឌវុទ្ធស្ស
 ឥត្វាទុកាវោតំ អាយស្មន្តេ បិណ្ឌវុទ្ធិ អភិប្បសិទិសុ ។
 វិក្កុ ឧជ្ឈយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កតំ ហិ ចាម
 អាយស្មា បិណ្ឌវុទ្ធា ចោយេហិ ធិតេ ឆារកេ អា-
 ទេស្សតិកំ ។ កតវិតោ វេតមត្ថំ អាណេស្សំ ។

១ ភេស្ស ទ្វិស្សិ ធម្មភេស្ស អយំ ចាហិ ឥត្ថិ ។

ធ្វើយកបៅប្រែថា បេត្រិណាតដំបរឹម ភិក្កុនោះមិនស្រូវអាបត្តិអ្វីបន្តិច
 ទេ ដោយហេតុទៅនៃអាបត្តិទុក្ខដ៏មិនត្រូវដែរ ។ ព្រះបាទ ធ្វើយ
 ថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះអង្គកត្តាដ៏មានអាយុនេះ ម្ចាស់ច្រឡំបានផ្ដាំទុក
 ថា លោកចូរព្រមទុកសារនេះដល់ជនឈ្មោះនេះ គឺបានព្រមដល់អ្នក
 នោះមែន ម្ចាស់អាវុសោ អង្គកត្តាដ៏មានអាយុមិនស្រូវអាបត្តិទេ ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពាណសី ត្វកោរ
 នាំគ្នាប្ដូរព្រឹក្សាទេដ្ឋករេស្សព្រះបិណ្ឌវុទ្ធក្នុងព្រះវិហារកាយ ហើយក៏បំ
 យកក្នុងក្រុងពិរោតកំ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌវុទ្ធក្នុងព្រះវិហារ
 កាយ សំដែងឬទ្ធិទៅនាំយកក្នុងវាំងពិរោតកំនោះបានមកហើយទុកក្នុង
 ព្រាសាទ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញក្នុងវាំងពិរោតកំនោះហើយ
 និយាយថា នេះជាបុត្រាទុក្ខភាពរបស់លោកម្ចាស់បិណ្ឌវុទ្ធគ្រូ ហើយក៏នាំ
 គ្នាជ្រើសរើសព្រះបិណ្ឌវុទ្ធក្នុងព្រះវិហារកាយពេកណាស់ ។ ភិក្កុទាំងឡាយ
 នាំគ្នាពាលចោស គំរឿល បន្ទះបង្គាប់ថា បិណ្ឌវុទ្ធក្នុងព្រះវិហារកាយមិន
 សមគួរទំនិញទៅនាំយកក្នុងពិរោតកំ ដែលត្វកោរនាំយកទៅហើយ ។
 ភិក្កុទាំងឡាយនាំគ្នាព្រឹក្សាទេដ្ឋករេស្សព្រះបិណ្ឌវុទ្ធក្នុងព្រះវិហារ ។

ចារាជិតលោក ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិន័យខ្ពង់ ឡើងសន្ធិវិហារិកេតុវុទ្ធ

អនាមត្តំ ភិក្ខុវេ អនិច្ឆានាទេ ចារាជិតស្ស អនាមត្តំ
មេដុចំ ឯម្ពំ សមាធមោកេ ចារាជិតស្សន្តំ ។

(១៧៨) តេន ទោ បទ សមយេន សាគលាយំ
អាយស្មតោ ធន្យ័កស្ស បន្តិវិហារិកោ ភិក្ខុ អនិកេ-
តិយា មីឡោតោ អនាមត្តស្ស វេវចំ អវិហារិតា
អាយស្មន្តំ ធន្យ័កំ ឯតនកេច អស្សមណោ អហំ
កន្តេ វត្តមិស្សមិតិ ។ តី តយា អារុសោ កតន្តំ ។
អនាមត្តស្ស វេវចំ កត្តនមិ កន្តេតិ(១) ។ អហា-
យេតា អត្ថបេសិ ។ ឯ អត្ថបេស្តំ ទ បញ្ចមាសតំ(២)
អត្ថតិ ។ អនាមត្តំ អារុសោ ចារាជិតស្សន្តំ ធន្យ័
តាវំ អតាសិ ។ សោ ភិក្ខុ អនិមិតិ ។

ទុតិយបារាជិត ធម្មិតិ ។

១ ឧបាសិកេយ្យបារាជិត ធម្មស្ស ធម្មស្ស វិសិទ្ធិសា ហោតិ ។ ធម្ម ហិ សោ
ឯកមន្តំ អនាមត្តសិវិ វុទ្ធ ។ ឧបាសិកេយ្យ បារាជិត ឧបាសិកេយ្យ ធម្ម ឡើងសោយោតោ
បញ្ចយតិ ។ ២ ឧ. បញ្ចមាសត ។ ឃ. បញ្ចមាសតោ ។

ចារាជិតលោក សិក្ខាបទ ២ វិន័យខ្ពង់ ឡើងភិក្ខុជាសន្ធិវិហារិកេតុវុទ្ធ

អនាមត្តបារាជិតាទេ ត្រាមន្តបារាជិតាទេ ត្រាមន្តបារាជិតាទេ ត្រាមន្ត
បេដុចម្ម ។

(១៧៩) សមីយោនេឯន ភិក្ខុជាសន្ធិវិហារិកេតុវុទ្ធ ត្រាមន្ត
ជំនាន់នាយុ ក្នុងសាគលនា មានសេចក្តីមិនសប្បាយមកបៀតបៀន
ក៏ទៅល្អបាយកល្យាណរបស់អ្នកផ្សា ហើយបាននិយាយពាក្យនេះឡើង
ត្រាមន្តក្នុងនាយុជំនាន់នេះថា បងត្រាមន្តដ៏ចំរើន ខ្ញុំមិនមែន
ជាសមណទេ ខ្ញុំមិនសឹក (ឥឡូវនេះ) ។ ត្រាមន្តក្នុង បានស្ទើរ
ម្ខាងអារុសោ អំពីដូចម្តេចដែលអ្នកធ្វើហើយ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
បងត្រាមន្តដ៏ចំរើន ខ្ញុំល្អបាយកល្យាណរបស់អ្នកផ្សា ។ ត្រាមន្តក្នុង
ក៏ឱ្យយកកល្យាណនោះមកហើយកាន់វុទ្ធ ។ ក្រោយនោះកាន់វុទ្ធតៗ ដំឡើង
មិនដល់៨ មាសក ។ ត្រាមន្តក្នុងប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកមិន
ត្រូវតាមភ្នំបារាជិតទេ ដូច្នេះហើយ ក៏បានសំដែងធម្មិតថា ។ ឯភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីត្រេកអរត្រេកអរ ។

ទុតិយបារាជិត ចប់ ។

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ១

[១៧៥] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កតវា វេសាលីយំ
 វិហាតិ មហាវេន ក្សជាតាវសាលាយំ ។ តេជ ទោ
 បន សមយេន កតវា កំត្វា អនេកបរិយាយេន
 អសុភកកមំ កាមេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អសុភភាវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
 អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ ។ អដទោ កតវា
 កំត្វា អាមាទ្គសំ ឥន្ទាមហំ កិក្ខុវេ អន្ធមាសំ
 បដិសល្លិយិតុំ ឧម្ពិ កោនមំ ទុបសន្តមិត្តោ
 អញ្ញាត្រ ឯកេន បិណ្ឌចាតនីហារកេនាតិ ។ ឯវំ
 កន្តេតិ ទោ កេ កិក្ខុ កតវោ បដិស្សណំ ទោ

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ៣

[១៧៦] សមយេនា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានដោយទ្រង់នង់នៅក្នុង
 ក្នុងតាវសាលា^(១) ក្សេវ^(២) ព្រមហាវេន^(៣) ទៀបត្រីវេសាលី^(៤) ។ កាល
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកកមំ ទ្រង់សំដែង^(៥) ចាប់
 អំពីអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកកម្មនៃ ទ្រង់សំដែង
 គុណនៃអសុភសមាបត្តិក្នុងអសុភកកម្មជាដាច់ក្បាល ដោយបរិយាយ
 ដ៏ច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងកិក្ខុ
 ចាំឲ្យឲ្យដោយព្រះពុទ្ធដ៏គាថា ឆ្ងល់កំត្វាចាំឲ្យឲ្យ គាថាភក្ខនៈភក
 ចាកអាម្មណ៍សម្លេងសំពាធកន្ធវិទ (ក្នុងកម្មដ្ឋាន) កំព្រួញកណ្តាមួយ
 ចូលទៅរកគាថាឲ្យឲ្យ រៀនរស្មីកំត្វាមួយប្រដាប់ក្នុងនាមបិណ្ឌចាកទៅ
 ឲ្យគាថាគត ។ ទើបលូកកិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏គា របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគថា ឯវំកន្តុ (យ៉ាងហ្នឹងព្រះអង្គ) តាំងពីកាលនោះមក

១ សាលា ទីផ្ទះមានកំពូល ។ តាមអង្គថា ថា ក្នុងព្រឹមហាវេននោះ គេសាងវត្ត សង់
 សាលាឡើងទុកដើម្បីសម្រាប់ជាទីប្រជុំនៃព្រះចរាសណ្ឌ ។ ២ ទីព្រឹទ្ធគ្នុងព្រៃក្រោយស្មៅដូង
 ជាប់គ្នាមិនមានជំងឺឆ្លងព្រៃប្រមាណនោះយ៉ាងមហាសុទ្ធ (ឥស្ស) ។ ៣ ឈ្មោះព្រះចៅ
 ដែលផ្ទុំ ចំណីមកពីព្រៃដ៏មួយ មកកំណែកំព្រួងដូចជា ៣ ជាន់ ។ (សេចក្តីនេះមាន
 ចំណាយពេលវេលាប្រាំមួយម៉ឺនឆ្នាំជាដំណាច់ អង្គថាឱ្យអង្គឈរ) ។

នាស្សន កោចំ ភក្កន្តំ ឧបសន្តមតិ អញ្ញត្រ ឯកេន
 ចំណ្ហាតិធិហារកេន ។ ភិក្ខុ ភក្កន ទោ អនេកបរិ-
 យាយេន អសុភក្កចំ កាថតិ អសុភាយ វណ្ណំ កា-
 សតំ អសុភភាយ វណ្ណំ ភាសតំ អាធិស្ឋ អាធិស្ឋ
 អសភសមាធិត្ថេន វណ្ណំ ភាសតិទិ ភេ^(១) អនេកា-
 ការាណា អសុភភាយទាយាតមនុយុត្តា វិហារន្តំ ។
 ភេ សាគេន កាយេន អន្តិយន្តំ ហារយន្តំ ជិតុច្ឆន្តិ
 សេយ្យចាបិ នាម ឥន្ទី វា ធុរិសោ វា ធិហារេ យុវា
 មណ្ឌនេនាតិកោ សីសំ ធិហារោ អហិក្កណា-
 មេន វា ក្កក្កក្កណាមេន វា មនុស្សក្កណាមេន
 វា កេណ្ឌ អាសក្កេន^(២) អន្តិយេយ្យ ហារយេយ្យ
 ជិតុច្ឆយ្យ ឯវមេ ភេ ភិក្ខុ សាគេន កាយេន
 អន្តិយន្តា ហារយន្តា ជិតុច្ឆន្តា អត្តចាបិ អត្តាចំ
 ជីវិតា វេហេមេន្តំ អញ្ញមញ្ញបិ ជីវិតា វេហេមេន្តំ មិក-
 លណ្ឌតំចំ សមណក្កត្តកំ ឧបសន្តមត្តា ឯវទេន្តិ^(៣)

១ ធិ ភក្កាថេ ភក្កន្តំ ។ ២ ធិ. អាសក្កេន ។ ៣ ធិ. អាសក្កេន ។ ៤ ធិ. ឥន្ទី ។

មិនមានអ្នកណាមួយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្បើយ រឿយលែងតែ
 ភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំចំណូលទៅក្នុងព្រះអង្គ ។ ភិក្ខុចាំនិច្ចាយនិក្ខា
 ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនសំដែងអសុភកថា ច្រើនសំដែងរៀបរាប់ដំណើរ
 អសុភ ច្រើនសំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ច្រើនសំដែងគុណនៃ
 អសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ។ ដោយហេតុណាហ្ន៎
 តែមួយ លុះតែផ្សេងហើយក៏នាំគ្នាប្រកាសចក្កិក្យាយាមក្នុងការចំរើន
 អសុភកម្មដ្ឋានជាច្រើនបែបច្រើនវិធី ។ ពួកភិក្ខុចាំនិច្ចាយនិក្ខាសេចក្តីចុះ
 ឡើយណាយោធិមន្តេមន្តិវិភាគយាមសំនួនឯង មានគ្នាខាងចំណេះ
 គ្រប់ ឬប្រសព្វច្បោះ ជាអ្នកមានកិរិយាស្អិតស្អាងជាប្រក្រតី លុះនោះ
 ស្អិតស្អាងក៏ក្សាបរហើយ រមែងជាទុក្ខឡើយណាយោធិមន្តេមន្តិវិភាគយាមសំនួន
 ពស់ សាគអសុភក្ក ឬសាគអសុភមនុស្សដែលគេព្យួរទុកយ៉ាងណា
 មិញ ពួកភិក្ខុចាំនិច្ចាយនិក្ខាសេចក្តីចុះឡើយណាយោធិមន្តេមន្តិវិភាគយាមសំនួន
 យ៉ាងនោះឯង ទើបផ្តាច់ដីកន្លែងនោះដោយខ្លួនឯង ផ្តាច់ដីកន្លែងទៅវិញទៅ
 មកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណក្កត្តក^(១) ឈ្មោះមិនល្អក៏ ហើយពាល

១ តាមបញ្ញត្តិកថា ថា សមណក្កត្តក ប្រែថា អ្នកច្រើនទូចច្រើនហែលនឹងសមណ ។
 ពួកដ៏ភាពិ អ្នកធ្វើកិច្ចការចម្រើនសមណ ។ មានសេចក្តីពន្យល់ក្នុងកថា ថា គាត់កោរសក់ឡើង
 ឲ្យមានសល់បន្តិចទុកជាដុត គាត់ស្លៀកសម្លាប់ជ្រូកក៏មិនមួយ ចងក្បាយ ដំកើរដំរើរដោយ
 សារពណ៌ដែលសេសសល់ដំកើរក្បាល ។ ឯភាពិថា មិនល្អក៏ គឺជាឈ្មោះរបស់គាត់ ។

សាទុ ឆោ អនុសោ ជីវិតា វេរោបេហំ ឥទំ តេ
 បត្តចំវំ កវិស្សតិកំ ។ អថឆោ មិគលល្លាភោ សម-
 ណាត្តក្កោ បត្តចំវំ ភវោ សម្ពុហុល ភិក្ខុ
 ជីវិតា វេរោបេត្វា លោហិតកំ^(១) អសី អាទាយ
 យេន វត្ថុទុកា ធនំ តេនុបស្សន្តិមំ ។ អថឆោ មិគ-
 លល្លាភាស្ស សមណាត្តក្កាស្ស លោហិតកំ តំ^(២)
 អសី ឆោវន្តស្ស អហុនេវ ត្ថុក្កុំ អហុ វិប្បដិសាកេ
 អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ធុល្លង្គំ វត
 មេ ន វត មេ សុលង្គំ តហំ វត មយា អប្បញ្ញំ
 បសុតំ យោហំ ភិក្ខុ សីលវន្តេ កល្យាណធម្ម
 ជីវិតា វេរោបេសំន្តំ ។ អថឆោ អញ្ញត្ថា មារកាយិកា
 ឆោតា អភិជ្ជមារេ ឧទកេ អាត្មា មិគលល្លាភំ សម-
 ណាត្តក្កកំ ឯតទភេទ សាទុ សាទុ សម្បវិស លាភា តេ
 សម្បវិស សុលង្គំ តេ សម្បវិស តហំ តយា សម្បវិស
 បុញ្ញំ បសុតំ យំ តំ អតិណ្ណោ តាវេសីតំ ។ អថឆោ

១ ១. ម. លោហិតកំ ។ ២ ឆេសុ ឆោវន្តសុ ឆយំ ឆាវា ន្តំ ។

យ៉ាងនេះថា ខែអ្នកជីវិតាគោយ យើងសូមអង្គរអ្នក ។ ចូរផ្ដាច់បង់ជីវិត
 ពួកយើងចុះ បាទ្រីនឹងចំវំចាំនេះ នឹងបានជាបេសអ្នក ។ ត្រៃ
 គោរង សមណកុត្តកាឈ្មោះមិគលល្លាភក្កុលស្ម័យលយកបាទ្រីនឹងចំ-
 វំហើយ ចើបផ្ដាច់បង់ជីវិតកុត្តាទាំងឡាយបាទ្រីនេះហើយ ហើយកាន់ដាវ
 ប្រឡាក់ឈាមដើរទៅកាន់ស្ដីនិឈ្នះវត្តមុខ កាលដែលសមណកុត្តក
 ឈ្មោះមិគលល្លាភក្កកុត្តលាងដាវប្រឡាក់ឈាមនោះ (តាត) ក៏ទេ
 សេចក្ដីសង្ស័យ ក្ដៅក្រហាយស្ដាយត្រាយក្នុងកាលនោះ ដោយគិត
 ឃើញថា ការនេះមិនមែនជាលាភរបស់អញទេតើ នឹងបានជាជាលាភ
 របស់អញមិនដូចឡើយ ដាច់ជាមនុស្សអញបានដោយប្រាស ដាច់
 ជាមនុស្សឈ្មោះថា អញបានដោយងាយមិនមែនឡើយ អញបាន
 បាបច្រើនណាស់ ត្រែអញបានផ្ដាច់បង់ជីវិតពួកកុត្តកមានសីលវាទ
 ធម៌ល្អ ។ សំដាប់នោះ ទៅកាដាពួករបស់មារេនីមកលើទឹកមិនហាន
 ចែកឆាយ បាននិយាយតាមនេះនឹងសមណកុត្តកាឈ្មោះមិគលល្លាភក្កុល
 ល្អហើយ ។ អ្នកសប្បុរស ការនេះជាលាភរបស់អ្នកហើយ អ្នកសប្បុរស
 ដាច់ជាមនុស្សអ្នកបានដោយច្រៃហើយ អ្នកសប្បុរស អ្នកបានច្រៃ
 បុណ្យច្រើនហើយ អ្នកសប្បុរស ត្រែអ្នកបានផ្ដាច់ជីវិតទាំងឡាយដែល
 មិនទាន់ជួសជុលវត្ថុទុក្ខផុតទៅបាន ។ ត្រៃគោរង សមណកុត្តក

វិសុច្ចរិក្ខា^(១) ភិក្ខុ ឯកាហោ ជីវិតា វេរោមេសំ វិសុច្ចរិក្ខា
 ភិក្ខុ ឯកាហោ ជីវិតា វេរោមេសំ ចក្កាឡិសុច្ចរិក្ខា^(២)
 ភិក្ខុ ឯកាហោ ជីវិតា វេរោមេសំ បញ្ញាសុច្ចរិក្ខា
 ភិក្ខុ ឯកាហោ ជីវិតា វេរោមេសំ សង្ខិច្ច ភិក្ខុ
 ឯកាហោ ជីវិតា វេរោមេសំ ។

(១៧៧) អដិទោ ភគវា តស្ស អនុមាសស្ស
 អនុយេន ចដិសណ្តាថា វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ អាធិស្ឋ
 អាធិស្ឋនំ តិច្ឆ វេ អាធិស្ឋ ធិត្ថវាតា វិយ ភិក្ខុ-
 សង្ខេហនំ ។ តថា ហិ បទ ភានុ ភគវា ភិក្ខុនំ
 អនេកបរិយាយេន អសុភតតថំ តាថេតំ អសុភាយ
 វណ្ណំ ភាសតិ អសុភភាវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អា-
 ធិស្ស អាធិស្ស អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ
 តេ ទ កន្លេ ភិក្ខុ ភគវា ទោ អនេកបរិយាយេន
 អសុភតតថំ តាថេតំ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភ-
 ភាវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាធិស្ស អាធិស្ស អសុ-
 ភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ អនេកាតារាណេតារំ

១ ឧ. វិសុច្ច ។ ឃ. វិសុច្ច ។ ២ ឧ. ចក្កាឡិសុច្ចរិក្ខា ។

ទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិកម្មបូជិតមាន ទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិកម្មសាមាសបូជិតមាន
 មួយទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិកម្មសាមាសបូជិតមាន មួយទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិកម្មសាមាស
 បូជិតមាន មួយទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិកម្មសាមាសបូជិតមាន ។

(១៧៨) ត្រាតារេន ព្រះជីមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាក
 ទ្រង់ស្រង់ព្រះកម្មដ្ឋានដោយកន្លងកន្លងវេននោះទៅ រើបទ្រង់ត្រាស់ដៃ
 ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ដូចម្តេចហ្ន៎ អាទន្ន បុរ
 ជាភិក្ខុសិទ្ធិហាក់ដូចជាស្លាប់ស្លាប់ទៅ ។ រើបទ្រង់អាទន្នក្តៅត្រាច់ដំ
 ទូលថា មតិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតដូចព្រះពុទ្ធដ៏កាណាស់ ព្រះ
 ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់អស្ចារ្យកថា ដោយចរិយាយដ៏ច្រើន
 ទ្រង់សរសើរទៅចប់អំពីអស្ចារ្យ ទ្រង់សរសើរគុណអស្ចារ្យកថា
 ទ្រង់សរសើរគុណនៃអស្ចារ្យសមាបត្តិ ក្នុងអស្ចារ្យកម្មដ្ឋានដ៏ជាត្រៀកក្រយ
 មតិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាតិទោះ គឺតិក្ខាជា ព្រះជីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ស្រង់អស្ចារ្យកថា ដោយចរិយាយដ៏ច្រើន ទ្រង់សរសើរទៅច
 ប់អំពីអស្ចារ្យកថា ទ្រង់សរសើរគុណអស្ចារ្យកថា ទ្រង់សរសើរ
 គុណនៃការប្រកបដោយអស្ចារ្យកម្មដ្ឋានដ៏ជាត្រៀកក្រយ ហើយ (តំភ្លា)

អសុភវាទីនុយោគនុយុត្តា វិហារន្ត ។ តេ សកោ
 តោយេន អន្តរាយន្ត ហោយន្ត ជិត្យន្ត ឆេយ្យ-
 ជាវំ ឆាម ឥន្ទំ វា បុរិសោ វា នហោរា យុវា
 មណ្ឌនគជាតិគោ សីសំ នហោរា អហិតុណាមេន
 វា កុត្តរកុណាមេន វា មទុស្សកុណាមេន វា ករណ្ណ
 អាលក្កេន អន្តរាយេយ្យ ហោយេយ្យ ជិត្យេយ្យ ឯវិមេ
 តេ ភិក្ខុ សកោ តោយេន អន្តរាយន្ត ហោយន្ត
 ជិត្យន្ត អន្តរាយេ អន្តរាយេ ជីវិតា វេហេយេន្ត អញ្ញ
 មញ្ញំ ជីវិតា វេហេយេន្ត មិគលណ្ឌិនីយំ សម-
 ណកុត្តកំ ឧបសន្តិមិត្តា ឯវំ វាទន្តំ សាទុ វោ
 ហាវុសោ ជីវិតា វេហេយេន្ត ឥន្ទំ តេ ធម្មចរិ
 ភវិស្សតិធិ អថេតោ អន្តរ មិគលណ្ឌិនីយំ សមណ-
 កុត្តកោ បន្តិចិសហំ កថា ឯតំ ឯតំ ឯតំ ឯតំ
 ហេន ជីវិតា វេហេយេន្ត ។ បេ ។ សន្តិមំ ភិក្ខុ
 ឯតំ ហេន ជីវិតា វេហេយេន្ត សាទុ កន្តេ កតា
 អញ្ញំ បរិយាយំ អនិក្ខតុ យថាយំ ភិក្ខុសង្ឃា
 អញ្ញាយ សណ្តហេយ្យតិ ។ តេនហានន្ត

ប្រកាសបទ្បញ្ញត្តិយោគនុយុត្តា ជាត្រៃវិចិត្រាសំ ។ ទើបភិក្ខុ
 តាំងនោះ ជាទុក្ខឡើយណា ឡើយឆ្លើយនឹងនាយរបស់ខ្លួន ប្រើបច្ចុប
 ជាស្រីក្រមុំ ឬបុរសក្មេងក្មោះ មានជាតិជាអ្នកស្ម័គ្រស្ម័គ្រ លុះត្រឹមត្រឹម
 ក៏ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខឡើយណា ឡើយឆ្លើយនាយរបស់ខ្លួន
 សាកអសុភវិក្កំ សាកអសុភមនុស្សក្តី ដែលនឹងក្លាយនឹងក មានបេតា
 យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះ កាលជាទុក្ខឡើយណា ឡើយ
 ឆ្លើយនឹងនាយរបស់ខ្លួន ក៏មានបេតាយ៉ាងនោះ ទើបក្លាយជាជីវិត
 ខ្លួនឆ្លាយខ្លួននឹងក៏មាន ខ្លួនផ្ទាល់ជាទីក្រៃបំពេញនាមក៏មាន
 ប្រទះបានចូលទៅក្នុងសមណកុត្តកាល្នោះមិគលណ្ឌិក ហើយកាលដំបូង
 នេះហេតុ ម្ចាស់ភាវសា ភូមិយេនីសូមអន្តរាគមន៍ អ្នកចូលក្នុងប្រជុំជីវិត
 ភូមិយេនីចុះ បាត្រនឹងជីវិតនេះនឹងបានជាបេតា បេតាគ្រឹះគង្គ
 ដំបូង ត្រាចោះឯង សមណកុត្តកាល្នោះមិគលណ្ឌិក លុះបានទទួល
 សុវត្ថបយកបាត្រនឹងជីវិតហើយ ទើបក្លាយជាជីវិតភិក្ខុមួយរូបមួយថ្ងៃ
 ក៏មាន ។ បេ ។ មួយថ្ងៃក្លាយជាជីវិតភិក្ខុហាក់ស្របបំផុត បេតា
 គ្រឹះគង្គដំបូង ឯព្រះអង្គសូមអន្តរ ភិក្ខុសង្ឃនេះគប្បីស្ថិតស្ថាននៅបាន
 ដោយហេតុណា សូមព្រះអង្គមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហេតុនាមក៏មាន
 ទៀត ។ ទើបព្រះអង្គមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កាន់ខ្លួន បេតា

យាវតីតា កិត្តុ វេសាលី ឧបទិស្សាយ វិហារន្តំ តេ
 សព្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និទ្ធាតេហិតំ ។ ឯវំ កន្លង់
 ទោ អាយស្មា អាទន្នោ ភគវតោ បដិស្សុណំត្វា
 យាវតីតា កិត្តុ វេសាលី ឧបទិស្សាយ វិហារន្តំ តេ
 សព្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និទ្ធាតេត្វា ឃេន ភគវ
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភគវន្តំ ឯតនកេន សន្និ-
 បតីតោ ភន្តេ កិត្តុសន្និទ្ធិ យសន្តិទានំ ភន្តេ ភគវ
 កាលំ បញ្ចតិទំ ។

(១៧៨) អដិទោ ភគវ ឃេន ឧបដ្ឋានសាលា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ចត្តោ អសនេ និសីទំ ។
 ចិសន្តំ ទោ ភគវ កិត្តុ អាមន្តសិ អយេមិ ទោ
 កិត្តុវេ អាធានាទស្សតំសមាទំ ការិកោ ពហុលីកតោ
 សន្នោ ទេវ បណីកោ ច អសេននេកោ ច សុទោ
 ច វិហារោ ឧប្បន្នប្បន្ន ច ចាបាតោ អត្តុសលេ នន្តេ

កិត្តុតាំងអម្បាលមាណវែលកាស្រីយនៅក្នុងក្រុងវេសាលី អ្នកចូលកិត្តុ
 អម្បាលនោះតាំងអស់ប្រាំបួនក្នុងបង្គានសាលាចុះ ។ ព្រះអាទន្នចំមាន
 មាយ ចូលព្រះពុទ្ធដ៏ការបេសព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះ
 អន្ត ដូច្នេះហើយ កិត្តុតាំងអម្បាលមានប្រមាណប៉ុន្មានវែលកាស្រីយនៅ
 ក្នុងក្រុងវេសាលី ព្រះអាទន្នក៏បង្គាប់កិត្តុអម្បាលនោះតាំងអស់ឲ្យជ្រុះប្រាំ
 ក្នុងបង្គានសាលា^(១) រៀបចូលទៅតាមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបាន
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអន្តដ៏ចម្រើន កិត្តុ
 សន្សំប្រជុំគ្នាព្រមហើយ ព្រះករុណាម្ចាស់ សូមព្រះដ៏មាន ព្រះករុណា
 ទ្រង់សំគាល់កាលដ៏សមគួរក្នុងកាលនៃច្បារនេះ ។

(១៧៩) ត្រាតោឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅតាំង
 បង្គានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ប្រថាប់លើអាសនៈដែល
 តេភាគវែលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អង្គប្រថាប់ហើយ
 រៀបត្រាសំរង់កិត្តុតាំងអម្បាលដោយព្រះពុទ្ធដ៏គាថា ម្ចាស់កិត្តុតាំងអម្បាល
 អាធានាទស្សន៍សមាទិរឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនជា
 ប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ស្អាតផង ជាធម៌ទុក្ខមផង ជាធម៌មិនច្រឡោត
 ច្រឡំដ៏ជាធម៌ដោយវិជ្ជាផង ជាគ្រឿងដោយ តាំងមកនូវសេចក្តីសុខ
 ផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌តាំងអម្បាលដ៏លាមក ដែលរើសរឿង ១ឲ្យ

• សាលាដ៏ទំនើប តំណាលត្រាច់ជ្រើសរើសដោយកិត្តុផ្សេងៗ មានធានីឆ្នួនតាំងផង ។

សោ សតោ វ អស្សសមីតិ សតោ មស្សសមីតិ ធីយំ
 វ មស្សសមីតិ ធីយំ មស្សសមីតិ មជាតាតិ
 ធីយំ វ មស្សសមីតិ ធីយំ មស្សសមីតិ មជាតាតិ
 វស្សំ វ អស្សសមីតិ វស្សំ អស្សសមីតិ មជាតាតិ
 វស្សំ វ មស្សសមីតិ វស្សំ មស្សសមីតិ មជាតាតិ
 សត្វកាយប្បដិសំវេទី អស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 សត្វកាយប្បដិសំវេទី មស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 មស្សម្ពយំ កាយសង្ខារំ អស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 មស្សម្ពយំ កាយសង្ខារំ មស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 មិច្ឆប្បដិសំវេទី អស្សសមីតិ សិក្ខតិ មិច្ឆប្បដិសំ-
 វេទី មស្សសមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បដិសំវេទី អស្ស-
 សមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បដិសំវេទី មស្សសមីតិ
 មិច្ឆ សិក្ខតិ វិគ្គសង្ខារប្បដិសំវេទី អស្សសមីតិ
 សិក្ខតិ វិគ្គសង្ខារប្បដិសំវេទី មស្សសមីតិ

វិញ្ញាណមោឃសតិ ដូចជាដើម្បីមេចញ្ច មានសក្តិក៏ដូចជាដើម្បីមេចញ្ច កាលដក
 ដើម្បីមេចញ្ចវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដើម្បីមេចញ្ចវែង ឬកាលដកដើម្បី
 ចូលវែងក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដើម្បីចូលវែង កាលដកដើម្បីមេចញ្ច
 ខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដើម្បីមេចញ្ចខ្លី ឬកាលដកដើម្បីចូលខ្លី ក៏
 ដឹងច្បាស់ថា អញដកដើម្បីចូលខ្លី (ឥត្ត) សិក្សាថា អញនឹងកំណត់
 ដឹងច្បាស់នូវកងទ្វារទាំងបួន សឹមដកដើម្បីមេចញ្ច សិក្សាថា អញ
 នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកងទ្វារទាំងបួន សឹមដកដើម្បីចូល សិក្សាថា
 អញរង្វាប់កាយសង្ខារ (គឺទ្វារអស្សសមីតិ) សឹមដកដើម្បី
 មេចញ្ច សិក្សាថា អញនឹងរង្វាប់កាយសង្ខារ សឹមដកដើម្បីចូល សិក្សា
 ថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ (គឺសេចក្តីត្រេកកាយត្រេកចិត្ត) សឹម
 ដកដើម្បីមេចញ្ច សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ សឹមដក
 ដើម្បីចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ (គឺសុខកាយ
 សុខចិត្ត) សឹមដកដើម្បីមេចញ្ច សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់
 នូវសុខ សឹមដកដើម្បីចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវ
 ចិត្តសង្ខារ (គឺវេទនាចិត្តសញ្ញា) សឹមដកដើម្បីមេចញ្ច សិក្សាថា
 អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ សឹមដកដើម្បីចូល សិក្សាថា

សិក្ខុតំ បស្សន្តយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមិតំ
 សិក្ខុតំ បស្សន្តយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមិតំ
 សិក្ខុតំ ចិត្តប្បដិសំវេទំ អស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ
 ចិត្តប្បដិសំវេទំ បស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ អភិប្បមោធន
 យំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ អភិប្បមោធនយំ
 ចិត្តំ បស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ សមាធមំ ចិត្តំ
 អស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ សមាធមំ ចិត្តំ បស្ស
 សិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ វិមោធនយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមិតំ
 សិក្ខុតំ វិមោធនយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ
 អនិច្ចាទុបស្សំ អស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ អនិច្ចាទុ
 បស្សំ បស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ វិភាទុបស្សំ
 អស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ វិភាទុបស្សំ បស្ស
 សិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ ជិវេនាទុបស្សំ អស្សសិស្សា
 មិតំ សិក្ខុតំ ជិវេនាទុបស្សំ បស្សសិស្សាមិតំ
 សិក្ខុតំ បដិច្ចស្សត្តាទុបស្សំ អស្សសិស្សាមិតំ សិក្ខុតំ

អញ្ជើញទៅបំប៉នសង្ខារ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញ្ជើញ
 ទៅបំប៉នសង្ខារ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញ្ជើញកំណត់ដឹង
 ច្បាស់នូវចិត្ត សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញ្ជើញកំណត់ដឹងច្បាស់
 នូវចិត្ត សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញ្ជើញធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ សម្រាប់
 ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញ្ជើញធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ
 សិក្សាថា អញ្ជើញកំណត់ចិត្តច្បាស់ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញ
 ជំនុំកំណត់ចិត្តច្បាស់ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំដោះចិត្តឱ្យផុត
 ស្រឡះ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំដោះចិត្តឱ្យផុតស្រឡះ
 សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារណាដោយសភាពជាបេស
 មិនទៀង សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារណាដោយសភាព
 ជាបេសមិនទៀង សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារណាដោយ
 សភាពអនន្តរៈ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារណាដោយ
 សភាពអនន្តរៈ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារណាដោយ
 សភាពលក់ទៅ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារណា
 ដោយសភាពលក់ទៅ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ សិក្សាថា អញជំនុំពិចារ
 ណារឿយ ១ ដោយកិរិយាលេខនឹងស្រឡះស្រព័ន្ធគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ដង្ហើមទេញ

ចង់ស្បៀងឧបស្ស័ ឧស្សាសិស្សាដ៏តំ សំគូតំ ឯវិ
 ភាវិតោ ចោ កំគូរេ អាណាណស្សតិសមាទំ ឯវិ
 តហុលីកាគោ សន្តោ ធរេ បណីតោ ច អសេចន-
 តោ ច សុខោ ច វិហារោ ធម្មន្ទុឃ្យន្ទ ច ទាយកោ
 អកុសលេ នម្មេ ហានសោ អន្តរាមេតិ វ្រុបសមេតិ ។

(១៧៩) អថេទោ ភគវា ឯតស្មី ជីវិតានេ ឯតស្មី
 បករណេ កំគូសធម៌ សន្និច្ចាតាមេតា កំគូ រដិ.
 បុត្តំ សុត្តំ កំរ កំគូរេ កំគូ អត្តនាមិ អត្តាចំ
 ជីវិតា វេហេបេន្នំ អញ្ញាមញ្ញាចំ ជីវិតា វេហេបេន្នំ មិត-
 លស្មិតំ ឯ សមណកុត្តកំ ធម្មសន្តមិត្តា ឯវិ អន្ត
 សាធុ តោ អាវុសោ ជីវិតា វេហេបេហំ ឥតំ តេ បត្តនីវ
 ភវិស្សតិ ។ សុត្តំ ភគវាតិ ។ វិគរហំ តុន្តោ ភគវា

សិក្សាថា អត្ថន័តិចារណារឿយ ។ ដោយនិយាយរបស់នូវសេចក្តី
 ច្រកន់ សម្រេចដ៏មិច្ឆា ម្ចាស់កំគូតាំងឡាយ អាណាណស្សតិសមាទំ
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាង
 នេះ ជាធម៌ល្អផង ជាធម៌អាក្រក់ផង ជាធម៌មិនច្របូកច្របៀងផង
 ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅតាំងមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំង
 អកុសលចង់ចាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យ
 ស្ងប់ទៅ ដោយទំនងនឹងសមគួរ ។

(១៨០) ព្រោនិចារនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជ្រើសប្រជុំកុសធម៌ ហើយជ្រើសរកស្មារតីកុំចាំងឡាយក្នុងគ្រោះនោះថា
 ម្ចាស់កំគូតាំងឡាយ បានក្តថា ពួកកំគូផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ
 ផ្លាស់ប្តូរផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកខ្លះ កំគូខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក
 ឈ្មោះមិត្តលស្មិតាហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា ពួកយើង
 សូមអន្តរាមក ។ ចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងខ្លះ បាត់ទំនងចិត្តចង់នូវបាន
 ជាបរសម្បត្តិ (យ៉ាងនេះ) ពិតមែនឬ ។ កំគូតាំងឡាយក្រាបចូលថា
 សូមជ្រើសព្រមគ្នាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រាហ្មណ៍ជ្រើសព្រះភាគ

បារាណស្ថ តតិយសិក្ខាបទស្ស អប្បប្បញ្ញត្តិទី៣

អនុទ្ធរីកំ កិក្ខុវេ តេសំ កិក្ខុនំ អនុលោមិកំ
 អប្បន្ទ្របំ អស្សាមណកំ អកកប្បិយំ អគារណិយំ
 តនំ ហំ បាម តេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អត្ថបាបិ
 អត្ថានំ ជីវិតា ភេរោមេស្សន្តិ អញ្ញមញ្ញំ ជីវិតា
 ភេរោមេស្សន្តិ មិគលណ្ឌកំ បិ សមណកុត្តកំ ឧប-
 សង្កមិត្តា ឯវំ វត្តន្តិ សាទុ បោ អារុសោ ជីវិតា
 ភេរោមេហិ ឥនំ តេ បត្តជីវំ ភវិស្សតិកំ នេតំ កិក្ខុវេ
 អប្បសង្ខានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវំត្ប បទ
 កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ធម្មិសេយ្យាជ យោបទ
 កិក្ខុ សញ្ញត្ត មនុស្សវគ្គហំ ជីវិតា ភេរោមេយ្យ
 សត្តហារតំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ អយម្បំ ចារាជិ-
 កោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។ ឯវំត្ប តតវតា
 កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១៥០] តេន បេ បទ សមយេន អញ្ញតេ
 ឧបាសកោ កិលាបោ ហោតិ ។ តស្ស បដាបទំ
 អនិរុត្តា ហោតិ នស្សនិយា ចាសាទិកា

បារាណស្ថ សិក្ខាបទី ៣ តំបន្តមនុស្សញ្ញត្តិ

[ទី៣៖ជ្រាបថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើ
 ហើយនេះ មិនសម មិនទំនង មិនគួរ មិនមែនជាកិច្ចរបស់សមណ
 មិនតប្បិសានៈ មិនគួរធ្វើសានៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចបានជា
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទៅផ្គត់ផ្គង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងនេះ ថ្វីសំន្មឱ្យផ្គត់ជីវិត
 ទៅវិញទៅមកនេះ ភិក្ខុខ្លួនចូលទៅរកសមណកុត្តក ឈ្មោះមិគលណ្ឌក
 ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ពួកយើងសូមអន្លើអ្នក ។ ចូរផ្គត់
 ផ្គង់ជីវិតពួកយើងនេះ បូកទាំងនេះទាំងនេះបានជាបេសំអ្នក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អំពើនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ផលទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 តប្បិសំវេជនិសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយត្រូវផ្គត់ផ្គង់ភាគ
 របស់មនុស្សឱ្យប្លោកចាកជីវិតក្តី ទោះបីសូន្យក៏ត្រូវសង្កាត់ (ឱ្យគេ
 សម្លាប់) ភាគយមនុស្សនោះក្តី ភិក្ខុនេះឯងហៅថា ត្រីភាគក្តីបាណសិក
 រកសំវាសន្តាន ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៥០] សម័យនោះឯង មានទុកសកម្មភាពមានដើម្បី ។ ប្រធាន
 របស់ទុកសកម្មភាព មានបុណ្យស្រស់បស់មុខគួរឱ្យរកឆ្ងល់ជាទីតាំងមកទូរ

សោ ទូចាសតោ សច្ចំ ទោ អយ្យា អាហំសុ
 អហត្ថំ កកកល្យាណោ នាគតុសលោ កក-
 ក្កីត្តាលោ អកកនាហោ អកកសុត្តោ អកក-
 កំត្ថំសោ កតំ មយា កល្យាណំ អកតំ
 មយា ចាបំ តំ មយ្ហិមំនា ចាបកេន ឧត្តិរិន្ទ
 ឧតំ មេ ជីវិតា សេយ្យោ វតោ អហំ កាលតតោ
 តតយស្ស ភេនា បរំ មរណា សុគតិ សត្តំ លោកំ
 ឧបមជ្ជិស្សបំ តត ធិត្វេហំ បញ្ចហំ កាមតុណោហំ
 សមច្ចុតោ សមធិត្វតោ បរិចារេស្សមិតំ ។ សោ
 អសច្ចាយានិ ខេវ កោជនានិ កុញ្ចំ អសច្ចា-
 យានិ ច ទាននិយានិ ទានំ អសច្ចាយានិ ច
 សាយនិយានិ សាយំ អសច្ចាយានិ ច ចានានិ
 បរិ ។ តស្ស អសច្ចាយានិ ខេវ កោជនានិ កុញ្ច-
 តោ អសច្ចាយានិ ច ទាននិយានិ ទានតោ

។ បាណិកនោះនិយាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិយាយ (ខេវ) គឺក
 លាស់ ដូចខ្លួនអញជាមនុស្សបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសល
 មកហើយ បានធ្វើវិធិការលាភ (កុសិមុយកូមិ) ហើយ បាប
 អញមិនដែលធ្វើឡើយ អំពើគាត្រក៏អញមិនដែលធ្វើ មិនធ្លាប់ធ្វើ
 អំពើគាត្រក៏សោះ អំពើប្រពៃអញបានធ្វើហើយ បាបអញមិនធ្លាប់ធ្វើ
 ឡើយ អញបានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតគាត្រក៏លាមកនេះ អញ
 ស្លាប់ទៅប្រសើរជាងសាវ័ន អញធ្វើកាលកិរិយាវាលនិទន្តស្លាប់ចាក
 មនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក ទីនៃកេតកុសិមុស្សសុគតិ ឬ ស្ថាន
 សួគ៌ អញមុខជាទីនៃធម្មតស្តាប់ស្តាប់ (ឲ្យស្រឡាតស្រួលទាំងឡាយ)
 បម្រើដោយភាមតុណទាំង ៥ ដែលជាទីកកកស្ថានសួគ៌នោះ ។ ។ បាណិក
 នោះបរិភោគភោជនទាំងឡាយដែលមិនសប្បាយ (នីភាហារដែលស្ងួត
 គាំឲ្យកើតរោគ) ទំពាស្តីតែទានិយ (គ្រឿងទំពា) ដែលមិនសប្បាយ
 ផង ជញ្ជាប់ជញ្ជក់តែកុសត្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជក់ដែលមិនសប្បាយផង ដឹក
 ទំពាដែលមិនសប្បាយផង ។ កាល។ បាណិកនោះបរិភោគភោជនដែល
 មិនសប្បាយតែម្យ៉ាងផង កាលទំពាស្តីតែទានិយតែដែលមិនសប្បាយផង

អសប្បយាទិ ច សាយនីយាទិ សាយតោ អសប្ប-
 យាទិ ច ឆាឆាទិ មិវតោ ទរោ អាតោ
 ឧប្បន្និ ។ សោ តេវេវ អាតោធន កាលម-
 កាសិ ។ កស្ស បជាបតិ ឧជ្ឈាយតិ ជ័យតិ
 វិចារេតិ អសដ្ឋិយា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ទុស្សីលា មុសាវាទិយោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិយោ
 សមចារិយោ ព្រហ្មចារិយោ សច្ចាវាទិយោ សីលវត្តោ
 កល្យាណធម្មា បដិជាទិស្សន្តំ នន្តិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នន្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នន្តិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នន្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សា-
 មញ្ញា អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា ឥមេ មេ សាមិកស្ស
 មរណវណ្ណំ សុវណ្ណសុំ ឥមេហិ មេ សាមិកោ មារិតា-
 តិ ។ អញ្ចេបំ មទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ

កាលជញ្ញាបដញ្ញកំភ័ស្តុសម្រាប់ជញ្ញាបដញ្ញកំមិនសប្បយាទិ ឆឹកទឹកដែល
 មិនសប្បយាទិ អាតោឆឹក្យៀវក្យាតំភិក្ខុឡើង ។ បុរសកនោះគឺធ្វើកាល
 កិរិយាស្លាប់ទៅដោយអាតោឆារង្គ ។ ទើបប្រពន្ធរបស់បុរសកនោះ
 ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្គាប់ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាសក្យបុត្រ
 ជាបុគ្គលវត្តស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានប្រព្រឹត្តិកាលពាក្យមុលា
 ពួកសមណៈទាំងនេះទើងប្តូរថ្មីខ្លួនជាអ្នកប្រព្រឹត្តិធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិរៀប
 រយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិត្រហ្មចារិយធម៌ ជាអ្នកពោលពាក្យសក្យ ជាអ្នកមាន
 សីល ជាអ្នកមានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបុរស កាលសមណៈរបស់គំគុំទាំង
 នេះនោះទេ ព្រហ្មចារិយធម៌របស់គំគុំទាំងនេះគឺគ្មានទេ សាមញ្ញុណ្ណារបស់
 សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញុណ្ណារបស់សមណៈទាំងនេះ
 វិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញុណ្ណារបស់សមណៈទាំងនេះទើងមានមកពីភព
 ព្រហ្មញ្ញុណ្ណារបស់សមណៈទាំងនេះទើងមានមកពីភព សមណៈទាំងនេះ
 ប្រាសចាកសាមញ្ញុណ្ណារហើយ សមណៈទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញ-
 ុណ្ណារហើយ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះបានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់
 ដល់ស្វាមីរបស់អញ ស្វាមីរបស់អញ គឺ សមណៈទាំងនេះសម្លាប់ហើយ ។
 ទាំងពួកមនុស្សឯទៀតក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្គាប់ថា សមណៈ

អសន្តិដោ ឥមេ សមណា សក្យកុត្តិយា ធុស្សីលា
 មុសាភន្តិដោ ឥមេ ហំ ឆាម ធម្មចារិតា សមចារិតា
 ត្រិប្បចារិតា សទ្ធាភន្តិដោ សីលវត្តា កក្កស្សណធម្មា
 បដិជានិស្សន្តំ ធម្មំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ
 ត្រិប្បញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ ត្រិប្បញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ត្រិប្បញ្ញំ អបកតា
 ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា ឥមេ ត្រិប្បញ្ញា ឥមេ ឧបា-
 សកស្ស មរណវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ឥមេហំ ឧបាសកោ
 ហរិតាតិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សាចំ
 ឧជ្ឈាយន្តាចំ ចិយន្តាចំ វិចារេន្តាចំ ។ យេ ភេ
 ភិក្ខុ អម្បុត្រា ។ មេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ
 កដំ ហំ ឆាម ធម្មកុត្តិយា ភិក្ខុ ឧបាសកស្ស
 មរណវណ្ណំ សំវណ្ណស្សន្តិវិ ។ វេចោ ភេ
 ភិក្ខុ កក្កស្ស ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ មេ ។

ពួកនេះជាសក្យបុត្រ ជាមនុស្សវត្តក្នុងស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល
 ពោលនៃពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះបង្កើតជាអកប្រិក្ខុ
 ធម៌ ប្រិក្ខុតបសា ប្រិក្ខុត្រិប្បចារិយធម៌ ពោលពាក្យសព្វ មាន
 សីល មានកក្កស្សណធម៌ ដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) សាមញ្ញានុណាបស់
 សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ត្រិប្បញ្ញានុណាបស់សមណៈទាំងនេះគ្មាន
 ទេ សាមញ្ញានុណាបស់សមណៈទាំងនេះវិនិច្ឆ័យសអស់ហើយ ត្រិប្បញ្ញា-
 នុណាបស់សមណៈទាំងនេះវិនិច្ឆ័យសអស់ហើយ សាមញ្ញានុណាបស់
 សមណៈទាំងនេះវិនិច្ឆ័យសអស់ហើយ ត្រិប្បញ្ញានុណាបស់សមណៈទាំងនេះ
 វិនិច្ឆ័យសអស់ហើយ ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញានុណាហើយ
 ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកត្រិប្បញ្ញានុណាហើយ (ព្រោះ) សមណៈ
 ទាំងនេះបានចោលនិច្ចាតនៃសេចក្តីស្ងប់ដល់ឧបាសក ឧបាសកដែល
 ស្ងប់ពីព្រះវិសេសសមណៈទាំងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
 ពួកនោះគំនុំនិពោលថាស គំនុំរឿង ចន្ទៈចង្កៀច ។ ពួកភិក្ខុ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគំនុំនិពោលថាស
 ចំរើនរឿង ចន្ទៈចង្កៀច ។ ពាក្យម្តេចបានជា ពួកធម្មតិក្ខុភិក្ខុ ពណ៌នា
 នុណាវិសេចក្តីស្ងប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នេះ) ។ ត្រាតារង្វើ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ បានក្រៃបណ្តឹងសេចក្តីនាំចំពោះព្រះវិសេសព្រះភាគ ។ មេ ។

សង្ខ ឥវ គុដ្ឋ កិក្ខុវេ ទុច្ចាសកស្ស មរណវណ្ណំ
 សំវណ្ណោជាតិ ។ សង្ខ ភគវតិ ។ វិគាហំ តុន្តោ ភគវ
 អនុប្បតិកំ មោឃបុរិសា អនុលោមិតំ អប្បជ្ឈរមំ
 អស្សមណគំ អគប្បិយំ អករណីយំ គតំ ហំ ចាម
 គុដ្ឋ មោឃបុរិសា ទុច្ចាសកស្ស មរណវណ្ណំ សំ
 វណ្ណស្សថ ធនំ មោឃបុរិសា អប្បសង្ខាតំ វា បសា-
 នាយ ។ បេ ។ វេរត្វ ចន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុដ្ឋិសេយ្យាថ ឃោ បទ កិក្ខុ សក្ខិទ្ធ មនុស្សក្ខិហំ
 ជីវិតា វេរោឃយ្យ សត្វហារគំ វាស្ស បរិយោសយ្យ
 មរណវណ្ណំ វា សំវណ្ណោយ្យ មរណាយ វា សមាធិយ្យ
 អរ្យា បុរិស គំ គុដ្ឋិមិតា ចាមគន ទុដ្ឋិវេន
 មគទ្កំ ជីវិតា សេយ្យាតិ ឥតិច្ចមរណា ចិត្តបត្តិប្បោ

ព្រះបរមសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំង
 ឡាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ទុច្ចាសក មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះឥន្ទ្រព្រះភោគ ពិភវមេ ។ ព្រះត្រាស់
 ដ៏មានជោគជ័យនិពន្ធនាថា ម្ចាស់មោឃបុរិសទាំងឡាយ (អំពីដែល
 អ្នកទាំងអស់គ្នាឆ្លើយថា៖) មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប
 មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរផ្ដើសោះ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរិសទាំងឡាយ ហេតុម្ដង បានជាអ្នកទាំងឡាយនៅពណ៌នាគុណនៃ
 សេចក្តីស្លាប់ដល់ទុច្ចាសក (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរិសទាំងឡាយ អំពី
 នេះមិននាំឱ្យជ្រេថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិរិសិស្តាបទនេះយល់ដឹងថា
 ភិក្ខុណាមួយក្នុងក្រុមភិក្ខុកាយរបស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី ពោធិ៍
 ស្វេទិកោត្រីវិស្វាស្ត្រាវេ (ឲ្យរតសម្លាប់) ភក្តិកាយមនុស្សនោះក្តី ពណ៌-
 នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី ឬនិយាយវិណាតាំងឱ្យសេចក្តីស្លាប់ថា នៃបុរិស
 ដ៏ចំរើន អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់
 ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ (ភិក្ខុ) ទានចិត្តអ្វីដូច្នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះគង់

អនេកបរិយាយេន មរណវណ្ណំ កំ សំវណ្ណយ្យ
មរណាយ កំ សមាធិយ្យ អយម្យំ ចារិយតោ
ហោតិ អសំវណ្ណំ ។

[១៨១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
គិត្តុតិ ។ បេ ។ អយំ សមស្មី អនេក អនិប្បតោ
គិត្តុតិ ។ សត្វត្វាតិ ជាធម្មា សញ្ញាធម្មា ចេត្ត
អតិវត្តា វិនិច្ឆ័យោ ។ មនុស្សវត្តយោ នាម យំ
មាតុកុដ្ឋិស្មី បឋមំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ បឋមំ វិញ្ញាណំ
ចាតុក្កតំ យាវ មរណកាលា ឯត្ថន្តរ ឯសោ មនុស្ស-
វត្តយោ ចាម ។ ជីវិតា វេរោមេយ្យតិ ជីវិត្រិយំ
ឧបច្ឆន្ទតិ ឧបវេរោតិ សន្តតិ វិគាមេតិ ។ សត្វ-
ហារតំ វាស្ស បរិយេសេយ្យតិ អសី វា សន្តិ វា
កេណ្ឌិ វា ស្វលំ វា លុត្យំ វា ចាសាណំ វា
សត្វំ វា វិសំ វា វន្តំ វា ។

[១៨២] មរណវណ្ណំ សំវណ្ណយ្យតិ ជីវិត
កតិចំ ធម្មតិ មរណ វណ្ណំ កាលាតិ ។

ចិត្តប្បច្ឆេ ឧប្បវាណនុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ឬច្បងណាដើម្បីសេចក្តី
ស្លាប់ដោយអនេកបរិយាយ កំនេះក្តី ហៅថាត្រូវតាមត្តិបាតដឹក មិន
មានសំវណ្ណយ្យ ។

[១៨១] ត្រង់ពាក្យថា គិត្តុតិ (គិត្តុតិយ្យលាតំនីតិ មាន
សេចក្តីអនិប្បតយដូចគ្នាបាតដឹកណាច្ចំ ។) ត្រង់បទថា ត្រង់ (ទោះ)
និងជំនាក់ច្បាស់ហើយត្រង់សម្លាប់ ។ ដែលហៅថា ពន្លាយនៃមនុស្ស
(ទោះ) គឺបឋមចិត្តុតិដែលកើតឡើងហើយ បឋមវិញ្ញាណណាដែល
កើតឡើងប្រាកដថាឯកុដ្ឋិនៃមាតាដទៃដល់រាល់ស្លាប់ ក្នុងរាជកាល
បុរាណ៖ នេះឯងហៅថាពន្លាយរបស់មនុស្ស ។ ត្រង់ពាក្យថា ផ្តាច់បដិ
បាតនីត គិត្តុតិទៅផ្តាច់បដិ ញាតិវត្តិយនិងវិទិទ្យលាតំនី គឺថាញាតិ
សន្តតិ (ឲ្យនៃចិត្ត) ឲ្យកំរើក ។ ត្រង់ពាក្យថា វេរោមេយ្យតិ (ត្រង់
សាស្ត្រាវុត (ឲ្យគេសម្លាប់) ពន្លាយមនុស្សនោះក្តី សេចក្តីថា គិត្តុតិ
ស្វន្ធកេដាត្តិ លំនិតក្តី ធូរក្តី ឈឺស្រែចក្តី អន្ទនិតក្តី ឬក្តី តំបិតក្តី
ផ្ទាំងសក្តី ឲ្យក្តី ។

[១៨២] ត្រង់ពាក្យថា មរណវណ្ណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី សេចក្តីថា
សំវណ្ណនៃសក្តីនិយាយសំខេវ រាល់សរសើរកុណានឹងការស្លាប់ ។

(១៩៣) មរណភាយ វា សមាធិបេយ្យាតំ សត្វំ
 ភ អាហរ វិសំ វា ទាធ វដ្តយា វា វុត្តវិទ្យា
 កាលំ កករេហិតំ ។

(១៩៤) អម្ពោ ឫសាតិ ភាលបទាដិវេទនមេតំ
 អម្ពោឫសាតិ^(១) ។ តំ តុឆ្នំមិទា ចាបកេន ធុត្តិវេទន
 មគន្ធី ធីវិតា សោយ្យាតំ ចាបកំ ចាម ធីវិតំ
 អន្សាធំ ធីវិតំ ធុតាធាយ ធលំត្ថាធំ ធីវិតំ ចាបកំ
 សទតាធំ ធីវិតំ ធុតាធាយ អទតាធំ ធីវិតំ ចាបកំ
 ធលំត្ថាធំ ធីវិតំ ធុតាធាយ មនុស្សាធំ ធីវិតំ ចាបកំ ។
 ធុត្តិវិតំ តាម ហត្ថច្ន័ន្ធស្ស តាធុច្ន័ន្ធស្ស ហត្ថចាធុច្ន័ន្ធស្ស
 កណ្តាច្ន័ន្ធស្ស តាសច្ន័ន្ធស្ស កណ្តាតាសច្ន័ន្ធស្ស ។ តំ
 ឥមំតា ច ចាបកេន ឥមំតា ច ធុត្តិវេទន មគន្ធី

១ គេស្ម ត្រូវបញ្ចវគ្គ ឆ្នាំ ១០៨ ៥ បញ្ចាយនំ ។

(១៩៥) ត្រីភក្សថា និយាយវេទនាដ៏ម្យសេចក្តីស្តាប់ក្តី
 សេចក្តីថា និយាយវេទនាថា អ្នកចូរនាំត្រៀងសង្គ្រាមកក្តី ថាអ្នក
 ចូរស្តាប់ក្តីស្តី ថាអ្នកចូរចងវិភាគដោយវិទ្យុយោធាមេណាសាសនាទៅក្តី
 (យ៉ាងនេះហៅថា និយាយវេទនាដ៏ម្យសេចក្តីស្តាប់) ។

(១៩៦) ត្រីភក្សថា នៃបុរសដ៏ចំរើន (នេះ) ជាឈ្មោះនៃភក្ស
 ភាលបទ (ភក្សសម្រាប់ហៅក) ជា ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ។ (ត្រីភក្សថា
 អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតពាត្រីកលាមកនេះ អ្នកស្តាប់ទៅប្រសើរ
 ជាងគឺយោសាវនា មានអធិប្បាយថា ជីវិតរបស់ពួកមនុស្សកំសត់បើច្រៀប
 ផ្គូមនឹងជីវិតរបស់ពួកមនុស្សស្អាតស្អំ (តំរើញថា) ជាជីវិតលាមក ជីវិត
 របស់ពួកមនុស្សឥតទ្រព្យច្រៀបផ្គូមនឹងជីវិតរបស់ពួកមនុស្សមានទ្រព្យ
 (តំរើញថា) ជាជីវិតលាមក ជីវិតរបស់មនុស្សទាំងឡាយ បើច្រៀបផ្គូម
 គ្នានឹងជីវិតរបស់ទេវតាទាំងឡាយ (តំរើញថា) ជាជីវិតលាមក (យ៉ាង
 នេះ) ហៅថា ជីវិតលាមក ។ ជីវិតរបស់មនុស្សដាច់វដ្ត ដាច់ដើម ដាច់
 ទាំងវិបទាំងជីវិត មនុស្សដាច់ត្រចៀក មនុស្សដាច់ច្រមុះ មនុស្សដាច់
 ទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ (ទាំងនេះ) ហៅថា ជីវិតពាត្រីក ។ អ្នកមាន
 ប្រយោជន៍អ្វីនឹងជីវិតដ៏លាមកនេះ នឹងជីវិតពាត្រីកនេះ អ្នកស្តាប់ទៅ

ជីវិតា សេយ្យោ ។ ភត្តិច័ត្តមនោតំ ហំ ចិត្តំ កំ
 មនោ យំ មនោ តំ ចិត្តំ ។ ចិត្តសន្តិយ្យោតំ មរណ-
 សញ្ញំ មរណចេតនោ មរណាភិប្បាយោ ។ អនេត-
 ហិយាយេនាតិ ឧត្តារិចេហិ អាគារេហិ ។ មរណវណ្ណំ
 កំ សំវណ្ណយ្យាតិ ជីវិត អាទិជំ នស្សតិ មរណ-
 វណ្ណំ កណាតិ វេតា ភ្នំ កាលគតោ កាយស្ស
 កេនា ហំ មរណា សុគតិ សក្កំ លោកិ ឧប-
 បន្និស្សសំ ភក្ក ជំឡេហិ ចញ្ចហិ តាមគុណេហិ
 សមប្បតោ សមន្តិក្ខតោ បរិចារស្សសីតិ ។

(១៨៥) មរណាយ កំ សមាធមេយ្យាតិ សក្កំ ក
 អាហរ វិសំ កំ ចាធ រដ្ឋយា កំ ឧត្តទិក្ខា កាលំ
 តារេហិ សោត្តោ កំ នរេតោ កំ មចារេតោ កំ មមនាតិ ។

(១៨៦) អយម្យ័តំ បុរិមេ ឧបាសា-
 យ វុត្តតិ ។ ចារាជិតោ ហោតីតិ

ច្រើនជាងសំនេរ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តតិចតួចនេះ សេចក្តីថា ធម្ម-
 ជាគណជាចិត្ត ធម្មជាតិខាងជាមនោ ធម្មជាតិគណជាមនោ ធម្មជាតិខាង
 ភិច្ចិត្ត ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីត្រូវក្នុងចិត្តដូច្នេះ សេចក្តីថា មាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ មានចេតនាចង់ឱ្យស្លាប់ មានសេចក្តី
 ម៉ឺនបំផ្លាច់ឱ្យស្លាប់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអនុគហិយាយា គឺដោយ
 ភាពាទាំងឡាយខ្ពស់នឹងទាប (ដោយឧបាយៈច្រើនយ៉ាង) ។ ត្រង់ពាក្យ
 ថា ពណិទានុណាវេសេចក្តីស្លាប់ក្តី អធិប្បាយថា ភិក្ខុសំផនៈទោសក្ខ
 តារសំនេរ មោលសារស័កុណក្នុងការស្លាប់នៅដូច្នេះថា អ្នកស្លាប់គឺ
 លោកខ្លះ គឺអ្នកវិញ្ញាណខ្ពស់ស្លាប់នៅកាន់ចារាយាត គឺនឹងក្នុងមនុស្ស
 សុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានវិញ្ញាណស្តាប់ស្តាប់ (ឱ្យស្រាវជាវអប្បរាជៈ
 ឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណវាង ៥ ដ៏ជាចិត្តក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។

(១៨៥) ត្រង់ពាក្យថា បុរិយាយវណ្ណាដើម្បីសេចក្តីស្លាប់
 សេចក្តីថា (និយាយជំនា់) ថាអ្នកចូរនាំត្រឡប់សន្តិសន្តិក្តី អ្នកចូរស្តី
 ថ្នាំគិតសក្តី អ្នកចូរចង់ដឹងដោយឡែកយ៉ាងធ្វើការសិក្សាដោយស្មោះត្រង់
 លោកខ្លះទាក់ទៅក្នុងបីក្តី អណ្ណតិក្តី ជ្រោះក្តី ។

(១៨៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុខេត្តិ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចខាងលើ
 (ត្រង់បាវដិកកណ្តទី ១) ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវជាបុគ្គលិក អធិប្បាយ

សេយ្យជាង ជាម បុគ្គលីយា ទ្វេតា កិច្ចា អប្បដ្ឋ-
 សន្តិកា ហោតំ ឯវមេវ កិច្ចា សក្ខីទ្ធ មនុស្សក្ខត្តំ
 ជីវិតា វេរោចេត្តា អស្សមណោ ហោតំ អសក្ស
 បុគ្គិយោ ភេទ វុច្ឆតិ ចារាជីកោ ហោតីតិ ។
 អសំវាសោតិ សំវាសោ ជាម ឯតកក្ក្ខំ ឯតុខ្មោសោ
 សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ ជាម សោ ភេទ
 សន្តិ ធន្តំ ភេទ វុច្ឆតិ អសំវាសោតិ ។

(១៨៧) សាមំ អនិជ្ឈាយ ទូភេទ ទូភយាយុកាយ
 វិសង្កាយេន ទូភេទ កតប្បច្ចាកភេទ ទូភេទ អរោហ-
 រហាសញ្ញំ រហា អរោហសញ្ញំ អរោហ អរោហ-
 សញ្ញំ រហា រហាសញ្ញំ កាយេន សំវណ្ណតិ
 វិចាយ សំវណ្ណតិ កាយេន វិចាយ សំវណ្ណតិ
 ទូភេទ សំវណ្ណតិ លោកាយ សំវណ្ណតិ វិចាតំ
 អបស្សនំ ឧច្ឆន្តិក្ខតំ កេសន្តំ វុច្ឆយហាវោ

ថា ឬព្រាស់យកជាពិធីវិលាត ជាវត្ថុភ្ជាប់គ្នាមិនបានទៀតយ៉ាងណាមិញ
 ក៏ក្នុងក្នុងផ្កាចំបងក៏កាយរបស់មនុស្សទ្វេតាគឺវិញ មិនមែនជាសមណ
 មិនមែនជាសក្សបុត្រ មានទម្រង់យុវជនឯង ព្រោះហេតុនោះ ទើប
 ហៅថា ត្រូវតាមគ្នាទាំងពីរ ។ ត្រង់ពាក្យថា កេសំវាសក្ខន្ធ សេចក្តី
 ថា កម្មជាមួយគ្នា ទទួលជាមួយគ្នា ស៊ីស្លាស្តីគ្នា នេះហៅថាមាន
 សំវាស ក៏ចូរនោះគ្នាសំវាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា
 កេសំវាសក្ខន្ធ ។

(១៨៧) កិច្ចស្តីនាទៅក្នុងទីជិត (តាំងចិត្តឱ្យជិតសម្លាប់មនុស្ស) ដោយ
 ទូចង ដោយប្រិយប្រិយ ដោយប្រិយប្រិយ ។ គា ដោយប្រិយប្រិយ ដោយ
 ទូសសន្តិក ដោយប្រិយប្រិយ ត្រូវចម្រើន ក៏ក្នុងក្នុងទីជិតកំបាំង
 សំគាល់កំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំងសំគាល់កំបាំង ក៏ក្នុងទីជិត
 កំបាំង សំគាល់កំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំងសំគាល់កំបាំង ក៏ក្នុងកាលិទា
 (សេចក្តីស្តាប់) ដោយកាយ កាលិទាដោយកាយ កាលិទាដោយកាយ
 ទីនិរតា កាលិទាដោយប្រិយប្រិយ កាលិទាដោយចារិតអក្សរ ដឹក
 អណ្តា ធ្វើចិត្ត ចង្អុលចម្រើន ទូរកសន្តិ សម្លាប់ដោយរូប សម្លាប់

សទ្ធិបហារោ ឥទ្ធិបហារោ វស្សបហារោ ដោដ្ឋបហារោ
ឧត្តបហារោ អាច្ឆតោ អនុសាសនី សន្តេតកម្ម
និមិត្តកម្ម ។

[១៨៨] សាមន្តិ សយំ ហនតិ តាយេន វា
តាយប្បដិទ្ធន វា និស្សត្តិយេន វា ។ អនិដ្ឋាយាតិ
អនិដ្ឋហត្ថា អាណាមេតិ វា វិជ្ជា វា បហា វា
យាតេហតិ ។

[១៨៩] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ វត្ថុញ្ញមំ ដីវិតា
វោរោមេហតិ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញា-
មាធា តំ ដីវិតា វោរោមេតិ អាមត្តិ ធុត្តំ វាវា-
ដិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ វត្ថុញ្ញមំ ដីវិតា
វោរោមេហតិ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញាមាធា
អញ្ញំ ដីវិតា វោរោមេតិ មូលដ្ឋស្ស អនាមត្តិ វេតស្ស
អាមត្តិ វាវាដិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ

ដោយសម្លេង សម្លាប់ដោយក្លិន សម្លាប់ដោយសេស សម្លាប់ដោយ
សម្ផស្ស សម្លាប់ដោយធម៌ បង្គាប់ឱ្យស្លាប់ ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឱ្យស្លាប់
ធ្វើសន្តេតកម្ម ធ្វើនិមិត្តកម្ម ។

[១៨៨] ត្រីវិភាគ្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺចិត្តសម្លាប់ (គេ) ខ្លួន
ឯង ដោយកាយក្តី ដោយភាវជវេលដាច់នីតិកាយក្តី ដោយគ្រឿង
ច្របាយក្តី ។ ត្រីវិភាគ្យថា បិទទៅក្នុងចំណីន សេចក្តីថា ប៉ែកនៅ
(ក្នុងវិជិត) ក៏បង្គាប់ថា អ្នកចូលចាក់យ៉ាងនេះ អ្នកចូលប្រហារយ៉ាងនេះ
អ្នកចូលសម្លាប់យ៉ាងនេះ ។

[១៨៩] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផង្គា ថា លោកចូរផ្តាច់បដិវិកមនុស្ស
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះចំណាំ
មនុស្សនោះបាន ហើយផ្តាច់បដិវិកមនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិបាតដឹកវាង
ពីរក្រប ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផង្គា ថា លោកចូរផ្តាច់បដិវិកមនុស្សឈ្មោះនេះ
ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សបាន (ប្រើវិទ្យា)
នៅផ្តាច់បដិវិកមនុស្សនៅទីញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុ
អ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបាតដឹក ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផង្គាថា លោកចូរផ្តាច់បដិ

ឥត្តន្តាមំ ជីវិតា វេរោមេយតិ អាមត្តិ ទុក្ខាធម្ម ។
 សោ អញ្ញំ មញ្ញាមាទោ តំ ជីវិតា វេរោមេតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខំ ចារាជិកស្ស ។ កំត្តុ កំត្តុ អាណាមេតិ
 ឥត្តន្តាមំ ជីវិតា វេរោមេយតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ធម្ម ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញាមាទោ អញ្ញំ ជីវិតា
 វេរោមេតិ មូលដ្ឋស្ស អាមត្តិ វិជនស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៧០] កំត្តុ កំត្តុ អាណាមេតិ ឥត្តន្តាធម្ម ចារាជ
 ឥត្តន្តាមោ ឥត្តន្តាធម្ម ចារាជេតុ ឥត្តន្តាមោ ឥត្តន្តាមំ
 ជីវិតា វេរោមេតិ អាមត្តិ ទុក្ខាធម្ម ។ សោ ឥត្តស្ស
 វេរោមេតិ អាមត្តិ ទុក្ខាធម្ម ។ វេរោមេតិ មជ្ឈិមត្តន្តាតិ
 មូលដ្ឋស្ស អាមត្តិ មូលដ្ឋស្ស ។ សោ តំ ជីវិតា
 វេរោមេតិ អាមត្តិ សទ្ធាសំ ចារាជិកស្ស ។ កំត្តុ
 កំត្តុ អាណាមេតិ ឥត្តន្តាធម្ម ចារាជ ឥត្តន្តាមោ

ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដ ។ កំត្តុអក្កទទួលបង្គាប់ចំ
 ណាមនុស្សដទៃទៀត (ដូច្នេះ) ទៅផ្ដាច់បង្គំជីវិតមនុស្សនោះ (គឺមនុស្ស
 ដែលអ្នកប្រើប្រាស់សម្លាប់នោះ) ត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដាដកតាំងពីរូប ។ កំត្តុ
 បង្គាប់កំត្តុផងគាត់ លោកចូរផ្ដាច់បង្គំជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវ
 តាមត្ថិក្កក្កដ ។ កំត្តុអក្កទទួលបង្គាប់ចំណាមនុស្សដទៃទៀត (លុះវេលា) ទៅ
 ផ្ដាច់បង្គំ ។ ជីវិតមនុស្សដទៃនោះ (បើធ្វើទុក្ខសម្លាប់ដូច្នេះ) កំត្តុអក្កបង្គាប់
 មិនត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដ កំត្តុអក្កសម្លាប់ត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដាដក ។

[១៧០] កំត្តុបង្គាប់កំត្តុផងគាត់^(១) លោកចូរប្រាប់កំត្តុឈ្មោះនេះ
 ឲ្យកំត្តុឈ្មោះនោះប្រាប់ដល់កំត្តុឈ្មោះនេះថា កំត្តុឈ្មោះនេះចូរផ្ដាច់បង្គំជីវិត
 ចូរតាមត្ថិក្កក្កដ ដូច្នេះ ត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដ ។ កំត្តុអក្កទទួលបង្គាប់នោះទៅ
 ប្រាប់អ្នកដទៃទៀត (ដូច្នេះ) កំត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដាដក ។ កំត្តុអក្កសម្លាប់
 ទទួលបង្គាប់ កំត្តុអក្កប្រើដើមត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដាដក ។ លុះកំត្តុអក្កសម្លាប់
 បានផ្ដាច់បង្គំជីវិតចូរតាមត្ថិក្កក្កដនោះសម្រេចត្រូវតាមត្ថិក្កក្កដាដកតាំងពីរូប ។
 កំត្តុបង្គាប់កំត្តុផងគាត់ លោកចូរទៅប្រាប់កំត្តុឈ្មោះនេះ ឲ្យកំត្តុឈ្មោះនេះ

១ ក្នុងអង្គបិដក ពន្យល់សេចក្ដីថា កំត្តុជាអាការ្យ ប្រើកិច្ចឈ្មោះត្រូវត្រង់ ឲ្យទៅប្រាប់កំត្តុ
 ឈ្មោះដទៃទៀតឲ្យប្រាប់កំត្តុឈ្មោះសម្លាប់ត្រង់ ឲ្យទៅសម្លាប់មនុស្សឈ្មោះនេះ ។ ត្រង់ពាក្យ
 ថា ឈ្មោះនេះ គឺមនុស្សនោះឈ្មោះនោះ វាចេញចេញនោះឯង ។

ធាតុដ៏កល្យាណ គំនិតសំបូរចម្រើន បរិក្ខេបនិយម អាណត្តិកម្មយោគោ

ឥន្ទ្រាធិបតី ចាតុត្ថ ឥន្ទ្រាធិបតី ឥន្ទ្រាធិបតី ធីតា ភេរោ-
បេតុតិ អាចត្តិ ធីតាធិបតី ។ សោ អត្ថា អាណាបេតិ
អាចត្តិ ធីតាធិបតី ។ វេតោ បដិច្ចល្អាតិ អាចត្តិ
ធីតាធិបតី ។ សោ តំ ធីតា ភេរោបេតិ មូលធីតា
អនាចត្តិ អាណាបេតិ ។ វេតោ ។ អនាចត្តិ
ចាតុត្ថ ។

[១៨១] កិច្ច កិច្ច អាណាបេតិ ឥន្ទ្រាធិបតី ធីតា
ភេរោបេតិ អាចត្តិ ធីតាធិបតី ។ សោ ឥន្ទ្រា ចុន
បច្ចាគតិ ចាតុត្ថ សក្កោមិ តំ ធីតា ភេរោបេតិ ។
សោ ចុន អាណាបេតិ យនា សក្កោសិ ឥតា តំ
ធីតា ភេរោបេតិ អាចត្តិ ធីតាធិបតី ។ សោ តំ
ធីតា ភេរោបេតិ អាចត្តិ ធីតាធិបតី ចាតុត្ថ ។

[១៨២] កិច្ច កិច្ច អាណាបេតិ ឥន្ទ្រាធិបតី ធីតា
ភេរោបេតិ អាចត្តិ ធីតាធិបតី ។ សោ តំ អាណា-
បេតិ វិប្បដិសាវិ ។ សាវេតិ មា យាវេតិ ។ សោ

ធាតុដ៏កល្យាណ សំបូរចម្រើន បរិក្ខេបនិយម អាណត្តិកម្មយោគោ

ចេត្រាបតិកុល្យាណនេះថា កិច្ចកុល្យាណនេះចូរទៅផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុលកុល្យាណ
នេះ ដូច្នេះត្រូវតែបង្គំចូល ។ កិច្ចកុល្យាណនេះចូលបង្គាប់នោះទៅបង្គាប់កិច្ចកុល្យាណ
វិញ (ឬចូលបង្គាប់ដូច្នេះ) ត្រូវតែបង្គំចូល ។ កិច្ចកុល្យាណនេះចូលបង្គាប់
ត្រូវតែបង្គំចូល ។ កិច្ចកុល្យាណនេះចូលបង្គាប់នោះ បានផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុលកុល្យាណ
ស្រេច កិច្ចកុល្យាណនេះមិនមែនត្រូវតែបង្គំចូល ត្រូវតែបង្គំចាកផ្គាប់
កិច្ចកុល្យាណនេះ ឬកិច្ចកុល្យាណនេះ ។

[១៨១] កិច្ចបង្គាប់កិច្ចផ្គាប់ថា លោកចូរទៅផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុលកុល្យាណ
នេះ ដូច្នេះត្រូវតែបង្គំចូល ។ កិច្ចកុល្យាណនេះចូលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រូវ
ចូលបង្គាប់វិញថា ខ្ញុំមិនអាចផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុលកុល្យាណនេះទេ ។ កិច្ច
នោះបង្គាប់ទៅថា លោកចាកវេលាណា លោកចូរទៅផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុល
កុល្យាណនេះចុះ ដូច្នេះត្រូវតែបង្គំចូល ។ លុះកិច្ចកុល្យាណ
បង្គាប់នោះ បានផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុលកុល្យាណនេះស្រេច ក៏ត្រូវតែបង្គំចាកផ្គាប់
បង្គំដ៏វិបុល ។

[១៨២] កិច្ចបង្គាប់កិច្ចផ្គាប់ថា លោកចូរទៅផ្គាប់បង្គំដ៏វិបុលកុល្យាណ
នេះ ដូច្នេះត្រូវតែបង្គំចូល ។ កិច្ចនោះលុះបង្គាប់កិច្ចផ្គាប់នោះ
ហើយ ក៏ស្រាវជ្រាវកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្លាយត្រាយ) ក៏នឹងបាន
ច្រាប់ច្បាំងថា លោកចូរទៅសម្លាប់ដូច្នេះក៏ទេ ។ កិច្ចកុល្យាណនេះចូលបង្គាប់

តំ ជីវិតា វេរោចេហិតំ អាមត្តំ ឧកិដ្ឋំ ចារា-
 ជីតស្ស ។ កិច្ចំ កិច្ចំ អាណាមេតិ ឥត្តន្តាមំ
 ជីវិតា វេរោចេហិតំ អាមត្តំ ឧក្កដស្ស ។ សោ
 អាណាមេតា វិប្បដិសារី សាវេតិ មា យាតេហិតំ ។
 សោ អាណាមត្តា អហំ តយានិ តំ ជីវិតា វេរោចេហិតំ
 មូលដ្ឋស្ស អនាមត្តំ វេតស្ស អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។
 កិច្ចំ កិច្ចំ អាណាមេតិ ឥត្តន្តាមំ ជីវិតា វេរោចេហិតំ
 អាមត្តំ ឧក្កដស្ស ។ សោ អាណាមេតា វិប្បដិសារី
 សាវេតិ មា យាតេហិតំ ។ សោ សាទ្ធពតិ ឡាមតិ
 ឧកិដ្ឋំ អនាមត្តំ ។

[១៩៣] អរហោ រហាសត្ថិ ឧល្លាសតិ អរហោ
 ឥត្តន្តាមោ មាតោ អស្សាតិ អាមត្តំ ឧក្កដស្ស ។
 អរហោ អរហាសត្ថិ ឧល្លាសតិ អរហោ ឥត្តន្តាមោ
 មាតោ អស្សាតិ អាមត្តំ ឧក្កដស្ស ។ អរហោ
 អរហាសត្ថិ ឧល្លាសតិ អរហោ ឥត្តន្តាមោ មាតោ អស្សាតិ

លុះផ្ដាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាមត្តិបាតដកដំណើរ ។
 កិច្ចបង្គាប់កិច្ចផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្ដាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (២៤) កិច្ចនោះលុះបង្គាប់ហើយក៏ស្រាប់តែកើត
 សេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ (ស្លាយក្រាយ) ទើបប្រាថ្នាវិញថា លោកកុំទៅ
 សម្លាប់ឡើយ ។ កិច្ចនោះគាត់ថា លោកបង្គាប់ខ្ញុំហើយ ក៏ទៅផ្ដាច់ជីវិត
 បុគ្គលនោះទៅ (យ៉ាងនេះ) កិច្ចអ្នកប្រើដឹងមិនត្រូវតាមក្ដីទេ ត្រូវអាមត្តិ
 បាតដកដំណើរ ។ កិច្ចបង្គាប់កិច្ចផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្ដាច់ជីវិត
 បុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ លុះកិច្ចនោះបង្គាប់ហើយក៏
 កើតសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ (ស្លាយក្រាយ) ទើបប្រាថ្នាវិញថា លោកកុំ
 ទៅសម្លាប់ឡើយ ។ កិច្ចអ្នកសម្លាប់នោះទទួលថា សាទុ ហើយឈប់វិញ
 (ដូច្នេះ) មិនត្រូវអាមត្តិទុក្ខដក្ដីឡើយ ។

[១៩៣] កិច្ចសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់ជាទីស្ងាត់ ទើបពោលថា
 ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះអញត្រូវវិនិច្ឆ័យសម្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កិច្ចសំ-
 គាល់ទីដែលស្ងាត់ជាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូម
 ឲ្យវិនិច្ឆ័យសម្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កិច្ចសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់
 ជាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមវិនិច្ឆ័យសម្លាប់ ដូច្នេះ

ធារាជានុស្ស ឥតិយសិប្បាបទស្ស បទភាជិយ ធារាជានុស្ស

អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ រយោ រយោសញ្ញី ឧល្ហបតិ អរោ
ឥត្តាទោ ហតោ អស្សតិ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

(១៧២) កាយេន សំវណ្ណតិ ចាម កាយេន
វិការី គរោតិ យោ ឯវំ មាតិ សោ ធនំ វា លកតិ
យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ចតិ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។
កាយ សំវណ្ណចាយ មវិស្សាមីតិ ធុត្តំ វេនំ ឧប្បាទេតិ
អាបត្តិ ធុល្ហច្ចយស្ស ។ មាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
វាចាយ សំវណ្ណតិ ចាម វាចាយ កណាតិ យោ ឯវំ មាតិ
សោ ធនំ វា លកតិ យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ចតិ
អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ កាយ សំវណ្ណចាយ មវិស្សាមីតិ
ធុត្តំ វេនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ធុល្ហច្ចយស្ស ។ មាតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កាយេន វាចាយ សំវណ្ណតិ
ចាម កាយេន ច វិការី គរោតិ វាចាយ ច កណាតិ

ធារាជានុស្ស សិប្បាបទ ៣ ចរាជិយ ឥតិយសិប្បាបទស្ស

ត្រៃភាបត្តិទុក្ខ ។ ភំកុសំភាលំវិវេស ស្លាតំស្លាតំ ទើបរោលថា ។
បុគ្គលវេយ្យាមនៈ សូមឱ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខ ។

(១៧២) វេលរហៅថា ពណ៌នាដោយកាយ (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការ
ដោយកាយដូច្នេះ បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
ឬនឹងបានយសសិក្ខ ឬនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ (ភិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ)
ត្រៃភាបត្តិទុក្ខ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំង
ទុក្ខវេទនាឱ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិយារោល
ពណ៌នានោះ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រៃភាបត្តិផ្តល់ជួយ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
ស្លាប់ ភិក្ខុត្រៃភាបត្តិបាត់ ។ វេលរហៅថា រោលពណ៌នាដោយ
វាចា (នោះ) គឺភិក្ខុនាងដោយវាចាថា បុគ្គលណា ស្លាប់យ៉ាង
នេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសសិក្ខ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌
ភិក្ខុនោះត្រៃភាបត្តិទុក្ខ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ)
ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឱ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិយា
រោលពណ៌នានោះ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រៃភាបត្តិផ្តល់ជួយ ។ (បើបុគ្គលនោះ)
ស្លាប់ ភិក្ខុត្រៃភាបត្តិបាត់ ។ វេលរហៅថា រោលពណ៌នាដោយកាយ
និងវាចា (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការដោយកាយនិង រោលដោយវាចានិង

យោ ឯវំ មាតិ . សោ ធនំ វា លភតិ យសំ
 វា លភតិ សត្តំ វា កច្ចតិ អាមត្តិ ធុញ្ញដស្ស ។
 កាយ សំវណ្ណោយ មរិស្សាមិ ធុត្ថំ វេនំ
 ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធកាយស្ស ។ មាតិ អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

(១៩៩) ឧត្តេសំវណ្ណោនំ ឆាម ឧត្តស្ស សាសនំ
 អាមត្តិ យោ ឯវំ មាតិ សោ ធនំ វា លភតិ
 យសំ វា លភតិ សត្តំ វា កច្ចតិ អាមត្តិ ធុញ្ញ-
 ដស្ស ។ ឧត្តស្ស សាសនំ សុត្វា មរិស្សាមិ ធុត្ថំ
 វេនំ ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធកាយស្ស ។ មាតិ
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ លេខាយ សំវណ្ណោនំ ឆាម
 លេខំ ធុត្ថំ យោ ឯវំ មាតិ សោ ធនំ វា លភតិ
 យសំ វា លភតិ សត្តំ វា កច្ចតិ អាមត្តិ ធុញ្ញ-
 ដស្ស ។ លេខំ មស្សត្វា មរិស្សាមិ ធុត្ថំ
 វេនំ ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធកាយស្ស ។
 មាតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ដូច្នេះថា បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបាទ
 យសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើមនុស្ស
 ស្លាប់សេចក្តីពណ៌នាទោរហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយ
 គិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយនិយាមោលពណ៌នាទោរ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវ
 អាមត្តិផ្សេងៗ ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបាណីក ។

(១៩៩) ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយច្រើនម្រិ (នោះ) គឺ
 ភិក្ខុប្រាប់ដំណឹងដល់ម្រិថា បុគ្គលណាស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹង
 បានទ្រព្យ ឬបាទយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) បុគ្គលនោះបានស្លាប់ដំណឹងដល់ម្រិ ហើយគិត
 ថា អញនឹងស្លាប់ ហើយក៏ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិ
 ផ្សេងៗ ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបាណីក ។ ដែល
 ហៅថា ពណ៌នាដោយវិធីសរសេរអក្សរ (នោះ) គឺភិក្ខុផ្ទាល់អក្សរ (ជា
 សេចក្តី) ថា បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
 ឬបាទយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ
 អក្សរ ។ (បុគ្គលនោះ) ឃើញអក្សរចារិកហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់
 ទៅហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិផ្សេងៗ ។
 (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបាណីក ។

(១៧៦) ឱបាតំ បាម មនុស្សំ ទុដ្ឋិស្ស ឱបាតំ
 ទទតំ បបតំត្វា មរិស្សតីតំ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស^(១) ។
 បបតំតេ ទុក្ខា វេទនា ទឃ្មន្តតំ អាមត្ថំ ឥន្ទ្រទ្វ-
 យស្ស ។ មរតំ អាមត្ថំ ចារាជិកស្ស ។ មរោទិស្ស
 ឱបាតំ ទទតំ យោ កោធំ បបតំត្វា មរិស្សតីតំ
 អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ មនុស្សោ តស្មី បបតតំ អាមត្ថំ
 ទុក្ខដស្ស ។ បបតំតេ ទុក្ខា វេទនា ទឃ្មន្តតំ
 អាមត្ថំ ឥន្ទ្រទ្វយស្ស ។ មរតំ អាមត្ថំ ចារាជិកស្ស ។
 យត្ថោ វា មេភោ វា តិច្ឆាធនតមនុស្សតិក្ខុហោ វា
 តស្មី បបតតំ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ បបតំតេ ទុក្ខា
 វេទនា ទឃ្មន្តតំ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ មរតំ អាមត្ថំ
 ឥន្ទ្រទ្វយស្ស ។ តិច្ឆាធនភោ តស្មី បបតតំ អាមត្ថំ
 ទុក្ខដស្ស ។ បបតំតេ ទុក្ខា វេទនា ទឃ្មន្តតំ
 អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ មរតំ អាមត្ថំ ចារាជិក្ខយស្ស ។

១ ឥតោ ចរំ ចោចិយោធម្មោ មនុស្សោ តស្មី ចរតិ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្សតិ តត្ថោ ឥត្ថោ ។
 យោ ចរំ សទ្ធកេត្តោ ឧ ទិស្សតិ ។

(១៧៦) ដែលហៅថា រក្សា (នោះ) គឺកំណត់រក្សាចំពោះ
 មនុស្សដោយតាំងចិត្តថា ឥន្ទ្រទ្វយច្បាប់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវ
 តាមត្រូវត្រូវ ។ កាលបើអ្នកណាមួយច្បាប់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនាឡើង
 (ដល់អ្នកនោះ) ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ ក៏ត្រូវតាមត្រូវ
 ច្បាប់ ។ ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ (មនុស្ស ឬ អមនុស្ស) ដោយគិត
 ថា ឥន្ទ្រទ្វយច្បាប់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ (បើ)
 មនុស្សច្បាប់ទៅគង់រក្សាចំពោះ ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ កាល
 មនុស្សនោះច្បាប់ទៅកើតទុក្ខវេទនាឡើង ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។
 (បើមនុស្សនោះ) ស្លាប់ ក៏ត្រូវតាមត្រូវច្បាប់ ។ (បើ) យក្សក៏
 ត្រូវត្រូវ សត្វគេច្បាប់ដែលមានកាយដូចមនុស្សក៏ ច្បាប់ទៅគង់រក្សា
 នោះ ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ កាលបើដទៃមួយក្សជាដើមនោះច្បាប់ទៅ
 ហើយកើតទុក្ខវេទនា ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវដែរ ។ (បើ) ដទៃមួយក្សជា
 ដើមនោះស្លាប់ ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ (បើ) សត្វគេច្បាប់ទៅគង់
 រក្សាចំពោះ ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ កាលបើច្បាប់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនា
 ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។ (បើ) វាស្លាប់ ក៏ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។

(១៩៩) អបស្សន្តំ ជាម អបស្សន្តំ សត្វំ ក
 ឋេយ្យំ វិសេន ក មាត្រាតិ ធុត្ថលំ ក កាហេតិ
 សោត្តេ ក ធរតោ ក មហេតេ ក ឋេយ្យំ សមិទា(១)
 ឋេយ្យំ មាស្សតិកំ អាមត្តិ ធុត្ថលំ ។ សត្វេន ក
 វិសេន ក ឋេយ្យំ ធុត្ថលំ ក ធុត្ថា វេទនា ធុត្ថលំ
 អាមត្តិ ធុត្ថលំ ។ មាតិ អាមត្តិ ចារាជិតាស្ស ។

(១៩៨) ធុត្ថលំ ជាម អសី ក សត្វំ ក
 កេណ្ឌិ ក ស្វលំ(២) ក លុត្ថំ ក ចាសាណំ ក សត្វំ
 ក វិសេ ក រត្នំ ក ធុត្ថលំ ឋេយ្យំ សមិទា មាស្សតិកំ
 អាមត្តិ ធុត្ថលំ ។ កេន មាស្សតិកំ ធុត្ថលំ វេទនា
 ធុត្ថលំ អាមត្តិ ធុត្ថលំ ។ មាតិ អាមត្តិ
 ចារាជិតាស្ស ។

(១៩៧) កេសជ្ជំ ជាម សប្បំ ក វេទនំ ក
 កេសំ ក មជ្ជំ ក ចាសាណំ ក ធុត្ថលំ សមិទា

• ហេតុយោហោ អប្បិ ពលំ ៩ ចត្តាយនំ ។ ២ កេស វ្រុយោហោ អប្បិ
 ពលំ ៩ ចត្តាយនំ ។

(១៩៧) វេលាយោថា បន្តិក (នោះ) គឺកុបបន្តិកស្រ្តាភូមិ
 សម្រាប់បន្តិក លាយដោយថ្នាំសត្វ ធ្វើឱ្យទ្រុឌទ្រោមក្តី ចត្ត
 ស្រ្តាភូមិស្រាវន្តិក ក្នុងអណ្តូងក្តី ក្នុងប្រាង្គ ដោយគិតថា មនុស្ស
 ណាមួយនឹងធ្លាក់ទៅស្លាប់ដោយគ្រឿងប្រហារនេះ ត្រូវអាមត្តិខ្ពង់ ។
 បើមនុស្សនោះមានទុក្ខវេទនាភ័យខ្លាចដោយស្រ្តាភូមិ ដោយថ្នាំសត្វ
 ដោយដំណើរវេលាពាក់ព័ន្ធនៅ (ភាគមួយ) ក្តី ក៏ក្រវែលអាមត្តិផុតចេញ ។
 បើមនុស្សនោះស្លាប់ ក៏ក្រវែលអាមត្តិទុកដឹក ។

(១៩៨) វេលាយោថា ចត្តិក (នោះ) គឺកុបបន្តិកស្រ្តាភូមិ
 លំហែងក្តី ច្បូកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទន់ក្តី ថ្មក្តី កំប៉កក្តី ថ្នាំសត្វ
 វែងក្តី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងស្លាប់ដោយវេទនាជាដើមនេះ
 (យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាមត្តិខ្ពង់ ។ (បើ) មនុស្សនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាភ័យខ្លាច
 ភ័យខ្លាចដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយវេទនាជាដើមនោះ ក៏ក្រវែល
 អាមត្តិផុតចេញ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ក៏ក្រវែលអាមត្តិទុកដឹក ។

(១៩៩) វេលាយោថា កេសជ្ជៈ (នោះ) គឺកុបបន្តិកស្រ្តាភូមិ
 ប្រែក្តី ទំក្រង់ក្តី ស្រាវន្តិក(៣) ដោយគិតថា មនុស្សដែលជញ្ជក់

• អង្គកថា ពន្យល់សេចក្តីថា កុបបន្តិកស្រ្តាភូមិជាដើម ដំណើរវេលាមានន័យ
 ដោយមានចំណងថា តែចង់ដឹងលាបស្លាប់ ។

ឥមំ សុត្វា ទុក្ខសង្ខារា មរិយ្យតិច្ចំ អាចត្តំ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ តំ សុត្វា ទុក្ខសង្ខារា មរិយ្យតិច្ចំ ធុល្ល-
 យស្ស ។ មរិច្ចំ អាចត្តំ ចារាជិកស្ស ។ មនាមិកំ
 សង្ខំ ទុបសំហារតិ មេមនំយំ^(១) ហនយង្គមំ^(២) ឥមំ
 សុត្វា អលាភកោន សុស្សិត្វា មរិយ្យតិច្ចំ អាចត្តំ
 ទុក្ខជស្ស ។ តំ សុត្វា អលាភកោន សុស្សិតិ
 អាចត្តំ ធុល្លយស្ស ។ មរិច្ចំ អាចត្តំ ចារាជិកស្ស ។
 កុដ្ឋបហារោ ឆាម អននាមិកំ កុដ្ឋំ ទុបសំហារតិ
 ជេកុដ្ឋំ ចានិកុល្យតា ឥមំ យាយិត្វា ជេកុដ្ឋតា
 ចានិកុល្យតា មរិយ្យតិច្ចំ អាចត្តំ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ យាយិតេ ជេកុដ្ឋតា ចានិកុល្យតា ធុត្វា វេននា
 ទយ្យជ្ជតិ អាចត្តំ ធុល្លយស្ស ។ មរិច្ចំ អាចត្តំ ចារាជិ-
 កស្ស ។ មនាមិកំ កុដ្ឋំ ទុបសំហារតិ ឥមំ យាយិត្វា
 អលាភកោន សុស្សិត្វា មរិយ្យតិច្ចំ អាចត្តំ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ យាយិត្វា អលាភកោន សុស្សិតិ អាចត្តំ ធុល្ល-
 យស្ស ។ មរិច្ចំ អាចត្តំ ចារាជិកស្ស ។ រស្មបហារោ ឆាម

១-២ ឥម ធម្ម ជាតេ កាមិណ វ ឆាម កុដ្ឋំ ទិស្សន្តិ ។

ណាម្មយ បាទកុស្ថាម្មន្តនេហយ ឆីនិកំស្កត្តាភំ ដូច្នេះ ត្រូវ
 អាចត្តិទុក្ខជ ។ លុះមនុស្សពុទ្ធសាម្មន្តនេហយឆតំស្កត កំត្រូវអាចត្តិ
 ធុល្លយ ។ (បើ) គេស្លាប់ កំត្រូវអាចត្តិបាទជិត ។ កំត្រូវនាំយកសាម្មន្ត
 ជាតិគាប់ចិត្ត មុនគួរស្រឡាញ់ ចូលទៅបំផ្លិចចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្ស
 ណាម្មយបាទកុស្ថាម្មន្តនេហយ ឆីនិក្រឹមត្រូវស្លាប់ ព្រោះចង់បានមិន
 បាន ដូច្នេះ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ លុះមនុស្សពុទ្ធសាម្មន្តនេហយត្រឹមត្រូវ
 ចំត្រូវ ព្រោះចង់បានមិនបាន កំត្រូវអាចត្តិធុល្លយ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
 ស្លាប់ កំត្រូវអាចត្តិបាទជិត ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយក្លិន (វិទាន)
 គឺកំត្រូវនាំយកក្លិនមិនគាប់ចិត្ត មុនគួរឆ្លើមឆ្លើម ដោយបំណងថា មនុស្សណា
 មួយហិនក្លិនហើយឆឺឆីនិកំស្កត ព្រោះហើរបស់អ្នកឆ្លើម អ្នកឆ្លើម ដូច្នេះ
 ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ គាល់ហើរហិនក្លិននោះហើយ មានខ្លួនវាទៅកើត
 ច្រើន ព្រោះឆ្លើម ព្រោះឆ្លើម កំត្រូវអាចត្តិធុល្លយ ។ គេស្លាប់
 កំត្រូវអាចត្តិបាទជិត ។ កំត្រូវនាំយកក្លិនជាតិគាប់ចិត្តចូលទៅដោយ
 បំណងថា មនុស្សណាម្មយបាទក្លិននេះហើយ ឆីនិក្រឹមត្រូវស្លាប់
 ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នេះ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ លុះគេហិនក្លិននោះ
 ហើយត្រឹមត្រូវព្រោះមិនបាន កំត្រូវអាចត្តិធុល្លយ ។ (បើ)
 គេស្លាប់ កំត្រូវអាចត្តិបាទជិត ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយលេ

អមនាមីតំ រសំ ឧបសម្ព័ន្ធនាម ដេតុដ្ឋំ ចានិកុល្យំ ឥមំ
 សាយិត្វា ដេតុដ្ឋតា ចានិកុល្យតា មរិស្សតីតំ អាមត្តិ
 ធុត្តដស្ស ។ តំ សាយិត្វា ដេតុដ្ឋតា ចានិកុល្យតា
 ធុត្តា វេទនា ឧប្បជ្ជតំ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរតំ
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អមនាមីតំ រសំ ឧបសម្ព័ន្ធនាម
 ឥមំ សាយិត្វា អលាភកោធិ សុស្សិត្វា មរិស្សតីតំ
 អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ តំ សាយិត្វា អលាភកោធិ
 សុស្សិតំ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរតំ អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ដោដ្ឋត្ថបហារោ ចាម អមនាមីតំ
 ដោដ្ឋត្ថំ ឧបសម្ព័ន្ធនាម ធុត្តសម្ពស្សំ ឧសម្ពស្សំ
 ឥមំចា ធុដោ មរិស្សតីតំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។
 តន ធុដ្ឋស្ស ធុត្តា វេទនា ឧប្បជ្ជតំ អាមត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរតំ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 អមនាមីតំ ដោដ្ឋត្ថំ ឧបសម្ព័ន្ធនាម សុទសម្ពស្សំ

(នោះ) គឺកិច្ចនាំយកសេចក្តីដែលមិនជាទីតាមចិត្ត មុនគួរត្រូវឆ្លើយ ដោយ
 តាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់ដេញដោលសេចក្តីហើយ នឹងស្តាប់
 ព្រោះជាសេចក្តីឆ្លើយឆ្លើយ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើគេជញ្ជាក់
 ដេញដោលសេចក្តីហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះជាបេសក្ខត្តឆ្លើយ
 ឆ្លើយ កិច្ចត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ លុះគេស្តាប់ កិច្ចត្រូវអាមត្តិបាណិក ។
 កិច្ចនាំយកសេចក្តីតាមចិត្តដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់
 ដេញដោលសេចក្តីហើយ នឹងត្រឡប់ត្រឡប់ ព្រោះមិនបាន (ដូចបំណង)
 ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេជញ្ជាក់ដេញដោលសេចក្តីហើយកើតត្រឡប់
 ត្រឡប់ ព្រោះមិនបាន (តាមបំណង) កិច្ចត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ (បើ) គេ
 ស្តាប់ កិច្ចត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថាសម្ពាសនាដោយសម្ពស្សនា
 គឺកិច្ចនាំយកសេចក្តីដែលមិនជាទីតាមចិត្ត ដែលមានសម្ពស្សនាមកទូលសេចក្តី
 ទុក្ខ ដែលមានសម្ពស្សនា ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន
 កាលត្រូវសម្ពស្សនាមុនជាដំបូង ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
 ទុក្ខវេទនាកើតឡើងដល់ចិត្តលំដាប់បានកាលត្រូវសម្ពស្សនា កិច្ចត្រូវ
 អាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ លុះគេស្តាប់ កិច្ចត្រូវអាមត្តិបាណិក ។ កិច្ចនាំយក
 សេចក្តីតាមចិត្ត ដែលមានសម្ពស្សនាសុទ្ធ ដែលមានសម្ពស្សនា

មុនុស្សម្នាក់ ឥតមាន ដុំថ្ម អណាមកោន សុស្សិត្យា
 មរិស្សតិច អាបត្តិ ឧត្តរជស្ស ។ តេន ដុំថ្ម
 អណាមកោន សុស្សិតិ អាបត្តិ ឧត្តរជស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ឧម្មបហារេ
 នាម លេយ្យកស្ស ចិរយកង់ កាដេតិ ឥម
 សុត្វា ឧត្តសិក្ខា មរិស្សតិច អាបត្តិ ឧត្តរជស្ស ។
 តំ សុត្វា ឧត្តសតិ អាបត្តិ ឧត្តរជស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កល្យាណកម្មស្ស
 សក្កកង់ កាដេតិ ឥម សុត្វា អធិបុត្តោ មរិស្សតិច
 អាបត្តិ ឧត្តរជស្ស ។ តំ សុត្វា អធិបុត្តោ មរិស្សតិច
 ឧត្តរជស្ស ។ ឧម្មបហារេ អាបត្តិ ឧត្តរជស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០១] អាបត្តិ ឧម្មបហារេ មរតិ មរិស្សតិច មរិស្សតិច

ដោយបំណងថា មុនុស្សម្នាក់មួយមកដល់ត្រូវសម្មាសម្ពោធិយ ខ្លី
 ក្រើមក្រិស្វាបំ ព្រោះមិនបាន (កាមប្រាថ្នា) ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិ
 ឧត្តរជ ។ លុះគេដល់ត្រូវសម្មាសម្ពោធិយ កើតក្រើមក្រិ ព្រោះ
 មិនបាន (កាមប្រាថ្នា) ក៏ត្រូវអាបត្តិឧត្តរជ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ត្រូវ
 ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយធម៌នោះ ក៏ត្រូវ
 កាលអំពីរឿងនេះគេស្មានដែលទៅកើតឧត្តរជ ដោយបំណងថា
 មុនុស្សម្នាក់មួយបានស្លាប់រឿងនេះគេស្មានហើយ ខ្លីអស់ស្លាប់ហើយស្លាប់
 ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិឧត្តរជ ។ លុះគេបានស្លាប់រឿងនេះគេស្មានហើយក៏
 អស់ស្លាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិឧត្តរជ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិក ។ ក៏គេកាលអំពីរឿងនេះស្មានដែលបានធ្វើកម្មដ៏ល្អ
 ដោយបំណងថា មុនុស្សម្នាក់មួយបានស្លាប់ខ្លីបានអំពីស្លាប់ស្មាននេះ
 ហើយ ខ្លីអស់ធ្វើម្សាបំ ដូច្នេះត្រូវអាបត្តិឧត្តរជ ។ លុះគេបានស្លាប់
 ខ្លីបានអំពីស្លាប់ស្មានហើយ ញ៉ាំងឧត្តរជនាម្បែរក៏ឡើងដោយកិត្តិយ៍
 អញ្ជើញនឹងអំពីធ្វើម្សាបំដូច្នេះ ក៏ត្រូវអាបត្តិឧត្តរជ ។ (បើ) គេស្លាប់
 ក៏ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។

[២០១] ដែលហៅថា បង្គាប់ឱ្យស្លាប់ (នោះ) គឺនាមមុនុស្សម្នាក់
 ក៏ត្រូវ ធ្វើដោយ អ្នកឯងឱ្យស្លាប់ទៅហើយនេះចុះ ព្រោះបុគ្គលណាមួយ

ឯវំ មាតិ សោ ធនំ វា លាភតិ យសំ វា
 លាភតិ សត្តំ វា ឥច្ឆតិ អាមត្តំ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ តាយ អាមិក្ខុនាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
 វេទនំ ទុក្ខុទេតិ អាមត្តំ វុល្លច្ចយស្ស ។ មាតិ
 អាមត្តំ ទារាជិកស្ស ។ អនុសាសនី ឆាម អប្បដ្ឋា
 ភណតិ ឯវំ មាស្ស យោ ឯវំ មាតិ សោ ធនំ វា
 លាភតិ យសំ វា លាភតិ សត្តំ វា ឥច្ឆតិ អាមត្តំ
 ទុក្ខជស្ស ។ តាយ អនុសាសនីយោ មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ទុក្ខុទេតិ អាមត្តំ វុល្លច្ចយស្ស ។
 មាតិ អាមត្តំ ទារាជិកស្ស ។

[២២២] សង្កេតកម្មំ ឆាម សង្កេតំ ករោតិ
 បុរេនត្តំ វា បច្ឆានត្តំ វា វត្ថុំ វា ធិវា វា
 តេន សង្កេតេន តំ ធិវិតា វោរោមេហិតំ អាមត្តំ
 ទុក្ខជស្ស ។ តេន សង្កេតេន តំ ធិវិតា
 វោរោមេតិ អាមត្តំ ទុក្ខំ ទារាជិកស្ស ។ តំ

ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបាត់ទ្រព្យ ឬបាត់យសស័ក្តិ ឬទៅ
 កាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តទុក្ខជ ។ បុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនា
 ឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ ភាមបង្ខំប៉ុន្មាន គិតត្រូវ
 អាមត្តផុតល្អឬយ ។ លុះគេស្លាប់ គិតត្រូវអាមត្តបាត់ដែក ។ ដែលហៅ
 ថា ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺគេមិនបាទសួរភិក្ខុទេ តែ
 ភិក្ខុនិយាយថា អ្នកចូរស្លាប់យ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះ) បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅ
 យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបាត់ទ្រព្យ ឬបាត់យសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថាន
 សួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តទុក្ខជ ។ ព្រោះតាមប្រៀនប្រដៅប៉ុណ្ណោះ
 ទើបបុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹង
 ស្លាប់ ដូច្នេះ គិតត្រូវអាមត្តផុតល្អឬយ ។ លុះបុគ្គលនោះស្លាប់ គិត
 ត្រូវអាមត្តបាត់ដែក ។

[២២២] ដែលហៅថា ធ្វើសង្កេតកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុកំណត់វេលាថា
 លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិភក្តបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ ពេលនៅ
 វេលាមុនបាយក្តី ក្រោយបាយក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តទុក្ខជ ។
 បើភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បដិវិភក្តបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ
 ត្រូវអាមត្តបាត់ដែកនឹងពីរប្ប ។ (បើ) ភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បដិវិភក្ត

មហាវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលទ-
 តាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ តត្ថំ ធុទោ
 មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ អថទោ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសុំ ។ អាបត្តិ
 កុម្មេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកត្ថំ ។

(២០៦) ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគរោ
 បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ បីវតោ បិណ្ឌាភិកាយ បដិច្ច្នំ
 តាវតំ ជិសីនេន្តា ឱត្តាត្វា មាវសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ តត្ថំ ធុ ទោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ
 អាបន្នាតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯត-
 មត្ថំ អាហោសេសំ ។ អថាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 ន ន ភិក្ខុវេ អប្បដិវត្តិត្វា អាសនេ ជិសីនេតត្ថំ
 យោ ជិសីនេយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្សតិ ។

(២០៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគរោ
 ភិក្ខុ ភត្តត្ថេ អន្តរយេ អាសនំ បញ្ញាបេន្នា ធុសលេ
 ឧស្សុតេ ឯតំ ធុសលំ អត្តហោសិ ។ ធុតិយោ ធុសលោ
 បរិបត្តិត្វា អញ្ញាគស្ស តាវតស្ស បត្តកេ អវត្តាសំ ។

ពាណិជស្វា ។ ភិក្ខុនោះតែងតែមហោសាសទៅ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ
 មានសេចក្តីសន្សំយថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាពជិកទេជីវ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ គឺក្រាបទូលសេចក្តីថ្កុះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គកាល
 នោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
 កាបត្តិបាពជិកហើយ ។

(២០៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយប្រភេទបិណ្ឌចារិកវត្ត អង្គុយ
 សន្តិក៍ក្នុងវេលាតេជណ្តប់ដោយភិណ្ឌាភិសម្ពត្តនៅលើតាំងស្លាប់ទៅ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា អាត្មាត្រូវអាបត្តិបាពជិកទេជីវ ។ ទើប
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីថ្កុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាពជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុមិនទាន់បានពិនិត្យទេ កុំអាលអង្គុយលើតាសនៈ ភិក្ខុ
 ណាអង្គុយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវកាបត្តិទ្រង់ ។

(២០៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយប្រភេទក្រាលអាសន៍ក្នុងពេល
 ភត្តត្ថេចន្ទ្រាថ្កុះ ហើយបានឈានទៅចាប់អវិជ្ជិមួយត្រង់កន្លែងដែល
 អេបព្យាអៅត្រិ ។ អវិជ្ជិកន្លែងនេះពីរលើសន្តិក៍លើស្បាលពាក្យត្រង់ ។

សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ តីចិញ្ចោ ភំ ភិក្ខុតិ ។ អសញ្ចុត្តា អហំ កកាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ចុត្តាតិ ។ ភេទ ទោ ពទ សមយេន អញ្ញាភោ ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ត អន្តរាយេ អាសនំ បញ្ញាបេន្តា ឧទុក្ខលភណ្ឌំកំ អក្កមិត្វា បវេន្តសំ អញ្ញាតំ នារតំ ឧត្តិត្វា មារសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ចុត្តាតិ ។

[២០៨] ភេទ ទោ ពទ សមយេន បិសាបុត្តា ភិក្ខុលុ បទ្ធនីតា ហោន្តិ ។ កាលេវ អាណេតេ បុត្តោ បំភំ ឯកនកោច កច្ច ភន្តេ សាដ្ឋោ តំ បតិមារេតីតិ បិដ្ឋយំ កហោត្វា បណាមេសិ ។ សោ បបតីត្វា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ តីចិញ្ចោ ភំ ភិក្ខុតិ ។ ចាហំ កកា មារណាជិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ

តារាងារកិដ្ឋុមារណាសាលៅ ។ ភិក្ខុនារេមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនារក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានក្លែងទេ ។ ជ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបក្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយច្រើន ឲ្យគេត្រាលាសនៈក្នុងរោងកក្កត្រីចំនោះម្ល៉េះ បានទៅជាខំរើយដែលគេសម្រាប់អស់ក្បាល ឲ្យរិលទៅស្លាប់ទៅក្នុងស្លាប់ ។ ភិក្ខុនារេមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបក្តិទេ ។

[២០៨] សម័យនោះឯង បិសាបុត្តាត្រូវបានចេញប្តូរក្នុងសំណាក់ភិក្ខុជាងច្បាយ ។ កាលដែលពេលចង្អាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាច្រើនបាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបីភាគ បពិត្រលោកឧត្តមគុណគុណ (ថាហើយក៏) ចាប់ខ្លួនប្រានទៅ ។ ភិក្ខុជាបីភាគនោះដូចស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាតូចនារេមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនារក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគិតខំរើយឯងឲ្យស្លាប់ទេ ។ ជ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានមំណឯងឲ្យស្លាប់ទេ

ធម្មណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ ចន សមយេន
 មិគាបុត្តា ភិក្ខុសុ មទ្ធិជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ
 អាហេតិកេ បុត្តោ មិគា ឯតេន កន្ធ កន្ធ
 សង្ខេប តំ បតិមាធម៌តំ មណាធិប្បាយោ មិដ្ឋយំ
 គហេត្វា មណាមេសំ ។ សោ ចបតិក្ខា កាលមកាសំ ។
 តស្ស កុត្តន្តំ អហោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ភំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ ចន
 សមយេន មិគាបុត្តា ភិក្ខុសុ មទ្ធិជិតា ហោន្តិ ។
 កាលេ អាហេតិកេ បុត្តោ មិគា ឯតេន កន្ធ
 កន្ធ សង្ខេប តំ បតិមាធម៌តំ មណាធិប្បាយោ
 មិដ្ឋយំ គហេត្វា មណាមេសំ ។ សោ ចបតិក្ខា
 ធម្មណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញាតាស្ស
 ភិក្ខុនោ កុត្តន្តស្ស មិសំ កណ្ណោ វិលត្តំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ តិវាយំ ចហារំ អនាសិ ។

(២០៩) តេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញាតាស្ស

មិទ្ធិក្រិកាបក្កិទេ ។ សមយោនោឯនំ ចិកាធិនិបុត្របាធមកប្បសក្កន្តិវា-
 ណាតំភិក្ខុតាំងឡាយ ។ កាលផលវេលាធាន៍គេប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជា
 បុត្របាធមនិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា ចត្តត្រលោកឥតក៏ដឹងរួច លោក
 ឥតក៏ដឹងម្តងទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឥតក៏ (ជាហើយ) មានបំណង
 ចង់ឲ្យស្លាប់ ក៏ចាប់ខ្លួនប្រាំទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលចុះហើយស្លាប់
 ទៅ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ច្បាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតដឹកហើយ ។ សមយោនោឯនំ ចិកាធិនិបុត្រ
 បាធមេញប្បសក្កន្តិវាណាតំភិក្ខុតាំងឡាយ ។ កាលផលវេលាធាន៍គេ
 ប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាធមនិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា ចត្តត្រលោក
 ឥតក៏ដឹងរួច លោកឥតក៏ដឹងម្តងទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឥតក៏
 (ជាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបចាប់ខ្លួនប្រាំទៅ ។ ភិក្ខុជា
 បិតានោះក៏ដួលទៅ តែមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ច្បាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាតដឹក
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបាតតែមួយ ។

(២១០) សមយោនោឯនំ មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងតែនិយាយ លាច់
 ពីស្លាប់ជាប់ក្នុងបំណង ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀត បានវាយចំបំណងនៃភិក្ខុ

[២០០] តេជ ទោ មន សមយេន អញ្ញាតវេ
 ចិណ្ឌាចារិកោ កិក្កុ វិសគតំ ចិណ្ឌាចាតំ លក្ខិត្វា
 មជ្ជិក្កមនំ ហរិត្វា កិក្កុនំ អត្តភារិកំ អនាសំ ។
 តេ កិក្កុ កាលមកំសុ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សំ ។ បេ ។ តីចំត្វា ត្វំ កិក្កុតំ ។ យាហំ កកា
 ដានមិតំ ។ អនាមត្តិ កិក្កុ អនាមត្តស្សាតំ ។ តេជ
 ទោ មន សមយេន អញ្ញាតវេ កិក្កុ វិមសាជិយ្យា-
 យោ អញ្ញាតស្ស កិក្កុនោ វិសំ អនាសំ ។ សោ
 កិក្កុ កាលមកាសំ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ តីចំត្វា ត្វំ កិក្កុតំ ។ វិមសាជិយ្យាយោ
 អហំ កកាតំ ។ អនាមត្តិ កិក្កុ យាហំកស្ស
 អាមត្តិ ឌុល្លទ្ធយស្សាតំ ។

[២០១] តេជ ទោ មន សមយេន អាឡវិកា^(១)
 កិក្កុ វិហារត្ថំ កហេន្តំ ។ អញ្ញាតវេ កិក្កុ ហេដ្ឋា
 ហុត្វា សំលំ ទុច្ឆារេសំ ។ ឧបរិមេន កិក្កុនា ទុក្ខហិ-
 កា សិលា ហេដ្ឋិមស្ស កិក្កុនោ មត្តកេ អវិជ្ជាសំ ។

១ ឧ. ឧ. កុក្កុច្ចំ ។

[២០២] សមីយោនោឯង មានចិណ្ឌាចារិកកិក្កុមួយរូប បានចង្អុល
 លាយដោយថ្នាំពិសហើយនាំចេញទៅ បានប្រភេទភោជន៍ក្នុង ផល
 កិក្កុទាំងឡាយ កិក្កុទាំងនោះក៏ (នាំគ្នាទាន់) ពុលស្លាប់អស់ទៅ ។
 កិក្កុអ្នកប្រភេទចិណ្ឌាចារិកនោះ មានសចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា វិទិត្ត អ្នកឯងមានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ កិក្កុនោះត្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះ ។ ទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់កិក្កុ (បើ) មិនដឹង មិនត្រូវអាមត្តិទេ ។ សមីយោនោ
 ឯង មានកិក្កុមួយរូប មានប្រាថ្នាចង់ល្បងលេង បានឱ្យថ្នាំពិសផលកិក្កុ
 មួយរូប ។ កិក្កុនោះស្លាប់ ។ កិក្កុអ្នកឱ្យនោះមានសចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្កុ អ្នកឯងមានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ កិក្កុ
 នោះត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណង
 នឹងល្បងលេងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ មិនត្រូវអាមត្តិ
 បាណ៍ទេ ត្រូវតែប្រើអាមត្តិឌុល្លទ្ធយ ។

[២០៣] សមីយោនោឯង ក្នុងកិក្កុនៅស្រុកអាឡវិ នាំគ្នារៀប
 ចំរើក្ត ។ មានកិក្កុមួយរូបនៅទាំងក្រោមហ្មឺនដូច្នោះ កិក្កុនៅទាំង
 លើទទួលជ្រមុំមាំ ក៏ប្លែកគ្នាភ័យចង់ពុលកិក្កុអ្នកនៅទាំងក្រោម ។

បារមីករណ៍ អភិយស័ក្ខបទស្ស វិនិច្ឆ័យ វិហារបរិយាយ

សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អបាបត្ថំ ភិក្ខុ អបញ្ចាតិ ។ ភេទ ទោ
 មន សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្ថុ កាភេទិ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ហេត្វា ហុតា សំលំ ឧបាសេ ។
 ឧបវាសា ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេត្វិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មគ្គកោ សំលំ មុតំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្ថិ ភំ ភិក្ខុ
 អាបត្តោ ចារាជិកន្តិ ។ ភេទ ទោ មន សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្ថុ កាភេទិ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 ហេត្វា ហុតា សំលំ ឧបាសេ ។ ឧបវាសា ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ហេត្វិមស្ស ភិក្ខុនោ មគ្គកោ សំលំ
 មុតំ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមគាសំ ។ តស្ស
 កុក្កុទ្ធំ អហោសំ ។ បេ ។ អបាបត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្ថិ ផុល្លចូរស្សាតិ ។ ភេទ ទោ មន សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុក្កុទ្ធំ ឧដ្ឋាយន្តិ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ហេត្វា ហុតា វដ្ឋកំ ឧបាសេ ។

បារមីករណ៍ សិប្បបទី ៣ វិនិច្ឆ័យ អំពីភិក្ខុសាសនា

ភិក្ខុត្រូវបញ្ជាក់លើនោះភិស្វាប៌េ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលថ្មនោះសេចក្តីសន្សំយ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបាន
 ត្រង់ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្រុកអាឡវិ (នាំគ្នា) រៀបចំចិត្ត ។
 មានភិក្ខុមួយរូបនៅទាស្រីត្រាមហុចថ្មនៅលើ ។ ភិក្ខុអ្នកនៅទាស្រីលើ មាន
 ចំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទៅរកថ្មមកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅទាស្រីត្រាម ។ ភិក្ខុ
 នោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលថ្មនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទាត់ពីក្បាល ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវិ (នាំគ្នា) រៀបចំចិត្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូប (ធ្វើការ)
 នៅទាស្រីត្រាមបានហុចថ្មនៅ ។ ភិក្ខុនៅទាស្រីលើមានចំណងចង់សម្លាប់
 (ភិក្ខុនៅទាស្រីត្រាម) ទើបទៅរកថ្មមកចំក្បាលភិក្ខុនៅទាស្រីត្រាមនោះ ។
 ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលថ្មនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទាត់ពីក្បាល ត្រូវតែត្រង់អាបត្តិ
 ផុល្លច្ន័យ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវិ (នាំគ្នា) លើក
 ជញ្ជាំងវិហារ ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅទាស្រីត្រាមហុចថ្មនៅទាស្រីលើ ។

ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ធុត្តបិដកា សង្ខតា ហេដ្ឋិមស្ស
 ភិក្ខុនា មគ្គតេ អវត្តាសំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 តាសំ ។ តស្ស កុត្តន្តំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុត្តន្តំ ឧដ្ឋាបេន្តំ ។ អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា សង្ខតំ ឧទ្ធារសំ ។ ឧបរិមា ភិក្ខុ
 មរណាទិច្ចរយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនា មគ្គតេ សង្ខតំ
 មញ្ញំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមតាសំ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមតាសំ ។ តស្ស កុត្តន្តំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ខាណិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ ឆរតម្កំ
 តរោន្តំ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា វាសិ
 ឧទ្ធារសំ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ធុត្តបិដកា វាសិ
 ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនា មគ្គតេ អវត្តាសំ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមតាសំ ។ តស្ស កុត្តន្តំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ ឆរតម្កំ តរោន្តំ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា វាសិ ឧទ្ធារសំ ។

អដ្ឋវិស័លភិក្ខុនៅពាន៍លើចាប់មិនដាច់ ក៏ប្លាត់មកចំណូលភិក្ខុអ្នកនៅពាន៍
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុទទួលផង្ការនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ
 ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្លែង ។
 សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងវិស័លពាទ្យវិ (នាំគ្នា) គង់ក្លែងវិហារ ។
 មានភិក្ខុមួយប្លែកនៅពាន៍ក្រោមហុចផង្ការទៅ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទទួលផង្ការ)
 នៅពាន៍លើមានបំណងចង់សម្លាប់ ក៏ចម្លាក់ផង្ការចំណូលភិក្ខុអ្នកនៅ
 ពាន៍ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ចម្លាក់ផង្ការនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិពាក្យនេះ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អប្លើយ ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសពាទ្យវិ (នាំគ្នា) ធ្វើទៅក្នុង (ការសាង)
 មានភិក្ខុមួយប្លែកនៅពាន៍ក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅពាន៍លើ ។ កាំ-
 បិតព្រាវិស័លភិក្ខុនៅពាន៍លើចាប់មិនដាច់ ក៏ប្លែកមកចំណូលភិក្ខុនៅពាន៍
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលកាំបិតនោះមាន
 សេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ
 ព្រោះមិនបានក្លែង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសពាទ្យវិ (នាំគ្នា)
 ធ្វើទៅក្នុង ។ មានភិក្ខុមួយប្លែកនៅពាន៍ក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅពាន៍លើ ។

ឧបាសម្ពុទ្ធិ ភិក្ខុ មហាណិច្ឆ័យោ ហេតុមស្ស ភិក្ខុនោ
 មគ្គតោ វាសី មុញ្ចំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសំ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឆារ-
 ជិតស្ស អាបត្តិ មុល្យទូយស្សាតិ ។ តេន ចោ មន-
 សមយេន អាឡិវិតា ភិក្ខុ វេក្ខត្ថំ ករោត្តំ ។
 អត្វាតោ ភិក្ខុ ហេត្វា ហុត្វា តោចានសំ ឧត្តា-
 បសំ ។ ឧបាសម្ពុទ្ធិ ភិក្ខុនោ ធុត្តមតា តោចានសំ
 ហេតុមស្ស ភិក្ខុនោ មគ្គតោ អវត្តាសំ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសក្ខិប្បាតិ ។ តេន ចោ មន-
 សមយេន អាឡិវិតា ភិក្ខុ វេក្ខត្ថំ ករោត្តំ ។ អត្វាតោ
 ភិក្ខុ ហេត្វា ហុត្វា តោចានសំ ឧត្តាបសំ ។ ឧបាសម្ពុទ្ធិ
 ភិក្ខុ មហាណិច្ឆ័យោ ហេតុមស្ស ភិក្ខុនោ មគ្គតោ
 តោចានសំ មុញ្ចំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ

ភិក្ខុនៅទីនោះដែលមានបំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនៅទីនោះត្រាម) ទើបទម្លាក់
 កាំបិតព្រាច់ក្បាលភិក្ខុនៅទីនោះត្រាម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់កាំបិតនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិន
 ត្រូវអាបត្តិបាតិកាទេ ត្រូវតែត្រឹមត្រូវត្រង់ប៉ុណ្ណោះ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅជនភាគខ្សែ (នាំគ្នា) ធ្វើនរក្ខ ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅទីនោះ
 ត្រាម ហុចបង្គំនាំហោរនៅទីនោះ ។ បង្គំនាំដែលភិក្ខុនៅទីនោះចង់
 មិនចង់ ក៏ប្តាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅទីនោះត្រាម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាល-
 កិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្រុង ។ សម័យ
 នោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសភាគខ្សែ (នាំគ្នា) ធ្វើនរក្ខ ។ មានភិក្ខុ
 មួយរូបនៅទីនោះត្រាម ហុចបង្គំនាំទៅទីនោះ ។ ភិក្ខុនៅទីនោះដែល
 ចង់ណាចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនៅទីនោះត្រាម) ទើបទម្លាក់បង្គំនាំមកចំក្បាល
 ភិក្ខុនៅទីនោះត្រាម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ
 មិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់បង្គំនាំនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

។ បេ ។ អនាមត្តំ កិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តំ ធុល្អ-
 ទ្វយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន អាឡ-
 វិកា កិក្ខុ ធាតុម្មំ តេរោទ្ធា អដ្ឋកំ តទ្ធនំ ។
 អញ្ញតរោ កិក្ខុ អញ្ញតរំ កិក្ខុ ឯតទរោច អាវុសា
 អត្រិ បំតោ តទ្ធាហិតំ ។ សោ ភត្រិ បំតោ
 តទ្ធា បរិបតិក្ខា កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសំ ។ បេ ។ តិច្ឆតោ ត្វំ កិក្ខុតំ ។ ចាហំ
 កតក ឆារណាជិយ្យាយោតិ ។ អនាមត្តំ កិក្ខុ នឆា-
 ណាជិយ្យាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អាឡវិកា កិក្ខុ ធាតុម្មំ តេរោទ្ធា អដ្ឋកំ តទ្ធនំ ។
 អញ្ញតរោ កិក្ខុ ឆារណាជិយ្យាយោ អញ្ញតរំ កិក្ខុ
 ឯតទរោច អាវុសា អត្រិ បំតោ តទ្ធាហិតំ ។
 សោ ភត្រិ បំតោ តទ្ធា បរិបតិក្ខា កាលម-
 កាសំ ។ បេ ។ បរិបតិក្ខា ន កាលមកាសំ ។
 ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាមត្តំ កិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាមត្តំ ធុល្អទ្វយស្សាតិ ។

។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាមត្តិធុល្អទ្វយ ។ សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុនៅស្រុកអាឡវិ (ឆាំងគ្នា)
 ធ្វើនរកម្មចង់នា ។ មានកិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងកិក្ខុមួយរូបទៀតថា
 ម្ចាស់អាវុសា លោកចូរឈរនៅចំនោះហើយចង់នាទៅ ។ កិក្ខុនោះឈរ
 នៅក្នុងចំនោះចង់នា ក៏ភ្ញាក់ភ្ញាក់មកហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ កិក្ខុ
 អ្នកបង្គាប់នោះបានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ពួកឯងមានចិត្តកិត្តិយ៍ម្តេច ។ កិក្ខុនោះត្រាបចូលថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះ
 ករ ប្រព្រឹត្តមិនបានចំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 (បើ) មិនមានចំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាមត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកកិក្ខុនៅដទៃអាឡវិកាលនឹងធ្វើនរកម្ម (បាមនាំគ្នា) ចង់នា ។ មាន
 កិក្ខុមួយរូបបានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងកិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់
 អាវុសា លោកចូរឈរនៅចំនោះចង់នាទៅ ។ កិក្ខុនោះឈរនៅចំនោះ
 កំពុងតែចង់នា ក៏ភ្ញាក់ភ្ញាក់មកធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានកិក្ខុ
 មួយរូបទៀត) ភ្ញាក់ភ្ញាក់មក តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ លោកដែល
 បង្គាប់នោះបានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិធុល្អទ្វយ ។

[២២២] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ វិហារំ ធានេត្វា ឱតវតី ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តំ ភិក្ខុ ឯតេជរោច អាវុសោ នតោ ឱតវហីតំ ។
 សោ តេជ ឱតវន្តា បរិបតិក្ខា កាលមកាសំ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ
 នមរណានិច្ចាយស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ វិហារំ ធានេត្វា ឱតវតី ។ អញ្ញា-
 តរោ ភិក្ខុ មរណានិច្ចាយា តំ ភិក្ខុ ឯតេជរោច
 អាវុសោ នតោ ឱតវហីតំ ។ សោ តេជ ឱតវន្តា
 បរិបតិក្ខា កាលមកាសំ ។ បេ ។ បរិបតិក្ខា ន
 កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អបត្តំ មុល្លតូយស្សាតិ ។

[២២៣] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ អនកិរតិយា បិដ្ឋុតោ ភិដ្ឋុក្ខំ អភិវហិតា
 ចតាតេ មបតវន្តា អញ្ញាតរំ វិលីវកាវ ឱត្តវត្វា
 ខាវសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស ន ច ភិក្ខុវ

[២២២] សម័យនោរោច មានភិក្ខុមួយរូបប្រក្រតិវិហារហើយចុះមក ។
 មានភិក្ខុមួយរូបទៀតបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរ
 ចុះទៅនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះមកតាមផ្លូវនោះក៏ធ្លាក់ធ្លាក់មរណកាលទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យ
 នោរោច មានភិក្ខុមួយរូបប្រក្រតិវិហារហើយចុះមក ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 ទៀតមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 លោកចូរចុះទៅនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះតាមផ្លូវនោះមក ក៏ធ្លាក់ចុះធ្លាក់
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុមួយរូបទៀត) ធ្លាក់ចុះហើយ តែមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រើស
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាតដកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 មុល្លតូយ ។

[២២៣] សម័យនោរោច មានភិក្ខុមួយរូបមានសេចក្តីអផ្សុកមក
 ប្រៀបប្រៀន ទៀងទៅកាន់ភិក្ខុដទៃ ក៏ទាញក្បែរចុះមកក្នុងជ្រោះសង្កត់លើ
 ជាន់ត្បាញផែនម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាតដកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំបង្កាយ

អត្ថាធិ បាតេនត្វំ យោ បាតេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្សតិ ។
 តេន ទោ មន សមយេន ធាតុយា ភិក្ខុ កិដ្ឋក្កដំ
 បព្វតំ អភិវហិតា នវាយ សិលំ បរិជ្ឈេសុ ។ សា^(១)
 អត្ថាតំ កោចាលតំ ឧត្តរិ ហវសិ^(២) ។ តេសំ
 កុត្តក្កដំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ វាហនិ-
 កស្ស ទ ទ ភិក្ខុវេ នវាយ សិលា បរិជ្ឈេតតា
 យោ បរិជ្ឈេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្សតិ ។

[២០២] តេន ទោ មន សមយេន អត្ថាតរោ
 ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ សេនេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ តេសំ កុត្តក្កដំ អ-
 ហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណនិប្បា-
 យស្សតិ ។ តេន ទោ មន សមយេន អត្ថាតរោ
 ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណនិប្បាយា
 សេនេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ទ កាលមកាសំ ។ តេសំ កុត្តក្កដំ

១ ឧបាយមន្តេវេសុ ឧយំ ឧយោ ឧ ទិស្សតិ ។ ឧបាយមន្តេវេ ឧន សិលាវិ
 ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. ហវសុំ ។

បុំន្តភិក្ខុកំឡើងម្នាក់សម្លាប់ខ្លួនឯង ភិក្ខុណាម្នាក់សម្លាប់ខ្លួនឯង (ភិក្ខុ
 នោះ) (ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ សម័យនោះឯង ពួកធាតុយភិក្ខុ (នាំគ្នា) ចៀន
 ទៅកាន់ភិក្ខុក្នុងហើយប្រមៀលថ្នលេង ។ ថ្នលេងនោះមកសន្តិកម្ម
 គង្វាលសម្លាប់ទៅ ។ ពួកភិក្ខុពុំនាំនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំនាំឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ពុំនាំឡាយ បុំន្ត ភិក្ខុមិនត្រូវប្រមៀលថ្នដើម្បីដាវល្បងលេងទេ ភិក្ខុណា
 ប្រមៀល (ភិក្ខុនោះ) (ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។

[២០២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុពុំនាំ
 ឡាយនាំគ្នាទៅភិក្ខុនោះឆ្លង ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុពុំនាំ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំនាំឡាយ
 អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលមិនមានចំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះ
 ឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុពុំនាំឡាយមានចំណងនឹងសម្លាប់
 ទើបទៅភិក្ខុនោះឆ្លង ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុពុំនាំនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

អហោសិ ។ បេ ។ អនាចត្តំ ភិក្ខុវេ ចារា-
 ជិតស្ស អាចត្តំ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ សីសាភិកាចោ
 ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ធម្មំ អនំសុ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាចត្តំ ភិក្ខុវេ ឧទរណា-
 ជិច្ចាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ សីសាភិកាចោ ហោតិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុ ឧទរណជិច្ចាយា ធម្មំ អនំសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ឧ កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាចត្តំ ភិក្ខុវេ
 ចារាជិតស្ស អាចត្តំ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតរា ភិក្ខុ ភិលាចោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ សម្មាហេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកា-
 សិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាចត្តំ
 ភិក្ខុវេ ឧទរណជិច្ចាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អញ្ញតរា ភិក្ខុ ភិលាចោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ

។ បេ ។ ច្រើនក្រសែង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគ្នាបញ្ជាក់ដីកាទេ
 ត្រូវតែត្រឹមតាមគ្នាចម្លង ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកើតរោគ
 ក្តៅក្បាល ។ បើបភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យភិក្ខុនោះទុក្ខ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ច្រើនក្រសែង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានរោគក្តៅក្បាល ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ បើបង្វិភិក្ខុនោះទុក្ខ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ច្រើនក្រសែង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនត្រូវតាមគ្នាបញ្ជាក់ដីកាទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមគ្នាចម្លង ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយចាំបាច់ត្រូវបាច់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ច្រើនក្រសែង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង

មរណាធិប្បាយ សម្មាសោសំ ។ សោ ភិក្ខុ កាល
 មគាសំ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ឧ កាលមគាសំ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុ
 វេ ចារាជិកស្ស ភាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តិណោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឧហារេសំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមគាសំ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ ឧមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តិណោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយ ឧហារេសំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ឧ កាលមគាសំ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស ភាបត្តិ
 ជុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តិណោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 តេសេន អន្តត្ថិសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ

ព្យាយាមបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនាំគ្នាប្រាប់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏បានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវភាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែបែកអាបត្តិឫស្សីច្រើន ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឮភិក្ខុនោះ
 សូត្រ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (យី) មិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ មិនត្រូវភាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបភិក្ខុនោះ
 ស្រងំទឹក ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែបែក
 អាបត្តិឫស្សីច្រើន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយយកប្រដាប់មកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវភាបត្តិទេ ។

នមរណាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ គិលានោ ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយា តេលទ អត្តញ្ញីសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាល-
 មកាសំ ។ តេសំ កុត្តកុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជីកាស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតំ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ គិលានោ
 ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាមេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសំ ។ តេសំ កុត្តកុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ គិលានោ
 ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា ឧដ្ឋាមេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ន
 កាលមកាសំ ។ តេសំ កុត្តកុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជីកាស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្សាតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ គិលានោ ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាមេសុំ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងខឹង
 សម្លាប់ ទើប (ខាំគ្នា) យកប្រតិមកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនត្រូវអាបត្តិបាណជីវទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យភិក្ខុនោះក្រោកឡើង ។
 ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ
 ។ មេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (រើ) មិនមានចំណង
 ខឹងសម្លាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមាន
 ជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំណងខឹងសម្លាប់ ទើបញ្ជូនភិក្ខុនោះឱ្យស្ទុះ
 ក្រោកឡើង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ជ្រងំ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណជីវទេ ត្រូវត្រឹមតែ
 អាបត្តិថ្កល្លច្ចយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង

សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ភេសំ កុក្កុច្ចំ អយោសិ
 ។ បេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ ឧបាណាធិប្បាយស្សាតំ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តិលាបោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា និចារេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ឧ
 កាលមកាសិ ។ ភេសំ កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។
 អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្សាតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តិលាបោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ អង្គ
 អង្គសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ភេសំ
 កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ ឧប-
 រណាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តិលាបោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយា អង្គ អង្គសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ឧ កាលម-
 កាសិ ។ ភេសំ កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។ អធិបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតំ ។

ច្បាយចាប់ភិក្ខុនោះផ្តល់ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងទ័ងសម្លាប់ គេមានអាបត្តិទេ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណង
 ទ័ងសម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) ផ្តល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិតទេ ត្រូវតែមតិអាបត្តិថ្មល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឱ្យបាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងទ័ងសម្លាប់
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមានបំណងទ័ងសម្លាប់ បានឱ្យបាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួក
 ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែមតិអាបត្តិថ្មល្លច្ច័យ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តិលានោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ទានំ អនំសុ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសំ ។ បេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុវេ ធម្មណាធិប្ប-
 យស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ បរណ-
 ធិប្បយា ទានំ អនំសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសំ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុវេ
 ចារាធិកស្ស អាចត្តំ ធុល្អធូយស្សាតិ ។

(២១៥) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 បុត្តមតិកា ជារេន ភត្តិជំ ហោតិ ។ សា ភិក្ខុចក្កំ
 ភិក្ខុ ឯតនកេច ឥឡ្យយ កត្តាចាតំ ជាធារឹតិ ។
 សុដ្ឋ ភតិជំតំ តស្ស កត្តាចាតំ អនាសំ ។ នារកា
 កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានឈ្មោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឱ្យទឹក
 សម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណភាពទៅ ។ ភ្នកភិក្ខុ
 ទាំងនោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អាចភ្នំមិនបានដល់ភិក្ខុដែលមិនបានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានឈ្មោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឱ្យទឹកសម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណភាពទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណភាព ។ ភ្នកភិក្ខុ
 ទាំងនោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាចភ្នំបានជិតទេ ត្រូវត្រឹមតែអាចភ្នំថ្មល្អធូយ ។

(២១៦) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ព្រាងប្រាសចាកភ្នំមកយូរ
 ហើយ ទើបមានភតិជំសហាយ ។ ស្រីនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុថា
 ជីកុនថា^(១) សូមទានមេត្តាចុះរលាកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្វីវល្លគតិ
 (ឱ្យទានខ្ញុំកុណា) ។ ភិក្ខុនោះទទួលថា ស្រីហើយប្អូនស្រី ហើយ
 ក៏បានឱ្យថ្វីវល្លគតិដល់ស្រីនោះ ។ ពារក (ដែលនៅក្នុងឥតិ) ក៏ធ្វើ
 មរណភាពទៅ ។ ភិក្ខុនោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា

១ ភិក្ខុម្នាក់មកទៅកាន់ព្រៃល្អ ដំបូងដំបូងដំបូងស្រាវជ្រាវ ។

អាបត្តិ ភ្នំ កំភូ អមបន្ទា ចារាជិតភ្នំ ។ តេជ ទោ មន
 សមយេន អញ្ញតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បដាបតិយោ ហោត្ត
 ឯតា វត្សា^១ ឯតា វិជាយនី ។ វត្សា វត្តិ កុល្យ
 បតំ កំភូ ឯតនរោច សរេ សា កន្លេ វិជាយស្សតិ
 សព្វស្ស កុដ្ឋុស្ស វស្សា កវិស្សតិ វត្ថុយ្យ តស្ស
 កត្តាតតំ ជាតាហិតំ ។ សុដ្ឋ កតិជិតំ តស្ស កត្តាតតំ
 អនាសំ ។ នារកា កាលមកាសំ ។ មាតា ន
 កាលមកាសំ ។ តស្ស កុត្តិកំ អមោសំ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ភ្នំ កំភូ អមបន្ទា ចារាជិតភ្នំ ។ តេជ ទោ
 មន សមយេន អញ្ញតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បដា
 បតិយោ ហោត្ត ឯតា វត្សា ឯតា វិជាយនី ។
 វត្សា វត្តិ កុល្យបតំ កំភូ ឯតនរោច សរេ សា
 កន្លេ វិជាយស្សតិ សព្វស្ស កុដ្ឋុស្ស វស្សា
 កវិស្សតិ វត្ថុយ្យ តស្ស កត្តាតតំ ជាតាហិតំ ។
 សុដ្ឋ កតិជិតំ តស្ស កត្តាតតំ អនាសំ ។ មាតា
 កាលមកាសំ ។ នារកា ន កាលមកាសំ ។ តស្ស
 កុត្តិកំ អមោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ កំភូ ចារាជិតភ្ស

១ វត្តាជិច បារា កត្តិ វេន្តា វស្សា ន លោ បដិស លោ ។

មាតភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្អែកជីវិតហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ (១៤) ប្រពន្ធម្នាក់នោះជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រី
 មានកូន ។ ស្រីអារនិយាយនឹងភិក្ខុជាដីកូនថា បតីត្រឈោកម្ចាស់ បើស្រី
 នោះសម្រាលកូន មុខតែនឹងបានជាផ្ទាល់ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមបាន
 មេត្តាចុះរលាកម្ចាស់ សូមបានប្រាប់ថ្នាំរលូតភក់វាចេញ ។ ភិក្ខុទទួលថា
 ស្រីហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរលូតភក់ដល់ស្រីនោះ ។
 ពាក (ដែលនៅក្នុងភក់) ក៏ធ្វើមរណភាពទៅ ។ ឯម្តាយមិនបានធ្វើ
 មរណភាពទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្អែកជីវិតហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ជាស្រីមានកូន ។ ឯស្រីអារ
 និយាយនឹងភិក្ខុជាដីកូនថា បតីត្រឈោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 នឹងបានជាផ្ទាល់ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមបានមេត្តាចុះ រលាកម្ចាស់
 សូមបានប្រាប់ថ្នាំរលូតភក់វាចេញ ។ ភិក្ខុជាដីកូនទទួលថា ស្រីហើយ
 ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរលូតភក់ដល់ស្រីនោះ ។ ម្តាយក៏ធ្វើ
 មរណភាពទៅ ។ ឯពាកមិនធ្វើមរណភាពទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវតែបង្អែកជីវិតទេ

អាមត្តំ ធុល្លក្ខយស្សតិ ។ តេជ ចោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតស្ស មុតិសស្ស ទ្វេ បដាមតិយោ ហោន្តិ
 ឯតា វញ្ញា ឯតា វិជាយេនី ។ វញ្ញា ឥន្ទី កុល្ល-
 បតំ កិក្កំ ឯតនិកិច សាច សា កន្តេ វិជាយេស្សតិ
 សត្វស្ស កុដ្ឋុម្ពស្ស ឥស្សរា កវិស្សតិ ឥឡ្យយ
 តស្ស កត្តចាតនំ ជាបាហិតិ ។ សុដ្ឋំ កកិធិតិ
 តស្ស កត្តចាតនំ អនាសិ ។ ឧកោ កាលបតំ-
 សុ ។ បេ ។ ឧកោ ឧ កាលបតំសុ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តំ កិក្កា ចារាជិ-
 កស្ស អាមត្តំ ធុល្លក្ខយស្សតិ ។ តេជ ចោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតា កត្តិធិ ឥន្ទី កុល្លបតំ កិក្កំ
 ឯតនិកិច ឥឡ្យយ កត្តចាតនំ ជាបាហិតិ ។
 តេជហិ កកិធិ ធម្មស្សតិ ។ សា មទ្ធិត្វា កត្តំ
 ចារាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាមត្តិ ត្វំ កិក្កា អាមត្តោ ចារាជិកត្តិ ។ តេជ ចោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតា កត្តិធិ ឥន្ទី កុល្លបតំ
 កិក្កំ ឯតនិកិច ឥឡ្យយ កត្តចាតនំ ជាបាហិតិ ។

ត្រូវត្រឹមតែតាមភ្នំចុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធ
 ពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីគាត់ ម្នាក់ទៀតជាស្រីមានកូន ។ ស្រីគាត់
 និយាយនឹងកំរិតជាដុំនេះថា បងគ្រីលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 គេនឹងបានជាចំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
 សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លាតកិក៍ចេញ ។ កំរិតទទួលថា ស្រីលោកយើងប្អូនស្រី
 (ថាហើយ) ក៏ឱ្យថ្នាំវិល្លាតកិក៍ស្រីនោះ ។ ម្ខាងនឹងកូនទាំងពីរនាក់
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ម្ខាងនឹងកូនទាំងពីរនាក់មិនបានធ្វើ
 មរណកាល ។ កំរិតនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ក្រាស់ថា
 ម្ចាស់កំរិត មិនត្រូវតាមភ្នំបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែតាមភ្នំចុល្លច្ច័យ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានកំរិត បាននិយាយនឹងកំរិតជាដុំនេះថា សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លាតកិក៍ (ដល់ខ្ញុំ) ។ កំរិត
 នោះ តោលថា ខ្សែច្រូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរច្របាច់ភោះទៅ ។ ស្រី
 នោះក៏ច្របាច់ភោះវិល្លាតកិក៍មក ។ កំរិតនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់កំរិត អ្នកនឹងត្រូវតាមភ្នំបារាជិកហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានកំរិតបាននិយាយនឹងកំរិតជាដុំនេះថា សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លាតកិក៍ (ឱ្យទានខ្ញុំព្រះ

វិទ្យាបិដក ច្បាប់វិស្វ

កេនហំ កតំនិ តាមេហំតិ ។ សា តាមេត្វា
 កតំ ចាតេសិ ។ តស្ស កុត្តកំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អាបត្តិ កំ កត្តា អាបត្តោ ចារាជិ
 កតំ ។ កេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតក
 វត្ថុ ឥត្តិ កុល្យបកំ កតំ ឯតទរោច ឥឡាយ
 កេសន្នំ ជាតាហំ យេនាហំ វិជាយេយ្យន្តំ ។ សុដ្ឋ
 កតំនិ តស្ស កេសន្នំ អនាសិ ។ សា កាល
 បកាសិ ។ តស្ស កុត្តកំ អហោសិ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ កត្តា ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុត្តាឥស្សតិ ។
 កេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតក វិជាយិនី ឥត្តិ
 កុល្យបកំ កតំ ឯតទរោច ឥឡាយ កេសន្នំ ជាតាហំ
 យេនាហំ ន វិជាយេយ្យន្តំ ។ សុដ្ឋ កតំនិ តស្ស
 កេសន្នំ អនាសិ ។ សា កាលបកាសិ ។ តស្ស
 កុត្តកំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ កត្តា ចារា
 ជិកស្ស អាបត្តិ ធុត្តាឥស្សតិ ។

កុល្យបកំ) កត្តានោះប្រាប់ថា វិទ្យាបិដក បើដូច្នោះ នាងចូលរំលងវិទ្យាបិដក
 ទៅ ។ នាងនោះក៏រំលងវិទ្យាបិដក ។ កត្តានោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កត្តា អ្នកឯងត្រូវតាមគំនិតបារមី
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង បានស្រីម្នាក់បាននិយាយនឹងកុល្យបក-
 កត្តា ជា(ជិតុន)ថា សូមនាងមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគប្បីសម្រាល
 កូនដោយថ្នាំណា (ស្រួល) មេត្តាប្រាប់ថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
 កត្តានោះទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ជាហើយ) ក៏បានឱ្យថ្នាំដល់
 នាងនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើអំណាចលាទៅ ។ កត្តានោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កត្តា មិនត្រូវតាមគំនិតបារមី
 ត្រូវតែតាមគំនិតផ្តុំផ្គុំ ។ សម័យនោះឯង បានស្រីម្នាក់ជាស្រីមានកូន
 បាននិយាយនឹងកត្តាជាជិតុនថា សូមនាងមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិន
 សម្រាលកូនដោយថ្នាំណា សូមលោកម្ចាស់ឱ្យថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
 លោកនោះទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ជាហើយ) ក៏បានឱ្យថ្នាំ
 ដល់ស្រីនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើអំណាចលាទៅ ។ កត្តានោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កត្តា មិនត្រូវតាមគំនិតបារមី
 ត្រូវតែតាមគំនិតផ្តុំផ្គុំ ។

[២៧៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ
 មគ្គសាវត្ថិយំ ភិក្ខុ អន្តរាបិយោកោកេន ហារសេសំ ។
 សា ភិក្ខុ ឧត្តសញ្ញោ^(១) អនុស្សាសកោ កាលម-
 កាសិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(២) ។

[២៧៧] តេជ ទោ បទ សមយេន សត្តសាវត្ថិយា
 ភិក្ខុ ធម្មតិយំ ភិក្ខុ តាម្ពំ កាសិស្សាមាតិ ឧត្តរិកា
 ហារសេសំ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(៣) ។

[២៧៨] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ក្កតវេន្តកោ ភិក្ខុ យត្ថំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ឧត្តរិកាស្សាតិ ។

[២៧៩] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញ-
 តរោ ភិក្ខុ អញ្ញាវំ ភិក្ខុ វាជ្ឈយត្ថំ វិហារំ
 ចារោសិ ។ តំ យត្ថា ជីវិតា វេរោមេសិ ។

១ ឧ. ម. ឧត្តសញ្ញោ ។ ២-៣ ឧ. ម. អនាមត្តិ ធម្មតិយ សុត្តន្ត ។

[២៧៦] សម័យនោះឯង ធម្មតិយភិក្ខុទាំងឡាយបានចាត់គ្រលេក
 ភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុ ដោយចុះប្រែ
 ដៃ ។ ភិក្ខុនោះ (ហើយភិក្ខុទាំង) ចាត់ស្មុគស្មុគស្រើងស្លាប់ទៅ ។ ពួក
 ធម្មតិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាមត្តិបាតិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៧៧] សម័យនោះឯង ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុនិគ្រាថា យើង
 នឹងធ្វើកម្ម^(១) (ភិក្ខុហើយ) គឺចាប់សន្តិសម្រិញធម្មតិយភិក្ខុមួយរូប
 ចាត់តែស្លាប់ទៅ ។ ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 កើតឡើង ។ បេ ។ ច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាមត្តិ
 បាតិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៧៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបជាពេទ្យចាប់ខ្លោចបាន
 ផ្តាច់បង្គំជីវិតយកមួយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង ។ បេ ។
 ច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិបាតិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។

[២៧៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅ
 កាន់វិហារដែលមានយក្ខភាព (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកយក្ខក៏ (នាំគ្នា ផ្តាច់

១ ធ្វើបាចិត្តិយ ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មារណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មារណាធិប្បាយោ អញ្ញាតវ ភិក្ខុ វាឡ-
 យក្ខំ វិហារំ ចារោសិ ។ តំ យត្វា ជីវិតា វោរោមេសុ
 ។ មេ ។ តំ យត្វា ន ជីវិតា វោរោមេសុ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារ-
 ជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លទ្ធិយស្សាតិ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតវ ភិក្ខុ
 វាឡកុក្កាវ ចារោសិ ។ តំ វាឡា ជីវិតា វោរោ-
 មេសុ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ នមារណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មារណាធិប្បាយោ អញ្ញា-
 តវ ភិក្ខុ វាឡកុក្កាវ ចារោសិ ។ តំ វាឡា
 ជីវិតា វោរោមេសុ ។ មេ ។ តំ វាឡា ជីវិតា ន
 វោរោមេសុ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លទ្ធិ-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន

បទជីវិតភិក្ខុនារោ ។ ឯភិក្ខុដែលជាអ្នកបញ្ជូនភិក្ខុនាសេចក្តីសន្សំ
 ។ មេ ។ ជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់
 តំបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខតាច ។ ពួកយក្ខក៏ផ្តាច់បង្គំ
 ជីវិតភិក្ខុនារោ ។ មេ ។ ពួកយក្ខមិនបានផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុនារោ ។
 ឯភិក្ខុជាអ្នកបញ្ជូននារោភិក្ខុនាសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ជ្រើសត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាទដកទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមតួបុណ្យច្នៃ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្ទះសំបុកមានសត្វសា-
 ហាវ ។ សត្វសាហាវចំណុះយកផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុនារោ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បញ្ជូនមានសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមាន
 អាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 មួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្ទះឆ្ងាយចង្ក
 ស្រយាលមានសត្វសាហាវ ។ សត្វសាហាវចំណុះយកផ្តាច់បង្គំជីវិត
 ភិក្ខុនារោ ។ មេ ។ ពួកសត្វសាហាវមិនបានផ្តាច់ជីវិតភិក្ខុនារោ ។
 ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននារោភិក្ខុនាសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ជ្រើសត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិបាទដកទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមតួបុណ្យច្នៃ ។ សម័យនោះឯង

អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ ចោរកន្តារំ ចារោសំ ។
 តំ ចោរា ជីវិតា រោរោមេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាជិប្បាយស្សាតិ ។
 ភេន ។ ចេ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មរណា-
 ជិប្បាយោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ ចោរកន្តារំ ចារោសំ ។ តំ
 ចោរា ជីវិតា រោរោមេសំ ។ បេ ។ តំ ចោរា ន ជីវិតា
 រោរោមេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ផុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២០] ភេន ។ ចេ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តំ មញ្ញមាធា តំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ តំ
 មញ្ញមាធា អញ្ញំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ អញ្ញំ មញ្ញ-
 មាធា តំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ អញ្ញំ មញ្ញមាធា
 អញ្ញំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបត្តោ ចារាជិកន្តិ ។

មានភិក្ខុមួយរូប បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្ទះវិញ្ញាយដាច់ស្រឡីន ចាន
 ចោរ (គាស្រីយាទៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្គាប់បង់ដីវិកភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (បើ) មិនមានបំណងទ័ងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សមិយនោះឯង
 ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងទ័ងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្ទះវិញ្ញាយ
 ដាច់ស្រឡីន ដែលមានចោរ (គាស្រីយាទៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្គាប់បង់
 ដីវិកភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកចោរមិនបានផ្គាប់បង់ដីវិកភិក្ខុនោះទេ ។
 ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណដឹកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិផុល្លច្ចយ ។

[២២០] សមិយនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បំណកភិក្ខុជាសត្រូវនោះ
 បាន ហើយក៏ទៅផ្គាប់បង់ដីវិកភិក្ខុជាសត្រូវនោះទៅ ។ បំណកភិក្ខុជា
 សត្រូវនោះបាន តែទៅផ្គាប់បង់ដីវិកភិក្ខុដទៃវិញ ។ ចូលចិត្តថាជាភិក្ខុ
 ដទៃ តែទៅផ្គាប់បង់ដីវិកភិក្ខុជាសត្រូវនាវិញ ។ សំគាល់ថាជាភិក្ខុ
 ដទៃ ក៏ទៅផ្គាប់បង់ដីវិកភិក្ខុដទៃ (នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណដឹកហើយ ។

[២២០] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អមនុស្សេន កម្មតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥស្ស ភិក្ខុនោ បហាវ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឧបាណាទិច្ឆាយស្សាតិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អ
 មនុស្សេន កម្មតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 មាណាទិច្ឆាយោ ឥស្ស ភិក្ខុនោ បហាវ អនាសិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ឧ កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ទាហនីកស្ស អាបត្តិ
 ផុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២២] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 កល្យាណតម្កស្ស សត្តកាដិ ករេសិ ។ សោ
 អនិមុត្តោ កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោ
 សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឧបាណាទិច្ឆាយស្សា
 តិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ

[២២១] សម័យានោឯង មានកិក្ខុម្ហុយប្បោក្ខានចូល ។ មាន
 ភិក្ខុម្ហុយប្បោក្ខានោ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមាណាសាលា ។
 ភិក្ខុដែលឈរនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវតាមគ្គិរេ ។ សម័យានោឯង
 មានកិក្ខុម្ហុយប្បោក្ខានចូលដែរ ។ មានកិក្ខុម្ហុយប្បោក្ខានចូលដែរ ។ មានបំណងនឹង
 សម្លាប់ បានវាយភក្តីនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមាណាសាលា ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមាណាសាលា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវតាមគ្គិរេ ។ ត្រូវតែត្រឹមតាមគ្គិ
 វុល្លច្ចយ ។

[២២២] សម័យានោឯង មានកិក្ខុម្ហុយប្បោក្ខានចូលសត្តកាដា (ថ្ងៃ
 អំពីស្ថានសួគ៌) ផល់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អ ។ បុគ្គលដែលបាន
 ស្តាប់នោះ ក៏អភ័ន្តធ្វើមាណាសាលា ។ ភិក្ខុអស់ដែលមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ មិនត្រូវតាមគ្គិរេ ។ សម័យានោឯង មានកិក្ខុម្ហុយប្បោក្ខានចូល

មាណវិច្ឆារយោ កាល្យាណកម្មស្ស សក្កកងំ កថេ-
 សំ ។ សោ អធិធុត្តោ កាលមកាសំ ។ បេ ។
 សោ អធិធុត្តោ ន កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អយោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ ឆារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ឆយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ទោយិកស្ស ជំរាយកងំ
 កថេសំ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា កាលមកាសំ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អយោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ ន
 មាណវិច្ឆារយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មាណវិច្ឆារយោ ទោយិកស្ស
 ជំរាយកងំ កថេសំ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា កាលម-
 កាសំ ។ បេ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា ន កាលមកាសំ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ
 ឆារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

(២២៣) តេន ទោ បទ សមយេន អាឡា-
 វិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ ករោត្តា រុក្ខំ ជិដ្ឋន្តិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតវំ ភិក្ខុ ឯតទរោ

នឹងសម្លាប់ ទើបសំដែងសក្កកងំ របស់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អមក
 ហើយ ។ បុគ្គលនោះគឺអត់ដើម្បីធ្វើមារណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ
 បានអត់ដើម្បីដែរ តែមិនបានធ្វើមារណកាលទេ ។ ឯភិក្ខុអ្នកសំដែងមាន
 សេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវតាមភិក្ខុ
 បារាណិកាទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមភិក្ខុធុល្លច្ឆយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ
 រូបសំដែងនិយាយថា (ដែលកាលអំពីនរក) នៃសក្កដែលនៅកើតក្នុងនរក ។
 ភិក្ខុអ្នកស្តាប់នោះគឺស្អក ហើយធ្វើខ្លាចមារណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែង
 នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែល
 មិនបានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ មិនត្រូវតាមភិក្ខុទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបបានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយថា នៃសក្កដែលនៅកើត
 ក្នុងនរក ។ បុគ្គលនោះគឺស្អកហើយធ្វើមារណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គល
 នោះគឺស្អក តែមិនបានធ្វើមារណកាលឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវតាមភិក្ខុបារាណិកាទេ
 ត្រូវតែត្រឹមតាមភិក្ខុធុល្លច្ឆយ ។

(២២៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុភិក្ខុនៅស្រុកឆាឡវិ កាលធ្វើនរកម្ម
 រើបន្ទាប់គ្នាបំផ្លាញ ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូប

អាវុសា អត្រ បិណ្ឌ ជិញ្ញាហ៍តិ ។ តំ តត្រ មិនំ ជិទ្គន្តំ
 វុត្តា ឥន្ទវត្ថា មាវសំ ។ តស្ស តុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ធម្មាលាធិប្បាយស្សាតំ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អាឡុតា ភិក្ខុ ជវកម្មំ
 តារាត្រា វុត្តំ ជិទ្គន្តំ ។ អញ្ញាភរោ ភិក្ខុ មាលា-
 ធិប្បាយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុ ឯវននិកេច អាវុសា អត្រ
 បិណ្ឌ ជិញ្ញាហ៍តិ ។ តំ តត្រ មិនំ ជិទ្គន្តំ វុត្តា
 ឥន្ទវត្ថា មាវសំ ។ មេ ។ វុត្តា ឥន្ទវត្ថា ធម្ម មាវសំ ។
 តស្ស តុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ
 ចារាធិកស្ស អាមត្តិ ឥស្សប្បយស្សាតំ ។

[២២២] តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ នាយំ អាសិម្បេសុំ ។ មទុស្សា ធម្មា កាល-
 មតំសុ ។ តេសំ តុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តំ
 ភិក្ខុវេ ធម្មាលាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ មាលាធិប្បាយា នាយំ
 អាសិម្បេសុំ ។ មទុស្សា ធម្មា កាលមតំសុ ។ មេ ។

ទៀតថា មាលាវុសា លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះតាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើ
 ក៏លំសង្កត់ភិក្ខុនោះដែលកំពុងឈរតាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បង្ហាត់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា មាលភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ដែលមិនប្រាថ្នាទាំងសម្លាប់មិនត្រូវអាមត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅ
 ស្រុកពេជ្រ កាលនឹងធ្វើឧបស្សន្ទនាគ្នាតាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 មានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា មាលាវុសា
 លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះតាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើក៏លំសង្កត់ភិក្ខុនោះ
 ដែលកំពុងឈរតាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ មេ ។ ដើមឈើលំសង្កត់មិន
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 មាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិបាណនិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិបុណ្ណិយ ។

[២២២] សម័យនោះឯង ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាបុកភ្លើងព្រៃ ។
 មទុស្ស (ដែលនៅក្នុងព្រៃ) ត្រូវភ្លើងនេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា មាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាមត្តិទេ ។
 សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមានបំណងនឹងសម្លាប់ក៏នាំគ្នាបុកភ្លើង
 ព្រៃ ។ មទុស្សទាំងឡាយត្រូវភ្លើងព្រៃនេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ មេ ។

មនុស្ស ឧទ្ទ្យា ន កាលមគ្គសុ ។ តេសៈ តុក្កុដ្ឋ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ កំត្វាវេ ចារាជិតស្ស
អាមត្តិ ធុល្លទ្ធិយស្សតិ ។

[២២៥] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
កំត្វា អាឃាតនំ កត្វា ចោរឃាតតំ ឯតនរោច
អាវុសា មាយិមំ តិលមេសិ ឯតេន បហារេន
ជីវិតា វេរោមេហិតំ ។ សុដ្ឋ កន្លតិ ឯតេន បហារេន
ជីវិតា វេរោមេសិ ។ តស្ស តុក្កុដ្ឋ អហោសិ ។ បេ ។
អាមត្តិ កំត្វា អាមត្តា ចារាជិតស្ស ។ តេន ចោ បន
សមយេន អញ្ញាតរោ កំត្វា អាឃាតនំ កត្វា ចោរឃាតតំ
ឯតនរោច អាវុសា មាយិមំ តិលមេសិ ឯតេន
បហារេន ជីវិតា វេរោមេហិតំ ។ សោ ជាហិ តុក្កុ
រចនំ ករិស្សមិតំ តំ ជីវិតា វេរោមេសិ ។ តស្ស តុក្កុដ្ឋ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ កំត្វា ចារាជិតស្ស
អាមត្តិ ធុល្លទ្ធិយស្សតិ ។

[២២៦] តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
បុរិសា កុលយេន^(១) ហត្ថនាមច្ឆិទ្ធា ញាតតេហិ

១ ១. ២. ញាតិយេ ។

ពួកមនុស្សត្រូវធ្វើនូវគោរពនៃមិត្តស្វាមី ។ ពួកភិក្ខុខ្លះនោះក៏មានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពួកអ្នកមិនត្រូវ
អាមត្តិបារាជិតរា ត្រូវតែត្រឹមតាមក្តីមុន្នបើយ ។

[២២៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់បោះ
ហើយបាននិយាយនឹងគេផ្សំយោគថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះ
លំបាកឡើយ អ្នកច្បង់ចំបង់ជីវិតដោយប្រហារត្រៃម្តងទៅ ។ គេផ្សំ-
យោគឡើយថា ស្រួលហើយ លោកម្ចាស់ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់
ចំបង់ជីវិត (បោះ) ដោយប្រហារត្រៃម្តងទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាមត្តិបារាជិត
ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់បោះ
ហើយបាននិយាយនឹងគេផ្សំយោគថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះឱ្យ
លំបាកឡើយ ចូរអ្នកផ្តាច់ចំបង់ជីវិតដោយប្រហារត្រៃម្តងទៅ ។ គេផ្សំ-
យោគឡើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិនធ្វើតាមពាក្យលោកទេ (ថាហើយ) ក៏
ផ្តាច់ចំបង់ជីវិតបុរសនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាមត្តិបារាជិតរា ត្រូវតែត្រឹម
តាមក្តីមុន្ន ។

[២២៨] សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាន់ដៃកាន់ជើង (២៣
ទៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល មានពួកញាតិមកប្រជុំគ្នាព្យាបាល ។ មានភិក្ខុមួយរូប

សម្បត្តិកំណើត ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តេ មនុស្ស
 ឯតទភេត អាវុសោ ឥច្ឆត ឥមស្ស មរណន្តិ ។ អាម
 កន្ត ឥច្ឆាមាតិ ។ តេធម៌ តត្ថំ ចាយេវាតិ ។ តេ
 តំ តត្ថំ ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុត្តកំ អហោសិ ។ មេ ។ អាមន្តិ វុំ ភិក្ខុ អាមន្តោ
 ចារាជិតន្តិ ។ តេធម៌ ទោ មធម៌ សមយេន អញ្ញតរោ
 ចុវសោ កុលយេ ហត្ថចានន្តិ ញាតតេហិ
 សម្បត្តិកំណើត ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុនិ តេ
 មនុស្ស ឯតទភេត អាវុសោ ឥច្ឆត ឥមស្ស មរ-
 ណន្តិ ។ អាមយេ ឥច្ឆាមាតិ ។ តេធម៌ លោណ-
 សោចិកំ^(១) ចាយេវាតិ ។ តេ តំ លោណសោចិ-
 កំ^(២) ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុត្តកំ អហោសិ ។ អថទោ សា ភិក្ខុនិ ភិក្ខុនិ
 ឯតទភេត អាវុសោ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិ ឯតទភេត
 អាវុសោ ។ ភិក្ខុ កករោ ឯតទភេត អាវុសោ ។
 អាមន្តិ សា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ អាមន្តោ ចារាជិតន្តិ ។

ធម៌យោគិកំ ខ្ញុំ ។

១-២ ឧ. ម. ពោណសុចិកំ ។

បាននិយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់ភាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់
 ឲ្យចុះសោះស្លាប់ទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយតបថា កុណា យើងចង់ឲ្យគាត់
 ស្លាប់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកទ្រាញ់
 ទឹកដោះគោទៅ ។ ពួកមនុស្សក៏ឲ្យចុះសោះនឹកទ្រាញ់ទឹកដោះគោ ។
 ចុះសោះនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។
 ជ្រើសរើសថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតាមគ្នាទៅដឹកហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានបុរសម្នាក់គោតវែកកាន់ជើង (មកទៅ) ក្នុងផ្ទះត្រីកូល ពួក
 ញាតិក៏ប្រជុំគ្នាមកព្យាបាល ។ មានភិក្ខុនិ (មួយរូប) និយាយនឹងពួក
 មនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់ភាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យចុះសោះស្លាប់
 ទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយថា កុណា លោកម្ចាស់ យើងចង់ឲ្យស្លាប់
 ដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកទ្រាញ់
 ដោយអំបិលទៅ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ឲ្យចុះសោះនឹកទ្រាញ់ដោយ
 អំបិលនោះ ។ ចុះសោះនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះបានប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុនិ
 ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនិក៏ដំណាលសេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួក
 ភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវតាមគ្នាទៅដឹកហើយ ។

បញ្ចកកណ្តា បញ្ចកកណ្តា

(២២៧) គេន សមយេន កុដ្ឋោ កតត វេសាលយំ

វិហាតិ មហាវេន ក្យាតាសាលាយំ ។ គេន ចោ

បន សមយេន សម្ពហុលា សន្និដ្ឋា សន្និដ្ឋា កំគូ

វត្តមុនាយ ធនិយា តិរេ វស្សំ ទមត្ថិសុ ។ គេន

ចោ បន សមយេន វដ្ឋិ ទុត្តិកា មោតិ ភ្នំហិកកា

សេត្ថិកា សលាកាវុត្តា ន សុគរា ឧរោន

បត្តមោន យាបេតុំ ។ អថោ គេន កំគូន

ឯតនមោសិ ឯតហិ ចោ វដ្ឋិ ទុត្តិកា ភ្នំហិកកា

សេត្ថិកា សលាកាវុត្តា ន សុគរា ឧរោន

បត្តមោន យាបេតុំ គេន ទុ ចោ មយំ ទមាយេន

បញ្ចកកណ្តា សិក្ខាបទ ទី ៤

(២២៨) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះកោតខ្ពង់ឆ្នែង
នៅក្នុងការសាលាវិទ្យាហៅទៀតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុ
ច្រើនរូបជាមិត្តបានផ្ដួចប្រទះគ្នាថ្មី ខឹងមិត្តស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាននៅចាំ
ស្បូចប្រឆេះស្ដីដំណើរមុខ ។ កាលនោះ ស្រុកថ្មើរកំណុំក្បែរអង្គបាយ
មនុស្សចាំនឹងឡាយចំព្វវិធីនៃបានដោយកម្រិតក្រោក មនុស្ស (ដែលគ្រ
លំបាកស្រាប់ ក៏ដល់ខ្ញុំវេសចក្កស្លាប់) មានភ្នំនិស (ដោយសារវិជ្ជាដ៏)
មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមចំព្វផ្លូវស្រែក្នុងអង្គបាយ) ក៏មិន
និយមនឹងចំព្វផ្លូវដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបចំព្វផ្លូវបាន
មនុស្សចាំនឹងសង្កត់ស្រុកនោះខឹងព្យាយាមស្វែងរកភាពរោគដោយ
កម្រិតក្រោក ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុចាំនោះក៏គិតគូរថា អង្គរនេះ ស្រុក
ថ្មើរកំណុំក្បែរអង្គបាយ មនុស្សចាំនឹងឡាយចំព្វវិធីនៃបានដោយកម្រិត
ក្រោក មនុស្ស (ដែលគ្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់ខ្ញុំវេសចក្កស្លាប់) មានភ្នំនិស
(ដោយសារវិជ្ជាដ៏) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមចំព្វផ្លូវ
ស្រែក្នុងអង្គបាយ) ក៏មិននិយមនឹងចំព្វផ្លូវដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជា
សំគាល់ទើបចំព្វផ្លូវបាន មនុស្សចាំនឹងសង្កត់ស្រុកនោះខឹងព្យាយាមស្វែង
រកភាពរោគដោយកម្រិតក្រោក គឺយើងនឹងគិតធ្វើដោយដូចម្ដេច

សុខន្ទំ វេត លោ យេសំ ចោ ឯវុចា កិក្ខុ វស្សុ
 ឧបតតា ន វេត លោ វេតា ឬវុ ឯវុចា កិក្ខុ
 វស្សុ ឧបតតា យថយិមេ កិក្ខុ សីលវន្តោ
 កល្យាណឧម្មាតំ ។ តេ(១) ទ(២) តាធិសានំ
 កោដនាធិ អត្ថនា កុញ្ញន្តំ ន មាតាបិត្តន្តំ ទេន្តំ ន
 ធុត្តនាវស្ស ទេន្តំ ន តាសកម្មតាវាសស្ស ទេន្តំ ន
 មិត្តាមន្ទានំ ទេន្តំ ន ញាតិសាលាហិតានំ ទេន្តំ
 យាធិសានំ កិក្ខុនំ ទេន្តំ ន តាធិសានំ ទាទន្តិយានំ
 អត្ថនា ទាទន្តិ ន មាតាបិត្តន្តំ ទេន្តំ ។ បេ ។ ន
 ញាតិសាលាហិតានំ ទេន្តំ យាធិសានំ កិក្ខុនំ
 ទេន្តំ ទ(៣) តាធិសានំ សាយន្តិយានំ អត្ថនា
 សាយន្តិ ន មាតាបិត្តន្តំ ទេន្តំ ។ បេ ។ ន ញាតិ-
 សាលាហិតានំ ទេន្តំ យាធិសានំ កិក្ខុនំ ទេន្តំ
 ទ(៤) តាធិសានំ ទាទន្តិ អត្ថនា មិត្តន្តំ ន
 មាតាបិត្តន្តំ ទេន្តំ ន ធុត្តនាវស្ស ទេន្តំ ន តា-
 សកម្មតាវាសស្ស ទេន្តំ ន មិត្តាមន្ទានំ ទេន្តំ

១.២ ឧ. ប. ចេត្តពេសុ ឆយំ ចាហិ សព្ពត្ត វាសុ អាគតោ ។ ៣.៤ អធិប្បន
 និរោធា វិម ធម្មោយោវ ធម្មោតោ ។

របស់យើង ឈ្មោះថា យើងបានបុណ្យដោយអាយុណាស់ហ្ន៎ ពីដើមយើង
 កល់គ្នាមិនដែលបានពួកភ័ក្ត្រមានសីល មានធម៌ជាគុសល ដូចជាពួកភ័ក្ត្រ
 នេះមកនៅចាំវស្សា (ជល់ម្តង) រសាវឡើយ ។ មនុស្សចាំពីរនោះ (តាលបើ
 បាន) កោដនាហារដែលត្រូវពីសា ក៏បំរុងទុកតែទីនិម្រិតនៃភ័ក្ត្រចាំពីរ
 នោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅ
 មាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ថ្មីក៏ដា កម្មកបុរស(១) មិត្រ អមាត្យ
 មន្ត្រីទំនិញនិសាលាហិតាសាវឡើយ ឬបានទាននិយាហារដែលត្រូវ
 ពីសា ក៏បំរុងទុកតែទីនិម្រិតនៃភ័ក្ត្រចាំពីរនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់
 ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។ មិនដែល
 បានជូនទៅញាតិសាលាហិតាឡើយ ឬបានគ្រឿងសម្រាប់ជញ្ជក់ជញ្ជាប់
 ដែលត្រូវពីសា ក៏បំរុងទុកតែទីនិម្រិតនៃភ័ក្ត្រចាំពីរនោះ មិនហ៊ានជញ្ជក់
 ជញ្ជាប់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។
 មិនដែលបានជូនទៅញាតិសាលាហិតាឡើយ ឬបានទំក៏ដែលមានសេស
 ក៏បំរុងទុកតែទីនិម្រិតនៃភ័ក្ត្រចាំពីរនោះ មិនហ៊ានជក់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយ
 មិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ថ្មីក៏ដា កម្មកបុរស មិត្រ

១ ឧបាស្ថេត្តោស្ថេត្តោស្ថេត្តោ ។

ន ញាតិសាលោហិតានំ ធន្នំ យានិសានំ ភិក្ខុនំ
 ធន្នំ ។ អធិបោ តេ ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណា អមោសុំ បិណ្ឌិយា
 យា បសន្នុមុវណ្ណា វិប្បសន្នច្ឆវណ្ណា ។ អាចិណ្ឌំ
 ចោ បធនំ វស្សំ វុត្តានំ ភិក្ខុនំ កកវន្តំ ទស្សនាយ
 ទបសន្តមិគុំ ។ អធិបោ តេ ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា
 តេមាសត្វយេន សេចាសនំ សិសាមេតា បត្តិមិសុ
 នាយ យេន វេសាលី តេន បត្តិមិសុ អនុបុទ្ធន
 ចារិកំ^(១) ចរមាណា^(២) យេន វេសាលី យេន មហាវង់
 យេន កុដាហាសាលា យេន កកវ តេនុបសន្តមិសុ
 ទបសន្តមិគុំ កកវន្តំ អភិវិនេតា ឯកមន្តំ ចិសិទិសុ ។

[២២៨] តេន ចោ បន សមយេន ទិសាសុ
 វស្សំ វុត្តា ភិក្ខុ តិសា ហោន្តំ លូទា ធុត្តណា
 ធុត្តណាធុត្តណាគជាតា ធុត្តនិសន្នុតតត្តា ។ វត្តមុនាសិ
 វិយា បន ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណា ហោន្តំ បិណ្ឌិយា បសន្នុ-
 មុវណ្ណា វិប្បសន្នច្ឆវណ្ណា ។ អាចិណ្ឌំ ចោ បធនំ

• ២ ចិសុចិ ធម្មតេសុ តំ ធម្មយំ ៨ បញ្ចាយនិ ។

អមាត្យ ញាតិសាលោហិតាឡើយ ។ គ្រាខោះ ភិក្ខុទាំងនោះ (លុះបាន
 អាហារបានបរិច្ច័យ) ក៏មានសម្បុរល្អមានវិន្ទិយគេញលេញ មានទឹក
 មុខស្រស់បស់សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចេញស្បែក
 ចូរហើយ តែងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នេះជាទំនៀមទម្លាប់
 ដែលទាំងឡាយ ។ វេលាខោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ លុះបានទៅចាំស្បែក
 ជ្រប់ពេលហើយ ក៏រៀបចំទុកដាក់ត្រៀមសេចាសនៈចូរហើយ នាំយក
 ទូត្រីនិងចិវិកាចូលទៅត្រង់វេសាលី ដើរទៅកាន់ចារិកាមល់ដប់ បាន
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលគង់នៅក្នុងគារសាលាព្រះមហា-
 វន្ទៀបត្រង់វេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងវិម័សមគ្គ ។

[២២៩] សមីទាខោះឯង ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំស្បែកនិងទិសទាំង
 ឡាយ (ពលដ៏បង្អង់ទៀត) ស៊ីដ៏មានកាយស្គាំងស្គមស្រឡាត មាន
 សម្បុរពេញក៏តែងជារាគាល្បឿនស្បែកស្គាំងមានទុខរមែងដោយសរសៃ ។ ឯ
 ពួកភិក្ខុដែលនៅទៀតត្រៀមស្បែកវត្តមុនា ស៊ីដ៏មានសម្បុរល្អមានវិន្ទិយ
 គេញលេញ មានមុខមានស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លាទាំងអស់គ្នា ។
 មានសេចក្តីថា ការស្វែងរករំលោភជាមួយនឹងអាត្មាកុក្ខ ភិក្ខុដែល

កុត្តានំ កក្កដានំ អាគុណ្ឌោហំ កិត្តហំ សន្តិ បដំ.

សង្កាទ័តំ ។ អបចោ កកា វត្ថុមុនាភិយេ កិត្ត

ឯតទេវេតិ កក្កំ កិត្តាវ ទមន័យំ កក្កំ យាបន័យំ

កក្កំ សមត្តា សង្កាទមាទា អវិទមាទា ជាសុតំ

វស្សំ វសិត្ត ឈ ច ចិណ្ឌុសោទ កេលមិត្តាតិ ។

ទមន័យំ កកា យាបន័យំ កកា សមត្តា ឈ មយំ

កក្កេ សង្កាទមាទា អវិទមាទា ជាសុតំ វស្សំ វសិត្តា

ឈ ច ចិណ្ឌុសោទ កេលមិត្តាតិ ។ ជាទន្ទាបំ វតាកតា

បុទ្ធនំ ជាទន្ទាបំ ឈ បុទ្ធនំ កាលំ វិន័តា បុទ្ធនំ

ទើបនឹងមកដល់ថ្មី នេះដោយទៀបមាសព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះ
 អង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុ
 ដែលនៅទៀបរទ្វារស្ទឹងត្រកូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកកល់គ្នាល្មម
 អត់ធន់បានឬ^(១) អ្នកកល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬ^(២) អ្នក
 ទាំងឡាយបានសមគ្គិសាមគ្គិស្មារសារមិនរីករួចគ្នាសំដែងគ្នា នៅចាំស្បែក
 ស្រួលឬលមិនលំបាកដោយការហារបិណ្ឌបានឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ត្រាចឡូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់
 ធន់បាន ចពិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្ត
 ទៅបានដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បរិវេទ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានសមគ្គិ
 សាមគ្គិស្មារសារមិនមានរីករួចគ្នាសំដែងគ្នាទេ នៅចាំស្បែកស្រួលឬល
 មិនលំបាកដោយការហារបិណ្ឌបានទេ ។ (មានសេចក្តីថា) ព្រះគោតម
 ទាំងឡាយទ្រង់ត្រាចឡូលសំខ្ញុំវេទកុហើយត្រាស់សួរតែមាន ត្រាចឡូល
 ហើយមិនត្រាស់សួរតែមាន ត្រាចឡូលសំខ្ញុំកាលសួរហើយត្រាស់សួរតែមាន

១ អ្នកអង្គុកថា ធានាថា ព្រះអង្គត្រាស់សួរដោយលំដើរលេចភ្នំថ្មដូចជា យន្តតិសារិកដល់
 អ្នកទាំងអស់គ្នា ដែលមាន៤០ត្រី ៤ មាត្រា ៩ ដេះ អ្នកកល់គ្នាអាចធន់ទៀតដែរក្បែរ មិនមាន
 ទុក្ខសំពាធកាលសំឡេង ។ ២ យន្តតិសារិកៈ អ្នកកល់គ្នាអាចប្រព្រឹត្តទៅបានប្រចាំពុទ្ធទាំង
 ពួកមិនមានអន្តរាយទើបទាល់ដីទេ ។

កាល វិនិច្ឆ័យ ឧ បុព្វន្តំ អត្ថសញ្ញាតំ តថា.
 ភគា បុព្វន្តំ ខោ អនត្ថសញ្ញាតំ អនត្ថសញ្ញាតេ
 សេតុយាវតា តថាភគាធំ ។ ទ្វីបាកត្តាមហំ តុល្លា
 ភគវត្តោ ភិក្ខុ បដិប្បន្តំ ឧម្មំ វា ធម៌សិស្សាម
 សាវកាធំ វា សិក្ខាបដិ បញ្ញាមេស្សាមាតិ ។ អថខោ
 ភគវា វត្តមុនាវិយ ភិក្ខុ ឯតនកោច យថា កដំ
 បទ តុល្លា ភិក្ខុវេ សមត្តា សាម្មាទិមាជា អវិជមាជា
 ជាសុតំ វស្សំ វសីតុ ឧ ច បិណ្ឌកេច តិលមិត្តាតិ ។
 អថខោ ភេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ ភារោចេសុំ ។ កដ្ឋិ
 បទ វេ ភិក្ខុវេ ក្ខត្តំ ។ អភ្ជតំ ភគវតិ ។

(២២៩) វិចារហំ តុល្លា ភគវា អនត្ថន្តរិតំ មោយបុរិ.
 សា អនត្ថលោមិតំ អប្បដិវ្យប់ អស្សាមលាតំ អត្ថប្បយំ

ជ្រាបច្បាស់នូវកាលក្សត្រយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះគោតមតាំង
 ឡាយទ្រង់ស្តាប់ពោះអំពើដែលមានប្រយោជន៍ អំពើដែលមិនមានប្រ-
 យោជន៍ទ្រង់បិទស្តាប់ឡើយ ព្រោះព្រះគោតមតាំងឡាយទ្រង់ផ្តាច់បង់
 ទូអំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ដោយអោយមគ្គអស់ហើយ ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏មានជាន់ ទ្រង់សួរពួកភិក្ខុដោយហេតុអ្វី
 ប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីទ្រង់សំដែងធម៌ ១ ដើម្បីទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់
 ពួកសាវក ១ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពួក
 ភិក្ខុដែលនៅឡើយស្មើស្ម័គ្រមុនជា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
 បានជាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្រមៃនូវវិទ្យាសាស្ត្រទ្រង់ឆ្លាត ទៅចាំស្វភក្តិ
 ស្របច្បាប់ មិនលំបាកដោយការបរិណិព្វាន នោះអំពីឈាមហេតុអ្វី ។
 តែនោះ ភិក្ខុទាំងអស់នោះ គឺក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ខេភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ហេតុនេះតើដើមឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលតបវិញថា បដិគ្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហេតុនេះមិនដឹងទេ ។

(២២៩) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាន់ ទ្រង់និរឿយថា ខែឆាយ-
 បុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ចំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាចលនសមណ បិទគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ

អកាណិយំ កង់ ហំ ឆាម តុម្កេ មោយបុរិសា
 ឧទរស្ស កាណា គំហំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមទុស្ស
 ឧទ្ទស្ស វណ្ណំ កាសិស្សថ វំ តុម្កេហំ មោយបុរិសា
 តិណ្ណេន កោវិកន្តេនេន^(១) កុដ្ឋិបរិកន្តោ ន ត្រេ
 ឧទរស្ស កាណា គំហំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមទុស្ស
 ឧទ្ទស្ស វណ្ណំ កាសិសោ តំ កសិស្ស ហេតុ
 តនោនិធានំ ហំ មោយបុរិសា មរណំ វ ជិកាធម្មយ្យ
 មរណមត្តំ វ ទុក្ខំ ន ត្រេ តប្បដូយា កាយស្ស
 កេតា បរំ មរណា អថាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ វិរយំ
 ឧបបន្ថេយ្យ ឥតោនិទានេត្វ ទោ មោយបុរិសា
 កាយស្ស កេតា បរំ មរណា អថាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ
 វិរយំ ឧបបន្ថេយ្យ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ
 វ បសាធាយ បសន្នាធំ វ កំយ្យោភាវយ ។ បេ ។
 វិទាហិត្វា ធម្មំ កង់ កត្វា គំក្ខំ អាមន្តេសិ ។

១ ១, ៨, ៣៧កន្តេនេន ។

នៃមោយបុរិសាទាំងឡាយ គួរបើកដៃ អ្នកឯងកប់ភ្នំហិរនៈពាលអ្នកទុក្ខិ-
 មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកចំពោះភ្នកត្រហស្ថ ព្រោះហេតុដែលចង់ចំអែតវដ្ឋ
 នៃមោយបុរិសាទាំងឡាយ បើអ្នកកប់ភ្នំយកគំហំចង់យកមុត ដែលសំរាប់
 ពន្លះសាច់គោ មកវះដោះ (របស់ទុក) វិញប្រសើរជាង ឯការពាល
 អ្នកទុក្ខិមនុស្សធម្មរបស់ភ្នំនិងភ្នំចំពោះភ្នកត្រហស្ថ ព្រោះហេតុដែល
 ចង់ចំអែតវដ្ឋ ដែលអ្នកឯងចង់អស់ភ្នំពាលចុះទៅហើយ (ទោះ) ពុំប្រសើរ
 សោះឡើយ ហេតុអ្វីបានជាគេថាពាលយ៉ាងនោះ ម្ចាស់មោយបុរិសា
 ទាំងឡាយ គឺព្រះបុគ្គលដែលរំលោភខ្លួនឯងនោះ ជាហេតុបានតែត្រឹម
 សេចក្តីស្លាប់ចូលចុះក្រឡាបំប៉នព្រោះ ការបើកលាងខ្លួនអំពីមរណ
 កាលទៅ ក៏មិនទៅតែងជាគំហុន ប្រែក អសុភាយ នរក ព្រោះហេតុ
 ដែលរំលោភខ្លួនឡើយ ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំងឡាយ ឯចំណែកខាងក្នុង
 ដែលពាលអ្នកទុក្ខិមនុស្សធម្ម ជាហេតុជាទីតាំងនេះ ការបើកលាងខ្លួន
 អំពីមរណកាលទៅហើយ ទៀងតែទៅតែងជាគំហុន ប្រែក អសុភាយ
 នរក មិនខានឡើយ ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំងឡាយ ការដែលពាលអ្នក
 ទុក្ខិមនុស្សធម្មនេះ មិនបាននាំមនុស្សដែលមិនចង់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬ
 មនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងតិច ។ បេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ទ្រង់និរុទ្ធិលក្ខណ៍ក្នុងតាំងនោះ ច្រើនត្រាស់ហៅក្នុងទាំងឡាយ
 មកជួបជុំហើយ ទើបទ្រង់សំដែងនម្ពកថា តទៅថា ។

[២៣០] បញ្ចូមេ ភិក្ខុវេ មហាបារា សាធា
 សិវិទ្ធិនាម លោកស្មី ។ កន្លែង បញ្ចូ ។ ឥឡូវ
 ភិក្ខុវេ ឯកច្ឆស្ស មហាបារាស្ស ឯវំ ហោតិ កុដាស្ស
 នាមាហំ សុតេន វា សហស្សេន វា បរិក្ខេតា តាម
 ឯកមរាជនាមិស្ស វាហិណ្ឌុនិស្សន្ទមិ ហានន្តោ ឃានន្តោ
 ជិន្ទន្តោ ជេនាបេន្តោ មចាន្តោ មចាបេន្តានិ ។
 សោ អបរេន សមយេន សុតេន វា សហស្សេន
 វា បរិក្ខេតា តាមឯកមរាជនាមិស្ស វាហិណ្ឌុនិ
 ហានន្តោ ឃានន្តោ ជិន្ទន្តោ ជេនាបេន្តោ មចាន្តោ
 មចាបេន្តោ ។ ឯកមរា ទោ ភិក្ខុវេ ឥនេតច្ឆស្ស
 នាមភិក្ខុវេ ឯវំ ហោតិ កុដាស្ស នាមាហំ សុតេន
 វា សហស្សេន វា បរិក្ខេតា តាមឯកមរាជនាមិស្ស
 ចារិតំ ចរិស្សនិ សុត្តន្តោ កុត្តន្តោ មាជិកា
 បូជិតោ អបចិតោ កមាត្មានន្តោ បន្ទនិកានព្វ លាភិ
 ចិវចំណាចាតសេនាសនកំលានប្បច្ចយភេសន្តិបរិក្ខារ
 ធម្មំ ។ សោ អបរេន សមយេន សុតេន វា

[២៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានភិក្ខុជាមហាបារា
 ៥ ពួក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមហាបារា ៥ ពួកនោះដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មហាបារានេះដែលមានក្នុងលោក
 នេះថា បើផលវេលាលោកអញបានចរិស្ស ១ រយ ឬ ១ ពាន់ រោមរាម
 ជាគ្នាហើយ នឹងលើកចូលទៅក្នុងស្រែកនិងមរាជនាម ហើយនឹងវាយសំពត់
 ផ្តាច់ដីវិញអ្នកស្រែកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ដីវិញ
 ផុតរោលអ្នកស្រែកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ដីវិញ ។
 លុះផលវេលាទាំងនោះត្រាយមក មហាបារានោះបានចរិស្ស ១ រយ ឬ
 ១ ពាន់ រោមរាមជាគ្នាហើយ ក៏លើកចូលទៅក្នុងស្រែកនិងមរាជនាម
 វាយសំពត់ផ្តាច់ដីវិញអ្នកស្រែកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ដីវិញ
 ផុតរោលអ្នកស្រែកទាំងនោះដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ដីវិញ
 រោល យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ភិក្ខុ
 បាបខ្លះដែលមានក្នុងសាសនានេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ (មិច្ឆា) ថាបើផល
 កាលលោកអញបានចរិស្ស ១ រយ ឬ ១ ពាន់ រោមរាមជាគ្នាហើយ នឹង
 ក្រែចទៅកាន់ចារិតក្នុងស្រែកនិងមរាជនាម ក៏នឹងបានឲ្យចិវ ចំណាចាត
 សេនាសន កំលានប្បច្ចយភេសន្តិបរិក្ខារ ដែលពួកនិពាស្តក្តី ពួកបព្វជិតក្តី
 ធ្វើសក្ការៈការពារបំបាត់បូជារោគក្រិន ។ លុះផលវេលាទាំងនោះត្រាយមក

សហស្សេន កំ បរិវត្តោ កាមនិគមនដនាស្ថំ ចារិកំ
 ចាតំ សក្កនោ កុក្កនោ មាតិកោ បូជិតោ អបចិតោ
 គហដ្ឋានោ បទ្ខនីតានោ លាភំ ចិវិច្ឆិណ្ឌោត-
 សេនាសននិណ្ឌោឡាយគេសេដ្ឋបរិក្ការាទំ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ មហេ មហាចារោ សន្តោ សិវិដ្ឋមាតោ
 លោកស្មី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឥនេកតោ ចាបភិក្ខុ
 តតាភកប្បវេទិតំ ធម្មវិធមំ បរិយាប្បណិក្ខា អត្តនោ
 នហតិ^(១) ។ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ មហាចារោ សន្តោ
 សិវិដ្ឋមាតោ លោកស្មី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ឥនេកតោ ចាបភិក្ខុ សុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិ បរិសុទ្ធិំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរុទ្ធិំ អប្បលកេន អព្រហ្មចរិយន
 អនុទ្ធិសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ មហាចារោ

១ ឧ. ន. យតិ ។

ភិក្ខុបាចនោបាចនបរិសុទ្ធ ១ រយ ឬ ១ តាមរំពាមរមេដ្ឋាហើយ កំ
 ត្រៃចៅតាមរំពាមក្នុងស្រែនិគមនដនាស្ថំ បាចនរិ ចិណ្ឌបាត សេនា-
 សន៍ គំណនប្បទូយរកសដ្ឋបរិក្ការ ដែលពួកគ្រិហស្ថត្តិ ចក្ខុមិត្ត ធ្វើ
 សក្ការគារពរកំភានបូជិតោត្រៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅ
 ថា មហាចារេ ១ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុដ៏ទៃមាននៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបាចនរៀនសូត្រ
 ធម្មវិធម៌ដែលតាមនបានសំដែងហើយ ដូចកំរើក្ខន្ធនិកាយ^(២) ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចារេ ២ ដែលមានប្រាកដក្នុង
 លោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដ៏ទៃមាននៅទៀត ក្នុងសាសនា
 នេះមានភិក្ខុបាចនរោគមហេតុដែលប្រព្រឹត្តធម៌ប្រាស័រដ៏ស្អាត ដែល
 ភិក្ខុនិប្រព្រឹត្តធម៌ប្រាស័រដ៏បរិសុទ្ធ ហេតុដោយការប្រព្រឹត្តធម៌ប្រាស័រ^(៣)
 រកម្លូបនា^(៤) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចារេ

១ ក្នុងអដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុដែលចេះច្រៀបគ្រឿយលំដឹងអដ្ឋកថាក្នុងពណ្តាល
 ចរិយា យើងច្រើនឃើញសំឡេងសេនាដ្ឋត្រិស្សយានិកៈ កាលបើចង់ធម៌ហើយ
 មានសេនាថា លោកម្ចាស់រៀនពិលោកត្រិហស្ថានកម្ម ភិក្ខុនោះកំណត់មិនប្រាប់តាមត្រិ
 ហស្ថ ឆ្លើយថាភក្ខានត្រិហស្ថានកម្មអាចនឹងមិនច្រើនបានទេ រៀនចេះដឹងតែខ្លះៗ យ៉ាង
 នេះហៅថា ធុតិយោក្នុងនិកាយ ។ ២ អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ហេតុដ៏លំដឹងធុតិយោ ។
 ៣ ហេតុដោយមិនចាត់លំដឹងហេតុ មិនបាននឹងច្រៀង ឬចំពោះភ្លើងក្នុងចិត្ត ។

សុត្តោ សំវិជ្ជាមាតា លោកស្មី ។ បុព្វ ចមរំ កិត្តុវេ
 សេនេត្តោ ចាបកិត្តុ យាជំ តាជំ សង្ឃស្ស តុ-
 កណ្ណាជំ តុបរិក្ការាជំ សេយ្យមីជំ អាហារោ អាហា-
 វត្ថុ វិហារោ វិហារវត្ថុ មញ្ចោ បិប័ កំសី^(១) តិរោមាជំ^(២)
 លោហកុម្មី លោហកាលាតំ លោហាវរាតា លោហ-
 តាដាហំ កំសី^(៣) ជរសុ^(៤) កុហរី^(៥) កុដ្ឋាលោ-
 ជំទានំ វស្សី វេស្ស មុញំ មន្ទជំ តិលំ មត្តិកា
 តារុកណ្ណំ មត្តិកាភណ្ណំ តេហំ តិហី សំគណ្ណាតំ
 ឧបលាមេតំ ។ អយំ កិត្តុវេ ចតុត្ថោ មហាបារមី
 សុត្តោ សំវិជ្ជាមាតា លោកស្មី ។ សុរោគេ កិត្តុវេ
 លោកេ សមាគេ សត្រិហ្មកេ សស្សមណាត្រាហ្មណ៍
 យា បដាយ សុរោមនុស្សាយ អយំ អត្តោ មហាបារមី
 យោ អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរមនុស្សធម៌ ឧល្លាសតំ តំ

១-២ ឧ. ក្រិស្ណ ពិប្រាហ័ ។ ៣-៥ ឧ. ក្រិស្ណ លុស្យ-កុហរី ។

ទី៣ មានប្រាសាទក្នុងលោក ។ ខ្នាបកិត្តុចំនិច្ចាយ ហេតុអ្វីមាន
 ទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានកិត្តុបារមីស្រ្តីជាប់ផ្គុំគ្នាស្រ
 ដោយគ្រឿងឥន្ទ្រកណ្ណបេសសង្ឃ ឬគ្រឿងឥន្ទ្របេស គ្រឿងឥន្ទ្រកណ្ណកិត្តុ
 គ្រឿងឥន្ទ្រកណ្ណនោះគឺ គុម្ពផ្កាទីនិមេសយី ១ ទីដែលសំរាប់ជាគុម្ពផ្កាទីនិ
 មេសយី ១ កុម្ព ១ ទីដែលសំរាប់សង្កត់កុម្ព ១ ត្រី ១ តាំង ១ ពួក ១ ឆ្នើម ១
 ផ្កាទីនិលាហា ១ ស្លាកលាហា ១ ក្លាហាហា ១ ផែនិលាហា^(១) ១ តំបិត ១
 ពួរ ១ មីន ១ បប ១ ពន្លាត (ឬផែនកណ្ណា) ១ ល្វើប្រវែងមួយលូក
 ឡើងទៅ ១ ឬស្សីប្រវែង៨ដាច់ឡើងទៅ ១ ស្នៅដំណាក់ឧទ្យាយ ១
 ស្នៅយាប្ប ១ ស្នៅធម្មតា ១ ដំបូត ១ គ្រឿងធ្វើទីនិមេស ១ គ្រឿង
 ធ្វើទីនិមេស ១ ។ ខ្នាបកិត្តុចំនិច្ចាយ កិត្តុនេះហៅថាមហាបារមី ២
 មានប្រាសាទក្នុងលោក ។ ខ្នាបកិត្តុចំនិច្ចាយ កិត្តុណា ពោលអ្នក
 ឧត្តរមនុស្សធម៌ដែលមិនមានមិនប្រាសក្នុងខ្លួន កិត្តុនេះជាមហាបារមី
 ជាបារមីចម្រុះក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មហាបារមី ត្រិហ្ម-
 លោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណទីនិមេស តាំងមនុស្ស
 ជាសម្បត្តិទេពទីនិមេសមនុស្សសីលស ហេតុអ្វីបានជាគេហៅថាមហាបារមី
 ។

១ ពាក្យថា លោហ គឺពាក្យសំរាប់ហៅពួកគ្រឿងដែក ស្ពាន់ ទង់ដែងជាដើម ។

ក៏ស្ម័គ្រ យោគី មេឃ្យាយ ហេ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបិណ្ឌោ
កុត្តោតិ ។

អញ្ញាថា សន្តមត្តាចំ

អញ្ញាថា យោ បរេនយេ

និកាច្ច ក៏តវស្សេវ

កុត្តំ មេឃ្យាយ តស្ស តិ ។

កាសាវកណ្ណា តថាហេ

បាបធម្មា អសញ្ញតា

មាមា មាមេហំ កម្មេហំ

និរយន្ត ឧបបជ្ជិវេ ។

សេឃ្យា អយោកុឡោ កុត្តោ

តត្ថា អត្ថំសិទ្ធិមេ

យេត្វ កុញ្ញយ្យ ធុស្សីណ

រដ្ឋបិណ្ឌំ អសញ្ញតោតិ ។

ហេតុក្កតាំងឡាយ ពីព្រោះដុំបាយរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងផែន គឺគុណនោះឯង
ល្អឈាមតបរិភោគ ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ប្រាថ្នាខឹងធ្វើសេចក្តីនោះ
ឲ្យច្បាស់លាស់ឡើង ទើបត្រាស់សំដែងសេចក្តីជាតាចារទៅទៀតថា)

គិត្តុណា មានខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដ៏ទៃ គឺជាខ្លួនមានកាយ-
សមាចារមិនបរិសុទ្ធជាដើម ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យដឹងថាខ្លួន
តាំងនៅដោយអាការដ៏ទៃ គឺជាខ្លួនមានកាយសមាចារជាដើម
ស្អាតវិញ គិត្តុនោះឯងហៅថាសមាចារនរេនតបរិភោគ ដូច
ជាត្រានសក្ខស្រាប លចណាត់ខ្លួនប្របុគ្គលឆាប់ម្រិលចាំបាញ់
សត្វ ។ គិត្តុដែលយកសំពត់កាសាវមកភ័ន្តភ័ន្ត តែប្រព្រឹត្ត
អង្គក្រីក្រជាធម្មតា គ្មានសង្ឃឹម(តាមធម៌វិន័យ)ឡើយ ជា
បុគ្គលលាមកត្រូវលង់សឹងមានច្រើន គិត្តុនោះទៀងត្រាច
នរេ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើតាមក្រីក្រ ។ ចំណែកដុំផែនដែល
កំពុងនេះក្តៅ បេតាដូចជាអណ្តាតភ័ន្តវិញប្រសើរជាង ឯគិត្តុ
ដែលទ្រុស្តស័លមិនសង្ឃឹម(តាមធម៌វិន័យ) ទាំងបរិភោគឲ្យដុំ
តាមសេចក្តីជនអ្នកនៅក្នុងផែន(ព្រោះ)កុំប្រាសិរសោរឡើយ។

បាវន្តិកាស្ថោ ធម្មសិក្ខាបទស្ថ បឋមប្បក្កាត្តិ

បាវន្តិកាស្ថោ សិក្ខាបទទី២ បឋមប្បក្កាត្តិ

[២៣១] អថទោ ភក្កវា វិជ្ជាមុនាភិក្ខុយ កិក្ខុ អន្តរ-
 កម្មវិយាយេន វិកាហិតា ទុក្ខតាយ ទុក្ខស្មតាយ
 ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុក្ខ-
 សេយ្យាច យោ បទ កិក្ខុ អនុភិបាតំ ទុក្ខវិមុត្តស្សន្នំ
 អត្ថបទាយតំ អលម្បយញ្ញាណនិស្សន្នំ សុខុមារ-
 យេយ្យ ឥតិ ជាតាមិ ឥតិ បស្សន្នមិ តតោ អថវេន
 សមយេន សមទុក្ខាហិយនាមោ វា អសមទុក្ខា-
 ហិយនាមោ វា អាបន្នោ វិសុទ្ធារមក្កោ^(១) ឯវ វេយ្យ
 អជាទមេវ អាវុសោ អវចំ ជាតាមិ អបស្សំ បស្សន្នមិ
 ត្បន្នំ មុសា វិលមិន្នំ អយម្យំ នាវាជិតោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវត្ថុនំ ភក្កតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៣២] តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
 កិក្ខុ អនុដ្ឋេ ទិដ្ឋសញ្ញាវោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញាវោ
 អននិកតេ អនិកតសញ្ញាវោ អសន្និកតេ សន្និកត-
 សញ្ញាវោ អនិមាទេន អញ្ញំ ច្យាតវិសុ ។ តេសំ

១ វិទ្យាណគោដ៏ចំ ហៅ ។

[២៣១] ត្រាវោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តែងរៀន ត្បិតកិក្ខុវេយ
 នៅទៀបនោះស្ដីដល់កិក្ខុមុត ដោយអនេកវិធីយាយ ហើយទ្រង់សំដែងឲ្យ
 គេស្រឡាតែងរកឃើញបានក៏ដូចជា ។ បេ ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអញ្ជើញសំដែងឲ្យសំគាល់នេះយ៉ាងនេះ
 ថា កិក្ខុណាមួយមិនដឹងចំពោះ ហើយពោលអ្នកទុក្ខវិមុត្តស្សន្ន ជាធម៌
 គួរឃើញដោយញាណដ៏ប្រសើរ បាត្រឧបមាដាក់ក្នុងខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងផ្លូវនេះ
 ខ្ញុំឃើញផ្លូវនេះ លុះដល់សម័យដ៏ទុក្ខនោះមក ពោះមានគេសាសន្តក្ដី
 ឥតមានគេសាសន្តក្ដី ក៏ហៅថា ត្រូវតាមកិក្ខុបាវន្តិកាហើយ (ទោវេ) មាន
 ប្រាថ្នាចង់ឲ្យចរិយា ហើយត្រឡប់ជាធម៌យាយកែសំខ្លួនយ៉ាងនេះឃើញថា
 វិទ្យាណសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ចុវិន្ត) ពោលថា ដឹង ខ្ញុំមិនឃើញ
 យ៉ាងនេះទេ (ចុវិន្ត) ពោលថា ឃើញ ខ្ញុំតាមតុហារសារទេ កិក្ខុ
 នេះឯងក៏នៅជាត្រូវតាមកិក្ខុបាវន្តិកា រកសំវាសនា ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តដល់ត្បិតកិក្ខុបទប្បវេណ្ឌយ៉ាងនេះ ។

[២៣២] វេលាពោះឯង មានកិក្ខុច្រើនល្មនានាសេចក្ដីសំគាល់ថា
 ឃើញ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង
 សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយបានពោលអ្នកអរហន្តផលដោយសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

អធិប្បន្ន សមយោជន ភកាយមិ ចិត្តំ នមតិ នោសា-
 យមិ ចិត្តំ នមតិ មោហាយមិ ចិត្តំ នមតិ ។
 តេសំ កុញ្ញត្ថំ អហោសំ កកវតោ សំគ្គាបធំ បញ្ញត្តំ
 នយក្ខត្តា អនិដ្ឋេ ទំដ្ឋសញ្ញោ អប្បតេ បត្តសញ្ញោ
 អនិកតេ អនិកតសញ្ញោ អសច្ចិកតេ សច្ចិកត-
 សញ្ញោ អនិមាទេ អញ្ញំ ព្យាភវិញ្ញា កត្វំ នុ
 ទោ មយំ ចាកនិកំ អាបត្តិ អាបញ្ញាតិ ។ តេ(២)
 អាយស្មតោ អាទទ្ធស្ស វិសមត្ថំ អាហោសំ ។
 អាយស្មា អាទេវោ កកវតោ វិសមត្ថំ អាហោសំ ។
 ហោត្ថិយេវាទទ្ធិ(២) កំកុ អនិដ្ឋេ ទំដ្ឋសញ្ញោ អប្បតេ
 បត្តសញ្ញោ អនិកតេ អនិកតសញ្ញោ អសច្ចិ-
 កតេ សច្ចិកតសញ្ញោ អនិមាទេ អញ្ញំ ព្យា-
 ភវន្តិ តត្ថ ទោ វិសំ អត្ថោហារិកត្ថិ ។

• ១. ម. តេវុកេសុ អយំ ពាហ ៥ ហោសិ ។ ២. ម. យ តេ អាទទ្ធិ ។

លុះដល់សម័យនេះមក ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទទួលបានការកកខ្វះ ចិត្ត
 ទាំងនោះក៏ទទួលបានការកកខ្វះ ចិត្តទទួលបានការកកខ្វះ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើត
 ឡើងដល់ភិក្ខុទាំងនោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្ត
 រួចជាស្រេចហើយ ម្តេចឡើយក៏យើងមកសំគាល់ជាឃើញក្នុងហេតុដែល
 យើងឥតបានឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានដល់
 សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបាន
 គោលអនុគោលអនុគោល ដោយសំគាល់ថាខ្លះយើងបានត្រាស់ដឹង (ដូច្នេះ)
 យើងប្រហែលជាត្រូវតែចក្ខុបាត់ពីទេសដ៏នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានប្រាប់
 សេចក្តីនេះ ដល់ព្រះភាគទ្រង់មានអាយុ ។ ព្រះភាគទ្រង់មានអាយុ
 ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីដូច្នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ច្បាស់ណាស់ ភិក្ខុទាំងនោះយល់ដែលបានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតឃើញ សំគាល់ថាបានដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាបានត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់
 ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ ហើយគោលអនុគោលអនុគោល ដោយសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួនបាន
 ត្រាស់ដឹង ក៏កំចៅដែលគោលអនុគោលនេះជាអនុហារិក (មិនហៅថាជាអត្ថិ

អថេវា ភត្តកា ឯស្មី ឯនាទេ ឯស្មី បក្ករណេ ធម្ម៌
 តាមំ គត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ មន
 ភិក្ខុវេ សមំ សិក្ខាបទំ ធម្មិសេយ្យេន យោ មន
 ភិក្ខុ អនភិជាមំ ធម្មិវិមនុស្សធម្មំ អត្ថបទាយោតិ
 អលម្បិយញ្ញាណនស្សនំ សុត្តន្តបទេយ្យ សតិ ជាតាចិ
 សតិ បស្សមីតិ តតោ អបរេន សមាយេន សម-
 នុត្តាហិយមាតោ វា អសមនុត្តាហិយមាតោ វា អា-
 បន្នោ វិសុត្វាបេត្តោ ឯវំ វនេយ្យ អដាធមេវំ វេក្ក-
 សោ អវចំ ជាតាមិ អបស្សំ បស្សមិ តុច្ចំ មុសា
 វិលមិច្ចំ អញ្ញត្រិ អនិមាតា អយម្យំ ចារាជិតោ
 ហោតិ អសំវាសោតិ ។

[២៣៣] យោ បកាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អនិច្ចេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ អនភិជាមន្តំ អសន្តំ អត្ថតំ អសំវិជ្ជមានំ

នៃកេត្តិក្ខេយ្យ) ។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនៃអទិបត្រិដ៏មាន
 ព្រះគុះត្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថា
 ក្នុងនោះនោះ ។ បេ ។ ហោរកិក្ខុទាំងឡាយ គួរទាំងឡាយកប្បសំដែង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ហើយពោល
 អ្នកគួរមនុស្សធម្ម ជាធម៌មានញាណ (សេចក្តីដឹង) នឹងទស្សនៈ
 (និយាយឃើញ) ដ៏ប្រសើរ កាចកំលាន់នូវគំហើយស នូវបញ្ញូនមកដាក់ក្នុង
 ខ្លួនដោយពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដ៏ទៃពី
 នោះមក ទោះមានអសាស្សក្តី អសាសតេសាស្សក្តី ក៏ហៅថាត្រូវ
 អាចក្តីបាវជិកហើយ (ទោះបី) មានប្រាថ្នាចង់ឱ្យហិសុខ ហើយត្រឡប់
 ជាខំយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នៃភាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ
 (ប៉ុន្តែ) ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថាឃើញ
 ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ កិក្ខុនេះក្តីក៏ត្រូវអាចក្តីបាវជិក គេសំរាសន្តាន
 រៀបរលីកសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

[២៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ណា ក៏
 ដោយ ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុ ។ បេ ។ កិក្ខុដែលបានទទួល
 សម្បទាដោយញាតិចក្កកម្មកថានេះ សំដៅឱ្យឈ្មោះថា កិក្ខុ ក្នុងកត្ត
 នេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនដឹងច្បាស់ សេចក្តីថា មិនដឹងមិនឃើញ

អនាគតោ អបស្សនោ អន្តរំ កុសលំ ធម្មំ អត្ថំ
 អេ កុសលា^(១) ធម្មាតិ ។ ឧត្តរិមនុស្សទន្ធា ចាម
 ឈានំ វិមោក្ខំ សមាទំ សមាចត្ថំ ញាណទស្សនំ
 មន្តការាវា ផលសន្និក្ខិយា កិលេសប្បហានំ វិនិ-
 វណាតា ចិត្តស្ស សុញ្ញការា អភិកេ ។ អន្តបទា-
 យំនុត្ថំ តេ ភ កុសលេ ធម្មេ អន្តរំ ឧបទេតិ
 អន្តានំ ភ តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧបទេតិ ។
 ញាណន្នំ តិស្សោ វិជ្ជា ។ ទស្សនន្នំ យំ ញាណំ
 តំ ទស្សនំ យំ ទស្សនំ តំ ញាណំ ។ សមុទាច-
 បយ្យាតិ អាហេទេយ្យ ភត្តិយា ភ បុរិសស្ស
 ភ ចហដ្ឋស្ស ភ បទ្ធវិជ្ជស្ស ភ ។ ភតិ
 ជាតាមំ ភតិ វស្សាមីតិ ជាតាមហំ ឯតេ ធម្មេ

១ វិសុម្ពិ ពេន្ធមេស្ស កុសលា ធម្មោតិ នរាចរនិទ្ទេសោ កតោ ។

នូវកុសលធម៌ដែលចំណងនឹងគិតនឹងប្រាកដក្នុងខ្លួន (ហើយចូលចិត្តថា)
 កុសលធម៌ព័ន្ធទ្រាយរបស់អញមាន ។ ឈាន (គុណជាតសំរាប់ផុត
 បទីខ្ពស់កិលេស) ១ វិមោក្ខ (គុណធម៌ដែលផុតស្រឡះចាកកត្តាជា
 ដើម) ១ សមាទិ (សភាពដែលដកល់ចិត្តស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការឃ្លាំ) ១
 សមាចត្ថ (គុណជាតិដែលផុតព្រម) ១ ញាណទស្សនៈ (កិរិយា
 ឃើញដោយបញ្ញា) ១ មន្តការាវា (កិរិយាចំរើនឧត្តមគ្គ) ១ ផល-
 សន្និក្ខិយា (ដំណើរផ្ដើមឲ្យច្បាស់លាស់នូវផល) ១ កិលេសប្បហាន
 (កិរិយាលះបង់កិលេស) ១ វិនិវណាតា ចិត្តស្ស ចិត្តមាននិវរណធម៌
 ប្រាសហើយ ១ សុញ្ញការា អភិកេ សេចក្ដីត្រឡប់មកក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ១
 (ធម៌ទាំង១១នេះ) ហៅថា ឧត្តរិមនុស្សទន្ធម្ម ។ ត្រីវិជ្ជាក្សេម បង្កើនមក
 ជាក់ក្នុងខ្លួន សេចក្ដីថា បង្កើនក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធនោះមកជាក់ក្នុងចិត្ត
 ឬបង្កើនចិត្តទៅក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធនោះ ។ ត្រីវិជ្ជាក្សេម ញាណ
 បានផលវិជ្ជាតិសេចក្ដីដឹងវិសេស គឺ យ៉ាង ។ ត្រីវិជ្ជាក្សេម ទស្សនៈ
 សេចក្ដីថា ធម្មជាតិណា ហៅថា ញាណ ធម្មជាតិណាហៅថា ទស្សនៈ
 ធម្មជាតិណាហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតិណាហៅថា ញាណ ។ ត្រីវិជ្ជាក្សេម
 ថា ពោលគួរ សេចក្ដីថា ប្រាប់ផលស្រីក្ខំ ច្រីសក្ខំ ទ្រហស្ថក្ខំ អន្ធមិត
 ក្ខំ ។ ត្រីវិជ្ជាក្សេម ខ្ញុំដឹងផ្លូវច្នេះ ខ្ញុំឃើញផ្លូវច្នេះ សេចក្ដីថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ខ្ញុំ

អជាធិបតី កាតុសោ អរិច្ច ជាតាមិ អបស្ស័ មស្សមិច្ច
 តាហំ ឯតេ ធម្មេ ជាតាមិ ជាហំ ឯតេ ធម្មេ មស្សមិ
 ចត្តិ ប មេ ឯតេ ធម្មា ន តាហំ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សទ្ធិស្សមិច្ច ។ តុច្ឆំ មុសា វិលម៌្ហំ តុច្ឆកំ
 មយា កណ៌តំ មុសា មយា កណ៌តំ អក្ខតំ មយា
 កណ៌តំ អសន្តំ មយា កណ៌តំ^(*) អជាធិបតី មយា
 កណ៌តំ ។ អញ្ញត្រិ អធិបាទាតិ បមេត្វា អធិមាចំ ។

(២៣៩) អយម្យតិ បុរិមេ ឧបាទាយ វុច្ចតិ ។
 ចារាធិកោ ហោតីតិ សយ្យថាបិ ធាម តាលោ មគ្គ-
 កត្តន្តោ អកត្តោ បុន វិរុទ្ធាយា ឯវមេវ កំកុ
 ចាចិន្តោ ឥច្ឆាមកតោ អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរិមទុស្ស-
 ធម្មំ ឧល្លបិដ្ឋា អស្សមណោ ហោតិ អសក្សបុត្ត-
 យោ តេន វុច្ចតិ ចារាធិកោ ហោតីតិ ។
 អសំវសោតិ សំវសោ ធាម ឯតេសម្ពំ ឯតុច្ឆេ-
 សោ សមសំត្វាតា ឯសោ សំវសោ ធាម ។

* ឥទ្ធិ បាបក្ខយំ ឧ.ម. ធម្មនុស្សេ ឧ បញ្ញាធម៌ ។

លោក្ខី ។ ត្រីវិភាគក្សេម ហាលកាតុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះហើយ
 ភោលថាដឹង ខ្ញុំមិនបានឃើញយ៉ាងនេះហើយភោលថាឃើញ សេចក្តីថា
 ខ្ញុំមិនបានដឹងម៉ែនេះទេ ខ្ញុំមិនបានឃើញម៉ែនេះទេ ចម្លើយខ្ញុំគ្មានទេ
 ខ្ញុំដឹងបានឃើញច្បាស់ក្នុងចម្លើយនេះ ។ ត្រីវិភាគក្សេម ខ្ញុំពោលកុហក
 សោះទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំពោលសោះទេ ខ្ញុំពោលកុហកទេ ខ្ញុំពោល
 មិនពិតទេ ខ្ញុំពោលមិនប្រាកដទេ ខ្ញុំបានជាដែលពោលមកពីហេតុមិន
 ដឹងសោះទេ ។ ត្រីវិភាគក្សេម វៀលែងតែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់
 ដឹង សេចក្តីថា លើកលែងតែខ្លួនបានត្រាស់ដឹងមែន ។

(២៣៩) ត្រីវិភាគក្សេម កំកុនេះក្តី ពោលច្រើនប្រៀបនឹងកំកុដែល
 មានក្នុងសិក្ខាបទដុន ។ ត្រីវិភាគក្សេម បាវជិត សេចក្តីថា ធម្មតាដើម
 គ្នាអវិសមានកំបុតហើយ មិនអាចនឹងផ្តេចឡើងទៀតបាន មានឧបមាដូច
 ម្តេចមិញ កំកុដែលមានប្រាថ្នាពាក្រកំ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាត្របស្តីកំហើយ
 ពោលអ្នកចង់មុខស្រឡាចម្នី ដែលមិនមានមិនពិតក្នុងខ្លួន មិនមែនជា
 សមណ មិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏មានឧបមាដូចគ្នាដែរ ព្រោះ
 ហេតុនោះ ទើបគេថាគតពោលថា ត្រូវតាមក្តីបាវជិត ។ ត្រី
 វិភាគក្សេម គេសំវសគ្នាទេ ដែលហៅថា សំវសនោះ គឺសង្ឃកម្មវាមួយ
 គ្នា បាត់មាតាខ្លួនសាមញ្ញគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្នើគ្នា នេះហៅថា សំវស ។

សោ កេន សន្តិ ធម្មំ កេន វុច្ចតិ អសំវាសោតំ ។

(២៣៦) ឧត្តរមនុស្សធម្មោ ធម៌ លោកំ វិហោកុំ សមាធិ សមាបត្តិ ញាណទស្សនំ មគ្គការវនា ផលសច្ចៈកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិជីវណាតា ចិត្តស្ស សុញ្ញតាវ អភិរតិ ។ លោកន្តិ បឋមំ លោកំ ធុតិយំ លោកំ តតិយំ លោកំ ធុតុតំ លោកំ ។ វិហោកុំ វិហោកុំ សុញ្ញតោ វិហោកុំ អធិមំត្ថោ វិហោកុំ អប្បណិហិតោ វិហោកុំ ។ សមាធិតិ សុញ្ញតោ សមាធិ អធិមំត្ថោ សមាធិ អប្បណិហិតោ សមាធិ ។ សមាបត្តិតិ សុញ្ញតោ សមាបត្តិ អធិមំត្ថោ សមាបត្តិ អប្បណិហិតោ សមាបត្តិ ។ ញាណន្តំ វិស្សោ វិជ្ជា ។ មគ្គការវនាតំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានោ ចត្តារោ សម្មប្បធានោ ចត្តារោ ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុវិស័យោ បញ្ចកកលោកំ សត្ត ភោជ្ឈន្តំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ។ ផលសច្ចៈកិរិយាតិ សោតាបត្តិផលស្ស សច្ចៈកិរិយា សត្វតាតាមិផលស្ស សច្ចៈកិរិយា អតាតាមិផលស្ស សច្ចៈកិរិយា អាហត្ថផលស្ស សច្ចៈកិរិយា ។

តំកុខោគោតំសំវាសន្តំ ព្រោះហេតុនោះ បានជាអតិករពាល ថា រកសំវាសន្តាន ។

(២៣៦) វិស្សោហេតុ ឧត្តរមនុស្សធម្ម (ខោសំវេយក) លោក ១ វិហោកុំ ១ សមាធិ ១ សមាបត្តិ ១ ញាណទស្សន ១ មគ្គការវនា ១ ផលសច្ចៈកិរិយា ១ កិលេសប្បហាន ១ វិជីវណាតា ចិត្តស្ស ១ សុញ្ញតាវ អភិរតិ ១ ។ (ត្រង់ពាក្យថា លោក បានខាងបឋមជ្ឈាន ធុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ធុតុតជ្ឈាន ។ (ត្រង់ពាក្យថា វិហោកុំ (នោះ) បានខាងសុញ្ញតាវ វិហោកុំ អធិមំត្ថុវិហោកុំ អប្បណិហិតវិហោកុំ ។ (ត្រង់ពាក្យថា សមាធិ (នោះ) បានខាងសុញ្ញតាសមាធិ អធិមំត្ថុសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ ។ (ត្រង់ពាក្យថា សមាបត្តិ (នោះ) បានខាងសុញ្ញតាសមាបត្តិ អធិមំត្ថុសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ ។ (ត្រង់ពាក្យថា ញាណ (នោះ) បានខាងវិជ្ជា ។ (ត្រង់ពាក្យថា មគ្គការវនា (នោះ) បានខាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពាល ៥ ភោជ្ឈន្តំ ៧ មគ្គប្រកបដោយ មុន្ន ៨ ជីវិតសំ ។ (ត្រង់ពាក្យថា ផលសច្ចៈកិរិយា (នោះ) បានខាងធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ឲ្យសោតាបត្តិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ឲ្យសត្វតាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ឲ្យអតាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ឲ្យអាហត្ថផល ។

តិលេសប្បហេន្តិ ភតស្ស បហានំ នោសស្ស
 ធម្មានំ មោហស្ស បហានំ ។ វិធីវណ្ណតា
 ចិត្តស្សាតិ ភតា ចិត្តំ វិធីវណ្ណតា នោសា ចិត្តំ
 វិធីវណ្ណតា មោហា ចិត្តំ វិធីវណ្ណតា ។ សុញ្ញតាម
 អភិវត្តិ បឋមេន ឈានេន សុញ្ញតាម អភិវត្តិ
 ទុតិយេន ឈានេន សុញ្ញតាម អភិវត្តិ តតិយេន
 ឈានេន សុញ្ញតាម អភិវត្តិ ធិតុត្ថេន ឈានេន
 សុញ្ញតាម អភិវត្តិ ។

(២៣៧) ភិក្ខុបាតាមហំ បឋមំ ឈានំ សមាចជ្ជន្តំ
 សម្មជានមុសា កណ្ណស្ស អាមត្តំ ចារាជិតស្ស
 បុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្តិ កណ្ណស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ កណ្ណិតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្ណតន្តំ ។ ធិតុបាតាមហំ បឋមំ ឈានំ
 សមាចជ្ជន្តំ សម្មជានមុសា កណ្ណស្ស អាមត្តំ
 ចារាជិតស្ស បុត្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្តិ
 កណ្ណស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ កណ្ណិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណតន្តំ វិចិត្រាយ ធិត្ថំ ។

ត្រីវិភាគ្យថា វិសេសប្បហេន (នោះ) បានទានភិក្ខុយានបដិកតៈ លះ
 បង្កើតទោសៈ លះបង្កើតមោហៈ ។ ត្រីវិភាគ្យថា វិធីវណ្ណតា ចិត្តស្ស (នោះ)
 បានទានការហាមឃាត់ចិត្តចាកភក្កៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកទោសៈ ហាម
 ឃាត់ចិត្តចាកមោហៈ ។ ត្រីវិភាគ្យថា សុញ្ញតាម អភិវត្តិ (នោះ) បាន
 ទានឯសេចក្តីត្រឹមអាក្ខន្ធផ្ទះស្ងាត់ ដោយបឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រឹមអាក្ខន្ធផ្ទះ
 ស្ងាត់ ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រឹមអាក្ខន្ធផ្ទះស្ងាត់ ដោយតតិ-
 យជ្ឈាន សេចក្តីត្រឹមអាក្ខន្ធផ្ទះស្ងាត់ ដោយធិតុត្ថជ្ឈាន ។

(២៣៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មជ្ឈានហើយ ដោយអាត្មា ឮយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហក ខំនិយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ។
 (ត្រីវិភាគ្យថា ពិត ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបាន
 ចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាត្មា ឮយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ខំនិយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ។ ចំពោះឯសេចក្តីឃើញ ។ (ត្រីវិភាគ្យថា ពិត ។

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

[២៣៨] តំហាតាហេហិ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តំ ចារា-
 ដិតាស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ
 កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តិតន្តំ ។ ចតុរា-
 តាហេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានំ
 មុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តំ ចារាដិតាស្ស បុត្រេ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តន្តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តិតស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តិតន្តំ វិនិចាយ ពិជ្ជំ ។ មហាហាតាហេហិ បឋមំ
 ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស
 អាមត្តំ ចារាដិតាស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តស្សន្តំ កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ
 កណ្តិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តិតន្តំ វិនិចាយ
 ពិជ្ជំ វិនិចាយ ទន្តំ ។ តហាតាហេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តំ
 ចារាដិតាស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ

(២៣៨) តំកុនិយាយកុហាកោយជីវន្តនថា អាត្មាតំកុនិច្ចលបឋម

មជ្ឈទ ដោយភាគា ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវន្តនថា អញនឹង
 និយាយកុហាក ១ តំកុនិយាយ ជីវន្តនថា អញកំពុងនិយាយកុហាក ១
 និយាយរួចហើយ ជីវន្តនថា អញនិយាយកុហាករួចហើយ ១ (ត្រូវតាមភ្នំ
 បារាជិក ។ តំកុនិយាយកុហាកោយជីវន្តនថា អាត្មាតំកុនិច្ចលបឋមជ្ឈទ
 ដោយភាគា ២ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវន្តនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហាក ១ តំកុនិយាយ ជីវន្តនថា អញកំពុងនិយាយកុហាក ១ និយាយ
 រួចហើយ ជីវន្តនថា អញនិយាយកុហាករួចហើយ ១ ប៉ុន្តែនិសេចភ្នំ
 ឃើញ ១ (ត្រូវតាមភ្នំបារាជិក ។ តំកុនិយាយកុហាកោយជីវន្តនថា អាត្មា
 តំកុនិច្ចលបឋមជ្ឈទ ដោយភាគា ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវន្តនថា
 អញនឹងនិយាយកុហាក ១ តំកុនិយាយ ជីវន្តនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហាក ១ និយាយរួចហើយ ជីវន្តនថា អញនិយាយកុហាករួចហើយ ១
 ប៉ុន្តែនិសេចភ្នំឃើញ ១ ប៉ុន្តែនិសេចភ្នំភាគបី ១ (ត្រូវតាមភ្នំបារាជិក ។
 តំកុនិយាយកុហាកោយជីវន្តនថា អាត្មាតំកុនិច្ចលបឋមជ្ឈទ ដោយ
 ភាគា ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវន្តនថា អញនឹងនិយាយកុហាក ១

កណ្ណន្ទស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ កណ្ណតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណតន្ត្រី វិជីនាយ ធិដ្ឋី វិជីនាយ
 ទន្តី វិជីនាយ រុច្ចី ។ សត្វហានាហេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្ទស្ស អាមត្តិ
 ឆារាជីកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្ត្រី
 កណ្ណន្ទស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ កណ្ណតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណតន្ត្រី វិជីនាយ ធិដ្ឋី
 វិជីនាយ ទន្តី វិជីនាយ រុច្ចី វិជីនាយ ភាវី ។

(២៣៨) ធិហានាហេហិ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្ទស្ស អាមត្តិ ឆារា-
 ជីកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្ត្រី
 កណ្ណន្ទស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ កណ្ណតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណតន្ត្រី ។ ចត្វហានាហេហិ ប-
 ឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្ទស្ស
 អាមត្តិ ឆារាជីកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្ណស្សន្ត្រី កណ្ណន្ទស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណមីតិ

កំភុនិទិយាយ ជីវីខ្លងថា អញកំភុនិទិយាយកុហក ខ និយាយប្តេហ៍យ
 ជីវីខ្លងថា អញនិយាយកុហកប្តេហ៍យ ខ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ខ
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ខ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ខ (ត្រូវអាមត្តិបារា-
 ជិក ។ កំភុនិយាយកុហកដោយជីវីខ្លងថា អាត្មាកំភុនិច្ចលបឋមជ្ឈាន
 ដោយពាក្យ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវីខ្លងថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ខ កំភុនិទិយាយ ជីវីខ្លងថា អញកំភុនិទិយាយកុហក ខ និយាយ
 ប្តេហ៍យ ជីវីខ្លងថា អញនិយាយកុហកប្តេហ៍យ ខ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ខ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ខ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ខ បិ-
 បាំងសេចក្តីពិតគ្រឿង ខ (ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

(២៣៩) កំភុនិយាយកុហកដោយជីវីខ្លងថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មជ្ឈាន ដោយពាក្យ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវីខ្លងថា អញនឹង
 និយាយកុហក ខ កំភុនិទិយាយ ជីវីខ្លងថា អញកំភុនិទិយាយកុហក ខ
 និយាយប្តេហ៍យ ជីវីខ្លងថា អញនិយាយកុហកប្តេហ៍យ ខ (ត្រូវអាមត្តិ
 បារាជិក ។ កំភុនិយាយកុហកដោយជីវីខ្លងថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មជ្ឈាន ដោយពាក្យ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីវីខ្លងថា អញនឹង
 និយាយកុហក ខ កំភុនិទិយាយ ជីវីខ្លងថា អញកំភុនិទិយាយកុហក ខ

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត វិជំនាយ ធិដ្ឋិ។
 បញ្ចហានាហេហំ បឋមំ ឈានំ សហាបន្នោតិ សម្មជា-
 នមុសា កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តំ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌-
 តន្ត វិជំនាយ ធិដ្ឋិ វិជំនាយ ឧត្តំ ។ ធម្មាណាហេហំ
 បឋមំ ឈានំ សហាបន្នោតិ សម្មជាទមុសា កណ៌តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តំ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌-
 តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត វិជំនាយ
 ធិដ្ឋិ វិជំនាយ ឧត្តំ វិជំនាយ រុចំ ។ សត្តហានា-
 ហេហំ បឋមំ ឈានំ សហាបន្នោតិ សម្មជាទមុសា
 កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌-
 មិត កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត
 វិជំនាយ ធិដ្ឋិ វិជំនាយ ឧត្តំ វិជំនាយ រុចំ វិជំនាយ ភាវំ ។

និមាយរូបេហឹយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករូបេហឹយ ។ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបាតដឹក ។ កំពុងនិយាយកុហក ដោយដឹង
 ខ្លួនថា ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិ-
 យាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរូបេហឹយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 និយាយកុហករូបេហឹយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ភាវចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបាតដឹក ។ កំពុងនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរូបេហឹយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករូ-
 បេហឹយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីភាវចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបាតដឹក ។ កំពុងនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 ថា ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរូបេហឹយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
 រូបេហឹយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីភាវចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិគ្រឹះ ១ ត្រូវអាបត្តិបាតដឹក ។

វិទ្យាបិដក បញ្ចវគ្គ

កណ៌ស្សន្តំ កណ៌ទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តំ វិជីនាយ
 និដ្ឋិ វិជីនាយ ទន្តិ វិជីនាយ រុចិ ។ សត្តហាគារេហំ
 បឋមស្ស ឈានស្ស លាភម្ពិទ្ធំ សម្មជានមុសា
 កណ៌ទ្គស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌ទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តំ វិជីនាយ
 និដ្ឋិ វិជីនាយ ទន្តិ វិជីនាយ រុចិ វិជីនាយ ភាវំ ។

[២២០] តីហាគារេហំ បឋមស្ស ឈានស្ស វស្សម្ពិទ្ធំ
 សម្មជានមុសា កណ៌ទ្គស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 មុទ្ធេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌ទ្គស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌តន្តំ ។ ទត្ថហាគារេហំ បឋមស្ស
 ឈានស្ស វស្សម្ពិទ្ធំ សម្មជានមុសា កណ៌ទ្គស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តំ កណ៌ទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ

វិទ្យាបិដក បញ្ចវគ្គ

និយាយកុហក ១ កំពុននិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុននិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
 (ត្រូវតាមភ្នំបាពជិត ។ កំពុននិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញជាអ្នកស្លាប់
 បឋមជ្ឈាន ដោយអាការៈ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុននិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុននិយាយ
 កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិត(គង្គ ១ (ត្រូវតាមភ្នំបាពជិត ។

[២២១] កំពុននិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញជាអ្នកស្លាប់
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក ១ កំពុននិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុន
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ (ត្រូវតាមភ្នំបាពជិត ។ កំពុននិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញ
 ជាអ្នកស្លាប់ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក ១ កំពុននិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុននិយាយ ដឹងខ្លួនថា

កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តំ វិនិច្ឆាយ
 ធិដ្ឋី ។ បត្តហាតារហំ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពតិ
 សម្បជានមុសា កណ៌តស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស បុរោ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌មិត្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ៌តន្តំ វិនិច្ឆាយ ធិដ្ឋី វិនិច្ឆាយ ទន្តំ ។ បត្តហា-
 តារហំ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពតិ សម្បជាន-
 មុសា កណ៌តស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស បុរោ វស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌មិត្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌-
 តន្តំ វិនិច្ឆាយ ធិដ្ឋី វិនិច្ឆាយ ទន្តំ វិនិច្ឆាយ វុទិ ។
 សត្តហាតារហំ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពតិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ៌តស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស បុរោ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌មិត្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា

អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បំផ្លាញសេចក្តីឃើញ ១ ក្រែងបង្កបាត់ជីវិត ។ កំពុង
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កាតាជាអ្នកស្តាប់ដឹងតាមហើយក្នុងបឋម
 បដ្ឋានដោយតាតា ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថាអញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និ-
 យាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បំផ្លាញ
 សេចក្តីឃើញ ១ បំផ្លាញសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ក្រែងបង្កបាត់ជីវិត ។ កំពុង
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កាតាជាអ្នកស្តាប់ដឹងតាមហើយក្នុងបឋម
 បដ្ឋានដោយតាតា ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បំផ្លាញ
 សេចក្តីឃើញ ១ បំផ្លាញសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បំផ្លាញសេចក្តីឃើញចិត្ត ១
 ក្រែងបង្កបាត់ជីវិត ។ កំពុងនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កាតាជាអ្នក
 ស្តាប់ដឹងតាមហើយក្នុងបឋមបដ្ឋាន ដោយតាតា ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក

កណ៌តង្គិ វិជីនាយ ទិដ្ឋិ វិជីនាយ ទង្គិ វិជីនាយ
រុច្ចិ វិជីនាយ កាវ ។

[២២២] តីហាការោ បឋមំ ឈានំ សង្ខតតំ
បយាតិ សម្មជានមុសា កណ៌ត្ថស្ស អាចត្តិ ចារា-
ជិតស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សត្ថិ
កណ៌ត្ថស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ៌តង្គិ ។ ចតុហាការោ
បឋមំ ឈានំ សង្ខតតំ មយាតិ សម្មជានមុសា
កណ៌ត្ថស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ
មុសា កណ៌ស្សត្ថិ កណ៌ត្ថស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តង្គិ វិជីនាយ
ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាការោ បឋមំ ឈានំ សង្ខតតំ មយា-
តិ សម្មជានមុសា កណ៌ត្ថស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស
មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សត្ថិ កណ៌ត្ថស្ស
ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ៌តង្គិ វិជីនាយ ទិដ្ឋិ វិជីនាយ ទង្គិ ។

ច្ចេហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីភាគចិត្ត ១ បិទ
បាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិត (ត្រង់) ១ (ត្រូវតាមតំបាកជិត ។

[២២២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានសម្មាសាសនា
ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
ហើយ ១ (ត្រូវតាមតំបាកជិត ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
បឋមជ្ឈានសម្មាសាសនាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ ៤ យ៉ាងគឺ
មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ (ត្រូវតាមតំ
បាកជិត ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានសម្មាសាសនាធ្វើ
ឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
រួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីភាគចិត្ត ១ (ត្រូវ

ឧបាសកោហំ បឋមំ ឈានំ សច្ចំកតំ មយោតិ
 សម្មជាធម្មសា កណ្តាស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តំ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តាមិតំ កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តាតន្តំ វិជីនាយ ធិន្តំ វិជីនាយ ទន្តំ
 វិជីនាយ រុច្ចំ ។ សត្តហាគារោហំ បឋមំ ឈានំ
 សច្ចំកតំ មយោតិ សម្មជាធម្មសា កណ្តាស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តំ
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមិតំ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាតន្តំ វិជីនាយ ធិន្តំ
 វិជីនាយ ទន្តំ វិជីនាយ រុច្ចំ វិជីនាយ ភាវំ (យថា
 ភនំ បឋមំ ឈានំ វិជ្ជាវតំ ឯវំ សត្វំបិ វិជ្ជាវេកតំ^(១)) ។

(២២៣) តិប្បាគារោហំ នុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្តិ សមាបន្តាមិ សមាបន្តោ

• ៩១ រាង ចោមិយោន្តេក ឥរេយសំ ឈានាមិ សោភារេ ហិរិ ឥន្ទ្រកញ្ចុ
 យោន្តេក មាធិកញ្ចុកញ្ចុកេសុ ៨ ៩៩ បរិវេន្តំ ១៥៣ ។

អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានភាគ
 បានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពញ័រចិត្ត ១ (ត្រូវតាមត្រូវបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួនថា បឋមជ្ឈានភាគបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ
 យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពញ័រចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ពិភត្រី ១ (ត្រូវតាមត្រូវបារាជិក (បឋមជ្ឈាននេះ វេសព្រះដំរីមានព្រះ
 កោត (ទន្តិសំដែង ឱ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឈានតាំងពួកនានា
 ទុកិយជ្ឈានជាដើម បណ្តាត្រូវ សំដែង ឱ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងដែរ) ។

(២២៤) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុកិយជ្ឈាន កាន់កិលេសជ្ឈាន កាន់ចក្ខុវិស័យ

ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស ឈានិម្ហំ វសិម្ហំ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សង្ខតំ មយាតំ សម្មជាទុស្ថា កណ្តស្ស
 អាចត្ថំ ចារាជិកស្ស ឬព្វ វស្ស យោតិ ឥសា
 កណ្តស្ស កណ្តស្ស យោតិ ឥសា កណ្តមីតិ
 កណ្តស្ស យោតិ ឥសា មយា កណ្តត្ថំ វិជីតាយ
 ទីដ្ឋំ វិជីតាយ ទីដ្ឋំ វិជីតាយ ទីដ្ឋំ វិជីតាយ កាវំ ។

(២២២) ភិហាគារេវា សុត្តាតំ វិមាត្ថំ អធិមិត្តំ
 វិមាត្ថំ អប្បណិហិតំ វិមាត្ថំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ អប្បណិហិតស្ស វិមាត្ថស្ស ឈានិម្ហំ វសិម្ហំ
 អប្បណិហិតោ វិមាត្ថោ សង្ខតតោ មយាតំ សម្មជា-
 ទុស្ថា កណ្តស្ស អាចត្ថំ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

កត្តាវិហារបាសោយ ជាអ្នកស្តាប់ដ៏តាមរហ័យ ក្នុងចតុត្ថជ្ជាន
 ចតុត្ថជ្ជាន ភាគបាទធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយភាគា ព្យាប័ន្តិ
 មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ប៉ុន្តែសេចក្តីឃើញ ១ ប៉ុន្តែ
 សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ប៉ុន្តែសេចក្តីតាមរហ័យ ១ ប៉ុន្តែសេចក្តីពិត
 (អង្គ ១) (ត្រូវតាមត្រូវបាទដក ។

(២២២) កំពុងនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគបាទចូលហើយ
 កំពុងចូល បាទចូលកាន់ស្មារតីវិមាត្ថ កាន់ធម៌វិមាត្ថ កាន់អប្ប-
 ណិហិតវិមាត្ថ ភាគបាទអ្នកបាសោយ ជាអ្នកស្តាប់ដ៏តាមរហ័យ ក្នុង
 អប្បណិហិតវិមាត្ថ អប្បណិហិតវិមាត្ថ ភាគបាទធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយភាគា ព្យាប័ន្តិ (ត្រូវតាមត្រូវបាទដក ។ បេ ។

• ត្រង់ឈានទាំង ៣ គឺទុតិយជ្ជាន • ធម៌យជ្ជាន • ចក្កជ្ជាន ១៖ ក្នុងឈានដូច្នេះ
 ត្រូវប្រើជាដំណើរ ។ ឱបសាមវេទន្តនៃ គឺ ទុតិយជ្ជានប្រែចោយអាការ ៣ យ៉ាង ទុតិ-
 យជ្ជានប្រែចោយអាការ ៤ យ៉ាង ទុតិយជ្ជានប្រែ ចោយអាការ ៥ យ៉ាង ទុតិយជ្ជាន
 ប្រែចោយអាការ ៦ យ៉ាង ទុតិយជ្ជានប្រែចោយអាការ ៧ យ៉ាង ។ ធម៌យជ្ជានប្រែច-
 ោយអាការ ៨ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។ ចក្កជ្ជានប្រែចោយ
 អាការ ៨ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។

បាវនិកកណ្តុ សំបុត្រទី២ បកោដិយ អំពីវិជ្ជាដែលកំពុងតែប្រែប្រួលលាស់

[២២៥] តីហាតារហំ សុញ្ញតំ សមាធិ អធិមិត្ត
សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមាបន្និ សមាបន្នាមិ
សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស សមាធិស្ស លាភិម្ហំ វស្សំ
អប្បណិហិតោ សមាធិ សន្និកតោ មយាតិ
សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
។ បេ ។

[២២៦] តីហាតារហំ សុញ្ញតំ សមាបន្នំ អធិមិត្ត
សមាបន្និ អប្បណិហិតំ សមាបន្និ សមាបន្និ សមា-
បន្នាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតាយ សមាបន្និយា
លាភិម្ហំ វស្សំ អប្បណិហិតោ សមាបន្នំ សន្និកតោ
មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ បេ ។

[២២៧] តីហាតារហំ តិស្សោ វិជ្ជា សមាបន្និ
សមាបន្នាមិ សមាបន្នោ តិស្សន្តំ វិជ្ជាធំ លាភិម្ហំ វស្សំ
តិស្សោ វិជ្ជា សន្និកតោ មយាតិ សម្បជានមុសា
កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បាវនិកកណ្តុ សំបុត្រទី២ បកោដិយ អំពីវិជ្ជាដែលកំពុងតែប្រែប្រួលលាស់

[២២៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែកថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អធិមិត្តសមាធិ កាន់អប្ប-
ណិហិតសមាធិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុង
អប្បណិហិតសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយភាសា ព្យ យ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវបាវនិក ។ បេ ។

[២២៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែកថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាបន្នំ កាន់អធិមិត្តសមាបន្នំ កាន់
អប្បណិហិតសមាបន្នំ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ
ក្នុងអប្បណិហិតសមាបន្នំ អប្បណិហិតសមាបន្នំ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ដោយភាសា ព្យ យ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវបាវនិក ។ បេ ។

[២៣០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែកថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវវិជ្ជាធំ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់
ជំនាញហើយ ក្នុងវិជ្ជាធំ ត្រូវតាមត្រូវបាវនិក បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
ដោយភាសា ព្យ យ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវបាវនិក ។ បេ ។

(២២៨) តីហាតារហ៍ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 សធម្មជាទេ ចត្តារោ ឥទ្ធិចារេ សមាបដ្ឋិ សមា-
 ចដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ចតុដ្ឋំ ឥទ្ធិចាធានំ លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ ចត្តារោ ឥទ្ធិចាធា សង្កកតា មយាតិ សម្ប-
 ជាទុស្ថា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២២៩) តីហាតារហ៍ បញ្ចវ្រ្មយានំ បញ្ច វលានំ
 សមាចដ្ឋិ សមាចដ្ឋាមិ សមាចដ្ឋោ បញ្ចុដ្ឋំ វលានំ
 លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បញ្ច វលានំ សង្កកតានិ មយាតិ
 សម្បជាទុស្ថា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។

(២៣០) តីហាតារហ៍ សត្ត ភោជ្ឈន្តំ សមាចដ្ឋិ
 សមាចដ្ឋាមិ សមាចដ្ឋោ សត្តុដ្ឋំ ភោជ្ឈន្តុដ្ឋំ លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ សត្ត ភោជ្ឈន្តុ សង្កកតា មយាតិ សម្បជាទុ-
 ស្ថា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

(២២៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភក្ខុបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំសតិបដ្ឋាន ៤ សម្បប្បដ្ឋាន ៤ ឥទ្ធិចារ ៤
 ភក្ខុជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយ ក្នុងឥទ្ធិចារ ៤ ឥទ្ធិចារ
 ៤ ភក្ខុបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយភាគរ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិក ។ បេ ។

(២២៩) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភក្ខុបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំវសិម្ហ ៦ ពល ៥ ភក្ខុជាអ្នកបានហើយ ជា
 អ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយ ក្នុងពល ៥ ពល ៥ ភក្ខុបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយភាគរ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។ បេ ។

(២៣០) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភក្ខុបានត្រាស់ដឹង
 ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងខ្ញុំភោជ្ឈន្ត ៧ ភក្ខុជាអ្នក
 បានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយ ក្នុងភោជ្ឈន្ត ៧ ភោជ្ឈន្ត ៧ ភក្ខុ
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយភាគរ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិក ។ បេ ។

[២៨០] តីហាតារហំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អវយស្ស អដ្ឋង្គិ-
 កស្ស មគ្គស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អវយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ សង្ខតតោ មយាតិ សម្មជាទុស្សា កណ្ណស្ស
 អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៨២] តីហាតារហំ សោតាមគ្គិដលំ សកតា-
 តាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរហត្ថដលំ^(១) សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អរហត្ថដលស្ស^(២) លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ អរហត្ថដលំ^(៣) សង្ខតតំ មយាតិ សម្មជា-
 ទុស្សា កណ្ណស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៨៣] តីហាតារហំ រាតោ មេ ចត្តោ រាតោ
 មេ វន្តោ រាតោ មេ មុត្តោ រាតោ មេ បហីវោ
 រាតោ មេ មជ្ជិមស្សដ្ឋោ រាតោ មេ ឧត្តេជិតោ
 រាតោ មេ សមុត្តេជិតោតិ សម្មជាទុស្សា កណ្ណស្ស
 អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ តីហាតារហំ តោសោ
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីវោ

១-៣ ទ. ម. អរហត្ថំ ។ ២ អរហត្ថស្ស ។

[២៨៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិត្ធនថា ភាគ្នាបានត្រាស់ដឹង
 ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងឡើយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ជីវិ-
 សេវ ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ជំនាញហើយក្នុងមន្ត្រីប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ជីវិសេវ មន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ជីវិសេវ ភាគ្នាបានធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយភាគា ញ យ៉ាង ត្រូវអាចក្តីបានជិត ។ បេ ។

[២៨៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិត្ធនថា ភាគ្នាបានសម្រេច
 ហើយ កំពុងសម្រេច បានសម្រេចឲ្យសាកាចក្តីផល សកតាតាមិ-
 ផល អនាតាមិផល អរហត្ថផល ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់
 ជំនាញហើយក្នុងអរហត្ថផល អរហត្ថផលភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយភាគា ញ យ៉ាង ត្រូវអាចក្តីបានជិត ។ បេ ។

[២៨៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិត្ធនថា រាគៈភាគ្នាបានកំចាត់បដិ
 ហើយ រាគៈភាគ្នាបានកំចាត់បដិហើយ រាគៈភាគ្នាបាន(ធ្វើ)ឲ្យផុតហើយ
 រាគៈភាគ្នាបានច្បាស់ឲ្យឆ្ងាយហើយ រាគៈភាគ្នាបានលាស់ចោលហើយ រាគៈ
 ភាគ្នាបានរំលាយហើយ រាគៈភាគ្នាបានតាស់រំលងហើយ ដោយភាគា
 ញ យ៉ាង ត្រូវអាចក្តីបានជិត ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិត្ធនថា
 ទោសភាគ្នាបានកំចាត់បដិហើយ ។ បេ ។ មោហៈភាគ្នាបានកំចាត់បដិ
 ហើយ បានកំចាត់បដិហើយ បាន(ធ្វើ)ឲ្យផុតហើយ បានច្បាស់

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

បដិស្ឋាន្តោ ទុក្ខេដិកោ សធុក្ខេដិកោតិ សធុជា-
ធម្មសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាដិកស្ស ។ បេ ។

[២៩២] តិហាតារហំ វាតា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
នោសា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណន្តិ
សធុជាធម្មសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាដិកស្ស
។ បេ ។ បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តិកស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ្តិកន្តិ វិជីវាយ ធិដ្ឋំ វិជីវាយ
ទន្តិ វិជីវាយ រុច្ចំ វិជីវាយ កាវំ ។

សុត្តន្ត ធិដ្ឋំ

[២៩៣] តិហាតារហំ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច
ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស
ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិដ្ឋំ វស្ស
បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សដ្ឋិកតំ មយាតិ
សធុជាធម្មសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចារាដិកស្ស ។ បេ ។

ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានកើតចោលហើយ បានសាស្ត្រ
រលើងហើយ ដោយអាការៈ ៣ យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក ។ បេ ។

(២៩៤) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាក្ខមាន
សេចក្តីរំភ័ន្តិប្រាស តំផុតស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់អាក្ខផុត
ស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់អាក្ខផុតស្រឡះចាករោហោដោយ
អាការៈ ៣ យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក ។ បេ ។ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួន
ថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
រួចហើយ ១ ចំពោះនិសេចក្តីឃើញ ១ ចំពោះនិសេចក្តីតាមចិត្ត ១ ចំពោះ
ច្បាប់សេចក្តីពេញចិត្ត ១ ចំពោះនិសេចក្តីគិតគ្រង ១ (ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក ។

សុត្តន្ត ចប់ ។

(២៩៥) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបានចូល
ហើយ កំពុងចូល បានចូលតាមបឋមជ្ឈានផង ភាន់ខ្ញុំនិយមជ្ឈានផង
អាក្ខជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ដឹងច្បាស់ហើយ គួរឲ្យបឋមជ្ឈាន
ផង ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាននឹងទុតិយជ្ឈាន អាក្ខបានធ្វើឲ្យចូល
រលាស់ហើយ ដោយអាការៈ ៣ យ៉ាង (ត្រូវអាបត្តិបាទដឹក ។ បេ ។

តីហោតាហេហិ បឋមេត្ថ ឈានំ តតិយេត្ថ ឈានំ
 សមាចន្តិ សមាចន្តាមិ សមាចន្តោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 បឋមេត្ថ ឈានំ តតិយេត្ថ ឈានំ សច្ចិកាតំ មយាតិ
 សម្មជាទុស្ថា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។ តីហោតាហេហិ បឋមេត្ថ ឈានំ ចតុត្ថេត្ថ
 ឈានំ សមាចន្តិ សមាចន្តាមិ សមាចន្តោ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថេត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 បឋមេត្ថ ឈានំ ចតុត្ថេត្ថ ឈានំ សច្ចិកាតំ មយាតិ
 សម្មជាទុស្ថា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៨៦] តីហោតាហេហិ បឋមេត្ថ ឈានំ សុញ្ញតេត្ថ
 វិមោក្ខំ បឋមេត្ថ ឈានំ អនិមិត្តេត្ថ វិមោក្ខំ បឋមេត្ថ
 ឈានំ អប្បណិហិតេត្ថ វិមោក្ខំ សមាចន្តិ សមាចន្តាមិ
 សមាចន្តោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អប្បណិហិតស្ស
 ច វិមោក្ខស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមេត្ថ ឈានំ
 អប្បណិហិតោ ច វិមោក្ខោ សច្ចិកាតោ មយាតិ
 សម្មជាទុស្ថា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិតខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ
 ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
 ផងតតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព្វ
 យ៉ាង (ត្រូវតាមភ្នំបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិតខ្លួនថា
 អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថ
 ជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផងចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការ ព្វ យ៉ាង (ត្រូវតាមភ្នំបារាជិក ។ បេ ។

[២៨៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិតខ្លួនថា អាត្មាបានចូល
 ហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង
 បឋមជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខ
 ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផងអប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មា
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព្វ យ៉ាង (ត្រូវតាមភ្នំ
 បារាជិក ។ បេ ។

(២៩៧) តីហាការោហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញា-
 តញ្ច សមាធិំ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាធិំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិំ សមាចន្និ
 សមាចន្នាមិ សមាចន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតស្ស ច សមាធិស្ស លាភិម្ពំ វសិម្ពំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាធិ សច្ចៈ
 កតោ មយោតិ សម្បជានមុសា គណន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជីកស្ស ។ បេ ។

(២៩៨) តីហាការោហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញា-
 តញ្ច សមាចន្និ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាចន្និ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាចន្និ សមាចន្និ
 សមាចន្នាមិ សមាចន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតាយ ច សមាចន្និយា លាភិម្ពំ វសិម្ពំ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាចន្និ សច្ចៈ
 កតោ មយោតិ សម្បជានមុសា គណន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជីកស្ស ។ បេ ។

(២៩៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា គាតាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញាតសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង
 អនិមិត្តសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិផង គាតាជា
 អ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតសមាធិ គាតាបានធ្វើទ្យច្យាសំលាស់
 ហើយដោយអាការព្យយាទី (ត្រូវតាចក្កិបារាជិត ១ បេ ១

(២៩៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា គាតាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញាតសមាចន្និផង បឋមជ្ឈាន
 ផង អនិមិត្តសមាចន្និផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាចន្និផង តា-
 តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិត-
 សមាចន្និផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតសមាចន្និ គាតាបានធ្វើទ្យច្យាសំ
 លាស់ហើយ ដោយអាការព្យយាទី (ត្រូវតាចក្កិបារាជិត ១ បេ ១

(២៥៩) តីហាការេហំ បឋមេត្វ ឈានំ តិស្សោ ច
វិជ្ជា សមាចជ្ជិ សមាចជ្ជាមិ សមាមន្នោ បឋមស្ស ច
ឈានស្ស តិស្សន្ទេត្វ វិជ្ជានំ លាភិម្ពំ វសិម្ពំ បឋមេត្វ
ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា សន្និកតា មយាតិ សម្មជាតិ-
មុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ បារមីកស្ស ។ មេ ។

(២៦០) តីហាការេហំ បឋមេត្វ ឈានំ ចត្តារក ច
សតិប្បដ្ឋានេ បឋមេត្វ ឈានំ ចត្តារក ច សម្មប្បដ្ឋានេ
បឋមេត្វ ឈានំ ចត្តារក ច ឥន្ទ្រានេ សមាចជ្ជិ
សមាចជ្ជាមិ សមាមន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
ចតុន្ទេត្វ ឥន្ទ្រានានំ លាភិម្ពំ វសិម្ពំ បឋមេត្វ ឈានំ
ចត្តារក ច ឥន្ទ្រានា សន្និកតា មយាតិ សម្ម-
ជាតិមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ បារមីកស្ស ។ មេ ។

(២៦១) តីហាការេហំ បឋមេត្វ ឈានំ បញ្ច ច
ឥន្ទ្រិយានំ បឋមេត្វ ឈានំ បញ្ច ច ពលានំ
សមាចជ្ជិ សមាចជ្ជាមិ សមាមន្នោ បឋមស្ស ច
ឈានស្ស ចតុន្ទេត្វ ពលានំ លាភិម្ពំ វសិម្ពំ

(២៥៩) កំពុទ្ធិយាយកុហកោយជីវីន្ទ្ធដា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
កំពុទ្ធដល់ បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ត្រិវិជ្ជាផង ភាគ្នាជាអ្នកបាន
ហើយ ជាអ្នកស្ដាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ត្រិវិជ្ជាផង បឋមជ្ឈានទ័ង
ត្រិវិជ្ជា ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយភាគ្នាព្យាយាម
ត្រូវអាបត្តិបារមីក ។ មេ ។

(២៦០) កំពុទ្ធិយាយកុហកោយជីវីន្ទ្ធដា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
កំពុទ្ធដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង សតិប្បដ្ឋានផង បឋមជ្ឈានផង
សម្មប្បដ្ឋានផង ឥន្ទ្រានផង ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ
ជាអ្នកស្ដាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រានផង បឋមជ្ឈានទ័ង
ឥន្ទ្រាន ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយភាគ្នាព្យាយាម
ត្រូវអាបត្តិបារមីក ។ មេ ។

(២៦១) កំពុទ្ធិយាយកុហកោយជីវីន្ទ្ធដា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
កំពុទ្ធដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ៍ផង បឋមជ្ឈានផង
ពល័ផង ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ដាប់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង

បឋមត្ថ ឈានំ បត្ថ ច គណនំ សង្ខតតាម
មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តំ ចារាជិ-
កាស្ស ។ បេ ។

[២២២] តីហាការហិ បឋមត្ថ ឈានំ សត្ត ច
ពោជ្ឈន្ត្រំ សមាចន្តិំ សមាចន្តាមិ សមាចន្តោ បឋ-
មស្ស ច ឈានស្ស សត្តន្តត្ថ ពោជ្ឈន្តានំ លាភិម្ពំ
ស្មិម្ពំ បឋមត្ថ ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈន្តា សង្ខ-
តតា មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តំ
ចារាជិកាស្ស ។ បេ ។

[២២៣] តីហាការហិ បឋមត្ថ ឈានំ អរិយត្ថ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាចន្តិំ សមាចន្តាមិ សមាចន្តោ
បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច អដ្ឋង្គិកាស្ស
មត្តស្ស លាភិម្ពំ ស្មិម្ពំ បឋមត្ថ ឈានំ អរិយា-
ច អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សង្ខតតោ មយាតិ សម្បជ-
ានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តំ ចារាជិកាស្ស ។ បេ ។

ពល៥៨៩ បឋមជ្ឈាននិកពល៥ ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
ដោយភាពពេញយ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវប្រាកដ ។ បេ ។

[២២៤] កិច្ចនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ខ្លួនបឋមជ្ឈាននិក ពោជ្ឈន្តត្ថ ពោជ្ឈន្ត ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
ដោយភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាននិក ពោជ្ឈន្តត្ថ ពោជ្ឈន្ត បឋមជ្ឈាន
និកពោជ្ឈន្តត្ថ ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយដោយភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
ត្រូវតាមត្រូវប្រាកដ ។ បេ ។

[២២៥] កិច្ចនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ ខ្លួនបឋមជ្ឈាននិក មត្តប្រកបដោយអង្គ៨
ជីវិតស្មិម្ពំ ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ ដោយភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
ក្នុងមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ជីវិតស្មិម្ពំ បឋមជ្ឈាននិកមត្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ជីវិតស្មិម្ពំ ភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ ដោយភាគបុរាណវិទូច្យាសវាសហើយ
ពេញយ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវប្រាកដ ។ បេ ។

[២២២] តីហោកាមហិ បឋមញ្ច ឈានំ សោតា-
 បន្តិផលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ សកាសាគាមិផលញ្ច
 បឋមញ្ច ឈានំ អនាគាមិផលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ
 អហត្ថផលញ្ច^(១) សមាបន្និ សមាបន្នាមិ សមាបន្នា
 បឋមស្ស ច ឈានស្ស អហត្ថផលស្ស^(២) ច លាភិម្ហិ
 វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ អហត្ថផលញ្ច សង្កតតំ
 ធម្មាភិ សម្មជាទុសា កណ្ឌន្តស្ស អាបន្តិ ច្រា-
 និកស្ស ។ មេ ។

[២២៣] តីហោកាមហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមា-
 បន្និ សមាបន្នាមិ សមាបន្នា ភកោ ច មេ ចត្តោ
 ។ មេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបន្និ ។ មេ ។ ឆោ-
 សោ ច មេ ចត្តោ ។ មេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ
 សមាបន្និ ។ មេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ
 ឡត្តោ ចហិទោ បដិទិស្សន្នោ ឡត្តោនិគោ សឡត្តោ-
 និគោតិ សម្មជាទុសា កណ្ឌន្តស្ស អាបន្តិ
 ចាភានិកស្ស ។ មេ ។

១.២ យំ ឥច អហត្ថផលង្គំ ច អហត្ថផលស្សាភិ ច ទិស្សតិ ធំ ឆោបិយធម្មតោទុកោសុ
 អហត្ថន្តំ ច អហត្ថស្សាភិ ច ទិស្សតិ សន្តត្ថ ច្រាត្ថំ ។

[២២៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែកខ្លះថា ភាគ្នាបានផលហើយ
 កំពុងផល បានផលនូវបឋមជ្ឈានផង សោតាបន្តិផលផង បឋមជ្ឈានផង
 សក់តាមិផលផង បឋមជ្ឈានផង អនាគាមិផលផង បឋមជ្ឈានផង
 អហត្ថផលផង ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង អហត្ថផលផង បឋមជ្ឈាននឹងអហត្ថផល ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយការពេញ យ៉ាង (ត្រូវអាចក្តីបាទដឹក ។ មេ ។

[២២៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែកខ្លះថា ភាគ្នាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ទាំងរាគៈភាគ្នាកំពុងកំចាត់ចេញ
 ហើយ ។ មេ ។ ភាគ្នាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ។ មេ ។ ទាំង
 រាគៈភាគ្នាកំពុងកំចាត់ចេញហើយ ។ មេ ។ ភាគ្នាបានចូលហើយ
 កាន់បឋមជ្ឈាន ។ មេ ។ ទាំងរាគៈភាគ្នាកំពុងកំចាត់ចេញហើយ បាន
 ភ្ជាក់ចេញហើយ បានធ្វើឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្តកំចេញហើយ
 បានរលាស់ចេញហើយ បានសាបរំលងហើយ បានរើចេញហើយ
 ដោយការពេញ យ៉ាង (ត្រូវអាចក្តីបាទដឹក ។ មេ ។

[២២៦] តិហកតាហេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ វតា ច មេ ចំត្ថំ វិជីវណំ
 ឆោសា ច មេ ចំត្ថំ វិជីវណំ មោហា ច មេ
 ចំត្ថំ វិជីវណាភិ សម្មជាធម្មសា កណ្ឌទ្គស្ស អាចត្ថិ
 ចារាជិកស្ស ធុរេ វស្ស ហោតិ ធុសា កណ្ឌទ្គស្ស
 កណ្ឌទ្គស្ស ហោតិ ធុសា កណ្ឌទ្គស្ស ហោតិ ធុសា
 មយា កណ្ឌទ្គស្ស វិជីវណា ធុរេ វស្ស
 វិជីវណា ធុរេ វស្ស វិជីវណា កាវ ។

ឧបាស្សន្ត ឧប្បិ ។

[២២៧] តិហកតាហេហិ ធុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ធុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វស្ស
 ធុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សុត្ថកតំ មយាតិ
 សម្មជាធម្មសា កណ្ឌទ្គស្ស អាចត្ថិ ចារាជិកស្ស
 ។ មេ ។ តិហកតាហេហិ ធុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ធុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វស្ស

[២២៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបាទចូលហើយ
 កំពុងចូល បាទចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ចិត្តរបស់អាក្ខបុត្រស្រឡះហើយ
 ចាកភក្តៈ ចិត្តរបស់អាក្ខបុត្រស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាក្ខបុត្រ
 ស្រឡះហើយចាកមាហៈ ដោយអាការ ព្យាយាម មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
 បំផ្លាស់សេចក្តីឃើញ បំផ្លាស់សេចក្តីកាប់ចិត្ត បំផ្លាស់សេចក្តីពេញចិត្ត
 បំផ្លាស់សេចក្តីពិត (ត្រូវតាមន្តប្រាជ្ញា ។

ឧបាស្សន្ត ចប់ ។

[២២៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបាទចូលហើយ
 កំពុងចូល បាទចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង អាក្ខបាទអ្នក
 បាទហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង ទុតិ-
 យជ្ឈាននឹងភតិយជ្ឈាន អាក្ខបាទធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ
 ព្យាយាម (ត្រូវតាមន្តប្រាជ្ញា ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 អាក្ខបាទចូលហើយ កំពុងចូល បាទចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈាន
 ផង អាក្ខបាទអ្នកបាទហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងទុតិយជ្ឈានផង

ព្រះបាទ ប៊ុន រ៉ាន់ ។

වි' වැනස් යුර් තණුය භූමික(6) පරිසරය තණු?

ကမ္ဘာ့ ဝတ် ဟ

បណ្តែតត្រូវធ្វើក្នុងកង្វះនៃឧបទ្វីបសំបូរគ្នា ធ្វើតាមមូលដ្ឋាន ៗដូច

វិទ្យុំ សុដ្ឋិត្តិ (១)

(២២៥) តីហោតាហេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមេត្វ ឈានំ សមាបន្និ សមាបន្នាមិ
 សមាបន្នោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ បឋមេស្ស
 ច ឈានស្ស លាភំម្ហំ វសំម្ហំ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមេត្វ ឈានំ សុត្តន្តានិ ឧបាសិ សម្មាសា-
 នមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 តីហោតាហេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ នុត្ត-
 យេត្វ ឈានំ តតិយេត្វ ឈានំ ចកុកុត្វ ឈានំ
 សុញ្ញតេត្វ វិមាត្ថំ អនិមិត្តេត្វ វិមាត្ថំ អប្បណិហិ-
 តេត្វ វិមាត្ថំ សុញ្ញតេត្វ សមាទិ អនិមិត្តេត្វ
 សមាទិ អប្បណិហិតេត្វ សមាទិ សុញ្ញតេត្វ សមាបត្តិ
 អនិមិត្តេត្វ សមាបត្តិ អប្បណិហិតេត្វ សមាបត្តិ
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រចារេ បេត្វ ច
 ឥន្ទ្រិយានិ បេត្វ ច ពលានិ សត្វ ច កោដ្ឋន្តិ

១ វិទ្យុំ បឋមេត្វ ចោបិយោត្តោតោយេ ៤ វិស្វតិ ។

នៃបារាណស្ថសិក្ខា

(២២៥) ភិក្ខុខិយាយកុហកោដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់គាត់
 បានផុតស្រឡះហើយពាក្យមាហាជន គាត់បានចូលហើយ កំពុង
 ចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ចិត្តរបស់គាត់ផុតស្រឡះហើយ
 ពាក្យមាហាជន គាត់ជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយក៏បឋ-
 មជ្ឈានផង ចិត្តរបស់គាត់ផុតស្រឡះហើយពាក្យមាហាជន បានបឋមជ្ឈាន
 គាត់បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការព្យាយាម (ត្រូវតាមគ្គិ
 បារាណស្ថ ។ បេ ។ ភិក្ខុខិយាយកុហកោដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់គាត់
 ផុតស្រឡះហើយពាក្យមាហាជន គាត់បានចូលហើយកាន់ចុតិយជ្ឈាន
 ផង កតិយជ្ឈានផង ចកុកុជ្ឈានផង សុញ្ញវិមាត្ថផង អនិមិត្តវិមាត្ថ
 ផង អប្បណិហិតវិមាត្ថផង សុញ្ញសមាទិផង អនិមិត្តសមាទិផង
 អប្បណិហិតសមាទិផង សុញ្ញសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្ប-
 ណិហិតសមាបត្តិផង វិគ្រិដ្ឋាផង សតិប្បដ្ឋាន២ផង សម្មប្បដ្ឋាន២
 ផង ឥន្ទ្រចារ២ផង ឥន្ទ្រិយ២ផង ពល២ផង កោដ្ឋន្តិ៧ផង

អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិផលញ្ច សក-
 នាកាមិផលញ្ច អនាកាមិផលញ្ច អរហត្តផលញ្ច សមា-
 បដ្ឋី ។ បេ ។ វាតោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 នោសា ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តោ វត្តោ មុត្តោ មហំនោ មជ្ឈិមស្សន្នោ ឧត្តោ-
 ជិតោ សឧត្តោជិតោ វាតា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
 នោសា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ច មេ
 ចិត្តំ វិជីវណំ ចិត្តំ សធម្មជាធម្មសា កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តំ
 វាតាជិតស្ស ។ បេ ។

ឧទ្ទាល័យ សង្កតំ វិជីវណំ ។

(២២៨) ឧទ្ទាល័យកម្សិ ភិម្ពលកម្សិ ឧត្តម្ពលកម្សិ
 មត្តម្ពលកម្សិ ឧម្ពលកម្សិ សត្តម្ពលកម្សិ អដ្ឋ-
 ម្ពលកម្សិ ឈម្ពលកម្សិ ធនម្ពលកម្សិ យថា
 ឯកម្ពលកំ វិជ្ជាវតំ ឯវាមេ វិជ្ជាវតតំ ។

មត្តប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរផង សោតាបត្តិផលផង សកទាតាមិផល
 ផង អនាកាមិផលផង អរហត្តផលផង ដោយអាតារ ញ យ៉ាង ។ បេ ។
 ភកៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទោសារាត្មាបានកំចាត់
 ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាកំចាត់ចេញហើយ
 បានត្អាត់ចោលហើយ បាន (រឿ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានចន្ទក្កចេញ
 ហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានភាសារលើសហើយ បានកើតចោល
 ហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកភកៈផង ចិត្តរបស់អាត្មា
 បានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះ
 ហើយចាកមោហៈផង ដោយអាតារ ញ យ៉ាង (ត្រូវអាចក្តីបារមីក ។ បេ ។

ចក្ខុមានមូល ។ ឧបទ្ទាល័យសន្តេច ។

(២២៩) ចក្ខុមានមូល ។ វេលាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិស័សផងដោយពិស្តារ
 ហើយយ៉ាងណា ចក្ខុមានមូល ២ ក្តី មានមូល ៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី
 មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី មានមូល ៨ ក្តី មានមូល
 ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្តឹងត្រូវស័ដនិឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

៩៨ សត្វមូលកំ

[៤៧១] តីហោតាហោ ។ បេ ។ សត្វហោតាហោ
 បវេមត្ថ ឈានំ ធុតិយត្ថ ឈានំ ធុតិយត្ថ ឈានំ
 ចតុត្ថត្ថ ឈានំ សុញ្ញត្ថត្ថ វិមាត្ថំ អនិមិត្តត្ថ
 វិមាត្ថំ អប្បណិហិតត្ថ វិមាត្ថំ សុញ្ញត្ថត្ថ សមាធិ
 អនិមិត្តត្ថ សមាធិ អប្បណិហិតត្ថ សមាធិ សុញ្ញ
 ត្ថត្ថ សមាបត្តិ អនិមិត្តត្ថ សមាបត្តិ អប្បណិហិ
 ត្ថត្ថ សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ ចត្តារោ ច
 ឥន្ទ្រិយានេ ចត្ថ ច ឥន្ទ្រិយានំ បត្ថ ច ឥន្ទ្រិយានំ
 សត្វ ច ពោជ្ឈត្ថំ អរិយត្ថ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ សោ
 តាបត្តិវេសត្ថ សកតាតាមិវេសត្ថ អនាតាមិវេសត្ថ
 អរហត្តវេសត្ថ សមាបត្តិ សមាបត្តិមិ សមាបត្តោ
 ។ បេ ។ រកោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ ឆោសោ ច
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ រត្តោ
 បុត្តោ បរិវេសោ បរិវេសប្បដ្ឋោ ឧត្តោនិសោ សមុត្តោនិសោ
 រកោ ច មេ ចត្តំ វិនិវេសំ ឆោសោ ច មេ ចត្តំ
 វិនិវេសំ មោហោ ច មេ ចត្តំ វិនិវេសន្តិ សមុត្តោនិ

នេះចក្ខុមានមូលគ្រប់ពាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីក្នុងទីនេះ)

[៤៧១] កិច្ចនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគបុរាណហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈាន
 ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមាត្ថផង អនិមិត្តវិមាត្ថផង អប្បណិហិ
 តវិមាត្ថផង សុញ្ញសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង សុញ្ញសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង
 វិជ្ជាផង សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង សម្មប្បធាន ៤ ផង ឥន្ទ្រិយាន ៤ ផង
 ឥន្ទ្រិយ ៩ ផង ពល ៩ ផង ពោជ្ឈត្តិ ៧ ផង មគ្គមានកង្គ ៨ ជ័យស្រី
 ផង សោតាបត្តិវេសផង សកតាតាមិវេសផង អនាតាមិវេសផង អរហត្ត
 វេសផង ។ បេ ។ រកៈភាគបុរាណកំពាន់ចេញហើយផង ។ បេ ។
 ចោសៈភាគបុរាណកំពាន់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ពាំងមោហៈភាគបុរាណ
 កំពាន់ចេញហើយ បានខ្វាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះ
 ហើយ បានចម្លាក់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានតាស់
 រំលើងហើយ បានរំលាស់ហើយ ចិត្តរបស់ភាគបុរាណស្រឡះហើយ ចាក
 រកៈផង ចិត្តរបស់ភាគបុរាណស្រឡះហើយចាកចោលផង ចិត្តរបស់ភាគ
 បុរាណស្រឡះហើយចាកចោលផង ដោយអាការៈពុ យ៉ាង ។ បេ ។

មុសា កណ្តុស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ចុត្វេវស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តុស្សន្តិ កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តត្ថន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ទន្តិ វិនិជាយ រុច្ចិ
 វិនិជាយ កាវ ។

សព្វប្បសព្វំ និដ្ឋិតំ ។
 សុទ្ធិករោចា និដ្ឋិតា ។

[២៧១] តិហាការេហំ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិត្តំ
 វត្តការោ ធុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិត្តំ សម្បជានមុសា
 កណ្តុស្ស បដិវិជានុស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស
 ឧ បដិវិជានុស្ស អាចត្តិ ចុត្វេវស្ស ។ ឃេ ។
 តិហាការេហំ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិត្តំ វត្តការ-
 ោ ធុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិត្តំ សម្បជានមុសា
 កណ្តុស្ស បដិវិជានុស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស

ដោយភាគាវេយ្យំ មុខនឹងនិយាយ គឺនឹងនិយាយ អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ កំពុងនឹងនិយាយ អញកំពុងនិយាយកុហក ១ សុ្ត
 និយាយរួចហើយ កំពុងនឹងនិយាយ អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ប៉ុន្តែ
 សេចក្តីឃើញ ១ ប៉ុន្តែសេចក្តីគាត់ចិត្ត ១ ប៉ុន្តែសេចក្តីកញ្ចប់ចិត្ត ១
 ប៉ុន្តែសេចក្តីពិតគឺ ១ ត្រូវតាមតួប្រាជ្ញា ។

ឧបាសម្ព័ន្ធទ្រង់កំណត់ ចប់ ។
 សុទ្ធិករោចា ចប់ ។

[២៧១] គំនុចនឹងនិយាយថា ភាគបឋមជ្ឈាន កាន់បឋមជ្ឈាន
 កាលដែលនិយាយ កំនិយាយកុហកដោយជំនុំ បែរដោយនិយាយថា ភា-
 គបឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន ដូច្នេះទៅវិញ ដោយភាគាវេយ្យំ យ៉ាង
 ច្រើនកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមតួប្រាជ្ញា ច្រើនកស្តាប់មិនដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមតួប្រាជ្ញា ។ ចេ ។ គំនុចនឹងនិយាយថា ភាគបឋម
 ជ្ឈាន កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយកំនិយាយកុហកដោយជំនុំ
 នឹង បែរដោយនិយាយថា ភាគបឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈានដូច្នេះទៅវិញ
 ដោយភាគាវេយ្យំ យ៉ាង ច្រើនកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមតួប្រាជ្ញា

១ អធិបតីស្ថាប័ន អាចត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
 តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ថុ
 ការោ ឧត្តរំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជានំ
 នមុសា កណ្ឌទ្ធស្ស បដិវដានទ្ធស្ស អាចត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន បដិវដានទ្ធស្ស អាចត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ថុការោ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាជី
 អនិមិត្តំ សមាជី អប្បណិហិតំ សមាជី សុញ្ញតំ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ
 តិស្សោ វិជ្ជា ចត្តារោ សតប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្ប-
 ជានេ ចត្តារោ ឥន្ទ្រិយានេ បញ្ច្រ្វិយានំ បញ្ច តលានិ
 សត្វ ពោជ្ឈន្តេ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ សាគាបត្តំផលំ
 សកតាគាមិផលំ អនាគាមិផលំ អរហន្តផលំ សមា-
 បដ្ឋិន្តំ សម្បជានមុសា កណ្ឌទ្ធស្ស បដិវដានទ្ធស្ស
 អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវដានទ្ធស្ស អាចត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ បេ ។ គិត
 ចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយដំនិត បែរដានិយាយថា អាត្មាបានចូល
 ហើយកាន់ឧត្តរជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយពាក្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់
 ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមត្តិចារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ទេ ត្រូវតាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ បេ ។ គិតចង់និយាយថា អាត្មាបានចូល
 ហើយកាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដំនិត
 បែរដានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់សុញ្ញតំវិមោក្ខំ កាន់អនិមិត្ត-
 វិមោក្ខំ កាន់អប្បណិហិតំវិមោក្ខំ កាន់សុញ្ញតំសមាជី កាន់អនិមិត្តំសមាជី
 កាន់អប្បណិហិតំសមាជី កាន់សុញ្ញតំសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តំសមាបត្តិ កាន់
 អប្បណិហិតំសមាបត្តិ កាន់វិជ្ជា កាន់សតប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្បជាន ៤
 កាន់វត្ថុបាទ ៤ កាន់និវ្រ្វិយ ៨ កាន់វាល ៨ កាន់រោជ្ឈន្តិ ៧ កាន់មត្ត
 មានអត្ថ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោភាបត្តិផល កាន់សកតាគាមិផល កាន់
 អនាគាមិផល កាន់អរហន្តផល ដូច្នេះវិញ ដោយពាក្យ យ៉ាង បើអ្នក
 ស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវតាមត្តិចារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ទេ ត្រូវតាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ បេ ។ គិតចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ

សមាប្បិទ្ធិ វត្ថុតាមោ កតោ មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 ឆោសោ មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ
 វត្ថោ មុត្តោ បរិវាតោ បដិវិជ្ជាស្ស ឧត្តោ ឧត្តោ
 សប្បុរោ ឧត្តោ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស បដិវិជ្ជា-
 ឧត្តស្ស អាមត្តិ ចាកជិតស្ស ឧ បដិវិជ្ជាឧត្តស្ស
 អាមត្តិ ឥន្ទ្រជ័យស្ស ។ បេ ។ តិហាការោ បរិវា-
 ឈានំ សមាប្បិទ្ធិ វត្ថុតាមោ កតោ មេ ចត្តោ វិជ្ជ-
 វាលំ ឆោសោ មេ ចត្តោ វិជ្ជវាលំ មោហោ មេ ចត្តោ
 វិជ្ជវាលនំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស បដិវិជ្ជាឧត្តស្ស
 អាមត្តិ ចាកជិតស្ស ឧ បដិវិជ្ជាឧត្តស្ស អាមត្តិ
 ឥន្ទ្រជ័យស្ស មុត្តោ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមិត្តិ កណ្តិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តិតនំ វិជ្ជតាយ ឧត្តំ
 វិជ្ជតាយ ឧត្តំ វិជ្ជតាយ វុច្ចិ វិជ្ជតាយ ភាវំ ។

វត្ថុតាមោ កតោ មេ ចត្តោ វិជ្ជវាលំ មោហោ មេ ចត្តោ

។ ឧ. វត្ថុតាមោ កតោ មេ ចត្តោ វិជ្ជវាលំ មោហោ មេ ចត្តោ

កាន់បឋមជ្ឈម កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ថែវនិ-
 និយាយថា កតៈភាគ្នាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ គោសៈភាគ្នា
 បានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ តាំងមាហៈភាគ្នាបានកំចាត់ចេញ
 ហើយ បានខ្វាក់ចាញ់ហើយ បាន (ទ្រី) ឲ្យផុតស្រឡាហើយ
 បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលស់ចាញ់ហើយ បានតាស់រលើងហើយ
 បានរើចាញ់ហើយ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈ ឲ្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ត្រូវតាមបង្គំបាញ់ចិត្ត បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវ
 អាមត្តិឥន្ទ្រជ័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចិន្តនិយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់
 បឋមជ្ឈម កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ថែវនិ-
 យាយថា ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុតស្រឡាហើយចាកកតៈ ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុត
 ស្រឡាហើយចាកគោសៈ ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុតស្រឡាហើយចាកមាហៈ
 ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈ ឲ្យ យ៉ាង គឺចុះនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ភិក្ខុចិន្តនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញភិក្ខុនិយាយកុហក លុះ
 និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ដូច្នេះ
 បិទបាំងសេចក្តីយើង បិទបាំងសេចក្តីតាមចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមបង្គំ
 បាញ់ចិត្ត បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមបង្គំឥន្ទ្រជ័យ ។

[២៧២] តីហាការោ ធុត្ថយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ

វត្តកាមោ ធុត្ថយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជានមុសា

កណ្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឯ

បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហា-

កាមោ ធុត្ថយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ ហេ-

ហា មេ ធុត្ថំ វិជីវណ្ឌន្តំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស

បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឯ បដិវិជាន-

ន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាកា-

រោ ធុត្ថយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ បឋមំ

ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស

បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឯ បដិវិជាន-

ន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

[២៧២] ភិក្ខុវន្តិនិយាយោ ភាគាប្បានចូលហើយ កាន់

ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា

និយាយថា ភាគាប្បានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ផ្ទះច្រើន ដោយ

ភាគា ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាតដក

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិផ្សំច្រើន ។ បេ ។ ភិក្ខុវន្តិ-

និយាយថា ភាគាប្បានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយ ភិ-

និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់ភាគាផុតស្រឡះ

ហើយទាត់ទៅដូច្នេះ ដោយភាគា ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង

សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាតដក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ

ត្រូវអាបត្តិផ្សំច្រើន ។ បេ ។ ភិក្ខុវន្តិនិយាយថា ភាគាប្បានចូលហើយ

កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា

និយាយថា ភាគាប្បានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានផ្ទះច្រើន ដោយភាគា

ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាតដក បើអ្នកស្តាប់

មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិផ្សំច្រើន ។ បេ ។

ព្រះបាទសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ឧបាយតម្កល ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងហើយដោយសង្ខេប

(២៧៣) តំណាងអាយុ ខោ ហា ថេ ខ្ញុំ

(២៧) ភិក្ខុវង់និយាយថា ជីក្ករបស់អាត្មា ពុទ្ធសាសនាឈឺ

ពាក្យទាហៈ ការងារដែលធំ យាយក៏ធំ យាយកុហកដោយព័ត៌មាន បែរជា

និយាយថា គាត់បានក្លាយហើយកាន់បរិវេណផ្ទះខ្មែរ ដោយសារ

ព្យាយាម បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ (គ្រប់រូបក៏ច្បាស់ដែរ បើអ្នកស្តាប់មិន

អំពីសេចក្តីជូនដំណឹង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ១២១ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ ១២ ឆ្នាំ ២០២២

[illegible]

ឧបាយកុហកដោយដំនើរ បែរជាឧបាយដាច់ ចិត្តរបស់ភាគីផ្គត់ផ្គង់

ហើយចាកចោលដង្ហែមិត្ត ដោយពាក្យ ពូ យ៉ាង បើកស្តាប់ផង

សេចក្តីច្បាស់ ថ្ងៃអាទិត្យព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ

6/10/58 10:00 AM 7 10 7

ឧប្បត្តិកម្ម • កែប្រែស្រុក ដែលព្រះសង្ឃសំដែងដោយសង្កេត ១

• យមិន វត្តន៍ស្បែកស្បែក ទំ ទោយិយោត្តេ វត្តន៍សាស្ត្រាតិ ឧប្បោត្តេ វត្តន៍សា-
ស្ត្រាតិ រាម្មោត្តេ វត្តន៍ស្បែកស្បែក ទំស្បែក លក្ខណ៍ ឃ្លាត ។ ២ ១, ២, ៣
ឯកម្មសាស្ត្រ ។ ៣-២ ១, ២, ៣ ក្នុងក្រុម លក្ខណ៍ ។

ពាក្យនិរុទ្ធិ ធម្មត្ថបិដក បទដ្ឋកថា ទម្រង់ ១៧០៧

ពាក្យនិរុទ្ធិ សំគាល់ ២ បទដ្ឋកថា ទម្រង់ ១៧០៧

[២៧៤] តិប្បកាមោ បទដ្ឋកថា ឈានំ ទុតិយកា
 ឈានំ សមាបដ្ឋិតំ វត្តកាមោ តតិយកា ឈានំ
 សមាបដ្ឋិតំ សម្មាសាមគ្គិយា កណ្ឌន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ចាតិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ បុល្លច្ឆយស្ស ។ បេ ។ តិប្បកាមោ បទដ្ឋកថា
 ឈានំ ទុតិយកា ឈានំ សមាបដ្ឋិតំ វត្តកាមោ
 មោហា មេ ចិត្តំ វិនិវរណ្ឌំ សម្មាសាមគ្គិយា កណ្ឌន្តស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចាតិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ បុល្លច្ឆយស្ស ។ បេ ។

ពាក្យនិរុទ្ធិ ទម្រង់ ១៧០៧

[២៧៥] តិប្បកាមោ ទុតិយកា ឈានំ តតិយកា
 ឈានំ សមាបដ្ឋិតំ វត្តកាមោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋិតំ សម្មាសាមគ្គិយា កណ្ឌន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ចាតិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ បុល្លច្ឆ-

[២៧៦] ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ភាគទានចូលហើយកាន់បរមជ្ឈមន្ត
 ទុតិយជ្ឈមន្ត កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា ភាគទានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈមន្ត ចក្ខុជ្ឈមន្ត
 ដូច្នេះវិញ ដោយភាគា ព្យាបាទ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវ
 កាបត្តិបាទដឹក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវកាបត្តិបុល្លច្ឆយ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ភាគទានចូលហើយកាន់បរមជ្ឈមន្ត
 ទុតិយជ្ឈមន្ត កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរ
 ជានិយាយថា មិត្តរបស់ភាគទានជុំគ្រឿងហើយចាកចោលដូច្នេះវិញ
 ដោយភាគា ព្យាបាទ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវកាបត្តិបាទដឹក
 បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវកាបត្តិបុល្លច្ឆយ ។ បេ ។

ពាក្យនិរុទ្ធិ ទម្រង់ ១៧០៧

[២៧៧] ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ភាគទានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈមន្ត
 ផង កាន់តតិយជ្ឈមន្ត កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 បែរជានិយាយថា ភាគទានចូលហើយកាន់ចក្ខុជ្ឈមន្តដូច្នេះវិញ ដោយ
 ភាគា ព្យាបាទ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវកាបត្តិបាទដឹក បើ
 អ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវកាបត្តិបុល្លច្ឆយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចន្ទ

យស្ស ។ មេ ។ តីហាការហិ ធុតិយត្ថ ឈានំ
 តតិយត្ថ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តតារោ មោហា
 មេ ចិត្តំ វិនិវរណន្តំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ច បដិវិជាន-
 នន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។ តីហាការហិ
 ធុតិយត្ថ ឈានំ តតិយត្ថ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ត-
 តារោ បមមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជាទុស្សា
 កណ្ណស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ច
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។

ក្នុងស្សនស្ស ប្រយោគ ព្រះបញ្ញា ។

(២៧២) តីហាការហិ ឆោសា ច មេ ចិត្តំ វិនិវរណំ
 មោហា ច មេ ចិត្តំ វិនិវរណន្តំ វត្តតារោ បមមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណស្ស បដិវិជានន្តស្ស

និយាយថា ភក្ខបាទចូលហើយកាន់ខ្ទតិយជ្ឈានផង កាន់ភតិយជ្ឈាន
 ផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយជំនុំខ្លួន បែរជានិយាយ
 ថា ចិត្តរបស់ភក្ខផុតស្រឡះហើយចាករោមាហៈផ្ទុះចេញ ដោយភាសា
 ព្យាបាទ បើអ្នកស្តាប់ជំនះសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវភាចក្តីបាទដឹក បើអ្នក
 ស្តាប់មិនជំនះសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវភាចក្តីផ្សល់ច្រើន ។ មេ ។ ភិក្ខុចន័ន័-
 យាយថា ភក្ខបាទចូលហើយកាន់ខ្ទតិយជ្ឈានផង កាន់ភតិយជ្ឈានផង
 កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយជំនុំខ្លួន បែរជានិយាយថា
 ភក្ខបាទចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានផ្ទុះចេញ ដោយភាសា ព្យាបាទ
 បើអ្នកស្តាប់ជំនះសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវភាចក្តីបាទដឹក បើអ្នកស្តាប់មិនជំនះ
 សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវភាចក្តីផ្សល់ច្រើន ។ មេ ។

ព្រះបញ្ញាបញ្ជាក់ វិទ្យាបិដក ។

(២៧៦) ភិក្ខុចន័ន័យាយថា ចិត្តរបស់ភក្ខផុតស្រឡះហើយចាក
 រោមា ផង ចិត្តរបស់ភក្ខផុតស្រឡះហើយចាករោមាផង កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយជំនុំខ្លួន បែរជានិយាយថា ភក្ខបាទចូល
 ហើយកាន់បឋមជ្ឈានផ្ទុះចេញ ដោយភាសា ព្យាបាទ បើអ្នកស្តាប់ជំនះ

ធានាភាពស្មោះត្រង់ និងគុណភាព ទី ២. ចក្ខុវិស័យ អំពីសេចក្តី មានសុភមង្គល

សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីបាត់ បើអត្តសាសន៍មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
ត្រូវអាចក្តីប្រឈម ។ បេ ។ ក៏ប្រឈមនិយាយថា ចិត្តរបស់អត្តសាសន៍
ស្រឡះហើយចាកខាងផង ចិត្តរបស់អត្តសាសន៍ស្រឡះហើយចាកខាង
ផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុបាកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា
ចិត្តរបស់អត្តសាសន៍ស្រឡះហើយចាកខាងផ្សេងទៀត ដោយសារការព្យាបាល
បើអត្តសាសន៍មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីបាត់ បើអត្តសាសន៍មិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាចក្តីប្រឈម ។ បេ ។

ឡើយនាមនេះនៃវត្តនិងព្រះនាមនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃនោះដោយសង្ខេប ចប់ ។

(២៧៧) ចក្ខុមានមូលមួយ ១ នៃបទគាំងស្លាយដែលព្រះសង្ឃតិកា-
 ចារ្យបានដកចេញហើយ ចក្ខុភិក្ខុប្បិស័វដ្ឋនិយមនា ចក្ខុមានមូល
 ៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី
 មានមូល ៨ ក្តី មានមូល ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី ចក្ខុភិក្ខុប្បិស័វដ្ឋនិយមនា
 ផងចុះ ១ (ឡើងទៀត) ចក្ខុមានមូលមួយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនសំដែងហើយ
 ដោយពិស្តារយោងនា (ចក្ខុមានមូលចំនាត់) ចក្ខុភិក្ខុប្បិស័វដ្ឋនិយមនា
 ដោយពិស្តារយោងនាផងចុះ ១

• ឧ. ម. ពោធិ៍សាត់ ទទួលរង ៩ វិវាទ ។ ឯកមូលកពោ ឡើយ ទទួលកម្មវិ
វិវាទ ។ ឃ ។ កសមូលកម្មវិ ឯកមូល កាតត្ថ ។ ព័ទ្ធ ឯកមូលកម្មវិ ឯកមូល កត លើសពី ។

ឥទ្ធិ សុត្តន្តបិដក

[២៧៨] ភិក្ខុកាយោ ។ មេ ។ សុត្តន្តកាយោ
 បឋមេ ឈានំ ធុតិយេ ឈានំ ឆតិយេ ឈានំ
 ចតុត្ថេ ឈានំ សុញ្ញតេ វិមោក្ខំ អនិមិត្តេ
 វិមោក្ខំ អប្បណិបាតេ វិមោក្ខំ សុញ្ញតេ សមាធិ
 អនិមិត្តេ សមាធិ អប្បណិបាតេ សមាធិ សុញ្ញតេ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តេ សមាបត្តិ អប្បណិបាតេ
 សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិធម្មដ្ឋានេ
 ចត្តារោ ច សធម្មដ្ឋានេ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិយានេ ច ព
 ច ឥន្ទ្រិយានេ មញ្ញ ច ឈានំ សុត្ត ច តោដ្ឋវុត្ត
 អរិយេ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ សោតាបត្តិផលេ កុស-
 លានិផលេ អនាគានិផលេ អរហន្តផលេ
 សមាបត្តិ កកា ច មេ ចត្តោ ។ មេ ។ ធាសោ
 ច មេ ចត្តោ ។ មេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វត្តា
 មុត្តោ ចហិមោ ចនិមិត្តោ ឧត្តោនិមោ សមុត្តោនិមោ
 កកា ច មេ ចត្តំ វិជីវណំ ធាសោ ច មេ ចត្តំ
 វិជីវណំ វត្តកាមោ មោហោ ច មេ ចត្តំ វិជីវណំ

នេះចក្កមានមូលគ្រប់គ្នាស្រប (ដូចមានសេចក្តីក្រៅនេះ)

[២៧៨] ភិក្ខុនិយាយថា ភិក្ខុបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈាន
 ដ្ឋន៍ កាន់ធុតិយជ្ឈានដ្ឋន៍ កាន់ឆតិយជ្ឈានដ្ឋន៍ កាន់ចតុត្ថជ្ឈានដ្ឋន៍ កាន់
 សុញ្ញតវិមោក្ខដ្ឋន៍ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខដ្ឋន៍ កាន់អប្បណិបាតវិមោក្ខដ្ឋន៍
 កាន់សុញ្ញតសមាធិដ្ឋន៍ កាន់អនិមិត្តសមាធិដ្ឋន៍ កាន់អប្បណិបាតសមាធិ
 ដ្ឋន៍ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិដ្ឋន៍ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិដ្ឋន៍ កាន់អប្បណិបាត-
 សមាបត្តិដ្ឋន៍ កាន់តិវិជ្ជាដ្ឋន៍ កាន់សតិធម្មដ្ឋាន ២ ដ្ឋន៍ កាន់សធម្មដ្ឋា-
 ន ២ ដ្ឋន៍ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ ដ្ឋន៍ កាន់ព ៥ ដ្ឋន៍
 កាន់តោដ្ឋវុត្ត ៧ ដ្ឋន៍ កាន់មគ្គមានអង្គ ៨ ដ្ឋន៍ កាន់សោតាបត្តិ-
 ផលដ្ឋន៍ កាន់សនាគានិផលដ្ឋន៍ កាន់អរហន្តានិផលដ្ឋន៍ កាន់អរហន្ត-
 ផលដ្ឋន៍ ពនៈភិក្ខុបានកំចាត់ចេញហើយដ្ឋន៍ ។ មេ ។ ចោសៈភិក្ខុ
 បានកំចាត់ចេញហើយដ្ឋន៍ ។ មេ ។ ចំនិមោហៈ ភិក្ខុបានកំចាត់
 ចេញហើយ បានទ្វារកំចាត់ហើយ បាន (ភ្លើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ
 បានចន្ទ្រកំចាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចេញហើយ បានកាសិរលើង
 ហើយ បានកើតចេញហើយ ចំក្នុងរូបសំភាវៈផុតស្រឡះហើយចាករូប-
 ដ្ឋន៍ ចំក្នុងរូបសំភាវៈផុតស្រឡះហើយចាករាសៈដ្ឋន៍ កាលដែលនិ-
 ព្រាហ្មណ៍និយាយក្នុងការដ្ឋន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ថ្វីត្បិតនិយាយថា ចំក្នុងរូបសំ

បាវនាស្តា ចន្ទនិស្សាស្ស ចន្ទនិស្សាស្ស ចន្ទនិស្សាស្ស ចន្ទនិស្សាស្ស

សម្មាសាមាសា កណ្តាស្ស បដិវិសាស្ស អាចត្តិ
 ចាកនិស្សាស្ស ឧ បដិវិសាស្ស អាចត្តិ ឥន្ទ្របុរាណស្ស
 ឥន្ទ្រ វស្ស ហោតិ ឥសា កណ្តាស្សន្តិ កណ្តាស្ស
 ហោតិ ឥសា កណ្តាស្សន្តិ កណ្តាស្ស ហោតិ ឥសា
 មយា កណ្តាស្សន្តិ វិសិដាយ និដ្ឋិ វិសិដាយ ឧត្តិ
 វិសិដាយ រុតិ វិសិដាយ កាវិ ។

កុត្តនិស្សាស្ស ចន្ទនិស្សាស្ស ឧត្តិ ។

វិញ្ញាណវរាង ឧត្តិ ។

(២៧៧) តិយាគាហេហិ យោ តេ វិហារេ វសិ

សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាចន្តិ សមាចន្តិ
 សមាចន្តា សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស ឈាតិ
 វសិ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ចិកាត្តន្តិ
 សម្មាសាមាសា កណ្តាស្ស បដិវិសាស្ស អាចត្តិ

បាវនាស្តា សិក្ខាបទ ទី ២ ចន្ទនិស្សាស្ស អំពីបញ្ចក្ខន្ធន៍ ១២

កត្តាដ្ឋកស្រីស្រីហើយចាកនិស្សាស្ស ឥន្ទ្របុរាណស្ស ដោយភាគ ៣
 យោតិ ។ បេ ។ ដោយភាគ ៧ យោតិ ឥន្ទ្របុរាណស្ស ឥន្ទ្របុរាណស្ស
 អញ្ជន្តិវិសាយកុហា ១ កំពុងវិសាយ កំពុងវិសាយ អញ្ជន្តិវិសាយ
 កុហា ១ វិសាយបុរាណស្ស ឥន្ទ្របុរាណស្ស អញ្ជន្តិវិសាយកុហាបុរាណស្ស ១
 បិដ្ឋានិសេចក្តីយេញ ១ បិដ្ឋានិសេចក្តីភាវចក្តី ១ បិដ្ឋានិសេចក្តី
 អញ្ជន្តិវិសាយ ១ បិដ្ឋានិសេចក្តីភាវចក្តី ១ បិដ្ឋានិសេចក្តី
 ត្រាភាវចក្តីភាវចក្តី បិដ្ឋានិសេចក្តីភាវចក្តី ត្រាភាវចក្តីភាវចក្តី ត្រាភាវចក្តី
 ភាវចក្តីភាវចក្តី ។

ចន្ទនិស្សាស្ស ឥន្ទ្របុរាណស្ស ឧត្តិ ។

វិញ្ញាណវរាង ឧត្តិ ។

(២៧៨) ភិក្ខុវិសាយកុហាដោយដីវិសាយ ភិក្ខុវិសាយកុហា
 បេស្តា ភិក្ខុវិសាយកុហាបុរាណស្ស ភិក្ខុវិសាយ បុរាណស្ស ភាវចក្តី
 ភិក្ខុវិសាយកុហាបុរាណស្ស ភិក្ខុវិសាយ ភាវចក្តី ភាវចក្តី
 ភិក្ខុវិសាយ បុរាណស្ស ភាវចក្តី ភាវចក្តី ភាវចក្តី ភាវចក្តី
 វិសាយ ឥន្ទ្របុរាណស្ស អញ្ជន្តិវិសាយកុហា ១ កំពុងវិសាយ ឥន្ទ្របុរាណស្ស
 អញ្ជន្តិវិសាយកុហា ១ ឥន្ទ្របុរាណស្ស អញ្ជន្តិវិសាយ ឥន្ទ្របុរាណស្ស
 វិសាយកុហាបុរាណស្ស ១ បិដ្ឋានិសេចក្តីភាវចក្តី ត្រាភាវចក្តី

ឥស្សត្ថយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ធុត្តាដស្ស
 ឬទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តំ កណ៌ន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌តន្តំ ។ ចតុរាគារេហំ មញ្ញរាគារេហំ
 ធម្មារាគារេហំ សត្តរាគារេហំ យោ តេ វិហារេ
 វសំ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋតិ សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភំ វសំ តេន ភិក្ខុទា បឋមំ ឈានំ សន្និ-
 កតន្តំ សម្មជាទមុសា កណ៌ន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាមត្តិ ឥស្សត្ថយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ
 ធុត្តាដស្ស ឬទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តំ ក-
 ណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា មយា កណ៌តន្តំ វិជីនាយ ធិដ្ឋិ វិជីនាយ ទន្តិ
 វិជីនាយ រុច្ចិ វិជីនាយ ការំ ។ តិហារាគារេហំ យោ តេ
 វិហារេ វសំ សោ ភិក្ខុ ធុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចកុតំ ឈានំ សុញ្ញតិ វិហាតុំ អនិមិត្តំ វិហាតុំ

ឥស្សត្ថយ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ (ត្រូវតាមភ្នំទួល ១ ភិក្ខុ
 និយាយក្រហកដោយដំនីខ្លះថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះ
 បានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន
 ហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈានភិក្ខុអង្គនោះ បាន
 ធ្វើឲ្យដាច់ច្បាស់ហើយ ដោយគាតា ៤.៥.៦.៧ យ៉ាងដ៏ មុននឹងនិយាយ
 ដំនីខ្លះថា អញនឹងនិយាយក្រហក ១ កំពុងនិយាយ កំដីនីខ្លះថា អញ
 កំពុងនិយាយក្រហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ កំដីនីខ្លះថា អញនិយាយ
 ក្រហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីតាមចិត្ត ១
 បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ (ត្រូវតាមភ្នំទួល ១ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
 (ត្រូវតាមភ្នំទួល ១ ភិក្ខុនិយាយក្រហកដោយដំនីខ្លះថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវត្ត
 របស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់ចុងជ្ឈាន
 កាន់តិយជ្ឈាន កាន់ចក្ខុជ្ឈាន កាន់សុញ្ញភិវោស្ត កាន់អនិមិត្តភិវោស្ត

តិណាការហិ យោ តេ វិហារេ វសិ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ភតា ចិត្តំ វិជីវណំ ឆោសា ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ចិត្តំ
 វិជីវណច្ចំ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាចត្តំ ធុល្យច្ចយស្ស ទ បដិវិជានន្តស្ស អាចត្តំ
 ទុក្ខាស្ស ឬទ្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ
 កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា មយោ កណ្តាតត្តំ វិជីវាយ ធិដ្ឋិ វិជីវាយ
 ទត្តំ វិជីវាយ រុច្ចិ វិជីវាយ កាវ ។ តិណាការហិ
 យោ តេ វិហារេ វសិ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាការេ បឋម
 ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ សមាបដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ
 សុញ្ញាការេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិ វសិ តេន
 ភិក្ខុនោ សុញ្ញាការេ ចតុត្ថំ ឈានំ សដ្ឋិកតត្ថិ
 សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាចត្តំ
 ធុល្យច្ចយស្ស ទ បដិវិជានន្តស្ស អាចត្តំ ទុក្ខាស្ស
 ឬទ្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តន្តស្ស

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែកខ្លះ ភិក្ខុណារនៅក្នុងត្រៃបស្សន្ត ចិត្ត
 យេវភិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាកពត៌ៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះ
 ហើយចាកពត៌ៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ផុតស្រឡះហើយចាកពត៌ៈ
 ដោយការព្យាបាទិក មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយ
 រួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ប៉ុន្តែសេចក្តី
 ឃើញ ប៉ុន្តែសេចក្តីគាប់ចិត្ត ប៉ុន្តែសេចក្តីពេញចិត្ត ប៉ុន្តែសេចក្តី
 ពិតគ្រប់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ស្រាវជ្រាវច្បាស់ បើអ្នកស្តាប់
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ស្រាវជ្រាវច្បាស់ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយផ្អែក
 ខ្លះថា ភិក្ខុណារនៅក្នុងត្រៃបស្សន្ត ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់
 ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបោស ជាអ្នកស្តាត ក្នុង
 ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
 ហើយក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ដោយការព្យាបាទិក មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ

បារមីករណ៍ បុគ្គលិកបុគ្គល ចក្ខុវិស័យ បេស្សនបុគ្គល

ហោតិ មុសា កណ្ណាមិទិ កណ្ណាស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ្ណាតន្តំ វិនិចាយ ទិដ្ឋិ វិនិចាយ ទិដ្ឋិ វិនិចាយ
រុចិ វិនិចាយ កាវ ។

[២៨០] តិហាតាហោ យោ តេ ជីវំ បរិកុញ្ញំ យោ
តេ បំណ្ឌាទាតំ បរិកុញ្ញំ យោ តេ សេនាសនំ បរិកុញ្ញំ
យោ តេ តំលាទប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការំ បរិកុញ្ញំ យេន
តេ វិហារោ បរិកុញ្ញំ យេន តេ ជីវំ បរិកុញ្ញំ យេន
តេ បំណ្ឌាទាតោ បរិកុញ្ញំ យេន តេ សេនាសនំ
បរិកុញ្ញំ យេន តេ តំលាទប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការោ
បរិកុញ្ញំ យំ តុំ ភាគធម្ម វិហារំ អនាសិ ជីវំ
អនាសិ បំណ្ឌាទាតិ អនាសិ សេនាសនំ អនាសិ
តំលាទប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការំ អនាសិ លោ កិក្ខុ
សុញ្ញាការ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ
ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋោ

បារមីករណ៍ សិក្ខាបទ ៤ ចក្ខុវិស័យ កំណើតយុគ្គល

កុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
បំផ្លាញសេចក្តីឃើញ បំផ្លាញសេចក្តីគាប់ចិត្ត បំផ្លាញសេចក្តីពេញចិត្ត
បំផ្លាញសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិផ្តល់នូវ
បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[២៨០] កិក្ខុនិយាយកុហកហើយដឹងខ្លួនថា កិក្ខុណាបានប្រើ
ប្រាស់ចីវរបស់អ្នក កិក្ខុណាបានឆាន់បំណ្ឌាបានរបស់អ្នក កិក្ខុណាបាន
ប្រើប្រាស់ទិសនាសនរបស់អ្នក កិក្ខុណាបានបរិភោគភស្តុបរិក្ការជា
ច្រើនដល់មនុស្សឈឺរបស់អ្នក វត្ថុរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបាននៅហើយ
ចីវរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ហើយ បំណ្ឌាបានរបស់អ្នក
ដែលកិក្ខុណាបានឆាន់ហើយ ទិសនាសនរបស់អ្នកដែលកិក្ខុណាបាន
ប្រើប្រាស់ហើយ ភស្តុបរិក្ការជាច្រើនដល់មនុស្សឈឺដែលកិក្ខុណា
បានបរិភោគហើយ អ្នកកាស្រីយន្តកិក្ខុណា ហើយបានប្រគេនវត្ថុ បាន
ប្រគេនចីវរ បានប្រគេនបំណ្ឌាបាន បានប្រគេនទិសនាសនៈ បានប្រ-
គេនភស្តុបរិក្ការជាច្រើនដល់មនុស្សឈឺ កិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុង
ចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន

សោ កំត្តុ សុញ្ញាតាម ធម្មត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី
 វសំ តេន កំត្តុតា សុញ្ញាតាម ធម្មត្ថំ ឈានំ
 សន្និកត្ថំ សម្បជានមុសា កណ្ឌទ្គស្ស បដិវិជាន-
 ទទ្គស្ស អាមត្តិ ធុល្លទ្ធាយស្ស ន បដិវិជានទទ្គស្ស អាមត្តិ
 ធុត្តជស្ស ធុទ្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ឌស្សន្តំ
 កណ្ឌទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ្ឌមិនិ កណ្ឌតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ឌតន្តំ វិនិជាយ ធិដ្ឋី
 វិនិជាយ ទន្តំ វិនិជាយ វុច្ចំ វិនិជាយ ភាវំ ។

បេយ្យាលចន្ទរាសកំ ឧដ្ឋិពំ ។
 បច្ចុយ្យនិស័យត្តវាវាថា (១) ឧដ្ឋិពំ ។

(២៨០) អតាមត្តិ អនិមាទេន អនុល្លាបនាធិប្បា-
 យស្ស ធម្មត្ថកស្ស ទិក្ខុចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាតិ-
 កម្មត្ថកស្សាតិ ។

• ក. បច្ចុយ្យនិស័យត្តវាវាថា ។ ខ. ឆ. បេយ្យាលេសុ ចន ១ កំត្តុ ទិស្សនិ ។

កាន់បុគ្គជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ កិត្តុនោដោអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់
 ក្នុងបុគ្គជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ ធម្មត្ថជ្ឈាន កិត្តុនោបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាតិ មុខនឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំត្តុនិយាយ កំដឹងខ្លួនថា អញ
 កំត្តុនិយាយកុហក លុះនិយាយចេញហើយ កំដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហកចេញហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាច់ចិត្ត បិទបាំង
 សេចក្តីរោញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់មិនសេចក្តីច្បាស់
 ត្រូវអាបត្តិផ្សេងៗ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខផ ។

បេយ្យាលចន្ទ ១៥ ធាំ ។
 បច្ចុយ្យនិស័យត្តវាវាថា បេ ។

(២៨១) កិត្តុនិយាយស្មានថា ខ្លួនបានមគ្គផល ១ កិត្តុនិយាយភី
 មគ្គផលដោយឥតបានប្រាថ្នានឹងរាល់អ្នកកុហក ១ កិត្តុនុត ១ កិត្តុមាន
 ចិត្តរវើក ១ កិត្តុមានវេទនាត្រឹមសន្តិកំ ១ កិត្តុជាវាងដើមបញ្ញាកំ ១
 (កិត្តុបំណែង) អតមានអាបត្តិច្បើយ ។

(២៨២) អតិមារេន៍(១) អត្ថាម្ព័រ បិណ្ឌោបជ្ឈិកាយោមថា

សញ្ញាជនា រហោនឌា វិហារោ បច្ចុបដ្ឋិនោ

ន ធុត្តវំ ភិយមថាថំ មច្ចុតា

កាយាវុសា វិម្មង្គសាធិ សឌ្ឍា

ភិយេន យោគេន អាកនោយ

អថ វេនោយ អនិកសនា ធុតេ

ត្រាហ្មណោ បព្វ វត្ថុនំ អត្ថំ ឡាភរណា តយោ

អតារវណា តាមា វតំ ចាបំ អបក្កនំ(២)

អដ្ឋិ ថេសី ទកោ តាវយាតតា

បិណ្ឌោ សាគុណំគោ ទិច្ចវោត្ថំ

(២៨២) (មាតិកាទុក្ខម ភិបដ្ឋាវ្យាសកម្មសំដាប់ហូរហែដែលទំន់ សំដែងតទៅ ដូចមានសេចក្តីពន្យល់(ក្រាយានេះ)

រឿងអតិមារេន៍កុំ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងវិព្រ រឿងភិក្ខុនៅបិណ្ឌោបាត
រឿងសច្ចិហារិតនៃបច្ចុប្បយំ រឿងពួកភិក្ខុផ្តល់វិធីយោមថ
រឿងភិក្ខុអ្នកថាវេសសញ្ញាជនធម៌បាត រឿងភិក្ខុនៅក្នុងវិហារកំ
រឿងភិក្ខុនៅក្នុងវត្ត រឿងភិក្ខុដែលទុកសក្កន៍ផ្គុំផ្គង់ រឿងភិក្ខុ
និយាយអ្នកអហោត្តផលថាឆ្មានត្រ រឿងភិក្ខុព្យាយាម រឿងពួក
ភិក្ខុនិយាយថាតាវុសាទាំងឡាយភិក្ខុដែលមានសេចក្តីស្តាយ
ក្រោយទ័បត្រាចម្រុះ រឿងពួកភិក្ខុនិយាយថាធម៌តែបុគ្គល
ប្រកបព្យាយាមត្រូវហើយអាចទ្វេប្រាសប្រាណបាន រឿង
ភិក្ខុប្រជាអ្នកអន់ធ្ងរខ្លា រឿងភិក្ខុប្រើវេលាត្រាហ្មណ៍និ
បន្ត រឿងភិក្ខុព្យាបាលនិយាយអ្នកអហោត្តផល រឿងភិក្ខុយាត់បន់
ខ្ញុំផ្ទុះ រឿងភិក្ខុយាត់បន់កាមទាំងឡាយ រឿងភិក្ខុអ្នកត្រេកអរ
រឿងភិក្ខុចៀសចេញទៅ រឿងផលវិយាគរោងនាង ម្នាក់ភីត
ជាអដ្ឋសន្ធិលិកប្រេត ម្នាក់ភីតជាម៉ែសាចសិប្រេត រឿងត្រាង
សក្ខស្វាហភីតជាម៉ែសាចសិប្រេត រឿងអ្នកសម្លាប់សត្វច្រើន

អសិ ច សុត្តរិកោ សុត្តិ ធាតុ
 ឧសុ ច កាវណ្ឌោ សុច ហរិ
 យោ ច សិក្ខិយតិ សុចកោ ហំ សោ
 អណ្ណារិ អហ តាមត្ថនកោ
 ត្បបេ និមុត្តោ ហំ សោ ទារទារិកោ
 ត្បនទានិ អហ ឧដ្ឋត្រាហ្មណោ
 និម្ពរិក្ខំ អតិចារិក្ខំ អហ
 ចន្ទុលំត្ថំ អហ ឥត្តុលំត្ថំតា
 ឧត្តំលំត្ថំ សមត្តិវិញ្ញាណិ
 សិសច្ចិញ្ញោ អហ ចោរយាតកោ
 កិក្ខុ កិក្ខុនំ សិក្ខុធានា
 សាមណេរោ អថ សាមណេរិកា
 កស្សបស្ស វិទយស្មី បព្វដ្ឋា
 ទាបកម្មំ តេ អករិសុ ទារិកេ
 តថោទា វាជកហោ យុទ្ធិ ចាកាចោតាហិទេ ច
 សោភិតោ អរហំ កិក្ខុ បព្វកម្មសន សារតិ ។

កើតជាទីច្បាប់ប្រក រឿងអ្នកសម្លាប់ជ្រូកកើតជាអសារណាម្យ
 ប្រក រឿងព្រានម្នាក់កើតជាសត្វលោមាប្រក រឿងពេជ្រ
 ឃាតកើតជាឧសុលោមាប្រក រឿងនាយសារថ័រកើតជាស្លូត
 លោមាប្រក រឿងបុរសដែលខំយាយពាក្យញ្ជះញង់កើតជា
 ស្លូតប្រក^(១) រឿងអ្នកស្រាវភ័ក្ត្រអ្នកស្រាវរឿចកើតជាអណ្ណ
 តារិប្រក^(២) រឿងអ្នកដែលធ្វើបាទាធម្មកើតជាប្រកលិចទៅ
 ក្នុងរណ្តៅលាមក រឿងព្រាហ្មណ៍កំណាចកើតជាប្រកស៊ីវៃ
 លាមកជាប្រក្រមី រឿងស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តកើតជាទីច្បាប់
 ប្រក រឿងស្រីមេមត់កើតជាមន្ទុលំប្រក រឿងស្រីមកកើត
 ជាឧត្តំលំប្រក ព្រោះចាត់រំលោភរំលោភក្នុងលើស្រីមេមត់
 រឿងអ្នកនិយាយចោរកើតជាប្រកដាច់ក្បាល រឿងកិក្ខុ កិក្ខុនំ
 សិក្ខុធានា សាមណេរ សាមណេរី ដែលបួសក្នុងសាសនា
 ព្រះពុទ្ធច្រង់ព្រះនាមកស្សប ប្រព្រឹត្តធ្វើអំពាហ៍ពិពាហ៍ជាដកប
 រឿងស្នំនិរុបាត រឿងចំបាំងក្នុងក្រណាត់គ្រែ រឿងដែលចុះ
 ទៀងនៃភ្នែកដំរី រឿងសាតិកក្នុងអំពាហ៍ពិពាហ៍ជាដកប
 ៩០០ កល្យ ។

• ឥសូរិយោប្រកទី១ ដែលមានសិទ្ធិក្នុងការប្រក ។ • ឥសូរិយោប្រក ដែល
 មានសិទ្ធិក្នុងការប្រកទី១ ។

[២៨៣] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អនិមាទេន អញ្ញំ ល្យាភាសំ ។ ឥស្ស កុញ្ញត្ថំ
 អហោសំ ភក្កតោ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ កតិ ទុ ទោ
 អហំ ចារាជិតំ អាចត្តិ អាចន្ទាតិ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ ភក្កតោ ឯតមន្តំ អាភោទេសំ ។ អនាចត្តិ
 ភិក្ខុ អនិមាទេនាតិ ។

[២៨៤] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បណ្ឌិតោ អញ្ញំ វិហារតិ ឯវំ មំ ជនោ
 សម្ពាវស្សតិ ។ តំ ជនោ សម្ពាវសំ ។ ឥស្ស
 កុញ្ញត្ថំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាចត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិតស្ស ទ ថ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតោ អញ្ញំ វិញ្ញំ
 យោ វសេយ្យ អាចត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។ តេជ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោ ចិណ្ឌាយ
 ចតិ ឯវំ មំ ជនោ សម្ពាវស្សតិ ។ តំ ជនោ
 សម្ពាវសំ ។ ឥស្ស កុញ្ញត្ថំ អហោសំ ។ បេ ។

[២៨៥] សម័យនោ ភិក្ខុម្ហេរប កោលអ្នកអហោស្ស
 ដោយនិក្ខាមថាខ្លួនបានសម្រេចភិក្ខុហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសច្ច័សន្សំ
 សន្សំយថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះកាន់ជ្រមុញ្ញត្តិជាស្រីចេញយ
 អញ្ញត្រូវតាមភិក្ខុទុកដាក់ហើយដឹង ។ ភិក្ខុនោះត្រូវតាមចូលរឿងចុះពីរោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះកាន់ក្នុងការបោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (ដ៏រលឹកនិយាយអ្នកអហោស្ស) ដោយនិក្ខាមថាខ្លួនបានសម្រេចភិក្ខុ
 មិនត្រូវតាមភិក្ខុទេ ។

[២៨៦] ត្រាវនា មានភិក្ខុម្ហេរបនៅក្នុងព្រះដោយតាំងចិត្តថា
 កាលបើអញនៅក្នុងព្រះយាននេះ អ្នកផងនឹងនិស្សាស៍អញ ។ អ្នកផង
 ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ(មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសច្ច័សន្សំយ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកនឹងមិនត្រូវតាមភិក្ខុទុកដាក់ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងចិត្តថា ចុះខ្លួនតាំងចិត្តយមិនត្រូវតាំងចិត្តនឹងនៅក្នុងព្រះវិញ្ញាណសា-
 ស្សីឡើយ ភិក្ខុណាទៅ (ដោយតាំងចិត្តយាននោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវតាមភិក្ខុ
 ទុក្ខដ ។ សម័យនោ មានភិក្ខុម្ហេរបនៅក្នុងព្រះដ៏រលឹកនិយាយថា
 តាំងចិត្តថា កាលបើអញនៅក្នុងព្រះយាននេះ អ្នកផងនឹងនិស្សាស៍
 អញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ(មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសច្ច័សន្សំ

អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស ធម៌ ច ភិក្ខុវេ បណ្ឌិត-
នាយ ពិណ្ឌាយ ចរិត្យំ យោ ចេយ្យ អាមត្តិ
ធុត្តន្តស្សាតិ ។

[២៨៩] គេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
អញ្ញាតរំ ភិក្ខុំ ឯតនេវាច យេ អាវុសោ អញ្ញាតំ ឧបជ្ឈា-
យស្ស សន្តិវហារិកា សាទ្ធ ។ អហោត្ថាតិ ។ តស្ស
កុត្តក្កំ អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេសិ ។
កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧល្មបនាធិប្បាយោ អហំ
ភកវតិ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាមត្តិ
ធុត្តន្តយស្សាតិ ។ គេន ទោ បន សមយេន
អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតរំ ភិក្ខុំ ឯតនេវាច យេ
អាវុសោ អញ្ញាតំ ឧបជ្ឈាយស្ស អន្តោវាសិកា សាទ្ធ
។ អហំត្ថិកា បហានុកាវតិ ។ តស្ស កុត្តក្កំ
អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេសិ ។ កីចិត្តោ
តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧល្មបនាធិប្បាយោ អហំ ភកវតិ ។
អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាមត្តិ ធុត្តន្តយស្សាតិ ។

សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រើសតែង ម្ចាស់កុំ អ្នកឯងមិនត្រូវ
អាមត្តិបាណជិតទេ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយេ ប៉ុន្តែ អ្នកចាំឱ្យយេមិនត្រូវតាំង
បិត្តនិងជើងទៅបណ្តាបាណឱ្យសេសសល់ឡើយ ភិក្ខុណារដើរទៅ (ដោយ
នឹកយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[២៩០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុ
មួយរូបថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកភិក្ខុណាដែលជាស្រីចំណាត់របស់ខ្ញុំបង្គាប់
នៃយើង ភិក្ខុចាំនោះស្តាប់តែជាអោន្តចាំនៃអស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ ក៏ត្រាចទូលរៀននូវចំណេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់កុំ អ្នកឯងមានបិត្តនិងដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាចទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងអ្នកអាណិ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំ មិនត្រូវអាមត្តិបាណជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិថ្មល្អឆ្ងាយ ។
សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់អាវុសោ
ពួកភិក្ខុណាដែលជាអង្គវាសិតនៃខ្ញុំបង្គាប់របស់យើង ភិក្ខុចាំនោះ
ស្តាប់តែជាអ្នកមានច្រើន មានអានុភាពច្រើន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ តើបត្រាចទូលដំណើរនូវចំណេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កុំ អ្នកឯងមានបិត្តនិងដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាចទូល
ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំ មិនត្រូវអាមត្តិបាណជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិថ្មល្អឆ្ងាយ ។

[២៨៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ
 ភិក្ខុ បណ៌តាយ ចន្ទមតិ^(១) ឯ ទំ ជេតា សន្តា-
 វស្សតិ ។ តំ ជេតា សន្តាវសិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេ ។
 អបាបត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ទ ទ ភិក្ខុវេ បណ៌-
 តាយ ចន្ទមតិ^(២) យោ ចន្ទមេយ្យ អាបត្ថំ ទុក្ខដស្សតិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ បណ៌-
 តាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ បណ៌តាយ ទិសីនតិ^(៣) ។ បេ ។
 បណ៌តាយ សេយ្យំ កុក្កេតិ^(៤) ឯ ទំ ជេតា សន្តា-
 វស្សតិ ។ តំ ជេតា សន្តាវសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេ ។ អបាបត្ថំ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ទ ទ ភិក្ខុវេ បណ៌តាយ
 សេយ្យំ កុក្កេតិ^(៥) យោ កុក្កេយ្យ អាបត្ថំ
 ទុក្ខដស្សតិ ។

១ ទ. ឆ. ចន្ទមិ ។ ២ ទ. ឆ. ទិសីន ។ ៣ សព្វន្ត កុក្កេតិ ទិស្សតិ ។
 ៤ សព្វន្ត សេយ្យំ កុក្កេតិ ទិស្សតិ ។

[២៨៦] សមយោនោ មានភិក្ខុមួយច្រើនដែលដើរត្រូវដោយតាំងចិត្តថា
 កាលបើអញចង្រ្កឹមយ៉ាងនេះ បណ្តាជននឹងសរសើរអញ ។ បណ្តាជន
 ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ(២៨) ។ ភិក្ខុនោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើប
 ក្រាបទូលដំណើរខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីបានជីវិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំង
 ឡាយមិនត្រូវដើរត្រូវដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ
 ភិក្ខុណាដែលដើរត្រូវ (ដោយតាំងយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាចក្តីទុក្ខ ។
 សមិយោនោ មានភិក្ខុមួយច្រើនដែលដោយតាំងចិត្ត ។ បេ ។ អង្គុយដោយ
 តាំងចិត្ត ។ បេ ។ ដេតដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញប្រព្រឹត្តយ៉ាង
 នេះ អ្នកជននឹងសរសើរអញ ។ អ្នកជនក៏សរសើរភិក្ខុនោះ(២៩) ។ ភិក្ខុ
 នោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីបានជីវិត ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវសម្រេចដំណើរយាបដាដោយ
 តាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ ភិក្ខុណាសម្រេច (ដំណើរយាបដា
 យ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខ ។

(២៨៧) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគរោ
 ភិក្ខុ អញ្ញាគរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ ទល្លបតិ ។
 សោចិ ឯវមាហា មម្ហំមិ អារុសោ សញ្ញាជនា
 បហំនាតិ ។ ភស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភគវតោ
 ឯតមន្តំ អារោទេសិ ។ អបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្តោ
 ចារាជីកាន្តំ ។

(២៨៨) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគរោ
 ភិក្ខុ រហោគតោ ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ ទល្លបតិ ។ បរិវត្តន្ធ
 ភិក្ខុ ភំ ភិក្ខុ អបសាទេសិ មា អារុសោ ឯវម្ហំ
 អភណំ ធនេសោ តុយ្ហន្តិ ។ ភស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភគវតោ ឯតមន្តំ អារោទេសិ ។ អបាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជីកស្ស អាបត្តិ ឧត្តរិមនុស្សនំ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញាគរោ ភិក្ខុ រហោគតោ ឧត្តរិ-
 មនុស្សនម្មំ ទល្លបតិ ។ ទេវតា ភំ ភិក្ខុ អបសា-
 ទេសិ មា ភន្តេ ឯវម្ហំ អភណំ ធនេសោ តុយ្ហន្តិ ។

(២៨៩) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលអ្នកនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញាល
 មារុសោ សញ្ញាជនមិនទាំងឡាយ ខ្ញាលបេជ្ជអស់ហើយ ។ ភិក្ខុអ្នក
 អ្នកនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បានក្រាបទូលរៀងខ្ញុំចំពោះព្រះធីមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតាមភ្នំបារាជិក
 ហើយ ។

(២៩០) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក៏ពោលអ្នក
 ឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ មានភិក្ខុអ្នកបានបរិវត្តវិជ្ជា គឺភិក្ខុយាត់ណាត់ដឹងចិត្តរបស់
 អ្នកដទៃ លោកបានហាមប្រាមភិក្ខុនោះថា ខ្ញាលមារុសោ លោកកុំនិ-
 យាយអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះឡើយ (ព្រោះ) ឧត្តរិមនុស្សធម្មខ្ញុំមិន
 មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល
 រៀងខ្ញុំចំពោះព្រះធីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ មិនត្រូវតា-
 មភ្នំបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឡប់មកបង្គំក្នុង ។ ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប
 ទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ទៅតាបានពោល
 យាត់ហាមភិក្ខុនោះថា បត់ត្រលោកម្ចាស់ លោកកុំពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្ស
 ធម្មយ៉ាងនេះ (ព្រោះ) ឧត្តរិមនុស្សធម្មខ្ញុំមិនខានដល់ខ្លួនលោកទេ ។

តស្ស កុញ្ញក្ខំ អហោសិ ។ ភគវតោ ឯតមង្គ
អាហោសេ ។ អបាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ
ឧត្តមស្សាតិ ។

[២៨៩] តេ ចេ ចេ សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ឧចាសកំ ឯតនរោច យោ អកុសោ
តុយ្យំ វិហារេ វសតិ សោ ភិក្ខុ អរហនំ ។ សោ
ច ភិក្ខុ^(១) តស្ស វិហារេ វសតិ ។ តស្ស កុញ្ញក្ខំ
អហោសិ ។ ភគវតោ ឯតមង្គ អាហោសេ ។ តើចិត្តោ
ក្នុង ភិក្ខុតំ ។ ឧល្មបនាធិប្បាយោ អហំ ភគវតំ ។
អបាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ឧល្មបនាយស្សាតិ ។
តេ ចេ ចេ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ
ឧចាសកំ ឯតនរោច យំ ក្នុង អកុសោ ភិក្ខុ
ឧបដ្ឋាសិ^(២) ចិវបិណ្ឌចាតសេចាសនតិលានប្បទូយកេ-
សដ្ឋបរិក្ការេន សោ ភិក្ខុ អរហនំ ។ សោ ច តំ
ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាតិ^(៣) ចិវបិណ្ឌចាតសេចាសនតិលានប្បទូ-
យកេសដ្ឋបរិក្ការេន ។ តស្ស កុញ្ញក្ខំ អហោសិ ។

១ ភ. គ. បោធិតាស្ស អយំ បាយោ ន ចក្ខុយតំ ។ ២ ភ. គ. បរិវេសិ ។
៣ ភ. គ. បរិវេសិ ។

ភិក្ខុនារកំមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវភាបង្គំបាតដឹកទេ
ត្រូវតែត្រង់ភាបង្គំខ្ញុំក្នុង ។

[២៩០] សាមយោនោ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងឧបាសកម្នាក់
ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ភិក្ខុណា គង់នៅក្នុងត្រូវរបស់អ្នក ភិក្ខុនារជា
ព្រះអរហន្ត ។ ឯភិក្ខុនោះគង់នៅក្នុងត្រូវរបស់ឧបាសកនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបទូលថា ចតិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោល
អ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវភាបង្គំបាតដឹកទេ ត្រូវតែ
ត្រង់ភាបង្គំខ្ញុំក្នុង ។ ត្រាវនោះ មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនេះ
នឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកបានទំនុកបម្រុងភិក្ខុអង្គណា
ដោយចិវ បិណ្ឌបាត សេចាសនៈ នឹងកេសដ្ឋបរិក្ការជាចម្លើយដល់ឧបាសក
នានាដើម្បី ភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ ឯឧបាសកនោះក៏តែងទំនុកបម្រុង
ភិក្ខុនារ ដោយចិវ បិណ្ឌបាត សេចាសនៈ នឹងកេសដ្ឋបរិក្ការជាចម្លើយ
ដល់ឧបាសកនានាដើម្បី ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល

កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេ ។ តីចិត្តា ត្វំ កិត្តតិ ។
ទុល្លបនាធិច្យាយោ អហំ កតវតិ ។ អនាបត្តិ កិត្តុ
ចារាធិកស្ស អាបត្តិ ទុល្លច្ចយស្សតិ ។

[២៨០] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ កិត្តុ
តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិត្តុ ឯតមត្ថំ អត្ថាយ-
ស្មតោ ទុត្តរិមទុស្សនម្មោតិ ។ ធាតុសោ ទុត្តរំ អញ្ញ
ព្យាគាតុន្តិ ។ តស្ស កុត្តរំ អហោសិ យេ ទោ តេ
កតវតោ សាវតោ តេ ឯវ វិទយ្យំ អហាត្ថន្តិ ឲ កតវ-
តោ សាវតោ កត្វំ ទុ ទោ អហំ ចារាធិកំ អាបត្តិ
អាមម្មោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេ ។ តីចិត្តា
ត្វំ កិត្តតិ ។ អទុល្លបនាធិច្យាយោ អហំ កតវតិ ។
អនាបត្តិ កិត្តុ អទុល្លបនាធិច្យាយស្សតិ^(១) ។ តេន ទោ
បទ សមយេន អញ្ញាតរោ កិត្តុ តិលានោ ហោតិ ។

• ធិតោ ឬប ឧត្តរិយោត្ថរោ ឯកំ ត្ថុ ឧត្តរិយំ ហោតិ ។ ឧត្ត ហិ ត្រង់ តេន ទោ បទ
សមយេន អញ្ញាតរោ កិត្តុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិត្តុ ឯតមត្ថំ អត្ថាយស្មតោ ទុត្តរិមទុស្ស-
នម្មោតិ ។ ឧ អាវុសោ ទុត្តរំ អហាត្ថន្តិ ។ តស្ស កុត្តរំ អហោសិ ។ យេ ។ កតាច្ឆតិ កិត្តុ
អទុល្លបនាធិច្យាយស្សតិ ។ តំ សម្បត្តិ ចោត្តតេស្ស ឲ ទិស្សតិ ។

ប្រើន្តិច្ឆន្ទៈចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
កិត្តុ អ្នកឯងមានចិត្តអ្នកដូចម្តេច ។ កិត្តុនោះត្រាចទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិត្តុ មិនត្រូវតាមត្តិបាតដ៏កខ្វក់ ត្រូវតែត្រឹមតាមត្តិដ៏ល្អថ្លៃ ។

[២៨០] សម័យនោះ មានកិត្តុមួយរូបមានផម្ងី ។ កិត្តុទាំងឡាយបាន
សួរកិត្តុនោះថា លោកដ៏មានអាយុបានសម្រេចដល់វត្តអនុស្សបឬហើយ
ឬ ។ កិត្តុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសាតាំងឡាយ ភិរយាវែងទំនើបធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំអហោត្តដល់ មិនមែនព្រះឡើយ ។ កិត្តុនោះក៏មានសេចក្តី
សន្ស័យថា កិត្តុទាំងឡាយឯណា ដែលជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លោកទាំងអស់នោះទើបគួរពោលយ៉ាងនេះ ក៏ខ្លួនអញមិនចាំបាច់
ជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះឡើយ អញប្រហែលត្រូវតាមត្តិ
បាតដ៏កខ្វក់ហើយដឹង ។ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ទើបក្រាបទូលប្រើន្តិច្ឆន្ទៈចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិត្តុ អ្នកឯងមានចិត្ត
អ្នកដូចម្តេច ។ កិត្តុនោះត្រាចទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
អង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុ
កិត្តុដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមត្តិទេ ។ កិត្តុសម័យ
នោះ មានកិត្តុមួយរូបមានផម្ងី ។ កិត្តុទាំងឡាយបានសួរកិត្តុនោះថា

តំ ភិក្ខុ ឯតទេវេន្ទ្រំ អន្តរាយស្មតោ ធម្មវិទុស្សៈ
 ធម្មោតំ ។ អារាធនិយោ ទោ អារុសោ ធម្មោ
 រាទ្ធកិរិយេនាតំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន
 ទោ ចន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តំលាដោ
 ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទេវេន្ទ្រំ មា ទោ អារុសោ
 ភាយីតំ ។ តាហំ អារុសោ មទ្ធានោ កាយាទីតំ ។
 ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ
 ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ទោ ចន
 សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តំលាដោ ហោតំ ។
 តំ ភិក្ខុ ឯតទេវេន្ទ្រំ មា ទោ អារុសោ ភាយីតំ ។
 យោ ទ្ធារុសោ វិប្បជិសាវី អស្ស សោ ភាយេយ្យាតំ ។
 ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ
 អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ទោ ចន សមយេន

ហោតំមានកាយមានឥន្ទ្រិយស្មតោ ។ ភិក្ខុនោះគេបង្គំ ម្ចាស់
 អារុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រែប្រួលហើយ ថែវញ្ញាតិ
 ព្រះធម៌ទ្រព្យសម្រាណបាទ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
 នឹងអ្នក មិនត្រូវកាចក្តីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានធម៌ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា តែអារុសោ ហោតកុំឆ្ងល់ឡើយ
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះគេបង្គំ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាញសេចក្តី
 ស្លាប់ទេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងអ្នក មិនត្រូវកាចក្តី
 ឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានធម៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 ពោលពាក្យនោះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ ហោតកុំឆ្ងល់ឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះគេបង្គំ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុណានៅមានសេចក្តីក្តៅក្រៃ
 ហាយស្តាយក្រៃយង់យង់នៅឡើយ ភិក្ខុនោះខឹងត្រូវខ្លាច ។ សេច
 ក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវកាចក្តីទេ ។ សម័យនោះ

អញ្ញាតរោ កិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ កិក្ខុ
 ឯតនរោ អញ្ញាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្សនម្មោតិ ។
 អារាជនិយោ ទោ អារុសោ នម្មោ សម្មាបយុត្តោតិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្មាតិ ។ តេន ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតរោ កិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ
 កិក្ខុ ឯតនរោ អញ្ញាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្សនម្មោតិ ។
 អារាជនិយោ ទោ អារុសោ នម្មោ អារុតិយោតិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្មាតិ ។ តេន ទោ បទ ស-
 មយេន អញ្ញាតរោ កិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។
 តំ កិក្ខុ ឯតនរោ អញ្ញាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្ស-
 នម្មោតិ ។ អារាជនិយោ ទោ អារុសោ នម្មោ
 យុត្តយោតិ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្មាតិ ។

នាធិកិក្ខុមួយប្រធានដម្បី ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្មគិត្តនោះថា លោកដ៏មាន
 អាយុមានឧត្តរិមនុស្សធម្មវិសេស ។ កិក្ខុនោះគេបថា ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ ធម្មតាអ្នកដែលប្រកបដោយព្យាយាមត្រូវហើយ វេសញ្ចាត់ព្រះ
 ធម៌ឲ្យប្រាសប្រាណបាន ។ កិក្ខុនោះគឺមានសចក្ត្តសិរិយ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក
 មិនត្រូវតាមគ្នាឡើយ ។ ត្រាវនោះ មានកិក្ខុមួយប្រធានដម្បី ។ កិក្ខុទាំង
 ឡាយស្មគិត្តនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានឧត្តរិមនុស្សធម្មវិសេស ។
 កិក្ខុនោះគេបថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រាត្រ
 ហើយ វេសញ្ចាត់ព្រះធម៌ឲ្យប្រាសប្រាណបាន ។ កិក្ខុនោះមានសច-
 ក្ត្តសិរិយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកដែលមិនមាន
 បំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយប្រ
 ធានដម្បី ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្មគិត្តនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្មវិសេស ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមច្រកចត្រូវហើយ វេសញ្ចាត់ព្រះធម៌ឲ្យប្រាស
 ប្រាណបាន ។ កិក្ខុនោះមានសចក្ត្តសិរិយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តិលា-
 លោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតនរោ កុញ្ញាវុសា
 ទមន័យំ កុញ្ញំ យាបន័យន្តំ ។ ធាវុសា សក្កា
 យេន វា តេន វា អនិវាសេតុន្តំ ។ ភស្ម កុញ្ញកុញ្ញ
 អហោសិ ។ បេ ។ អបាបន្តំ ភិក្ខុ អនុល្លាបនាមិច្ឆា-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តិលាលោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតនរោ កុញ្ញាវុសា
 ទមន័យំ កុញ្ញំ យាបន័យន្តំ ។ ធាវុសា សក្កា
 បុទ្ធព្វនេន អនិវាសេតុន្តំ ។ ភស្ម កុញ្ញកុញ្ញ
 អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោសំ ។
 តីចិត្តោ ភិក្ខុនំ ។ ទល្លាបនាមិច្ឆាយោ អហំ
 ភកវតិ ។ អបាបន្តំ ភិក្ខុ ចារាជីភស្ម អាបន្តិ
 បុស្មទ្ធិយស្សាតិ ។

[២៩០] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ ចិមន្តោ ឯតនរោ អាយនុ
 លោតោ អហោតិ ។ តេសំ កុញ្ញកុញ្ញ អហោសិ

សមិយនោ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា
 ម្ចាស់អាវុសា លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន
 ឬទេ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បុគ្គលក្រៅការមិន
 អាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានចំណងនឹងភាពអ្នក
 មិនត្រូវអាចក្តីទេ ។ សមិយនោ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសា លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ
 លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាបុគ្គលមិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ បានក្រាបទូលរឿននុះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តនឹង
 ផ្លូវម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា ចិត្តត្រឡប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 មានចំណងនឹងភាពអ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាចក្តីបារមីតទេ ត្រូវតែត្រឡប់អាបន្តិបុស្មទ្ធិយ ។

[២៩១] សមិយនោ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់បាននិមន្តភិក្ខុ ហើយ
 បានគោលពាក្យទូលថា ចិត្តត្រឡប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ម្ចាស់លោក
 គោរពទាំងឡាយនិមន្តទូលអត់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគឺមានសេចក្តីសង្ស័យថា

មយក្ខន្ធា ឧ អរហន្តោ^១ មយក្ខ ព្រាហ្មណ៍
 អន្តរ អរហន្តាវនេន សមុទាចាតិ កង់ ធុ ទោ
 អន្តរា បដិបន្តិតត្ថន្តិ ។ កតវនោ ឯតមន្តំ អាភេ-
 ទេសុំ ។ អនាបត្តំ កំត្វាវ បសាទកញ្ជាតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណ៍
 កំត្វា ឯមន្តត្ថា ឯតនោរាជ ចិសំនន្តំ កោត្តោ អរហន្តាតិ
 ។ បេ ។ ភុញ្ញន្ត កោត្តោ អរហន្តាតិ ។ បេ ។ តប្បេន្ត
 កោត្តោ អរហន្តាតិ ។ បេ ។ តទ្ធិន្ត កោត្តោ អរហន្តាតិ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ មយក្ខន្ធា ឧ អរហន្តោ
 មយក្ខ ព្រាហ្មណ៍ អន្តរ អរហន្តាវនេន សមុទាចាតិ
 កង់ ធុ ទោ អន្តរា បដិបន្តិតត្ថន្តិ ។ កតវនោ
 ឯតមន្តំ អាភេទេសុំ ។ អនាបត្តំ កំត្វាវ បសាទកញ្ជាតិ ។

(២៩២) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ កំត្វា
 អញ្ញតរស្ស កំត្វាវោ ទុក្ខំមនុស្សនម្ពំ ទល្លបតិ ។
 សោមិ វិវាហា មយ្ហិមិ អាភុសា អាសវា ចហិទាតិ ។

១ ឧ. ឧ. អរហន្តោ ។

យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ ប៉ុន្តែ ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយ
 លើកយើងទាំងឡាយដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងក៏ស្ម័គ្រត្រូវ
 ប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបគិតទាំងនោះត្រាចទូលរឿងខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយព្រាហ្មណ៍
 ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មាន
 ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឃើញទោសពាក្យថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តភិក្ខុ ។ បេ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្ត
 តាន់ ។ បេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្ត
 ទាំងឡាយនិមន្តតាន់ទ្បាត្រួត ។ បេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
 សង្ស័យថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាអរហន្តទេ ក៏ព្រាហ្មណ៍នេះ
 និយាយលើកយើងដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងក៏ប្រតិបត្តិដូច-
 ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រាចទូលរឿងខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយ
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(២៩២) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលក្នុងភិក្ខុមនុស្សធម៌
 ចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលក្នុងនោះទោននិយាយយ៉ាងនេះថា

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ ថេ ។ អាបត្តិ ភំ កិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។ តេជ ទោ ថង សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភំកុ អញ្ញាតស្ស ភំកុនោ ឧត្តរិមនុស្សនម្ពំ
 ឧល្លបតិ ។ សោចំ វិវាហា មយ្ហំចំ អាវុសោ ឯតេ
 ធម្មា សិវិទ្ធិត្ថំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ ភគវ
 តោ ឯតមត្ថំ អាភេទេសិ ។ អាបត្តិ ភំ កិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកត្ថំ ។ តេជ ទោ ថង សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភំកុ អញ្ញាតស្ស ភំកុនោ ឧត្តរិមនុស្សនម្ពំ ឧល្លបតិ ។
 សោចំ វិវាហា មយ្ហំចំ អាវុសោ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សង្កស្សាមិកំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ ភគវតោ
 ឯតមត្ថំ អាភេទេសិ ។ អាបត្តិ ភំ កិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកត្ថំ ។

[២៩៧] តេជ ទោ ថង សមយេន អញ្ញាតរំ
 ភំកុ ញាតតោ ឯតមរោចំ វិហំ កន្តេ អគារំ អដ្ឋារ
 សាតិ ។ អភព្វោ ទោ អាវុសោ មាធិសោ អគារំ
 អដ្ឋារសំតុត្ថំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។

ម្នាលអាវុសោ ភាសវេទិទាំងឡាយ ខ្ញុំបានលះចង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវតែបង្អួចផ្អាកជិតហើយ ។ ត្រាស់នោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
 អ្នកក្តីមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាន
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុក្តីមនុស្សធម្មទាំងនេះ ខ្ញុំគរុណា
 មានសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើបត្រាចូលសេចក្តី
 នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នក
 ឯងត្រូវតែបង្អួចផ្អាកជិតហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
 អ្នកក្តីមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាន
 ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំឃើញចំពោះខ្លួនឯង គង្គនិមិត្ត
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ត្រាចូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
 តែបង្អួចផ្អាកជិតហើយ ។

[២៩៨] សម័យនោះ ផនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយ
 រូបថា ចតិគ្រិលោកនិច្ចរោស សូមលោកនិមន្តមកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ភិក្ខុ
 នោះភ្លើយគបថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលដូចជាភក្តា មិនគួរ
 ដើររៀននៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើប

កករតា ឯតមន្ត អាហារេសិ ។ កើចិត្តា ភ្នំ កិត្តុតិ ។
 អនុល្លបទាជិប្បាយោ អហំ កករតិ ។ អនាចត្តិ
 កិត្តុ អនុល្លបទាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ មន
 សមយេន អញ្ញាតំ កិត្តុំ ញាតតា ឯតនរោត្តំ
 ឯហិ កន្តុ តាមេ ឯវិកុញ្ញាតិ ។ អាវតា មេ
 អាវុសា តាមាតិ ។ កស្ស កុញ្ញុំ អយោសិ ។
 កករតា ឯតមន្ត អាហារេសិ ។ កើចិត្តា ភ្នំ កិត្តុតិ ។
 អនុល្លបទាជិប្បាយោ អហំ កករតិ ។ អនាចត្តិ
 កិត្តុ អនុល្លបទាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ មន
 សមយេន អញ្ញាតំ កិត្តុំ ញាតតា ឯតនរោត្តំ អភិ-
 រុសំ កន្តុតិ ។ អភិរតា អហំ អាវុសា ធរមាយ
 អភិរតយាតិ ។ កស្ស កុញ្ញុំ អយោសិ យេ ទោ

ក្រាបទូលសេចក្តីដំបូងចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តតែមួយម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកមិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។
 សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមរលាកនិមន្តមកបរិភោគតាមទាំងឡាយចុះ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយ
 នបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឯតាមទាំងឡាយ អាត្មាយាង
 ភិក្ខុវាបានហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តី
 ដំបូងចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 មានចិត្តតែមួយម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមគ្នាទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំង
 ឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 ត្រេកសប្បាយដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ អាត្មាត្រេកសប្បាយដែរ (ត្រេកសប្បាយ) ដោយសេចក្តី
 សប្បាយដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយណា

ឆាន់កណ្តាល ចន្ទសិប្បនេស វិស័យ ធូលីកែវកាល

គេ កកវតោ សាវតោ គេ ឃុំ រនេយ្យំ អបរាញ្ចម្ភិ ឧ
កកវតោ សាវតោ កក្កិ ធុ ទោ អហំ ចារាជិកំ
អាមត្តិ អាបន្នោតំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេតេសំ ។
ក៏ចំក្តា ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ អនុលូបនាធិប្បាយោ អហំ
កកវតំ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សវតិ ។

[២៧២] គេន ទោ បទ សមយេន សម្ពុហុលា
ភិក្ខុ កកតកំ កក្កា អញ្ញាតស្មី អាកាសេ វិស្សំ
ឧបតថ្មីសុ យោ ឥមញ្ញា អាកាសា បឋមំ បក្កមិស្សតិ
តំ មយំ អរហាតិ ជាធិស្សនាតិ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
មំ អរហាតិ ជាឧទ្ធទិ តញ្ញា អាកាសា បឋមំ បក្កាតិ ។
តស្ស កក្កុជំ អហោសំ កក្កិ ធុ ទោ អហំ
ចារាជិកំ អាមត្តិ អាបន្នោតំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេតេសំ ។ អាមត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។

[២៧៣] គេន សមយេន កុដ្ឋោ កកវតំ កក្កា
វិហាតិ វេជ្ជវិទេ កាលន្ទកតិវចេ ។ គេន ទោ
បទ សមយេន អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា
ច មហាមោក្ខល្យោ កិដ្ឋក្សដេ បទ្ធកេ វិហាតិ ។

ចាកនិកាយ សិក្ខាបទ ២ វិទិតវត្ត វិទិតីដំណើរត្រូវជាចេញទៅជាដើម

មួយដែលជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុចំរើននោះទើបគួរការ
ពាក្យយ៉ាងនេះបទ ក៏ខ្លួនអញមិនមែនជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទេ អញត្រូវអាបក្កុំបាតដឹកហើយដឹង ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមាន
ចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក៏ទូលសេចថា បដិគ្រព្វព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងរំលោភអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងរំលោភអ្នក មិនត្រូវអាបក្កុំទេ ។

[២៧៤] សម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនប្រទេសចំរើនស្បែកភិក្ខុសម្បជ
បុរាណភិក្ខុ (ឈាត់គ្នា) ថា ភិក្ខុអង្គណាមិនចេញចាកភាវសាននេះជាមុន
នោះយើងចំរើនឡាយនឹងដឹងថាភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ មានភិក្ខុមួយប្រ
ចេញចាកភាវសាននោះទៅមុនគេ ដោយគិតថា ភិក្ខុចំរើននោះធូរដឹងខ្ញុំអញ
ថា ជាព្រះអរហន្តចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបក្កុំ
បាតដឹកហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបក្កុំបាតដឹកហើយ ។

[២៧៥] ត្រាោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្បែរ
កលន្ទកតិវចន ។ សម័យនោះ ព្រះលក្ខណៈក្តៅនឹងព្រះមហាមោក្ខ-
ល្យោគក្តៅដ៏មានកាយ គង់នៅលើភ្នំគិដ្ឋក្សដេ ។ ត្រាោះឯង ព្រះមហា-

អថោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ បុព្វល្លាសមយំ
 ចំណសេត្តា បព្ពតិវេទនាយ យេនាយស្មា លក្ខណោ
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា អាយស្មន្តំ លក្ខណំ ឯតន-
 ភេត អាយាមាវសោ លក្ខណោ វាជនហំ បិណ្ឌាយ
 បវសំស្សាមាតំ ។ ឯវាវសោតំ ទោ អាយស្មា
 លក្ខណោ អាយស្មនោ មហាមោក្ខល្លានស្ស បទូស្សា-
 សំ ។ អថោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តិជ្ឈត្វា
 បព្វតា ឱរេហន្តោ អញ្ញតាស្មី ចរេសេ សំតំ
 ចាត្វាគាសិ ។ អថោ អាយស្មា លក្ខណោ
 អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លានំ ឯតនភេត តោ ធុ-
 រោ អាវុសោ មហាមោក្ខល្លាន មោតុ តោ បទូយោ
 សិកស្ស ចាតុកម្មាយាតំ ។ អកាលោ ទោ អាវុសោ
 លក្ខណោ ឯតស្ស បញ្ញស្ស ព្យាគារលាយ^(១) ភក-
 វិតា មំ សន្តតោ ឯតំ បញ្ញំ បុញ្ញតិ ។ អថោ
 អាយស្មា ឯ លក្ខណោ អាយស្មា ឯ មហាមោក្ខល្លានោ
 វាជនហេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បព្វាកត្តំ បិណ្ឌនាគប្ប-
 ជំក្កត្តា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីស្ស ឧបសង្កមំត្វា

១ 1. ម. ហេតុហេតុ គយំ ហេតុ 4 ទីស្សតិ ។

មោក្ខល្លានត្រូវដឹងអាយុ ស្យាស្សន៍ត្រូវបាននឹងចូលសំដៅទៅ
 ឯទីវេលាព្រះលក្ខណៈត្រូវដឹង ក្នុងវេលាបុព្វល្លាសម័យ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះលក្ខណៈត្រូវដឹងអាយុថា ម្ចាស់
 អាវុសាលក្ខណៈ មកយើងនឹងចូលទៅកាន់គ្រងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។
 ព្រះលក្ខណៈត្រូវដឹងអាយុ ក៏ទទួលពាក្យព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដឹងអាយុ
 អាយុថា កុណា អាវុសា ។ ត្រាវេលាព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដឹងអាយុ
 អាយុ កំពុងតែចុះអំពីក្នុងវិញ្ញាណ (ដល់មក) ត្រង់កន្លែងមួយក៏បានធ្វើខ្ញុំ
 ញាតិមិទ្យាបាត ។ សំដៅចំពោះ ព្រះលក្ខណៈត្រូវដឹងអាយុ ក៏សួរ
 ព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដឹងអាយុថា ម្ចាស់អាវុសាមហាមោក្ខល្លាន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបង្ខំ ចំពោះកិរិយាធ្វើខ្ញុំញាតិមិទ្យាបាត (នេះ) ។
 ព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដឹងអាយុឆាប់ថា ម្ចាស់អាវុសាលក្ខណៈ កាលនេះ
 មិនមែនជាអាយុនឹងក្លាកវិច្ឆេទនេះទេ លោកចូរសួរវិច្ឆេទនេះនឹងខ្ញុំ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាពចុះ ។ សំដៅចំពោះ ព្រះលក្ខណៈត្រូវដឹងអាយុ
 អាយុ នឹងព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដឹងអាយុ ក៏និមន្តទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 គ្រងរាជគ្រឹះហើយត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាត្រាយភក្ត ទើបចូលទៅ
 ទាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាព លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ

វិទ្យាបិដក ឧត្តរមនុស្សបង្គំ អាយស្មា មហាមោក្ខ-
 ល្លាទោ ឧត្តរមនុស្សបង្គំ ។ អថទោ ភគវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសំ ឧត្តរក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តំ
 ញាណក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តំ យត្រ មា
 នាម សាវកា ឯវរុបំ ញាស្សតិ វា ឧត្តរតិ វា
 សត្វំ វា កាស្សតិ បុព្វ ។ មេ សោ ភិក្ខុវេ
 សត្វា និដ្ឋា អហោសិ អចិចាហំ ន ឡាតាសី
 អហំពោតំ ឡាតាមយ្យំ បរេ ន មេ ន សន្និហោយ្យំ
 យេ មេ ន សន្និហោយ្យំ តេសន្តំ អស្ស ជីយាត្តំ
 អហំតាយ ឧត្តាយ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្វា វមស្មី-
 យេវ វាជិកហោ តោយាតតោ អហោសិ សោ
 តស្ស កាឌ្ឋស្ស វិទាកេន តហ្វិ វស្សនំ តហ្វិ
 វស្សសតានំ តហ្វិ វស្សសហស្សនំ តហ្វិ វស្ស-
 សតសហស្សនំ និរយេ មចិក្ខា តស្សេវ កាឌ្ឋស្ស-
 វិទាកាវសេសេន ឯវរុបំ អត្តកាវច្យដិលាភំ មជិសំវេ-
 ទេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្លាទោ កាហា អនាមត្តិ

ធម៌កាលោភោស កិរេជ្យិល បន្តិបន្តិបំថា ព្រះមហាមោក្ខល្លាទោដ៏មាន
 អាយុកាលក្នុងមនុស្សបង្គំ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហៅភ្នកភិក្ខុមកហើយត្រាស់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំង
 ឡាយមានបុគ្គលិកនាំគ្នាហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមាន
 ញាណភិក្ខុនាំគ្នាហើយ ព្រះហត្ថថា សាវកទាំងដ៏ធំធេងឃើញប្រក
 បែបនេះ ឬថាទីនិច្ឆ័យប្រកបែបនេះឲ្យជាបង្គាប់ (បេសំថាភក) ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វនោះគេចាកទានឃើញភិក្ខុភាគបុគ្គលមកហើយ
 ចំរើនថាគេមិនបានសំដែង ព្រោះថា ចើតថាគេសំដែងទៅ តព្វកដន
 ជិវមន្តិយ្យី (ពាស្យ) តថាភក តព្វកដនលាវិសេមមន្តិយ្យីតថាភក សេចក្តី
 ដែលមិនឲ្យនោះដឹងនាំឲ្យមាននាមប្រយោជន៍ នាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខកស
 កាលយូរអង្វែងដល់តព្វកដនទាំងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វនេះ
 (កាលនាំដើម) ជាអ្នកនិយាតភា ក្នុងក្រុងកដិគ្រិះនេះដឹង ដោយកម្មវិទ្យា
 នោះ អ្នកនិយាតភាមានទៅទេនៅក្នុងទីកសសំផ្ទាំងជិវច្រិះ ភិក្ខុសំរាយ
 កាន់សែនផ្ទាំងជិវច្រិះ ដោយសេសសល់ខែកម្មវិទ្យានោះ ក៏ត្រឡប់មក
 ទទួលវេលាគ្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោក្ខល្លាទោកាលពាក្យនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខល្លាទោនិមន្តិ

កិក្ខុវេ មោក្ខស្វាណស្សាតិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ
 តំជ្ឈត្វដា បព្វតា ឱរោហរោ អន្ធសំ មំសចេសំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ ឧមេនំ តិជ្ឈាបំ កង្កាបំ កុលលាបំ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិកុដេន្តំ^(១) វិនេច្ឆន្តំ វិរាជេន្តំ^(២)
 ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ
 សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជករោ កោយាគកោ អហោសំ
 ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ តំជ្ឈត្វដា បព្វតា ឱរោហរោ
 អន្ធសំ មំសចំណំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ ឧមេនំ តិជ្ឈាបំ
 កង្កាបំ កុលលាបំ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិកុដេន្តំ
 វិនេច្ឆន្តំ វិរាជេន្តំ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសោ កិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជករោ សា-
 កុណិកោ អហោសំ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ
 តំជ្ឈត្វដា បព្វតា ឱរោហរោ អន្ធសំ ចំជ្ជី បុរិសំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ ឧមេនំ តិជ្ឈាបំ កង្កាបំ កុលលាបំ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិកុដេន្តំ វិនេច្ឆន្តំ វិរាជេន្តំ
 ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ

১৩. ৪. ১৯৭৭ সাল চালাই ১৩ ৫. ৪. ১৯৭৭ ১

១២ ។ ២២ ។ ម្ចាស់អាវុសាលកូណា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំដង្កូវក្នុង
 បានឃើញម៉ែសបេស៊ីប្រេត^(១) កំពុងតែអណ្តែតនៅឯអាគារ ពពួក
 ក្រវ៉ាត ខ្មែរ អាត ដេញតាមចោមតាមចិត្តចោរដៃឆ្លងម៉ែសបេស៊ីប្រេត
 នោះឯង ម៉ែសបេស៊ីប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ ២២ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុប៉ាន់
 ឡាយ សត្វខ្ចុះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិយាភរា ក្នុងគ្រឿងរាជធិនោះឯង
 ។ ២២ ។ ម្ចាស់អាវុសាលកូណា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំដង្កូវក្នុង
 បានឃើញម៉ែសប៊ីណ្ឌូប្រេត^(២) កំពុងតែអណ្តែតនៅឯអាគារ ពពួកក្រវ៉ាត
 ខ្មែរ អាត ដេញតាមចោមតាមចិត្តចោរដៃឆ្លងម៉ែសប៊ីណ្ឌូប្រេតនោះ
 ឯង ម៉ែសប៊ីណ្ឌូប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ ២២ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុប៉ាន់ឡាយ
 សត្វខ្ចុះ (កាលពីដើម) ជាត្រាសត្វស្លាប ក្នុងគ្រឿងរាជធិនោះឯង
 ។ ២២ ។ ម្ចាស់អាវុសាលកូណា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំដង្កូវក្នុង
 បានឃើញចូរស្រីដែលតែងធំមិច្ឆិកាប្រេត^(៣) កំពុងតែអណ្តែតនៅឯអា-
 គារ ពពួកក្រវ៉ាត ខ្មែរ អាត ដេញតាមចោមតាមចិត្តចោរដៃឆ្លង
 មិច្ឆិកាប្រេតនោះឯង មិច្ឆិកាប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ ២២ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

១. ព្រឹត្តិមានព្រះបាទស្រីសីហនុ ៧ ២. ព្រឹត្តិមានព្រះបាទស្រីសីហនុ ៧

៣ ជំពូកទី១៖ ការកសាងសិទ្ធិស្មោះត្រង់ ។

សត្តោ សមស្មីយេវ រាជគរោ ឱវត្ថុកោ អមោសិ
 ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ ចិជ្ឈក្សជា បព្វតា ឱវេហន្តោ
 អន្ធកំ អស្ថលោមំ បុរិសំ វេហាសំ ឥច្ឆន្តំ តស្ស
 តេ អសី ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្ស កាយ
 ធិបតន្តំ ស្វាស្សនំ អន្ធកំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 កិក្ខុវេ សត្តោ សមស្មីយេវ រាជគរោ សូកវិកោ
 អមោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ ចិជ្ឈក្សជា បព្វតា
 ឱវេហន្តោ អន្ធកំ សត្ថលោមំ បុរិសំ វេហាសំ ឥច្ឆន្តំ
 តស្ស តា សត្ថយោ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្ស កាយ
 ធិបតន្តំ ស្វាស្សនំ អន្ធកំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 កិក្ខុវេ សត្តោ សមស្មីយេវ រាជគរោ មាគវិកោ
 អមោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ ចិជ្ឈក្សជា
 បព្វតា ឱវេហន្តោ អន្ធកំ ឧស្សលោមំ បុរិសំ វេហាសំ

តំវិទ្យាយ សត្វុន្តុះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកសម្រាប់សត្វច្រើម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិរទេវង័ ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្នុងនោះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំឥដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជាអសិលាមាប្រក(១) កំពុង
 តែអណ្តែតទៅឯអាគាស ដាំតំវិទ្យាយរបស់ប្រធានាអណ្តែតខ្ពស់
 ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកដាក់ដប់ព្វជ័កាយនៃប្រធានាឯង អសិលាមា-
 ប្រធានាចេះតែស្រែកថ្វី ។ បេ ។ ម្ចាស់កំពុងតំវិទ្យាយ សត្វុន្តុះ
 (កាលពីដើម) ជាអ្នកជំនាញប្រឹកចិត្តមជ្ឈិក ក្នុងក្រុងរាជគ្រិរទេវង័
 ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្នុងនោះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំឥដ្ឋក្នុង
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាសត្តិលាមាប្រក(២) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
 អាគាស លំពែងតំវិទ្យាយរបស់ប្រធានាអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយ
 ធ្លាក់មកដាក់ដប់ព្វជ័កាយនៃប្រធានាឯង សត្តិលាមាប្រធានាចេះ
 តែស្រែកថ្វី ។ បេ ។ ម្ចាស់កំពុងតំវិទ្យាយ សត្វុន្តុះ (កាលពីដើម) ជាព្រាង
 ម្រឹក ក្នុងក្រុងរាជគ្រិរទេវង័ ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្នុងនោះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំឥដ្ឋក្នុង
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាសុរាសាម-

១ ប្រើធម្មាដោយពិភាក្សាចំណីតកាយដូចជាធម៌ ។ ២ ប្រើធម្មាដោយពិភាក្សាចំណីតកាយដូចជាធម៌ ។

កង្កែប កស្ស គេ ឧស្ស ឧប្បត្តិក្ខា ឧប្បត្តិក្ខា គេស្ស្រ
 កាយេ ធិបត្តិ ក្សាស្សនំ អន្តស្ស្រ ករោតំ ។ បេ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកលោ កា-
 ណំកោ អយោសំ ។ បេ ។ ឥតាហំ អភុសោ កំជ្ឈក្ខជា
 បព្វតា ឧបេហាន្តោ អន្តសំ សូចិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ
 កង្កែប កស្ស តា សូចិយោ ឧប្បត្តិក្ខា ឧប្បត្តិក្ខា
 គេស្ស្រ កាយេ ធិបត្តិ ក្សាស្សនំ អន្តស្ស្រ
 ករោតំ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ
 រាជកលោ សារិទំ អយោសំ ។ បេ ។ ឥតាហំ អភុសោ
 កំជ្ឈក្ខជា បព្វតា ឧបេហាន្តោ អន្តសំ សូចិលោមំ បុរិសំ
 វេហាសំ កង្កែប កស្ស តា សូចិយោ សីរេសេ បុរិសំក្ខា
 មុខតោ ធិត្ថមន្តំ មុខេ បុរិសំក្ខា ឧបេហាន្តោ ធិត្ថមន្តំ

ប្រែ(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាតាស ព្រិញទាំងឡាយរបស់ប្រែ
 នោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយប្លាត់មកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រែនោះ
 ឯង ឧសុណេយ្យប្រែនោះចេះតែស្រែកថ្វី ។ បេ ។ ម្នាលកំពុងទាំងឡាយ
 សត្វខ្លះ (កាលភ័យដើម) ជាពេជ្រយាត(២) ក្នុងក្រុងរាជគ្រិរនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអភុសោលកុណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំដ៏ជួរក្នុង
 បានឃើញបុរសដែលរាក់ជាសូចិលោមប្រែ(៣) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
 អាតាស ម្តងទាំងឡាយរបស់ប្រែនោះ អណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយ
 ប្លាត់មកដោតជាប់ទីកាយរបស់ប្រែនោះឯង សូចិលោមប្រែនោះចេះ
 តែស្រែកថ្វី ។ បេ ។ ម្នាលកំពុងទាំងឡាយ សត្វខ្លះ (កាលភ័យដើម) ជា
 នាយសារថី ក្នុងក្រុងរាជគ្រិរនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអភុសោលកុណៈ
 ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំដ៏ជួរក្នុង បានឃើញបុរសដែលរាក់ជាសូចិ-
 លោមប្រែ(៤) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាតាស ដែលស្រែកទាំងឡាយ
 របស់ប្រែនោះដោតចូលទៅតាមក្បាល ហើយនាយចេញមកទាញទាត់
 ដោតចូលទៅតាមមាត់ហើយនាយចេញមកទាញទ្រូង ដោតចូលទៅតាម

១ ប្រែនោះព្រិញទៅដល់កំពុងកាយដូចជាធាង ។ ២ ពេជ្រយាតជាព្រះឧស្សាហនៈ
 ដោយត្រិញ ។ ៣ ប្រែនោះម្តងដោតជាប់កំពុងកាយដូចជាធាង ។ ៤ ប្រែនោះនឹងស្រែក
 ចាកខ្លាស់ច្រើនប្រាន់ទៅកាយដូចជាធាង ។

ឯសោ កិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ បរ-
 តារិកោ^(១) អហោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 កំជ្ឈក្សតា ចត្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ បុរិសំ កូជ-
 កូជេ សសីសកំ ជិដ្ឋត្ថំ ឧរោហិ ហត្ថេហិ កូជំ
 ទានន្តំ ។ បេ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មីយេវ
 រាជគហោ ធម្មត្រាហ្មណោ អហោសិ សោ កាស្សបស្ស
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចនេ កិក្ខុសង្ឃំ កន្តេន ជិមន្តត្វា
 តោណិយា កូជស្ស ប្ញរាមីត្វា កាសំ គារោចាមេត្វា
 ឯគនរោច ឥតោ^(២) កោត្តោ យាវនន្តំ កុញ្ញន្ត ថេ
 ហវន្ត ចាតំ សោ កស្ស កម្មស្ស វិចាកេន ពហូជិ
 វស្សនំ ពហូជិ វស្សសតានំ ពហូជិ វស្សសហស្សនំ
 ពហូជិ វស្សសកសហស្សនំ ជិរយេ បជិត្វា កស្សវ
 កម្មស្ស វិចាការសសេន ឯវុរិយំ អត្តការប្បដិណភិ
 បដិសំវេនតិ សត្វំ កិក្ខុវេ មោក្ខល្លានោ រាហា
 អនាបត្តំ កិក្ខុវេ មោក្ខល្លានស្សតិ ។ បេ ។ ឥតាហំ
 អាវុសោ កំជ្ឈក្សតា ចត្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ

១ ឬ. បារមីកល ។ ២ ឱ. ឆ. ឥតោ ។

ម្នាលភិក្ខុបំរើទ្បាយ សក្កន្តុះ (ភាលពិជ័ម) ជាអ្នកធ្វើបាទាធម្ម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិរនេឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំភាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំគិដ្ឋក្សត្រ បានឃើញបុរសដែលសំចៃចុះចំណីក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលា-
 មក^(១) កំពុងតែ (ចាប់) លាមកដោយដៃទាំងពីរស្តី ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុបំរើទ្បាយ សក្កន្តុះ (ភាលពិជ័ម) ជាព្រាហ្មណ៍កំណាចក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិរនេឯង ព្រាហ្មណ៍នោះភាលក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រឆោម
 កស្សប បាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃដោយ (ពាក្យថានិមន្តនាន) កត្តាហោ ភីបាវ
 លាមករោញក្នុងស្នូកចេះហើយប្រើទេឱ្យប្រាប់កត្តាភាលថា^(២) ចតិគ្រាលាត
 ដំបំរើនាំទ្បាយ សូមលោកម្ចាស់និមន្តនាន (ចង្ហាន់) ទាល់តែឆ្កាតក្នុងទី
 នេះផង សូមនិមន្តយក (ចង្ហាន់) អំពីទីនេះទៅផង ដោយកម្មវិបាកនោះ
 ព្រាហ្មណ៍កំណាចនោះគឺនេះទៅក្នុងនាករអស់ផ្ទាំងប្រិទ្ធ គឺអស់រយៈពេល
 សែនផ្ទាំងប្រិទ្ធ ដោយសំណាងនៃកម្មវិបាកនោះឯង ក៏បាមករសោយ
 ឡូដែលកម្មដែលត្រូវបំបាត់នូវអត្តភាពចែងនេះ ម្នាលភិក្ខុបំរើទ្បាយ
 មោក្ខល្លានភាលឡូពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុបំរើទ្បាយ មោក្ខល្លានមិនត្រូវ
 អាចគិត ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលកូណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំភាលដែលចុះ

១ ហេតុធម្មតាទិព្រិធ ។ ២ ពេលដែលបានតែចង្ហាន់ស្រពោល ត្រូវចម្អិនឆ្កាត ។

ចំនួន ឥន្ទ្រី វេហាសំ កង្ខត្តំ កមេធំ កំជ្ឈាបិ កង្ខាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិកា អនុប្បតិកា វិគុដ្ឋន្តំ វិគុដ្ឋន្តំ
 វិវាដ្ឋន្តំ ស្វាស្សន្តំ^(១) អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រី ឥមស្មីយេវ រាជគហោ អតំចារិធំ
 អហោសំ ។ បេ ។ សង្ខំ កិក្ខុវេ មោគ្គល្លាសោ អហា
 អធាបត្តំ កិក្ខុវេ មោគ្គល្លាស្សន្តំ ។ បេ ។ ឥតាហំ
 អារុសោ កំជ្ឈក្ខតា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្តសំ ឥន្ទ្រី
 ឧត្តន្ទំ មន្ត្រីលី វេហាសំ កង្ខត្តំ កមេធំ កំជ្ឈាបិ កង្ខាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិកា អនុប្បតិកា វិគុដ្ឋន្តំ វិគុដ្ឋន្តំ
 វិវាដ្ឋន្តំ ស្វាស្សន្តំ^(២) អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រី ឥមស្មីយេវ រាជគហោ ឥត្ត-
 ណិកា អហោសំ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ កំជ្ឈ-
 ក្ខតា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្តសំ ឥន្ទ្រី ឧប្បត្តំ
 ឱកំលំធំ ឱកំរណំ វេហាសំ កង្ខត្តំ ស្វាស្សន្តំ
 អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសា កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រី

១. ២ ឧ. សា សុខំ ។

អំពីភិក្ខុវេ បានឃើញស្រីដែលកើតជាចិត្តប្រភេទ^(១) កំពុងកែអណ្តែត
 ទៅឯភាគាស ពក្ខត្តាស ខ្វែង អាត ជេញភាមិចោមចាចចំកោះ
 ជញ្ជន្តិចិត្តប្រភេទនោះឯង ចិត្តប្រភេទនោះ ចេវត្រៃស្រកម្ម ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីខ្ចុះ (កាលពិជ័យ) ជាស្រីប្រព្រឹត្តនូវចិត្តប្រ-
 ក្ខត្តិក្រិក្រដ៏និរន្តរៈ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លាសោ ភាស
 ឲ្យពាក្យពិភ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លាសនៃត្រៃបត្តិ ។ បេ ។
 ម្នាលអារុសាលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលកំពុងចុះអំពីភិក្ខុវេ បាន
 ឃើញស្រីដែលកើតជាមន្ត្រីលីប្រភេទ^(២) មានក្លិនស្អុយ កំពុងកែអណ្តែតទៅ
 ឯភាគាស ពក្ខត្តាស ខ្វែង អាត ជេញភាមិចោមចាចចំកោះជញ្ជន្តិ-
 មន្ត្រីលីប្រភេទនោះឯង មន្ត្រីលីប្រភេទនោះចេវត្រៃស្រកម្ម ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីខ្ចុះ (កាលពិជ័យ) ជាស្រីមេមត់ក្នុងក្រិក្រដ៏និរ-
 ន្តរៈ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសាលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភិក្ខុវេ-
 ក្នុង បានឃើញស្រីដែលកើតជាឧត្តិលីនីប្រភេទ^(៣) គេរោលដោយអធិក
 ភ្លើង មានរាងក្លើងប្លាកស្រោចលើខ្នង (ក្តៅអន្ទះលាវ) កំពុងកែអណ្តែត
 ទៅឯភាគាស ឧត្តិលីនីប្រភេទនោះចេវត្រៃស្រកម្ម ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រែមានពាក្យនិយាយនៃស្រី ។ ២ ប្រែមានពាក្យនិយាយនៃស្រី ។
 ៣ ប្រែមានពាក្យនិយាយនៃស្រី ។

កាលីដ្ឋស្ស អញ្ញា អត្ថមហោសិ អហោសិ^(១) សា
 ឥស្សាបកតា សមត្ថំ អត្ថាភាវោន ឱករិ ។ បេ ។
 ឥនាហំ អារុសោ តិជ្ឈត្ថជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ធិសំ អសីសកត្ថំ វេហាសំ កង្កន្តំ ឥស្ស ឧរ
 អត្ថំនិ យេវ ហេត្ថិ មុទញ្ច តទេនំ តិជ្ឈាមិ កង្កមិ
 ត្យលលាមិ អនុប្បតិកា អនុប្បតិកា វិគ្គេន្តំ វិគ្គេន្តំ
 វិគ្គេន្តំ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 កំត្ថមេ សញ្ញា ឥសីយេវ រាជគហោ ជាមរិកោ^(២)
 ជាម ចោរយាតកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥនាហំ
 អារុសោ តិជ្ឈត្ថជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធិសំ
 កំត្ថំ វេហាសំ កង្កន្តំ ឥស្ស សង្ខារិមិ អានិក្ខា
 សម្មជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្ខតោ កាយតទ្ធានំមិ អានិក្ខំ
 សម្មជ្ឈលំតំ សញ្ញាតិក្ខតំ កាយោមិ អានិក្ខា
 សម្មជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្ខតោ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ
 ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កំត្ថមេ កំត្ថុ កស្សបស្ស
 សន្មាសម្ពុស្ស ចាវចេន ចាបកំត្ថុ អហោសិ ។ បេ ។

១ ទ. ម. យេវហេតុ ឥយំ ធាហិ ឥត្ថំ ។ ២ ទ. ម. ហារិកោ ។

ចំនងាយ ស្រឡះ (កាលតិរិយ) ជាអត្ថមហោសិវិសេស្ត្រក្នុងវិសេស្ត្រ
 ជាស្រឡាចក្ខ័យស្ស បានចាត់វិនិច្ឆ័យមួយអម្បាលស្រឡាចក្ខ័យ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំជ័យក្នុង
 បានឃើញអសីសកត្តាច្រក^(១) កំពុងវែកអណ្តូងទៅឯអាគារ ស្រែត
 ទោះមានភ្នែកនឹងមុខនៅម្ខាងទៀង ភព្វកត្តា វិទ្យុន គោត ជេញតាម
 លោមឆាបចំកំប៉ៅនៅក្នុងខ្នាតអសីសកត្តាច្រកនោះឯង ប្រែតនោះចេះ
 តែស្រែកថ្វី ។ បេ ។ ម្ចាស់កំត្ថុចំនងាយ សត្វខ្លះ (កាលតិរិយ) ជា
 អ្នកពិយាតុចារណ្យាន្តាមរិត ក្នុងក្រុងក្រុងស្រែនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់
 អារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំជ័យក្នុង បានឃើញកំត្ថុ^(២)
 កំពុងវែកអណ្តូងទៅឯអាគារ សង្ខារិមិសំកិក្ខុនោះក្តី មានភ្នំនិរទេភ្នំ
 សន្មាសម្ពុស្ស ចាត្រក្តី ក៏មានភ្នំនិរទេភ្នំសន្មាសម្ពុស្ស វិគ្គេន្តាចារិក្តី
 ក៏មានភ្នំនិរទេភ្នំសន្មាសម្ពុស្ស រាជគហោរបស់កិក្ខុនោះក្តី ក៏មានភ្នំនិរទេ
 ភ្នំសន្មាសម្ពុស្ស កំត្ថុនោះចេះតែស្រែកថ្វី ។ បេ ។ ម្ចាស់កំត្ថុចំនងាយ
 កំត្ថុខ្លះ ជាកំត្ថុបាបក្នុងសាសនាវិទ្យាសម្ពុស្សច្រកនាមកស្រប ។ បេ ។

១ ព្រះសិក្ខាបទសម្បជ្ឈន្តបិដកកសិក្ខាបទសិក្ខា ។ ២ ហោរិក្ខុប្រែ ឥស្សិក្ខុ
 បានពេទ្ធិនាមកំត្ថុ ។

ក៏ដោយ អរុណ ក៏ដូចជា ចក្ខុតា ឱរាមាត្រោ
 អន្ទុសំ ក៏ត្រូវ ។ បេ ។ អន្ទុសំ សិក្ខាមាត្រ អន្ទុសំ
 សាមណេរី អន្ទុសំ សាមណេរី វេយាសំ គច្ឆន្តិ គស្សា
 សង្ឃាជិមំ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្ខតា(១)
 បន្ទោមិ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្ខតា(២)
 កាយពន្ធនិមំ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្ខតា(៣)
 កាយាយមិ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្ខតា
 ស្វាស្សនំ អន្ទុស្សំ កាយាតិ គស្ស មយ្ហំ អរុណ
 ឯតទយោសំ អន្ទុយំ វត កោ អន្ទុតំ វត កោ
 ឯវត្ថុតាមំ ឆាម សន្តា កវិស្សតិ ឯវត្ថុតាមំ ឆាម
 យត្ថោ កវិស្សតិ ឯវត្ថុតាមំ ឆាម បេតោ កវិស្សតិ
 ឯវត្ថុតាមំ ឆាម អត្តការវប្បជីលាភោ កវិស្សតិ ។ កិក្ខុ
 ឧដ្ឋាយន្តំ មិយន្តំ វិចារេន្តំ ឧត្តរិមនុស្សន្តំ អាយស្មា
 មហានោក្ខណ្ឌោ ឧលុបតិ ។ អដិទោ កតា
 កិក្ខុ អាមន្តសំ ចក្ខុតា វត កិក្ខុវ សាវតា

១-២-៣ យមិ បញ្ចេន្តិកា សញ្ញាតិក្ខតា សញ្ញាតិក្ខត្ថំ លិវិយនំ ក
 ក្ខិបំ សាវតិក្ខតា សាវតិក្ខតោ សាវតិក្ខត្ថំ ទិស្សិ ។

មាត្រាសាលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំធុរ្យក្នុង បានឃើញ
 កិក្ខុ(១) ។ បេ ។ បានឃើញសិក្ខាតា(២) បានឃើញសាមណេរី(៣)
 បានឃើញសាមណេរី(៤) កំពុងតែអណ្តែតនៅឯនាគាស សន្យាជ័យសំ
 សាមណេរីនាគី មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសនៅ បាតភ្នំក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើ
 សន្ទោសនៅ ក្នុងក្នុងភ្នំក៏ គឺមានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសនៅ ក៏កាយភ្នំ
 ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសនៅ សាមណេរីនោះចេះតែស្រែកថ្វា ម្ខាង
 គាត់សាលក្ខណៈ ខ្ញុំក៏មានបរិភោគ យំភើប (នេះហៅពេញ) ជា
 អស្ចារ្យ យំភើប មិនដែលកើតមានសារឡើយ សត្វបែបនេះនឹង
 ត្រឡប់ទៅជាមានរូងទេវត យក្សបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានរូង ប្រែ
 បែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានរូង គឺយាត្រាចំប៉ាន់ប្រាសាទបែបនេះ
 ក៏សឹងមានរូងដែរ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏រាល់រាល់ ក៏ជឿល
 ចន្ទបង្ហាត់ ព្រមហោរោត្តន្តរជ័យភាយ ពោលអ្នកក៏មនុស្ស
 ធម្ម ។ គ្រានោះ ព្រះបិតាព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមក
 ហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អញនេះសាវតាទាំងឡាយ

* ហៅកិក្ខុប្រិយ ។ ២ ហៅសិក្ខុតាប្រិយ ។ ៣ ហៅសាមណេរីប្រិយ ។ ៤ ហៅ
 សាមណេរីប្រិយ ។

បាវនាស្តោ បទុស្តស្តោស្វ វិជីវន្តំ សាមណេវិជ្ជ

វិហារន្តំ ញាណក្ខន្ធា វគ្គំ ភិក្ខុវេ សាវកោ វិហារន្តំ
 យត្រ ហំ បាទ សាវកោ ឯវុចំ ញស្សនំ វា
 ធុត្តតំ វា សត្តិ វា កាវស្សនំ ធុត្ត វ មេ សា
 ភិក្ខុវេ សាមណេវិ ធិដ្ឋា អហោសិ អធិបាហំ ធន
 ព្យាគាសី អហោត្ថេតំ ព្យាគាមយ្យំ ចរ ច មេ ធន
 សន្តហេយ្យំ យេ មេ ធន សន្តហេយ្យំ តេសន្តំ
 អស្ស ធិយត្ថំ អហិកាយ ធុត្តាយ ឯសា ភិក្ខុវេ
 សាមណេវិ កាស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចាន
 ចាបសាមណេវិ អហោសិ សា កស្ស កាធុស្ស
 វិហារោ ធន កហ្វិ វស្សនិ កហ្វិ វស្សសកាចិ
 កហ្វិ វស្សសហស្សនិ កហ្វិ វស្សសតសហស្សនិ
 ធិរយេ បធិត្ថា កាស្សវ កាធុស្ស វិហារាវសេសេ ធន
 ឯវុចំ អត្តកាវប្បធិលាភំ បធិសំរោធនំ សន្តំ ភិក្ខុវេ
 មោគ្គល្លាមោ អាហា អនាចត្តំ ភិក្ខុវេ មោគ្គល្លា-
 ធនស្សនំ ។

បាវនាស្តោ សិព្វាបទេ ៤ វិជីវន្តំ ធិតាសាមណេវិច្ឆិទ

បាទធុត្តតំភិក្ខុវេ មោសតិកុតំវិច្ឆាយ សាវកតំវិច្ឆាយ បាទ
 ញាណក្ខន្ធាហិយ ព្រោះហេតុថា សាវកនិងជីវិតនិងយេញសាម-
 ណេវិច្ឆេនេះ ឬថាខ្លាំងធ្វើនូវសាមណេវិច្ឆេនេះឲ្យជាបន្ទាល់ មោសតិកុ-
 តំវិច្ឆាយ សាមណេវិច្ឆេនេះថាធុត្តតំវិច្ឆាយ ធុត្តតំវិច្ឆាយ មុនឬមក
 ហើយដែរ វគ្គថាធុត្តតំវិច្ឆាយនេះដែរ ព្រោះថាបើកថាធុត្តតំវិច្ឆាយ
 ប្រាប់ទៅ ជនតំវិច្ឆាយចំឡើងតាមនិងជឿ ពួកជនណាដែលមិនជឿ
 ពាក្យថាធុត្ត លេបក្តីដែលមិនជឿនោះខ្លាំងតំវិច្ឆាយនូវកម្មមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ខ្លាំងតំវិច្ឆាយនូវលេបក្តីកុំកុំអស់កាលយូរទៅធ្វើនិងដល់ជនតំវិច្ឆាយ
 មោសតិកុតំវិច្ឆាយ សាមណេវិច្ឆេនេះថាសាមណេវិច្ឆេនេះ ក្នុងសាសនាព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ដោយកម្មវិធាននោះ សាមណេវិច្ឆេនេះ
 នៅក្នុងនេះអស់ដ្ឋានជំរុំច្រើន គឺថា អស់រយៈកាលនៃសន្តតំវិច្ឆាយ ដោយ
 សំណល់នៃកម្មវិធាននោះ ទើបបានមកសាយសល់កម្មដែលត្រូវបំបាត់
 នូវអត្តភាពច្រើននេះ មោសតិកុតំវិច្ឆាយ មោគ្គល្លាមោសតិកុតំវិច្ឆាយ
 មោសតិកុតំវិច្ឆាយ មោគ្គល្លាមោសតិកុតំវិច្ឆាយ មោសតិកុតំវិច្ឆាយ ។

(២៧៦) ដដោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លោតា កំភូ
 អាមន្តសិ យនាយំ អាវុសា តោនា សន្តតំ សោ
 នយោ អន្តោនកោ សំតោនកោ សាតោនកោ សេតោ-
 នកោ សុបតំត្រា រមណីយោ បហុតមច្ឆតាច្ឆោ ចក្ក-
 មន្តានិ ច បទុមាជំ ធុប្បន្តំ អថ ច បនាយំ តោនា
 កុដិកា^(១) សន្តតំ ។ កំភូ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារន្តំ
 កថំ ហិ នាម អាយស្មា មហាមោក្ខល្លោតា ឯវ
 រក្ខតំ យនាយំ អាវុសា តោនា សន្តតំ សោ
 នយោ អន្តោនកោ សំតោនកោ សាតោនកោ
 សេតោនកោ សុបតំត្រា រមណីយោ បហុតមច្ឆតាច្ឆោ
 ចក្កមន្តានិ ច បទុមាជំ ធុប្បន្តំ អថ ច បនាយំ
 តោនា កុដិកា^(២) សន្តតំ ឧត្តមនុស្សធម៌ អា-
 យស្មា មហាមោក្ខល្លោតា ឧល្លាសតំ ។ កករោ
 ឯតមន្តំ អាហោសំ ។ យនាយំ កំភូរ តោនា
 សន្តតំ សោ នយោ អន្តោនកោ សំតោនកោ
 សាតោនកោ សេតោនកោ សុបតំត្រា រមណីយោ
 បហុតមច្ឆតាច្ឆោ ចក្កមន្តានិ ច បទុមាជំ ធុប្បន្តំ

១២ ឧត្តមនុស្សធម៌ ធម៌ ។

(២៧៦) ត្រាតោ ព្រះមហាមោក្ខល្លោតាដ៏មានអាយុ ហៅក្រុ
 ចំនុចយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសាចំនុចយ ស្ទឹង
 ករុច្ចារនេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកជ្រៅកំ
 ទឹកត្បូង ទឹកស្អាត មានកំភង់ដីល្អ គួរជាទីរករាយ មានគ្រិស្តិ៍
 អណ្តែតដំប្រិច មានចំនង្គាយូកប៉ុន ។ ភង់ (ខែរេ) រីកស្គុះស្គាយ
 តែស្ទឹងករុច្ចារនេះមានទឹកក្តៅហូរមក ។ ក្រុចំនុចយកំរោលចោល
 គំរេង្រិល បន្តបន្តប្រាប់ថា ហេតុអ្វី ព្រះមហាមោក្ខល្លោតាពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសាចំនុចយ ស្ទឹងករុច្ចារនេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់
 នោះ មានទឹកថ្លា ទឹកជ្រៅកំ ទឹកត្បូង ទឹកស្អាត មានកំភង់ដីល្អ គួរ
 ជាទីរករាយ មានគ្រិស្តិ៍អណ្តែតដំប្រិច មានចំនង្គាយូកប៉ុន ។ ភង់
 (ខែរេ) រីកស្គុះស្គាយ តែស្ទឹងករុច្ចារនេះមានទឹកក្តៅហូរមក ព្រះ
 មហាមោក្ខល្លោតាដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកឧត្តមនុស្សធម៌ (ខែរេ) ។ ទើប
 ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រគោត ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ក្រុចំនុចយ ស្ទឹងករុច្ចារនេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះ មាន
 ទឹកថ្លា ទឹកជ្រៅកំ ទឹកត្បូង ទឹកស្អាត មានកំភង់ដីល្អ គួរជាទីរករាយ
 មានគ្រិស្តិ៍អណ្តែតដំប្រិច មានចំនង្គាយូកប៉ុន ។ ភង់ (ខែរេ) រីក

បកត្តាតិ ។ កិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារចន្តិ
 កាដិ ហិ ចាម អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ
 ឋវី វត្តាតិ ភជា អារុសោ លំច្ឆវីហិ បកត្តា
 កត្តាមេ ច ធន្តិ ចាតិ ញា លំច្ឆវីយោ បកត្តាតិ
 ឧត្តវិមនុស្សចន្តិ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ ឧល្ល-
 បតិកិ ។ កត្តាតោ ឋតមន្តិ អារោចសុំ ។ បវេមំ
 កិក្ខុវេ ភជា លំច្ឆវីហិ បកត្តា អថ ភជា បច្ឆា
 សេនំ សង្កត្តិស្វា លំច្ឆវីយោ បរាជេសិ សង្ខំ កិក្ខុវេ
 មោត្តល្លានោ អាហា អនាបត្តិ កិក្ខុវេ មោត្តល្លា-
 នស្សាតិ ។

[២៩៨] អថទោ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឥតាហំ អារុសោ សម្បងំកាយ ធនិយា តិវេ
 អានេញំ សមាជិ សមាបន្តោ នាតានំ ឧត្តយ ឧត្ត-
 រន្តានំ កោញំ ករោត្តានំ សង្ខំ អស្សាសិទ្ធិ ។

បាត់ទ័ត (បកស័យ) បានហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏រាល់រាល់
 គំរេឡើយ បន្តបន្តបន្ត ហេតុក្តីព្រះមហាមោត្តល្លានោយោនីនេះជា
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ព្រះបាទកុម្ភិសារទ្រង់ផ្សំពួកស្តេចលំច្ឆវីបាទ
 ហើយ ក៏ទ្រង់ឲ្យទ្រង់វេយ្យាករណ៍ក្នុងសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា
 ពលករស្តេចលំច្ឆវីព្រះរាជទ្រង់ឲ្យបាត់ទ័ត (បកស័យ) បានហើយ ព្រះ
 មហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ រោលធូតទុក្ខវេទនាស្ស (ទេវត) ។ កិក្ខុ
 ទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលដំណើរទុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទកុម្ភិសារទ្រង់បាត់ទ័ត (ប-
 កស័យចាញ់) ពួកស្តេចលំច្ឆវីទាំងអស់ លុះរាល់ថាវាដ៏ក្រោយ ស្តេច
 ទ្រង់ឲ្យគេប្រមូលពួកសេនាបាទ ទើបផ្តាំពួកស្តេចលំច្ឆវីបាទវិញ
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មោត្តល្លានោយោនីនេះជាម្ចាស់ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 មោត្តល្លានមិនត្រូវរាបគ្នាទេ ។

[២៩៩] គ្រានោះ ព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ហៅកិក្ខុទាំង
 ឡាយមកហើយ ប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូល
 សមាគមន៍មានកំរើតប្រែប្រួល ទៀបខ្លួនស្តេចយោធន៍សម្បទិកា បានពុល
 ស្រីប្រកដីទាំងឡាយ ដែលកំពុងតែចុះឡើងស្រែកបន្ទុះកាត្តានាទ^(១) ។

១ គឺព្រះមាតាបិតា ដ៏ពូជពូជនិងជាសម្រែកស្រែក ។

កំភូ ឧដ្ឋាយន្ត ច័យន្ត វិទាចេន្ត កង ហំ ឆាម
 អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាដោ ឯវ វត្ថុតិ ឥតាហំ
 អាវុសោ សម្បជំកាយ ធនិយា តិវ អាទេត្ថំ
 សមាទី សមាចន្តោ ឆាតានំ ឧត្ថយ ឧត្តរន្តានំ
 កោត្ថំ កោត្ថានំ សន្តំ អស្សោសិន្តំ ឧត្តរិមទុស្ស-
 ធន្តំ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាដោ ឧល្លបតីតិ ។
 កករតា ឯវមន្តំ អាហេទេស្មំ ។ អត្ថេសោ កំភូវេ
 សមាទី សោ ច ចោ អចរិសុទ្ធា សន្តំ កំភូវេ មោក្ខ-
 ល្លាដោ អាហា អនាមត្តិ កិក្ខុវេ មោក្ខល្លាទស្សតិ ។

[២៩៩] អថចោ អាយស្មា សោកិកោ កំភូ អា-
 មន្តេសំ អហំ អាវុសោ ចត្វ កក្កសតានំ អទុស្ស-
 រាមីតិ ។ កំភូ ឧដ្ឋាយន្ត ច័យន្ត វិទាចេន្ត កង
 ហំ ឆាម អាយស្មា សោកិកោ ឯវ វត្ថុតិ អហំ
 អាវុសោ ចត្វ កក្កសតានំ អទុស្សរាមីតិ ឧត្តរិមទុស្ស-
 ធន្តំ អាយស្មា សោកិកោ ឧល្លបតីតិ ។ កករតា

កំភូតាំងឡាយកំភោលចោស កំរាជ្យិល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ហេតុអ្វី បាន
 ជាព្រមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុកោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោតាំង
 ឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាទីដ៏មានកំរើកវិច្ច័យ ទៀបច្រើនស្តី
 សម្បជំកាយបានពុស្សស្រមៃកំរើកតាំងឡាយ ដែលកំភូនិច្ចុះឡើងស្របច្នី
 កោត្ថានព្រមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ កោលអ្នកក្នុងមនុស្សធម៌
 (ទេវតា) ។ កំភូតាំងនោះកំភោលចូលសេចក្តីខ្ចីរំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះគង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ សមាទីខ្ចីរំពោះ ប៉ុន្តែសមាទីនោះ
 មិនបរិសុទ្ធ ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ មោក្ខល្លានកោលឲ្យពាក្យភិក ម្ចាស់
 កំភូតាំងឡាយ មោក្ខល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩៩] ត្រាចោះ ព្រះសាគិកក្នុងដ៏មានអាយុ ហៅកំភូតាំង
 ឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ ខ្ញុំរំលឹកជាតិ
 បានប្រមាណ៥០០គល្យ ។ កំភូតាំងឡាយកំភោលចោស កំរាជ្យិល
 បន្ទុះបង្ហាប់ថា ហេតុអ្វី បានជាព្រះសាគិកក្នុងដ៏មានអាយុកោលយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ ខ្ញុំរំលឹកជាតិបានប្រមាណ៥០០គល្យ
 ព្រះសាគិកក្នុងដ៏មានអាយុ កោលអ្នកក្នុងមនុស្សធម៌ (ទេវតា) ។

ឯកម្ភំ អាហារេស្មំ ។ អន្តរា កិច្ចា លោកិកស្ម័
 សា ច ទោ ឯកាយេវ ជាតិ សង្ខំ កិច្ចា
 លោកិកោ អាហា អន្តរា កិច្ចា លោកិកស្ម័ ។

ឧត្តរាហនំ វិជ្ជនំ ។

(៣០០) ឧត្តរា ទោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចារាជិកា

ឧត្តា យេសំ កិច្ច អញ្ញាតំ វា អញ្ញាតំ វា អា-
 បដិទ្ធា ច លកតំ កិច្ចាហិ សង្ខំ សំវាសំ យថា
 បុរេ តថា បច្ឆា ចារាជិកោ ហោតិ អសំវា-
 លោ ។ ឧត្តរាយស្មន្តោ បុត្រាមិ កាច្ឆិកា បរិសុទ្ធា

ទ័យត្រាបទុលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះគន្ថត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ លោកិកកិច្ចាលើកជាតិបានមែន តែជាលើកបានត្រឹម
 តែជាតិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ លោកិកកិច្ចាលើកបានជាតិ
 ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ លោកិកកិច្ចាមិនត្រូវលេចក្តីទេ ។

ចារាជិកា ២០ ។

(៣០០) ចក្កត្រាលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាចក្តីឈ្លានបោកដក
 ទាំង៤ ដែលខ្ញុំបានសំដែងហើយនេះ បណ្តាអាចក្តីទាំង៤ ខ្ញុំ កិច្ចលា
 ត្រូវតាមក្តីលាមួយហើយ ក៏មិនបានទទួលកំរើយនៅបុរាណមួយដំណាក់កាល
 ទ្បាយឡើយ កិច្ចនោះជាបាតដ៏ក្រសែសំរាប់សង្ខារ កាលពីមុនយោធិ៍ណាមិញ
 ខាងក្រោយក៏ផ្លាស់ប្តូរដែរ^(១) ។ ខ្ញុំព្រះគរុណា សូមសួរលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ អ្នកជាបក្កិកាដកទាំង៤ នោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
 ហើយឬ ខ្ញុំព្រះគរុណា សូមសួរគំរប់ដ៏ជឿជាក់ លោកទាំងឡាយជាអ្នក

១ ឧត្តរា តន្យល់សេចក្តីថា កាលដែលឧត្តរាចោលទៅជាត្រីហស្តឬ ទៅជាសាមណេរ
 មិនអាចរកឃើញសង្ខារធម៌ដូចកិច្ចទាំងឡាយបាន ដំណើរ លុះដល់ត្រូវអាចក្តីចាកដំណើរ
 យោយវត្ថុប្តូរដែរ ។

សង្ខេបច្បាប់ស្តីពីការងារសាធារណៈ

	លេខទំព័រ
សេចក្តីផ្តើម	V
សេចក្តីផ្តើម	VI
អារម្ភកថាប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	VII
អារម្ភកថាប្រកាសស្តីពីប្រតិបត្តិ	XI

ក្របខណ្ឌ

	លេខទំព័រ
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	២
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៣
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៤
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៥
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៦
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៧
សំណើដើម្បីប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៨

ប្រកាសប្រកាសសេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ

	លេខទំព័រ
សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	៩
សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	១០
សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ ទី ១ សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	១១
សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ ទី ២ សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	១២
សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	១៣
សេចក្តីស្នើសុំឱ្យដោះស្រាយ	១៤

	រលងទីពីរ
សព្វពររោសសាលសិប្បា	៧៣
សព្វពរមិនរោសសាលសិប្បា	៧៧
របៀបសំដែងគំរូក្នុងការនិពន្ធនូវអត្ថបទស្រាវជ្រាវ	៧៩
របៀបសំដែងលើក្នុងការនិពន្ធនូវអត្ថបទស្រាវជ្រាវ	៨០
វិធីសាស្ត្រ រៀបចំកិច្ចការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	៨៤

ប្រភព៖ គណៈស៊ីនាថ ៥៤

990

ឆ័ត្រសម័យកំពុង	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ជាដំបូង	១២០
សេចក្តីបញ្ជាក់ជាបន្តបន្ទាប់	១
ចំណែកសិក្សាបទ	១៨១
វិធានការកំពុងប្រព្រឹត្តិទៅក្នុងផែនការ	១៨២
វិធានការកំពុងប្រព្រឹត្តិទៅក្នុងផែនការ	១៨៣
ការការពារសេវាកម្ម	១៨៤
វិធានការ រៀបចំប្រព័ន្ធសេវាសិក្សាបទជាដើម	១៨៥

ប្រារព្ធពិធីស្តុកស្តម្ភ ២ ទី ១

٤٤٤

ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០១
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០២
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៣
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៤
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៥
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៦
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៧
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៨
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២០៩
ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារ	២១០

ឯណាយកំពតពិភពលោកស្រូវស្រែចម្រុះ	២៩៧
ឯណាយកំពតពិភពលោកស្រូវស្រែចម្រុះស្រែចម្រុះ	២៩៨
ឯណាយកំពតពិភពលោកស្រូវស្រែចម្រុះស្រែចម្រុះ	២៩៩
វិទ្យាស្ថាន អង្គការពិភពលោកស្រូវស្រែចម្រុះស្រែចម្រុះ	៣០០

ប្រាសាទអង្គរ ភាគទី ២

666

[illegible]

ថ្ងៃ: ៥ ខែ: ៧ ឆ្នាំ: ២០១២ ព្រះបាទ នរោត្តម សីហមុនី

លោក ឈ. វ. ទីផ. រោងចក្រសាងសង់ ចាប់នៅថ្ងៃទី ៦ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៩៥

គោយន្តឥសានបដិស្ឋិត្យានតំរា

ပုံစံ ၁

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សេងវិញ ដោយប្រាក់អំណរយនៃ
អ្នកចាងប្រកាសនេះ ៖

Printing costs were met through the gift of

Wat, Soto-shu Fukusenji Temple
The Rev. Seikyo Mochoku - Toki Mochoku
282 Hiokuwada, Toku-Machi, Katori-Gun, Chiba Prefecture Japan

この本は次の方によって復刻されました。

宗教法人 曹洞宗 福泉寺 住職 無着成恭・無着とき
〒289-22 日本国千葉県香取郡多古町一丁目282
☎0479-75-0894

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

" ការផ្សាយរបស់វត្តសាលាឧបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមដំឡើងសំភារបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបចំ និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 1 (of 110 volumes total)
"VINAYA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirotsuki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第1巻ヴィナヤピタカ (律部)

発行者：ブノンベン仏教研究所

復刻校閲：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻校閲委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本：弘道相互印刷株式会社

製作にあたり弘道相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。